

Kultur- og Fritidsudvalget

Protokol

08-05-2014 kl. 08:30
Sophienholm

Medlemmer

Dorthe la Cour	deltog
Hanne Agersnap	deltog
Søren P. Rasmussen	deltog
Ib Carlsen	deltog
Jens Timmermann	deltog
Finn Riber Rasmussen	deltog
Henrik Bang	deltog

Henrik Bang (Ø) var fraværende

Søren P. Rasmussen (V) var fraværende ved punkterne 10-14

Jens Timmermann (C) var fraværende ved punkterne 13-14

Endvidere deltog

Direktør Søren Hansen

Direktør Pernille Holmgaard

Centerchef Charlotte Bidsted

Udvalgssekretær Maja Arp

Direktør Ulla Agerskov deltog under punkterne 12-14

Indholdsfortegnelse

1. [Introduktion til Sophienholm](#)
2. [Principper for økonomistyring – konsekvenser for Kultur- og Fritidsudvalgets område](#)
3. [Budgetprocessen for 2015-18 – godkendelse af effektiviserings- og omstillingsforslag - Kultur- og Fritidsudvalgets område](#)
4. [Analyse af tilskudsordninger på folkeoplysningsområdet](#)
5. [Fremtiden for det boligsociale arbejde](#)
6. [Opgradering af Danmarks Røstadium, Bagsværd Sø](#)
7. [Kulturfonden, ansøgning om støtte til filmproduktion](#)
8. [Kulturfonden, Søborg motetkor, ansøgning om støtte til koncert](#)
9. [Arrangementspulje: Lyngby-Taarbæk Jazzklub søger støtte til afholdelse af koncert i Kulturhuset](#)
10. [Henvendelse til Kultur- og Fritidsudvalget fra Cirkus 3](#)
11. [Indførelse af økologiske fødevarer - udmøntning af budgetaftalen 2014-17](#)
12. [Vurdering af moderniserings- og genopretningsbehov for en række kommunale ejendomme](#)
13. [Lyngby Stadion, henvendelse om keglebaner](#)
14. [Meddelelser](#)

1. Introduktion til Sophienholm

Sagsfremstilling

Kultur- og Fritidsudvalget besluttede den 9. januar at holde et udvalgsmøde på Sophienholm. På mødet vil forvaltningen og udstillingsleder Benedicte Bojesen give en introduktion til Sophienholm. På mødet vil udvalget desuden få en rundvisning og få lejlighed til at møde caféforpagteren Kim Ingelski.

Økonomiske konsekvenser

Opgaven løses inden for rammen.

Beslutningskompetence

Kultur- og Fritidsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at orienteringen tages til efterretning.

Kultur- og Fritidsudvalget den 8. maj 2014

Taget til efterretning.

Henrik Bang (Ø) var fraværende.

2. Principper for økonomistyring – konsekvenser for Kultur- og Fritidsudvalgets område

Sagsfremstilling

Forvaltningen har gennemført en revision af det regelsæt, der samler de overordnede styringsmæssige principper for økonomistyringen i Kommunen. Regelsættet benævnes "Principper for økonomistyring for Lyngby-Taarbæk Kommune". Der er tale om et lovpligtigt regelsæt, der består af det sagen vedlagte hoveddokument (bilag) og underliggende dokumenter.

Baggrunden for revisionen har først og fremmest været, at der var et behov for, at principperne skulle afspejle den ansvars- og styringsfordeling, der lå bag dannelsen af den nye organisation pr. 1. september 2012, dernæst at der var et ønske om at modernisere regelsættet.

Det er vigtigt, at der er kendskab til rollefordelingen mellem Kommunalbestyrelsen, Økonomiudvalget og fagudvalgene, samt at det enkelte fagudvalg er fortrolig med arbejdsdelingen mellem det politiske og det administrative niveau.

I hoveddokumentet er det i afsnit 3 fastlagt, at hvert fagudvalg har én driftsramme, og at fagudvalget har kompetence til at "flytte rundt" på budgetbeløbene inden for den samlede driftsramme.

Det er Kommunalbestyrelsen, der ved budgetvedtagelsen fastlægger de overordnede mål og den økonomiske ramme for kommunen som helhed og for de enkelte fagudvalg, og det er alene Kommunalbestyrelsen, der efter budgetvedtagelsen kan beslutte at forhøje eller reducere den samlede budgetramme for kommunen. Økonomiudvalget kan dog godkende en flytning mellem fagudvalgenes rammer så længe, der er tale om en udgiftsneutral ændring.

Det enkelte fagudvalgs driftsramme er fastsat, således at det svarer til den opgavefordeling, der er fastlagt i styrelsesvedtægten, senest vedtaget af Kommunalbestyrelsen den 2. december 2013.

I praksis er det enkelte fagudvalgs driftsramme i kommunens budget opdelt i en række aktivitetsområder, og budgetopfølgningen sker i forhold til de enkelte aktivitetsrammer.

Det er fagudvalgets ansvar at overholde driftsrammen, og fagudvalget skal føre kontrol med, at bevillingen bliver overholdt. Det indebærer, at fagudvalget skal finde kompenserende besparelser, hvis budgetkontrollen udviser merudgifter i forhold til bevillingen.

Fagudvalget kan budgetomplacere mellem de enkelte aktivitetsområder, så længe det ikke strider mod de fastlagte budgetforudsætninger i budgettet eller mod indholdet af budgetaftalen mellem de politiske grupper i kommunalbestyrelsen, og så længe, der ikke er tale om at initiere nye aktiviteter, der ikke er budgetlagt.

I praksis er det daglige budgetansvar delegeret til administrationen. Arbejdsdelingen mellem direktion og centerchef samt øvrige ledere er fastlagt i afsnit 4 samt i notat om Økonomiske styringsregler (bilag).

Direktionen har det overordnede økonomiansvar for koncernen, herunder den tværgående prioritering og ansvaret for at udarbejde forslag i forhold til den samlede budgetoverholdelse i

Kommunen. Derudover varetager den enkelte direktør det overordnede økonomiansvar for de områder, hvor vedkommende er direktøransvarlig.

Den enkelte centerchef har det økonomiske ansvar for de aktivitetsområder og konti i budgettet, der er knyttet til centret, herunder det samlede ansvar for de kontoområder, hvor de decentrale institutioners budgetter er placeret. Centerchefen har initiativpligt til at overholde budgetrammen og foretage de nødvendige tilpasninger.

Centerchefen kan delegere det daglige budgetansvar til afdelingschefer/-ledere og institutionsledere.

Alle ledere, der er udpeget som budgetansvarlige, er forpligtet til at udføre et aktivt ledelsestilsyn, dvs. at foretage løbende budgetkontrol og afprøve rigtigheden af bogføringen. Ledelsestilsynet skal udføres kontinuerlig, således at der til stadighed er overblik over den økonomiske udvikling inden for ansvarsområdet, og ledelsestilsynet skal dokumenteres.

På baggrund af den løbende budgetopfølgning hos alle budgetansvarlige, foretages der mindst 3 gange om året en samlet bevillingskontrol (anslået regnskab), der forelægges for henholdsvis fagudvalg og Økonomiudvalg og for Kommunalbestyrelsen, hvis der er bevillingsmæssige ændringer, der kræver Kommunalbestyrelsens beslutning.

Det er direktionens ansvar at tage initiativ til udarbejdelse af modgående initiativer ved overskridelse af budgettet.

Økonomiske konsekvenser

Opgaven er udført inden for rammen.

Beslutningskompetence

Kultur- og Fritidsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at redegørelsen om regelsættet tages til efterretning.

Kultur- og Fritidsudvalget den 8. maj 2014

Taget til efterretning.

Henrik Bang (Ø) var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Bilag 1 Principper for Økonomistyring for Lyngby-Taarbæk Kommune
2. Bilag 2 Økonomiske styringsregler

3. Budgetprocessen for 2015-18 – godkendelse af effektiviserings- og omstillingsforslag - Kultur- og Fritidsudvalgets område

Sagsfremstilling

I henhold til tidsplanen for budgetprocessen 2015-18 skal udvalget i indeværende møde godkende effektiviserings- og omstillingsforslag for en ramme på mindst 0,8 mio. kr. i 2015, således som besluttet af Økonomiudvalget den 27. februar 2014.

Forvaltningen har på baggrund af udvalgets udmeldinger på møderne i marts og april udarbejdet nedenstående forslag. Forslagene er nærmere beskrevet i det på sagen vedlagte bilag.

Forslagene har i overensstemmelse med den vedtagne proces været drøftet i MED-systemet. Der er på sagen vedlagt en "Log-bog", der indeholder en opsamling af de bemærkninger, der er blevet fremført i de respektive møder.

Oversigt over effektiviserings- og omstillingsforslag:

Effektiviseringspotentialet i 2015-18 er angivet i 1.000 kr.

Aktivitetsområdet Kultur og fritid:

Nr.	Emne	2015	2016	2017	2018	I alt
FK1	Reduktion af PEA-tilskud	-165	-165	-165	-165	-660
FK2	Sidestilling af de fire overbygningssensemble samt opsigelse af abonnement	-83	-83	-83	-83	-332
FK3	Ny ledelsesstruktur på Biblioteket	-550	-550	-550	-550	-2.200
I alt		-798	-798	-798	-798	-3.192

- = mindreudgift, merindtægt

+ = merudgift, mindreindtægt

I henhold til den godkendte budgetproces skal der i indeværende møde - udover behandling af effektivitets- og omstillingsforslag - fremlægges forslag til analyser, der primært skal bringes i spil på den lange bane. Forslagene, der er nærmere beskrevet i vedlagte bilag, kræver en mere detaljeret gennemgang og evt. investeringer, før der kan opnås besparelser.

Der er følgende forslag til analyser:

- | FK4: Folkeskolereformens betydning for musikskolen
- | FK5: Lokaletilskuddet vedr. folkeoplysning

Sagen behandles i udvalget inden oversendelse til Økonomiudvalget, hvor den behandles 2 gange, henholdsvis i maj og juni 2014.

Økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvenser af de forslag, der godkendes af udvalget, bliver oversendt til Økonomiudvalget med henblik på, at de kan indarbejdes i det administrative budgetforslag 2015-18.

Beslutningskompetence
Økonomiudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. de udarbejdede effektiviserings- og omstillingsforslag indarbejdes i budget 2015-18.
2. de udarbejdede forslag til analyser igangsættes.

Kultur- og Fritidsudvalget den 8. maj 2014

Udvalget anbefaler indstillingen dog med den modificering, at besparelsen vedr. Elverhøjkkoret reduceres med 50%, svarende til 37.500 kr. PEA-tilskuddet reduceres med et tilsvarende beløb så, at den samlede reduktion på PEA-tilskud bliver 202.500 kr. For så vidt angår støtte til Elverhøjkkoret ved teater i Ulvedalene kan der evt. indgås aftale herom.

Henrik Bang (Ø) var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. KFU - effektiviseringsforslag
2. SSU og KFU - logbog fra MED 29-04-2014
3. E-mail fra Elverhøjkkoret vedr. Elverhøjkkoret og samarbejdet med Det Kongelige Teater

4. Analyse af tilskudsordninger på folkeoplysningsområdet

Sagsfremstilling

Den 13. marts 2014 blev tilskudsanalysen for tilskud til de frivillige folkeoplysende foreninger forelagt Kultur- og Fritidsudvalget, der besluttede at sende analysen i høring hos de relevante foreninger, jf. den sagen vedlagte protokoludskrift (bilag).

Høringsmaterialet er udsendt til alle 159 frivillige folkeoplysende foreninger og forvaltningen har modtaget høringssvar fra 6 foreninger:

- ┆ Lyngby Dans - LYAF
- ┆ F.I.L. (Fællesrepræsentationen af Idrætsforeninger i Lyngby-Taarbæk)
- ┆ FDF Virum
- ┆ DDS Skovtofte Gruppe
- ┆ KFUM Spejderne 3. Lyngby Gruppe
- ┆ Samrådet for Børne- og Ungdomsorganisationerne i Lyngby-Taarbæk Kommune.

Der er ikke modtaget høringssvar fra de øvrige Børne- og Ungdomsorganisationer, herunder partiernes ungdomsorganisationer. Forvaltningen har udarbejdet et samlet notat om høringssvarene (bilag). Høringssvarene forholder sig til alle dele af modellen, men især tre punkter fremhæves:

1. Ønske om en længere eller forskydning af indfasningsperioden.
2. Ønske om at bevare lederuddannelsesstilskuddet for de uniformerede børne- og ungdomsorganisationer (spejderne).
3. Ønske om differentieret tilskud til foreninger.

Derudover ønsker nogle af foreningerne bl.a. flere midler til folkeoplysningsområdet, fastholdelse af alle de nuværende tilskud og at tilgængelighed til kommunale lokaler indgår i modellen. Alle høringssvar er vedlagt (bilag)

På baggrund af analysen anbefaler forvaltningen at samle tilskudsordningerne til de frivillige foreninger i *én fælles tilskudsmodel baseret på ét årligt medlemstilskud for de 6-25 årige medlemmer uanset foreningstype*. Anbefalingen sker i erkendelse af, at der er forskel på foreningerne, fx mht. faktorer såsom frivilligt eller lønnet arbejde, antallet af ugentlige møder og træninger, antallet af lejre eller kampe, antallet af børn og unge til aktiviteten, graden af egenbetaling, forskelligt behov for materiel og redskaber, samt lokalitet for aktiviteter. Det er derfor overordnet ikke muligt at pege på, at den ene type forening har et større behov end en anden type forening. Dog peger forvaltningen på følgende to undtagelser fra førnævnte hovedregel:

1. Der ydes i lighed med i dag kun $\frac{1}{4}$ af medlemstilskuddet til medlemmer på 0-5 år, fordi aktiviteterne her ofte mere har karakter af leg og er baseret på større hold og mindre

aktivitetstid

2. Der udbetales *ikke højere medlemstilskud end foreningens medlemskontingent*- baseret på overvejelser om et gensidighedsprincip, hvor foreningerne tilsvarende bidrager til at finansiere egne aktiviteter og ikke fortrinsvis baserer deres finansiering på kommunale midler.

Bortfaldet af ansøgningspuljer muliggør samtidig en effektivisering af administrationen af tilskuddene til de frivillige foreninger. I forlængelse heraf peger forvaltningen på, at der *kun udbetales tilskud én gang årligt*. Administrationen i forbindelse med tilskudstildelingen forenkles dermed betydeligt. Dels er der fremover kun to puljer, medlemstilskud og lokaletilskud, dels er der kun én ansøgningsfrist årligt – og størstedelen af ansøgningerne vil kun kræve indberetning af medlemstal (dog skal det særskilt oplyses, hvis foreninger har færre medlemme fra LTK end 50%) og fremsendelse af foreningens årsregnskab.

Den anbefalede model vil betyde en omfordeling af tilskuddet, jf. analysen. Generelt vil et stort flertal af foreninger opleve et øget tilskud med den nye model. Men den skitserede nye model betyder også, at nogle foreninger mister et betydeligt tilskud. For at give foreningerne mulighed for at tilpasse deres aktivitet og finansiering til den nye model anbefaler forvaltningen, at modellen gradvist indføres over tre år således, at *omfordelingen sker med 66% i 2015 og 33% i 2016 beregnet* på den gennemsnitlige tildeling i perioden 2011-2013 for den enkelte forening. Modellen er da først fuldt implementeret i 2017.

På baggrund af høringssvarene kan det overvejes, at

1. For at give foreningerne bedre mulighed for at tilpasse deres indtægter og udgifter kan det overvejes at *udskyde implementering af modellen til 2016*, således at modellen først er indfaset fuldt fra 2018. I det vi nu er nået frem til maj 2014, og de fleste foreninger har disponeret budgettet for kalenderåret og planlagt aktiviteterne for 2014, kan en eventuel udskydelse give foreningerne bedre mulighed for at tilpasse deres drift/indtægtsgrundlag, idet tilskudstildelingen er bagudrettet. Udskydes modellen bør beregningsåret også udskydes.
2. For at imødekomme nogle af de uniformerede børne- og ungdomsforeningers (spejdernes) ønske *kan lederuddannelsestilskuddet bevares*. I givet fald bør tilskuddet finansieres fra spejdernes andel af medlemskontingentet, fx ved at reservere 40% af spejdernes årlige medlemstilskud til lederuddannelse.

Forvaltningen er beklageligvis selv blevet opmærksom på, at konsekvensberegningen af kontingentloftet for *de øvrige børne- og ungdomsforeninger* er misvisende, idet den bygger på den samlede kontingentbetaling og ikke retteligt på kontingentbetalingen for medlemmer under 25 år. Forvaltningen vil derfor til den politiske behandling søge at indhente de korrekte oplysninger fra foreningerne.

Økonomiske konsekvenser

Opgaven løses inden for rammen.

Beslutningskompetence

Kultur- og Fritidsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at ovenfor nævnte skitserede model anvendes og implementeres fra tilskudsåret 2015.

Kultur- og Fritidsudvalget den 8. maj 2014
Udsat.

Henrik Bang (Ø) var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. KFU 13-03-2014
2. Endelig tilskudsanalyse - frivillige foreninger
3. Høringssvar fra foreninger
4. Proces i forbindelse med tilskudsanalysen
5. Høringssvar frivillige folkeoplysende foreninger

5. Fremtiden for det boligsociale arbejde

Sagsfremstilling

I forlængelse af Kultur- og Fritidsudvalgets behandling af status på det boligsociale arbejde den 15. marts 2014 bad udvalget om et oplæg til forankring af de boligsociale handleplaner efter udløb med udgangen af 2014, herunder overvejelser om, i hvilken form, det boligsociale arbejde skal videreføres.

I Lundtofteområdet ansættes medio 2014 en boligsocial medarbejder, som blandt andet har til opgave at koordinere og forankre boligsociale initiativer i området i tæt samarbejde med det eksisterende netværk af skole, boligafdeling, klub og frivillige foreninger. Stillingen er 2-årig og finansieret via budgetaftalen for 2014-2017.

I Sorgenfriområdet skal boligafdelingen Sorgenfrivang II i gang med en større reovering, der blandt andet betyder genhusning af en del familier i Lundtofteparken. Det betyder, at der hos boligafdelingen ikke vil være ressourcer til selv at løfte mere i forhold til det boligsociale arbejde. Dog er der dels skabt et stærkt netværk blandt beboere m.fl. og dels er der igangsat et arbejde omkring udvikling af området omkring Hummeltofteskolen, som vil være et løft til området i tråd med det boligsociale arbejde, der foregår i området i dag. Med videreførelse af projekt Idrætsambassadører i 2015 vil der således være gode muligheder for at forankre de aktiviteter, som projektet har igangsat.

I området omkring Fortunen Øst og Højhuset er det boligsociale område mere sårbart, da der er meget få frivillige til at løfte arbejdet. Den kommunale boligsociale indsats, herunder indsatsen fra lokale kommunale aktører som fx Klub Lyngby og skolerne i nærområdet, kunne med fordel målrettes dette område, da det samtidig er her, der opleves et stort behov for at arbejde med de unge i området, som ikke deltager i organiserede fritidsaktiviteter.

Projekt "Natur, der bevæger" er finansieret af de boligsociale midler og løber frem til foråret 2016. Det foreslås, at projektet fortsat arbejder med målgruppen børn og unge i de områder, der har deltaget i det boligsociale arbejde, men at skolerne i områderne inddrages mere i projektet. Projektet er som udgangspunkt tænkt som et skoleprojekt og har mange tilbud til både elever og ansatte om aktiviteter og kurser, der falder fint i tråd med folkeskolereformen.

Styregruppen for det boligsociale arbejde har drøftet sagen den 31. marts 2014 jf. det sagen vedlagte materiale (bilag) og peger på følgende:

- 1 De netværk, der er etableret omkring det boligsociale arbejde i de tre områder (Fortunen Øst/Højhuset, Lundtofteparken og Sorgenfrivang II) skal søges opretholdt og gerne udbygget, så integrationsområdet og ungdomsuddannelserne også er repræsenteret i netværket
- 1 Der skal arbejdes med at definere, hvilke opgaver indenfor området, der kan løses af frivillige og ønskes løst af frivillige, samt arbejde med at rekruttere frivillige og med at gøre bedre brug af fx bydelsmødrene i området
- 1 Der fortsat er brug for en koordinationsgruppe bestående af repræsentanter fra de fagcentre, der arbejder med det boligsociale område, og repræsentanter for

boligorganisationerne

- | Det boligsociale område skal løftes ud af selve boligafdelingerne, så der i højere grad fokuseres på hele områder og på at inddrage ressourcpersoner fra hele området i arbejdet
- | De boligsociale midler, der resterer i 2014, fordeles til de igangværende aktiviteter med henblik på at forankre aktiviteterne i boligområderne og de foreninger og institutioner, der er involveret i aktiviteterne.

I forbindelse med igangværende organisationsjustering nedlægges Center for Sundhed og Kultur, der i dag har det overordnede ansvar for koordinering af den boligsociale indsats, og i den forbindelse forankres indsatsen i et andet center, som med udgangspunkt i erfaringerne med arbejdet med de boligsociale handleplaner foreslås at få til opgave at tilvejebringe en organisering af det boligsociale arbejde, der tager afsæt i en todelt organisation: Dels en overordnet koordinationsgruppe bestående af repræsentanter for kommunens fagcentre og repræsentanter for boligorganisationerne, som har til opgave at fastholde og koordinere den boligsociale opgave på tværs af lokalområderne og de forskellige aktører; dels at de lokale arbejdsgrupper omkring de tre lokalsamfund, Lundtofte, Sorgenfri og Fortunbyen, omdannes til lokale netværksgrupper på tværs af kommunale aktører, boligselskaber og de frivillige foreninger i lokalområderne, som fastholder, udvikler og koordinerer indsatsen i lokalområderne.

Økonomiske konsekvenser

Opgaven løses indenfor rammen.

Beslutningskompetence

Kultur- og Fritidsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. det boligsociale arbejde fra 2015 forankres i en fast organisation med udgangspunkt i de skitserede principper
2. de resterende midler for 2014 fordeles til de igangværende projekter og aktiviteter som angivet
3. projekt ""Natur, der bevæger" overdrages til de skoler, der har været involveret i det boligsociale arbejde.

Kultur- og Fritidsudvalget den 8. maj 2014

Godkendt.

Henrik Bang (Ø) var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Referat af styregruppemøde 31. marts 2014
2. Forslag til fordeling af resterende boligsociale midler

6. Opgradering af Danmarks Rostadion, Bagsværd Sø

Sagsfremstilling

På baggrund af en forundersøgelse indledte Gladsaxe og Københavns kommuner et samarbejde om i fællesskab at tilvejebringe et fornyet materiale, der inkluderer bygningerne på Skovalléen 40. Materialet er nu i sin form så detaljeret og kvalificeret, at det sammen med det tidligere producerede materiale vedrørende tilpasning og uddybning af robanen og ændringer i start- og målområdet kan danne grundlag for ansøgninger til eksterne fonde.

I det samlede projekt lægges op til at skabe en national træningsfacilitet i verdensklasse, som også kan danne ramme om visse internationale regattaer i Hovedstadsregionen.

I projektet indgår nu også en nyopførelse af Rocenteret på Skovalléen 40, svarende til scenarie 3 i det sagen vedlagt foreløbige visionsmateriale fra Mangor & Nagel (bilag). Den nyopførte bygning vil med sin orientering i landskabet og ved et (natur)-materialevalg være bedre indpasset i landskabet på stedet og vil bidrage til at give området et tiltrængt løft.

Der er i de grundlæggende forudsætninger lagt vægt på, at det revitaliserede rostadion skal tilgodese områdets rekreative og naturmæssige værdier.

Projektet indeholder primært en revitalisering af rostadion som idrætsfacilitet, men tænkes ind i forhold til de øvrige strategier og projekter for udvikling af de grønne områder omkring Bagsværd Sø, som et samlet løft af hele området om søen. Projektet skal således koordineres med øvrige kommunale projekter, som omhandler adgangsforhold og generel forbedring af områdets rekreative værdier for de mange brugere af området.

Det indgår i projektet, at robanerne i søen forlænges. Som konsekvens heraf skal der graves i søens vestlige ende, og der skal gennemføres en landskabsbearbejdning med henblik på at skabe et så naturligt udseende landskab som muligt efter udgravningen i målområdet, jf. det sagen vedlagte materiale herom (bilag).

Der er allerede i skitsefasen stillet krav til bl.a., at landskabsbearbejdningen skal medføre forbedringer for de øvrige brugere omkring søen, og eventuelle nye dommertårne skal kunne anvendes til andre formål end afvikling af stævner. Det kunne f.eks. være som fugletårne, shelters eller lignende. Projektet indeholder endvidere en bearbejdning af det nuværende startområde, således at det kommer til at fremstå med langt mere naturlige søbrinker og med færre eller ingen tekniske installationer.

Rostadions nuværende meget sammensatte ejerforhold og driftsforhold kan være en hindring for at sikre en effektiv og smidig drift af hele rostadion. Dette forhold er endvidere et opmærksomhedspunkt, som er blevet aktualiseret af, at også repræsentanter for eksterne fonde har påpeget dette som en svaghed i den nuværende organisation. Derfor er en mere gennemsigtig ejer-, beslutnings- og driftsstruktur en forudsætning for, at projektet til opgradering af rostadion kan forventes at opnå tilsagn om støtte fra eksterne fonde.

Københavns Kommune har foreslået, at den fremtidige organisering sker inden for rammerne af

en fondskonstruktion. Dette valg vil både forenkle organiseringen og driften og sammenlægge ressourcerne med en synergieffekt til følge. Princippet for dannelsen af den nye fond er, at I/S Danmarks Rostadion (Gladsaxe, Lyngby-Taarbæk, og Team Danmark) indskyder sine rofaciliteter, baneudstyr, følgebåde m.v., og Københavns Kommune indskyder sin faste ejendom, Skovalléen 40. På den måde vil fonden fra starten være sikret en egenkapital. Fonden skal have til formål at drive rostadion og vil i alle henseender selv være juridisk og økonomisk ansvarlig for sine dispositioner.

Der er endnu ikke formuleret et endeligt forslag til vedtægter for en ny fond, men vedtægterne vil skulle indeholde en præcisering af formålet med fonden, bestemmelse om bestyrelsens sammensætning m.m. Fonden vil først blive stiftet, når plangrundlaget for anlægsprojektet foreligger. Det konkrete forslag vil forinden blive forelagt til endelig politisk stillingtagen.

Tidsplanen for den kommende proces for realisering af anlægsprojektet vil efter en principbeslutning om igangsætning indeholde følgende aktiviteter:

2014

- | Fondsansøgninger
- | Myndighedsansøgning. Projektet er fundet VVM-pligtigt, og processen tager forventeligt 10-12 måneder
- | Bygningsprojektet forventes at medføre beslutning om ny lokalplan for området, behandlingen er også her ca. 10-12 måneder
- | Ansøgning til øvrige, relevante fonde.

2015

- | Stiftelse af fond
- | Eventuel arkitektkonkurrence på bygningsprojektet
- | Udbud af projekteringsopgaverne for projektet/projekterne samt valg af rådgiver
- | Ansøgning til bygge- og miljømyndighederne for de konkrete projekter.

De konkrete tilladelser fra bygge- og miljømyndighederne kan blive indklaget, hvorfor sagsbehandlingstiden vedrørende de konkrete projekter kan trække ud. Derfor er det ikke på nuværende tidspunkt muligt at fastsætte tidspunktet for det nye rostadions opførelse.

Der ønskes med denne sag en principgodkendelse til at fortsætte arbejdet for at realisere projektet således, at fondsansøgninger og myndighedsbehandling kan igangsættes hurtigst muligt. Der ønskes endvidere en principiel godkendelse af, at Lyngby-Taarbæk Kommune i samarbejde med Gladsaxe og Københavns kommuner samt Team Danmark stifter en ny fond, som skal være den ny fælles organisatoriske enhed, som skal stå for en fremtidig, bæredygtig drift af rostadion. Interessenternes nuværende bidrag til driften af rostadion indgår i driftsbudgettet for den nye fond. Hentes den fulde fondsfinansiering ikke, forudsættes sagen forelagt på ny, idet Lyngby-Taarbæk Kommune i givet fald ikke har taget stilling til endelig medvirken i projektet.

Det bemærkes, at Gladsaxe Kommune og Team Danmark også skal tage principiel stilling til at indgå i stiftelse af den nye fond, herunder også om de vil fastholde deres økonomiske bidrag til den fremtidige drift.

Økonomiske konsekvenser

Det foreliggende skitsemateriale for det samlede projekt viser en samlet anlægsøkonomi på

91,2 mio. kr. inkl. moms:

Uddybning af robaner	3.8 mio. kr.
Terrænreg. i start- og målområde	11.5 mio. kr.
Etab. af nye (multifunktionelle) dommertårne	1.4 mio. kr.
Nybygning af rocenter	69.5 mio. kr.
Etablering af midlertidige foranstaltninger	5.0 mio. kr.
I alt	91.2 mio. kr.

Overslag er angivet inkl. moms, i lighed med de overslag, som er leveret fra rådgiverne på opgaven. Det bemærkes, at den nye fond, som vil være bygherre på anlægsprojektet, skal betale 25 % moms af anlægsudgiften.

Gladsaxe og Københavns kommuner har i projektføreløbet været i dialog med en af de store fonde. Fonden har mundtligt tilkendegivet interesse for projektet. Der skal sendes en skriftlig ansøgning til fonden med henblik på at få afklaret, hvorvidt projektet kan opnå et bindende tilsagn om økonomisk støtte – og i så fald i hvilket omfang. Projektet modtog allerede i 2011 en forhåndstilkendegivelse om støtte på 6,5 mio. kr. fra det daværende Elitefacilitetsudvalg (Nu Lokale- og Anlægsfonden). Der skal herudover søges støtte hos en eller flere øvrige fonde, således at projektet opnår størst mulig ekstern støtte.

Det har været en forudsætning for hele projektet, at den fremtidige driftsøkonomi - med forbehold for ændret stillingtagen hertil - anvendes ud fra samme niveau som hidtil. Det er således intentionen, at den nydannede fond årligt kan forvente at modtage driftstilskud fra Københavns Kommune, Gladsaxe Kommune, Lyngby-Taarbæk Kommune og Team Danmark, svarende til det niveau som interessenterne på nuværende tidspunkt støtter rostadion med. I dag fordeles driftsudgifterne med 52% til Gladsaxe, 36% til Lyngby-Taarbæk og 12 % til Team Danmark. Lyngby-Taarbæk Kommunes driftstilskud var i 2013 673.650 kr. I det bl.a. at Københavns Kommune ikke bidrager i dag, skal fordelingsnøglen i fremtiden ændres.

Da antallet af m² i den nye bygning forøges med ca. 50 % i forhold til det nuværende areal, kan der blive tale om øgede driftsudgifter, som den nye fond skal afholde. De imødegås dog i nogen grad af, at den nye bygning vil være både energi- og driftsbesparende i forhold til driften i dag. Fondens driftsramme og fordelingsnøglen mellem interessenterne fastlægges i forbindelse med den senere politiske stillingtagen til oprettelse af fonden.

Beslutningskompetence
Kommunalbestyrelsen.

Indstilling
Forvaltningen foreslår, at

1. forvaltningen i samarbejde med de øvrige interessenter søger finansiering hos eksterne fonde til realisering af projektet om Bagsværd Sø,
2. forvaltningen i samarbejde med de øvrige interessenter tilvejebringer en ny organisering af rostadion inden for rammerne af en fondskonstruktion, og
3. driften af rostadion også fremadrettet vil blive støttet af Lyngby-Taarbæk Kommune med et beløb svarende til det engagement, som kommunen p.t. har i I/S Danmarks

Rostadion.

Kultur- og Fritidsudvalget den 8. maj 2014
Ad 1-3. Anbefalet.

Henrik Bang (Ø) var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Scenarie 3 bygninger - Mangor og Nagel
2. Forundersøgelse af træningsanlæg og landskab - Cowi

7. Kulturfonden, ansøgning om støtte til filmproduktion

Sagsfremstilling

Forvaltningen har modtaget ansøgning om produktionsstøtte til kortfilmen AMBROSIA. Støtten som ansøges fra Kulturfonden vil muliggøre optagelser ved området omkring Lyngby Sø samt andre arealer i Lyngby-Taarbæk Kommune, der er centrale for filmens fortælling. Kortfilmen handler om et mor-/datterforhold og kredser omkring temaer som smerte, kærlighed og ensomhed i et univers af blomster.

Budget og finansieringsplan

<i>Budget:</i>	
Dekoration og regi	4.000
Kostumer og sminke	1.500
Transport og rejser	15.494
Ophold og forplejning	7.200
Udstyr	14.958
Location	8.000
Skuespillere	21.825
Postproduktion	9.500
<i>Samlet total:</i>	<i>82.477</i>
<i>Finansiering:</i>	
Det Danske Filminstitut, Filmværkstedet, bevilliget	20.000
Forvaltningen af 1/3 af de kollektive båndkopimidler, bevilliget	10.252
Dansk Dramatikerforbund, ansøgt	10.000
Dansk Skuespillerforbund, ansøgt	21.825
Lyngby-Taarbæk Kommunes Kulturfond	20.400
<i>I alt</i>	<i>82.447</i>

Det samlede budget for filmen er 82.447 kr. og der ansøges om 20.400 kr.

Kulturfondens sigte er at yde støtte til afholdelse af kulturelle aktiviteter i Lyngby-Taarbæk Kommune. I det filmproduktionen i sig selv ikke kan karakteriseres som en kulturel aktivitet, som borgerne og kommunen i almindelighed har glæde af, peger forvaltningen på, at ansøgningen ikke imødekommes.

Økonomiske konsekvenser

Opgaven kan finansieres inden for Kulturfondens ramme.

Beslutningskompetence

Kultur- og Fritidsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at ansøgningen ikke imødekommes under henvisning til, at det ansøgte ikke i sig selv karakteriseres som en kulturel aktivitet til glæde for borgerne og kommunen.

Kultur- og Fritidsudvalget den 8. maj 2014

Godkendt at ansøgningen ikke imødekommes.

Henrik Bang (Ø) var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Ansøgning, Lyngby-Taarbæk Kommunes Kulturfond, AMBROSIA

8. Kulturfonden, Søborg motetkor, ansøgning om støtte til koncert

Sagsfremstilling

Søborg Motetkor, ansøger om støtte til afholdelse af kirkkoncert: J.S. Bachs Juleoratorium (bilag). Ved koncerten medvirker Søborg Motetkor med 60 erfarne korsangere, 4 professionelle solister og et orkester sammensat af professionelle musikere og gode amatører.

Søborg Motetkor afholder årligt en række kirkekoncerter med såvel mindre à cappella værker som større værker med orkester- eller orgelledsagelse. Koret har eksisteret i 70 år og af koncertaktiviteter i 2012-2014 kan nævnes oratoriet *Elias* af Mendelssohn, *Messias* af Händel i Virum og Hellerup kirker i december 2012 samt koncerter i henholdsvis Ribe Domkirke og Den danske Kirke i Flensburg i juni 2013. *Stabat Mater* af Dvorak opførtes ved to påskekoncerter i 2014 og *Bachs Juleoratorium* ved i alt fem koncerter i december 2013 og 2014. Koret har gennem en årrække udviklet et samarbejde med Virum Kirke om en eller to årlige koncerter. Der ansøges konkret til støtte af én af disse koncerter, nemlig *Bachs Juleoratorium* i Virum Kirke.

Budget og Finansieringsplan:

<i>Budgetterede udgifter:</i>	
Solister og dirigent	kr. 15.000
Repetitør	kr. 4.000
Orkester, sammensat af professionelle musikere og amatører: Cembalo + pauker (incl. instrument og transport), strygere prof./semiprof. incl. koncertmester, obo/trompet, prof. blæsere	kr. 27.000
Nodeleje – musikere	kr. 1.250
Podier og lys	kr. 1.500
PR, plakater og koncertprogrammer	kr. 2.000
Blomster + vin til amatører	kr. 2.000
Diverse og uforudsete udgifter	kr. 2.000
I alt	kr. 54.750
<i>Budgetterede indtægter:</i>	
Koncert i Virum Kirke 13/12- 2014 : 150 billetter à 120 kr.	kr. 18.000
Virum Kirke	kr. 15.000
Andre fonde inkl. Lyngby-Taarbæk Kommunes Kulturfond (planlægges ansøgt)	kr. 21.750
I alt:	kr. 54.750

Søborg Motetkor ansøger om tilskud i størrelsesordenen 15.000 – 20.000 kr.

Søborg Motetkor nævner sponsorer i koncertprogrammer, på plakater og i anden PR for koncerten. Det resterende underskud forventes dækket via tilskud fra private fonde. Udfaldet af ansøgningerne kendes ikke pt.

Ifølge kulturfondens ansøgningskriterier kan der søges til afholdelse af kulturelle aktiviteter i Lyngby-Taarbæk Kommune. Der ydes støtte til enkeltarrangementer eller til aktiviteter over en periode. Overordnet set ligger ansøgningen inden for Kulturfondens formål. Imidlertid prioriterer Kulturfonden nye ideer og afprøvning af nye samarbejdsformer. Forvaltningen foreslår, at ansøgningen imødekommes i form af en underskudsgaranti på maksimalt 10.000 kr, såfremt et eventuelt underskud opstår, som følge af færre indtægter end forventet.

Underskudsgarantien begrænser sig til den andel af udgiftsbudgettet, som relaterer sig direkte til

koncerten, og betinges af, at andre støttemuligheder afsøges.

Økonomiske konsekvenser

Opgaven kan finansieres inden for Kulturfondens ramme.

Beslutningskompetence

Kultur- og Fritidsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at ansøgningen imødekommes med underskudsgaranti på maksimalt 10.000 kr, såfremt et eventuelt underskud opstår som følge af færre indtægter end forventet.

Kultur- og Fritidsudvalget den 8. maj 2014

Godkendt.

Henrik Bang (Ø) var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Ansøgning fra Søborg Motetkor
2. Budget - Søborg Motetkor

9. Arrangementspulje: Lyngby-Taarbæk Jazzklub søger støtte til afholdelse af koncert i Kulturhuset

Sagsfremstilling

Lyngby-Taarbæk Jazzklub søger om økonomisk støtte til at afholde koncert med DR Bigbandet i Kulturhuset i 2014 (bilag). Jazzklubben har fået tildelt en dag til arrangementer i Kulturhuset (Kuhlau Salen), som en del af de 40 dage årligt som Lyngby-Taarbæk Kommune råder over i følge drifts- og fremleje aftale for Kulturhuset, som blev vedtaget på Kultur- og Fritidsudvalget den 6. september 2013.

Kuhlausalen i Lyngby Kulturhus lever størrelses- og kapacitetsmæssigt op til de krav, som en koncert med et bigband fordrer. Omvendt stiller Kuhlausalens scenestørrelse, rummets akustik og antal publikumspladser ligeledes krav om, at de koncerter som afholdes i salen både kapacitetsmæssigt og kunstnerisk kan udnytte salen.

Koncerten med DR Bigbandet i Kulturhuset, arrangeres ekstraordinært i forhold til aftalen om tilskudsvilkår, idet både omfanget af koncerten og antallet af medvirkende er væsentligt større end Jazzklubbens vanlige koncertarrangementer.

Imidlertid overstiger udgifterne til selve den tekniske afvikling Jazzklubbens økonomiske formåen, hvorfor der ansøges om støtte til dækning af denne del af udgifterne.

Honorar til DR Bigbandet er 45.000 - 50.000 kr og denne andel af udgifterne dækkes af Jazzklubben, via billetindtægter og tilskud. Budget for udgifterne til den tekniske afvikling af koncerten, baseres på det tilbud som Jazzklubben og DR har forhandlet sig frem til med Lyngby Kulturhus:

Teknik og afvikling	Pris ex. moms
Leje af strøm	0 kr.
Leje af Lyd	19.110 kr.
Leje af lys	0 kr.
Leje af video	0 kr.
leje af scenen	0 kr.
Transport	0 kr.
Produktionsleder /afvikling	8.260 kr.
Mandskab op-/nedtagning Tekniker	0 kr.
Stemt flygel:	1.500 kr.
2 hjælpere til af- og pålæsning af instrumenter samt teknik før og efter prøve/koncert. (2 mand x 4 timer x 300 kr.)	2.400 kr.
Forfriskninger til DRBB. Vand, kaffe og the i rigelige mængder: (50 kr. x 24 personer)	1.200 kr.
Måltid før eller efter koncert (efter aftale med regissør): (buffet 200 kr. x 24 personer)	4.800 kr.
I alt	37.270 kr.

Jazzklubben ansøger om tilskud på 37.200 kr. svarende til udgifterne til teknik og afvikling.

Lyngby-Taarbæk Jazzklub er én af de fem foreningsbaserede kulturelle operatører med hvem Lyngby-Taarbæk Kommune har indgået aftale om tilskudsvilkår (på Kultur- og Fritidsudvalget den 12. september 2013). Aftalerne er treårige og udløber med udgangen af 2016. Aftalerne blev indgået for at sikre foreningerne et fast årligt beløb over en længere periode og derved muliggøre en langsigtet planlægning af aktiviteter samt danne baggrund for foreningernes mulige eksterne

finansiering f.eks. i statsligt og privat regi. Jazzklubben modtager 73.000 kr. til afholdelse af min. 10 årlige koncertarrangementer fortrinsvist i Templet og på Stadsbiblioteket. I henhold til vedtægten for Lyngby-Taarbæk Jazzklubs § 2 er Jazzklubbens formål at fremme kendskabet til og interessen for jazzmusikken som kunstart samt skabe et samlingssted for jazzinteresserede. Dette sker bl.a. ved at tage initiativ til og afholdelse af koncerter samt andre jazzrelaterede arrangementer.

Formålet med Lyngby-Taarbæk Kommunes aftale om tilskud er at understøtte Lyngby-Taarbæk Jazzklubs aktiviteter og arbejde, herunder særlig at sikre at borgerne i Lyngby-Taarbæk Kommune får adgang til foreningens aktiviteter. Med aftalen ønsker kommunen og Lyngby-Taarbæk Jazzklub at skabe de bedst tænkelige rammer for frivilligt kulturarbejde i kommunen, samt at understøtte en fortsat udvikling og nytænkning af det frivillige kulturarbejde.

Støtten, der søges til DR Bigbandets koncert i Lyngby Kulturhus, søges således ekstraordinært som støtte til den tekniske del af produktionen.

Økonomiske konsekvenser

Opgaven løses inden for arrangementskontoens ramme.

Beslutningskompetence

Kultur- og Fritidsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at ansøgningen fra Jazzklubben imødekommes med 37.200 kr.

Kultur- og Fritidsudvalget den 8. maj 2014

Godkendt at bevilge en underskudsgaranti på 20.000 kr., såfremt et eventuelt underskud opstår, som følge af færre indtægter end forventet.

Henrik Bang (Ø) var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Jazzkoncert - udgifter vedr. afvikling og teknik

10. Henvendelse til Kultur- og Fritidsudvalget fra Cirkus 3

Sagsfremstilling

Klovneduoen Cirkus 3 ansøger Kultur- og Fritidsudvalget om brug af kapellet på Lyngby Parkkirkegård eller Hovedbygningen på den gamle Lyngby Statsskole, samt brug af Kuhlau Salen i Kulturhuset. Cirkus 3 henvender sig til Kultur- og Fritidsudvalget med ønsket om at indgå en aftale med Lyngby-Taarbæk Kommune vedr. klovneshows/forestillinger i Kuhlau Salen i Kulturhuset mod benyttelse af Store Kapel på Lyngby Parkkirkegård eller alternativt Lyngby Statsskole som øvelokale. Cirkus 3 foreslår, at man eventuelt på længere sigt etablere en NY cirkusskole for børn og unge i Lyngby-Taarbæk Kommune (bilag).

Cirkus 3 er en klovneduo, som har eksisteret i 25 år. Klovneshows er virksomhedens centrale produkt og profession og Cirkus 3 tilbyder klassiske klovneshows og forestillinger til et børnepublikum. Cirkus 3 er således en privat virksomhed. Et evt. lokaleudlån forudsætter derfor betaling af den vedtagne takst i forbindelse med udlån af lokaler.

Lokaleudlån hos kommunen sker generelt indenfor Folkeoplysningslovens rammer, hvor kommunen stiller egnede lokaler gratis til rådighed for foreninger, idet omfang lokalene ikke anvendes til sit primære formål. Ingen af de ønskede lokaler indgår i dag i kommunens genrelle lokaleudlån. Lyngby Statsskole udlånes/udlejes, men er udlagt til andet formål. Pt. undersøges det i forvaltningen om Store Kapel skal indgå i dette lokaleudlån. Udlån vil i så fald skulle foregå under hensyntagen til Store Kapels primære formål: Begravelser og bisættelser. Et permanent udlån af Store Kapel kan derfor ikke anbefales.

Cirkus 3 foreslår, at der indgås en samarbejdsaftale, hvor borgerne får glæde af et større kulturelt udbud af arrangementer mod, at kommunen stiller prøvelokale til rådighed i en periode. En sådan aftale forudsætter, at kommunen ønsker at sikre klovneforestillinger til et større og andet publikum end det sker i dag og at kommunen råder over egnede lokaler hertil. Som følge af fremlejeaftalen råder kommunen ikke længere over Lyngby Kulturhus som forestillingssted i samme omfang som tidligere. Kommunen har derfor ikke mulighed for, at stille egnede lokaler gratis til rådighed i et omfang, der kan begrunde en sådan aftale.

Forvaltningen anbefaler derfor, at takke nej til Cirkus 3's henvendelse om et eventuelt samarbejde - og henvise dem til fremlejereren af Kulturhuset vedr. eventuel indgåelse af en aftale om offentlige forestillinger.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Beslutningskompetence

Kultur- og Fritidsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at henvendelsen ikke imødekommes.

Kultur- og Fritidsudvalget den 8. maj 2014

Besluttet, at forvaltningen indgår i dialog med ansøger. Udvalget orienteres efterfølgende.

Henrik Bang (Ø) og Søren P. Rasmussen (V) var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Brev fra Cirkus 3
2. Notat vedr. cirkus 3
3. E-mail fra Cirkus 3 til KFU 07-05-2014

11. Indførelse af økologiske fødevarer - udmøntning af budgetaftalen 2014-17

Sagsfremstilling

I budgetaftalen for 2014-2017 er det som hensigtserklæring aftalt at udarbejde *"en strategi for indførelse af økologiske fødevarer i Lyngby-Taarbæk Kommune. I første omgang med fokus på madvarer i skoler, børneinstitutioner samt i kommunens kantiner og cafeteria."* Der er ikke afsat budget til at gennemføre en sådan strategi.

Denne sag beskriver status for arbejdet med økologi samt muligheder for strategisk at understøtte anvendelsen af økologiske fødevarer i kommunen.

Kommunen tilbyder mad på en række forskellige steder og områder, jf. nærmere beskrivelse heraf i det sagen vedlagte materiale (bilag). Det eneste område, hvor kommunen selvstændigt producerer mad, er via Den Kommunale Madservice på ældreområdet samt i kommunens kantiner. På alle andre områder bruges private leverandører via udbud eller andre former for aftaler.

Kommunen har i dag ikke selvstændige målsætninger for økologi, men vedtog i 2009 en mad- og måltidspolitik for børn og unge. I denne er økologi ikke nævnt; omvendt er der fokus på, at dagtilbud, skoler, SFO'er og klubber i kommunen udarbejder egne sunde måltidspolitikker i samarbejde med forældrene. I kommunens sundhedsstrategi fra 2012 indgår heller ikke mål vedrørende økologi, men blandt de i forlængelse af strategien udvalgte 10 konkrete indsatser, lyder den ene således: *"Arbejdsgruppen anbefaler at føre en offensiv kostpolitik, hvor det undersøges i samarbejde med de udvalgte forpagtere, om sunde alternativer kan erstatte usunde fødevarer fra idrætsanlæg, cafeteria og kantiner"*.

Økologi er ikke nødvendigvis ensbetydende med sundhed, da der er tale om en produktionsform og ikke en bestemmelse af madens ernæringsmæssige indhold.

I udbudsmaterialer, fx for daginstitutioner og mad til hjemmeboende ældre og til ældre på kommunens plejehjem, har økologi tidligere indgået som et parameter. På ældreområdet blev merudgifterne dog så store, at økologi blev fravalgt som parameter. I daginstitutioner indgår økologi som en mulig parameter, men ingen forældrebestyrelser har valgt at benytte sig heraf.

Nationalt har Regeringen en målsætning om 60 pct. økologi i det offentlige inden 2020. Blandt kommunerne er især Albertslund og København foregangskommuner i omstilling til brug af økologiske fødevarer.

Erfaringen fra andre kommuner med økologi er, at hvor kommunerne selv producerer mad, kan produktionsomkostningerne fastholdes, hvis der sker en forandring i den mad, der produceres. Dette sker ved at sænke andelen af kød, bruge flere af sæsonens grøntsager og mindske madspild. Selv om der findes støtteordninger til omlægning, som kommunerne kan søge, vil der altid være udgifter forbundet med omlægningen, jf. det sagen vedlagte notat (bilag).

På områder, hvor kommunerne via udbud og aftaler får leveret mad af private aktører, kan de samme omlægninger finde sted, dog afhængigt af udbuddet blandt de private aktører.

På den baggrund har forvaltningen følgende perspektiv på, hvordan der evt. kan arbejdes strategisk med mere økologi; et langsigtet initiativ og to mere kortsigtede:

Langsigtet kan der fastsættes et mål for, hvor stor en del af den udbudte mad i Kommunen, der skal være udelukkende økologisk produceret eller bestå af økologisk producerede varer. Målsætningen kan opstilles med afsæt i de nationale mål og erfaringer fra andre kommuner.

Målet kunne måske overvejes f.eks. at være at omlægge madproduktionen på ældreområdet og indføre økologi som et mål eller krav, når der indgås nye leverings- og forpagtningsaftaler. Forventeligt vil omlægning og resultatet af udbud som nævnt være udgiftsdrivende, ligesom den udbudte mad vil blive sammensat på en anden måde (fx mindre kød og flere grøntsager). De økonomiske konsekvenser afhænger af, hvor ambitiøs (og formuleringsmæssigt præcis) målsætningen måtte blive opstillet.

Kortsigtet kan der måske f.eks. tænkes udviklet indsatser på kommunens skoler således:

- Flere af skolerne i kommunen er i dag tilmeldt en ordning, hvor der udbydes skolefrugt på samme måde som skolemælkordningen. Flere skoler udbyder i dag ikke økologisk frugt og bruger ikke en leverandør, der kan tilbyde økologi. En kortlægning af markedet viser, at skolerne på grund af udvidet EU-tilskud kan lave tilsvarende ordninger med udbud af økologisk frugt, uden at prisen bliver højere. Dette vil således kunne effektueres på de skoler, der ønsker det.

- Økologisk Landsforening har med støtte fra Fødevareministeriet udviklet en serie af undervisningsmaterialer for grundskole, mellemtrin og overbygning. Disse kan hentes og anvendes uden beretning på kommunens folkeskoler. Forvaltningen peger på, at der opfordres til, at skolerne i kommunen sætter økologi på skemaet.

Økonomiske konsekvenser

Da der ikke er afsat særskilte midler til investering i eller drift af ordninger, hvori indgår økologiske producerede madvarer, forudsætter sagen, at der opereres inden for den eksisterende ramme.

Beslutningskompetence

Social- og Sundhedsudvalget for så vidt angår ældreområdet, Børne- og Ungdomsudvalget for så vidt angår skoleområdet, Kultur- og Fritidsudvalget for så vidt angår Stadsbiblioteket og Økonomiudvalget for så vidt angår kantinefunktioner.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at sagen drøftes.

Kultur- og Fritidsudvalget den 8. maj 2014

Udvalget opfordrer til øget brug af økologi, der dog fortsat sikrer et cafe-tilbud på Stadsbiblioteket af samme karakter som i dag.

Henrik Bang (Ø) og Søren P. Rasmussen (V) var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Økologi i LTK hidtil
2. Notat om omlægning til økologi

12. Vurdering af moderniserings- og genopretningsbehov for en række kommunale ejendomme

Sagsfremstilling

Sagen fremlægges til nærmere drøftelse og dialog med de berørte institutioner, skoler og øvrige interessenter jf. Økonomiudvalgets beslutning den 10. april 2014.

Indledning og baggrund

I forbindelse med vedtagelsen af budgettet for 2013 blev det besluttet at gennemføre en analyse af, hvorvidt den kommunale bygningsmasse lever op til moderne funktionskrav, om den udnyttes effektivt og om den har et ordentligt vedligeholdelsesniveau. I budgetaftalen blev der navnlig sat fokus på dagtilbud, skoler, klubber, område- og træningscentre samt de folkeoplysende foreningers lokaler. I samme budgetaftale blev det endvidere besluttet at gennemføre en analyse af effektiviserings-potentialet – både kvalitativt og økonomisk – ved at sammenlægge kommunens tandklinikker. I første omgang var analysen af tandplejen planlagt til at indgå i den samlede analyse, men efterfølgende blev det besluttet at gennemføre denne som en særskilt analyse, som forvaltningen selv har stået for.

På baggrund af godkendt kommissorium og udbud af opgaven blev firmaet Bascon valgt til at stå for analysen af de to første forhold, som blev gennemført hen over forår og sommer 2013. Analysen af vedligeholdelsestilstanden har forvaltningen selv stået for. Kommissoriet (i form af sagsfremstilling af den 22.11.2012) er vedlagt sagen (bilag).

Hen over foråret 2013 blev der parallelt hermed arbejdet med en forretningsstrategi for den kommunale ejendomsportefølje, som indebærer at der skal arbejdes med arealoptimering "Space Management" og styring af ejendomsporteføljen efter "Facility Management"-principper. Det indebærer bl.a. gennemførelse af et systematisk og struktureret bygningssyn, årlige prioriteringer af vedligeholdelsesopgaver og -midler, samt et løbende arbejde med arealoptimering, hvor både eksisterende lokaler og nybyggede lokaler skal kunne bruges effektivt og fleksibelt af flere brugere med respekt for de primære brugere af lokalerne. Forretningsstrategien blev godkendt af kommunalbestyrelsen den 5. september 2013.

Nedenfor gennemgås de enkelte analyser hver for sig og sammenholdes til sidst med forretningsstrategiens principper og målsætninger, samt de økonomiske konsekvenser. Afslutningsvis præsenteres et forslag til håndtering af de tre analyser.

Bascon analysen

Hovedkonklusionerne i Bascons analyse af 17. oktober 2013 var nedenstående, fordelt på de enkelte sektorområder:

Skoler:

- | At gangarealer står ubrugte en stor del af tiden.
- | At flere faglokaler står ledige ca. 2/3 del af tiden.
- | At læringscentret var skolernes mest benyttede rum.
- | At SFO og skole var tænkt sammen, men stadig kun benytter lokalerne ca. halvdelen af

tiden.

- | At mange grupperum står ledige ca. 2/3 af tiden.
- | At der er ledig kapacitet til eksterne brugere.
- | At der er plads til indretning af lærerarbejdspladser ved at koble bærbart udstyr med fleksibel indretning.
- | At der er et potentiale i at indtænke klubbens lokaler i højere grad i skolens hverdag.
- | At der er et potentiale i at få taget et kulturelt opgør med et fag – et rum.

Dagtilbud:

- | At der er et potentiale for at eksterne brugere kan anvende bl.a. fællesrum og køkkener i daginstitutionerne.
- | At der er et potentiale for bedre udnyttelse af lokalerne ved at udveksle brug af særlige gode rum og udearealer institutionerne imellem.
- | At der er et potentiale i at personalet uddannes til i højere grad at indrette fleksibelt og kreativt.
- | At investeringer i ældre villaer bør overvejes.
- | At investeringer i bygninger opført i præfabrikerede elementer bør overvejes.

Område- og træningscentre:

- | På områdecentre har fællesarealer, fælles køkkenlokaler samt lokaler til eksterne brugere en forholdsvis lav udnyttelsesgrad.
- | På træningscentre har aktivitetslokaler, fælles køkkenlokaler og lokaler til eksterne brugere en forholdsvis lav udnyttelsesgrad.
- | Der er et potentiale for at eksterne brugere i højere grad kan få adgang til lokalerne.
- | At der er et potentiale i at personalet uddannes til i højere grad at indrette fleksibelt og kreativt.

Klubber:

- | Der er et potentiale for at skoler i højere grad kan benytte klubbens lokaler og omvendt.
- | Der er et potentiale for at eksterne brugere i højere grad kan benyttes klubbens lokaler.
- | Der er et potentiale i at personalet uddannes til i højere grad at indrette fleksibelt og kreativt.

Folkeoplysning:

- | I forhold til spejderforeninger er der ledig kapacitet før kl. 15.00 og derefter er der en lav udnyttelsesgrad af lokalerne
- | Vandsportsforeninger udnytter generelt lokalerne en del og der vil i mindre grad være potentiale for bedre udnyttelse
- | I forhold til idrætsforeninger og idrætsfaciliteter er der ledig kapacitet i dagtimerne, men der er generelt booket i aftentimerne
- | I forhold til øvrige foreninger er der et potentiale for bedre udnyttelse i både dag og aftentimerne - og er et potentiale for at flere foreninger udnytter de samme faciliteter eller at de i højere grad tænkes ind i andre af kommunens ejendomme, så der i højere grad sker en lokaledeling.

Bascon påpeger, at der vil være visse udfordringer i forhold til de folkeoplysende aktiviteter, idet foreninger indretter sig med eget inventar og udstyr, at faciliteterne benyttes uden brug af et bookingsystem, hvilket en fælles anvendelse forudsætter, samt at brugerne er umiddelbart skeptiske overfor tanken om at dele lokaler med andre brugere. Dette er dog udfordringer, der kan løses, bl.a. ved ibrugtagning af et lokalebookingsystem og ved arbejde med kultur og holdninger.

Bascon konkluderer, at kommunen står med en blandet bygningsmasse og at der er stor variation i om bygningerne lever op til funktionsprincipperne. Det påpeges endvidere, at der er et stort potentiale for at udnytte arealerne bedre, men at man samtidig også skal overveje gener eller andre udgifter, det kan pålægge brugerne.

Det præciseres af Bascon, at en afgørende forudsætning for, at det lykkes at udnytte lokalerne bedre og dermed optimere arealanvendelsen er, at brugernes mentale mindset forandres – men at der er mange gevinster at hente på at ændre vaner og kultur og skabe mere fleksible indretninger.

Bascons overordnede anbefalinger er følgende:

- 1 At man sikrer, at de vedtagne principper i Lyngby-Taarbæk Kommunes forretningsstrategi anvendes i den fremadrettede proces, før der tages stilling til de udbygningssbehov, som er foreslået i lokaleanalysen.
- 1 At den af forvaltningen gennemførte vedligeholdelsesanalyse sammenholdes med Bascons analyse af moderniseringsbehovene – når de afsatte midler skal prioriteres
- 1 At der arbejdes med guidelines på indretning og anvendelse af lokalerne for at påvirke brugernes kultur i anvendelse af lokalerne samt uddannelse af brugerne.
- 1 At der skabes overblik over behovet for ledige lokaler til eksterne brugere og at der skabes en lettilgængelig lokalebooking. (Der er efterfølgende anskaffet et nyt lokalebookingsystem, som vil sikre overblik over ledige lokaler og gøre det nemmere for både forvaltningen).

Bascons analyse omfatter 54 bygninger og har taget afsæt i en kategorisering af moderniseringsgraden og – behovet i tre kategorier – lav, middel og høj grad af modernisering i forhold til de opstillede funktionsprincipper. De 54 bygninger udgør ca. 70 pct. af den samlede ejendomsportefølje på 220.000 m² svarende til ca. 156.000 m².

Analysen af moderniseringsgraden viser et samlet bygnings- og indretningsmæssigt moderniseringsbehov på 109,2 mio. kr., hvoraf hovedparten af udgiften relaterer sig til skoleområdet. Heraf er der dog allerede afsat 30 mio. kr. til udbygning og modernisering af Lindegårdsskolen, således at det samlede moderniseringsbehov er 79,2 mio. kr.

De 109,2 mio. kr./79,2 mio. kr. fordeler sig på nedenstående sektorområder og moderniseringskategorier "*høj, middel og lav*". For en nærmere redegørelse for, hvilke institutioner og skoler det drejer sig om, samt de skønnede moderniserings- og investeringsbehov på de enkelte bygninger, henvises der til den i sagen vedlagte hovedrapport og delrapporter fra Bascon (bilag 2).

Tabel 1: Moderniseringsbehov fordelt på sektorområder

Sektorområde	Høj	Middel	Lav	Skønnet udgift
Dagtilbud	2	15	22	18,2 mio. kr.
Skoler	3	5	3	80,6 mio. kr. *
Klubber	1	4	3	4,75 mio. kr.
Område- og træningscentre	1	2	3	5,65 mio. kr.
I alt	7	26	31	I alt 109,2 mio. kr.
I alt ekskl. Lindegårdsskolen				79,2 mio. kr.

Note*: Lindegårdsskolen er inkluderet heri, men er allerede budgetlagt med 30 mio. kr. og kører som projekt.

Udgiften på de foreslåede tiltag er udregnet som overordnede rammebeløb med afsæt i Bascons erfaringstal fra lignende opgaver, enkelte leverandørplyste beløbsstørrelser, og beløbsstørrelser hentet direkte fra tidligere projekter indenfor institutions- og skolebygninger.

De ovennævnte udgifter kan underopdeles i fire hovedkategorier: "*Holdningsmæssige tiltag, arealoptimering, indretningsmæssige tiltag, samt bygningsmæssige tiltag*".

Tabel 2: Moderniseringsbehov fordelt på hovedkategorier (tiltag)

Opgaver	Økonomi
Holdningsmæssige tiltag	Ikke prissat, men indgår som en del af Space Management processen
"Dele med andre". Dele faciliteter mellem kommunale institutioner og mellem foreningerne under folkeoplysningen	Ikke prissat, men indgår som en del af Space Management processen
Indretningsmæssige tiltag:	
Kategori 1	1.150.000 kr.
Kategori 2	6.700.000 kr.
Kategori 3	1.200.000 kr.
I alt	9.050.000 kr.
Bygningsmæssige tiltag:	
Kategori 1	45.650.000 kr.
Kategori 2	50.800.000 kr.
Kategori 3	3.700.000 kr.
I alt	100.150.000 kr.*
Bygnings- og indretningsmæssige tiltag i alt	109.200.000 kr.
Bygnings- og indretningsmæssige tiltag i alt ekskl. Lindegårdsskolen	79.200.000 kr.

Note*: Heraf er der allerede afsat 30 mio. kr. til udbygning og modernisering af Lindegårdsskolen.

Tandplejeanalysen

Overordnet set viser analysen, at den nuværende struktur med små fuldt udstyrede tandklinikker på alle skoler ikke understøtter håndteringen af nutidens tandplejeudfordring. Børnene har i dag sjældent huller og kommer typisk til undersøgelse med 1½ års mellemrum. Desuden er kun halvdelen af tandplejens målgruppe i dag skolebørn. Kliniksammenlægning har derfor en lang række kvalitative potentialer i form af bl.a. øget brugerservice og faglighed. Endvidere vil en sammenlægning kunne frigive ca. 700 m² på skolerne, som kan anvendes til andre formål. På den anden side viser undersøgelsen, at en sammenlægning har store anlægsomkostninger, som - trods driftsbesparelser og mindsket køb af klinikudstyr - har en forholdsvis langsigtet business case.

Tandplejens tekniske udstyr er i dag nedslidt. 61 ud af Tandplejens 88 maskiner er i 2015 15 år eller ældre og er dermed stort set slidt op. Det svarer til, at knap 70 pct. af alt udstyret skal skiftes ud i 2015. Det understreges af, at kun 5 apparater/maskiner er ældre end 20 år. I forhold til de dyre tandlægestole er billedet det samme; her skal 13 ud af 20 udskiftes i 2015. Det svarer til 65 pct. af alle tandlægestole.

En sammenlægning af klinikker vil kunne mindske behovet for nyt udstyr, da alt ikke skal dubleres. Det betyder, at geninvesteringsbehovet kun er 4 mio. kr. over de kommende år, og at de forventede udgifter til nyt udstyr falder med godt 40 pct. (fra 6,7 til 4 mio. kr.).

Udover behovet for udskiftning af meget dyrt udstyr de kommende år, har flere klinikker pt. en række driftsudfordringer. Eksempelvis har Engelsborgskolens og Lindegårdsskolens tandklinikker vedvarende indeklimate og arbejdsmiljøproblemer, og på Lundtofte skoles tandklinik gik der i efteråret ild i en nedslidt sugemotor, som var tæt på at sætte ild til

skolens tag. I udbygnings- og moderniseringsprojektet på Lindegårdsskolen er tandklinikken desuden indtil videre ikke indtænkt i projektet.

En sammenlægning vil endelig muliggøre hjemtagelse af specialtandplejen.

Følgende tre modeller er analyseret i undersøgelsen:

Model 1: Samle hele Tandplejen på to tandklinikker, en i Lyngby og en i Virum/Sorgenfri

Model 2: Bevare den nuværende decentrale struktur med tandklinikker på 8 skoler samt tandklinik og tandreguleringsafdeling på Toftebæksvej 8

Model 3: Samle tandklinikker i Lyngby og bevare fire skoletandklinikker i Virum/Sorgenfri

Konkret foreslår forvaltningen følgende mulige placeringer af tandklinikker:

Ad Model 1: Én nybygget klinik i Lyngby enten på Lindegårdsskolen eller i forbindelse med "Nyt rådhus" samt én nybygget klinik i Sorgenfri i forbindelse med Hummeltofteskolen. Anlægsomkostningerne skønnes at blive 21,5 mio. kr. og indkøb af nyt udstyr 4 mio. kr. I model 1 kan specialtandplejen hjemtages med en besparelse på 0,7 mio. kr./år. Desuden kan teknisk i en samlet forretningsmodel kalkuleres med en forventet indtægt på 0,5 mio. kr./år ved fremtidig udlejning af Toftebæksvej 8.

Ad Model 2: Udgangspunktet er her en uændret struktur med tandklinikker på 8 skoler samt en centralklinik, en tandreguleringsklinik og en røntgenklinik beliggende på Toftebæksvej 8. Omkostningerne til udskiftning af udstyr de kommende år skønnes at blive 6,7 mio. kr. De eksisterende rammer giver ikke mulighed for at etablere en specialindrettet klinik og dermed hjemtage specialtandplejen fra Gentofte Kommune.

Ad Model 3: Én nybygget klinik i Lyngby enten på Lindegårdsskolen eller i forbindelse med "Nyt rådhus" samt en bevarelse af klinikker på fire skoler i Virumområdet. Anlægsomkostningerne skønnes at blive 14,3 mio. kr. og indkøb af nyt udstyr 5,1 mio. kr. I model 3 kan specialtandplejen hjemtages med en besparelse på 0,7 mio. kr./år, ligesom der kalkulationsmæssigt kan opereres med en indtægt på 0,5 mio. kr./år ved fremtidig udlejning af Toftebæksvej 8.

Bibeholdes den nuværende tandklinikstruktur (model 2) forventes der i de kommende år udgifter til udskiftning af udstyr for 6,7 mio. kr. De reelle ekstra omkostninger forbundet med kliniksammenlægninger får man derfor ved at trække 6,7 mio. kr. fra anlægsudgifterne til sammenlagte klinikker. Med en sådan beregning vil investeringerne i en sammenlagt tandklinikstruktur balancere efter 10-11 år (model 3) eller 15-16 år (model 1).

Tandplejerapporten er vedlagt sagen som bilag 3.

Analysen af den bygningsmæssige vedligeholdelsestilstand

Forvaltningen har gennemført et bygningssyn på den kommunale bygningsmasse svarende til 150 ejendomme og ca. 220.000 kvadratmeter. De kommunale lejeboliger og almene boliger (ca. 60.000 m²) er ikke indeholdt i bygningssynet. Bygningssynet har omfattet en vurdering af genopretningsbehovet på bygningernes klimaskærm – det vil sige fundament, ydervægge, vinduer, yderdøre, tag, tagrender, false m.m.

Bygningssynet viser et genopretningsbehov på 66 mio. kr. svarende til 299 kr. pr. m². Dertil skal tillægges et skønnet genopretningsbehov på 6 mio. kr. på de tekniske installationer. Det samlede genopretningsbehov udgør således 72 mio. kr.

Genopretningsbehovet er baseret på den aktuelle ejendomsportefølje. Ved genopretning forstås de tiltag, der skal gennemføres for at bringe bygningsmassen op på en 'normal' standard, dvs. ikke nybyggeri, men som en stand, der har været underlagt løbende vedligehold. Der er med andre ord tale om et efterslæb i forhold til, hvis bygningerne løbende var blevet vedligeholdt til en given påkrævet standard (se også nedenfor).

Der er ikke foretaget et bygningssyn af den indvendige vedligeholdstilstand på de 150 ejendomme. De indvendige vedligeholdsbudgetter er i dag placeret decentralt på de enkelte skoler, institutioner m.m. Budgetterne til indvendig bygningsvedligehold udgør årligt samlet 17 mio. kr. svarende til 77 kr./m². Det antages, at et eventuelt efterslæb på den indvendige bygningstilstand kan holdes inden for den samlede årlige decentrale budgetramme til indvendig bygningsvedligehold. der vil hen over 2013 og 2014 blive gennemført bygningssyn på den indvendige vedligeholdelsestilstand, der vil fastlægge det forventede indvendige vedligeholdsbehov - og som vil fastlægge målene for institutioner og skolers anvendelse af de indvendige vedligeholdelsesmidler.

Notat om genopretningsbehovet på de kommunale ejendomme er vedlagt sagen som bilag 4.

Samlet vurdering og anbefalinger

Det samlede genopretnings- og moderniseringsbehov fordelt på bygningskategorier inkl. tandplejen fremgår af nedenstående tabel 3.

Tabel 3: Samlet genopretnings- og moderniseringsbehov fordelt på bygningskategorier

Kategori	Antal m ²	Genopretning i mio. kr.	Modernisering + tandpleje i mio. kr.	Genopretning, modernisering + tandpleje i mio. kr.
Administration*	10.184	1,0		1,0
Bibliotek, kultur	8.696	3,5		3,5
Dagtilbud	26.831	2,2	18,2	20,4
Klubber	7.059	3,3	4,8	8,1
Idræt	32.582	8,0		8,0
Fritid	7.031	4,6		4,6
Område- og træningscentre m.m.	21.048	5,3	5,7	10,9
Skoler inkl. SFO**	101.226	37,2	50,6	87,8
Kirkegårde, gartner og vej***	6.184	0,9		0,9
Tekniske installationer****		6,0		6,0
Tandplejen v. model 1			25,5	25,5
Tandplejen v. model 2			6,7	6,7
Tandplejen v. model 3			19,4	19,4
Total behov ved model 1	220.841	72,0	104,7	176,7
Total behov ved model 2	220.841	72,0	85,9	157,9
Total behov ved model 3	220.841	72,0	98,6	170,6

Note*: Der er ikke gennemført bygningssyn på Rådhuset, idet en vurdering af Rådhuset er foretaget i Rådhusanalysen.

Note**: Heraf fratrukket 30 mio. kr. til udbygning og modernisering af Lindegårdsskolen.

Note ***: Der er ikke gennemført bygningssyn på Materielgården, da denne indgår i en sag om Fælles driftsplads.

Note****: Skønnet efterslæb på tekniske installationer.

Forvaltningen vurderer, at det samlede investeringsbehov til genopretning, modernisering og håndtering af tandplejens udfordringer kan mindskes ved en gennemførelse af den vedtagne forretningsstrategi og ved en systematisk arealoptimering gennem en Space Management tankegang.

Det er forvaltningens anbefaling, at der i forhold til ovennævnte behov prioriteres på følgende

måde:

- | Genopretningsbehov prioriteres før moderniserings- og udbygningsbehov
- | Der foretages altid en analyse af mulighederne for arealoptimering før der træffes beslutning om udbygning
- | I forbindelse med vurderingen af moderniseringsbehov foretages dels en arealoptimeringsanalyse og en analyse af mulighederne for en ændret anvendelse af lokaler mv.
- | Der gennemføres som udgangspunkt altid en helhedsmodernisering, -ombygning og -udbygning af en given bygning, så der kun én gang skal gennemføres større bygningsarbejder.

Forvaltningen kan ikke på baggrund af Bascon's analyse komme med et præcist nøgletal for en realistisk arealfortætning af den nuværende kommunale bygningsmasse. Forvaltningen er allerede i gang med et arealoptimeringsprojekt (Space Management-projekt) på Lindegårdsskolen og foreslår, at dette suppleres med et arealoptimeringsprojekt på andre udvalgte skoler og dagtilbud samt et arealoptimeringsprojekt på ét geografisk område (en række samplacerede kommunale ejendomme), som skal give viden om mulighederne for at samtænke lokaler på tværs af sektorområder. Projekterne skal vise, hvilke potentialer der kan opnås ved en arealoptimering gennem en Space Management tankegang. Projekterne skal danne grundlag for en realistisk fortætningsprocent af den kommunale bygningsmasse og danne grundlag for udarbejdelse af guidelines og principper for den fremtidige anvendelse og indretning af lokaler. Hvert projekt vil tage afsæt i en bred analyse af interessenter, potentialer (anvendelsesmæssige, indretningsmæssige og bygningsmæssige) fremtidsperspektiver og totaløkonomi.

Forvaltningen foreslår, at der i anlægsrammen for 2015-18 reserveres en årlig pulje på 30-35 mio. kr. til igangsættelse af konkrete genopretnings- og moderniseringsprojekter baseret på ovennævnte bygningsanalyser og modeller. De enkelte genopretnings- og moderniseringsprojekter håndteres individuelt, hvormed der søges finansiering af den nævnte pulje til konkrete projekter.

Forvaltningen foreslår, at der udarbejdes en særskilt sag til Social- og Sundhedsudvalget i maj vedrørende tandplejen.

Økonomiske konsekvenser

Anlægsfinansieringsbehov

Det samlede investeringsbehov baseret på ovenstående analyser udgør mellem 157,9 mio. og 176,7 mio. kr. (ex. moms) afhængig af valg af model for sammenlægning af tandplejen.

Af praktiske og økonomiske årsager vil det ikke være muligt eller hensigtsmæssigt at udføre alle projekter på et enkelt år. Såfremt der igangsættes tiltag over en kortere periode f.eks. 5 år, vil det være muligt at skabe en synergi på tværs af ejendommene og opnå fordele i forhold til udbudsproces, pris og styring. Hvis projekterne, herunder specielt genopretningen, strækkes over en længere periode, for eksempel 10 år, må det påregnes, at de samlede udgifter til genopretning vil stige 15-20 pct. på grund af øget efterslæb og på grund af manglende synergieffekt.

Det samlede investeringsbehov på 157,9 til 176,7 mio. kr. kan delvis finansieres gennem en arealfortætning, lavere drifts- og energiudgifter, salg af ejendomme samt ved at flytte anlægsmidler til genopretnings- og moderniseringsprojekter i de enkelte budgetår, men det forudsætter konkrete bygningsanalyser af de enkelte ejendomme og lokaler. Det er dog

vurderingen, at anlægsrammen kommer til at finansiere en stor del af det samlede investeringsbehov, såfremt bygningsmassen ønskes genoprettet, moderniseret og udnyttet optimalt.

I budgetaftalen for 2014-17 er der allerede indarbejdet en række forskellige finansieringsmuligheder. Der er på driftsrammen afsat 5 mio. kr. i 2014 til ekstraordinært vedligehold på skoleområdet. Der er på anlægsrammen afsat 30 mio. kr. i 2016 af den udmøntede anlægsramme til investeringsbehov på skolerne og i forbindelse med almene boliger. Endvidere er der på anlægsrammen afsat 4 mio. kr. i hvert af årene 2014 og 2015 til en opgradering af folkeskolernes fysiske rammer, som følge af de nye krav til folkeskolereformen. Endelig indeholder anlægsbudgettet en ikke udmøntet ramme på 12,8 mio. kr. i 2016 og 73,9 mio. kr. i 2017. I årene 2018 og 2019 er der endnu ikke foretaget en politisk udmøntning af anlægsrammen på ca. 100 mio. kr.

Tabel 4: Finansieringsmuligheder

I mio. kr. kr.	2014	2015	2016	2017	2018	2019	I alt 14-19
Finansieringsmulighed (driftsrammen)							
Ekstraordinært vedligehold på skoleområdet	5,0						5,0
Finansieringsmulighed (anlægsrammen)							
Investeringsbehov på skolerne og alm. boliger			30,0				30,0
Opgradering af folkeskolernes fysiske rammer	4,0	4,0					8,0
Ikke udmøntet anlægsramme			12,8	73,9	100,0	100,0	286,8
Finansieringsmuligheder i alt	9,0	4,0	42,8	73,9	100,0	100,0	329,8

Over en 5-årig periode fra 2015-19 kan investeringsbehovet på 157,9 til 176,7 mio. kr. umiddelbart dækkes af den udmøntede og ikke udmøntede anlægsramme, idet der dog gøres opmærksom på en række andre store anlægsprojekter som f.eks. rådhusudbygning og modernisering, samt ny samlet driftsplads. Udfordringen er primært i 2015, hvor der er et finansieringsunderskud på mellem 45 til 52 mio. kr., såfremt sammenlægning af tandplejen gennemføres i 2015. Udfordringen kan enten håndteres ved en fremrykning af midler fra anlægsrammen fra 2016 og 2017 til 2015, eller ved en forskydning af genopretnings- og moderniseringsarbejdet samt tandplejen fra 2015 til 2016 og 2017, og fra 2014 til 2015.

Forvaltningen anbefaler, at der reserveres en årlig pulje på 30-35 mio. kr. de næste fem år til igangsættelse af konkrete genopretnings- og moderniseringsprojekter.

Driftsudfordring

Der er årligt afsat 24,5 mio. kr. til udvendigt bygningsvedligehold og tekniske installationer. Heraf er der afsat 9,4 mio. kr. til vedligehold af tekniske installationer, 3,8 mio. kr. til faste servicekontrakter og 11,3 mio. kr. til udvendigt bygningsvedligehold.

Genopretningsbehovet på klimaskærmen på 66 mio. kr. og det skønnet efterslæb på 6 mio. kr. til tekniske installationer kan ikke stå alene. Såfremt der ønskes en hensigtsmæssig fremadrettet vedligeholdsstand på de kommunale ejendomme, anbefaler forvaltningen at der anvendes ca. 54 kr./m² til udvendig bygningsvedligehold svarende til et årligt budget 11,8 mio. kr. med 220.000 m². Nøgletallet er baseret på standardnøgletal for en "middel vedligeholdelsesstand", hvor den

indvendige og udvendige vedligehold tilsammen bør være 80-120 kr./m². Forvaltningen vurderer fordelingen på ud- og indvendig vedligehold med ca. 2/3 og 1/3. Foretages der ikke en løbende og forebyggende vedligehold af klimaskærmen vil der ske en forringelse af værdien af bygningsmassen. En forringelse der vil resultere i et yderligere efterslæb og et øget genopretningsbehov.

Det årlige budget til udvendigt bygningsvedligehold er lavere i 2014 og 2015 i forhold til normalen på 11,3 mio. kr. Årsagen er, at puljen til udvendigt vedligehold er medtænkt som finansiering af en del af udgifterne til Rådhusprojektet i 2014 og 2015. Sammenholdt med et fremadrettet vedligeholdelsesbehov på 11,8 mio. kr. til udvendigt bygningsvedligehold er der behov for yderligere 1,9 mio. kr. i 2014 og 4,5 mio. kr. i 2015. Såfremt anbefalingen om et årligt vedligeholdelsesbudget på 11,8 mio. kr. følges, skal budgettet øges med 0,5 mio. kr. årligt (11,8 – 11,3 mio. kr.), hvilket forvaltningen anbefaler.

Beslutningskompetence

Økonomiudvalget i nærværende sag.

Kommunalbestyrelsen for så vidt angår den endelige stillingtagen til de gennemførte analyser og de afledte økonomiske konsekvenser.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. de gennemførte analyser af genopretnings- og moderniseringsbehov på den kommunale ejendomsportefølje drøftes
2. delrapporterne fra Bascon for de enkelte sektorområder sendes til de respektive fagudvalg til nærmere drøftelse og dialog med de berørte institutioner, skoler og øvrige interessenter
3. tandplejeanalysen oversendes til Social- og Sundhedsudvalget til drøftelse og prioritering af de beskrevne modeller, jf. anlægsstyringsreglerne
4. finansieringen af det beregnede genopretnings- og moderniseringsbehov på 30-35 mio. kr. årligt de næste fem år oversendes til budgetforhandlingerne for 2015-18
5. det anbefalede vedligeholdsniveau for udvendigt vedligehold på 11,8 mio. kr. indarbejdes i det administrative budgetforslag for 2015-18, svarende til en budgetstigning på 0,5 mio. i budgetårene 2016-18 og 4,5 mio. kr. i 2015.

Økonomiudvalget den 10. april 2014

Ad.1 Drøftet.

Ad.2 Godkendt.

Ad.3 Godkendt.

Ad.4 Godkendt.

Ad.5 Godkendt.

Ad 6. Der planlægges en temadrøftelse i forbindelse med førstkommende møde i Kommunalbestyrelsen.

Morten Normann Jørgensen var fraværende. I stedet deltog Hanne Agersnap.

Dorthe la Cour var fraværende.

Kultur- og Fritidsudvalget den 8. maj 2014

Forvaltningen anmodes om at udarbejde notat, der belyser genopretnings-, moderniserings- og vedligeholdelsesbehovet på de faciliteter, der primært anvendes af kultur- og fritidsområdet.

Kultur- og Fritidsudvalget lægger vægt på øget samarbejde mellem foreningerne om lokale anvendelse, øget udnyttelse af eksisterende lokale kapacitet og øget fleksibilitet i

lokaleanvendelsen på tværs af sektorerne.

Henrik Bang (Ø) og Søren P. Rasmussen (V) var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Analyse af effektiv anvendelse af arealerne på skoleområdet, dagtilbud og klub
2. Alle rapporter samlet 17-10-2013
3. Tandplejerapport - sammenlægningsanalysen
4. Notat vedr. vurdering af genopretningsbehov for de kommunale ejendomme

13. Lyngby Stadion, henvendelse om keglebaner

Sagsfremstilling

På foranledning af to kegleklubber henholdsvis Lyngby Kegleklub og Kegleklubben 8. O.K. afholdtes den 24. marts 2014 møde mellem de nævnte klubber og borgmesteren samt næstformanden for udvalget.

På mødet fremsatte kegleklubberne ønske om, at de nuværende lokaler med keglebaner i kælderen på Lyngby Stadion udvides fra de nuværende to classic baner til seks classic baner, hvilket er et krav ved afholdelse af Europakampe og VM. De ønsker således en udvidelse med fire nye classic baner.

Keglebanerne på stadion har endvidere fire bohle-baner, som ikke ønskes udvidet. Se nærmere i "referat af møde om keglebaner" af 25. marts 2014 (bilag).

De to klubber angiver at have af ca. 25 medlemmer til sammen. Desuden anvendes banerne af ca. 80 pensionister.

Klubbernes forslag til udvidelsen forudsætter inddragelse af de lokaler, som bueskytterne anvender.

Klubberne anslår, at udgifterne til fire nye "classic" baner udgør ca. 560.000 kr., som de kan få finansieret af Dansk Kegle Forbund, hvorimod de foreslår udgiften til nedrivning af vægge og indkøb af møbler, anslået til ca. 50.000 kr., finansieret af kommunen.

Forvaltningen gør opmærksom på, at der i projektet for breddeidrætten ikke er planer om ændringer af de lokaler, som benyttes af kegleklubberne og bueskytterne. (bilag)

Forvaltningen vurderer, at ønsket om udvidelse af keglebaner ikke kan imødekommes, idet det ikke indgår som projekt i Lyngby Idrætsby, og der dermed ikke er afsat budget hertil.

Økonomiske konsekvenser

Der er ikke afsat budget til udvidelse af keglebaner eller flytning af bueskytterne.

Såfremt udvalget beslutter at imødekomme anmodningen, skal der findes finansiering hertil.

Beslutningskompetence

Kultur- og Fritidsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at udvalget afslår anmodningen om udvidelse af keglebaner.

Kultur- og Fritidsudvalget den 8. maj 2014

Godkendt at ansøgningen afslås.

Henrik Bang (Ø), Søren P. Rasmussen (V) og Jens Timmermann (C) var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Møde om keglebaner 24-03-2014

2. Orientering fra forvaltningen

14. Meddelelser

1. Orientering om valgt formand og næstformand for Folkeoplysningsudvalget
Folkeoplysningsudvalget konstituerede sig den 8. april 2014 således:

Formand: Morten Rauff, der repræsenterer de øvrige frivillige folkeoplysende foreninger. Morten Rauff er i det daglige medlem af foreningen Øvelokalerne i Kgs. Lyngby, der holder til i Templet.
Næstformand: Torben Sørensen, der repræsenterer den folkeoplysende voksenundervisning. Torben Sørensen er i det daglige bestyrelsesmedlem i FOF.

Udover de områder, som Kultur- og Fritidsudvalget har besluttet skal udpege tilforordnede til udvalget, besluttede Folkeoplysningsudvalget at vente med at udpege øvrige områder, indtil udvalget er kommet i gang med arbejdet.

Folkeoplysningsudvalget har på mødet den 16. juni 2014 temamøde om Folkeoplysningspolitikken - status og input fra denne drøftelse forelægges Kultur- og Fritidsudvalget i august 2014.

Fællesmøde mellem Kultur- og Fritidsudvalget og Folkeoplysningsudvalget er planlagt til den 21. oktober kl. 17.00.

2. Sommerferieaktiviteter 2014

Kataloget for kommunens sommerferieaktiviteter blev offentliggjort den 7. april. Kataloget har i år 27 aktiviteter fordelt på 42 hold, som udbydes i ugerne 27, 28 og 32. Der er i lighed med tidligere år trykt plakater i A2 format og udarbejdet et web-katalog. Web-kataloget er sendt ud via forældreintra, LyNET og kommunens hjemmeside. Plakat og Web-katalog vedlægges til orientering (bilag).

3. Orientering om forhandling om udmeldelse af KulturMetropolØresund

Lyngby-Taarbæk Kommune har i brev af 3. april 2014 meddelt KulturMetropolØresund, at Lyngby-Taarbæk Kommune fortsat ønsker en forhandling i henhold til den eksisterende kontrakt, jf. kontraktens bilag 2. Det blev endvidere oplyst, at kontingent og andre deltagergebyrer betales for 2014, men at det fastholdes, at Lyngby-Taarbæk Kommune ikke betaler for perioden 1. januar 2015 – 31. december 2015. Da forvaltningen ikke har modtaget svar på denne henvendelse er der efterfølgende rykket for svar.

4. Status for Kulturfonden og arrangementspuljen

Status på Kulturfonden maj 2014 (bilag) og Kultur- og Fritidsudvalgets arrangementskonto maj 2014 (bilag) vedlagt til orientering.

5. Status på projekt vedr. formidling af lokalhistorie

Kultur- og Fritidsudvalget besluttede i foråret 2013 at afsætte i alt 65.000 fra

Kulturaktivitetspuljen til elektronisk formidling af lokalhistorie for at udbrede kendskabet og viden om historiske steder, bygninger, kunstværker og andre udtryk for den fælles erindring. Lyngby-Taarbæk Kommunes historie levendegøres i form af QR koder som formidler de attraktive steder i en spændende form, der kan kombineres med anden information om byens historie. Der vedlægges en status for projektet (bilag).

6. Vedr. "Attraktive grønne områder" Udmøntning af budgetaftalen for 2014-17
I forbindelse med budgetaftalen for 2014-17 indgår som en såkaldt hensigtserklæring at afdække, "hvordan de grønne områder kan gøres mere attraktive og invitere til ophold og bevægelse." Desuden anmodede Teknik- og Miljøudvalget i februar 2014 om et oplæg vedrørende en naturlegeplads - og herunder vurdering af behovet - samt om et overblik over eksisterende legepladser i kommunen og eventuelt renoveringsbehov samt målgrupper, jf. det sagen vedlagte materiale (bilag).

Forvaltningen har de seneste år efter politisk ønske undersøgt mulighederne for etablering af natur-/motionsstier samt natur- og motionslegepladser i kommunen, herunder muligheden for sponsorerede legepladser. Ud fra den målgruppe i form af både børn, unge, voksne og familier. Forvaltningen har herunder i 2013 været i dialog med naturstyrelsen i Dyrehaven med henblik på anlæg af en motionslegeplads ved Fortunen og Jægersborg Dyrehave.

Med dette udgangspunkt arbejder forvaltningen pt. på at kortlægge de eksisterende grønne områder, herunder kommunens 6 offentlige legepladser og motionsstier, foruden en beskrivelse af muligheder og forudsætninger for etablering af yderligere grønne faciliteter samt en vurdering af renoveringsbehovet vedr. de eksisterende anlæg. Et oplæg forventes forelagt efter sommerferien 2014.

7. Orientering om Børne- og Ungdomsudvalgets beslutning om folkeskolereformen og samarbejdet med eksterne aktører og Musikskolen
Børne- og Ungdomsudvalget indstillede den 11. april 2014 til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen, at der tilvejebringes 1 mio. kr. til samarbejdet med eksterne aktører.

Midlerne tilvejebringes af mindreforbruget i forbindelse med klassesdannelsen, besluttet i marts 2014. Midlerne fordeles mellem en tidsbegrænset koordinatorfunktion og en pulje. Der forelægges en sag om udmøntning heraf på mødet i maj 2014. Samtidig indstillede Børne- og Ungdomsudvalget, at det resterende mindreforbrug på 1,4 mio. kr. fra klassesdannelsessagen (besluttet i marts 2014) tænkes anvendt til håndtering af den samlede økonomi i forbindelse med implementering af folkeskolereformen og ny fritidsklubstruktur samt samarbejdet med Musikskolen.

Der forelægges en sag om samarbejdet med eksterne aktører og Musikskolen på Børne- og Ungdomsudvalgets møde den 8. maj, hvor Kultur- og Fritidsudvalget også er inviteret.

8. Åbning af mikrobibliotek i Virumhallen og tidsplan for etablering af mikrobibliotek i Lundtofte Medborgerhus.

Mikrobiblioteket i Virumhallen åbner den 23. maj kl. 14.00. Kultur- og Fritidsudvalget har modtaget en særskilt invitation hertil.

Forvaltningen orienterede Kultur- og Fritidsudvalget i marts om tidsplanerne for etablering af mikrobiblioteker, herunder at mikrobiblioteket i Lundtofte medborgerhus forventedes at være

klar henover sommeren, afhængig af myndighedsgodkendelser. Det har ikke været muligt for vores anlægsafdeling at gøre det så hurtigt. Jf. vedhæftede reviderede tidsplan (bilag) kan mikrobiblioteket stå færdigt i løbet af efteråret, dog har forvaltningen søgt om dispensation, således at biblioteket kan åbnes før etablering af handicaptilgængelighed. Der er endnu ikke kommet svar herpå, men gives dispensationen, forventer forvaltningen at kunne åbne mikrobiblioteket i Lundtofte Medborgerhus ultimo august.

9. Status for Lyngby Idrætsby

Der gives en mundtlig status på idrætsbyen.

10. Orientering om evt. afholdte møder

Udvalgets medlemmer har mulighed for at orientere hinanden.

Kultur- og Fritidsudvalget den 8. maj 2014

Taget til efterretning.

Henrik Bang (Ø), Søren P. Rasmussen (V) og Jens Timmermann (C) var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Sommerferieaktiviteter plakat
2. Sommerferieaktiviteter katalog
3. Kulturfonden status maj 2014
4. Arrangementskonto status maj 2014
5. Status på digitalt kulturarvsprojekt
6. TMU protokol 18-02-2014
7. Tidsplan for mikrobibliotek i Lundtofte

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE

Principper for økonomistyring for Lyngby – Taarbæk Kommune (ØK-mødet den 18. marts 2014)

Center for Økonomi og Personale 10. marts 2014

Journal nr. 2014 02 10121

Indholdsfortegnelse

1	GENERELT	4
1.1	Indledning	4
1.2	Formål og principper	4
1.3	Lovgrundlag	4
1.4	Rollefordelingen mellem det politiske og administrative niveau	4
1.5	Gyldighedsområde	5
2	AJOURFØRING	5
2.1	Selve regelsættet.....	5
2.2	Bilag til regelsættet	6
2.3	Revision	6
3	ØKONOMISTYRING	6
3.1	Generelt	6
3.2	Bevillingsmyndighed.....	6
3.3	Driftsbevilling – en samlet ramme for hvert fagudvalg.....	6
3.4	Indtægtsdækket virksomhed	8
3.5	Overførsel mellem budgetårene	8
3.6	Tillægsbevillinger	9
3.7	Anlægsbevillinger.....	9
4	Samspil mellem det enkelte udvalg og administrationen.....	10
4.1	Økonomiske styringsregler	10
4.2	Organisering af center for Center for Økonomi og Personale.....	10
5	ANSVAR OG KOMPETENCE	11
5.1	Overordnet ansvars- og kompetencefordeling	11
5.2	Udpegning af budgetansvarlige	11
5.3	Ledelsestilsyn, anvisning og attestation.....	11
5.3.1	Anvisning.....	12
5.3.2	Attestation	13
5.4	Økonomiske dispositioner – sving	13
6	BUDGETPROCESSEN	13
6.1	Generelle principper	13
6.2	Det enkelte års budgetprocedure.....	13
6.3	Økonomisk politik	14
6.4	Budgettildelingsmodeller	14
6.5	Arbejdsgang for basisbudget og skabelon for budgetbemærkninger.....	14
6.6	Budgetbemærkninger	15
7	BUDGETOPFØLGNING	15
7.1	Generelt	15
7.2	Budgetopfølgning vedr. anlæg	16
7.3	Rollefordelingen mellem de budgetansvarlige og CØP	16
8	Likviditetsstyring	16
9	Finansiell styring – finansiell politik.....	16
10	REGNSKABS AFLÆGGELSE.....	17
10.1	Generelt	17
10.2	Kommunens årsregnskab	17
10.3	Regnskabsbemærkninger	17
10.4	Anlægsregnskaber	17
10.5	Revision	18
10.6	Andre regnskaber	18
10.7	Regnskabsføring for andre og opgaver for andre myndigheder.....	18

11	Indkøb og udbud	19
12	BOGFØRINGSPROCESSEN OG KONTROLLER	19
12.1	Generelt	19
12.2	Arkivering og genfindning	20
13	INTERN KONTROL.....	20
13.1	Generelle principper	20
13.2	Overordnede kontroller	21
14	Bankkonti, kontantkasser og betalingskort	21
14.1	Generelle principper	21
14.2	Bankkonti, Kontantkasser og betalingskort	21
14.3	Kassefunktion i Borgerservice	22
14.4	Modtagelse af indbetalinger	22
14.5	Transporter	22
14.6	Afstemning af statuskonti.....	23
14.7	Debitorstyring	23
14.8	Afskrivninger	23
14.9	Leasingpolitik	24
15	Anvendelse af it-systemer.....	24
15.1	Økonomisystemet	24
15.2	Systemejer	25
15.3	Kontroller mod fejl og svig	25
16	Aktiver.....	25
16.1	Registrering af anlægsaktiver	25
16.2	Værdifulde dokumenter	26
16.3	It-aktiver	26
16.4	Kommunens forsikringer	26
16.5	Sikring af værdier tilhørende andre.....	26
16.6	Underskriftskompetence.....	26
17	Øvrige områder	27
17.1	Personer, som kan være særligt udsatte for kritik	27
17.2	Modtagelse af gaver samt gaver til personalet.....	27
17.3	Retningslinier for repræsentation.....	27
18	Bilag – til godkendelse i marts 2014	27

1 GENERELT

1.1 Indledning

Principper for økonomistyring er Lyngby-Taarbæk Kommunes overordnede regelsæt for styring af kommunens økonomi. Regelsættet samler de overordnede organisatoriske og styringsmæssige principper, som har en væsentlig rolle med hensyn til økonomistyringen i Lyngby-Taarbæk Kommune.

Regelsættet suppleres af uddybende bilag, som i mere detaljeret grad beskriver, hvordan de overordnede principper i praksis er udmøntet.

Regelsættet er emneopdelt og omhandler emnerne Økonomistyring, Samspil mellem de enkelte udvalg og administrationen, Ansvar og kompetence, Budgetprocessen, Budgetopfølgningen, Regnskabsaflæggelse, Indkøb og udbud samt Bogføringsprocessen og kontroller, Bank og kasse samt betalingskort, Anvendelse af it-systemer samt Aktiver.

1.2 Formål og principper

Formålet med regelsættet er at sikre:

- Effektiv styring af Lyngby-Taarbæk Kommunes økonomi
- Korrekt og effektiv administration af kommunens kasse- og regnskabsvæsen
- Præcisering af rollefordelingen mellem det politiske og det administrative niveau samt mellem direktionen, centercheferne, institutionslederne og Center for Økonomi og Personale (CØP).
- Præcisering af budgetansvar og økonomisk ledelsestilsyn
- Tilstrækkelige interne kontroller, som tager afsæt i afvejning mellem væsentlighed og risiko
- Tilstrækkelige værktøjer til styring af kommunens økonomi

1.3 Lovgrundlag

Regelsættet er den praktiske udmøntning af Styrelseslovens § 42, stk. 7, som siger, at

“Kommunalbestyrelsen fastsætter de nærmere regler for indretningen af kommunens kasse- og regnskabsvæsen i et regulativ, hvori der tillige optages forskrifter vedrørende forretningsgangen inden for kasse- og regnskabsvæsenet. Regulativet tilstilles den kommunale revision, som tillige skal underrettes om alle ændringer af regulativet, før de sættes i kraft.”

1.4 Rollefordelingen mellem det politiske og administrative niveau

Regelsættet beskriver samtidig grundlaget for Kommunalbestyrelsens, Økonomiudvalgets, fagudvalgenes og borgmesterens ansvar for kommunens økonomiske forhold, jf. Den kommunale Styrelseslov og Styrelsesvedtægten for Lyngby Taarbæk Kommune.

- Bevillingsmyndigheden ligger hos Kommunalbestyrelsen og kan ikke uddelegeres.
- Økonomiudvalget har jf. styrelseslovens § 18, stk. 2 og 3 det formelle ansvar for kommunens økonomi herunder løn- og personaleforhold, og Økonomiudvalget skal på veg-

ne af kommunalbestyrelsen have indsigt i de økonomiske og administrative forhold inden for samtlige kommunens administrationsområder. Økonomiudvalget skal altid høres i disse sager inden de forelægges for kommunalbestyrelsen til beslutning.

- Fagudvalgene har jf. § 21 ansvaret for at bestyre de sagsområder, som kommunalbestyrelsen har tildelt dem, inden for rammerne af det vedtagne budget. Udvalgene skal føre kontrol med bevillingen og sikre, at denne overholdes i overensstemmelse med de regler mv., som er udstedt af Kommunalbestyrelsen.

Den budgetmæssige ramme for fagudvalget kan alene ændres gennem en indstilling til Økonomiudvalget og godkendelse af kommunalbestyrelsen.

- Borgmesteren har jf. § 31, stk. 3 ansvaret for den daglige ledelse af kommunens administration. Borgmesteren skal bl.a. sikre, at der ikke afholdes udgifter eller opkræves indtægter, uden at der er givet en bevilling af kommunalbestyrelsen.

I praksis er det det administrative niveau i form af kommunens direktører, centerchefer og afdelingsledere/institutionsledere, der har ansvaret for den daglige styring af kommunens økonomi. Udmøntningen af dette ansvar skal ske i samarbejde med det politiske niveau og inden for retningslinjerne af dette regelsæt.

1.5 Gyldighedsområde

Regelsættet er gyldigt for hele Lyngby-Taarbæk Kommunes virksomhed.

I det omfang kommunen varetager kasse- og/eller regnskabsopgaver for eksterne virksomheder, fonde eller institutioner, er relevante afsnit i dette regelsæt også gældende for disse.

I det omfang eksterne virksomheder varetager kasse- og regnskabsfunktioner for Lyngby-Taarbæk Kommune, skal der aftales et konkret regelsæt for disse.

En oversigt over, hvilke virksomheder eller institutioner, der er tale om, skal fremgå af bilag til dette regelsæt.

[Bilag: Oversigt over de områder, hvor kommunen varetager kasse- og regnskabsopgaver for eksterne virksomheder, fonde og institutioner samt over kasse- og regnskabsopgaver for kommunen, som varetages af eksterne virksomheder.](#)

2 AJOURFØRING

2.1 Selve regelsættet

Dette regelsæt skal afspejle kommunens politiske beslutninger omkring økonomisk styring, og der er derfor fastsat følgende ansvarsfordeling for vedligeholdelse og ajourføring.

- Kommunalbestyrelsen godkender Principper for økonomistyring.
- Centerchefen for Økonomi og Personale er ansvarlig for at vedligeholde reglerne. Centerchefen er endvidere ansvarlig for – i form af bilag – at udarbejde regler og mindstekrav til kontrolforanstaltninger på områder af principiell betydning.
- Såfremt der er tale om principielle ændringer, er centerchefen ansvarlig for, at disse gennem direktionen forelægges Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen til godkendelse.

- Ændringer, som ikke ændrer de grundlæggende principper i regelsættet, kan foretages af centerchefen for Økonomi og Personale. Ændringer som naturligt afspejler konsekvensen af politiske beslutninger kan ligeledes ændres af centerchefen.
- Centerchefen for Økonomi og Personale har ansvaret for, at der tages initiativ til, at ajourføringer i regelsættet og tilhørende bilag, formidles til relevante parter i organisationen.
- Centerchefen for Økonomi og Personale er ansvarlig for, at regelsættet med tilhørende bilag er tilgængelig for brugerne. Regelsættet vil som minimum være tilgængeligt på Lyngby-Taarbæk Kommunes intranet.
- Budgetansvarlige for de enkelte aktivitetsområder/afdelinger/institutioner har ansvaret for udarbejdelse af uddybende bestemmelser i form af forretningsgangsbeskrivelser m.v. og skal kontrollere, at de fastsatte forretningsgange og kontrolforanstaltninger efterleves og vedligeholdes.

2.2 Bilag til regelsættet

På en række områder forudsætter regelsættet, at der udarbejdes detailregler i form af bilag. Ajourføring af bilag godkendes af centerchefen for Økonomi og Personale.

[Bilag: Bilagsoversigt med ansvarsfordeling](#)

2.3 Revision

Kommunens revision skal have tilsendt regelsættet – og løbende ændringer til regelsættet – samt bilag inden de sættes i kraft.

3 ØKONOMISTYRING

3.1 Generelt

Kommunens overordnede mål for den økonomiske styring er, at der skabes grundlag for den nødvendige økonomiske frihed og handlekraft til at realisere de politiske visioner og vedtagelser for Lyngby-Taarbæk Kommune. Som redskaber til at gennemføre denne politik er dels de vedtagne budgetter, dels den måde økonomistyringen af de vedtagne budgetter foregår på.

3.2 Bevillingsmyndighed

Kommunalbestyrelsen er den øverste myndighed i den kommunale organisation og som følge heraf ligger bevillingsmyndigheden hos Kommunalbestyrelsen (styrelseslovens § 40). Dette indebærer bl.a., at foranstaltninger, der ikke er bevilget i forbindelse med vedtagelsen af årsbudgettet, ikke må iværksættes, før Kommunalbestyrelsen har meddelt den fornødne bevilling. Dog kan tiltag, der er påbudt ved lov eller anden bindende retsforordning, påbegyndes uden Kommunalbestyrelsens godkendelse, men bevillingen skal indhentes snarest muligt.

Kommunalbestyrelsen bemyndiger Økonomiudvalget adgang til at flytte beløb fra en drifts- og anlægsbevilling til en anden drifts- og anlægsbevilling jf. Styrelseslovens § 40, stk. 2.

3.3 Driftsbevilling – en samlet ramme for hvert fagudvalg

Det er kommunalbestyrelsen, der med budgetvedtagelsen fastlægger de overordnede mål og den økonomiske ramme for kommunen som helhed og for de enkelte fagudvalg, og det er ale-

ne kommunalbestyrelsen, der efter budgetvedtagelsen kan beslutte at forhøje eller reducere den samlede budgetramme for kommunen.

Bevillingsniveauet er fastsat til en nettobevilling pr. fagudvalg. Indenfor rammerne af denne nettobevilling har det respektive udvalg den fulde dispositionsfrihed – med respekt for forudsætningerne i budgettet. Det indebærer, at der kan foretages omplaceringer mellem de enkelte dele af budgettet inden for fagudvalgets område.

I praksis er kommunens budget dog opdelt i en række aktivitetsområder, der hver især henføres til et fagudvalg. Summen af fagudvalgenes aktivitetsområder udgør således bevillingsniveauet. Budgetopfølgningen sker i forhold til de enkelte aktivitetsområder. Kommunalbestyrelsen tager ved hvert enkelt års budgetvedtagelse stilling til den præcise definition af bevillingsniveauet, som entydigt skal fremgå af kommunens budget.

Som udgangspunkt er der tale om nettobevillinger, men i konkrete tilfælde kan kommunalbestyrelsen give en bruttobevilling. Hovedkonto 7 og 8 er bruttobevillinger. Det skal tydeligt fremgå af årets budget og budgetbemærkninger for det pågældende område, såfremt der er givet en bruttobevilling.

Omplaceringer inden for – eller mellem bevillinger

I forbindelse med vedtagelsen af årsbudgettet har Kommunalbestyrelsen samtidig bemyndiget udvalgene til at administrere de opgaver, der er henlagt til udvalget, inden for de rammer, der er fastsat i driftsbudgettet. Det betyder, at udvalgene skal sikre en økonomisk styring, der tilgodeser, at eventuelle merudgifter/mindreindtægter på et område kan finansieres af mindreudgifter/merindtægter inden for samme bevillingsniveau, dvs. fagudvalgsområdet.

For at sikre, at den samlede finansielle stilling, som er besluttet i budgettet kan opretholdes, må eventuelle merudgifter som udgangspunkt finansieres med mindreudgifter inden for det samlede fagudvalgs driftsramme.

Ønsker om flytninger mellem 2 bevillingsområder (dvs. mellem fagudvalg) skal godkendes af Økonomiudvalget. Det samme gælder for flytninger inden for de enkelte fagudvalg mellem serviceudgifter og ikke-serviceudgifter.

De fastlagte retningslinjer for bevillingsniveau og bevillingsstyringen i Lyngby-Taarbæk kommune for Økonomiudvalget, fagudvalgene og administration er følgende:

Økonomiudvalget har kompetence til:

- At budgetomplacere beløb fra et fagudvalg til et andet fagudvalg
- At budgetomplacere beløb, der strider mod de politisk fastlagte budgetforudsætninger i budgettet og budgetaftalen mellem de politiske partier
- At budgetomplacere beløb til ny aktivitet, der ikke er beskrevet i det vedtagne budget eller i budgetaftalen mellem de politiske partier
- At budgetomplacere beløb, der medfører, at en given ydelse forbedres i forhold til en specifik persongruppe, indhold, kvalitet m.m. ud over de politiske vedtagne budgetforudsætninger.

Fagudvalget har kompetence til:

- At budgetomplacere beløb mellem aktivitetsområder under samme udvalg, hvis det overholder de 3 betingelser, der er anført nedenfor.

Centerchefen har kompetence til:

- at budgetomplacere mellem delområder inden for aktivitetsområdet.

Fælles for fagudvalgene og det administrative niveau er, at adgangen til at foretage budgetomplaceringer er begrænset ved:

1. At budgetomplaceringen ikke må være i strid med de fastlagte budgetforudsætninger i budgettet og budgetaftalen mellem de politiske partier.
2. At budgetomplaceringerne ikke må anvendes til at igangsætte til nye aktiviteter, der ikke er beskrevet i det vedtagne budget eller i budgetaftalen mellem de politiske partier.
3. At budgetomplaceringerne ikke må foretages, hvis de medfører, at en given ydelse forbedres i forhold til en specifik persongruppe, indhold, kvalitet m.m. ud over de politiske vedtagne budgetforudsætninger.

I alle overstående tre tilfælde skal fagudvalget og det administrative niveau forelægge budgetomplaceringer for Økonomiudvalget.

[Bilag: Oversigt over bevillingsområder og tilhørende aktivitetsområder samt Delegationsplan for personale- og lønområdet.](#)

3.4 Indtægtsdækket virksomhed

Centre og institutioner har mulighed for at drive indtægtsdækket virksomhed med det formål at skaffe indtægter ud over det budgetterede niveau og skabe mulighed for ekstraordinære eller forbedrede aktiviteter for borgerne og brugerne eller udvikle kompetencer og arbejdsmetoder af hensyn til forbedrede opgaveløsninger.

Indtægtsdækket virksomhed omfatter

- Tildeling af legater, fonde og statslige/andre offentlige myndigheders puljer
- Salg af ydelser og produkter inden for virksomheden Lyngby Taarbæk Kommune
- Salg af ydelser og produkter til andre offentlige myndigheder
- Indtægter ved sponsorer, reklame mv. fra virksomheder og private
- Salg af nye former for ydelser og produkter ud over kerneydelserne.

Tilskud fra fonde, private foreninger m.fl. er omfattet af særlige momsregler. Det samme gælder anlægstilskud fra EU's strukturfonde og direkte anlægstilskud fra EU.

Ved salg af ydelser og produkter skal prisfastsættelsen foregå ud fra princippet om fuld omkostningsdækning, herunder f.eks. husleje og overhead, mm., ligesom der skal være særlig fokus på momsreglerne på det pågældende område.

De nærmere regler om grænserne for brugen af indtægtsdækket virksomhed i Lyngby-Taarbæk Kommune samt kravene til politisk godkendelse af særlige former for indtægtsdækket virksomhed, er fastsat i bilaget "Indtægtsdækket virksomhed", herunder de enkelte centres særlige pligt til at indberette indtægtsdækket virksomhed.

Administrationen skal hvert år udarbejde en opgørelse over den indtægtsdækkende virksomhed, som skal indgå som et bilag i regnskabet.

[Bilag: Indtægtsdækket virksomhed.](#)

3.5 Overførsel mellem budgetårene

Som udgangspunkt bortfalder driftsbevillinger fra budgettets vedtagelse ved udløbet af regnskabsåret. Men for at reducere risikoen for kortsigtet kassetænkning har kommunalbestyrelsen vedtaget princippet om at give centre og institutioner mulighed for at overføre uforbrugte bud-

getbeløb eller at låne af næste års budgetramme inden for nærmere bestemte udgiftsområder. Der skal sendes ansøgning til kommunalbestyrelsen om at få overført såvel mindredgifter som merudgifter til efterfølgende år, idet der formelt er tale om en tillægsbevilling i nyt år.

Kommunalbestyrelsen har fastsat, at der er mulighed for at overføre såvel et underskud som et overskud til det efterfølgende år, med en hovedregel på +/- 5 % af det oprindelige budget, dog således at der gælder enkelte undtagelser.

Ved merforbrug ud over det tilladte niveau vil hele merforbruget blive overført, og der skal udarbejdes en handleplan til behandling i fagudvalg.

Reglerne for overførsel af budgetbeløb fastsættes af kommunalbestyrelsen og fremgår af bilaget "Overførselsregler".

Bilag: Overførselsregler.

3.6 Tillægsbevillinger

Der kan som udgangspunkt ikke påregnes en tillægsbevilling finansieret af kassebeholdningen i årets løb. Kun kommunalbestyrelsen kan beslutte at forhøje eller reducere den samlede budgetramme for hele kommunen. Såfremt det i årets løb konstateres, at bevillingerne ikke kan overholdes, er den enkelte centerchef ansvarlig for, at der fremlægges et løsningsforslag for direktionen.

Direktionen er ansvarlig for, at sagen om nødvendigt løses gennem det politiske system, det vil sige at forelægge sagen for det pågældende udvalg, Økonomiudvalget og kommunalbestyrelsen med henblik på endelig godkendelse.

3.7 Anlægsbevillinger

Et anlægsarbejde må først sættes i gang, når Kommunalbestyrelsen konkret har meddelt anlægsbevilling til et specifikt projekt. Finansieringen af et anlægsprojekt tager normalt afsæt i et rådighedsbeløb, som er optaget i det godkendte budget – evt. inkl. overslagsår, hvis projektet strækker sig over flere år.

Reglerne omkring anlægsbevilling findes i kapitel 6.1 i Økonomi- og indenrigsministeriets Budget- og regnskabssystem for kommuner. I forbindelse med ansøgning om anlægsbevilling skal udvalget redegøre for, i hvilket omfang anlægsprojektet medfører afledte driftsudgifter/-indtægter, og hvorledes udvalget vil foreslå disse finansieret. De afledte driftskonsekvenser skal indarbejdes i indeværende budget og eventuelt i budgetoverslagsårene.

Regelsættet for anlægsstyring fremgår af "Anlægsstyringsreglerne".

Den områdeansvarlige centerchef er ansvarlig for, at der udarbejdes en bevillingssag (incl. økonomibilag) til fagudvalget, Økonomiudvalget samt kommunalbestyrelsen. Det vil primært være centerchefen for Areal og Ejendomme. Det er ligeledes den områdeansvarlige centerchef, der er ansvarlig for at føre tilsyn med anvendelsen af bevillingen og for at aflægge regnskab, når anlægsarbejdet er afsluttet.

Bilag: Anlægsstyringsregler

4 Samspil mellem det enkelte udvalg og administrationen

4.1 Økonomiske styringsregler

Lyngby-Taarbæk Kommune anvender rammestyring som styringsprincip for den økonomiske styring på det politiske niveau. Hvert udvalg har ansvaret for at overholde den tildelte økonomiske ramme.

Kommunalbestyrelsens delegation af bevillinger til de enkelte fagudvalg følges op med en tilsvarende videre delegation af bevillingerne fra udvalgsniveau til de enkelte centre, afdelinger, institutioner og andre naturlige enheder.

Den økonomiske dispositionskompetence, som er delegeret til de forskellige niveauer i den administrative organisation er fastlagt i bilaget "Økonomiske styringsregler".

For de enkelte centre, afdelinger og kommunale institutioner må det tildelte budget i hovedreglen styres efter principperne om én samlet ramme for institutionen. Det betyder, at løn og øvrige driftsudgifter udgør en samlet ramme. Der kan frit omfordeles midler inden for rammen, såfremt kerneydelser, politiske beslutninger, overenskomster m.v. bliver overholdt.

Direktionen varetager det overordnede administrative økonomiansvar for koncernen, herunder den tværgående prioritering, og ansvaret for at udarbejde forslag i forhold til den samlede budgetoverholdelse i kommunen. Derudover varetager den enkelte direktør det overordnede økonomiansvar for de områder, vedkommende er direktøransvarlig overfor.

Den enkelte centerchef har det økonomiske ansvar for de aktivitetsområder og konti i budgettet, der er tilknyttet centret, herunder det samlede ansvar på de kontoområder, hvor de centrale institutioners budgetter er placeret. Centerchefen har initiativpligt i forhold til overholdelse af budgettet på egne ansvarsområder – herunder at foretage de nødvendige tilpasninger.

Centerchefen for økonomi og personale har – udover det økonomiske ansvar for egne kontoområder – ansvaret for at levere budgetgrundlag samt koncernstyrings- og opfølgingsgrundlag, der er nødvendigt for, at direktionen kan udøve det overordnede økonomiske ansvar.

Bilag: Økonomiske styringsregler

4.2 Organisering af center for Center for Økonomi og Personale

Den fælles økonomifunktion (Center for Økonomi og Personale) har overfor direktionen ansvaret for det strategiske og sammenfattende økonomiarbejde. Dette indebærer især et overordnet ansvar for sammenhængen mellem budgetlægning og budgetopfølgning samt økonomisk ledelsesinformation til hele organisationen.

Center for Økonomi og Personale har endvidere ansvaret for at understøtte processerne omkring budgetlægning og budgetopfølgning, omkring håndtering af løn- og personaleforhold samt omkring ledelsestilsyn med klart definerede arbejdsgangsbeskrivelser for henholdsvis centercheferne og øvrige ledere.

5 ANSVAR OG KOMPETENCE

5.1 Overordnet ansvars- og kompetencefordeling

Ansvarsfordeling og beslutningskompetencen i forhold til bevillingernes anvendelse skal være klar og tydelig, både for de forskellige niveauer i den politiske organisation, jf. Styrelsesvedtægten for Lyngby-Taarbæk Kommune, og i den administrative organisation.

5.2 Udpegning af budgetansvarlige

Borgmesteren har bemyndiget Direktionen til at delegere det daglige budgetansvar til centerchefer, der ligeledes er bemyndiget til at delegere det daglige budgetansvar til deres afdelingschefer/-ledere og institutionsledere.

Den enkelte centerchef skal udarbejde og løbende ajourføre en fortegnelse over hvilken delegation, der er givet til navngivne afdelingsledere og institutionslederne, samt over de tilhørende budgetområder. Efter hver ajourføring skal fortegnelsen sendes til Center for Økonomi og Personale.

Centerchefen for det enkelte center har det overordnede daglige budgetansvar i forhold til sine respektive institutionsledere.

Centerchefen har ansvaret for, at de budgetansvarlige ledere gøres bekendt med relevante regelsæt, herunder regler for ledelsestilsyn, attestation og anvisning samt budgetopfølgning.

Enhver bevilling skal entydigt henføres til en budgetansvarlig, der har ansvaret for at udmønte den i praksis og føre tilsyn med den.

Den budgetansvarlige skal sikre, at der indenfor de givne økonomiske rammer opnås helhed i servicen, og at ydelsen lever op til de politiske og lovbestemte mål på området.

5.3 Ledelsestilsyn, anvisning og attestation

Som budgetansvarlig er man forpligtet til at udføre et aktivt ledelsestilsyn. Ledelsestilsynet omfatter både løbende budgetkontrol (herunder anvisning, jf. afsnit 5.4) og afprøvning af rigtigheden af bogføringen. Ledelsestilsynet skal udføres kontinuerligt, således at der til stadighed er overblik over den økonomiske udvikling inden for ansvarsområdet.

Det ledelsesmæssige tilsyn skal tilrettelægges, så det medvirker til at sikre, at de gældende regler efterleves. Et ledelsestilsyn skal dokumenteres, så det efterfølgende kan godtgøres, at det rent faktisk er udført.

Ansvar for ledelsestilsynet kan ikke uddelegeres.

Ledelsestilsynet består bl.a. af:

- Sikring af, at der ikke disponeres ud over det korrigerede budget
- Sikring af, at bevillingens forudsætninger i øvrigt er opfyldt
- Budgetopfølgning
- Stikprøvekontrol af bogførte bilag
- Kontrol med at der ved bogføring foretages korrekt oplysning om B-skattepligtige honorarer og oplysningspligtig rejse- og befordring til SKAT
- Kontrol og opfølgning på rettidig betaling af fakturaer
- Afstemning af eventuel bankkonto med forskudsbeløb
- Kontrol med statusafstemninger

- Tilsyn med de decentrale institutioner samt med selvejende institutioner med drifts-overenskomst
- Dokumentation for det gennemførte ledelsestilsyn
- Sikring af, at kommunens regler for Bogføring og bilagskontrol overholdes.

Ledelsestilsynet udføres ved, at den budgetansvarlige leder udsøger poster til kontrol, evt. i forbindelse med budgetkontrollens udførelse.

Center for Økonomi og Personale har ansvaret for at udvikle og løbende ajourføre konceptet for Ledelsestilsynet.

5.3.1 Anvisning

Anvisning foregår som integreret anvisning i form af et aktivt økonomisk ledelsestilsyn, jf. afsnit 5.3.

Anvisningskompetencen er tillagt de budgetansvarlige, der tillige altid er attestationsberettigede.

Ingen kan – uanset beløbsstørrelse – hverken anvise eller attestere udbetalinger til sig selv. I disse tilfælde foretages attestationen af nærmeste overordnede eller souschef med attestationsret. Kommunaldirektøren attesterer regnskabsbilag, der vedrører Borgmesteren.

Den budgetansvarlige leder udpeger de medarbejdere, som i det daglige må foretage attestation/godkendelse af de enkelte regnskabsbilag med efterfølgende bogføring og udleverer samtidig skriftlige retningslinjer herfor til den enkelte medarbejder. Retningslinjerne skal også fastsætte grænser for hvilke økonomiske dispositioner, der inden for budgettet foretages uden den budgetansvarlige leders forudgående godkendelse.

Den budgetansvarlig leder skal udarbejde, løbende ajourføre og opbevare en fortegnelse over de medarbejdere, som er attestationsberettigede inden for lederens budgetområde. Lederen er endvidere ansvarlig for, at de attestationsberettigede medarbejdere gøres bekendt med de relevante bestemmelser i "Regler for ledelsestilsyn, anvisning og attestation".

En budgetansvarlig har ansvaret for, at bilaget er behandlet efter reglerne, men da bilagsbehandlingen i et vist omfang er uddelegeret til bilagsbehandleren (den attestationsberettigede), sker den traditionelle anvisning (godkendelse) ikke på hvert bilag/postering. I stedet skal anvisningen af disse bilag foregå som en integreret del af budgetkontrollen, suppleret med det almindelige ledelsestilsyn.

Den budgetansvarlige leder påtager sig ved anvisningen ansvaret for

- At indtægten eller udgiften har hjemmel i gyldig beslutning eller bevilling/budget og i øvrigt er i overensstemmelse med gældende forretningsgang inden for området
- At attestationsreglerne er overholdt
- At der, såfremt det ved budgetkontrollen konstateres forhold, der vil forventes at medføre budgetafvigelse ud over de gældende overførselsadgange mellem regnskabsårene, straks rettes henvendelse til den nærmeste overordnede budgetansvarlige leder
- At en eventuel bankkonto med forskudsbeløb er afstemt, jfr. Regler for anvendelse af forskudsbeløb.

Anvisning af enkelt bilag finder sted, når særlige forhold taler herfor, f.eks. beløb over den anvisningsberettigedes beløbsgrænse.

5.3.2 Attestation

Ved attestation forstås, at en medarbejder med sin underskrift eller ved elektronisk påtegning på bilaget indestår for:

- At kommunen har leveret eller modtaget den omhandlede ydelse eller vare, herunder kontrolleret at kvalitet, mængde, priser, rabatter, betalingsbetingelse m.v. er som aftalt
- At indtægter eller udgifter har hjemmel i gyldig beslutning og i øvrigt er i overensstemmelse med gældende forretningsgang for området
- At bilaget er forsynet med korrekt kontering i det rigtige regnskabsår
- At der ved bogføring foretages korrekt oplysning om B-skattepligtige honorarer og oplysningspligtig rejse- og befordring til SKAT
- At attestationen i øvrigt finder sted i overensstemmelse med de nærmere regler i bilag for Ledelsestilsyn, anvisning og attestation.

Disse kontrolelementer skal være gennemført inden bogføringen.

I Lyngby-Taarbæk Kommunes økonomisystem sker der elektronisk attestation/godkendelse på det enkelte bilag og med den enkeltes unikke brugeridentifikation.

Bilag: Regler for ledelsestilsyn, anvisning og attestation.

5.4 Økonomiske dispositioner – svig

Det påhviler den budgetansvarlige at føre tilsyn med, at reglerne i Principper for Økonomistyring med bilag for eget område overholdes. Mistanke om svig eller konstateret svig skal afrapporteres øjeblikkeligt til den budgetansvarliges chef.

6 BUDGETPROCESSEN

6.1 Generelle principper

De grundlæggende principper for kommunens budget og budgetprocedure findes i Den kommunale Styrelseslov og i kapitel 5 i Økonomi- og indenrigsministeriets Budget- og regnskabsystem for kommuner.

6.2 Det enkelte års budgetprocedure

For at leve op til såvel lovkrav som til kommunens eget behov for styring, skal budgetproceduren foregå efter en nærmere fastsat plan, som skal godkendes af Økonomiudvalget.

Centerchefen for Økonomi og Personale har ansvaret for, at der senest 1. februar udarbejdes en plan for det kommende års budgetprocedure. Planen skal via årshjul og tids- og handlingsplaner sikre samspillet mellem kommunalbestyrelsen, Økonomiudvalget, fagudvalgene, direktionen, centercheferne og institutioner samt MED-systemet.

Senest den 15. september udarbejder Økonomiudvalget til Kommunalbestyrelsen forslag til kommunens årsbudget for det kommende regnskabsår og de 3 overslagsår.

Budgetforslaget skal undergives to behandlinger i kommunalbestyrelsen med mindst tre ugers mellemrum. Sidste frist for kommunalbestyrelsens 2. behandling og dermed budgetvedtagelsen er den 15. oktober.

Centerchefen for Økonomi og Personale påser, at planen overholdes, så budgettet kan vedtages i overensstemmelse hermed, og dermed at indberetning til centrale myndigheder kan ske efter den politiske vedtagelse.

[Bilag: Budgetprocedure med tilhørende køreplan.](#)

6.3 Økonomisk politik

Kommunalbestyrelsens overordnede økonomiske styring og prioritering tager udgangspunkt i formuleringen af en 'Økonomisk politik'. I den økonomiske politik fastsættes pejlemærker for den økonomiske udvikling, som der styres efter i budgetlægningen og den løbende økonomistyring. Det understøtter det flerårige sigte med budgetlægningen og konkretiserer de målsætninger, der indgår i arbejdet med det administrative budgetoplæg.

Den økonomiske politik skal indeholde de lovkrav, der fremgår af kapitel 5 i Økonomi- og indenrigsministeriets Budget- og regnskabssystem for kommuner.

Den økonomiske politik behandles af Økonomiudvalget i forbindelse med budgetlægningen og omfatter alle 4 år i budgetperioden.

[Bilag: Økonomisk politik.](#)

6.4 Budgettildelingsmodeller

På områder, hvor det findes formålstjenstligt ud fra et styringsmæssigt perspektiv, kan der anvendes budgettildelingsmodeller i forhold til institutionerne, som er baseret på årets aktivitet.

Budgettildelingsmodellerne har som grundlæggende princip at sikre, at der kan fastholdes et uændret serviceniveau, selv om antallet af borgere i den relevante aldersgruppe ændrer sig.

Budgettildelingsmodeller anvendes på børne- og ældreområdet, dvs. primært skoler, dagtilbud, klubber og fritvalgsområdet.

6.5 Arbejdsgang for basisbudget og skabelon for budgetbemærkninger

Center for Økonomi og Personale har ansvaret for, at der foreligger en arbejdsgangsbeskrivelse for et samlet basisbudget (defineret som det teknisk fremskrevne budgetgrundlag), der beskriver processen og dialogen mellem centercheferne og Center for Økonomi og Personale, beskriver de konkrete opgaver og beslutningsveje med angivelse af ansvarlig/udførende samt rækkefølgen i opgaverne/beslutningerne. Arbejdsgangsbeskrivelsen skal være tilgængelig på kommunens Intranet (LyNet).

Center for Økonomi og Personale er endvidere ansvarlig for, at der foreligger en skabelon for budgetbemærkningerne, som centercheferne er bekendt med.

Center for Økonomi og Personale har ansvaret for arbejdsgangen og produktet. Center for Økonomi og Personale skal sikre, at der i tæt dialog med centercheferne og øvrige afdelingsledere bliver udarbejdet et samlet basisbudget, der kan forelægges for direktion, fagudvalgene, Økonomiudvalget og kommunalbestyrelsen.

[Bilag: Administrativ drejebog for budgetlægningen.](#)

6.6 Budgetbemærkninger

Basisbudgettet skal ledsages af budgetbemærkninger, der beskriver baggrunden, forudsætningerne og målsætningerne for budgettets poster.

Center for Økonomi og Personale er ansvarlig for at indhente de faglige bidrag fra centrene til budgetbemærkningerne, og er ansvarlig for at færdiggøre budgetbemærkningerne. De enkelte centerchefer skal sikre, at de berørte medarbejdere og ledere leverer de faglige bidrag.

Budgetbemærkningerne er styrende for den efterfølgende budgetopfølgning og for den enkelte budgetansvarliges økonomiske råderum og muligheder for at foretage budgetomplaceringer i løbet af året.

Kommunalbestyrelsen kan i budgetbemærkningerne for de enkelte delområder fastsætte yderligere betingelser og forbehold for administrationens dispositionsfrihed.

Budgettet med bemærkninger skal offentliggøres og være tilgængelig på kommunens hjemmeside samt på intranettet (LyNet) senest den 1. december året før ikrafttræden.

7 BUDGETOPFØLGNING

7.1 Generelt

Budgettet fastsætter rammerne for forvaltningen af kommunens midler. Alle budgetbeløb skal entydigt henføres til én person med ledelsesansvar, som har ansvaret for at overholde budgettet og for at føre tilsyn med anvendelse af det.

Økonomiudvalget er ansvarlig for, at der mindst 3 gange i løbet af året foretages en bevillingskontrol (anslået regnskab), hvor der foretages en samlet vurdering af det korrigerede budget i forhold til det forventede regnskab. Herunder det lovpligtige halvårsregnskab pr. 30. juni.

Det anslåede regnskab forelægges først for Økonomiudvalget med henblik på, at der kan foretages en samlet overordnet vurdering af resultatet. Økonomiudvalget sender herefter det anslåede regnskab til behandling i fagudvalgene. Resultatet af fagudvalgenes behandling forelægges for Økonomiudvalget og evt. Kommunalbestyrelsen.

Det er direktionens ansvar at forelægge den samlede bevillingskontrol for Økonomiudvalget og for fagudvalgene, og videre for kommunalbestyrelsen, hvis der er bevillingsmæssige ændringer, der kræver kommunalbestyrelsens beslutning.

Direktionen har endvidere det samlede ansvar for budgetoverholdelse, og som konsekvens heraf ansvaret for at tage initiativ til udarbejdelse af modgående initiativer ved overskridelser af budgettet.

De enkelte centerchefer er ansvarlige for at føre kontrol med, at de i budgettet angivne mål og rammer for centret overholdes, og er ansvarlige for at sikre, at centrets budgetansvarlige har en tydelig delegation og kompetence til at udføre et effektivt ledelsestilsyn.

Den budgetansvarlige afdelingsleder eller institutionsleder skal føre tilsyn med afdelingens/institutionens økonomiske ramme og opstillede mål, og sikre at arbejdet udføres på den mest effektive og hensigtsmæssige måde.

7.2 Budgetopfølgning vedr. anlæg

Center for Økonomi og Personale er ansvarlig for, at Økonomiudvalget i forbindelse med anslået regnskab (kvartalsregnskab) forelægges en samlet oversigt over igangværende anlægsarbejder. Oversigten skal vise den enkelte bevilling, det akkumulerede forbrug, årets rådighedsbeløb og årets forbrug til dato.

Budgetopfølgninger foretages af det center, som forestår gennemførelsen af det enkelte anlægsprojekt. Den enkelte centerchef er budgetansvarlig for alle centerets anlægsprojekter og kan ikke delegere det formelle budgetansvar til en afdelingsleder eller institutionsleder.

7.3 Rollefordelingen mellem de budgetansvarlige og CØP

Center for Økonomi og Personale har ansvaret for, at der foreligger en arbejdsgangsbeskrivelse for den kvartalsvise budgetopfølgning og de øvrige opfølgninger (benævnt koncernregnskaber til direktionen). Arbejdsgangsbeskrivelsen beskriver processen og dialogen mellem centercheferne og Center for Økonomi og Personale, og beskriver de konkrete opgaver og beslutningsveje med angivelse af ansvarlig/udførende samt rækkefølgen i opgaverne/beslutningerne. Arbejdsgangsbeskrivelsen skal være tilgængelig på kommunens Intranet (LyNet) og er vedlagt som bilag til regelsættet.

Bilag: Arbejdsgangsbeskrivelser

8 Likviditetsstyring

Center for Økonomi og Personale er ansvarlig for kommunens likviditetsstyring og for at holde Kommunalbestyrelsen informeret om udviklingen i kommunens likviditet.

Kravene til kommunens likviditetsrapportering er fastsat i Styrelsesloven og udmøntet i Økonomi- og indenrigsministeriets Budget- og regnskabssystem for kommuner, kap. 7.3.

Der udarbejdes hvert kvartal – henholdsvis ultimo marts, juni, september og december – en likviditetsoversigt, der skal forelægges for medlemmerne af kommunalbestyrelsen senest en måned efter opgørelsen, dvs. 1. februar, 1. maj, 1. august og 1. november. Likviditetsoversigten skal som minimum indeholde oplysninger om likviditeten det seneste år opgjort efter kassekreditreglen ultimo hver måned. Oversigten skal ledsages af forklarende bemærkninger.

9 Finansiell styring – finansiell politik

Kommunens finansielle styring omfatter anbringelse af midler, låneoptagelse og anvendelse af finansielle instrumenter.

Kommunens finansielle politik fremgår af bilag.

Kommunalbestyrelsen godkender i henhold til Styrelsesloven optagelse af nye lån.

Bilag: Finansiell politik.

10 REGNSKABSAFLÆGGELSE

10.1 Generelt

Kravene til kommunens regnskabsaflæggelse er fastlagt i Økonomi- og indenrigsministeriets Budget- og regnskabssystem for kommuner, kapitel 7.

Centerchefen for Økonomi og Personale er ansvarlig for, at der inden udgangen af november måned udarbejdes en detaljeret tids- og aktivitetsplan for den kommende regnskabsaflæggelse.

Regnskabet aflægges snarest muligt efter regnskabsårets udløb, dog senest 1. maj i det efterfølgende år.

Supplementsperioden fremgår af tids- og aktivitetsplanen for regnskabsaflæggelsen.

[Bilag: Tidsplan for regnskabsaflæggelse.](#)

10.2 Kommunens årsregnskab

Lyngby-Taarbæk kommune aflægger regnskabet i form af et årsregnskab bestående af

- Årsberetning
- Regnskabsopgørelse (udgiftsbaseret), balance, finansieringsoversigt og noter
- En række obligatoriske og frivillige oversigter og redegørelser.

10.3 Regnskabsbemærkninger

Regnskabet ledsages af bemærkninger, som i nødvendigt omfang forklarer

- Afvigelser mellem budget og forbrug samt mellem korrigeret budget og forbrug
- Overførsler af mer- eller mindreforbrug til efterfølgende regnskabsår, jf. afsnit 3.5.

Den enkelte centerchef er ansvarlig for grundlaget for regnskabsbemærkningerne, som dog udarbejdes i dialog mellem de enkelte centerchefer og CØP.

Centerchefen for Økonomi og Personale har det overordnede ansvar for produktet, herunder koordineringen i forbindelse med udarbejdelsen af regnskabet samt de endelige tal og bemærkninger.

10.4 Anlægsregnskaber

Der skal aflægges regnskab for alle anlægsbevillinger. Anlægsregnskaberne skal aflægges hurtigst muligt og senest 4 måneder efter anlægsarbejdernes afslutning. De enkelte centerchefer har ansvaret for udarbejdelse af anlægsregnskaber.

Der skal udarbejdes et særskilt anlægsregnskab til behandling i Kommunalbestyrelsen, når:

- anlægsregnskabet overstiger Økonomi- og Indenrigsministeriets grænse for mindre anlæg (udgifter/indtægter pt. over 2 mio. kr. ekskl. moms) eller

- der er tale om et mer- eller mindreforbrug i forhold til anlægsbevillingen på minimum 100.000 kr. ekskl. moms, eller
- der er behov for en positiv eller negativ tillægsbevilling til rådighedsbeløbet på minimum 100.000 kr. ekskl. moms, eller
- der i øvrigt er fastsat krav herom, for eksempel i forbindelse med anlægsbevillingen.

Den områdeansvarlige centerchef skal sikre, at anlægsregnskabet forelægges Økonomiudvalget med godkendelse i kommunalbestyrelsen.

Anlægsregnskaber under denne beløbsgrænse aflægges som en integreret del af kommunens årsregnskab. Det er den enkelte centerchef, der udarbejder regnskabet og sender det til Center for Økonomi og Personale.

Hvert år udarbejder Center for Økonomi og Personale en oversigt over afsluttende og igangværende anlægsarbejder, der indgår som obligatorisk oversigt til årsregnskabet.

Centerchefen for Økonomi og Personale fastsætter de generelle krav til aflæggelse af anlægsregnskaber.

10.5 Revision

Bestemmelsen for den kommunale revision, jf. Styrelseslovens §§ 42 og 45, er fastsat i Økonomi- og indenrigsministeriets Budget- og regnskabssystem for kommuner, kapitel 7.4 og 7.5.

Kommunalbestyrelsen afgiver regnskabet til revisionen senest 1. maj det efterfølgende år og godkender regnskabet senest 31. august efter revisionens behandling.

Revisionens arbejde er beskrevet i kommunens "Revisionsregulativ" og i kontrakten med revisionsfirmaet. Desuden i "Revisionsinstruks for revisorer ved selvejende daginstitutioner", der i henhold til driftsoverenskomst/aftale/kontrakt modtager tilskud til fra Lyngby-Taarbæk Kommune.

[Bilag: Revisionsregulativ.](#)

10.6 Andre regnskaber

I det omfang der udarbejdes andre former for regnskaber, enten på grund af lovkrav eller en konkret beslutning i Kommunalbestyrelse, skal disse følge eventuelle krav om regnskabsafleggelse, som vil fremgå af relevant lovgivning og eventuelle andre retningslinier.

Der er udarbejdet en vejledning "Økonomistyring af projekter".

[Bilag: Økonomistyring af projekter.](#)

10.7 Regnskabsføring for andre og opgaver for andre myndigheder

Hvis Lyngby-Taarbæk Kommune fører regnskab eller udfører andre opgaver af regnskabsmæssig art for eksterne virksomheder, skal der foreligge en skriftlig aftale mellem kommunen og virksomheden/institutionen.

Lyngby-Taarbæk Kommune kan udføre opgaver for andre myndigheder efter bestemmelser fastsat af Staten.

11 Indkøb og udbud

Køb af varer og tjenesteydelser

Kommunen køber ind for betydelige beløb. Det er derfor nødvendigt at samordne og koordinere indkøbene via retningslinjer for Indkøb, for at kommunen samlet set og de enkelte indkøbssteder hver for sig kan udnytte fordelene, ved at kommunen fremtræder som én kunde over for leverandørerne.

Økonomiudvalget har i henhold til § 11 i styrelsesvedtægten ansvaret for at fastsætte regler om samordning af kommunens indkøb. Retningslinierne danner rammen for Lyngby-Taarbæk Kommunes indkøb af varer, service- og tjenesteydelser i hele den kommunale virksomhed. Kommunens centre og institutioner er forpligtet til at følge Retningslinierne for Indkøb.

Udbud af varer- og tjenesteydelser sker i samarbejde med øvrige centre og stabe.

For mindre indkøb, der ikke er omfattet af centrale aftaler, gælder følgende:

- Enkeltstående indkøb over kr. 50.000, men under 500.000, foretages efter indhentning af minimum 2 tilbud.
- Mindre, rutinemæssige indkøb, der ikke er omfattede af centrale aftaler, foretages uden indhentning af tilbud. Priser og kvalitet bør dog regelmæssigt kontrolleres.

Den budgetansvarlige leder har ansvaret for, at retningslinierne overholdes.

Udlicitering af driftsopgaver (konkurrenceudsættelse) er omfattet af principperne beskrevet i Retningslinier for Indkøb, afsnit 7. Der henvises i øvrigt til kommunens Retningslinier for Udbud.

[Bilag: Retningslinier for udbud og Retningslinier for Indkøb.](#)

Køb af håndværksydelser m.v.

For igangsætning af bygningsvedligeholdelsesopgaver m.v. gælder følgende:

- Akutte mindre vedligeholdelsesopgaver kan igangsættes ved direkte kontakt til de enkelte håndværkerfirmaer.
- Mindre vedligeholdelsesopgaver under kroner 30.000,- inkl. moms kan igangsættes ved direkte kontakt til de enkelte håndværkerfirmaer.
- Ved større vedligeholdelsesopgaver over kroner 30.000,- inkl. moms skal der søges vejledning hos Center for arealer og Ejendomme.

[Bilag: Administrativ vejledning til institutioner for gennemførelse af vedligeholdelsesopgaver.](#)

12 BOGFØRINGSPROCESSEN OG KONTROLLER

12.1 Generelt

Bogføringen skal give en oversigt over, hvordan kommunens midler er forvaltet, og om forvaltningen er sket i overensstemmelse med årsbudgettet og Kommunalbestyrelsens øvrige beslutninger.

Bogføringsprocessen skal tilrettelægges effektivt og forsvarligt. Kommunen skal følge god bogføringssskik, og målet med bogføringen er at sikre en fuldstændig, nøjagtig og rettidig registrering af alle transaktioner.

Alle transaktioner (ind- og udbetalinger), som foretages mellem Lyngby Taarbæk Kommune og en ekstern part, skal registreres i økonomisystemet.

Til alle bogførte bilag skal der være vedhæftet elektronisk dokumentation.

Bogføringssystemet og anvendelsen heraf skal sikre transaktionssporet (det vil sige sammenhængen mellem de enkelte transaktioner og årsregnskabet) og kontrolsporet (det vil sige dokumentationen for den enkelte post).

Centerchefen for Økonomi og Personale er ansvarlig for, at økonomistyringssystemet og øvrige systemer, som afleverer transaktioner hertil, opfylder såvel interne som eksterne dokumentationskrav og arkivbestemmelser.

Bilag: Bogføring og bilagskontrol

12.2 Arkivering og genfindning

Hovedparten af regnskabsmaterialet modtages og opbevares i elektronisk form. Centerchefen for Økonomi og Personale er ansvarlig for, at elektroniske arkivløsninger lever op til kommunens arkivbestemmelser.

Såfremt et regnskabsbilag (incl. specifikationer) er papirbaseret, skal det påføres oplysning om udgiftens årsag eller anledning, scannes og vedhæftes bogføringsbilaget, jf. afsnit 13.1. I så fald kan originalmaterialet makuleres.

De budgetansvarlige har ansvaret for, at papirbaserede regnskabsbilag (og underbilag) opbevares på en forsvarlig og systematisk måde, og kassation sker i overensstemmelse med kommunens arkivbestemmelser, det vil sige normalt først efter 5 år.

Hvis der på enkeltområder gælder særlige arkivbestemmelser mht. regnskabsmateriale, er disse naturligvis gældende.

13 INTERN KONTROL

13.1 Generelle principper

Formålet med intern kontrol er at sikre et retvisende regnskab og at forebygge tilsigtede og utilsigtede hændelser. Det interne kontrolniveau skal tage udgangspunkt i en afvejning af væsentlighed og risiko.

Den interne kontrol indgår som en naturlig del af det løbende ledelsestilsyn. Ledelsestilsynet er henført til den budgetansvarlige. Al intern kontrol skal finde sted med udgangspunkt i, at der skal være funktionsadskillelse mellem det udførende personale og det kontrollerende personale.

Den interne kontrol omfatter tilsyn med, at kommunens retningslinier for bogføring overholdes. Tilsynet kan ske ved f.eks. udtagelse af et antal stikprøver, jf. afsnit 5.3.

13.2 Overordnede kontroller

Center for Økonomi og Personale har ansvaret for at tilrettelægge det overordnede kontrolniveau og gennemføre overordnede kontroller, se bilaget "Interne kontroller".

Specielt for personale, som gennem deres stilling eller funktion har særlige muligheder for at udøve svig, skal der foretages initiativ til, at dette personale sikres mod uberettiget mistanke. Denne sikring kan f.eks. finde sted gennem udvidede kvalitetskontroller.

Kontrollen er samtidig en hjælp til områder/afdelinger, således at eventuelle økonomi-administrative udfordringer tillige afhjælpes gennem vejledning/rådgivning. Derudover skal kontrollen sikre, at der kan afleveres et retvisende regnskab til den eksterne revision.

Bilag: Interne kontroller.

14 Bankkonti, kontantkasser og betalingskort

14.1 Generelle principper

Alle kommunens betalinger foretages iht. Lov om Offentlige betalinger via NemKonto. Det sker, enten som komplette betalinger, hvor bankkontooplysningerne indgår i overførsesoplysningerne, eller som ukomplette betalinger, hvor betalingen komplettes hos NemKonto, d.v.s. at bankkontooplysningerne udledes via betalingsmodtagerens CPR-nummer eller CVR-nummer.

Indkøb skal foregå via de etablerede indkøbsaftaler og efter e-faktura. Småindkøb, hvor det ikke er muligt at handle efter e-faktura, eller hvor andre specifikke forhold gør det nødvendigt, kan foretages over institutionens/centrets bankkonto.

14.2 Bankkonti, Kontantkasser og betalingskort

Kommunaldirektøren og borgmesteren bemyndiger det nødvendige antal medarbejdere, for tiden 4 medarbejdere, til at oprette bankkonti og bestemme hvilke personer, der er berettiget til at disponere på bankkonti. Ingen person må have alenefuldmagt til kommunens konti i pengeinstitutter eller til it-systemer til betalingsformidling, hvor der ikke samtidig sker registrering i Økonomisystemet.

Undtaget herfra er konti med begrænset indskud, dvs. primært institutionernes bankkonti.

Der må kun udstedes betalingskort, kreditkort og hævekort til afdelingernes og institutionernes bankkonti.

Center for Økonomi og Personale fører fortegnelse over kommunens konti i pengeinstitutter og fuldmagtshavere samt hvilke medarbejdere, som har fået udstedt betalings- og hævekort til de pågældende bankkonti.

Endvidere fører Center for Økonomi og Personale tilsyn med beløb på institutioners og centres bankkonti, der kontrolleres for overtræk.

Bilag: Regler for anvendelse af forskudsbeløb.

Udbetaling af stående kasseforskud til institutioner sker kun efter godkendelse af den ansvarlige centerchef og efter særskilt aftale med Center for Økonomi og Personale. Udbetaling af stående kasseforskud kan kun ske samtidig med oprettelse af en bankkonto med tilknyttet betalings- eller hævekort.

Den enkelte institutionsleder kan selv overføre ekstraordinære forskudsbeløb på op til 5.000 kr. til institutionens bankkonto. Beløbet skal afregnes inden 30 dage. Overførsel af ekstraordinære forskudsbeløb på mere end 5.000 kr. skal godkendes af Center for Økonomi og Personale

Center for Økonomi og Personale fører tilsyn med at ekstraordinære forskudsbeløb afregnes.

Oprettelse af kontantkasser sker kun efter særskilt aftale med chefen for Center for Økonomi og Personale, idet kasseindehaveren samtidig skal tilrettelægge et tilstrækkeligt internt kontrolniveau.

De nærmere regler for bankkonti, kontantkasser og betalingskort er fastsat i Regler for anvendelse af forskudsbeløb.

Center for Økonomi og Personale fører tilsyn med institutioner og centres overholdelse af regelsættet og kan, hvis det vurderes nødvendigt, inddrage betalingskort eller lukke bankkonti.

14.3 Kassefunktion i Borgerservice

Til brug for indbetaling af gebyrer for udstedelse af pas, kørekort, sundhedskort og folkeregisterforespørgsler er der etableret en kassefunktion i Borgerservice, bestående af en kontantkasse, 4 dankortterminaler samt en "Borgerautomat", hvor der kan ske kontant betaling.

Kassebeholdningen skal dagligt optælles og afstemmes med de bogført indtægter. For dankortterminalerne skal der ligeledes foretages en daglig kasseafstemning og lukning af terminalerne, således at de foretagne dankorttransaktioner overføres til banken.

Den kontante beholdning i "Borgerautomaten" skal optælles og afstemmes en gang ugentligt. Der foretages dagligt overførsel af bogføringstransaktioner til Økonomisystemet.

14.4 Modtagelse af indbetalinger

Indbetalinger skal i videst muligt omfang foretages ved anvendelse af det modtagne indbetalingskort fra Debtorsystemet, via BetalingsService eller helt undtagelsesvist som en bankoverførsel til Lyngby Taarbæk Kommunes hovedkonto. Der må ikke foretages indbetalinger direkte til institutionernes bankkonti.

For al post, der modtages, skal der føres checklister over værdiforsendelser. Checkliste og checks afleveres straks til Center for Økonomi og Personale, som sætter beløbet i banken og sikrer registrering i økonomisystemet.

Konter og checks, der modtages i decentrale institutioner, skal straks efter modtagelsen registreres i kasserapport og hurtigst muligt bogføres og indsættes i banken. Se i øvrigt bilaget 'Regler for anvendelse af forskudsbeløb.

14.5 Transporter

Den enkelte afdeling eller institution er selv ansvarlig for korrekt håndtering af betalinger, hvis der er indgået aftale om transport af fordringen, dvs. overdragelse af tilgodehavendet til 3. mand, til hvem betalingen skal ske for at have frigørende virkning.

14.6 Afstemning af statuskonti

Centercheferne er ansvarlige for, at samtlige statuskonti m.v. undergives regelmæssig afstemning, idet intervallerne fastlægges ud fra en vurdering af væsentlighed og risiko.

For hver mellemregningskonto eller statuskonto skal der være udpeget en person, der er ansvarlig for den løbende afstemning.

Selve afstemningsarbejdet og eventuelt nødvendige korrektioner foretages af den institution/center, som har ansvaret for kontoen.

Centerchefen fører tilsyn med, at centerets statuskonti afstemmes regelmæssigt, og at der ultimo regnskabsåret foreligger en afstemning til brug for årsrevisionen. De nærmere retningslinjer for afstemningsarbejdet fremgår af bilaget.

Bilag: Regler og vejledning for afstemning af statuskonti

14.7 Debitorstyring

Kommunalbestyrelsen fastsætter reglerne for kommunens debitorstyring. Regelsættet herfor fremgår af bilaget "Betalingsspolitik".

Alle kommunens fordringer skal registreres elektronisk i Debtorsystemet eller fagsystem med tilsvarende funktionaliteter. Center for Økonomi og Personale skal i hvert enkelt tilfælde godkende, hvis der ikke foretages registrering af fordringer i Debtorsystemet, men i et fagsystem. Indbetaling skal som udgangspunkt ske elektronisk.

Når registreringen er sket i Debtorsystemet overtager Center for Økonomi og Personale opkrævningsfunktionen.

Udover debitorer i Debtorsystemet er der tilgodehavender i forbindelse med beboerindskud, ejendomsskattelån samt mellemregningsforhold af kortfristet karakter, f.eks. vedrørende skat, moms, løn, sociale ydelser, mm.

Bilag: Betalingsspolitik.

14.8 Afskrivninger

Der er forskellige forhold, der indgår i vurderingen af om et forhold (restance) skal afskrives. Krav kan afskrives på grund af følgende årsager:

- Akkord/gældssanering/konkurs
- Lov om forældelse af fordringer (forældelsesloven)
- Insolvent dødsbo
- Skønnet uerholdelig
- Lovmæssig afskrivning af billån
- Andre årsager, f.eks. ikke anmeldt inden fristdag, ophør af foreninger m.m.
- Sager afskrevet i SKAT, herunder eftergivelse/afskrivning jf. lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Det noteres i sagen efter hvilket grundlag eftergivelse er sket.

Hvis kravet er modtaget retur fra SKAT foretages en vurdering af om kommunen er enig i grundlaget.

Eventuelle øvrige afskrivninger af uerholdelige fordringer m.v. samt eventuelle op/nedskrivninger på mellemregningsforhold som følge af fejl eller uforklarlige forhold, kan alene ske

ved godkendelse af chefen for Center for Økonomi og Personale eller lederen af opkrævningen. Det vurderes om regulering foretages via driftsregnskabet eller balancekontoen.

Center for Økonomi og Personale foretager bogføring på restancekonto og balancekontoen.

Der fastsættes regler for, hvornår afskrivningerne skal godkendes politisk, og hvornår ansvaret er placeret hos administrationen. I forbindelse med regnskabsaflæggelsen opgøres årets afskrivninger af uerholdelige fordringer m.v. Opgørelsen fremgår af regnskabet. Den endelige godkendelse sker i forbindelse med, at Kommunalbestyrelsen godkender og oversender regnskabet til revision.

Årlig redegørelse for Økonomiudvalget om udviklingen i kommunens restancer forelægges i tilknytning til aflæggelsen af årsregnskabet.

14.9 Leasingpolitik

Lyngby-Taarbæk Kommune anvender leasing som supplement til kontantkøb. Leasingaftaler indgås kun, såfremt kommunen kan opnå en klar fordel herved, idet det forudsættes, at kommunens enheder som udgangspunkt finansierer anskaffelser m.m. gennem brug af overførselsreglerne.

Der kan alene leases driftsmidler, hvis der foreligger en driftsøkonomisk begrundelse, og det enkelte leasingobjekt samtidig har en værdi på 0,2 mio. kr. og derover.

Leasing af anlægsmidler, herunder større ny- og genanskaffelser af it-udstyr, kan alene finde sted inden for en eventuel restlåneramme.

Leasing af driftsmidler, der ikke giver anledning til deponering/brug af restlåneramme, skal finansieres inden for den berørte institutions driftsramme/alternativt Centrets driftsramme.

Center for Økonomi og Personale skal godkende leasing i hvert enkelt tilfælde, idet leasingen forinden skal være godkendt af Centerchefen på det pågældende område.

Center for Økonomi og Personale fastsætter nærmere retningslinier for indgåelse af leasingkontrakter.

[Bilag: Leasingpolitik.](#)

15 Anvendelse af it-systemer

15.1 Økonomisystemet

Al anvendelse af it-systemer til understøttelse af budgettering, ind- og udbetalinger samt kasse- og regnskabsfunktioner skal ske indenfor rammerne af Lyngby-Taarbæk Kommunes it-sikkerhedspolitik.

Tilslutning af IT-systemer, som kobles til Lyngby-Taarbæk Kommunes økonomisystem må kun finde sted på baggrund af en godkendelse i Center for Økonomi og Personale.

Center for Økonomi og Personale fører en fortegnelse over de systemer, der er godkendt til at håndtere økonomiske transaktioner.

[Bilag: It-sikkerhedspolitik](#)

15.2 Systemejer

For alle it-systemer, der genererer registreringer af økonomiske transaktioner, skal der udpeges en navngiven systemejer, som har ansvaret for systemernes forretningsmæssige anvendelse, det vil sige at såvel funktionalitet, forretningsgange og anvendelse er sammenhængende og i overensstemmelse med både lovgivning og politisk og administrativ målsætning for området.

Alle interne kontroller skal tilrettelægges ud fra en vurdering af væsentlighed og risiko. Hovedreglen er, at kontrollerne udføres ved stikprøver.

Systemejeren skal udpege systemansvarlige, der skal have et dokumenteret overblik over systemets funktionalitet, opsætning, anvendelse, og datakvalitet, eksempelvis ved at notere registrerede fejl eller ved en systematisk stikprøvevis efterkontrol.

De systemansvarlige har ansvaret for datakvaliteten og for at tilrettelægge og beskrive de væsentligste forretningsgange for anvendelse af systemerne.

De systemansvarlige har ansvaret for tildeling af brugerrettigheder til systemerne og for at opdatere en fortegnelse over systemejere og systemansvarlige. Denne fortegnelse skal sendes til Center for Økonomi og Personale.

15.3 Kontroller mod fejl og svig

Anvendelse af it-systemer, som håndterer betalinger, medfører risiko for fejl og svig. Kontroller skal tilrettelægges, så de rettes mod at afsløre såvel fejl som svig.

Det er systemejers ansvar, at der tilrettelægges en forretningsgang, der sikrer korrekt håndtering af ind- og udbetalinger, og det er systemejers ansvar at udarbejde de fornødne kontrolforanstaltninger i forbindelse med databehandlingen under hensyntagen til væsentlighed og risiko.

Hovedreglen er, at kontrollerne udføres ved stikprøver.

Center for Økonomi og Personale skal foretage en kontrol af, at der foreligger tilstrækkelig dokumentation for udbetalingen og en særlig kontrol af personer med indberetningsadgang til udbetalingssystemerne eller Nemkontoregistreret.

Kontrollerne skal funktionsmæssigt være adskilt fra indberetningen. Dvs. at den, der har foretaget en indberetning til it-systemet, ikke kan udføre kontrollen.

Udførte kontroller og resultatet heraf skal kunne dokumenteres.

16 Aktiver

16.1 Registrering af anlægsaktiver

De nærmere regler for registrering og regnskabsaflæggelse af kommunens aktiver er fastsat i Økonomi- og Indenrigsministeriets Budget- og regnskabssystem for kommuner, kap 8.

Kommunalbestyrelsen fastsætter principper for registrering af anlægsaktiver i "Regler og regnskabsprincipper for registrering af finansielle aktiver, materielle aktiver mv."

Registrering af anlægsaktiver skal ske, når et aktivs brugstid og værdi overstiger Økonomi- og Indenrigsministeriets til enhver tid gældende bundgrænser.

Bilag: Regler og regnskabsprincipper for registrering af finansielle aktiver, materielle aktiver mv.

16.2 Værdifulde dokumenter

Center for Økonomi og Personale er ansvarlig for, at der fastsættes regler for registrering af værdifulde dokumenter som skøder, pantebreve, garantier mm., og for at disse dokumenter opbevares betryggende, så de ikke mistes i forbindelse med indbrud, brand eller lign.

Center for Økonomi og Personale varetager regnskabsmæssigt registrering, opbevaring og frigivelse af pantebreve, garantier m.v.

Stab for Politik og Jura opbevarer alle skøder m.v. for alle kommunens ejendomme.

Bilag: Regler for registrering af værdifulde dokumenter

16.3 It-aktiver

Kommunaldirektøren er ansvarlig for, at der via Lyngby-Taarbæk Kommunes 'It-sikkerhedspolitik' fastsættes regler for beskyttelse af kommunens it-aktiver, dvs. såvel hardware som software og data.

16.4 Kommunens forsikringer

Kommunalbestyrelsen fastsætter regler for, i hvilket omfang kommunens værdier skal forsikres.

Centerchefen for de enkelte områder er ansvarlig for, at de enkelte afdelings- og institutionsledere har kendskab til politikken og udmønter denne i praksis.

Bilag: Forsikringspolitik for Lyngby-Taarbæk Kommune.

16.5 Sikring af værdier tilhørende andre

Hvis kommunen opbevarer eller administrerer værdier tilhørende andre, skal der udarbejdes retningslinier, som sikrer, at såvel opbevaring som registrering heraf sker på en måde, som er betryggende for både borgeren og medarbejderen.

Reglerne skal tage udgangspunkt i en vurdering af væsentlighed og risiko, og de skal udarbejdes af den enkelte institution evt. i samarbejde med Center for Økonomi og Personale.

Bilag: Regler for opbevaring og administration af værdier tilhørende andre.

16.6 Underskriftskompetence

Tegningsberettigede i forbindelse med køb, salg og pantsætning af kommunens ejendom fastlægges jf. § 32 i Den kommunale Styrelseslov.

17 Øvrige områder

17.1 Personer, som kan være særligt udsatte for kritik

For ind- og udbetalinger til personer, hvor en fejl kan medføre, at disse personer er særligt udsatte for kritik, skal der tilrettelægges en mere omfattende kvalitetskontrol.

Målgruppen er som minimum Kommunalbestyrelsen, direktionen og vicekommunaldirektør samt medarbejdere med indberetningsadgang til udbetalingsystemer eller adgang til at opdatere Nemkontoregistreret. Direktionen afgør, om også andre personer skal omfattes af kontrol. Kontrollen kan ikke udføres af den enkelte selv. Kontrollen kan udføres periodisk, dog ikke længere end et år bagud. Udførte kontroller og resultatet heraf skal kunne dokumenteres.

17.2 Modtagelse af gaver samt gaver til personalet

Lyngby-Taarbæk Kommunes regler for modtagelse af gaver fremgår af bilaget "Regler for modtagelse af gaver, mv.

I 2007 udarbejdede Finansministeriet en vejledning om God adfærd i det offentlige. I denne vejledning er reglerne for 'Modtagelse af gaver, mv.' og andre fordele mv. beskrevet ud fra, hvad der anses for gældende ret på området.

Kommunens regler indeholder endvidere retningslinier for finansiering af gaver til personalet og regler for afholdelse af receptioner.

[Bilag: Regler for modtagelse af gaver, mv.](#)

17.3 Retningslinier for repræsentation

Repræsentation er Lyngby-Taarbæk Kommunes mulighed for at vise erkendtlighed og for at markere en vigtig begivenhed. Det kan være et jubilæum, en indvielse eller vigtige samarbejdspartneres mærkedage.

Repræsentationsudgifter vil typisk være:

1. Gaver
2. Udgifter til rejser
3. Måltider
4. Drikkevarer

Mere detaljeret regler findes i bilaget '[Retningslinjer for repræsentation.](#)

[Bilag: Retningslinjer for repræsentation.](#)

18 Bilag – til godkendelse i marts 2014

1. Bilagsoversigt med ansvarsfordeling (afsnit 2.2)
2. Bevillingsområder med tilhørende aktivitetsområder (afsnit 3.3)
3. Økonomiske styringsregler (afsnit 4.1)
4. Regler for ledelsestilsyn, anvisning og attestation (afsnit 5.3)
5. Bogføring og bilagskontrol (afsnit 12.1).

Principper for økonomistyring

Godkendt af KMB xxxxx
Lyngby-Taarbæk Kommune, CØP

Bilag 4.1. Økonomiske styringsregler

Lyngby-Taarbæk Kommune anvender rammestyring som styringsprincip for den økonomiske styring på det politiske niveau.

I Principper for økonomistyring for Lyngby-Taarbæk Kommune, kapitel 4.1, fastlægges at bevillingsstyringen delegeres fra udvalgsniveau til de enkelte centre, afdelinger, institutioner og andre naturlige enheder, og at delegationen sker i overensstemmelse med ledelsesgrundlaget for Lyngby-Taarbæk Kommune.

Med henblik på at opnå en klar og entydig ansvars- og kompetencefordeling er de økonomiske styringsregler for den administrative organisation beskrevet i det følgende.

- Den hierarkiske fordeling
- Udpegning af budgetansvarlige
- Uddybning af den beslutningskompetence, der ligger i budgetansvaret
- Oplisting af de pligter, der følger med budgetansvaret, i form af ledelsestilsyn og informationspligt

1. Styringshierarki

Den principielle ansvars- og rollefordeling i økonomistyringen

Der skal være klarhed i ansvars- og rollefordelingen på økonomiområdet i mellem de forskellige ledelsesniveauer. Samtidig skal samarbejdet imellem lederne og ledelsesniveauer sikre en koordineret og effektiv økonomistyring. Nedenfor skitseres det overordnede ansvar og rollefordeling. Skitsen bygger videre på hovednotatet om den nye organisation – som godkendt af KMB ultimo marts 2012.

Direktionen varetager det overordnede administrative økonomiansvar for koncernen. Derudover varetager den enkelte direktør det overordnede økonomiansvar for de områder, vedkommende er direktøransvarlig overfor.

Det er således direktionen, der fremlægger administrationens samlede budgetforslag, og som har ansvaret for den tværgående økonomiopfølgning i koncernen overfor Kommunalbestyrelsen og Økonomiudvalg - herunder for tværgående prioriteringer og for tilpasninger og med initiativpligt og -forslag i forhold til den samlede budgetoverholdelse i kommunen.

De enkelte direktørers overordnede ansvar for aktivitetsområderne udøves gennem centerchefen og via løbende dialog mellem centerchef og ansvarshavende direktør om status på området. Direktøren er ansvarlig for ledelsestilsynet med den tilhørende centerchefs økonomiske disponeringer og styring.

Centerchefen har det økonomiske ansvar for de aktivitetsområder og konti i budgettet, der er tilknyttet centeret – herunder det samlede ansvar på de kontoområder, hvor de tilhørende

Principper for økonomistyring, Afsnit 4.1

institutioners budgetter er placeret. Centerchefen har initiativpligt i forhold til overholdelse af budgettet på egne ansvarsområder – herunder at foretage de nødvendige tilpasninger. Det er vigtigt, at alle aktivitetsområder og (hoved-)konti er præcis afgrænsede i forhold til de enkelte centercheferes ansvarsområder med henblik på at skabe fuld klarhed over, hvilke centerchefer der har ansvar for hvilke konti.

Centerchefen har ansvaret for budgetforslag på egne områder, og er ansvarlige for at inddrage institutionslederne i det strategiske arbejde med budgetforslag. Centerchefen har forpligtelse til løbende at følge op på budgettet, herunder for regnskabsaflægningen - og har ansvaret for minimum et månedligt ledelsestilsyn af økonomien, således at der sikres budgetoverholdelse, og tages de nødvendige initiativer for et budget i balance. Centerchefen har initiativpligt til at inddrage den respektive direktør og Center for Økonomi og Personale ved budgetmæssige problemstillinger – og for at der i givet fald udarbejdes en politisk sag herom.

Centerchefen skal sikre en så tidstro afregning som muligt, og at informationerne om disponeringer m.v. er til rådighed for Center for Økonomi og Personale.

Såfremt en institutions budget afviger, er det centerchefens ansvar at sikre, at institutionslederen agerer på budgetafvigelsen. I opgaven hermed understøttes centerchefen af Center for Økonomi og Personale, jf. nedenfor. Der er således et tæt samarbejde omkring budgetopfølgningen mellem centerchefer og institutionsledere.

Centerchefen kan i det daglige delegerer økonomiansvaret for særlige områder eller konti til de relevante mellemledere – idet det dog er centerchefen, der har det samlede ansvar for området.

Centerchefen for Center for Økonomi og Personale har – udover det økonomiske ansvar for egne kontoområder – ansvaret for at levere budgetgrundlag samt det koncernstyrings- og opfølgingsgrundlag, der er nødvendigt for, at direktionen kan udøve det overordnede økonomiske ansvar. CØP gør materialet færdigt ud fra en helhedstænkning inden direktionen involveres og efter samspil med centrene.

Det er ligeledes centerchefens ansvar at levere konsulentbistand, service og økonomistyringsredskaber, som udgør en væsentlig del af grundlaget for, at centerchefen og institutionslederen kan udøve sit økonomiske ansvar. Centerchefen har ansvar for, at der leveres bistand til udarbejdelse af budgetforslag, herunder budgetgrundlaget, og for bistand til centerchefens løbende økonomiopfølgning.

Det er centerchefens ansvar at levere løbende status om forbrugsstatus på institutionsniveau til den ansvarlige centerchef – herunder med henvisning til evt. opmærksomhedspunkter – og dermed grundlaget for centerchefens controlling af institutionerne.

Institutionslederen har det økonomiske ansvar for at overholde egen institutions budget og pligt til at rapportere til den ansvarlige centerchef ved afrapporteringer og ved evt. budgetmæssige problemstillinger på institutionen. Institutionslederen inddrages forud for fastlæggelsen af budgettet det kommende år, ligesom det er institutionslederens ansvar at sikre budgetoverholdelse på institutionen, herunder den løbende økonomiopfølgning og tilpasning, der er nødvendig for institutionen selv og for at tilvejebringe den samlede økonomiopfølgning på området.

Institutionslederne har initiativpligt til at inddrage den respektive centerchef og Center for Økonomi og Personale ved budgetmæssige problemstillinger.

Principper for økonomistyring, Afsnit 4.1

2. Udpegning af budgetansvarlige

Som anført under afsnit 1 har den enkelte centerchef det samlede budgetansvar for centrets økonomi. Centerchefen har dog mulighed for at delegerer det daglige budgetansvar til en afdelings- eller institutionsleder.

Den enkelte centerchef udpeger ledende medarbejdere, der skal have det daglige budgetansvar, ud fra det grundlæggende princip om, at ansvaret for økonomien skal placeres ud, hvor der træffes beslutninger, der har betydning for forretningen, og hvor der er de nødvendige styringsmæssige og ledelsesmæssige kompetencer til stede. Det betyder, at kompetence og ansvar er delegeret til centerchef- og afdelingsleder-/institutionsniveau. Men det giver også en variabel styringsmodel, der lægger et forskelligt snit i forhold til delegeringen af styringsansvaret i organisationen.

Det er ikke tilladt for en afdelings- og institutionslederen at delegerer budgetansvaret længere ned i organisationen.

I praksis kan den enkelte afdelings- og institutionsleder vælge at placere ansvaret for økonomien længere ud i organisationen, så der opnås en hensigtsmæssig sammenhæng mellem de faglige beslutninger og den økonomiske styring på områderne, men ansvaret for at føre ledelsestilsynet kan alene pålægges afdelings- og institutionslederen.

Hvorledes centerchefen har valgt at delegerer budgetansvaret i centret skal fremgå af centrets styringshierarki. Det er Center for Økonomi og Personale, der har ansvaret for at udarbejde og vedligeholde styringshierarkiet for hvert center efter aftale med centerchefen.

Det er ligeledes et grundlæggende princip, at der skal være et klart budgetansvar. Derfor skal delegeringen af budgetansvaret fra direktør til centerchef til afdelingsleder/institutionsleder entydigt understøttes af kommunens økonomisystem ved, at der til hver bevilling i økonomisystemet knyttes en budgetansvarlig.

3. Budgetansvar - kompetence

Overordnet betyder kommunens mål- og rammestyring, at den budgetansvarlige leder får én økonomisk ramme at disponere over til at udfylde de fastsatte mål.

Den økonomiske decentralisering giver den nødvendige fleksibilitet og handlerum i den daglige drift til at prioritere og omplacere ressourcerne, så de anvendes bedst muligt inden for de politisk fastsatte mål og rammer.

Den budgetansvarlige leder skal således i udmøntningen af den økonomiske ramme sikre, at der opnås helhed i servicen, og at ydelserne lever op til de politiske og lovbestemte mål på området, herunder til overenskomster og andre aftaler og regler.

Den budgetansvarlige skal overholde den tildelte økonomiske ramme og skal via månedlige budgetkontroller følge budgetoverholdelsen. Hvis der forekommer afvigelser skal disse snarest muligt rapporteres til nærmeste chef samt til Center for Økonomi og Personale jf. forretningsgangen under afsnit 1 ovenfor.

Den budgetansvarlige leder skal udvise økonomisk ansvarlighed, der grundlæggende handler om at få mest mulig kvalitet og effekt, herunder flest mulige ydelser for færrest mulige

Principper for økonomistyring, Afsnit 4.1

ressourcer. Dermed bliver økonomistyring nært knyttet til den faglige styring af ydelsernes kvalitet og indhold i forhold til politikernes og brugernes krav og forventning.

Den budgetansvarlige kan fleksibelt anvende den økonomiske ramme, så længe det sker under hensyntagen til de intentioner, der ligger til grund for budgettet og øvrige politiske beslutninger, herunder budgettets målsætninger.

Omplaceringer kan finde sted, så længe det ikke ændrer indholdet af den aktivitet, der er forudsat af kommunalbestyrelsen.

Der må dog ikke igangsættes nye aktiviteter/ydelser, der afviger fra de fastsatte mål og intentioner i budgettet eller budgetaftalen.

Budgetkompetencen og dermed adgangen til at budgetomplacere indenfor driftsrammen uden politisk godkendelse afhænger af, om der er tale om:

1. et område, der styres efter princippet "Én ramme":
Én ramme består af løn og øvrige driftsudgifter. Der kan frit omfordes midler indenfor denne ramme, såfremt kerneydelser og overenskomster m.v. bliver overholdt.
Princippet om en ramme indgår både under centre og institutioner.
2. et område, hvor udgifterne er bevilliget til bestemte formål uden for "en ramme":
Her taler vi om formålsbestemte bevillinger, som f.eks. konti til fællesudgifter og – indtægter, som institutionerne ikke råder over, men som centret administrerer efter nærmere regler for de enkelte konti. F.eks. mellemkommunale betalinger.

Hvis flere formål inden for samme budgetområde er nært beslægtede, kan de betragtes som en ramme, hvor de enkelte mindre- og merudgifter kan gå op mod hinanden. Hvis formålene ikke er beslægtede, skal eventuelle afvigelser tillægsbevilliges /kompenserende tiltag søges ved budgetopfølgningen.

3. et område, der er defineret som et budgetgaranteret område mm. i henhold til Økonomi- og indenrigsministeriets regler for opgørelse af servicerammen:
Der kan ikke budgetomplaceres mellem serviceudgifter og budgetgaranterede udgifter uden forelæggelse for Økonomiudvalget.
4. konti, som dækker opgaver, der er fælles for hele kommunen, f.eks. lønpuljer og udviklingspuljer:
Kommunaldirektøren bemyndiges til at budgetomplacere mellem konto for lønpuljer og det øvrige budget.

Der henvises endvidere til de generelle budgetomplaceringsregler i kapitel 3.3 i Principper for økonomistyring.

4. Budgetansvar – pligter

Som en del af budgetansvaret skal der foretages budgetopfølgning og gennemføres ledelsestilsyn. Den budgetansvarlige skal kunne sandsynliggøre eller dokumentere sit tilsyn.

Med hensyn til ledelsestilsynet skal der udføres et aktivt ledelsestilsyn, der både omfatter løbende budgetkontrol (herunder anvisning) og afprøvning af rigtigheden af selve bogføringen. Opgaven er nærmere beskrevet i bilaget til kapitel 5.3 i Principper for økonomistyring.

Opgaverne som budgetansvarlig kan beskrives således:

Principper for økonomistyring, Afsnit 4.1

- Overholde de politiske målsætninger og den økonomiske budgetramme og disponere, så det giver højest mulig kvalitet og effekt for borgere og brugere
- Overholde kommunens regelsæt, principper og retningslinier for økonomistyring
- Sikre en løbende budgetopfølgning og reagere ved afvigelser
- Bidrage til at udarbejde budget og regnskab, herunder bemærkninger
- Have kendskab til kommunens økonomisystem
- Sikre at regninger godkendes og bogføres korrekt, rettidigt og med informativ posteringstekst

5. Rollefordelingen mellem de budgetansvarlige og CØP

Center for Økonomi og Personale har ansvaret for, at der for hovedprocesserne inden for økonomistyringen foreligger arbejdsgangsbeskrivelser. De skal være tilgængelige på kommunens Intranet (LyNet) og er vedlagt som bilag til regelsættet.

Med hensyn til det samlede koncernregnskab (månedlig og kvartalsvis budgetopfølgning) beskrives processen og dialogen mellem centercheferne og Center for Økonomi og Personale, i forhold til de konkrete opgaver og beslutningsveje med angivelse af ansvarlig/udførende samt rækkefølgen i opgaverne/beslutningerne.

Center for Økonomi og Personale indkalder hver måned centerchefen til gennemgang af det forventede regnskab for centret og øvrige relevante økonomi- og aktivitetsrapporter. Såfremt der konstateres afvigelser, der ikke umiddelbart kan korrigeres for, skal problemstillingen rejses som en skriftlig redegørelse fra den relevante centerchef. Centerchefen har pligt til at viderebringe alt relevant information om budgetafvigelser til direktionen. Direktionen vurderer derefter, om problemstillingen skal rejses over for fagudvalget og kommunalbestyrelsen.

Center for Økonomi og Personale skal bistå centerchefen i at udøve sit budgetansvar. Center for Økonomi og Personale har ansvaret for at indsamle bidragene fra de budgetansvarlige i centret, og har ansvaret for at bearbejde materialet i en samlet rapportering for centret. Center for Økonomi og Personale kan på eget initiativ tage problemstillinger op, som centret ikke finder belyst korrekt eller tilstrækkeligt i forhold til koncernrapporteringen til direktionen.

Center for Økonomi og Personale udøver følgende udførende opgaver i forbindelse med budgetopfølgningen:

- Afholdelse af månedlige møder med centerchefen på baggrund af økonomirapporter fra økonomisystemet
- Udarbejdelse af koncernregnskaber til direktionen
- Udarbejdelse af et anslået regnskab (kvartalsvis) til godkendelse i kommunalbestyrelsen efter forelæggelse i fagudvalg og Økonomiudvalg
- Analyser af den samlede budgetopfølgning

Center for Økonomi og Personale udøver følgende støttende opgaver i forbindelse med budgetopfølgningen:

- Sparring med den budgetansvarlige leder omkring muligheder for korrektion af afvigelser
- Hjælp til udarbejdelse af rapporter og undervisning i OPUS Rollebaseret

Principper for økonomistyring, Afsnit 4.1

Der gennemføres desuden en kvartalsvis budgetopfølgning pr. 31. marts, pr. 30. juni og 30. september (anslået regnskab), hvor budgetterne detaljeret gennemgås for at afklare behovet for positive og negative tillægsbevillinger. Dagsordenspunkt med begrundelser forelægges de politiske udvalg i april/maj, august og oktober/november. Det er direktionens ansvar, at der i forbindelse med fremlæggelse af anslået regnskab fremlægges forslag til at bringe det samlede budget i balance.

Titel: Reduktion af PEA-tilskud

Kategori: 3. Reduktion i serviceniveau

Udvalg: Kultur- og Fritidsudvalget

Aktivetsområde: Fritid og Kultur

Enhed: Center for Sundhed & Kultur

Ansvarlig kontaktperson: Charlotte Bidsted

Beskrivelse

Det foreslås, at PEA-tilskudet (nedsat deltagerbetaling for pensionister, efterlønsmodtagere og arbejdsledige) reduceres med 165.000, hvilket svarer til ca. 20 % af det samlede tilskud. PEA-tilskud er ikke lovpligtige.

Af Folkeoplysningsloven fremgår det, at Kommunalbestyrelsen kan beslutte at give tilskud til særlige gruppers deltagelse i folkeoplysende aktiviteter. Der er ikke fastsat bestemte beløbsstørrelser eller lignende i lovgivningen. Lyngby-Taarbæk Kommune yder i dag særligt tilskud til pensionister, efterlønsmodtagere og arbejdsledige, det såkaldte PEA-tilskud. Tilskuddet fremmer efterspørgslen på aktiviteter og styrker dermed holdoprettelsen. I 2014 var tilskuddet som følgende:

Tilskud undervisning	Tilskud foredrag	Budget 2014
5 kr. pr. deltager pr. time	9 kr. pr. deltager pr. time	810.400 kr.

Økonomi og personalemæssige konsekvenser

Økonomiske konsekvenser, 1.000 kr.	2015	2016	2017	2018
Besparelse - løn				
Besparelse - øvrig drift	-165	-165	-165	-165
Investeringsomkostninger				
Indtægter				
I alt	-165	-165	-165	-165
Personalemæssige konsekvenser årsværk	0	0	0	0
Gennemsnitsløn pr. år (1.000 kr.)				

Beløbene er i 2014-niveau (-=budgetreduktion og reduktion i personale/+ =budgetforøgelse og øget personale)

Konsekvenser herunder evt. for serviceniveau

Tilskud til nedsat deltagerbetaling for deltagelse i folkeoplysende voksenundervisning for pensionister, efterlønsmodtagere og arbejdsledige sænkes, hvilket forventes at betyde et fald i disse gruppers deltagelse i folkeoplysende undervisning og foredragsvirksomhed.

Det kan få betydning for afvikling af antallet af undervisningstimer, og dermed afledt effekt på lønsumstilskuddet i form af reduktion

Implementering

Da aftenskoler og oplysningsforbund har sendt kataloger ud for det kommende skoleår (september 2014/maj 2015) med angivelse af PEA-tilskuddet, vil besparelsen tidligst kunne effektueres fra september 2015.

For at opnå den fulde reduktion i 2015, foreslås det at taksten for PEA-tilskudet sættes lavere i 2015 end det er nødvendigt i 2016, således at effektiviseringspotentialet er større. Det foreslås da aftenskolerne udmelder størstedelen af deres kurser for 2015 allerede i sommeren 2014, hvor der tages udgangspunkt i taksterne udmeldt for 2014. På den måde undgås det, at aftenskolerne kommer til at stå med et tab på deltagerbetaling, hvis reduktionen får virkning pr. 1. januar 2015.

Tidligere politisk behandling af forslag

Er forslaget nyt?

Ja Nej

Hvis nej, hvornår har forslaget senest været behandlet politisk?

forbindelse med budget 2011-2014, blev et forslag om reduktion af PEA-tilskud besluttet.

Sammenhæng med øvrige forslag

Vil forslaget have konsekvenser ift. andre forslag?

Ja Nej

Hvis ja, hvilke andre forslag vil blive omfattet heraf:

Høring

Skal forslag i høring?

Ja Nej

Hvis ja, angives hvem der skal høres:

Folkeoplysningsudvalget og aftensskoler.

Titel:	Sidestilling af Overbygningsensemblerne samt opsigelse af abonnement
Kategori:	2. Opgavebortfald uden serviceforringelser
Udvalg:	Kultur- og Fritidsudvalget
Aktivitetssområde:	Fritid og Kultur
Enhed:	Center for Sundhed & Kultur
Ansvarlig kontaktperson:	Charlotte Bidsted

Beskrivelse

Lyngby-Taarbæk Kommune har i dag 4 overbygningsensembler, der er tilknyttet Musikskolen og som modtager støtte hertil.

Der er ingen egentlig skriftlige aftaler for støtten men Kultur- og Fritidsudvalget har tidligere bedt forvaltningen om at indgå nogle sådanne med udgangspunkt i faste retningslinjer.

Dette forslag indeholder 2 elementer som omfatter 3 af de 4 overbygningsensembler.

1. De fire overbygningsensembler tildeles hver 75.000 kr. årligt til betaling af dirigent. Dog tildeles det ene – Elverhøjkorret – 2 x 75.000 kr. dels til dirigentaflønning og dels til pianistaflønning. Koret har ikke længere tilknyttet en pianist. Det foreslås at ligestille de 4 ensembler økonomisk, så hvert ensemble pr. sæson tildeles 75.000 kr. i årligt kommunalt tilskud til betaling af dirigent.
2. To af overbygningsensemblerne er medlemmer af DAO: Dansk Amatør Orkester Forbund. Det drejer sig om Lyngby-Taarbæk Brass Band og Lyngby-Taarbæk Harmoniorkester. Orkestrene kan via medlemskabet deltage i konkurrencer og stævner, som arrangeres af DAO. Det foreslås, at musikskolen opsiges begge abonnementer og at orkestrene, der fungerer som foreninger med egne bestyrelser og medlemskontingent, selv afholder denne udgift, såfremt de fortsat ønsker medlemskab af forbundet. Udgiften til de to abonnementer udgør i alt 8.000 kr. årligt.

Økonomi og personalemæssige konsekvenser

Økonomiske konsekvenser, 1.000 kr.	2015	2016	2017	2018
Besparelse - løn				
Besparelse - øvrig drift	-83	-83	-83	-83
Investeringsomkostninger				
Indtægter				
I alt	-83	-83	-83	-83
Personalemæssige konsekvenser årsværk	0	0	0	0
Gennemsnitsløn pr. år (1.000 kr.)				

Beløbene er i 2014-niveau (-=budgetreduktion og reduktion i personale/+ =budgetforøgelse og øget personale)

Konsekvenser herunder evt. for serviceniveau

Tilskuddet anvendes til andet formål end det er tiltænkt. For så vidt angår de to abonnementer, er de af så begrænset en størrelse, at foreningerne formodentlig vil finansiere dem selv.

Implementering

1. januar 2015

Tidligere politisk behandling af forslag

Er forslaget nyt?

Ja Nej

Hvis nej, hvornår har forslaget senest været behandlet politisk?

Sammenhæng med øvrige forslag

Vil forslaget have konsekvenser ift. andre forslag?

Ja Nej

Hvis ja, hvilke andre forslag vil blive omfattet heraf:

Høring

Skal forslag i høring?

Ja Nej

Hvis ja, angives hvem der skal høres:

Musikskolen og overbygningsemsemblerne.

Titel:	Omlægning af ledelsesstruktur på Biblioteket
Kategori:	1. Proces- og ressourceoptimering
Udvalg:	Kultur- og Fritidsudvalget
Aktivitetssområde:	Fritid og Kultur
Enhed:	Center for Sundhed & Kultur
Ansvarlig kontaktperson:	Charlotte Bidsted

Beskrivelse

Omlægning af ledelsesstruktur. Besparelse på bibliotekets lønsum med 550.000 kr.

Bibliotekernes ledelsesstruktur har hidtil været traditionelt opbygget med en formidlingschef med personaleansvar for bibliotekargruppen, og en udlånschef med personaleansvar for assistentgruppen. Derudover ansat en udviklingschef med ansvar for udvikling og arrangementer og vicekontorchef med ansvar for økonomi og regnskab.

Opdelingen af den biblioteksfaglige ledelse er primært begrundet i overenskomst- og uddannelsesmæssige forhold for medarbejderne, og den vurderes som værende en hindring for indførslen af mere moderne samarbejdsformer på biblioteket.

Der er behov for at sammentænke hele bibliotekets virksomhed i retning af et større fokus på nye formidlingsformer og oplevelser.

Målet for den kommende reorganisering af biblioteket er en opbrydning af den traditionelle faggruppeopdelte ledelses- og organisationsstruktur, samt et styrket fokus på arrangementer generelt, undervisning og aktiviteter rettet mod børn og unge.

Det foreslås derfor, at der reduceres en lederstilling på biblioteket.

Økonomi og personalemæssige konsekvenser

Økonomiske konsekvenser, 1.000 kr.	2015	2016	2017	2018
Besparelse - løn	-550	-550	-550	-550
Besparelse - øvrig drift				
Investeringsomkostninger				
Indtægter				
I alt	-550	-550	-550	-550
Personalemæssige konsekvenser årsværk	-1,00	-1,00	-1,00	-1,00
Gennemsnitsløn pr. år (1.000 kr.)	550	550	550	550

Beløbene er i 2014-niveau (-=budgetreduktion og reduktion i personale/+ =budgetforøgelse og øget personale)

Konsekvenser herunder evt. for serviceniveau

En reduktion, svarende til nedlæggelse af en lederstilling vil kræve arbejdsomlægninger, men forventes ikke at give serviceforringelser.

Implementering

1. januar 2015

Tidligere politisk behandling af forslag

Er forslaget nyt?

Ja Nej

Hvis nej, hvornår har forslaget senest været behandlet politisk?

Sammenhæng med øvrige forslag

Vil forslaget have konsekvenser ift. andre forslag?

Ja Nej

Hvis ja, hvilke andre forslag vil blive omfattet heraf:

Høring

Skal forslag i høring?

Ja Nej

Hvis ja, angives hvem der skal høres:

Titel:	Analyse af impl. af folkeskolereform i relation til musikskolen
Kategori:	1. Proces- og ressourceoptimering
Udvalg:	Kultur- og Fritidsudvalget
Aktivetsområde:	Fritid og Kultur
Enhed:	Center for Sundhed & Kultur
Ansvarlig kontaktperson:	Charlotte Bidsted

Baggrund og formål

Folkeskolereformens implementering fra august 2014 skaber nye vilkår for musikskolens virke.

Der åbnes op for en række nye muligheder, og der skal etableres et gensidigt forpligtende samarbejde mellem folkeskole og musikskole. Musikskolen forudser imidlertid også en udfordring omkring lokaletilgangen på skolerne, hvor en stor del af musikskolens undervisning finder sted, ligesom en længere skoledag vil få betydning for børnenes adgang til musikskoletilbuddet generelt.

Alt i alt er fremtiden mere uvis end sædvanligt og musikskolen kan derfor til sæsonstart se noget anderledes ud end nu.

Musikskolen vil gennem sæson 2014-2015 følge udviklingen nøje og analysere hvilke justeringer og eventuelle tilpasninger, der skal foretages.

Det kan f.eks. være en nedjustering af musikskolelærernes timetal. Dette kan blive nødvendigt, hvis undervisningstidspunktet rykkes længere ud på eftermiddagen på grund af den længere skoledag og hvis musikskolens adgang til lokaler bliver forringet i kraft af skolernes eget øgede brug. Begge dele kan bevirke, at musikskolen ikke kan opretholde det nuværende elevtal.

Samtidig er sammenhængen mellem den statslige refusion til undervisning i Musikskolen endnu ikke afklaret for så vidt angår Musikskolens undervisning i Folkeskolen.

Finansieringsmodellen kan have betydning for de fremtidige omkostninger i Musikskolen - og dermed også muligheder for at bidrage til undervisning i folkeskolen.

Omfang og afgrænsning

Defineres i forbindelse med det videre arbejde med analysen.

Foreløbig business case

Defineres i forbindelse med det videre arbejde med analysen.

Økonomiske konsekvenser, 1.000 kr.	2015	2016	2017	2018
------------------------------------	------	------	------	------

Besparelespotentialer

Investeringsudgifter

Anslåede analyseomkostninger

I alt

Beløbene er i 2014-niveau (-=budgetreduktion/=budgetforøgelse)

Organisering

Defineres i forbindelse med det videre arbejde med analysen.

Interessenter og risici

Defineres i forbindelse med det videre arbejde med analysen.

Tidshorisont

Musikskolen vil gennem sæson 2014-2015 følge udviklingen nøje og analysere hvilke justeringer og eventuelle tilpasninger, der skal foretages.

Titel: Analyse af lokaletilskuddet vedr. folkeoplysning

Kategori: 1. Proces- og ressourceoptimering

Udvalg: Kultur- og Fritidsudvalget

Aktivetsområde: Fritid og Kultur

Enhed: Center for Sundhed & Kultur

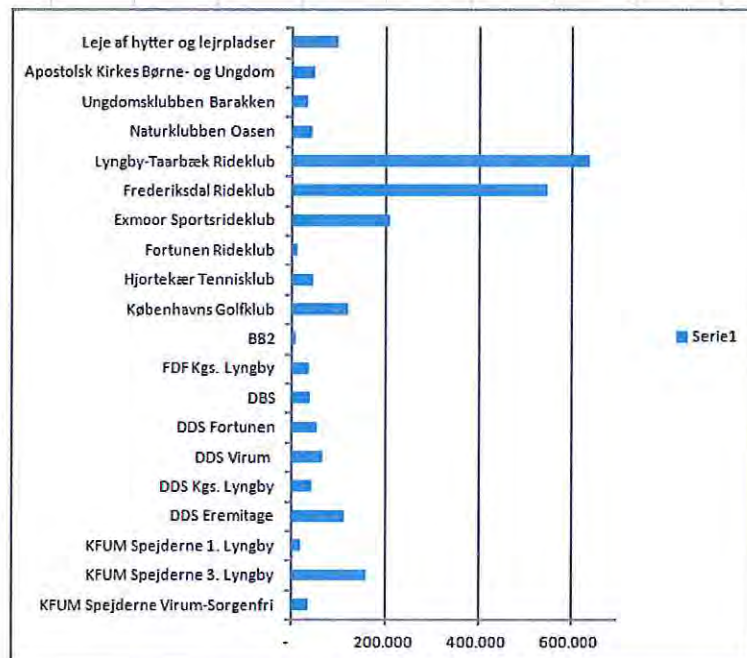
Ansvarlig kontaktperson: Charlotte Bidsted

Baggrund og formål

I 2013 blev der udbetalt knap 2,4 mio. kr. til lokaletilskud til drift af 19 foreningshuse, samt leje af hytter og lejrpladser. Heraf tegner de fire rideskoler sig for godt 1,4 mio. kr. Oversigten nedenfor viser fordelingen af lokaletilskud i 2012.

Lokaletilskud 2012

KFUM Spejderne Virum-Sorgenfri	36.947
KFUM Spejderne 3. Lyngby	160.717
KFUM Spejderne 1. Lyngby	19.955
DDS Eremitage	111.454
DDS Kgs. Lyngby	42.674
DDS Virum	63.543
DDS Fortunen	53.623
DBS	39.901
FDF Kgs. Lyngby	36.910
B82	8.749
Københavns Golfklub	122.267
Hjortekær Tennisklub	46.405
Fortunen Rideklub	11.908
Exmoor Sportsrideklub	211.744
Frederiksdal Rideklub	549.933
Lyngby-Taarbæk Rideklub	641.633
Naturklubben Oasen	43.333
Ungdomsklubben Barakke	32.674
Apostolsk Kirkes Børne- og Ungdom	47.429
Leje af hytter og lejrpladser	98.574
Totalt	2.380.375

Ifølge folkeoplysningsloven § 25, stk. 1 yder kommunalbestyrelsen tilskud med mindst 65 pct. af driftsudgifterne. Dog er der særlige regler for rideklubber. Det påhviler foreningen at dokumentere udgifterne ved henholdsvis at eje eller leje lokaler mv. Lokaletilskud forudsætter endvidere, at foreningen kan dokumentere aktivitetstimetallet i lokalet, idet tilskud kun ydes for hvert lokale for de timer, hvor der er aktivitet i lokalet. Foreninger aflægger regnskab for tilskud. Regnskabet skal dokumentere, at foreningen har anvendt tilskuddet i overensstemmelse med loven og de regler, der er fastsat i medfør heraf.

Ifølge folkeoplysningsloven § 26, stk. 1 kan kommunalbestyrelsen nedsætte tilskuddet, hvis driftsudgifterne for et lokale, herunder en hal eller en lejrplads, ikke står i et rimeligt forhold til antallet af deltagere eller til lokalets, herunder hallens eller lejrpladsens, anvendelse i øvrigt. Kommunalbestyrelsen kan nedsætte tilskuddet efter en konkret vurdering. Nedsættelsen skal ske efter objektive kriterier, men kan medføre en nedgang i tilskuddet i forhold til tidligere. Bestemmelsen giver således ikke hjemmel til en generel nedsættelse/maksimering af tilskuddet i form af en rammebevilling.

Kommunalbestyrelsen kan derudover ifølge § 26, stk. 2 nedsætte tilskuddet, hvis driftsudgifterne til et lokale, herunder en hal eller en lejrplads, ikke svarer til det normale niveau for et til formålet passende lokale, herunder en hal eller en lejrplads, på egnen. Ved »på egnen« forstås et større geografisk område, som ikke kun er kommunen. Kommunalbestyrelsens mulighed for at nedsætte lokaletilskuddet går på udgiften og ikke på omfanget, f.eks. antal gange foreningen bruger lokalet. Tilskuddet kan ikke nedsættes ud fra en generel rimelighedsbetragtning, dvs., at kommunalbestyrelsen skal gå ind i en konkret vurdering af den pågældende ansøgning. Tilskuddet kan nedsættes i forhold til det tidligere tildelte.

Endelig kan kommunalbestyrelsen ifølge § 26, stk. 3 nedsætte tilskuddet til lejede lokaler mv., hvis der i lejebeløbet er indeholdt udgiftstyper, som ikke kunne have udløst tilskud, hvis der havde været tale om foreningens eget lokale mv. Bestemmelsen giver kommunalbestyrelsen mulighed for efter en konkret vurdering at kunne nedsætte tilskuddet til lejede lokaler mv., hvis der i lejebeløbet er indeholdt udgiftstyper, som ikke kunne have udløst tilskud, hvis der havde været tale om foreningens eget lokale. Det drejer sig f.eks. om afdrag i forbindelse med prioritetsgæld og udgifter til rekvisitter og udstyr. Nedsættelsen skal ske ud fra objektive kriterier, men kan udløse et mindre tilskud end tidligere.

Med afsæt i ovenstående udarbejder en analyse af mulighederne for at nedbringe udgifterne til lokaletilskud til drift af foreningshuse mv. Analysen forudsætter en gennemgang af de enkelte lokaler/foreningshuse, herunder anvendelsen, hidtidige aftalegrundlag, udgifter, ejerforhold mv.

Omfang og afgrænsning

Defineres i forbindelse med det videre arbejde med analysen.

Foreløbig business case

Defineres i forbindelse med det videre arbejde med analysen.

Økonomiske konsekvenser, 1.000 kr.	2015	2016	2017	2018
Besparelsespotentiale				
Investeringsudgifter				
Anslåede analyseomkostninger				
I alt				

Beløbene er i 2014-niveau (-=budgetreduktion/=budgetforøgelse)

Organisering

Forvaltningen forestår analysen.

Interesser og risici

Analysen skal udarbejdes med inddragelse af de relevante foreninger og Folkeoplysningsudvalget.

Tidshorisont

Analysen udarbejdes i efteråret 2014 med henblik på forelæggelse i forbindelse med budgetprocessen i foråret 2015.

Logbog for MED-udvalgets ½-dagsmøde den 17.03.2014 vedr. effektiviserings- og omstillingsforslag

Social- og Sundhedsudvalgets område samt Kultur- og Fritidsudvalgets område

Nr.	Formål med ½-dagsmødet	Fremkomne forslag	Proces
-	Formålet med dagen var <ul style="list-style-type: none"> - fælles erkendelse af udfordringen - at finde konkrete handleforslag og - at kvalificere og udfordre hinanden på tværs af områderne. 	Fordelt på de to hovedområder Sundhed og Kultur/Fritid fremkom følgende forslag: <p>Sundhed:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forlænge tandplejens indkaldeintervaller til 18 måneder • Øge digitaliseringen i Tandplejen • Nedlægge Tandplejens taxakørsel for børn i Taarbæk • Afskaffe weekendbesøg i Sundhedstjenesten ved tidlig udskrivning efter fødsel • Omlægge flere behovsbesøg til 0-årige til "Åbent hus" • Omlægge nogle forløbsprogramaktiviteter til aftenskoleundervisning • Sænke årlig beløbsramme til forebyggelsesinitiativer • Nedlægge Sundhedscentrets Kost og Motionstilbud <p>Kultur og Fritid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reduktion af idrætsfonden • Reduktion af budget til sommerferieaktiviteter • Reduktion af PEA-tilskud til aftenskolerne • Analyse af lokaletilskuddet vedr. folkeoplysning • Omlægge ledelsen på Biblioteket • Reducere materialebudgettet på Biblioteket • Analyse af implementeringen af folkeskolereformen i relation til Musikskolen • Sidestilling af Overbygningsensemlerne samt opsigelse af abonnement • Afskaffe prisoverrækkelsen? • Afskaffe Borgmesterens nytårskoncert? 	Formen på dagen var en workshop med deltagelse af centerchefen, alle institutionsledere, MED-repræsentanter og konsulenter fra sekretariatet på rådhuset. For at sikre størst mulig arbejdsro og fokus på opgaven var musikskolens lokaler på Toftebæksvej valgt som lokation. <p>Der var både en fælles indledende workshop og to områdeopdelte workshops (én for Sundhed og én for Kultur/Fritid).</p> <p>Prioriteringen af forslagene foregik i plenum, mens den mere detaljerede drøftelse og behandling af forslagene foregik i områdernes workshops.</p>

Logbog for MED-udvalgets behandling den 24.04.2014 af effektiviserings- og omstillingsforslag

Social- og Sundhedsudvalgets område samt Kultur- og Fritidsudvalgets område

Nr.	Forslag	Bemærkninger fra MED	Kommentarer fra centerledelsen
-	Fælles drøftelse af de 10 effektiviseringsforslag.	Udvalgets medlemmer påpegede, at det i fremtiden/årligt kan blive vanskeligt at blive ved med at effektivisere uden serviceforringelser.	Centerchefen pointerede, at effektiviseringsmålet skulle ses som et samlet mål for budgetområderne "Sundhed" og "Kultur og Fritid" og ikke mål for de enkelte enheder. Det kan betyde, at nogle områder i nogle år tager en større andel af besparelsen end de øvrige områder. Det bør tilstræbes, at der er en mere lige fordeling over den fireårige periode.

Fwd: Elverhøjkoeret og samarbejdet med Det Kongelige Teater
Charlotte Bidsted til: Maja Arp

08-05-2014 08:29

Sendt fra min iPad

Start på videresendt besked:

Fra: "Dorthe la Cour" <dorlc@ltk.dk>
Dato: 5. maj 2014 22.20.06 CEST
Til: "Charlotte Bidsted" <chbi@ltk.dk>
Cc: "Hanne Agersnap" <hanag@ltk.dk>
Emne: Vs: Elverhøjkoeret og samarbejdet med Det Kongelige Teater

Hej Charlotte

Denne har jeg vist desværre ikke fået sendt til dig.

Den bør lægges på budgetsagen.

Den rejser også spg. om på hvilket grundlag, vi evt. træffer beslutning om at ligestille orkestrene - det må vi tale om på mødet

Med venlig hilsen

Dorthe la Cour

Formand for Kultur og Fritidsudvalget

Medlem af KMB (V)

Start på videresendt besked:

Fra: "Jan Wessel" <wessellarsen@gmail.com>
Dato: 10. apr. 2014 13.07.24 CEST
Til: dorlc@ltk.dk, hanag@ltk.dk, ibcar@ltk.dk, finrr@ltk.dk, spr@ltk.dk, jenst@ltk.dk, henba@ltk.dk
Emne: Elverhøjkoeret og samarbejdet med Det Kongelige Teater

Kære Kultur- og Fritidsudvalg !

Kommunens 4 overbygningsensambler har gennem en årrække modtaget tilskud til dirigenter/pianister/undervisere osv. svarende til ca. 375.000 kr. årligt.

Disse har været fordelt i 5 puljer á 75.000 kr.

Hvert af overbygningsensamblerne er blevet tildelt en af disse puljer, idet Elverhøjkoeret dog har været tildelt to puljer.

Dette har været begrundet dels i Elverhøjkoerets størrelse (mellem 75 og 100 aktive medlemmer), dels i Elverhøjkoerets særlige behov for effektiv

indstudering som forudsætter flere undervisere (2 x 75.000 kr. dels til dirigentaflønning og dels til pianistaflønning).

Under drøftelserne om budgetprocessen for 2015-2018 er der fremsat et forslag til overvejelse om, at ville ligestille ensamlerne økonomisk således, at hvert af ensamlerne fremover modtager 75.000 kr. årligt svarende til i alt kr. 300.000.

Overvejsen om halveringen af Elverhøjkolets tilskud er sket under henvisning til at koret ikke længere har tilknyttet en pianist.

- Det er korrekt at den ekstra pulje oprindeligt blev givet til aflønning af en pianist
- Det er også korrekt at koret ikke længere har en pianist tilknyttet
- Det skyldes dog at de krav der stilles til koret fra Det Kongelige Teaters side er blevet væsentligt ændret gennem de seneste to forestillinger. Vi deltager nu ikke som alene som kor men også i et væld af større og mindre roller.
- Jeg håber mange af jer fik chancen for at se Robin Hood sidste år, hvor man kunne se koret som syngende flygtninge, adelsfolk, præster, smede, bøddel, sværdkæmpere, tapre svende og andet godtfolk.
- Disse udfordringer har stillet nye krav om at vi kan spille skuespil, performe, slås, løbe, råbe, skifte kostumer hurtigt og i det hele agere som skuespillere.
- Vi har derfor gennem de seneste år haft et fast samsamarbejde med en performanceinstruktør og har både dirigent og stemmecoach ansat til at afvikle vores prøver, som foregår i to forskellige sale simultant
- Vi har i de sidste 3 år brugt mellem 150.00 og 200.000 kr. om året på undervisere, herunder dirigent, stemmecoach og performanceinstruktør, hvorfor vi har måttet spare pianisten væk for at have råd til den mest nødvendige undervisning

Vi har nok været for dårlige til at beskrive vores situation og særlige behov. Jeg håber denne mail kan medvirke til at oplyse sagen.

Der er i koret fuld forståelse for Kommunens behov for at spare men jeg vil appellere til, at spareforslag udarbejdes så de rammer ensamlerne ens i respekt for den tidligere fordelingsnøgle.

Det frugtbare samarbejde vi, som Lyngby-Taarbæks Kommunes kor, har opbygget med det kongelige Teater er jo super reklame for Kommunen. Et frugtbart samarbejde forudsætter fortsat hensyntagen til de særlige udfordringer koret har og respekt for, at korets tæller dobbelt så mange medlemmer som de øvrige ensamler.

Venlig hilsen

Jan Wessel
Bestyrelsesmedlem
Elverhøjkolet

Parsbergsvej 50
2830 Virum
2469 2927

Analyse af tilskudsordninger på folkeoplysningsområdet

Sagsnummer: 20130610039

Oprettet: 09-04-2014

Dokumentejer: Godkendt af IT

Dagsorden

Generel		Journalnøgle(r):	18.15.00 - A00 Fordeling af tilskud og rammer efter folkeoplysningsloven i almindelighed, Organisering mv. i almindelighed
Emne	Analyse af tilskudsordninger på folkeoplysningsområdet	Besked:	
Dokumenttype:	Beslutning fra Dagsordensystem		
Dato:	13-03-2014		
Organisation:	Center for Sundhed og Kultur - Folkeoplysning		
Navn:			
ID-Nummer:			

Udvalg:

Mødetitel: Kultur- og Fritidsudvalget **Dato:** 13-03-2014 **Tid:** 08:15 11:00 **Punktets nummer:** 3

Status : ● Åbent punkt ○ Lukket Punkt

Beslutningsstatus: **Dagsordenredaktør:**

Sagsfremstilling:

Sagsfremstilling

Kultur- og Fritidsudvalget bad i maj 2013 om en analyse af tilskudsordningerne på folkeoplysningsområdet. Lyngby-Taarbæk Kommune har med få justeringer siden 1990'erne haft samme tilskudsregler på folkeoplysningsområdet, og set i lyset af at både lovgivningen, økonomien og folkeoplysningsverdenen har udviklet sig, ønskes en vurdering af, om der er behov for at ændre de eksisterende modeller.

Lyngby-Taarbæk Kommune vedtog i 2012 en ny Folkeoplysningspolitik, hvoraf det fremgår, at foreninger, der søger om økonomisk tilskud, skal opleve en enkel og gennemskuelig ansøgningsproces, samt gennemskuelige tilskudsmodeller. Formålet med analysen er derfor at vurdere om de nuværende modeller lever op til dette formål, samt at opstille forslag til fremtidige tilskudsmodeller på folkeoplysningsområdet. Samtidig skal modellerne være lette

fremtidige tilskudsmodeller på folkeoplysningsområdet. Samtidig skal modellerne være lette at administrere, både for forvaltningen og for foreningerne.

Analysen afdækker folkeoplysningsrådets økonomiske udvikling i perioden 2010-2012, lovgivningen og lokale regler på området samt udfordringer og konsekvenser af *tilskudsadministrationen* under Folkeoplysningsloven i Lyngby-Taarbæk Kommune. Andre tilskud uden for lovens rammer indgår ikke i analysen, ligesom andre betydningsfulde rammer for foreningerne, fx lokaleadministrationen, ikke indgår i analysen. Derudover forudsættes det i analysen, at rammen for de enkelte hovedområder til henholdsvis tilskud til de frivillige folkeoplysende foreninger og tilskud til den folkeoplysende voksenundervisning er uændret. Analysen forholder sig dermed ikke til selve folkeoplysningsrammens størrelse.

Folkeoplysningsområdet er overordnet delt i to forskellige formål, med hver sine regelsæt og logikker:

1. *De frivillige folkeoplysende foreninger* omfatter idrætsforeningerne og børne- og ungdomsforeninger, som fx spejderne eller partiernes ungdomsorganisationer. Tilskuddet skal understøtte aktiviteter for *børn og unge under 25 år* – typisk varetaget af ulønnet arbejdskraft. Området er præget af forholdsvis stor frihedsgrad i tilrettelæggelsen af tilskudsadministrationen.

2. *Den folkeoplysende voksenundervisning* omfatter oplysningsforbundene og aftenskolerne. Tilskuddet her retter sig mod undervisning af *voksne* – typisk varetaget af lønnet arbejdskraft. Området er præget af stor lovbundenhed, og dermed kun marginal mulighed at fastlægge lokale regler.

I forlængelse heraf er analysen delt i to. Nærværende del indeholder kun en analyse af tilskudstildelingen til de frivillige folkeoplysende foreninger. Analysen af tilskudstildelingen til den folkeoplysende voksenundervisning afleveres i en særskilt analyse i løbet af foråret 2014. Analysen er udarbejdet i løbet af efteråret 2013 og primo 2014 af Center for Sundhed og Kultur med løbende sparring og input af en referencegruppe med repræsentanter fra brugerne af de nuværende tilskudsordninger. Folkeoplysningsudvalget er løbende orienteret om processen og analysens resultater på deres møder i analyseperioden.

Samlet viser analysen af de frivillige folkeoplysende foreninger:

- Folkeoplysningsmidlerne er i dag *meget ulige fordelt* blandt foreningerne og der er *meget stor forskel på, hvad den enkelte frivillige forening modtager* pr. børne- og ungdomsmedlem.
- Tilskuddet er i dag delt i **7 forskellige tilskudspuljer** med *forskellige regler, ansøgningsfrister, målgrupper og dokumentationskrav*.
- Samtidig betyder de *omfattende dokumentationskrav*, at både forvaltningen og foreningerne har forholdsvis *stor administrationsbyrde*, der ofte ikke står mål med tilskuddets størrelse.
- Endelig betyder den løbende ansøgning, at nogle af foreningerne ikke kender deres økonomi før året er omme.

På baggrund af analysen anbefaler forvaltningen, at de mange tilskudsordninger tilskud til de frivillige folkeoplysende foreninger samles i *én fælles tilskudsmodel baseret på ét årligt medlemstilskud for de 6-25 årige medlemmer uanset foreningstype*. Anbefalingen sker i erkendelse af, at der er forskel på foreningerne, fx på faktorer som frivilligt eller lønnet

arbejde, antallet af ugentlige møder og træninger, antallet af lejre eller kampe, antallet af børn og unge til aktiviteten, graden af egenbetaling, forskelligt behov for materiel og redskaber, samt lokalitet for aktiviteter. Det er derfor overordnet ikke muligt at pege på, at den ene type forening har et større behov end den anden.

Dog foreslår forvaltningen to undtagelser herfor: 1) Der ydes i lighed med i dag kun *1/4 af medlemstilskuddet til medlemmer på 0-5 år*, fordi aktiviteterne her ofte mere har karakter af leg og baseret på større hold og mindre aktivitetstid. 2) Der udbetales *ikke højere medlemstilskud end foreningens medlemskontingent*, udfra overvejelser om et gensidighedsprincip, hvor foreningerne tilsvarende bidrager til at finansiere egne aktiviteter og ikke fortrinsvis baserer deres finansiering på kommunale midler.

Bortfaldet af ansøgningspuljer muliggør samtidig en effektivisering af administrationen af tilskuddene til de frivillige foreninger. I forlængelse heraf peger forvaltningen på, at der *kun udbetales tilskud én gang årligt*. Administrationen i forbindelse med tilskudstildelingen forenkles dermed betydelig. Dels er der fremover kun to puljer, medlemstilskud og lokaletilskud, dels er der kun én ansøgningsfrist årligt – og størstedelen af ansøgningerne vil kun kræve indberetning af medlemstal.

Den anbefalede model vil betyde omfordeling af tilskuddet. Generelt vil et stort flertal af foreninger opleve et øget tilskud med den nye model. Men den skitserede nye modellen betyder, at nogle foreninger mister et betydeligt tilskud.

Blandt idrætsforeningerne vil 13 ud af de 58 foreninger, som modtog tilskud i 2012, få mindre tilskud i fremtiden, heraf vil 10 idrætsforeninger opleve en væsentlig forringelse af deres tilskud på mellem 15-50 % af tilskud modtaget i 2012. Da en stor del af de uniformerede børne- og ungdomsforeningers tilskud gives til særformål og dermed svinger tilskuddet til meget fra år til år er det svært at opgøre konsekvensen. Men sammenlignes med 2012 vil 8 ud af 12 foreninger opleve en nedgang i det samlede tilskud, heraf vil 4 foreninger miste mellem 20-50 % af deres tilskud set i forhold til 2012. Generelt forringer det foreslåede tilskudsloft i forhold til kontingentindtægten væsentligt de øvrige børne- og ungdomsforeningers tilskud på over 50 % beregnet med udgangspunkt i tilskud og kontingent i 2012, med mindre foreningerne øger egenbetalingen.

For at give foreningerne mulighed for at tilpasse deres aktivitet og finansiering til den nye model anbefaler forvaltningen, at modellen gradvist indføres over tre år således, at *omfordelingen sker med 66% i 2015 og 33% i 2016 beregnet på den gennemsnitlige tildeling i perioden 2011-2013 for den enkelte forening*. Modellen er fuldt implementeret i 2017.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget holdes inden for rammen.

Beslutningskompetence

Kultur- og Fritidsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at analysen sendes i høring blandt de folkeoplysende foreninger med henblik på politisk behandling i maj 2014.

Kultur- og Fritidsudvalget den 13. marts 2014

Godkendt i det den tilsvarende analyse af aftenskolerne foreligger inden sommerferien.

Hanne Agersnap (F) var fraværende.

Potentialer for ændring af tilskudsreglerne for de frivillige folkeoplysende foreninger

Center for Sundhed og Kultur

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. SAMMENFATNING AF ANALYSEN	3
2. INDLEDNING OG BAGGRUND FOR ANALYSEN	6
3. RAMMER FOR FOLKEOPLYSNINGSOMRÅDET OG DE FRIVILLIGE FOLKEOPLYSENDE FORENINGER	8
3.1 UDVIKLING I MEDLEMSTAL HOS DE FRIVILLIGE FOLKEOPLYSENDE FORENINGER	8
3.2 UDVIKLING I BUDGETRAMMEN TIL FOLKEOPLYSNING	9
3.3 REGLER FOR TILDELING AF TILSKUD TIL FRIVILLIGE FOLKEOPLYSENDE FORENINGER	10
3.4 UDVIKLING I TILSKUDET TIL DE FRIVILLIGE FOLKEOPLYSENDE FORENINGER	11
4. TILSKUD TIL IDRÆTSFORENINGERNE	14
5. TILSKUD TIL BØRNE- OG UNGDOMSFORENINGERNE	18
5.1 TILSKUD TIL DE UNIFORMEREDE BØRNE- OG UNGDOMSFORENINGER	19
5.2 TILSKUD TIL DE ØVRIGE BØRNE- OG UNGDOMSFORENINGER	21
6. TILSKUD TIL LOKALER TIL FRIVILLIGE FOLKEOPLYSENDE FORENINGER	23
6.1 LOKALETILSKUD TIL FRIVILLIGE FOLKEOPLYSENDE FORENINGER	23
6.2 TILSKUD TIL FORBEDRING AF HYTTER OG KLUBHUSE	24
6.3 DRIFTSTILSKUD TIL ANLÆG	25
7. START- OG UDVIKLINGSPULJEN	26
8. FORSLAG TIL NY TILSKUDSMODEL FOR DE FRIVILLIGE FOLKEOPLYSENDE FORENINGER	27
8.1 FORSLAG TIL NY TILSKUDSMODEL FOR DE FRIVILLIGE FOLKEOPLYSENDE FORENINGER	27
8.2 KONSEKVENSER AF NY TILSKUDSMODEL FOR DEN ENKELTE FORENING – FØR OG EFTER	28
BILAG	30
BILAG 1: KOMMISSORIUM FOR ANALYSE AF TILSKUDSORDNINGER PÅ FOLKEOPLYSNINGSOMRÅDET	30
BILAG 2: OVERSICHT OVER TILSKUD I 2012 OG KONSEKVENSBEREGNING VED NY MODEL	32

1. Sammenfatning af analysen

Formålet med analysen er at vurdere om de nuværende tilskudsregler fordrer en enkel og gennemsigtig ansøgningsproces, samt om tilskudsmodellerne er gennemskuelige og på den baggrund stille forslag til fremtidige tilskudsmodeller på folkeoplysningsområdet. Det sker med udgangspunkt i en erkendelse af, at både lovgivningen, økonomien og folkeoplysningsverdenen har udviklet sig siden de nugældende regler blev indført.

Analysen afdækker folkeoplysningsrådets økonomiske udvikling i perioden 2010-2012, lovgivningen og lokale regler på området samt udfordringer og konsekvenser af tilskudsadministrationen i Lyngby-Taarbæk Kommune.

Analysen viser overordnet, at folkeoplysningsrådets samlede budget siden 2010 er faldet med knap 1,5 mio. kr. fra 15 mio. kr. i 2010 til 13,6 mio. kr. i 2012. Det svarer til et fald fra 281 kr. til 256 kr. pr. borger om året. Dermed bruger Lyngby-Taarbæk Kommune mere pr. borger end Gladsaxe Kommune, der bruger 253 kr. pr. borger om året til folkeoplysning men mindre end Gentofte og Rudersdal kommuner, som bruger henholdsvis 382 kr. og 322 kr. pr. borger om året. Hovedparten af reduktionen er sket på rammen til aftenskolerne, som samlet siden 2010 er reduceret med 20%.

Folkeoplysningsområdet er overordnet delt i to forskellige formål, med hver sine regelsæt og logikker:

1. **De frivillige folkeoplysende foreninger** omfatter idrætsforeningerne og børne- og ungdomsforeninger, som fx spejderne eller partiernes ungdomsorganisationer. Tilskuddet understøtter fortrinsvist aktiviteter for **børn og unge under 25 år** – typisk varetaget af ulønnet arbejdskraft. Området er præget af forholdsvis stor frihedsgrad i tilrettelæggelsen af tilskudsadministrationen.
2. **Den folkeoplysende voksenundervisning** omfatter oplysningsforbundene og aftenskolerne (herefter benævnt aftenskoler). Tilskuddet her retter sig mod undervisning af **voksne** – typisk varetaget af skoler med lønnet arbejdskraft. Området er præget af stor lovbundethed, og dermed kun marginal mulighed for fastlæggelse af lokale regler.

I forlængelse heraf er analysen delt i to. Nærværende del indeholder kun en analyse af tilskudstildelingen til de frivillige folkeoplysende foreninger. Analysen af tilskudstildelingen til den folkeoplysende voksenundervisning afleveres i en særskilt analyse i løbet af foråret 2014.

Samlet viser analysen af de frivillige folkeoplysende foreninger:

- **Antallet af børn og unge under 25 år, som er medlem af en forening er steget siden 2003.** Stigningen dækker over en medlemsstigning på knap 10 % i idrætsforeningerne. I samme periode er antallet af børne- og ungdomsmedlemmer i de uniformerede foreninger (spejderne) faldet med knap 25 %, mens antallet af medlemmer i øvrige foreninger (fx partiernes ungdomsforeninger) er faldet med 36 %.
- Folkeoplysningsmidlerne er i dag **meget ulige fordelt** blandt foreningerne og der er meget **stor forskel på, hvad den enkelte frivillige forening modtager** pr. børne- og ungdomsmedlem. Fx modtog den idrætsforening, der modtog størst tilskud pr. medlem i 2012, syv gange så meget som den idrætsforening, der modtog mindst tilskud pr. medlem i 2012. Tilsvarende modtog den uniformerede børne- og ungdomsforening der modtog mest pr. medlem knap tre gange så højt tilskud som den for-

ening, der modtog mindst tilskud pr. medlem. De uniformerede børne- og ungdomsforeninger modtog samlet en smule højere tilskud end idrætsforeningerne.

- Tilskuddet til de frivillige foreninger er i dag delt i **7 forskellige tilskudspuljer** med forskellige regler, ansøgningsfrister, målgrupper og dokumentationskrav. De **mange årlige ansøgninger** og udbetalinger med **forskellige frister** skaber uigennemsigthed og uklarhed hos den enkelte forening og betyder, at forvaltningen skal rykke for og behandle ansøgninger flere gange årligt. Samtidig betyder de **omfattende dokumentationskrav**, at både forvaltningen og foreningerne har forholdsvis **stor administrationsbyrde**, der ofte ikke står mål med tilskuddets størrelse. Endelig betyder den løbende ansøgning, at foreningerne ofte ikke kender deres økonomi før året er omme.
- Tilskudsreglerne i Lyngby-Taarbæk Kommune for de frivillige folkeoplysende foreninger er generelt **mere differentierede, specifikke og detaljeorienterede end reglerne i nabokommunerne**, og står dermed i modsætning til målet i Lyngby-Taarbæk Kommunes Folkeoplysningspolitik fra 2012 om at sikre en enkel og gennemsigtig tilskudsadministration.

På baggrund af analysen og drøftelserne i referencegruppen anbefaler forvaltningen følgende model for tilskud til de frivillige folkeoplysende foreninger:

- De mange tilskudsordninger samles i **én fælles tilskudsmodel baseret på ét årligt medlemstilskud for de 6-25 årige medlemmer uanset foreningstype**. Det årlige tilskud beregnes ud fra en samlet tilskudsramme i overensstemmelse med øvrig tilskudstildeling i kommunen.

Anbefalingen sker i erkendelse af, at der er forskel på foreningerne, fx på faktorer som frivilligt eller lønnet arbejde, antallet af ugentlige møder og træninger, antallet af lejre eller kampe, antallet af børn og unge til aktiviteten, graden af egenbetaling, forskelligt behov for materiel og redskaber, samt lokalitet for aktiviteter. Det er derfor overordnet ikke muligt at pege på, at den ene type forening har et større behov end den anden. Dog foreslår forvaltningen på tre undtagelser herfor:

- Der ydes kun **¼ af medlemstilskuddet til medlemmer på 0-5 år**.

Anbefalingen skyldes, at aktiviteterne ofte her mere har karakter af leg og baseret på større hold og mindre aktivitetstid. Der er tale om en videreførelse af den nugældende regel.

- Der udbetales **ikke højere medlemstilskud end foreningens medlemskontingentindtægt** for medlemmer under 25 år.

Anbefalingen bygger på et gensidighedsprincip, hvor foreningerne tilsvarende bidrager til at finansiere egne aktiviteter og ikke fortrinsvis baserer deres finansiering på kommunale midler.

Bortset fra det lovpligtige lokaletilskud anbefales det således at fjerne alle ansøgningspuljer målrettet de frivillige foreninger. Anbefalingen er begrundet i tre forhold: For det første betyder det, at foreningerne får et samlet beløb, som de selv kan beslutte om de vil anvende til fx at belønne lederne med eller en sommerlejr til børnene. Dermed får den enkelte forening større selvbestemmelse. I forlængelse heraf og for det andet kunne puljer anvendes til at påvirke foreningerne i ønsket retning. Men analysen af fx træner-tilskuddet og lederuddannelses-tilskuddet tyder på, at det ofte er de samme foreninger, som hvert år søger disse puljer og at de dermed ikke højner den generelle professionalisering af foreningerne til gavn for den store børnegruppe. Samtidig skal et incitament

være af en vis størrelse før det giver mening. Endelig for det tredje afstedkommer disse puljer typisk en omfattende administration. Bortfaldet af puljer med specifikke formål muliggør derved en effektivisering af administrationen af tilskuddene til de frivillige foreninger. I forlængelse heraf peger forvaltningen endelig på:

- Der **udbetales kun tilskud én gang årligt** i april/maj måned til de frivillige foreninger og efter indsendelse af revideret årsregnskab.

Administrationen i forbindelse med tilskudstildelingen forenkles dermed betydelig. Dels er der fremover kun to puljer (medlemstilskud og lokaletilskud), dels er der kun én ansøgningsfrist årligt – og størstedelen af ansøgningerne vil ikke omfatte omfattende dokumentation, men kræver kun indberetning af medlemstal.

Den anbefalede model vil betyde en omfordeling af tilskuddet. Generelt vil et stort flertal af foreninger opleve et øget tilskud med den nye model. Men den skitserede nye model betyder, at nogle foreninger mister et betydeligt tilskud.

Blandt idrætsforeningerne vil 13 ud af de 58 foreninger, som modtog tilskud i 2012, få mindre tilskud i fremtiden, heraf vil 10 idrætsforeninger opleve en væsentlig forringelse af deres tilskud fra Lyngby-Ordnings på mellem 15-50 % af tilskud modtaget i 2012. Der er stor forskel på hvad de enkelte uniformerede børne- og ungdomsforeninger får årligt, da en stor del af deres tilskud gives til særformål og dermed svinger meget fra år til år. Men sammenlignes med 2012 vil 8 ud af 12 foreninger opleve en nedgang i det samlede tilskud, heraf vil 4 foreninger miste mellem 20-50 % af deres tilskud set i forhold til 2012. Men generelt vil den nye model med det foreslåede indførte tilskudsloft i forhold til kontingentindtægten, betyde en væsentlig forringelse af de øvrige børne- og ungdomsforeningers tilskud på over 50 % beregnet med udgangspunkt i tilskud og kontingent i 2012.

For at give foreningerne mulighed for at tilpasse deres aktivitet og finansiering til den nye model anbefaler forvaltningen, at der i forbindelse med implementering af den nye model sker en gradvis indfasning over tre år:

- Tilskudstildelingen indfases således, at **omfordelingen sker med 66% i 2015 og 33% i 2016 beregnet på den gennemsnitlige tildeling i perioden 2011-2013 for den enkelte forening**. Modellen er fuldt implementeret i 2017.

Center for Sundhed og Kultur
Februar 2014

2. Indledning og baggrund for analysen

Kultur- og Fritidsudvalget bad i maj 2013 om en analyse af tilskudsordningerne på folkeoplysningsområdet. Lyngby-Taarbæk Kommune har med få justeringer siden 1990'erne haft samme tilskudsregler på folkeoplysningsområdet, og set i lyset af at både lovgivningen, økonomien og folkeoplysningsverdenen har udviklet sig, ønskes en vurdering af, om der er behov for at ændre de eksisterende modeller.

Lyngby-Taarbæk Kommune vedtog i 2012 en ny Folkeoplysningspolitik, hvoraf det fremgår, at foreninger, der søger om økonomisk tilskud, skal opleve en enkel og gennemsigtig ansøgningsproces, samt gennemskuelige tilskudsmodeller. Formålet med analysen er derfor at vurdere om de nuværende modeller lever op til dette formål, samt at opstille forslag til fremtidige tilskudsmodeller på folkeoplysningsområdet. Analysen skal således stille forslag til tilskudsmodeller, der er gennemsigtige, overskuelig og enkle og som sikrer lige vilkår for alle foreninger. Samtidig skal modellerne være lette at administrere, både for forvaltningen og for foreningerne. Se bilag 1 for et kommissorium for analysen. Analysen skal:

- Analysere de nuværende tilskudsordninger og de økonomiske konsekvenser. Analysen vil omfatte hele folkeoplysningsområdet, dvs. følgende tilskudsordninger:
 - a. Lokaletilskud på folkeoplysningsområdet,
 - b. Lyngby-Ordnningen for idrætsforeninger,
 - c. Lyngby-Ordnningen for Øvrige Børne- og Ungdomsforeninger,
 - d. Tilskud til folkeoplysende voksenundervisning,
 - e. Start- og udviklingspuljen.
- Beskrive og vurdere tilskudsordninger fra andre kommuner, herunder den økonomiske ramme.
- Udarbejde eventuelle forslag til nye tilskudsmodeller (fx en medlemsbaseret og en aktivitetstimerbaseret tilskudsmodel), herunder økonomiske konsekvenser og udfordringer jf. de enkelte modeller.

Analysen omhandler dermed tilskud på folkeoplysningsområdet og omfatter således både administration af tilskud til idrætsforeninger, børne- og ungdomsforeninger og aftenskolerne. Analysen af den folkeoplysende voksenundervisning, afrapporteres i en særskilt analyse i foråret 2014.

Lyngby-Taarbæk Kommune yder andre tilskud til især idrætten uden for Folkeoplysningsloven, nemlig tilskud til elitesatsninger, -pleje mv., som fx team elite, tilskud til konkrete stævner og mesterskaber (idrætsfonden). Tildeling af disse midler ligger uden for Folkeoplysningslovens rammer og indgår dermed ikke i denne analyse.

Den samlede ramme til Folkeoplysning i Lyngby-Taarbæk Kommune var i 2012 13,6 mio. kr. Hvert år godkender Kultur- og Fritidsudvalget den overordnede fordeling af denne ramme mellem de folkeoplysende formål. I den analyse her er en analyse af tilskudsreglerne forudsættende rammen for de enkelte hovedområder til henholdsvis tilskud til de frivillige folkeoplysende foreninger og tilskud til den folkeoplysende voksenundervisning uændret. Analysen forholder sig dermed ikke til selve rammens størrelse.

Kommunerne er inden for Folkeoplysningslovens rammer forpligtet til at stille lokaler vederlagsfrit til rådighed for de folkeoplysende foreninger og aftenskoler mv. Selvom lokaltildelingen hænger tæt sammen med tilskudstildelingen er denne ikke en del af denne analyse. Analysen sigter alene på tildeling af økonomiske tilskud.

Analysen bygger på det foreliggende materiale, som kommunen er i besiddelse af. Kommunens administration er i vid udstrækning præget af manglende registrering og statistik, som har vanskeliggjort analysen hen over årene. Udover egne data sammenligner analysen med Lyngby-Taarbæk Kommunes nabokommuner: Gentofte, Gladsaxe og Rudersdal kommuner, som har bidraget med relevante data om egen tilskudstildeling. Analysen dækker perioden 2010-12.

Analysen er udarbejdet af Center for Sundhed og Kultur. For at sikre løbende sparring og input har en referencegruppe med repræsentanter fra brugerne af de nuværende tilskudsordninger løbende bidraget til analysen med kommentarer, input og vurderinger. Referencegruppen ses som ressourcepersoner i forhold til analysen, og der er således ikke tale om en høringsproces. Folkeoplysningsudvalget er løbende orienteret om processen og analysens resultater på deres møder i analyseperioden.

Analysen er udarbejdet i løbet af efteråret 2013 og primo 2014.

3. Rammer for folkeoplysningsområdet og de frivillige folkeoplysende foreninger

I forlængelse af Folkeoplysningsloven skal kommunerne yde tilskud til de folkeoplysende foreninger. Folkeoplysningsområdet er overordnet delt i to forskellige formål, med hver sine regelsæt og logikker:

1. **De frivillige folkeoplysende foreninger** omfatter idrætsforeningerne og børne- og ungdomsforeninger. Tilskuddet sigter fortrinsvist på at understøtte aktiviteter for **børn og unge under 25 år** – typisk varetaget af ulønnet arbejdskraft. Området er præget af forholdsvis stor frihedsgrad i tilrettelæggelsen af tilskudsadministrationen.
2. **Den folkeoplysende voksenundervisning** omfatter oplysningsforbundene og aftenskolerne. Tilskuddet her retter sig mod undervisning af **voksne** – typisk varetaget af skoler med lønnet arbejdskraft. Området er præget af stor lovbundethed, og dermed kun marginal mulighed for fastlæggelse af lokale regler.

I forlængelse heraf er analysen delt i to. Nærværende analyse omhandler kun tilskudstil- delingen til de frivillige folkeoplysende foreninger, dvs. punkt 1 ovenfor.

Loven foreskriver også, at alle kommuner skal have en Folkeoplysningspolitik. Derfor vedtog Lyngby-Taarbæk Kommune i 2012 en ny folkeoplysningspolitik, som har til formål at sætte rammer og mål for folkeoplysningen og den støtte, kommunen bidrager med i form af økonomisk tilskud og faciliteter.

I dette afsnit beskrives rammerne for de frivillige folkeoplysende foreninger, herunder udvikling i medlemstal (3.1), Folkeoplysningsområdets samlede ramme (3.2), reglerne for tilskud til de frivillige folkeoplysende foreninger (3.3) og tilskud til frivillige folkeoplysende foreninger (3.4).

3.1 Udvikling i medlemstal hos de frivillige folkeoplysende foreninger

Igennem de seneste 10 år er der kommet flere og flere børn i Lyngby-Taarbæk Kommunes frivillige folkeoplysende foreninger samlet set. Tabel 3.1 viser udviklingen i medlems- tal for de frivillige folkeoplysende foreninger de sidste 10 år.

År	Idrætsforeninger	Uniformerede børne- og ungdomsforeninger	Øvrige børne- og ungdomsforeninger	Medlemmer i alt
2003	9.320	823	303	10.446
2004	9.672	780	304	10.756
2005	9.647	718	259	10.624
2006	9.654	690	315	10.659
2007	9.775	671	369	10.815
2008	9.571	698	277	10.546
2009	9.470	595	277	10.342
2010	9.233	601	239	10.073
2011	9.355	591	238	10.184
2012	9.704	596	212	10.512
2013	10.291	621	194	11.106

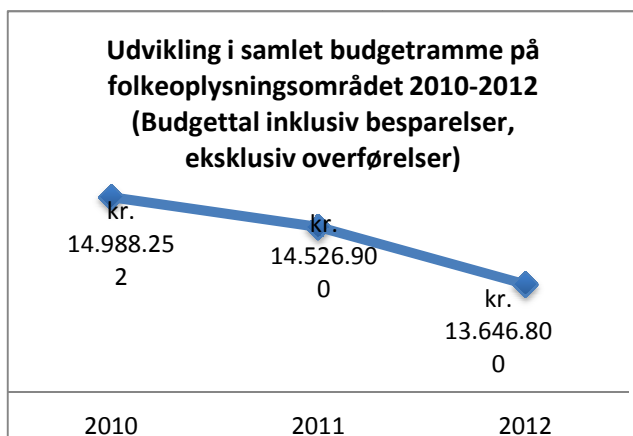
Bag stigningen viser der sig to modsatrettede tendenser. Hvor idrætsforeningerne har oplevet en stigning i medlemstal på godt 10 % i perioden 2003-2013, har de uniformerede børne- og ungdomsforeninger og øvrige børne- og ungdomsforeninger oplevet et fald på henholdsvis 25 % og 36 % i samme periode.

3.2 Udvikling i budgetrammen til folkeoplysning

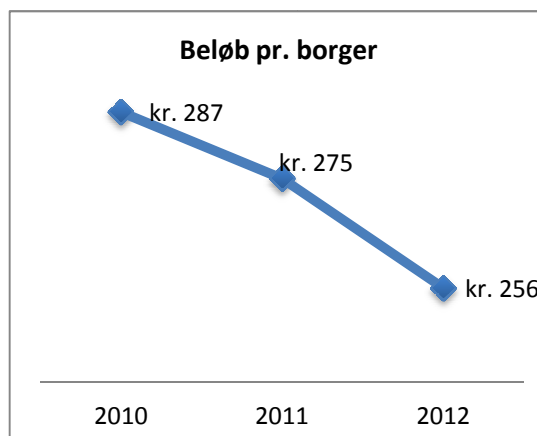
Midlerne til folkeoplysning er afsat i særskilt pulje. I perioden fra 2010 til 2012 er puljens samlede størrelse faldet som følge af en besparelse i 2010. Figur 3.1 viser udviklingen i rammen for 2010-2012 med udgangspunkt i budgettal inklusiv besparelser, dog uden overførelser. Her ses det, at der er sket et fald på rammen fra 15,0 mio. kr. i 2010 til 13,6 mio. kr. i 2012.

I perioden 2010 til 2012 har den samlede besparelse været på 1.341.452 kr. der udgjorde en besparelse på 800.000 kr. på PEA-tilskud og resten blev udmøntet af folkeoplysningsudvalget på den samlede ramme. I budget 2013 og 2014 har der ikke været besparelser på rammen.

Figur 3.1

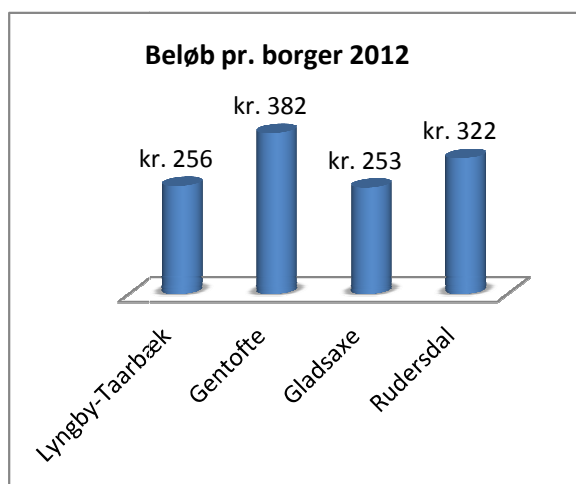

Figur 3.2

Ses rammen på folkeoplysningsområdet i relation til antal borgere i Lyngby-Taarbæk Kommune er der ligeledes i samme periode sket et fald i "beløb pr. borger" på folkeoplysningsområdet fra 287 kr. til 256 kr. om året jf. figur 3.2. Det skal her bemærkes, at befolkningstallet i kommunen i samme periode er steget en smule¹. At rammen ikke ses i forhold til antal medlemmer totalt i kommunen på det folkeoplysende område, skyldes at kommunen ikke har oplysninger om deltagerantal fra aftenskolerne.

Figur 3.3

¹ Befolkningstallet stiger fra 52.237 borgere i 2010 til 53.251 borgere i 2012.

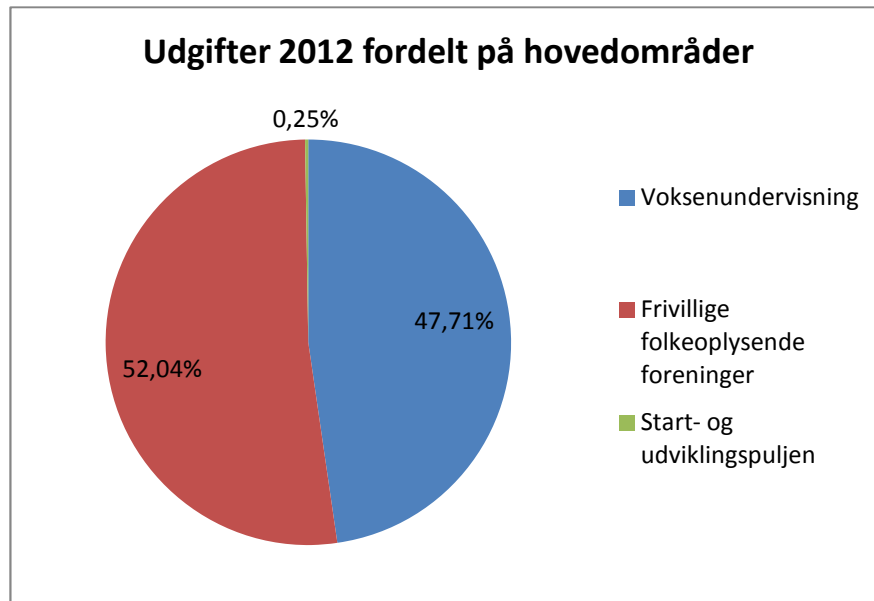
Til sammenligning anvender Gladsaxe Kommune lidt mindre om året på folkeoplysning, nemlig 253 kr. pr. borger mens Gentofte og Rudersdal kommuner anvender henholdsvis 382 kr. og 322 kr. pr. borger jf. ovenstående figur 3.3.

Folkeoplysningsrammen kan overordnet opdeles i tre hovedområder:

1. Folkeoplysende voksenundervisning, inkl. Tilskud til lokaler
2. Lyngby-Ordningerne til frivillige folkeoplysende foreninger, inkl. Tilskud til lokaler
3. Start- og udviklingspuljen

Figur 3.4 viser fordelingen af udgifterne fordelt på hovedområderne i 2012

Figur 3.4

3.3 Regler for tildeling af tilskud til frivillige folkeoplysende foreninger

I henhold til Folkeoplysningsloven yder Lyngby-Taarbæk Kommune tilskud til medlemmer under 25 år i de frivillige folkeoplysende foreninger efter den såkaldte Lyngby-ordning. Lyngby-ordningen består af henholdsvis en tilskudsordning for de frivillige børne- og ungdomsforeninger og en tilskudsordning for idrætsforeninger. Tilskuddet til det frivillige børne- og ungdomsarbejde omfatter både tilskud til uniformerede børne- og ungdomsforeninger og øvrige børne- og ungdomsforeninger.

Formålet med det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde er, ifølge Folkeoplysningsloven, at fremme demokratiforståelse og aktivt medborgerskab og med udgangspunkt i aktiviteten og det forpligtende fællesskab at styrke folkeoplysningen. Sigtet er at styrke medlemmernes evne og lyst til at tage ansvar for eget liv og til at deltage aktivt og engageret i samfundslivet. Det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde rummer idræt og idébestemte og samfundsendagerende børne- og ungdomsarbejde. Det er et krav, at foreningen skal være åben for alle, der kan tilslutte sig foreningens formål.

Kommunen skal yde tilskud til aktiviteter for børn og unge under 25 år.² Kommunalbestyrelsen fastsætter regler for tildeling af tilskud. Tilskuddet skal ydes efter objektive kriterier, og hvis der ydes tilskud til specifikke formål, skal tilskuddet anvendes til disse formål.

² Kommunen kan vælge at yde tilskud til andre borgergrupper, fx seniorer. Men det har Lyngby-Taarbæk Kommune ikke valgt.

Folkeoplysningsloven stiller ikke krav til hvordan tilskuddet skal gives og hvor stort det skal være. Derfor eksisterer der næsten lige så mange tilskudsmodeller som der findes kommuner. Tabel 3.2 nedenfor giver et hurtigt overblik over 6 nabokommuners tilskudsordninger. I disse kommuner eksisterer flere forskellige typer af tilskud, der alle opfylder Folkeoplysningslovens forpligtelse. Som det fremgår af tabellen har Lyngby-Taarbæk og Gladsaxe kommuner en mere differentieret og detaljeret tilskudsmodel med flere forskellige tilskudsformål end fx Rudersdal, Gentofte og Ballerup, som har en mere enkel tilskudsmodel med få puljer. Herlev yder til forskel fra de førnævnte kommuner ikke tilskud på baggrund af medlemstallet men med udgangspunkt i aktivitetstimer³. Ulempen ved denne model er ifølge Herlev Kommune, at ansøgnings- og behandlingsprocessen er administrativ tung og besværlig. Dels skal den enkelte forening bruge meget tid på at udregne aktivitetstimerne, og dels kræver det mange administrative ressourcer at behandle ansøgninger.

Tabel 3.2. Tilskudsordninger for de folkeoplysende foreninger i Lyngby-Taarbæk, Ballerup, Gentofte, Gladsaxe, Herlev og Rudersdal kommuner

Tilskuds-type	Medlems-tilskud (under 25)	Aktivitets-tilskud (aktivitetstimer pr år)	Træner-tilskud	Admini-strations-tilskud	Uddan-nelses-tilskud	Tilskud til transport til stævner og turneringer	Tilskud til lejre og ture (udland)	Tilskud til lejre og stævner i DK mv.-	Løntilskud til handi-cappede	Mate-riale-tilskud
Kommune										
Lyngby-Taarbæk	X		X*		X**	***	X**	X**		
Ballerup	X				X				X	
Gentofte	X			X	X					
Gladsaxe	X		X		X**	X		X		X
Herlev		X								
Rudersdal	X				X					X

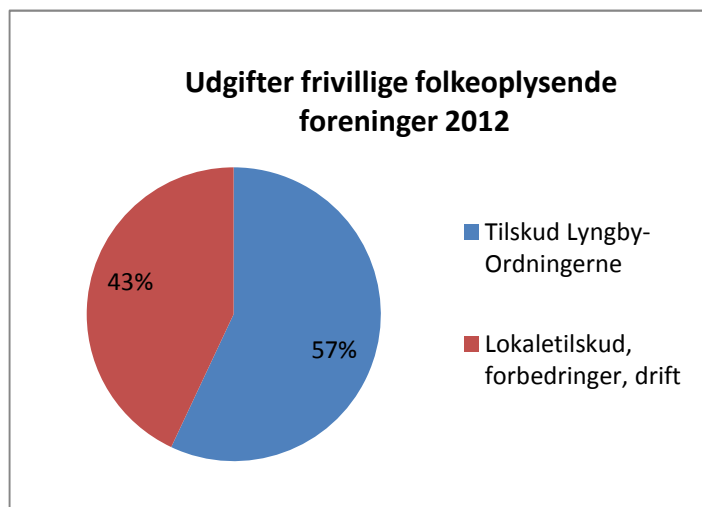
*)Inkl. Træneruddannelse. **) Kun til Spejdere og øvrige børne- og ungdomsforeninger ***) Søges i idrætsfonden via F.I.L

Udover tilskuddene i tabel 3.2 yder alle kommuner det lovpligtige lokaletilskud til egne og fremmede hytter/lokaler på minimum 65 % af udgiften.

3.4 Udvikling i tilskuddet til de frivillige folkeoplysende foreninger

Tilskuddet til de frivillige folkeoplysende foreninger er overordnet delt i to formål, nemlig henholdsvis tilskud til medlemmer og aktiviteter, de såkaldte Lyngby-ordninger, og diverse tilskud til lokaler herunder lokaletilskud, driftstilskud og tilskud til forbedringer. Figur 3.5 nedenfor viser fordelingen af udgifter til de to hovedformål i 2012.

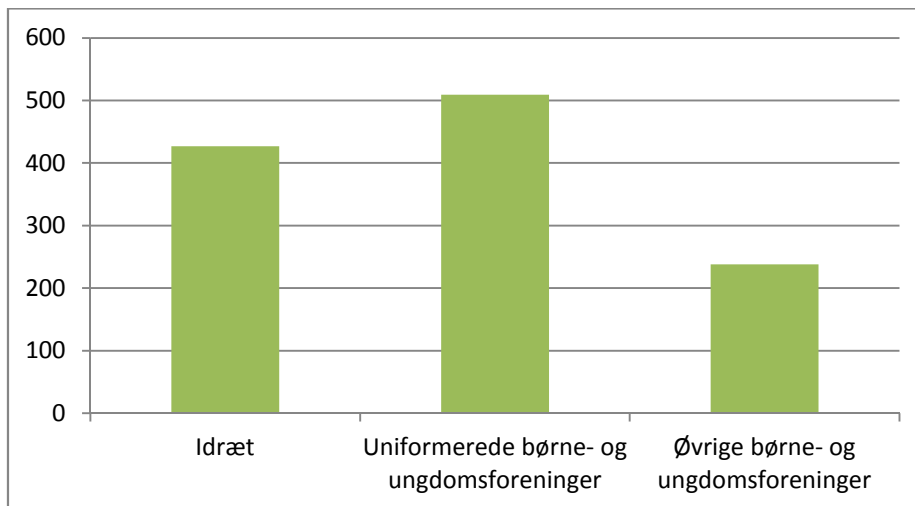
Figur 3.5

³ Aktivitetstilskuddet beregnes på baggrund af aktivitetstimer afviklet som fast trænings-/mødevirksomhed i Herlev, weekendture, lejre med overnatning både i ind- og udland.

Der er i dag forskel på foreningernes tilskud pr. medlem. Som det fremgår af figur 3.6 nedenfor får de uniformerede børne- og ungdomsforeninger i gennemsnit en smule højere tilskud pr. medlem med 502 kr. i 2012 end idrætsforeningerne⁴, som i 2012 i gennemsnit fik et tilskud pr. medlem på 424 kr.

Figur 3.6 Det gennemsnitlige årlige medlemstilskud for medlemmer over 5 år i 2012 til de frivillige folkeoplysende foreninger

Forskellen på tilskuddet til de uniformerede børne- og ungdomsforeninger og idrætsforeningerne skyldes primært, at der historisk har været forskellige puljer med forskellig udvikling og regler, bl.a. for prisfremskrivning. At tilskuddet til "øvrige børne- og ungdomsforeninger" ligger væsentligt under idrætsforeningerne og de uniformerede børne- og ungdomsforeninger med et gennemsnitligt tilskud pr. medlem i 2012 på 238 kr., skyldes at denne gruppe som oftest kun søger medlemstilskud og sjældent tilskud til lederuddannelse, opholdstilskud og tilskud til lejre.

Det gennemsnitlige tilskud dækker over flere tilskudsformer, jf. tabel 3.2 ovenfor og som uddybes i det følgende.

Idet den samlede årlige folkeoplysningsramme ikke kapacitetsreguleres anbefaler forvaltningen, at tilskuddet årligt beregnes ud fra den samlede budgetterede ramme i overensstemmelse med øvrig tildeling i kommunen.

Samtidig anbefales, at der som udgangspunkt indføres et **samlet ens beløb pr. medlem uanset foreningstype**. Det betyder ikke, at tildelingskriterierne nødvendigvis skal være ens.

Tildelingen tager dermed ikke højde for, at der kan være forskel på foreningerne, fx om der er tale om frivilligt eller lønnet arbejde, det ugentlige antal møder og træningspas, eller antallet af lejre eller kampe, antallet af børn og unge til aktiviteten, graden af egenbetaling, forskelligt behov for materiel, samt lokalitet for aktiviteten.

Særlig sidstnævnte har været nævnt af referencegruppen, idet nogle især uniformerede børne- og ungdomsforeninger er i egne/lejede huse (8 ud af 12 foreninger), hvor udgifterne kun dækkes 65 %, mens de fleste især idrætsforeningers aktiviteter foregår i kommunaldrevne haller mv. (alle bortset fra 7), som stilles vederlagsfrit til rådighed. Omvendt har foreninger i kommunale lokaler kun begrænset og på forhånd aftalt adgang til at bruge lokalerne, mens foreninger i egne lokaler har ubegrænset adgang til lokaler-

ne. Lokaletilskuddet er politisk fastlagt – og det er ikke forudsat, at der gives supplerende lokaletilskud via andre midler.

* * *

Med udgangspunkt i ovenstående gennemgås den nuværende Lyngby-ordning i de følgende fire afsnit med henblik på at vurdere behovet for en ændret tilskudsmodel til de frivillige folkeoplysende foreninger:

- Tilskud til idrætsforeninger (afsnit 4)
- Tilskud til børne- og ungeforeninger (spejdere og øvrige foreninger) (afsnit 5)
- Tilskud til lokaler, herunder lokaletilskud, tilskud til anskaffelser og forbedringer af hytter og Klubhuse, samt driftstilskud til fx Tennishaller (afsnit 6)
- Start- og udviklingspuljen (afsnit 7)

4. Tilskud til idrætsforeningerne

58 idrætsforeninger modtog i 2012 i alt 3.851.653 kr. udbetalt via Lyngby-Ordningen for idrætsforeninger. Ordningen omfatter i dag to tilskudsformer:

a) Medlemstilskud: Der ydes et medlemstilskud til idrætsforeningernes aktive medlemmer under 25 år, der har betalt kontingent. Foreningen opgiver medlemstallet pr. 31. december. Sætserne for medlemstilskud udgjorde i 2012:

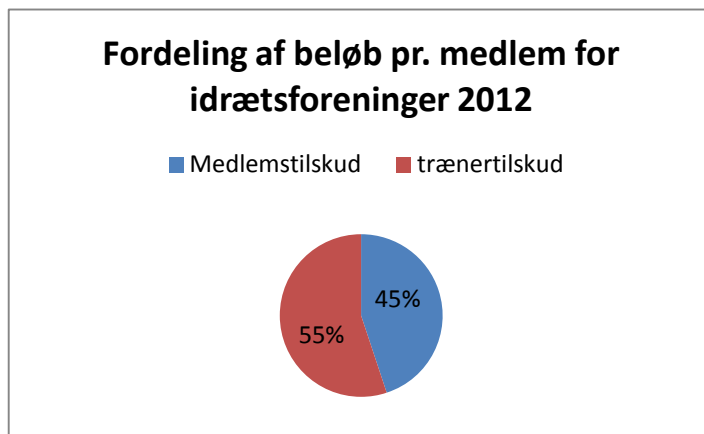
Pr. aktivt medlem 0 – 5 år:	59 kr.
Pr. aktivt medlem 6 - 17 år:	200 kr.
Pr. aktivt medlem 18 – 24 år:	117 kr.

Tilskuddet pristalsreguleres hvert år. Handicapforeninger er berettiget til fuldt tilskud for medlemmer både over og under 25 år

b) Trænertilskud: Trænertilskudspuljen fordeles til idrætsforeninger således, at foreningernes trænerudgifter reduceres med den samme procentdel for alle foreninger i forhold til den samlede puljes størrelse. Trænertilskuddet beregnes af foreningernes dokumenterede udgifter til trænere, herunder løn, kørsels- og omkostningsgodtgørelse, uddannelse mv., for foreningens aktive medlemmer under 25 år, i det senest afsluttede kalenderår. Tilskuddet kan maksimalt udgøre 75 % af kontingentet, der er indtægtsført for medlemmer under 25 år, og det kan maksimalt udgøre 750 kr. pr. medlem under 25 år.

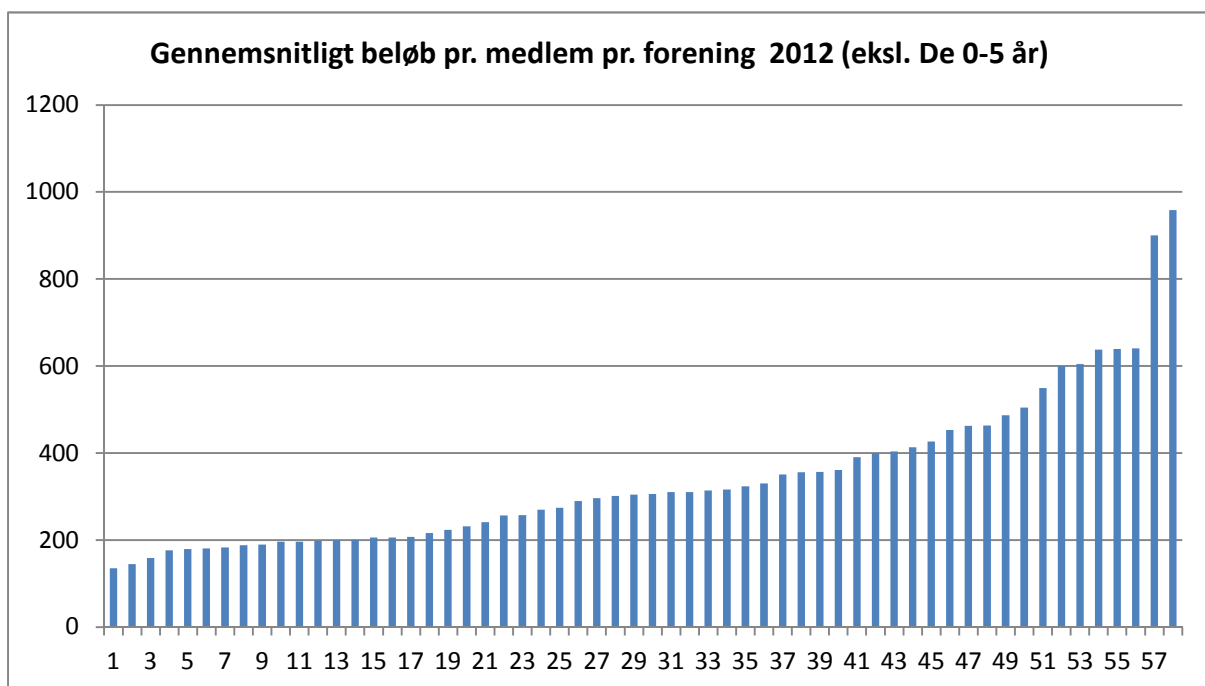
Figur 4.1 viser fordelingen af de 2 tilskudstyper i 2012 for idrætsområdet, hvoraf det ses at trænerstilskuddet udgør mere end halvdelen af det samlede tilskud til idrætsforeningerne.

Figur 4.1

Der er i dag stor forskel på, hvad de enkelte foreninger modtager. Figur 4.2 nedenfor viser det gennemsnitlige samlede tilskud (dvs. både medlems- og træner tilskud) pr. medlem i 2012. Figuren viser et kæmpe spænd i tilskud pr. medlem i 2012 fra 135 kr. til Lyngby Ninjutsu Klub til 958 kr. pr. medlem i 2012 til Lyngby Dans (LYAF), dvs. at den ene klub får syv gange så højt tilskud som den anden. I gennemsnit modtager idrætsforeningerne 424 kr. 13 foreninger fik i 2012 mere i samlet tilskud pr. medlem end gennemsnittet, mens 45 foreninger modtog mindre i samlet tilskud end gennemsnittet. De 13 foreninger, der modtager mere end gennemsnittet i 2012, modtog tilsammen 65 % af den samlede pulje til idrætsforeningerne i 2012. Blandt de foreninger der modtog størst tilskud er bl.a. tennisforeningerne og golf foreningen. Men der er også stor forskel på hvad klubberne får trods foreningstype. Badminton klubberne svinger fx fra 639 kr. pr. medlem i 2012 til Lyngby Badminton Klub, mens Lundtofte Badminton Klub fik knap det halve med 324 kr. pr. medlem i 2012. Se bilag 2 for en samlet oversigt over tilskuddene i 2012.

Figur 4.2

Medlemstilskuddet varierer i dag alt efter aldersgruppe. Tabel 4.1 viser fordelingen af tilskud i de tre aldersgrupper i 2012:

Tabel 4.1 Fordeling af tilskud til de tre aldersgrupper i 2012			
Alderskategori	Tilskud pr. medlem	Tilskudsberettigede medlemmer	Medlemstilskud i 2012
0-5 år	59	872	51.448
6-17 år	200	7.896	1.579.200
18-24 år	117	987	115.479

Repræsentanterne fra referencegruppen oplever, at opdelingen mellem de 6-17 årige og de 18-25 årige er uhensigtsmæssig, idet gruppen af 18-25 årige ofte er studerende og har en forholdsvis lav indkomst. Samtidig vil et fortsat tilskudsniveau efter de 18 år, som

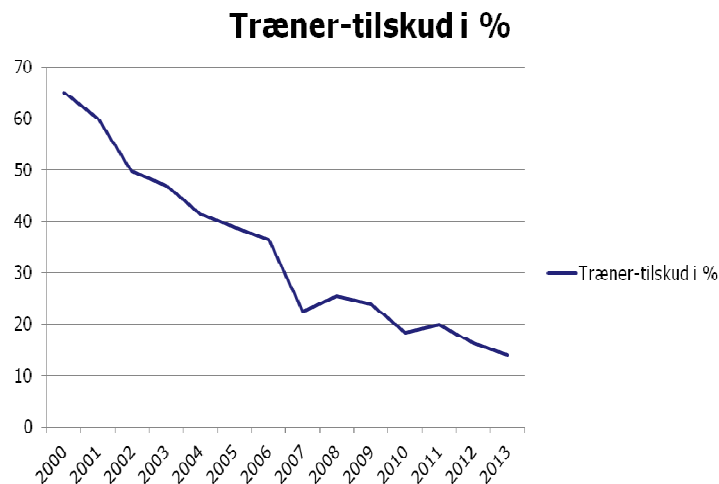
afspejler sig i kontingentet, motivere de unge til at fortsætte deres aktiviteter i idrætsforeningerne.⁵

Som det fremgår ovenfor modtog foreningerne i 2012 51.448 kr. til i alt 872 0-5 årige. Vurderingen er at det lavere tilskud til medlemmer under 6 år bør bevares, idet aktiviteterne ofte her mere har karakter af leg og baseret på større hold og mindre aktivitetstid. Fjernes reglen vil det desuden betyde en markant stigning i tilskuddet til denne gruppe på bekostning af tilskuddet til de øvrige foreninger.

Forvaltningen anbefaler i forlængelse af ovenstående, at de nuværende 3 alderskategorier erstattes af **2 alderskategorier, henholdsvis de 0-5 år og 6-25 år**, hvor den første gruppe i lighed med den oprindelige model i Lyngby-Taarbæk Kommune modtager ¼ af medlemstilskuddet.

Figur 4.3 nedenfor viser udviklingen i træner-tilskuddet siden 2000, hvor der ses et drastisk fald i tilskuddet gennem de sidste 13 år. Mens en idrætsforening modtog 65 % i tilskud til sine trænerudgifter i 2000, fik en forening blot 14,1 % af sine trænerudgifter dækket i 2012. Årsagen til faldet i træner-tilskuddet skyldes flere ting. For det første oplevede idrætsforeningerne samlet en stigning i antal af medlemmer på over 30 %⁶ siden år 2000, samtidig med at der på nogle idrætsgrene er sket en udvikling i forhold til professionalisme, hvilket betyder at flere idrætsforeninger er gået fra ulønnede til lønnede trænere. Endelig skyldes faldet besparelser på folkeoplysningsrådets budget.

Figur 4.3. Udbetalt træner-tilskud i procent af de reelle udgifter til trænere i perioden 2000 – 2013.

Repræsentanter i referencegruppen oplever, at tilskuddet efterhånden er så lille, at selve administrationen og tilvejebringelse af dokumentationen for at få tilskuddet, er for omfattende og ressourcekrævende i forhold til tilskuddets størrelse. Samtidig var begrundelsen for træner-tilskuddet at sikre en professionalisering af idrætsaktiviteterne. Men dels er tilskuddet så lille at det ikke længere kan fungere som et incitament – fremskriver vi det i løbet af et par år – forventes det nærmest at være ikke-eksisterende, dels er foreningerne i dag langt mere professionelle end før årtusindeskiftet, da tilskuddet blev indført.

⁵ Tilskudstildelingen ønskes således ensartet med børne- og ungdomsforeningerne, hvor der i dag kun er én alderskategori.

⁶ Idrætsforeningerne oplevede et kæmpe spring i medlemmer i 2000-2003. Derfor at procenten højere end hvis der tages udgangspunkt fra 2003 som i afsnit 3.1. Kommunen er dog ikke i besiddelse af tal fra børne- og ungdomsforeningerne så langt tilbage.

Udviklingen opleves dermed at være løbet fra tilskuddet. Til sammenligning har kun Gladsaxe Kommune blandt vores nabokommuner i dag et træner tilskud, jf. tabel 3.2 ovenfor.

Forvaltningen anbefaler i forlængelse heraf, at **træner tilskuddet bortfalder** og at der kun tildeles **et samlet årligt tilskud pr. medlem** til idrætsforeningerne.

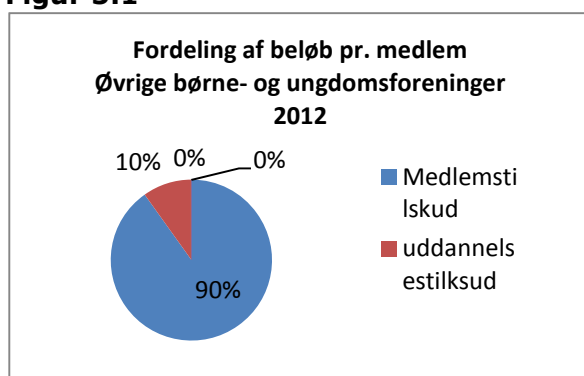
5. Tilskud til børne- og ungdomsforeningerne

22 børne- og ungdomsforeninger modtog i 2012 i alt 359.736 kr. udbetalt via Lyngby-ordningen for øvrige børne- og ungdomsforeninger. Foreningerne omfatter de uniforme-rede børne- og ungdomsforeninger, f.eks. spejdere og de øvrige foreninger, herunder partiernes ungdomsforeninger, foreningerne i Templet, etniske og religiøse foreninger mv. Ordningen omfatter i dag fire tilskud:

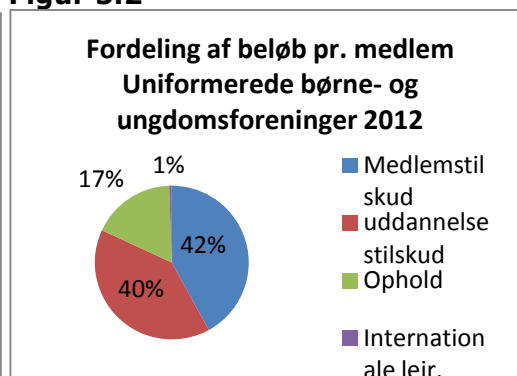
- Medlemstilskud:** Et beløb pr. medlem under 25 år, uanset alder. Hvis mindre end halvdelen af foreningens medlemmer er hjemmehørende i Lyngby-Taarbæk Kommune, ydes kun tilskud til medlemmerne med bopæl i kommunen. Der søges hvert år i april. Tilskuddet udgjorde i 2012 215 kr. pr. medlem. Tilskuddet pristalsreguleres hvert år. Tilskuddet søges én gang årligt.
- Tilskud til lederuddannelse:** Et tilskud til afholdte udgifter til lederuddannelse inden for Danmarks grænser, omfattende kursusafgift og rejseudgifter til billigste offentlige transportmiddel. Tilskuddet ydes med max. 1.500 kr. pr. leder pr. år. Tilskuddet bliver ikke pristalsreguleret, og har udgjort det samme beløb siden ordningens indførelse for mere end 20 år siden. Tilskuddet søges én gang årligt.
- Opholdstilskud:** Ved deltagelse i lejre i ind- og udland med mindst 3 overnatninger ydes tilskud på 20 kr. pr. overnatning for børn og unge under 25 år. Endvidere ydes for hver påbegyndt 10 deltagere under 25 år, tilskud til en leder over 25 år, dog for 2 ledere for de første 10 deltagere. Tilskuddet bliver ikke pristalsreguleret. Tilskuddet søges løbende senest en måned efter arrangementets afslutning.
- Tilskud til lejre og ture i udlandet:** Tilskud til rejseudgifter i forbindelse med deltagelse i lejre og ture i udlandet, hvor der er kontakt til en venskabsgruppe i pågældende land, dog ikke kommunens nordiske venskabsbyer. Tilskuddet søges én gang årligt, og forvaltningen afgør beløbets størrelse alt afhængig af øvrige udgifter og indtægter i forbindelse med arrangementet (størrelsesorden 250 kr. pr. deltager)

Figurene 5.1 og 5.2 nedenfor viser fordelingen af de fire tilskudstyper opdelt i de to hovedgrupper:

Figur 5.1

Figur 5.2

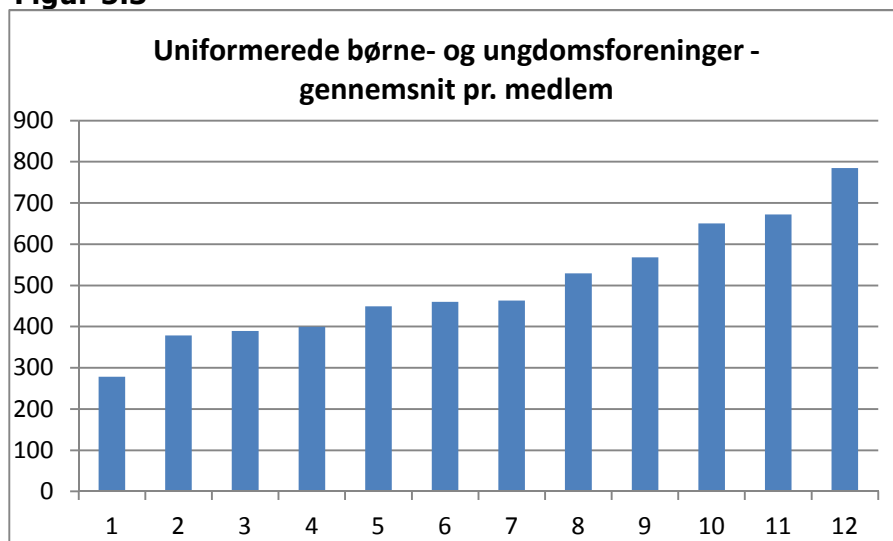

Lyngby-Taarbæk Kommune har således en meget detaljeret tilskudsmodel for børne- og ungdomsforeninger, der indeholder flere ansøgningsfrister og kræver en detaljeret dokumentation for udbetaling af forholdsvis små beløb, som fx tilskud til lederuddannelse og opholdstilskud.

5.1 Tilskud til de uniformerede børne- og ungdomsforeninger

Figur 5.3 nedenfor viser forskellen i hvad de 12 uniformerede børne- og ungdomsforeninger modtog i 2012. Figuren viser det gennemsnitlige samlede tilskud (dvs. både medlems-, leder-, opholds- og lejrtilskud) pr. medlem i 2012. Figuren viser et spænd i tilskud pr. medlem i 2012 fra 278 kr. til DDS - Eremitage Gruppe til 785 kr. pr. medlem i 2012 til FDF - Kgs. Lyngby. Dvs. at den ene gruppe får knap tre gange så højt tilskud som den anden. I gennemsnit modtager grupperne 502 kr. 5 grupper fik i 2012 mere i samlet tilskud pr. medlem end gennemsnittet, mens syv foreninger modtog mindre i samlet tilskud end gennemsnittet. Se bilag 2 for en samlet oversigt over tilskuddene i 2012.

Figur 5.3

Repræsentanter i referencegruppen giver udtryk for, at de nuværende tilskudsmodeller betyder, at man ofte skal være specialist for at søge tilskuddene, hvis man ikke vil snyde sig selv. Foreningerne oplever således i dag en kompleks og ugenomskelig ansøgningsproces. Samtidig nævner repræsentanterne, at den nuværende ordning, hvor nogle tilskud søges løbende og andre årligt, gør det svært at overskue både økonomien og driften i en forening. På den baggrund anbefales det at reducere de fire nuværende tilskud, herunder især de forholdsvis små opholds- og lejrtilskud. I 2012 blev der udbetalt hhv. 49.800 kr. til opholdstilskud og 12.600 kr. til internationale lejre. Til sammenligning yder ingen nabokommunerne tilskud til internationale lejre, og kun Gladsaxe Kommune har et tilskud som minder om opholdstilskuddet.

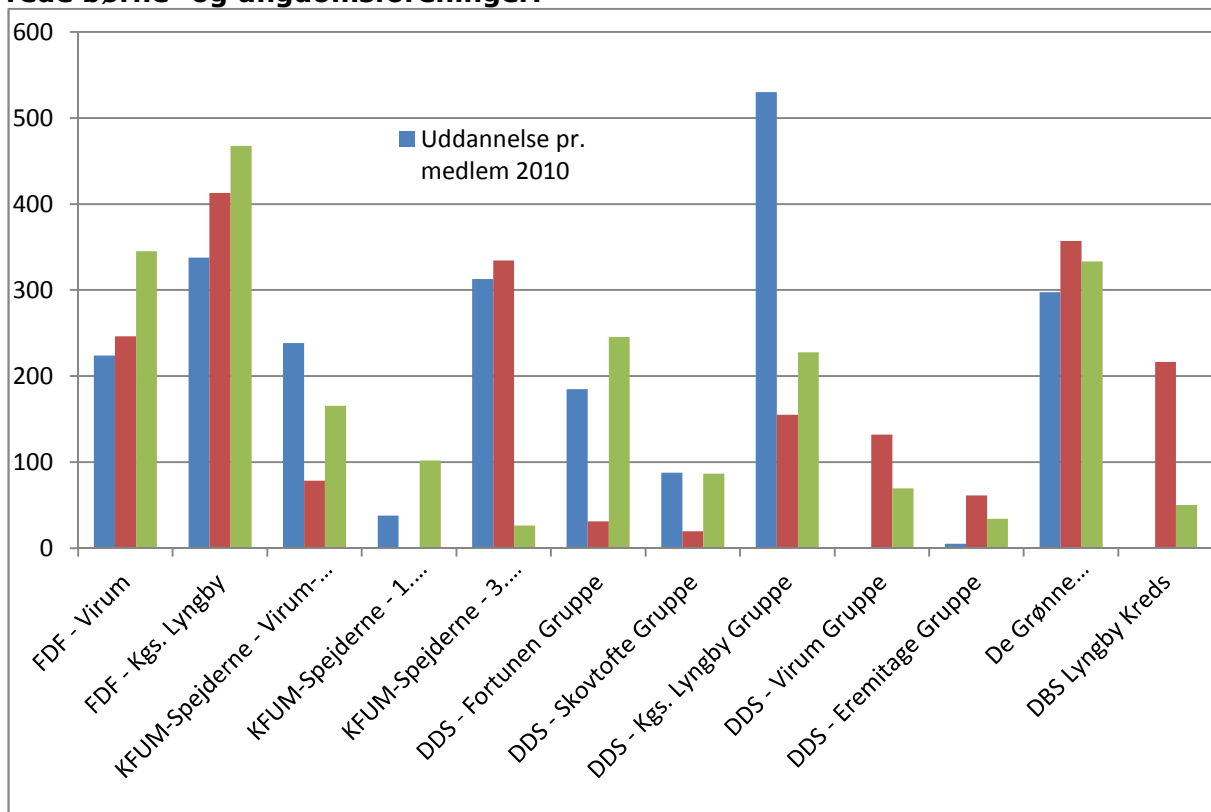
Forvaltningen anbefaler i forlængelse heraf, at **opholds- og lejr tilskuddene bortfalder og indgår i det samlede årlige tilskud pr. medlem.**

Lederuddannelses tilskuddet udgjorde i 2012 i alt 121.678 kr. Idet tilskuddet maksimalt udbetales med 1.500 kr. pr. leder pr. år udgør tilskuddet i 2012 knap 77 % af foreningernes samlede udgifter til uddannelsesaktiviteter. I 2011 udgjorde tilskuddet godt 90 % af foreningernes samlede udgifter. Tilskuddet dækker dermed en stor del af de udgifter, der er forbundet med aktiviteten. Der er for foreningerne en betydelig administrativ byrde forbundet med ansøgningen af tilskuddet både for grupperne og forvaltningen, idet alle bilag til lederuddannelsen skal dokumenteres.

Figur 5.4 nedenfor viser uddannelses tilskuddet i 2010-12 pr. medlem for de enkelte foreninger. Figuren viser, at alle grupper har søgt om uddannelsesstøtte i løbet af de tre år, men der er stor forskel på, hvor meget de enkelte grupper benytter tilskuddet til leder-

uddannelser. Tre af grupperne har i perioden 2010-12 benyttet lederuddannelses-tilskuddet stabilt hver år. Alle grupper modtog uddannelses-tilskud i 2012 og det gennemsnitligt udbetalte tilskud i 2012 var 179 kr. pr. medlem – spændende fra 26 kr. pr. medlem til 467 kr. pr. medlem. Det er i øvrigt den mindste gruppe, FDF Kgs. Lyngby., der med knap 30 børne- og ungdomsmedlemmer modtager det største lederuddannelses-tilskud over den undersøgte treårige periode med et gennemsnit på 406 kr. pr. medlem om året.

Figur 5.4 lederuddannelses-tilskuddet i 2011-12 pr. medlem for de 12 uniforme- rede børne- og ungdomsforeninger.

Lederuddannelses-tilskuddet belønner nok grupper, som ønsker en høj lederuddannelses-grad blandt deres ledere, men sikrer ikke nødvendigvis et højt uddannelsesniveau eller aktivitetsniveau til gavn for de mange børne- og ungdomsmedlemmer i grupperne. Til sammenligning yder alle nabokommuner til Lyngby-Taarbæk Kommuner en form for lederuddannelses-tilskud.

Forvaltningen anbefaler i forlængelse heraf, at **lederuddannelses-tilskuddet bortfalder** og der kun tildeles **et samlet årligt tilskud pr. medlem til børne- og ungdomsforeninger.**

Dermed foreslår forvaltningen at fjerne alle ansøgningspuljer målrettet de frivillige foreninger, bortset fra det lovpligtige lokaletilskud. Anbefalingen er især begrundet i tre forhold:

For det første betyder det, at foreningernes får *et samlet beløb*, som de selv kan beslutte om de vil anvende til fx at belønne lederne med, nye materialer eller en sommerlejr til børnene. Dermed får den enkelte forening større selvbestemmelse. Foreningerne kan forsat selv bestemme at yde tilskud til fx uddannelse af ledere. Men kommunen har ikke på forhånd reserveret 40 % af midlerne til børne- og ungdomsarbejde til at belønne lederne.

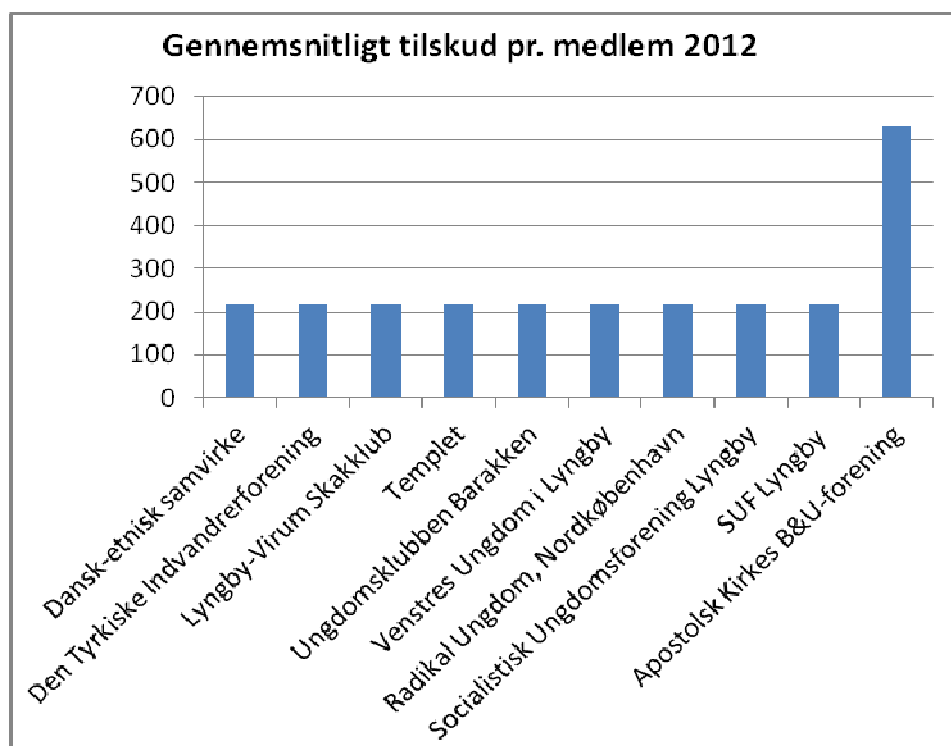
I forlængelse heraf og for det andet kunne puljer anvendes til at påvirke foreningerne i ønsket retning som et incitament. Men analysen tyder på, at lederuddannelsesstilskuddet ofte udbetales til de samme foreninger og at de dermed ikke højner den generelle professionalisering af foreningerne til gavn for den store børnegruppe. Samtidig bør andre incitamentsordninger overvejes, fx fælles uddannelsesindsatser mv.

Endelig for det tredje afstedkommer disse puljer typisk en omfattende administration. Bortfaldet af puljer med specifikke formål muliggør derved en effektivisering af administrationen af tilskuddene til de frivillige foreninger og letter foreningernes ansøgninger.

5.2 Tilskud til de øvrige børne- og ungdomsforeninger

10 øvrige børne- og ungdomsforeninger modtog tilsammen knap 51.000 kr. i 2012. Figur 5.5 nedenfor viser hvad de øvrige børne- og ungdomsforeninger modtog i 2012.

Figur 5.5

Det gennemsnitlige samlede tilskud (dvs. både medlems-, leder-, opholds- og lejrtilskud) i 2012 var 238 kr. pr. medlem. Heraf søgte 9 af de øvrige børne- og ungdomsforeninger alene om medlemstilskud på 215 kr. 1 forening, Apostolsk Kirkes Børne- og ungdomsforening, modtog 630 kr. pr. medlem i 2012, i det de som den eneste forening modtog tilskud til lederuddannelse (i alt 4.984 kr.).

Samles alle tilskud i et medlemstilskud betyder det, at et flertal af de øvrige børne- og ungdomsforeninger vil stige markant i tilskud på bekostning af tilskuddet til de øvrige foreninger.

Ser vi på de andre kommuners regler har en række nabokommuner set tilskuddet i relation til medlemmernes egenbetaling og kontingent. I Ballerup og Ruderdal kommuner må medlemstilskuddet ikke overstige det beløb foreningen har i kontingentindtægter fra medlemmer under 25 år, i Gladsaxe Kommune må tilskuddet højst være 50% af foreningens kontingentindtægt.

Forvaltningen anbefaler, at **medlemstilskuddet ikke overstiger en forenings kontingentindtægt fra medlemmer under 25 år.**

En sådan regel vil gælde alle foreninger, men kun i de øvrige børne- og ungdomsforeninger vil kontingentindtægten normalt være lavere.

6. Tilskud til lokaler til frivillige folkeoplysende foreninger

Der ydes i dag forskellige tilskud til lokaler til frivillige folkeoplysende foreninger:

- Lovpligtigt lokaletilskud
- Tilskud til forbedringer af hytter og klubhuse
- Driftstilskud til private haller og klubber

6.1 Lokaletilskud til frivillige folkeoplysende foreninger

I henhold til Folkeoplysningsloven stiller kommunen ledige, egnede, offentlige lokaler vederlagsfrit til rådighed for de frivillige folkeoplysende foreningers aktiviteter. Hvis kommunen ikke råder over egnede lokaler, kan der ydes lokaletilskud til leje af lokaler eller til drift af foreningens egne lokaler. Foreningerne søger i dag tilskud til egne lokaler en gang årligt og tilskud til leje af fremmede hytter søges løbende efter afholdelse af en aktivitet.

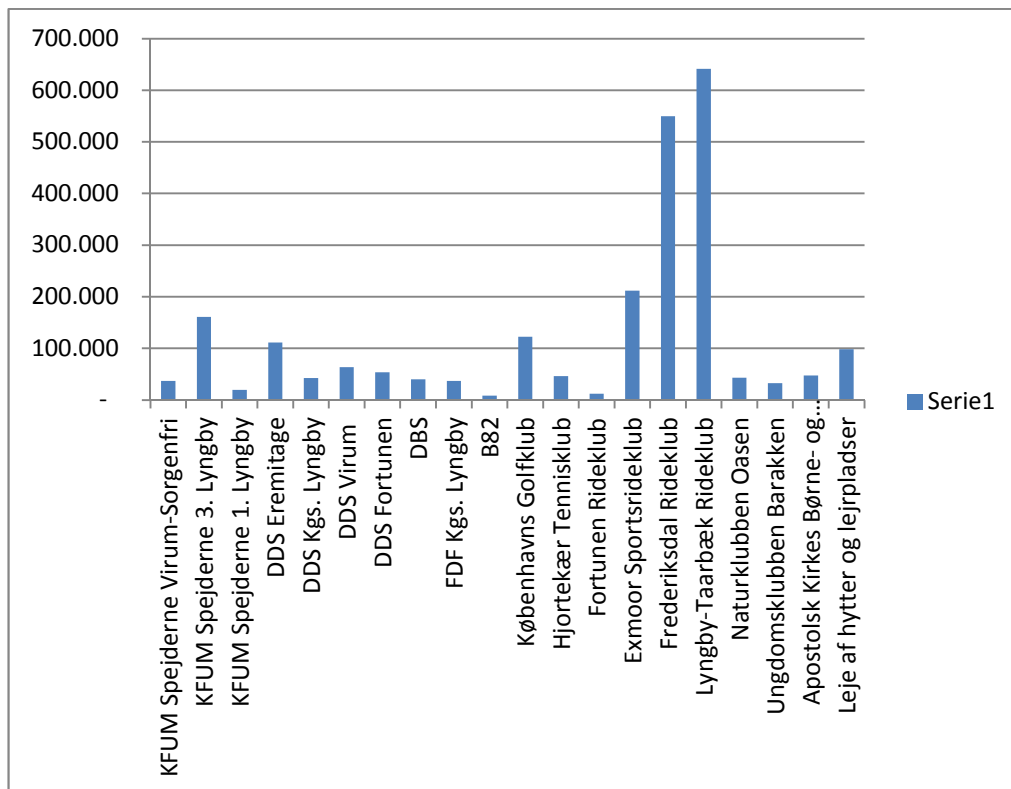
Lokaletilskud ydes med mindst 65 % af driftsudgifterne til lokaler, herunder haller samt lejrpladser, der ejes eller lejes af foreninger til aktiviteter for børn og unge under 25 år. De 65 % er minimumsatsen i Folkeoplysningsloven og kan derfor ikke ændres i nedadgående retning.⁷ Dog fratrækkes eventuelle leje- eller fremlejeindtægter således at lokaletilskuddet beregnes af nettoudgiften.

Lokaletilskud til leje af fremmede hytter skal i dag søges senest en måned efter aktivitetens afholdelse. Repræsentanterne i referencegruppen oplever, at den løbende ansøgningsfrist er vanskelig at administrere, og mener, at det vil lette administrationen for foreningerne, hvis der kun er en tidsfrist at forholde sig til. Dog vil det betyde, at foreningerne fremover vil skulle vente op til 1½ år på at modtage tilskud til leje af fremmede hytter. Denne praksis bruges i flere af vores omegnskommuner.

Lyngby-Taarbæk Kommune yder lokaletilskud efter ovennævnte bestemmelser, og tilskuddet udgør max. 65 %. Lokaletilskud udgjorde i 2012 2.148.787 kr. og blev udbetalt til 19 foreninger, primært blandt børne- og ungdomsforeningerne.

⁷ Jf. Folkeoplysningsloven er der dog særlige takster for rideklubber: Tilskud til rideklubbens udgifter til ridehal og rytterstue ydes efter takst udmeldt af KL, der i 2012 udgjorde 120,75 kr. pr. time. Tilskuddet til rytterstue kan maksimalt ydes for 1¼ time om ugen pr. 5 medlemmer og højst 4 timer om ugen pr. 5 medlemmer og højst 4 timer pr. dag.

Figur 6.1

Ud af de 19 foreninger, der i 2012 modtog lokaletilskud, er 11 foreninger børne- og ungdomsforeninger. 7 foreninger er idrætsforeninger, heraf 4 rideklubber, jf. figur 6.1. Endelig blev der i perioden givet tilskud til Oasen, men idet der er tale om en kommunaldrevet forening er der fra 2013 ikke ydet folkeoplysende midler til denne. Derudover ydes tilskud til leje af weekendhytter og lejrpladser, jf. yderste højre søjle i figur 6.1.

Forvaltningen anbefaler i forlængelse heraf, at **det lovpligtige lokaletilskud kun ansøges én gang årligt bagudrettet.**

Denne ændring vil betyde, at der ikke vil blive udbetalt lokaletilskud til leje af fremmede hytter i 2015 under forudsætning af, at reglen ændres første år for tilskudsmodellens virke, dvs. 2015, og foreningerne vil dermed mangle lokaletilskuddet i deres årsregnskab for 2015, da det først udbetales i 2016.

6.2 Tilskud til forbedring af hytter og klubhuse

Udover lokaletilskud ydes fra folkeoplysningsrammen tilskud til anskaffelser og forbedringer af hytter og klubhuse. I årene 2011 og 2012 er der bevilget tilskud til forbedringer af dels idrætsforeningers klubhuse og spejderhytter. Bevillingerne udgjorde de to år tilsammen 344.445 kr. og fordelingen mellem spejdergrupper og idrætsforeninger fremgår af nedenstående figur 6.2.

Der søges hvert år om mere end der udbetales og der foreslås derfor ingen ændringer af dette tilskud.

Figur 6.2

6.3 Driftstilskud til anlæg

Budgettet udgjorde i 2012 765.900 hvoraf ca. 610.000 kr. udgjorde driftstilskud til to tennisklubbers egne haller, ifølge kontrakter indgået af kommunalbestyrelsen, to andre idrætsforeninger, der ejer klubhuse, modtog ca. 38.000 kr. i tilskud hver. Derudover finansieres tilskud til leje af udenbys bowlingbaner til bowlingklubben også fra denne pulje.

Tilskuddene er aftalt på særlige kontrakter og er som tilskud ikke en del af folkeoplysningsområdet, men midlerne er i Lyngby-Taarbæk Kommune placeret på folkeoplysningsrammen.

7. Start- og udviklingspuljen

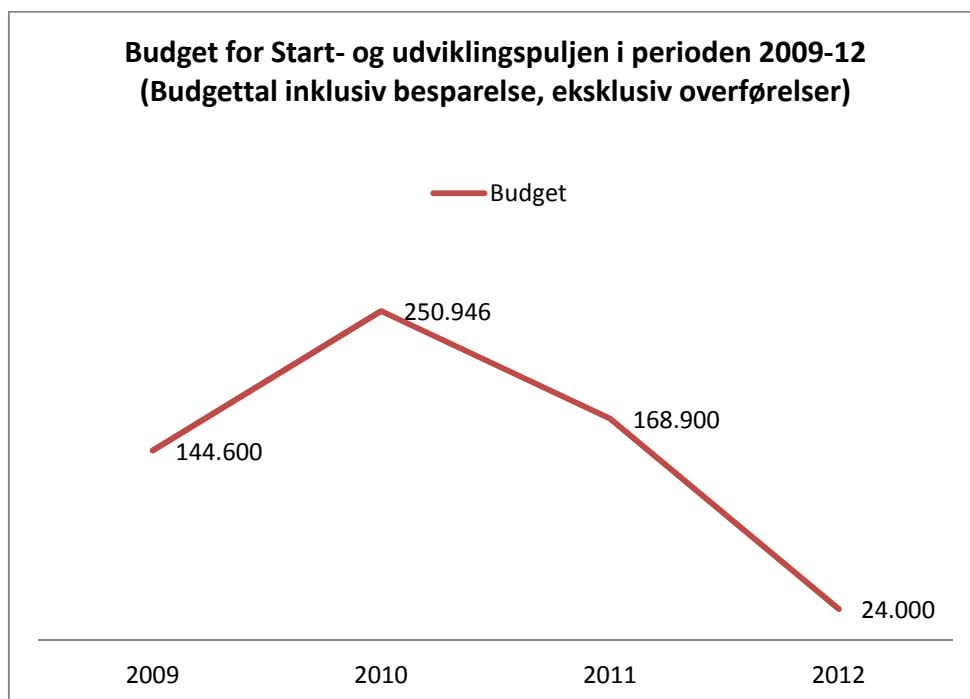
Formålet med puljen er at støtte nye initiativer, udviklingsarbejde, tilbud til særlige grupper, støtte til arrangementer for børn, unge og ældre med specifikke behov, og nytænkning inden for den folkeoplysende virksomhed. Herudover kan puljen støtte førstegangsansøgninger fra foreninger, som tilbyder folkeoplysende voksenundervisning, og som ikke har kunnet søge tilskud i henhold til gældende frister og fra nystartede frivillige foreninger, som tilbyder folkeoplysende aktiviteter (førstegangsansøgning).

Folkeoplysningsudvalget har gennem puljen fx inden for de seneste år givet tilskud til:

1. Ungdomsevent på Lyngby Stadion, hvor børn og unge kunne tilbringe en aften med at afprøve forskellige idrætsgrene og foreningsaktiviteter (44.500 kr.)
2. UVX Xperience – volleyball projekt for teenagere (100.000 kr.)
3. Ungdomslederuddannelse på tværs af foreningstyper (50.000 kr.)
4. Bedre Børnefodbold – udvikling af træningskoncept for børn på tværs af fodboldklubberne (140.000 kr.)

Som figur 7.1 viser, har beløbet for Start- og udviklingspuljen, været forskelligt fra år til år. I forbindelse med vedtagelsen af budget 2012, blev puljen kraftigt beskåret.

Figur 7.1

Referencegruppens repræsentanter efterspørger at reglerne for start- og udviklingspuljen revideres for at gøre dem mere tidssvarende og mere gennemsigtige og at midlerne i højere grad bør gå til projekter, hvor der bliver tænkt nye tanker. Som det er i dag eksisterer der i retningslinjerne en liste over, hvad tilskud fra puljen ikke kan bruges til, hvilket begrænser bevillinger til nye projekter og tiltag. Derfor anbefaler referencegruppen at retningslinjerne ændres, så de ikke begrænser innovative projekter og tiltag, men understøtter dem.

8. Forslag til ny tilskudsmodel for de frivillige folkeoplysende foreninger

Analysen viser, at den nuværende tilskudsmodel – den såkaldte Lyngby-Ordning – er kompleks og uigennemsigtig og at udviklingen på en række områder er løbet fra modellen. Samtidig viser analysen også at den nuværende model er præget af:

- Høj grad af central detailstyring af foreninger, idet der søges tilskud til bestemte udgifter.
- Flere årlige ansøgninger og udbetalinger med mange forskellige frister, som ikke bare skaber uklarhed hos den enkelte forening, men også betyder at forvaltningen skal rykke for og behandle ansøgninger flere gange årligt.
- Omfattende dokumentation til understøttelse af ansøgning, som giver foreningerne og administrationen en forholdsvis stor administrationsbyrde, der ofte ikke står mål med tilskuddets størrelse.
- Ulige tildeling til foreninger som følge af forskellige tilskud pr. medlem

Samlet set opfylder Lyngby-ordningerne ikke kravet i Lyngby-Taarbæk Kommunes Folkeoplysningspolitik fra 2012, hvor det er besluttet, at foreningerne skal opleve kommunens tilskudsordning som enkle og gennemskuelige og lette at administrere både for foreningerne og administrationen.

8.1 Forslag til ny tilskudsmodel for de frivillige folkeoplysende foreninger

På baggrund af analysen og drøftelserne med repræsentanterne i referencegruppen anbefaler forvaltningen én fælles tilskudsmodel baseret på ét årligt medlemstilskud for de 6-25 årige medlemmer uanset foreningstype.

Tilskuddet beregnes ud fra følgende forholdsregning:

$$\frac{\text{Kommunens budgetramme for tilskud til de frivillige folkeoplysende foreninger}}{\text{Total medlemstal under 25 år i LTK}} * \text{Foreningsmedlemstal under 25 år} = \text{Tilskud}$$

Med denne model modtager alle foreninger uanset aktivitetstype samme beløb per medlem, dog foreslås reglen om, at de 0-5 år kun modtager ¼ af tilskuddet til de 6-25 år opretholdt.

Det foreslås endvidere, at der stadig ydes medlemstilskud til handicappede både under og over 25 år for idrætsforeningerne, og at samme princip indføres for andre folkeoplysende foreninger for handicappede. Dog skal antallet af handicaptilskudsberettigede medlemmer indberettes særskilt.

For at være berettigede til tilskuddet, foreslås det, at foreningen udover at være godkendt i henhold til Folkeoplysningslovens bestemmelser:

- Skal have mindst 1. månedlig aktivitet til tilskudsberettigede medlemmer (aktivitetskrav)
- Fortsat skal indberette deres medlemstal med udgangspunkt i medlemstal opgjort pr. 31. december.
- Skal dokumentere medlemskontingent for medlemmer under 25 år, idet der indføres et tilskudsloft, således at en forening ikke kan modtage et tilskud der er større end foreningens medlemskontingent (matchning af egenbetaling).

- Minimum halvdelen af de 0-25 årige skal være bosiddende i LTK, for at opnå tilskud for alle medlemmerne. Hvis ikke, indgår kun andelen af LTK medlemmer i beregningen af tilskud (bopælskrav).

Samlet set vil denne tilskudsmodel opfylde kravet i Folkeoplysningspolitikken om at foreningerne skal opleve kommunens tilskudsordning som enkel og gennemskuelig og som er karakteriseret af:

- Selvstyre for foreningerne
- Én årlig ansøgning og udbetaling (i 1. halvår)
- Enkel ansøgning på basis af oplysninger der indberettes centralt, samt foreningens årsregnskab som dokumentation
- Samme beløb pr. medlem – uanset forenings- eller aktivitetstype
- Tilskudsloft i forhold til foreningens kontingentindtægt for medlemmer under 25 år

Alle foreninger vil således opleve en forenkling af administrationen i forbindelse med ansøgningsprocessen, da der dels er færre puljer, dels er færre ansøgningsfrister. Det stemmer overens med oplevelsen om at den nuværende størrelse af tilskuddet kontra omfanget af administrationen for både foreningerne og forvaltningen i dag ikke hænger sammen. Samtidig vil foreningerne fremover selv skulle budgettere, hvad foreningens tilskud skal bruges til frem for at modtage øremærkede tilskud. Det giver et større ansvar for selv at fordele de midler en forening modtager i tilskud af kommunen.

8.2 Konsekvenser af ny tilskudsmodel for den enkelte forening – før og efter

Den anbefalede model vil betyde en omfordeling af tilskuddet. Generelt vil et stort flertal af foreninger opleve et øget tilskud med den nye model. Men den skitserede nye model betyder, at nogle foreninger mister et betydeligt tilskud. Bilag 3 viser konsekvenser ved den nye model for den enkelte forening.

Konsekvenserne for **idrætsforeningerne** ved en sammenlægning af medlems- og træner-tilskuddet afhænger af, hvor stor en udgift en forening har til trænere (både løn og uddannelse). Idrætsforeningerne vil med den nye model generelt opleve at modtage et øget tilskud til foreningen. Dog vil 9 idrætsforeninger ud af 58 foreninger, som modtog tilskud i 2012, opleve en væsentlig forringelse af deres tilskud fra Lyngby-ordningen på mellem 15-50 % af tilskud modtaget i 2012. Disse få foreninger er alle karakteriseret af enten i dag at modtage et stort træner-tilskud.

2 af disse 9 foreninger vil få forringet deres tilskud med over 100.000 kr. Den ene er Lyngby Tennisklub, der vil miste 157.576 kr. svarende til 53 %. Den anden er Lyngby Svømmeklub, der vil miste 113.213 kr., som dog kun svare til 16 % af det tilskud det tilskud de modtog i 2012.

Yderligere 5 idrætsforeninger vil opleve en forringelse af deres tilskud på mellem 1-13 %, svarende til 554 kr. - 29.556 kr. 44 idrætsforeninger vil opleve et øget tilskud.⁸

For **de uniformerede børne- og ungdomsforeninger** vil en sammenlægning af alle tilskud til et medlemstilskud primært ramme de grupper økonomisk, der i dag har et højt lederuddannelsesniveau. Kommunen yder i dag tilskud til 12 spejdergrupper. 5 af disse grupper vil med udgangspunkt i ydet tilskud for 2012 miste mellem 20-50 % af deres tilskud svarende til 4.538-19.815 kr. 3 grupper vil miste mellem 6-9 % svarende til 1.248-4.538. De sidste 4 grupper får en stigning på mellem 6-51 % svarende til 729-6.299 kr. ved overgang til et rent medlemsbaseret tilskud.

⁸ Bopælskravet om, at mindst halvdelen af medlemmerne under 25 år skal have bopæl i Lyngby-Taarbæk Kommune for at modtage det fulde tilskud kan have betydning for mindre idrætsgrene og foreninger i udkanten af kommunen. Reglen har hidtil kun omfattet børne- og ungdomsforeningerne.

Det er svært at vurdere konsekvensen for **de øvrige børne- og ungdomsforeninger** da antallet af foreninger, der søger tilskud, varierer fra år til år. Dog vil den nye ordning generelt betyde et øget tilskud til de øvrige børne- og ungdomsforeninger. Dette gælder dog ikke de ungdomspolitiske foreninger og enkelte andre øvrige foreninger, der med det foreslåede indførte tilskudsloft (i forhold til kontingentindtægten), vil opleve en væsentlig forringelse af deres tilskud på over 50 % med udgangspunkt i størrelsen på tilskud modtaget og kontingent opkrævet i 2012. Dette skyldes, at deres kontingent er så lavt, at det gennemsnitlige tilskud per medlem, som denne kategori af foreninger modtager med den nuværende model, er to eller tre gange så stort som det foreningen opkræver i kontingent.

For at give foreningerne mulighed for at tilpasse deres aktivitet og finansiering til den nye model anbefaler forvaltningen, at der i forbindelse med implementering af den nye model sker en **gradvis indfasning over tre år**:

Tilskudstildelingen indfases således, at **omfordelingen sker med 66 % i 2015 og 33 % i 2016 beregnet på den gennemsnitlige tildeling i perioden 2011-2013 for den enkelte forening**. Modellen er fuldt implementeret i 2017.

Bilag

Bilag 1: Kommissorium for analyse af tilskudsordninger på folkeoplysningsområdet

Kultur- og Fritidsudvalget bad på mødet i maj 2013 om en analyse af tilskudsordningerne på folkeoplysningsområdet. Lyngby-Taarbæk Kommune har haft de samme tilskudsmodeller på folkeoplysningsområdet i mange år, og set i lyset af at både lovgivningen, økonomien og folkeoplysningsverdenen har udviklet sig, ønskes en vurdering af, om der er behov for at ændre de eksisterende modeller.

Af kommunens nye Folkeoplysningspolitik fremgår det, at foreninger, der søger om økonomisk tilskud, skal opleve en enkel og gennemskelig ansøgningsproces, samt gennemskelige tilskudsmodeller. Det overordnede formål med analysen er derfor at vurdere om de nuværende modeller lever op til dette formål, samt at opstille mulige fremtidige tilskudsmodeller på folkeoplysningsområdet.

Analysen skal derfor omfatte forslag til tilskudsmodeller, der er gennemsigtige, overskuelig og enkle og som sikrer lige vilkår for alle foreninger. Samtidig skal modellerne være lette at administrere, både for forvaltningen og for foreningerne. Analysen inddrager erfaringer fra de mange forskellige tilskudsmodeller og metoder i landets øvrige kommuner.

Analysen af tilskudsområdet skal som minimum omfatte følgende tre punkter:

1. Analysere de nuværende tilskudsordninger og de økonomiske konsekvenser. Analysen vil omfatte hele folkeoplysningsområdet, dvs. følgende tilskudsordninger:
 - a. Lokaltilskud på folkeoplysningsområdet,
 - b. Lyngby Ordningen for idrætsforeninger,
 - c. Lyngby Ordningen for Øvrige Børne- og Ungdomsforeninger,
 - d. Tilskud til aftenskolerne,
 - e. Start- og udviklingspuljen.
2. Beskrive og vurdere tilskudsordninger fra andre kommuner, herunder også den økonomiske ramme.
3. Udarbejde eventuelle forslag til nye tilskudsmodeller (fx en medlemsbaseret og en aktivitetstimebaseret tilskudsmodel), herunder økonomiske konsekvenser og udfordringer jf. de enkelte modeller.

Analysen udarbejdes af Center for Sundhed og Kultur. Foreningerne må dog påregne en vis arbejdsopgave i form af levering af relevante data undervejs i analysen.

Til løbende sparring og input nedsættes en referencegruppe med repræsentanter fra brugerne af de nuværende tilskudsordninger. Referencegruppen vil bestå af en repræsentant fra følgende brugere:

- F.I.L.
- Aftensskolerne
- Samrådet
- Øvrige Børne- og Ungdomsforeninger

Andre ressourcepersoner inddrages under vejs i processen efter behov. Folkeoplysningsudvalget vil blive orienteret om processen på deres møder i analyseperioden.

Analysen forventes at være gennemført inden udgangen af december 2013

Den overordnede tidsplan er:

August- september 2013:	Opstart, analyse af nuværende tilskudsmodeller og indsamling af ny data (tilskudsmodeller fra andre kommuner)
September 2013:	Møde i referencegruppen - forventninger og input til analysen.
Oktober 2013:	Analyse af indsamlet data
Oktober 2013:	Møde i referencegruppen - præsentation og kvalitetssikring af de første data og analyseresultater
29. oktober 2013:	Orientering i Folkeoplysningsudvalget om status på analysen
November 2013:	Udarbejdelse af forslag til nye/reviderede tilskudsmodeller.
November 2013:	Møde i referencegruppen - præsentation og kvalitetssikring af analyseresultater og mulige tilskudsmodeller.
5. december 2013:	Forslag fremlægges for Kultur- og Fritidsudvalget
10. december 2013:	Orientering i Folkeoplysningsudvalget

Bilag 2: Oversigt over tilskud i 2012 og konsekvensberegning ved ny model

Tilskud til idrætsforeninger i 2012, samt konsekvenser af ny model

Idrætsforening	kategori	0-5 år	u/ 25 år	Nuværende beløb pr. medlem i 2012 i alt*	Fremtidigt beløb pr. medlem beregnet for 2012**	Difference +/-	Difference Procent
Boldklubben af 1982 (B82)	fodbold	31	153	39.155	54.670	15.514	40%
Brede Idrætsforening	fodbold	19	249	60.286	98.911	38.625	64%
Dyrehavegårds Rideklub	ridning	0	28	5.019	11.798	6.779	135%
Exmoor Staldens Ponyklub	ridning	0	69	14.187	29.073	14.886	105%
Fortunens Rideklub	ridning	2	73	22.561	30.126	7.565	34%
Frederiksdal Rideklub	ridning	8	222	43.023	91.011	47.988	112%
Hjortekær Tennis Klub	tennis	0	174	105.232	73.314	-31.918	-30%
Hockeyklubben Orient Lyngby	hockey	0	21	4.117	8.848	4.731	115%
Københavns Golf Klub	golf	0	190	113.968	80.056	-33.913	-30%
LKI Gymnastik Lyngby	gymnastik	151	270	56.946	66.046	9.100	16%
Lundtofte Badminton Klub	badminton	0	12	3.884	5.056	1.172	30%
Lundtofte Boldklub af 1934	fodbold	31	344	98.956	135.147	36.190	37%
Lundtofte Rideklub	ridning	5	103	35.658	41.819	6.160	17%
Lundtofte Trampolinklub	trampolin	0	35	8.441	14.747	6.306	75%
Lyngby Badminton Klub	badminton	4	218	136.986	90.589	-46.397	-34%
Lyngby Basketball Club	basket	0	11	3.320	4.635	1.315	40%
Lyngby Boldklub af 1921	fodbold	87	906	383.802	354.246	-29.556	-8%
Lyngby Bokseklub B.K. "Frem"	Boksning	0	50	9.475	21.067	11.592	122%
Lyngby Bueskyttelaug	skydning	0	51	10.573	21.489	10.916	103%
Lyngby Cycle Club	cykel	0	63	14.102	26.545	12.443	88%
Lyngby Dame Roklub	roning	0	1	200	421	221	111%
Lyngby Dans (LYAF)	dans	39	112	72.266	34.866	-37.400	-52%
Lyngby Floorball Forening	hockey	0	96	19.776	40.449	20.674	105%
LG Gymnastik	gymnastik	97	452	117.200	159.795	42.595	36%
Lyngby Handicap Idrætsforening	handicap		1	13.999	21.910	7.911	57%
Lyngby Håndbold Klub	håndbold	5	234	81.777	97.015	15.238	19%
Lyngby Judu og Ju-Jutsu Klub	kampsport	7	76	18.094	29.810	11.716	65%
Lyngby Kano Klub	kano	0	111	22.242	46.769	24.528	110%
Lyngby Kickboxing	kampsport	0	62	9.827	26.123	16.296	166%
Lyngby Ninjutsu Klub	kampsport	0	9	1.219	3.792	2.573	211%
Lyngby Orienterings Klub	orientering	1	4	493	1.369	876	178%
Lyngby Roklub	roning	0	106	42.412	44.663	2.251	5%
Lyngby Selvforsvarsforening - Seishinka	kampsport	0	9	3.517	3.792	275	8%
Lyngby Softball Klub Jokers	softball	0	47	14.297	19.803	5.506	39%
Lyngby Svømmeklub	svømning	90	1.507	719.740	606.527	-113.213	-16%
Lyngby Taekwondo Klub	kampsport	0	84	19.482	35.393	15.911	82%

Lyngby Tennis Klub	tennis	0	329	296.199	138.623	-157.576	-53%
Lyngby Volley	volley	0	121	35.037	50.983	15.945	46%
Lyngby-Taarbæk Rideklub	ridning	3	138	55.935	57.198	1.263	2%
Lyngby-Taarbæk Gymnastikforening	gymnastik	142	342	101.090	99.227	-1.863	-2%
Lyngby Udspringsklub af 2002	svømning	0	105	44.795	44.241	-554	-1%
Nereus Sportsdykkerklub	dykning	0	41	7.702	17.275	9.573	124%
Polyteknisk Badmintonklub, DTU Badminton	badminton	0	27	5.306	11.376	6.070	114%
Rideklubben KLAUFI	ridning	0	13	2.351	5.477	3.126	133%
Skovridergårdens Tennisklub	tennis	0	84	18.161	35.393	17.232	95%
Skyttelaugets Kgs. Lyngby	skydning	0	30	5.502	12.640	7.138	130%
Tronggaardens Idrætsforening	atletik	0	37	20.335	15.590	-4.745	-23%
Taarbæk Idrætsforening	fodbold	11	114	32.642	44.557	11.915	37%
Taarbæk Sejlklub	sejlsport	0	14	4.152	5.899	1.746	42%
Taarbæk Tennis Klub	tennis	1	201	97.425	84.374	-13.050	-13%
Taarbæk Vandski Klub	vandski	0	32	5.653	13.483	7.830	139%
Virum Basketball Klub	basket	12	260	87.656	105.758	18.102	21%
Virum Karate Klub - Gen Sei Ryu	karate	0	43	11.616	18.118	6.502	56%
Virum-Sorgenfri Badmintonklub	badminton	0	170	60.671	71.629	10.957	18%
Virum-Sorgenfri Boldklub	fodbold	34	667	210.828	270.293	59.465	28%
Virum-Sorgenfri Bordtennisklub	bordtennis	0	35	22.425	14.747	-7.678	-34%
Virum-Sorgenfri Håndboldklub 2002	håndbold	92	383	137.205	132.303	-4.902	-4%
Virum-Sorgenfri Tennisklub	tennis	0	365	232.646	153.791	-78.855	-34%

*) Medlemsbeløbet er uden lokale tilskud.

**) Beløbet er beregnet ud fra den foreslåede nye model og når de 0-5 årige kun får 1/4 af medlemsbeløbet.

Tilskud til uniformerede børne- og ungdomsorganisationer i 2012, samt konsekvenser af ny model

Uniformerede børne- og ungdomsforeninger	u/25 år*	Nuværende beløb pr. medlem i 2012 i alt**	Fremtidigt beløb pr. medlem beregnet for 2012***	Difference +/-	Difference Procent
FDF - Virum	79	53.101	33.286	-19.815	-37%
FDF - Kgs. Lyngby	29	22.771	12.219	-10.552	-46%
KFUM-Spejderne - Virum-Sorgenfri Gruppe	52	23.380	21.910	-1.470	-6%
KFUM-Spejderne - 1. Lyngby/Lundtofte Gruppe	33	13.175	13.904	729	6%
KFUM-Spejderne - 3. Lyngby Gruppe	100	56.785	42.135	-14.650	-26%
DDS - Fortunen Gruppe	37	17.034	15.590	-1.444	-8%
DDS - Skovtofte Gruppe	30	13.888	12.640	-1.248	-9%
DDS - Kgs. Lyngby Gruppe	42	22.235	17.697	-4.538	-20%
DDS - Virum Gruppe	84	31.778	35.393	3.615	11%
DDS - Eremitage Gruppe	44	12.240	18.539	6.299	51%
De Grønne Pigespejdere Lyngby-Lundtofte Gruppe	36	23.420	15.168	-8.252	-35%
DBS Lyngby Kreds	30	11.690	12.640	950	8%

*) Opgør i dag ikke medlemmer under 25 år

**) Medlemsbeløbet er uden lokaletilskud.

***) Beløbet er beregnet ud fra den foreslåede nye model og når de 0-5 årige kun får 1/4 af medlemsbeløbet.

Tilskud til øvrige børne- og ungdomsorganisationer i 2012, samt konsekvenser af ny model

Øvrig børne- og ungdomsforening	u/ 25 år *	Nuværende beløb pr. medlem i 2012 i alt**	Fremtidigt beløb pr. medlem beregnet for 2012***	Difference +/-	Differen- ce pro- cent	Kon- tingent 2011**	Diffe- rence +/-	Diffe- rence pro- cent
Apostolsk Kirkes børne- og ungdomsforening	12	7.564	5.056	-2.508	-33%	1200	-6.364	-84%
Dansk-etnisk samvirke	23	4.945	9.691	4.746	96%	0	-4.945	-100%
Den Tyrkiske Indvandrerforening	40	8.600	16.854	8.254	96%	0	-8.600	-100%
Lyngby-Virum Skakklub	4	860	1.685	825	96%	700	-160	-19%
Templet	1	215	421	206	96%	100	-115	-53%
Ungdomsklubben Barakken	21	4.515	8.848	4.333	96%	0	-4.515	-100%
Venstres Ungdom i Lyngby	24	5.160	10.112	4.952	96%	2400	-2.760	-53%
Radikal Ungdom, Nordkøbenhavn	40	8.600	16.854	8.254	96%	2714	-5.886	-68%
Socialistisk Ungdomsforening Lyngby	12	2.580	5.056	2.476	96%	0	-2.580	-100%
SUF Lyngby (Socialistisk Ungdoms Front)	36	7.740	15.168	7.428	96%	1800	-5.940	-77%

*) Opgør i dag ikke medlemmer under 25 år

***) Medlemsbeløbet er uden lokaletilskud.

****) Beløbet er beregnet ud fra den foreslåede nye model og når de 0-5 årige kun får 1/4 af medlemsbeløbet.

*****) Efter den nye model kan foreningerne ikke modtage højere tilskud end egenbetalingen, tilskuddet svarer derfor til beløbene i denne kolonne.

Virum, den 10. april 2014.

Samrådets hørings svar vedr. analysen og forslag i analysen til en ny tilskudsordning

Samrådet har deltaget i referencegruppen, men vores kommentarer er desværre kun blevet indarbejdet i analysen i det omfang kommentarerne støtter det udarbejdede forslag. Vores kritik er udeladt i den grad, at vi nærmest har spildt vores tid. Analysen er således ikke balanceret mht. fordele og ulemper. Vores muligheder for at være forberedte til møderne var desuden begrænsede, idet det omfattende materiale ikke blev fremsendt i god tid. Vores deltagelse i referencegruppen har derfor været utilfredsstillende. Vi er derfor tilfredse med, at der er denne høring og ser frem til at analysens og forslaget mangler nu kan blive tydelige for Kultur- og Fritidsudvalget.

Vi er generelt meget positive overfor gennemsigtighed og at forenkle tilskudsansøgningsprocedurer, men mener principielt ikke, at et tilskud kan ændres eller afskaffes uden, at der er en eksplicit politisk stillingtagen til at tilskuddets formål ikke længere skal nyde samme fremme. På dette punkt er analysen så mangelfuld, at det umiddelbart kan virke manipulerende.

I sagsfremstillingen anses det desuden som et problem, at tilskud er ulige fordelt. Det virker tendentiøst, når det netop er meningen med den aktuelle delvist aktivitetsbaserede tilskudsmodel.

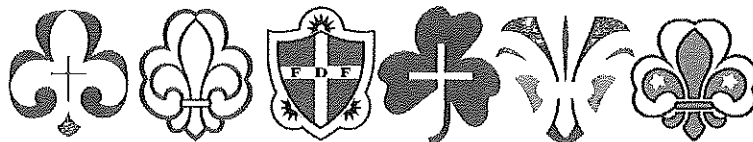
For Samrådets enheder betyder forslaget, at

- a. fire tilskud slås samles til ét,
som
- b. justeres, så det får samme størrelse som for andre typer foreninger.

Ad a.

Samrådets enheder modtager i dag

- et fast medlemstilskud til de almindelige aktiviteter, som typisk er ugentlige møder, og
- tre specielle tilskud til en række ekstraordinære aktiviteter

De specielle kommunale tilskud er dermed en direkte støtte til de konkrete typer af ekstraordinære aktiviteter. De handler om hhv. internationalt samarbejde, ture med mange overnatninger og ledertræning. Med et givet medlemstal har foreningerne altså frihed til at skrue op og ned for de ekstraordinære aktiviteter, da disse har delvis funding via de direkte tilskud. Det faste medlemstilskud svinger med antallet af aktive medlemmer og de tre andre tilskud med de pågældende aktiviteter. De ekstraordinære aktiviteter har forskellige traditioner i enhederne og svinger forskelligt for de forskellige foreninger.

Det foreslåede nye tilskud vil give

- Mindre tilskud, for foreninger med mange ekstraordinære aktiviteter
- Uforandret tilskud, for foreninger med gennemsnitlige ekstraordinære aktiviteter
- Større tilskud, for foreninger med få ekstraordinære aktiviteter

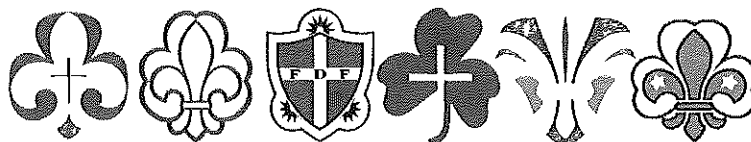
Den foreslåede ændring er dermed negativ mht. at give incitament til at lave ekstra aktiviteter. Belønning af enheder, der ikke laver ekstra aktiviteter virker underlig.

Hvis der reelt skal tages stilling til at omlægge/afskaffe tilskud, så må det med, at der var nogen fordele ved disse, som man lagde vægt på ved indførelsen. Samt hvilke økonomiske forhold der galt da satserne blev valgt. Mht. størrelsen af tilskuddet, så viser analysen, at vi nu halter efter de fleste af vores nabokommuner. Dette kunne evt. tages op som et selvstændigt politisk emne.

Med det foreslåede vil foreningerne selv skulle finansiere de ekstraordinære aktiviteter uden mulighed for ekstra tilskud. Dette vil virke begrænsende på mulighederne. De færre tilskudstyper giver derfor ikke mere frihed til den enkelte forening.

Mht. om tilskuddene er tidssvarende, så kunne man godt kalde det internationale tilskud og overnatningstilskuddet for noget utidssvarende i dag, men enhederne søger dem stadig, så de må være umagen værd! Analysen burde afsøge alternativer og indeholde en behandling af muligheden for at gøre dem mere tidssvarende, dvs. ved at indhente mere end 20 års manglende prisregulering.

Mht. til ledertræning, så har tilskuddet stadig en størrelse, der for mange ledere i Samrådets enheder betyder, at de har stor frihed til at komme på lederkurser uden at de selv eller foreningen får større udgifter. Det gælder dog efterhånden mest for de yngre leder, mens der for de ældre årgange godt kunne være behov for en prisregulering. Under alle omstændigheder er tilskud til ledertræning fortsat en væsentlig regnskabspost, som mange af foreningerne vil få svært ved at undvære. Konsekvensen af bortfald af den direkte kommunale støtte til den en-

kelte leders uddannelse vil fjerne incitament og vil udtrykke en manglende anerkendelse af de frivillige lederes indsats.

Samrådet har forstået, at en model, hvor vi administrerer en form for fond for ledertræning kan være kompliceret, men vi vil gerne gentage vores tilbud. Måske kunne der findes andre modeller, hvis kommunen finder det for besværligt at administrere tilskud til fx ledertræning.

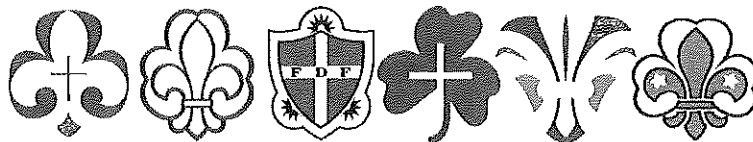
Ad b.

Vi støtter en form for basis medlemstilskud for alle former for foreninger, men ligesom lokaleforbrug af flere årsager ikke indgår i analysen eller foreslås sammenlagt med medlemstilskuddet, så kunne de ret forskellige typer af tilskud til ekstra aktiviteter ligeledes give basis for at have forskellige aktivitetstilskud.

For Samrådets enheder er det aktuelt tilskud til internationalt samarbejde, tilskud til ture med mange overnatninger og tilskud til ledertræning af de frivillige ledere, for bl.a. bedre at holde på dem, der pt. er interessante.

Med venlig hilsen

Ole Moltved, formand

FDF**Frivilligt Dreng-
og Pige-Forbund**FDF Virum
V./ Ole Kyed
Byagervej 15
2830 Virum
Telefon: 22 25 75 45
olekyed@hotmail.com
www.fdf.dk/virumTil
Kultur og Fritidsudvalget
Lyngby-Taarbæk Kommune

Virum, d. 8. april 2014

Høring i forbindelse med forslag til ny tilskudsordning til erstatning af de nuværende Lyngby-Ordninger

FDF Virum takker for muligheden for at ytre sig i forbindelse med det fremsatte forslag til ændringer i regler for tilskud til de frivillige folkeoplysende foreninger.

Overordnede anerkender FDF Virum de gode intentioner bag det fremsatte forslag, heriblandt ønsket om en forenkling af de nuværende regler og den administrative byrde for både kommunen og foreningerne. FDF Virum vil dog gerne påpege tre forhold i det fremsatte forslag, som kultur og fritidsudvalget bør tage med i sin behandling af forslaget:

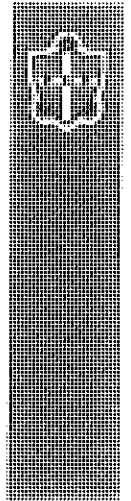
1. Det får store økonomiske konsekvenser for foreningen
2. Forslaget giver en klar svækkelse af ungdomsarbejdet og uddannelsen af fremtidens frivillige
3. Analysen er ufuldstændig og i værste fald misvisende

1: Det får store økonomiske konsekvenser for foreningen

Det fremsatte forslag vil, som analysen selv påpeger, få store økonomiske konsekvenser for FDF Virum. I 2012 tal vil FDF Virum miste 37% af tilskuddet svarende til små 20.000 kr. Dette er meget i foreningens budget, og det vil få konsekvenser for FDF Virum. FDF Virum er ikke umiddelbart i stand til at skaffe disse midler på anden vis, hvorfor det vil gå udover det tilbud, vi som forening kan give kommunens børn og unge. Det synes vi er ærgerligt, og vel heller ikke en del af intentionen bag omlægningen af reglerne.

FDF Virum har ligeledes historisk altid haft et mål om, at medlemmers økonomi ikke skal være en hindring for at deltage i vores aktiviteter. Dette princip ser vi desværre udfordret af det fremsatte forslag. Erfaringen er ligeledes desværre, at det uniformerede børne- og ungdomsarbejde ikke kan skaffe sponsorindtægter og lignende i samme omfang som idrætten. Derfor vil de manglende indtægter skulle dækkes af en kraftig stigning i medlemsbetalingerne.

FDF Virum vil derfor henstille til, at den fremsatte tilskudsmodel genovervejes eller at taksterne justeres.

2: En klar svækkelse af ungdomsarbejdet og uddannelsen af fremtidens frivillige

Ud fra en intention om forenkling giver det god mening at afskaffe tilskuddet til lederuddannelse. Men som forening rammer det lige ned i kernen af vores ungdomsarbejde, hvor det at blive uddannet som frivillig leder er et meget centralt element. Lederuddannelse er med til at sikre og gøre, at FDF Virum også i fremtiden har kvalificerede og engagerede ledere. FDF Virum har ikke haft medlemstilbagegang i mange år tværtimod, hvilket bl.a. skyldes en engageret og kvalificeret lederflok.

Derudover er lederuddannelse i FDF med til at udstyre vores unge med en række kompetencer og færdigheder, som rækker udover den enkeltes virke i FDF Virum. Lederuddannelserne i FDF giver vores unge kompetencer, som mange tager med videre i livet - kompetencer, der gør dem til attraktive samfundsborgere, medarbejdere osv. Her tænkes på kompetencer som f.eks. organisationsforståelse, evnen til at tage et ansvar, projektledelse og -arbejde, mødeledelse, økonomiforståelse og -styring samt demokratiforståelse.

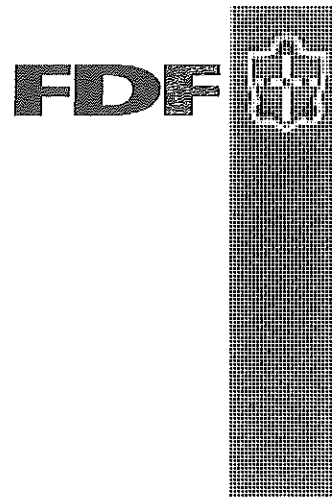
Center for Sundhed og Kultur kalder på side 20 i analysen lederuddannelse for "at belønne ledere". At sidestille den lederuddannelse, som foregår i FDF med belønning, er vi som bestyrelse meget uforstående overfor. Bestyrelsen opfatter det som utroligt arrogant og et udtryk for manglende indsigt i livet i foreningerne. FDF Virum vil gerne opfordre Center for Sundhed og Kultur til at undersøge sagen før den slags påstande fremsættes. I FDF Virum er frivillighed et centralt omdrejningspunkt og ingen, heller ikke unge og voksne ledere modtager løn, belønning eller lignende for at lave frivilligt arbejde for foreningens børn og unge. Dette er og har altid været en vigtig værdi i vores arbejde.

FDF Virum vil gerne appellere til, at Kultur og Fritidsudvalget overvejer om de ønsker at være med at svække denne del af foreningslivet.

3: Analysen er ufuldstændig og i værste fald misvisende

Center for Sundhed og Kultur skriver i analysen, at tilskuddet skal være det samme uanset foreningstypen. Dette kan FDF Virum kun tilslutte sig, hvorfor vi derfor er uforstående overfor, at den række af tilskud som indirekte tildeles idrætten gennem f.eks. gratis kommunalt drevne haller ikke medregnes i analysen. Dette er efter vores mening tilskud på linje med andre tilskud, og bør derfor selvfølgelig medregnes i analysen, da der ellers fremkommer et ufuldstændigt billede af, hvor meget tilskud henholdsvis idrætten og de uniformerede foreninger modtager. At de tilskud til stævner osv., der gives til idrætsområdet udenfor folkeoplysningsloven heller ikke indgår i analysen, forstærker bare billedet og giver et forkert grundlag for at drage konklusionen, at de uniformerede børne- og ungdomsforeninger i gennemsnit får et lidt højere tilskud end idrætsforeningerne.

FDF Virum vil gerne henstille til, at der udarbejdes en fuldstændig beregning, hvor alle tilskud medregnes, også dem som Center for Sundhed og Kultur har valgt ikke skal indgå. Gennemføres der ikke en ny beregning, kan FDF Virum ikke anerkende

påstanden om tilskuddenes fordeling som andet end et ukvalificeret gæt givet på et ufuldstændigt grundlag. Ærgerligt når denne konklusion får negative konsekvenser for 2/3 af de uniformerede børne- og ungdomsorganisationer.

På vegne af bestyrelsen i FDF Virum

Med venlig hilsen

Ole Kyed
Bestyrelsesformand, FDF Virum

SKOVTOFTE GRUPPE, DDS

Gruppenleder
Morten Ulrik Sørensen
gl@skovtofte.net

10. apr. 2014

Til Kultur- og Fritidsudvalget

Engbakken 34
2830 Virum

Tak for høringsspørgsmålet om kommunale tilskud til frivillige folkeoplysende foreninger.

Allerførst: Den overordnede intention om at simplificere reglerne og gøre det administrativt nemmere for både foreninger og kommune vil vi gerne bakke op om.

Gruppenformand
Jacob C. Lundsgaard
formand@skovtofte.net

Vi har dog følgende input til jeres videre overvejelser:

Byagervej 11
2830 Virum

1. Hvis vi har læst det rigtigt, at det foreslås at man overgår fra løbende udbetalinger til at hele tilskuddet for 2015 falder i maj 2016, så vil mange små grupper få et stort likviditetsproblem. Det opstartsproblem må kommunen løse.
2. Vi tror, at små grupper vil blive ramt uforholdsmæssigt hårdt. For få år siden var vi en meget lille gruppe (< 10 aktive børn). Det er lykkedes os at få gruppen bygget op igen, så vi nu er omkring 70. Det ville ikke være lykkedes os, hvis vi i perioden hvor vi var en lille gruppe ikke havde kunnet få større tilskud til ledertræning og aktiviteter end sidste års medlemstal ville have dikteret.
3. Fuldt tilskud til ledertræning bør efter vores mening bibeholdes, da det er vigtigt både for at løbe nye ledere i gang, og for at fastholde de unge. Erfaringsmæssigt er spejderne meget engagerede i lang tid efter et spejderkursus - det ville være ødelæggende for små eller økonomisk skrantende foreninger at måtte sige nej på grund af foreningens økonomi. Dette element af at støtte aktivitet frem for "kolde" medlemstal synes vi skal bibeholdes.
4. I de spændende tabeller i bilag 2 hvor det er gjort op hvordan det skønnes at påvirke de enkelte foreninger indeholder nogle meget høje tal for Nuværende og Fremtidigt beløb per medlem - er "per medlem" en fejl?
5. Man kunne forestille sig at variere tilskuddet efter foreningens art; omkostningerne per medlem er næppe ens.

Med venlig hilsen

Gruppenleder Morten Ulrik Sørensen

Gruppenformand Jacob Lundsgaard

IKKE NU IGEN!

KFUM Spejderne 3. Lyngby Gruppe må på det kraftigste protestere mod omlægningen af tilskud!

HVORFOR?

I overensstemmelse med Kommunens ønske om, at holde børn og unge " væk fra gaderne " købte Gruppen Chr. D. X's allè 106A for at skabe så gode rammer omkring spejderarbejdet som det var muligt og for at tiltrække så mange børn og unge som muligt!

Muligheden for dette køb var kun tilstede fordi Kommunen velvilligt betalte op til 100 % af driftudgifterne af huset!

Dette tilskud blev for år tilbage reduceret til de lovbestemte 65% hvilket betød, at gruppen måtte skaffe resten selv på anden vis!

At skaffe penge er = med arbejde og at gruppens ledere, som jo i forvejen arbejder gratis for at holde børn og unge væk fra gaderne, således skal skaffe de manglende 35% betyder mindre tid til det gode spejderarbejde og mindre tid til spændende aktiviteter!

Det ny forslag indebærer et direkte tab for gruppen på ca. Kr. 15.000,00 som gruppen så skal indtjene på anden vis!

Det siger sig selv, at en så voldsom nedskæring i tilskud til børne- og ungdomsarbejdet betyder nedskæring i antallet af spændende aktivitets tilbud.

Vi har udtømt de muligheder der er for at tjene penge på anden vis og vi kan ikke hæve vores kontingenter mere!

Vi vil stadig have de bedste ledere og det kræver uddannelse!

I de sidste mange år er kommunens tilskud til lederuddannelse ikke hævet i takt med tiden så det er en helt forkert vej man nu drejer ind ad.

På samme måde så vi også meget gerne en forøgelse af opholdstilskud i stedet for en besparelse!

Vi er meget modtagelige for en anvis på, hvordan vi skal tjene de 15.00,00 som vi nu står til at miste!!

Med venlig hilsen
Søren Vilsøe
KFUM Spejderne 3. Lyngby gruppe
Tlf. 40 56 15 53

Lyngby Taarbæk Kommune

Lyngby, den 14.4.2014

Center for Sundhed og Kultur

Høringssvar vedr. udkast til nyt Tilskudsordning til frivillige foreninger

FIL har følgende kommentarer til den nye Tilskudsordning:

1. Der er flere foreninger, der skal have tilpasset det manglende tilskud vedr. trænerløbninger, i foreningernes regnskab, herunder måske kontingentforhøjelser mm, hvorfor vi mener at overgangsordningen i stedet for 3 år bør være 5 år, og startende med tilskudsberegningsåret 2015. Det er jo specielt de foreninger der mister store summer i træningstilskud, der her tænkes på.
2. Derudover må vi konstatere at summen i tilskudsordningen i mange år ikke har været tilpasset, hvorfor en økonomisk tilførsel af midler må være på sin plads.
3. Kravet om at 50 pct. af medlemmerne skal have bopæl i LTK, gælder ikke idrætsforeninger. Dette bør fremgå meget tydeligt.

Med venlig hilsen

FIL v/formand Anni Frisk Carlsen

Lyngby Dans - LYAF

Formand Helle Rasmussen, Chr. Winthersvej 34 A, 2800 Kgs. Lyngby. Mobil 26 25 90 68

Til
Center for Sundhed og Kultur
Rådhuset
Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby
Att. Tine Sørensen

F.I.L. Formand Anni Frisk

Høringsvar vedr. "Potentialer for ændringer af tilskudsreglerne for de frivillige folkeoplysende foreninger" fra Lyngby Dans (LYAF).

Vi har som udgangspunkt forståelse for en simplificering af Lyngby Ordningen. Den foreslået model giver dog udfordringer for foreninger, hvor man konkurrerer individuelt på eliteniveau med krav om professionelle trænere. Modellen og indfasning giver anledning til følgende indsigelser:

- **Instruktørtilskud bortfalder – tilskud beregnet kun med baggrund i antal medlemmer.**

Indsigelse:

Dette giver holdsport frem for individuelle sportsgrene en uhensigtsmæssigt fordel. Således fremgår det at de klubber med størst reduktion i tilskuddet er svømning, tennis, badminton, golf, og dans. Disse sportsgrene er alle karakteriseret ved at være individuelle sportsgrene med eliteudøvere og professionelle trænere (trænerne hvis erhverv, i et vist omfang, er at være træner/instruktør).

Endvidere begrænses antallet af medlemmer pr. hold også af fysiske forhold (antal udøvere pr. bane/sal).

Den nye tilskudsordning vil begrænse mulighederne for at foreninger i LTK, med individuel sport og professionelle trænere, at være med på eliteniveau landsdækkende såvel som internationalt.

For at Lyngby Dans fortsat kan være konkurrencedygtig på eliteniveau, kræves der undervisning af professionelle trænere. De er naturligvis højere lønnet end hvis man baserer sig på frivillige trænere eller ufaglærte undervisere. Den gamle tilskudsordning tog hensyn til disse forhold og har været en del af baggrunden for at Lyngby Dans har evnet at være med på eliteniveau i mange år.

Hos Lyngby Dans er det eliten samt den potentielle elite og deres forældre, der udfører det frivillige arbejde, også med den baggrund er det vigtigt at fasholde eliten i foreningen.

orslag:

Lyngby Dans foreslår, at foreninger, som konkurrere og træner individuelt på eliteniveau med professionelle trænere, opnår et fast til skud på f.eks.kr. 25.000. Beløbet bør indexreguleres.

- **Der foreslåes en gradvis indfasning over 3 år.**

Næstsidste afsnit side 5 ” For at give foreningerne mulighed for at tilpasse....gradvis indfasning over 3 år” samt sidste afsnit side 5 ” Tilskudstildelingen indfases således,.....Modellen er fuldt implementeret i 2017.

Indsigelse:

Såfremt det modellen er fuldt implementeret i 2017 og deadline for dette hørings svar er 11. april 2014 med efterfølgende behandling er indfasningen kun 2 år – og halvdelen af sæson 2014 er gået. Det giver os meget lidt tid til at tilpasser os nye regler.

Forslag:

Lyngby Dans foreslår at indfasningen påbegyndes fra 2016, således at beregningsgrundlaget er 2015. Gradvis Indfasning over 3 år.

- **Der er foreslået en indfasning med ikrafttrædelse fra 2015 og beregningsgrundlag fra 2014.**

Nederst side 5 ”Tilskudstildelingen indfases således, at omfordelingen sker med 66% i 2015”.

Indsigelse:

En ikraftsættelse af reglerne fra 2015, (beregnet på antal medlemmer i 2014) vil for Lyngby Dans vedkommende betyde at 50% af sæsonen allerede er gennemført – og vi har således ikke haft mulighed for at agerer på potentielle ændrede regler.

Forslag:

Lyngby Dans foreslår at ændring indfases fra 2016 – således at beregningsgrundlaget er 2015.

Foreningens omkostninger er konstante og en forhøjelse af kontingentet vil betyde færre medlemmer og en hermed yderlige reduktion af tilskuddet. En negativ spiral – som er svær at bryde.

Lyngby Dans - LYAF

D

Formand Helle Rasmussen, Chr. Winthersvej 34 A, 2800 Kgs. Lyngby. Mobil 26 25 90 68

et er af væsentlig betydning for vores forenings videre eksistens, at indsigelserne tages i betragtning.

Vi står selvfølgelig til rådighed såfremt der ønskes yderlig information.

Med venlig hilsen

Helle Rasmussen
Formand
Lyngby Dans

Jesper Dalsgaard
Sportschef
Lyngby Dans

N O T A T
om
Proces i forbindelse med tilskudsanalysen

Kultur- og Fritidsudvalget bad på mødet i maj 2013 om en analyse af tilskudsordningerne på folkeoplysningsområdet. Lyngby-Taarbæk Kommune har haft de samme tilskudsmodeller på folkeoplysningsområdet i mange år, og set i lyset af at både lovgivningen, økonomien og folkeoplysningsverdenen har udviklet sig, ønskes en vurdering af, om der er behov for at ændre de eksisterende modeller.

Forvaltningen har i forbindelse med udarbejdelse af analysen inddraget erfaringer fra de mange forskellige tilskudsmodeller og metoder i landets øvrige kommuner generelt, og specifik og mere detaljeret fra Rudersdal, Gentofte, Gladsaxe, Herlev og Ballerup kommuner.

Til løbende sparring og input blev der nedsat en referencegruppe med repræsentanter fra brugerne af de nuværende tilskudsordninger. Referencegruppen bestod af 2 repræsentanter fra følgende brugere, dog kun en repræsentant fra den sidstnævnte gruppe:

- F.I.L.
- Aftensskolerne
- Samrådet
- Øvrige Børne- og Ungdomsforeninger

Referencegruppen har afholdt 3. møder:

Det første møde blev afholdt d. 21. oktober 2013, som omhandlede forventninger og input til analysen. Her var hele referencegruppen til stede.

Ved møde nr. 2, blev det valgt at dele mødet op i to seancer og var en præsentation af datamaterialet og analysedele. Et for de frivillige folkeoplysende foreninger og et for den folkeoplysende voksenundervisning. Til det sidstnævnte blev de fire store aftensskoler inviteret til at deltage. Møderne blev afholdt i november 2013 (14. november, 25. november og 27. november 2013).

Det sidste møde blev afholdt for hele referencegruppen d. 25. februar og var en præsentation af analysen som den blev forelagt Kultur- og Fritidsudvalget. Der er ikke taget referat fra dette møde. Referencegruppens medlemmer havde dog mange kommentarer og bekymringer til analysen. Disse blev henvist til høringsprocessen. Det blev i løbet af processen valgt at dele analysen i to og derved udskyde analysen af den folkeoplysende voksenundervisning, da det viste sig området er præget af stor lovbun-

dethed, og dermed kun marginal mulighed for at fastlægge lokale regler, og dels pga. af manglende data.

Folkeoplysningsudvalget er løbende blevet orienteret om processen på deres møder i analyseperioden.

R E F E R A T

af møde om

1. møde i referencegruppen for analyse af tilskudsordningerne på folkeoplysningsområdet

Til stede:

Britta Pedersen (Idræt - F.I.L.)

Tom Nørskov - Idræt (F.I.L.)

Ole Moltved - Uniformerede børne- og ungdom (Samrådet)

Hans Ulrik Kistrup Hansen - Uniformerede børne- og ungdom (Samrådet)

Kasper Haagensen – Øvrige børne- og ungdom (Templet)

Kjeld Biering-Sørensen - Folkeoplysende voksenundervisning (FOF)

Niels Sjøj - Folkeoplysende voksenundervisning (FOF)

Charlotte Bidsted – Center for Sundhed og Kultur

Trine Bøgh Barnholdt - Center for Sundhed og Kultur

Tine Sørensen - Center for Sundhed og Kultur

Referat:

Velkomst og introduktion til arbejdet med analysen

Charlotte Bidsted bød velkommen og orienterede om baggrunden for tilskudsanalysen samt formålet med referencegruppen. Herefter blev referencegruppen kort introduceret til opgaven, principperne samt kommissoriet for analysen. Der blev endvidere givet en kort introduktion til Folkeoplysningslovens bestemmelser vedr. tilskud i Lyngby-Taarbæk Kommune og andre udvalgte kommuner, den nuværende økonomi og medlemsstatistik. I den forbindelse blev følgende 2 notater udleveret:

1. Notat vedr. tilskudsordninger for de folkeoplysende foreninger med udgangspunkt i bestemmelserne i Folkeoplysningsloven vedr. de folkeoplysende foreninger og tilskud.
2. Notat vedr. tilskud ifølge folkeoplysningslovens bestemmelser for den folkeoplysende voksenundervisning

Alle medlemmer af referencegruppen blev opfordret til at melde ind, hvis der er en tilskudsmodel fra en anden kommune, som forvaltningen bør inddrage i den videre analyse.

Drøftelse i referencegruppen omkring de nuværende tilskudsordninger og ønsker/forslag til fremtidige modeller.

Referencegruppens medlemmer gav udtryk for følgende omkring de nuværende og evt. kommende tilskudsordninger:

- Det er vigtigt at have en tilskudsmodel, der er gennemskuelig og som er synlig på den politiske dagsorden

- Udfordringerne ved de nuværende tilskudsmodeller er, at man ofte skal være 100metermester for at administrere dem som forening, for ikke at miste penge. Derfor er det vigtigt at lave en tilskudsmodel, der er nem/simpel/enkel at administrere for foreningerne og hvor der kun skal orienteres mod et sted/så få steder som muligt.
- Den nuværende ordning, hvor nogen tilskud søges løbende andre årligt, gør det svært at overskue driften i en forening.
- Det blev foreslået at tilskud til lederuddannelse kan søges oftere/løbende, så en forening ikke skal vente op til 1½ år på at få tilskud på penge foreningen har lagt ud jf. de nuværende retningslinjer. Det kunne evt. skabe flere aktiviteter.
- Der blev efter søgt tilskud til pensionister.
- Det blev foreslået at træner tilskuddet fjernes og lægges over i medlemstilskuddet. Tilskuddet er efterhånden så lille, at selve administrationen og dokumentation, er stor i forhold til tilskuddet der gives.
- Det opleves lokalt, at der er trængsel om lokalerne. Bør opprioriteres. Repræsentanter for aftenskolerne, synes ikke at lokaleadministration sker på lige vilkår for henholdsvis foreningerne og aftenskolerne/oplysningsforbundene. Politikerne bør se det folkeoplysende arbejde som en ressource i stedet for til last.
- Der blev generelt efterlyst en øget politisk vilje til at ville det folkeoplysende arbejde i kommunen.
- I forbindelse med lokaletilskud, blev der efterspurgt et større fokus på bæredygtighed i driftstilskuddene. Investering i forbedringer mhp. reduktion af driftsudgifterne.
- Foreninger og oplysningsforbundene bør i højere grad inddrages i nye byggeprojekter, dels for i fremtiden at sikre lokaler til foreninger inden for det folkeoplysende område, samt dels at udbrede det folkeoplysende arbejde i lokalområderne i kommunen.
- Start- og udviklingspuljen: Der blev givet udtryk for at reglerne for start- og udviklingspuljen bør gøres mere gennemsigtige og at midlerne i højere grad bør gå til projekter, hvor der blive tænkt ny tanker.

Det videre arbejde i referencegruppen:

Det næste møde, som bliver afholdt i november, vil blive delt i to, så der blive holdt et møde separat med repræsentanterne for aftenskolerne og oplysningsforbundene, og et separat møde for repræsentanterne fra idrætsforeningerne, samrådets enheder samt de øvrige børne- og ungdomsforeninger.

R E F E R A T

af 2. møde i

Referencegruppen for tilskudsanalysen på folkeoplysningsområdet – samlet referat fra møder med repræsentanter for de frivillige folkeoplysende foreninger:

- møde med Samrådets repræsentanter afholdt d. 14. november 2013
- møde med F.I.L.s repræsentanter afholdt d.27. november 2013, med afbud fra repræsentanten for de øvrige børne- og ungdomsforeninger.

Drøftelse af den nuværende models betydning for samrådets organisationer, herunder fordeling af midlerne og administrationen af tilskudsordningen:

- Der er et ønske om færre tilskudsformer for at skabe forenkling
- Det blev aftalt at forvaltningen laver beregninger på hvad det vil betyde for en forening, såfremt alle tilskud eksklusiv lokaletilskud lægges sammen i et tilskud.
- Lokaletilskud: det blev foreslået at lokaletilskud til både egne hytter og fremmede hytter søges en gang årligt bagudrettet. I stedet for den nuværende procedure, hvor lokaletilskud til leje af fremmede hytter skal søges senest en inden måned efter aktivitetens afholdelse. Den ændring vil betyde at der ikke vil blive udbetalt leje af fremmede hytter i 2014.
- Der blev fra Samrådets repræsentanter givet udtryk for at det måske vil være mest hensigtsmæssigt at lave en eller anden form for aldersfordeling i et kommende medlemsstilskud, for at tilgodese aldersgruppen 7-12 eller 7-17 år, da det er denne gruppe af børn og unge der økonomisk er dyrest for en forening.

Drøftelse af den nuværende models betydning for F.I.L.s organisationer, herunder fordeling af midlerne og administrationen af tilskudsordningen:

- Der er et ønske om en mindre administrativ og forenklet tilskudsmodel
- Der blev fra F.I.L.s repræsentanter givet udtryk for at det måske vil være mest hensigtsmæssigt at lave en eller anden form for aldersfordeling i et kommende medlemsstilskud, så der er to grupper: 0-5 år og 6-25 år. Hvor den sidste gruppe modtager et større tilskud end gruppen 0-5 år, da det er denne gruppe af børn og unge økonomisk er dyrest for en forening.
- Det blev aftalt, af forvaltningen laver en beregning af konsekvenserne for medlemstilskud med a) en samlet aldersgruppe 0-25 år og b) en tilskudsmodel med to aldersgrupper 0-5 år og 6-25 år
- Der blev givet udtryk for at F.I.L. stadig ønsker at opretholde en eller anden form for idræts fond, og at den ikke lægges ind i den samlede pulje for medlemstilskud. Da fonden er med til at sikre, at talenter inden for idrætslivet har mulighed for at deltage i internationale stævner.

Drøftelse af fremtidige mulige tilskudsordninger:

Konklusion på drøftelsen blev at det anbefales, at der arbejdes hen mod to typer af tilskud. Lokale som er lovbestemt samt ét samlet medlemstilskud for alle foreninger beregnes ud fra følgende forholdsberegning:

$$\frac{\text{Budget for de frivillige folkeoplysende foreninger}}{\text{Total medlemstal under 25 år i LTK}} * \text{Foreningsmedlemstal under 25 år} = \text{Tilskud}$$

Forsalg til principper for medlemstilskuddet:

1. Foreningen skal have mindst 1. månedlig aktivitet
2. Medlemstal opgjort pr. 31. december for år X, giver x tilskud i det efterfølgende år Y.
3. Tilskud per medlem kan højst svare til foreningens årlige kontingent per medlem.

Argumenter for denne model:

- Det er ikke af den opfattelse af den enkelte leder deltager ikke på flere kurser fordi der er en uddannelsespulje.
- Størrelsen af tilskuddet kontra administration af tilskud på for foreningerne og forvaltningen hænger i dag ikke sammen.
- En forening kan selv budgettere hvad foreningens tilskud skal bruges til.

NOTAT

om

Høringssvar til analyse af tilskudsordninger for frivillige folkeoplysende foreninger

Høringsmaterialet er udsendt til alle 159 frivillige folkeoplysende foreninger med henblik på mulighed for at indgive høringssvar.

Der er modtaget høringssvar fra 6 foreninger, jf. nedenstående. Høringssvar for de enkelte foreninger er vedlagt sagen som bilag:

Idrætsforeninger – i alt 90 foreninger – nedenstående har indsendt høringssvar:

- Lyngby Dans - LYAF
- F.I.L. (Fællesrepræsentationen af Idrætsforeninger i Lyngby-Taarbæk)

Børne- og Ungdomsorganisationer – i alt 69 foreninger – nedenstående har indsendt høringssvar:

- FDF Virum
- DDS Skovtofte Gruppe
- KFUM Spejderne 3. Lyngby Gruppe
- Samrådet for Børne- og Ungdomsorganisationerne i Lyngby-Taarbæk Kommune

Der er ikke modtaget høringssvar fra de øvrige Børne- og Ungdomsorganisationerne, herunder partiernes ungdomsorganisationer.

Generelt anerkender flere høringssvar analysens intention med at forenkle tilskudsmodellerne således at de bliver mere gennemsigtige. En enkelt forening – Samrådet for børne- og ungdomsorganisationerne – rejser indledningsvist i deres høringssvar kritik af forvaltningens proces i forbindelse med udarbejdelsen i analysen, herunder særligt manglende tid til forberedelse og manglende opstilling af alternativer, samt manglende lydhørhed af kritik af modellen. Der vedlægges til orientering et notat om processen, samt referater fra møderne.

Høringssvarene forholder sig til alle dele af modellen, men især tre punkter fremhæves:

1. Ønske om en længere eller forskydning af indfasningsperioden.
2. Ønske om at bevare lederuddannelsertilskuddet for de uniformerede børne- og ungdomsorganisationer (spejderne).
3. Ønske om differentieret tilskud til foreninger, med henvisning til forskelle i aktivitet, adgang til gratis lokaler eller alternative støtte muligheder.

Derudover ønsker nogle af foreningerne bl.a. flere midler til folkeoplysningsområdet, fastholdelse af alle de nuværende tilskud og at tilgængelighed til kommunale lokaler indgår i modellen. I nedenstående skema er de problemstillinger, som foreningerne peger på, oplyst.

Tilkendegivelse	Forening	Forvaltningens bemærkning
En forening ønsker, at fastholde træner tilskud , men forslår at foreninger der konkurrerer og træner individuelt får et fast tilskud på fx 25.000 kr.	Lyngby Dans – LYAF	Formålet med folkeoplysningsmidlerne er at understøtte det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde – og er netop kendetegnet ved ikke at være elitestøtte.
Flere foreninger påpeger at indfasningsperioden bør forlænges på grund af det sene beslutningstidspunkt (maj 2014) med op til 5 år. Skydes indfasningsperioden med opstart i 2016, foreslås beregningsgrundlaget ligeledes skudt et år til 2015.	Lyngby Dans – LYAF F.I.L.	Analysen anbefaler en indfasning over 3 år, med start i 2015. Ved en udskydelse af indførelsestidspunktet er det naturligt også at skyde beregningsåret. Idet træner tilskuddet falder år for år, vil det betyde en stadig mindre omfordeling.
To foreninger ønsker flere midler til folkeoplysningsområdet	F.I.L Samrådet	
En enkelt forening fremhæver, at 50 % kravet ikke gælder idrætsforeninger.	F.I.L.	Der er i modellen lagt op til ens regler for alle, således at 50 % kravet også omfatter idrætsforeninger. Idet forvaltningen ikke har oplysninger om medlemmernes bopæl indgår, indgår dette forhold ikke i analysens konsekvensberegninger.
Fire foreninger ønsker, at fastholde tilskud øremærket lederuddannelse til de uniformerede børne- og ungdomsforeninger og henviser til at lederuddannelsen kvalificerer ungdomsarbejdet.	DDS Skovtofte Gruppe FDF Virum KFUM Spejderne 3. Lyngby Gruppe Samrådet	Der er lagt op til en model, hvor midlerne indgår i det samlede medlemstilskud. Midlerne forbliver dermed på området, men foreningerne skal i fremtiden selv prioritere uddannelsen. Et ledertilskud kan virke som et incitament til at kvalificere lederne og dermed børne- og ungdomsarbejdet. I LTK gives tilskud til alle uddannelsesformer, enkelte kommuner differentierer, således at der kun gives tilskud til kurser der direkte bakker op om børne- og ungdomsarbejdet.
En enkelt forening ønsker, at fastholde alle særtilskud til de uniformerede børne- og ungdomsforeninger under henvisning til at de alle bliver søgt.	Samrådet	Formålet med analysen var at opstille en mere enkel model, som samtidig er nemmere at administrere.
Tre foreninger ønsker ikke éns	Samrådet	De uniformerede børne- og

<p>tilskud pr. medlem, der er samme størrelse for alle medlemmer, uanset foreningstype og uanset foreningens aktivitetsniveau. Der påpeges bl.a., at flere uniformerede børne- og ungdomsorganisationer ikke har gratis kommunale faciliteter til rådighed.</p> <p>En enkelt forening henviser desuden til Idrætsfonden, der gives til stævner og turnering, og dermed er elitestøtte.</p>	<p>DDS Skovtofte Gruppe Lyngby Dans – LYAF</p>	<p>ungdomsforeninger får i dag et højere tilskud end idrætsforeningerne. Forskellen er primært historisk og beregningsteknisk begrundet. Forvaltningen foreslår, at alle foreninger sidestilles, idet det er vanskeligt at tage højde for individuelle forskelle i en generel model (fx hold vs. individuel aktivitet, aktivitetsfrekvens, udstyrsbehov, egenbetaling, aflønning og fysiske forhold).</p> <p>Kultur- og Fritidsudvalget har i foråret 2014 bedt om en redegørelse for idrætsfonden.</p>
<p>Tilskudsmodellen tager ikke hensyn til, hvorvidt foreningerne får stillet kommunale faciliteter gratis til rådighed eller om foreningen selv ejer og driver faciliteten med kommunalt tilskud.</p>	<p>FDF Virum KFUM 3. Lyngby Gruppe</p>	<p>Den nuværende tilskudsmodel tager heller ikke hensyn til, hvorvidt foreninger har kommunale tilskud stillet gratis til rådighed eller ej.</p> <p>Kultur- og Fritidsudvalget har i forbindelse med effektiviseringsprocessen i foråret 2014 bedt om en særskilt analyse af lokaletilskuddet under folkeoplysningsmidlerne.</p>
<p>Flere foreninger påpeger, at tilskudsmodellen får økonomisk betydning for foreningerne og kan give likviditetsproblemer for enkelte foreninger.</p>	<p>DDS, Skovtofte gruppe KFUM Spejderne 3. Lyngby gruppe FDF Virum</p>	<p>Tilskudsmodellen omfordeler midlerne og vil for nogle foreninger betyde store tab, jf. konsekvensberegningerne.</p> <p>Foreningerne vil derfor blive nødt til at øge indtægterne (primært ved at sætte kontingentet op) eller tilpasse udgifterne.</p>
<p>En enkelt forening hævder, at små foreninger vil blive ramt hårdt.</p>	<p>DDS, Skovtofte gruppe</p>	<p>Konsekvensberegningerne viser at modellen ikke rammer små foreninger hårdere end store foreninger – der er snarere en tendens til det modsatte.</p>
<p>En enkelt forening spørger til om der er fejl i kolonneteksten ved de høje medlemsbeløb i bilag 2</p>	<p>DDS, Skovtofte gruppe</p>	<p>Det er korrekt – det er totaler af medlemstilskuddet – og ikke beløb pr. medlem.</p>

Referat

Emne: Møde i styregruppe for boligsociale handleplaner

<p>Mødeleder: Charlotte Bidsted</p> <p>Referent: Signe Abildå</p> <p>Mødedato: 31. marts 2014</p>	<p>Deltagere: Charlotte Bidsted (Centerchef, Center for Sundhed og Kultur), Hanne Lentz-Nielsen (Bestyrelsesmedlem i Lyngby Boligselskab, Afdelingsbestyrelsesformand i Fortunen Øst), Janni Rosendal (Næstformand i Lyngby Almennyttige Boligselskab), Lene Møllenberg (Bestyrelsesformand i Samvirke, Afdelingsbestyrelsesformand i Lundtofteparken), Preben Mosolff (Formand for afdelingsbestyrelsen i Højhuset), Lone Nygaard Jensen (Centerchef, Center for Social Indsats), Marie Toftdahl (Afdelingschef, Center for Arbejdsmarked), Mikael Hildebrandt (områdeleder, Klub Lyngby), Signe Abildå (Projektleder, Center for Sundhed og Kultur)</p>
<p>Dagsordenspunkt</p>	<p>Opsamling/beslutning</p>
<p>Orientering fra Charlotte</p>	<p>Charlotte Bidsted orienterede:</p> <ul style="list-style-type: none">• Handleplanerne – og budgettet til at udmønte boligsociale handleplaner – udløber i år. Kultur- og fritidsudvalget har bedt om at få en sag om, hvordan vi kommer videre med det boligsociale arbejde efter handleplanernes udløb. Sagen skal på i maj.• Fra 1. august 2014 er der en ny organisation i Lyngby-Taarbæk Kommune. Center for Sundhed og Kultur nedlægges, og opgaverne flyttes til andre centre. Vi ved endnu ikke, hvor det boligsociale område "lander".• Vi er i gang med at ansætte en boligsocial medarbejder til Lundtofteområdet. Politisk er der lagt vægt på, at medarbejderen skal arbejde i hele Lundtofteområdet, som kan være et led i en ny drejning af det boligsociale felt i retning af, at vi ser arbejdet mere som en "lokalsamfundsstrategi" end som arbejde med et isoleret boligområde.
<p>Status fra områderne:</p>	<p>I Sorgenfrivang II er der skabt et stærkt netværk (klub, skole, ssp og boligafdeling) og der er gode aktiviteter i form af ældreaktiviteter (samvær og gymnastik) og Projekt idrætsambassadører. Afdelingen skal i gang med stor ombygning, hvor alle beboere skal genhuses, startende fra januar 2015 og løbende frem til medio 2018. Frygt for, at det boligsociale arbejde glider ud i byggeprocessen.</p>

	<p>I Lundtofteparken ser man frem til ansættelsen af den boligsociale medarbejder til at hjælpe med at løfte opgaverne. Lundtofteparken skal genhuse nogle af beboerne fra Sorgenfrivang II.</p> <p>I Fortunen Øst har der været lidt gang i hallerne med aktiviteter for unge i samarbejde med Højhuset. Der er fortsat ingen frivillige, og aktiviteter er derfor afhængige af, at der kommer aktører udefra.</p> <p>I Højhuset har der været roligt omkring de unge det sidste halve år. Der er få frivillige, der arbejder med gruppen af unge drenge og arbejdet er sårbart. Der er fortsat mange unge, der keder sig. Når boligafdelingerne skal til at integrere flere flygtningefamilier, skal der være fokus på integrationen, det kan ikke bæres af frivillige.</p> <p>Omkring integrationsindsatsen: Lone Nygaard oplyste omkring integrationsindsatsen, at flygtningefamilierne helst skal ud i boligområderne med det samme. Der bliver lavet en hel "integrationspakke", der også rummer uddannelse og beskæftigelse. Fritidsområdet skal også med. I dag står Lyngbyguiderne for denne indsats i forhold til børn og unge.</p> <p>Bydelsmødrene kan være en vigtig medspiller – de skal bruges bedre – indsatsen skal forankres, så de kan indgå i det boligsociale arbejde og i integrationsarbejdet.</p> <p>Boligafdelingerne undersøger, om der i Boligselskabernes Landsforening er udarbejdet materiale på forskellige sprog, som kan bruges som en del af introduktionen af nye beboere.</p>
<p>Input til det videre boligsociale arbejde</p>	<p>Netværket i de enkelte områder fungerer rigtig godt, det er der brug for at fastholde og videreudvikle og også inddrage UUV mere. Kan trække på erfaringer fx fra den boligsociale indsats i Nordvestkvarteret. Især indsatsen overfor børn og unge skal prioriteres og videreudvikles.</p> <p>Der er brug for to slags netværk – dels lokale og dels tværgående (svarende til styregruppen). Netværkene skal udvikles og flere relevante faggrupper involveres.</p> <p>KLUB LYNGBY har fortsat rollen som spilfordelere og har mulighed for at skrue en indsats sammen, som ligner den, som private foreninger som fx Team Succes står for. Indsatsen tilpasses de lokale behov og udarbejdes i samarbejde med boligafdelinger og skoler. UUV, SFO'er og skoler er vigtige samarbejdspartnere.</p> <p>Der er brug for at vi bliver skarpere på, hvad det er for typer af opgaver, vi gerne vil have frivillige til at løse, og hvad det er for nogle typer af frivillige, vi beder om at løse hvilke opgaver.</p>

	<p>Opgaverne skal være konkrete.</p> <p>Omkring økonomien resten af 2014 lægges der op til, at det resterende beløb fordeles til de igangværende aktiviteter (Projekt idrætsambassadører, Natur der bevæger, Aktiviteter for unge i Fortunen Øst/Højhuset, og ældregymnastik i Sorgenfrivang. Styregruppen har for nylig bevilget støtte til to arrangementer i Lundtofteparken (Familietur og "Tør du slå politiet – i fodbold").</p> <p>Opsamling:</p> <ul style="list-style-type: none">• De netværk, der er etableret omkring det boligsociale arbejde i de tre områder (Fortunen Øst/Højhuset, Lundtofteparken og Sorgenfrivang II) skal søges opretholdt og gerne udbygget, så integrationsområdet og ungdomsuddannelserne også er repræsenteret i netværket• Der skal arbejdes med at rekruttere frivillige og opkvalificere frivillige, og med at gøre bedre brug af fx bydelsmødrene i området.• Der fortsat er brug for en koordinationsgruppe bestående af repræsentanter fra de fagcentre, der arbejder med det boligsociale område og repræsentanter for boligorganisationerne.• Det boligsociale område skal løftes ud af selve boligafdelingerne, så der i højere grad fokuseres på hele områder og på at inddrage ressourcepersoner fra hele området i arbejdet.• Især indsatsen i forhold til børn og unge skal prioriteres, koordineres og udvikles fremover.• De boligsociale midler, der resterer i 2014, fordeles til de igangværende aktiviteter med henblik på at forankre aktiviteterne i boligområderne og de foreninger og institutioner, der er involveret i aktiviteterne. <p>Dette lægges op til politisk behandling på Kultur- og fritidsudvalget i maj 2014.</p>
--	---

Bilag til sag om Fremtiden for det boligsociale arbejde

Sagsnummer 20140410031

Forslag til fordeling af resterende boligsociale midler 2014

I forbindelse med at de boligsociale handleplaner udløber i 2014 og det boligsociale arbejde videreføres i ny form, foreslås det, at de resterende midler for 2014 fordeles på de allerede igangværende aktiviteter og projekter, så disse kan færdiggøres og forankres. Det foreslås, at beløbene afsættes nu, så fortsættelse og forankring af aktiviteterne kan aftales med de boligsociale arbejdsgrupper i foråret 2014.

Det indstilles, at midlerne anvendes til følgende projekter og aktiviteter:

Projekt Natur der bevæger (Samarbejdsprojekt med DGI med fokus på udeliv og naturaktiviteter for børn, unge og familier samt uddannelse af lærere og pædagoger). Projektet er startet i foråret 2013 og løber frem til 2016. Projektet foreslås forankret i Center for Uddannelse og Pædagogik, da aktiviteterne henvender sig til børn i skole og fritidsklub samt ansatte i skoler og klubber og herudover har fokus på samarbejde med det lokale frivillige foreningsliv og dermed kan bidrage til at opfylde målene i den nye folkeskolereform.

Projekt Idrætsambassadører er startet i efteråret 2013 og løber frem til efteråret 2015. Projektet inddrager frivillige foreninger, skoler, klubber og boligafdelinger i at udvikle og afholde idrætsaktiviteter for børn og unge. Det særlige ved projektet er, at de fire idrætsambassadører er flyttet ind i boligafdelingen Sorgenfrivang II og dermed er synlige og daglige rollemodeller for børn og unge. Projektet kan tjene som modelprojekt for lignende samarbejder mellem boligafdelinger, foreninger, skoler og klubber.

Fritidspasset er kontingentstøtte til børn og unge, der af økonomiske grunde ikke har mulighed for at deltage i de fritidsaktiviteter i frivillige foreninger, som andre børn i kommunen har. Det er Klub Lyngby, der i dag visiterer til fritidspas for at sikre, at indsatsen omkring det enkelte barn/familien er forankret. Beløbet afsættes til fritidspas i dette og kommende år.

Aktiviteterne for børn og unge i Fortunen Øst og Højhuset er igangsat af to frivillige i samarbejde med afdelingsbestyrelserne i begge afdelinger. De holder åbent i hallerne i Fortunen Øst en gang om ugen og tager på ture med en gruppe unge drenge fra de to afdelinger. Beløbet afsættes til aktiviteter i dette og kommende år, hvorefter aktiviteterne forankres i boligafdelingerne.

Til **aktiviteter for ældre i Sorgenfrivang II (Tirsdagstræf og stolegymnastik)** foreslås det, at der afsættes et beløb til aktiviteterne i 2014, hvorefter aktiviteterne forankres i afdelingen.

Igangværende projekter og aktiviteter, som de resterende midler i den boligsociale pulje foreslås anvendt til	Beløb i kr.
Natur der bevæger	125.000,00
Projekt idrætsambassadører	55.000,00
Fritidspas – kontingentstøtte	25.000,00
Aktiviteter for unge i Fortunen Øst/Højhuset	50.000,00
Aktiviteter for ældre i Sorgenfrivang II	15.000,00
I alt	270.000,00
Rest	2.078,00

TREDJE SCENARIO

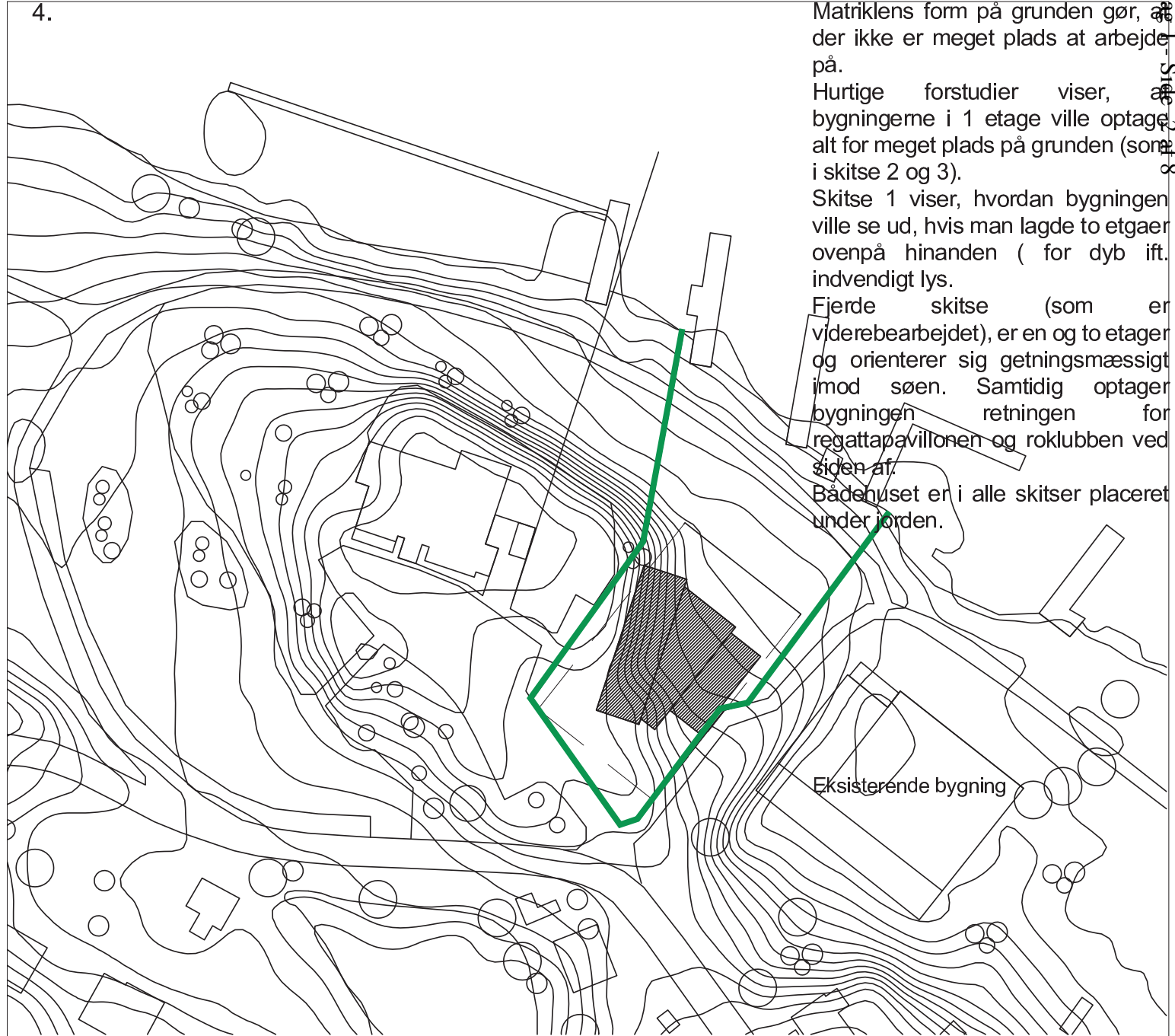
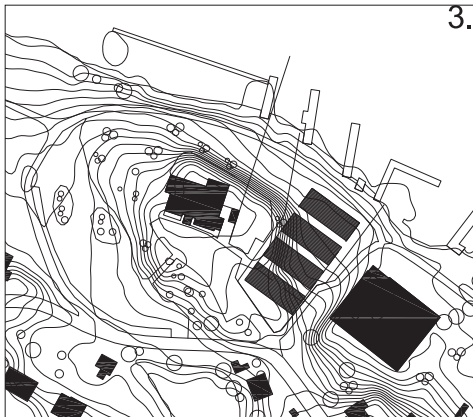
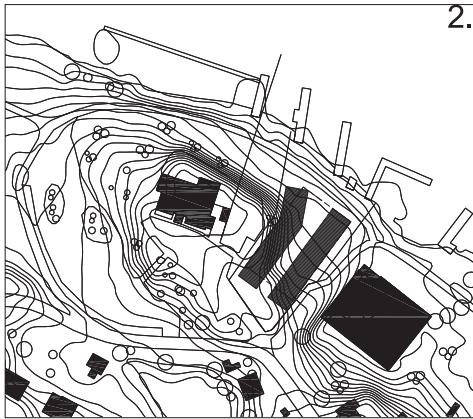
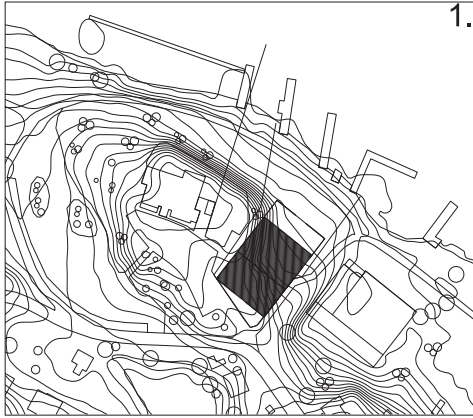

Mangor & Nagel
ARKITEKTFIRMA

Scenarie 3 : Forstudier

Møde i Kultur- og Fritidsudvalget d. 08-05-2014

Matriklens form på grunden gør, at der ikke er meget plads at arbejde på.
Hurtige forstudier viser, at bygningerne i 1 etage ville optage alt for meget plads på grunden (som i skitse 2 og 3).
Skitse 1 viser, hvordan bygningen ville se ud, hvis man lagde to etager ovenpå hinanden (for dyb ilt, indvendigt lys).
Fjerde skitse (som er viderebearbejdet), er en og to etager og orienterer sig getningsmæssigt imod søen. Samtidig optager bygningen retningen for regattapavillonen og roklubben ved siden af.
Bådenuset er i alle skitser placeret under jorden.

Punkt nr. 6 - Opgradering af Danmarks Rostation, Bagsværd Sø
Bilag 1 - Side 2 af 8

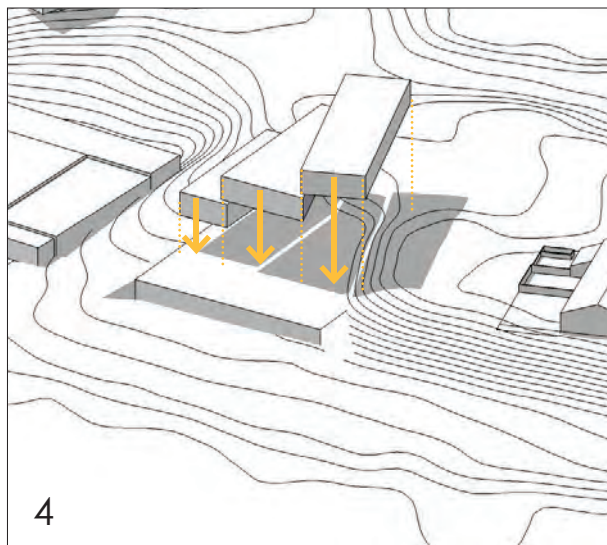
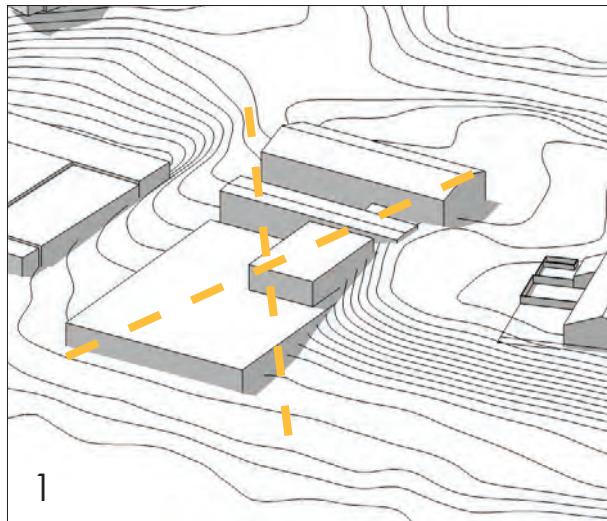
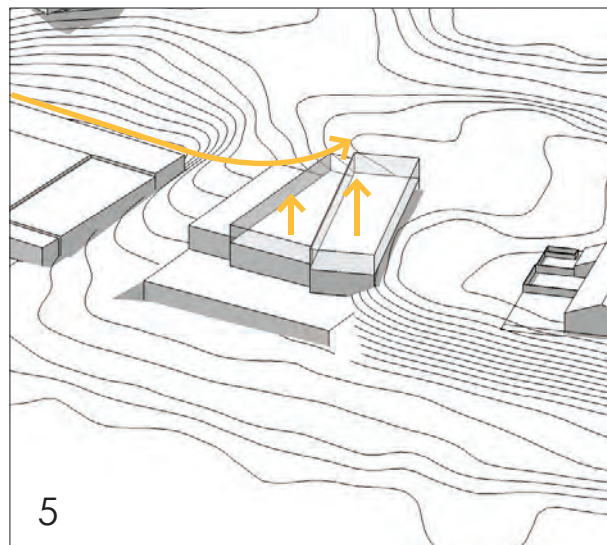
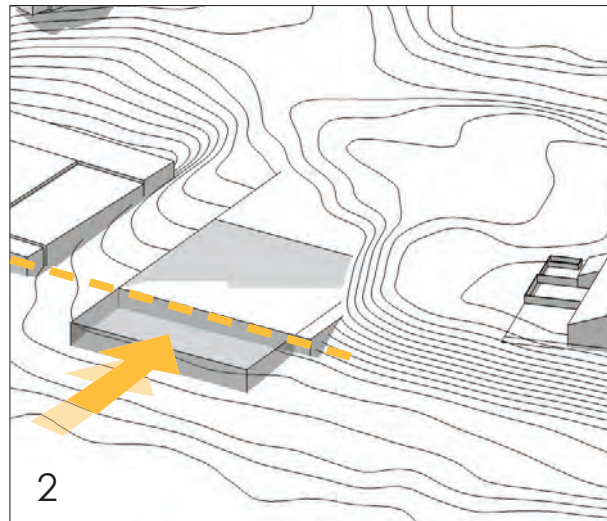
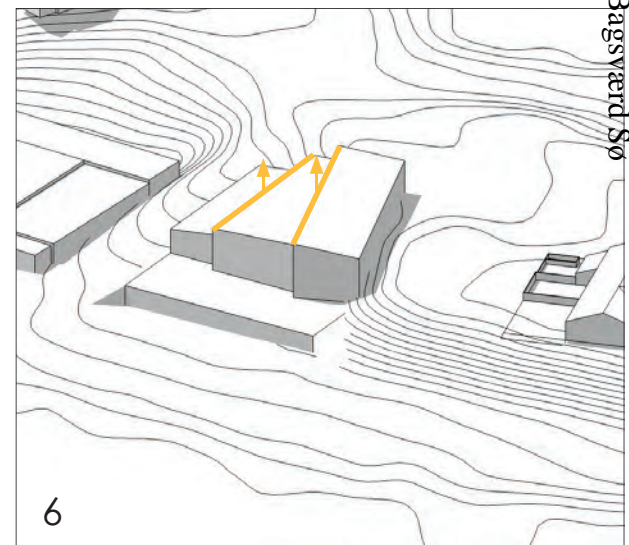
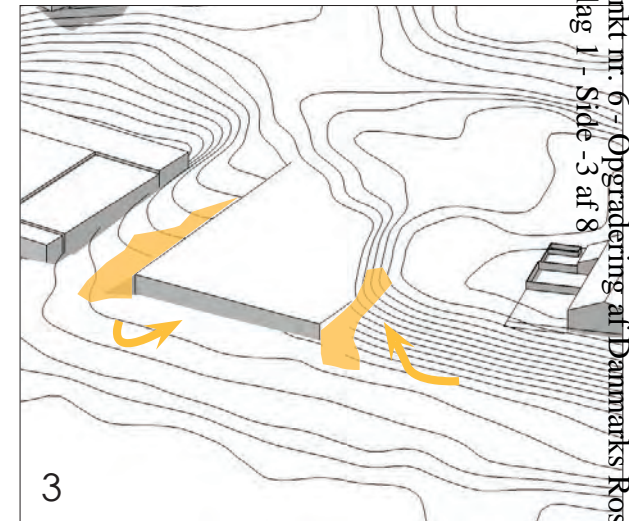
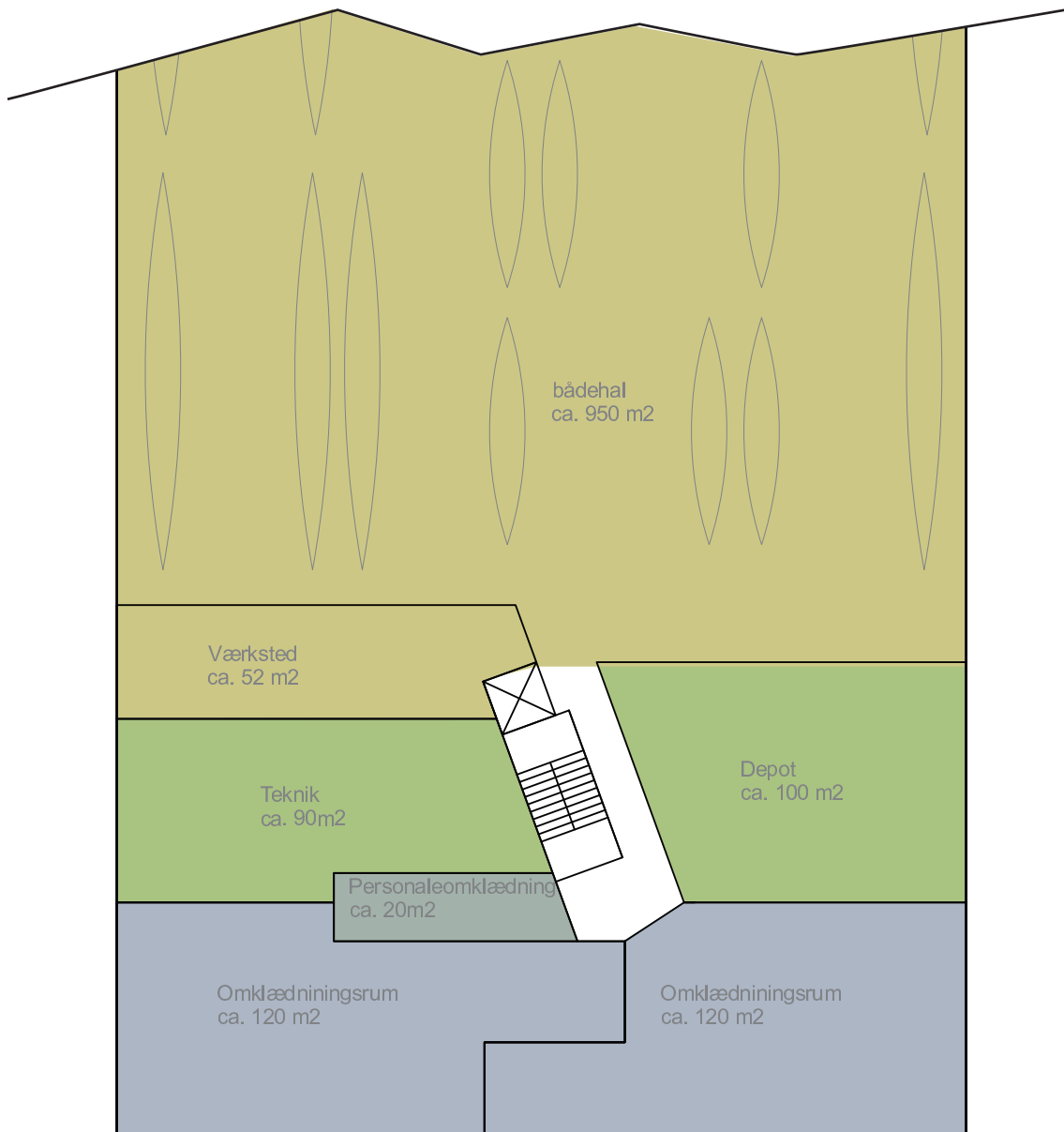

Diagram over bygningskoncept

Scenarie 3 : kælder

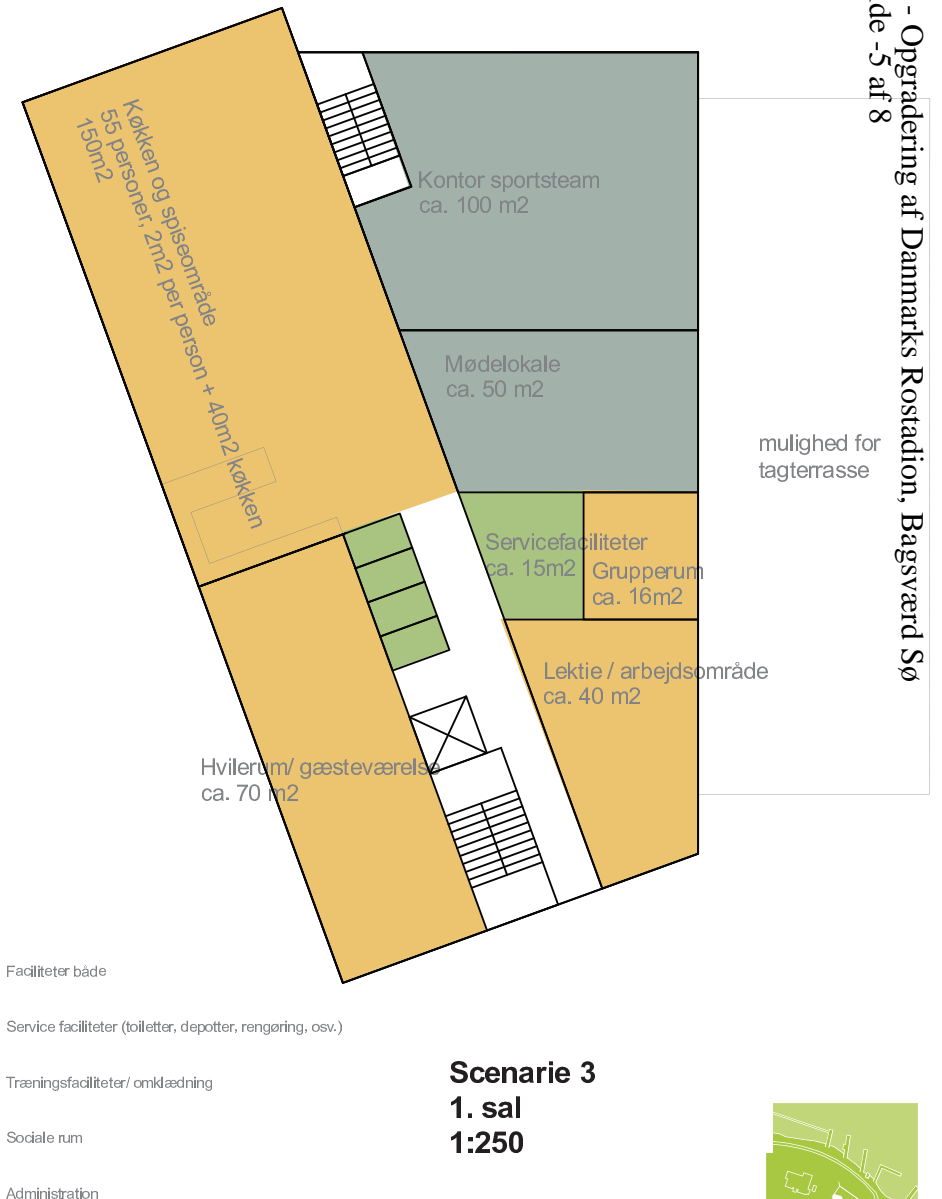
Møde i Kultur- og Fritidsudvalget d. 08-05-2014

Scenarie 3

		Brutto m2
kælder	både, depot, omkl., vertsted	1520
Stue	træning, sal, omkl.	800
1. sal	spiserområde, kontor, hvilerum	580
I alt		ca. 2900

Scenarie 3
kælder
1:250

Scenarie 3 : Visualisering

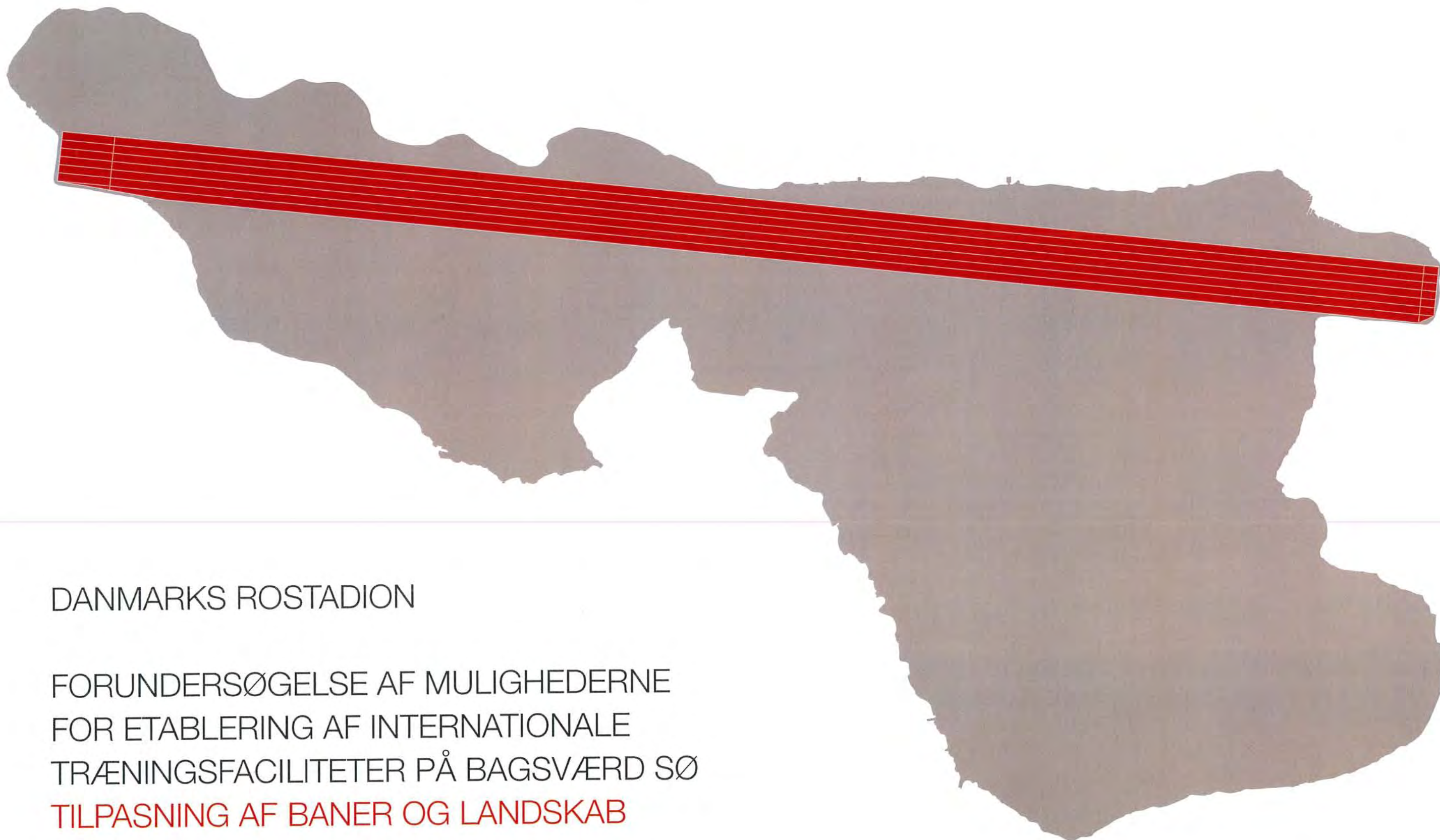
Møde i Kultur- og Fritidsudvalget d. 08-05-2014

Alle skitser skal forstås som oplæg til videre bearbejdning

Punkt nr. 6 - Opgradering af Danmarks Rostadion, Bagsværd SØ
Bilag 1 - Side -6 af 8

DANMARKS ROSTADION

FORUNDERSØGELSE AF MULIGHEDERNE
FOR ETABLERING AF INTERNATIONALE
TRÆNINGSFACILITETER PÅ BAGSVÆRD SØ
TILPASNING AF BANER OG LANDSKAB

OKTOBER 2013

UDKAST

DANMARKS ROSTADION

FORUNDERSØGELSE AF MULIGHEDERNE FOR ETABLERING AF INTERNATIONALE TRÆNINGSFACILITETER PÅ BAGSVÆRD SØ

TILPASNING AF BANER OG LANDSKAB

UDARBEJDET AF COWI A/S FOR GLADSAXE KOMMUNE, OKTOBER 2013

ILLUSTRATIONER: COWI A/S

LAYOUT: COWI A/S

PROJEKTNR.: A043431-001

VERSION: 1.0

UDGIVELSESDATO: 22. OKTOBER 2013

UDARBEJDET: TKDA, AKJO

KONTROLLERET: PELA

GODKENDT: PELA

COWI har for Gladsaxe Kommune gennemført en forundersøgelse af mulighederne for at opgradere træningsfaciliteterne på Bagsværd Sø til international standard. Forundersøgelsen omfatter revision af banedesign, landskabstilpasning, miljø-, natur- og fredningsforhold og et økonomioverslag. Dette hæfte har til formål at beskrive det ændrede banedesign og den deraf følgende landskabelige bearbejdning af banens start- og målområde.

INDHOLD

BAGGRUND FOR FORUNDERSØGELSEN	4
STARTOMRÅDET	8
MÅLOMRÅDET	12
OPSAMLING	18

BAGGRUND FOR FORUNDERSØGELSEN OPGRADERING AF ROBANER PÅ BAGSVÆRD SØ

Bagsværd Sø, herunder Danmarks Rostadion I/S, er omdrejningspunkt for dansk kano, kajak og rosport. Bagsværd Sø blev første gang anvendt til kaproning i 1930 og rostadion er blevet tilpasset af flere omgange siden. I dag findes seks 2000 meter lange baner til roning som kan omformes til ni baner til kano- og kajakroning. Team Danmarks eliteudøvere træner på søen, som også lægger vand til afholdelse af internationale regattaer i roning, kano og kajak.

Søen et yndet rekreativt område til lystsejls med robåd, sejlbåd, kano og kajak. I 2008 rejste Danmarks Naturfredningsforening sag om fredning af Bagsværd og Lyngby Sø. I 2012 faldt der en kendelse i sagen og rosportens udfoldelsesmuligheder er blevet indarbejdet i fredningsbestemmelsen så der ikke længere hersker tvivl om at søen kan anvendes til rosport på eliteniveau..

Som vugge for udklækningen af nye unge danske talenter er der stor sportslig interesse i søens funktioner som rostadion og der har i en årrække været arbejdet målrettet med at forbedre de forældede faciliteter.

I 2012 gennemførte COWI en forundersøgelse for Gladsaxe Kommune og Lokale- og Anlægsfondens Idrætsfacilitetsudvalg. Forundersøgelsen havde til formål at belyse mulighederne for at opgradere rosportens faciliteter til et niveau der kunne godkendes af det internationale rosportsforbund (FISA) til afholdelse af de største internationale events – herunder EM og VM.

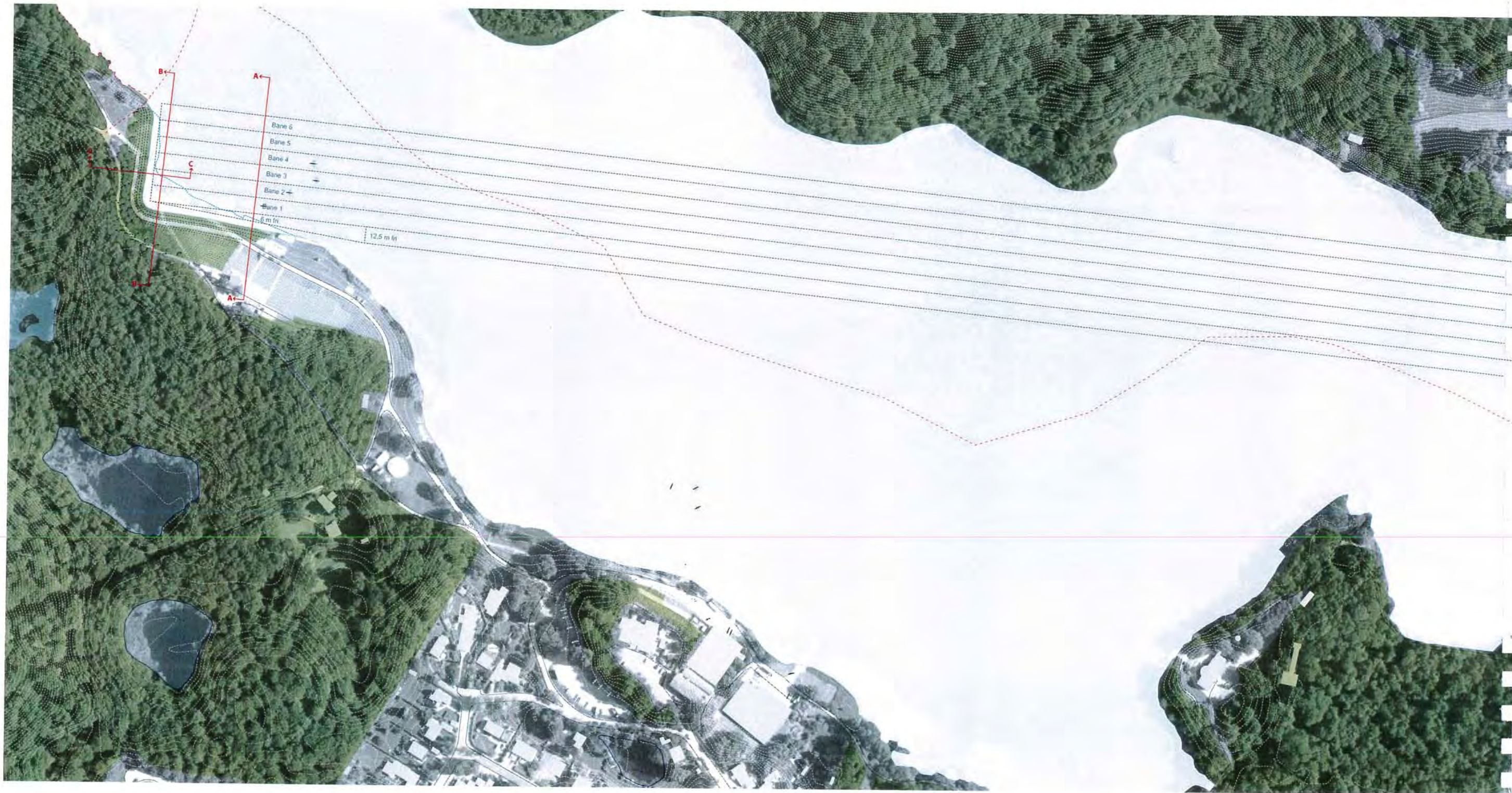
I forlængelse af forundersøgelsen har Gladsaxe Kommune og DFIR foreslået et revideret projekt som sigter mod at skabe træningsfaciliteter af international kvalitet. (se oversigtskortet). Det reviderede forslag fokuserer på at udvikle banerne så de opfylder standarden for internationale træningsforhold. Projektet indeholder seks baner som i dag men der etableres bedre forhold i start- og målområdet. Området efter målstregen skal forlænges, så bådene har bedre mulighed for at stoppe og for at manøvrere efter mållinjen. Der skal sikres passage syd om de markerede baner i en såkaldt fri-bane. En vigtig forskel til det tidligere projekt er at roerne til træning kan nøjes med en dybde på minimum 2 meter.

OVERSIGTSKORT BAGSVÆRD SØ
— EKSISTERENDE BANEUDLÆG
— NYT BANEUDLÆG

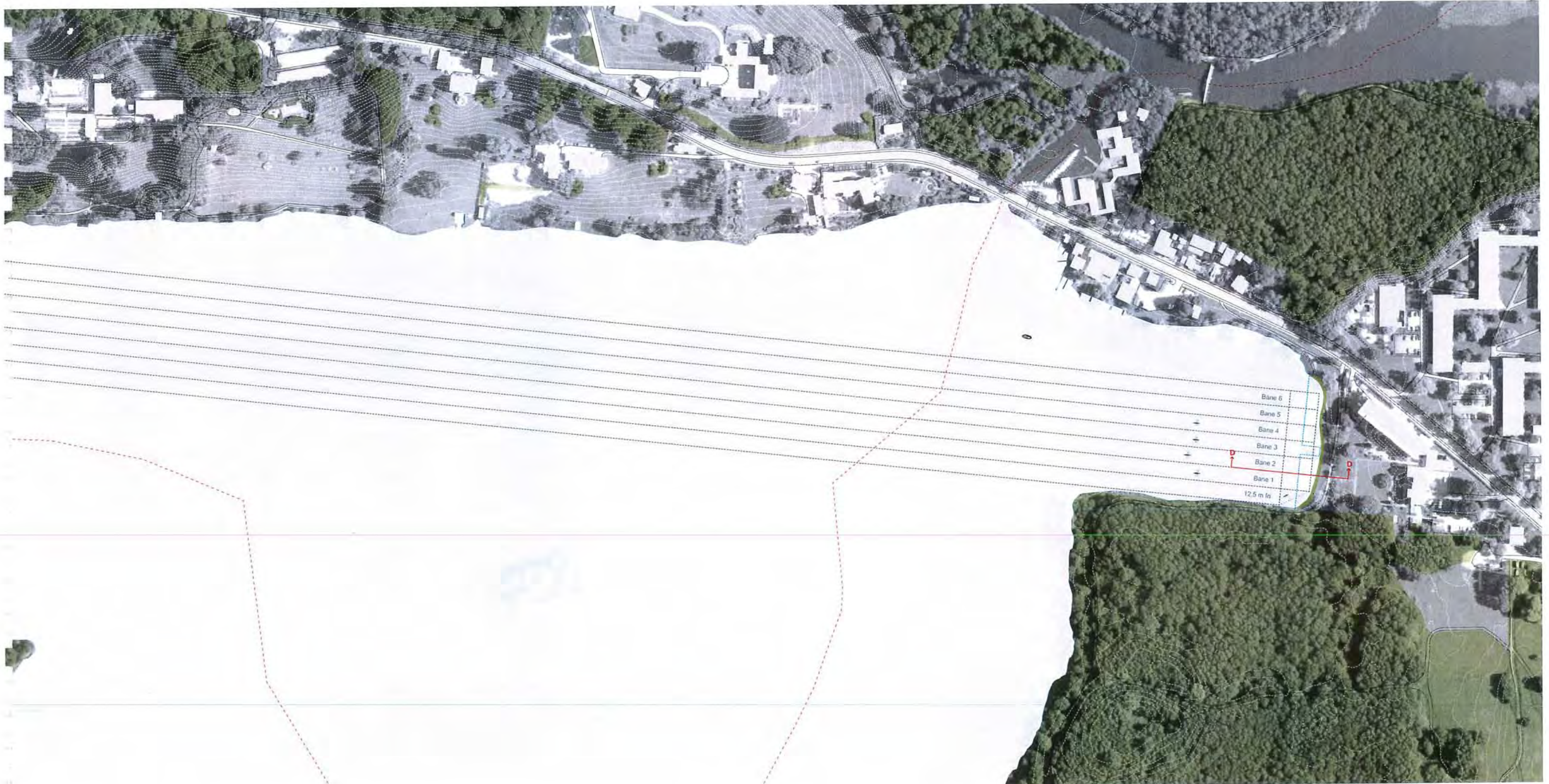
STARTOMRÅDE

Landskabet omkring Bagsværd Sø er et naturskønt område med et varierende og sammensat landskab. Området er en blanding af skov, naturstier, boligområder, markante bygninger, parklignende områder, områder med sportsfaciliteter, et landskabsbearbejdet område ved den eksisterende tribune osv. Betragter man søbredden og de nærmeste

omgivelser, som helhed, er den kendetegnet ved sin skiftende karakter og sit sammensatte udtryk. Søens attraktioner tiltrækker besøgende fra nær og fjern, og har derfor værdi for mange mennesker, hvad enten man er sportsudøver, hundeluffer eller en børnehave på udflugt.

Det nye banedesign vil medføre landskabstilpasning to steder; i banens startområde ved Nybrovej og i banens målområde ved tribunen. Banen er placeret så ellesumpen ved startområdet ikke påvirkes.

OVERSIGTSPLAN - TILPASSET BANE OG LANDSKAB. 1:3000

ROSPORTENS Udstyr dominerer visuelt i området

Den lodrette betonspuns anes bag den træbeklædte kant

Startområdet - "før-billede" til modstående illustration

GENSKABE EN NATURLIG BRINK OG UNDGÅ PERMANENTE KONSTRUKTIONER STARTOMRÅDET

Eksisterende forhold

Banens startområde er beliggende ved Nybrovej. Rosportens tekniske installationer er i dag meget synlige og den naturlige brink er erstattet af en betonspunsvæg. Et permanent skinnesystem til udlægning af startbroer lægger beslag på søbredden og en række høje sigtekorn dominerer området visuelt.

Landskabstilpasning

Det reviderede banedesign medfører at der skal ske en afgravning langs den østlige brink for at få plads til den forbedrede bane. Ved enhver bearbejdning af søens brink er det vigtigt at landskabets karakter og hensynet til de mange daglige brugere af området kommer i første række.

Når den østlige brink skal ændres, foreslås det derfor at man fjerner spunsløsningen og i stedet genetablerer brinken så den i videst muligt omfang kommer til at fremstå naturlig fremfor menneskeskabt.

Udover den landskabelige bearbejdning af brinken benyttes lejligheden til at fjerne startanlægget. I stedet for skinnesystemet kan man fremover benytte mobile pontoner som startbroer. Starttårnet fjernes da det ikke bruges i hverdagen. Et midlertidigt kan opstilles ved større events. Indhaket beregnet til at løbsdommerbåden er ikke påkrævet da løbsdommeren i stedet kan sejle ind bag bådene efter starten er gået. Som erstatning for de store og dominerende sigtekorn kan man sætte én mindre lav markering på brinken og yderligere én ved stien der afgrænser startområdet. En løsning der bør overvejes er at bruge en række diskrete pullertlamper langs stien som bagerste markering. Dermed løses to problemer – banemarkering og belysning - med et diskret indgreb. Den eksisterende sti forlægges på en sådan måde at der skabes et interessant og varieret stiforløb.

Den tilpassede brink vil få en hældning på omkring 1:5 både under og over vandspejlet. Derved undgås de største bølgepåvirkninger startområdet, brinken bliver et sikkert sted at færdes uden pludselige dybdespring og erosionen af bredden vil være begrænset til et minimum.

UDSYN OVER BAGSVÆRD SØ FRA STARTOMRÅDET

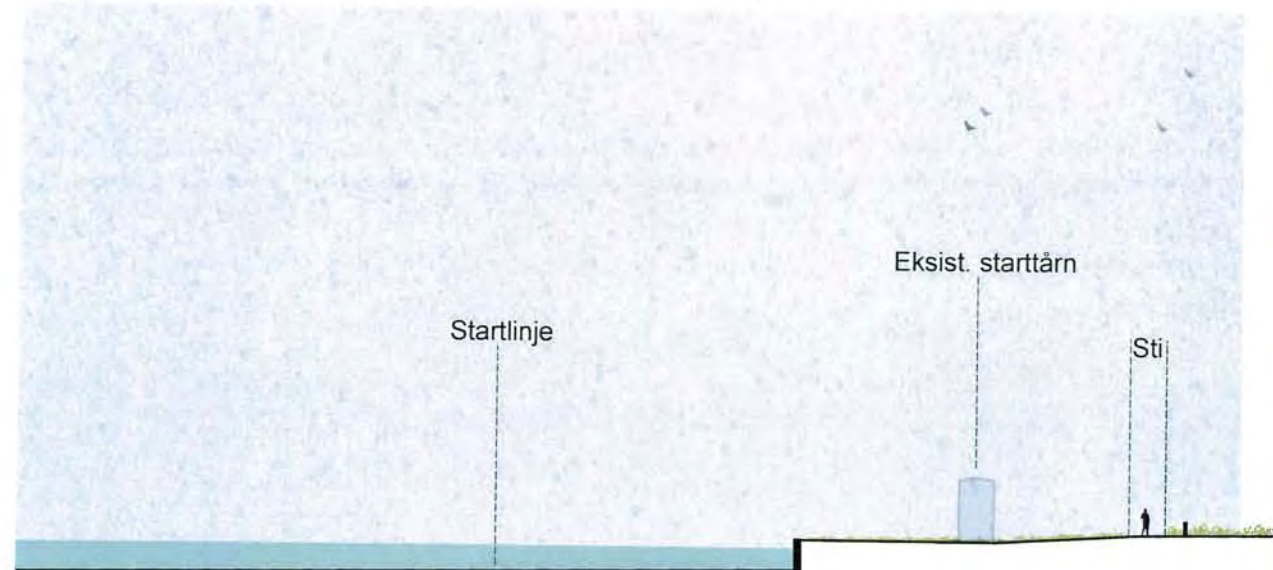

STARTOMRÅDET SET FRA EN PONTONBRO VED NYBROVEJ

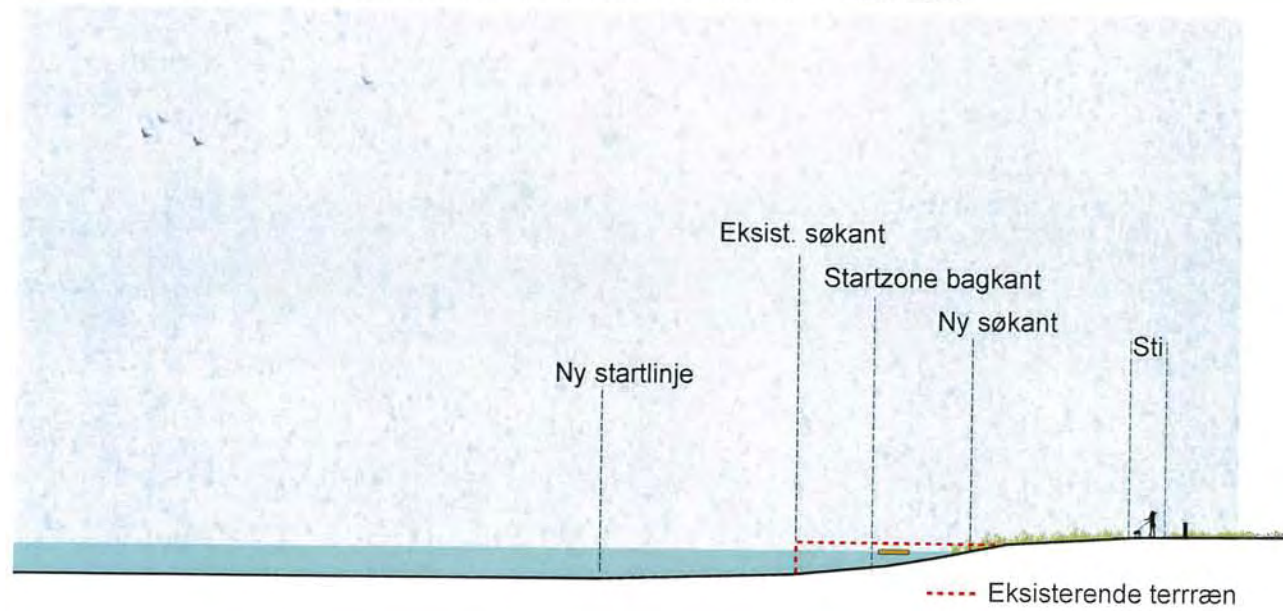

VISUALISERING AF DET FREMTIDIGE STARTOMRÅDE

SNIT D-D [1:500]. PRINCIPSNITTET VISER DE EKSISTERENDE FORHOLD I STARTOMRÅDET.

SNIT D-D [1:500]. PRINCIPSNITTET VISER DE FREMTIDIGE FORHOLD I STARTOMRÅDET.

STIEN MELLEM TRIBUNERNE OG SØEN I MÅLOMRÅDET

UDKIG OVER SØEN FRA TOPPEN AF TRIBUNEANLÆGGET

MÅLOMRÅDET - "FØR-BILLEDE" TIL MODSTÅENDE ILLUSTRATION

LANDSKABSTILPASNING DER TILGODESER BÅDE SPORT OG REKREATIV BRUG MÅLOMRÅDET

Eksisterende forhold

Målområdet er ligesom startområdet domineret af rosportens anlæg. Her er tribune, dommertårn, et flisebelagt plateau, præmiebro, anløbsbro, flagstænger og lamper. Den forholdsvis flade søbred giver plads til en bålplads og området er et yndet udflugtsmål for børnehaver, spejderklubber, hundeluffere og en stor del af områdets øvrige rekreative brugere. Trods en øjensynlig flad bred går den meget stejlt ned i vandkanten. Den lodrette kant giver problematiske bølgepåvirkninger og gør brinken mindre sikker at færdes på

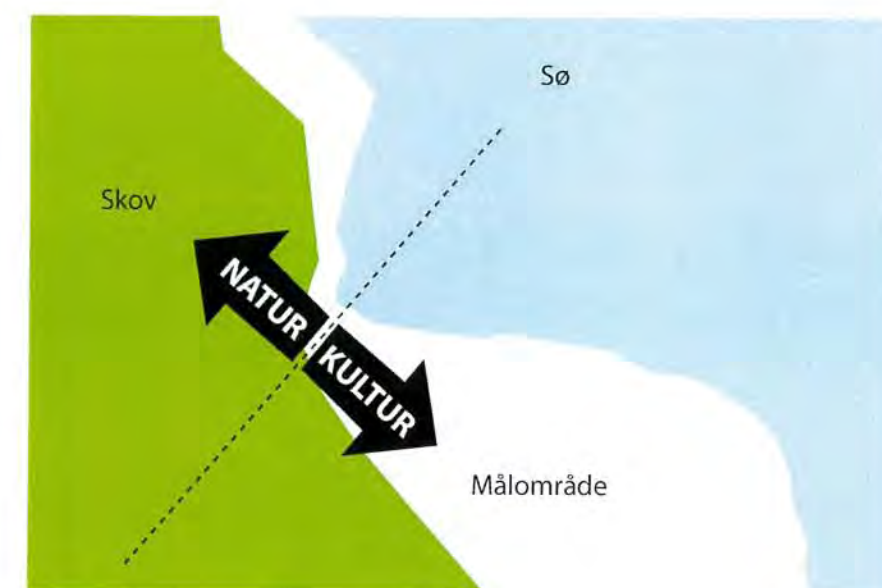
Tribunen bruges sporadisk til ophold af forbipasserende og tilbyder et flot udsyn over søen. Når man går i vestlig retning forbi tribuneanlægget skifter stien karakter fra værende åben, flad, bred og tilgængelig til at blive lukket, snæver, kuperet og mindre tilgængelig. Langs toppen af tribunen kommer en sekundær sti fra skoven og løber langs kanten af skovbrynet ned til et punkt i banens hjørne hvor de to stier mødes. Herefter deler de sig igen – den ene ind i skoven og den anden langs søens kant. Beplantningen har over lang tid bredt sig over den nederste sti og helt ned til vandkanten hvor den erstattes af den rankegrøde der præger målområdets lave stykke efter

målstregen. For nylig har man investeret i en såkaldt grødehøster og denne løsning har vist sig ganske effektiv til løsning af grødeproblemet.

Udover de problemer man har haft med rankegrøde er afløbszonen så kort at sikkerheden for roerne og søens andre brugere er tvivlsom. Bådene er ligeledes i risiko for skader og en udvidelse af denne zone til 80 meters længde er essentiel for opgraderingen af faciliteterne.

Landskabstilpasning

For at indpasse det reviderede banedesign er det nødvendigt at udvide søen ved at flytte brinken i målområdet, udfør den vestlige del af tribunen, mod sydvest og ved at flytte brinken i den vestlige ende mod vest. Der skal i alt fjernes omkring 18.000 m³ jord i målområdet. Søens kant skubbes 3-4 meter i den vestlige ende og i området ved den vestlige tribune – det sidste hjørne af banen - flyttes brinken ca. 26 meter mod syd vest. Som følge af det ændrede baneudlæg og dermed en ændret placering af målstregen, kommer dommertårnet til at stå forkert og det skal enten flyttes, erstattes af et nyt, eller måske blot fjernes. På området vest for dommertårnet bliver tribunens siddepladser omdannet til en græsbeklædt skråning,

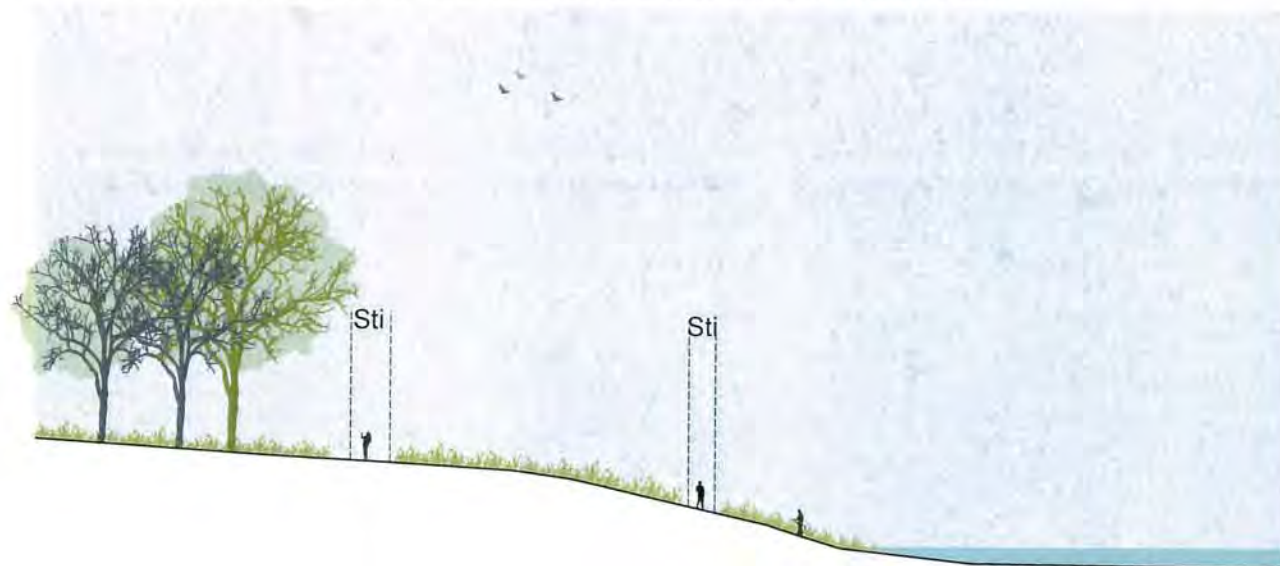

KONCEPTDIAGRAM - LANDSKAB

VISUALISERING AF DET FREMTIDIGE MÅLOMRÅDE

SNIT C-C [1:500]. PRINCIPSNITTET VISER DE EKSISTERENDE FORHOLD I MÅLOMRÅDET.

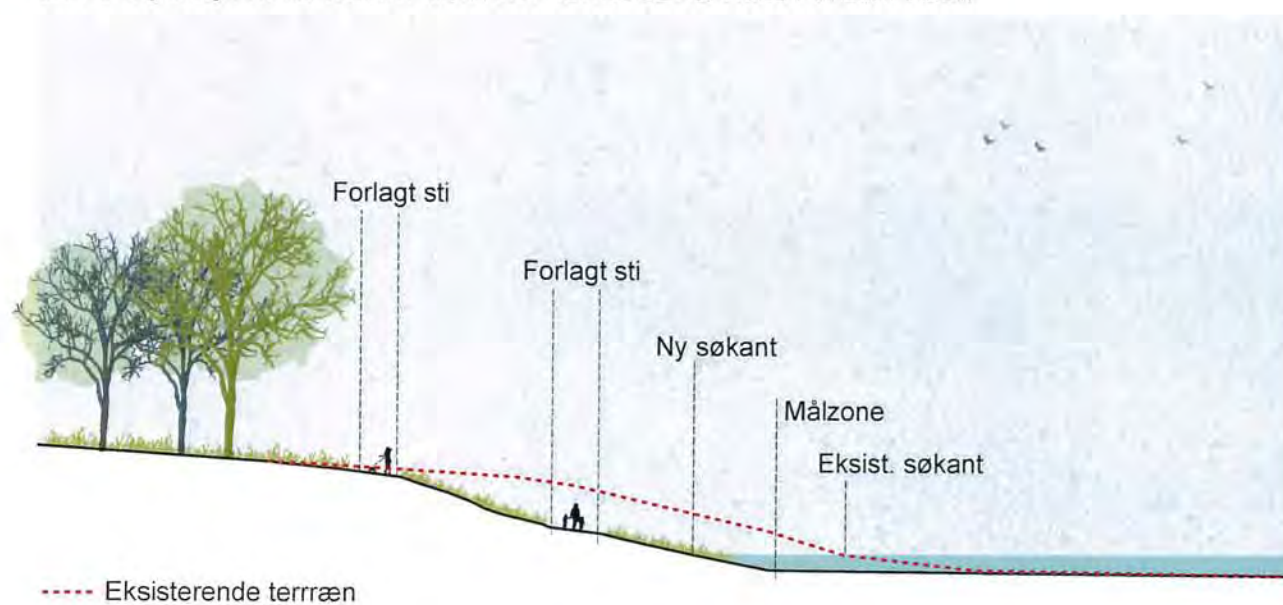
Området udgør omkring en tredjedel af tribunens samlede siddepladser og bliver formet så skråningen bliver parallel med banerne. Af de 3.000 m² skov der fældes lægger skitseforslaget op til at der genplantes omkring 1.300 m² bøgeskov på området. Yderligere erstatningsskov skal derfor plantes udenfor målområdet.

I den landskabelige bearbejdning fastholdes to stier, hvor den øvre genetableres som en smal skovsti. Stien langs søen får et løft i forhold til tilgængelighed og bredden den i dag har foran tribunerne føres igennem hele stiforløbet. Den før så kuperede sti rettes op så en stigning først påbegyndes når stien slår et knæk væk fra søen og ind mod skoven i den vestlige ende.

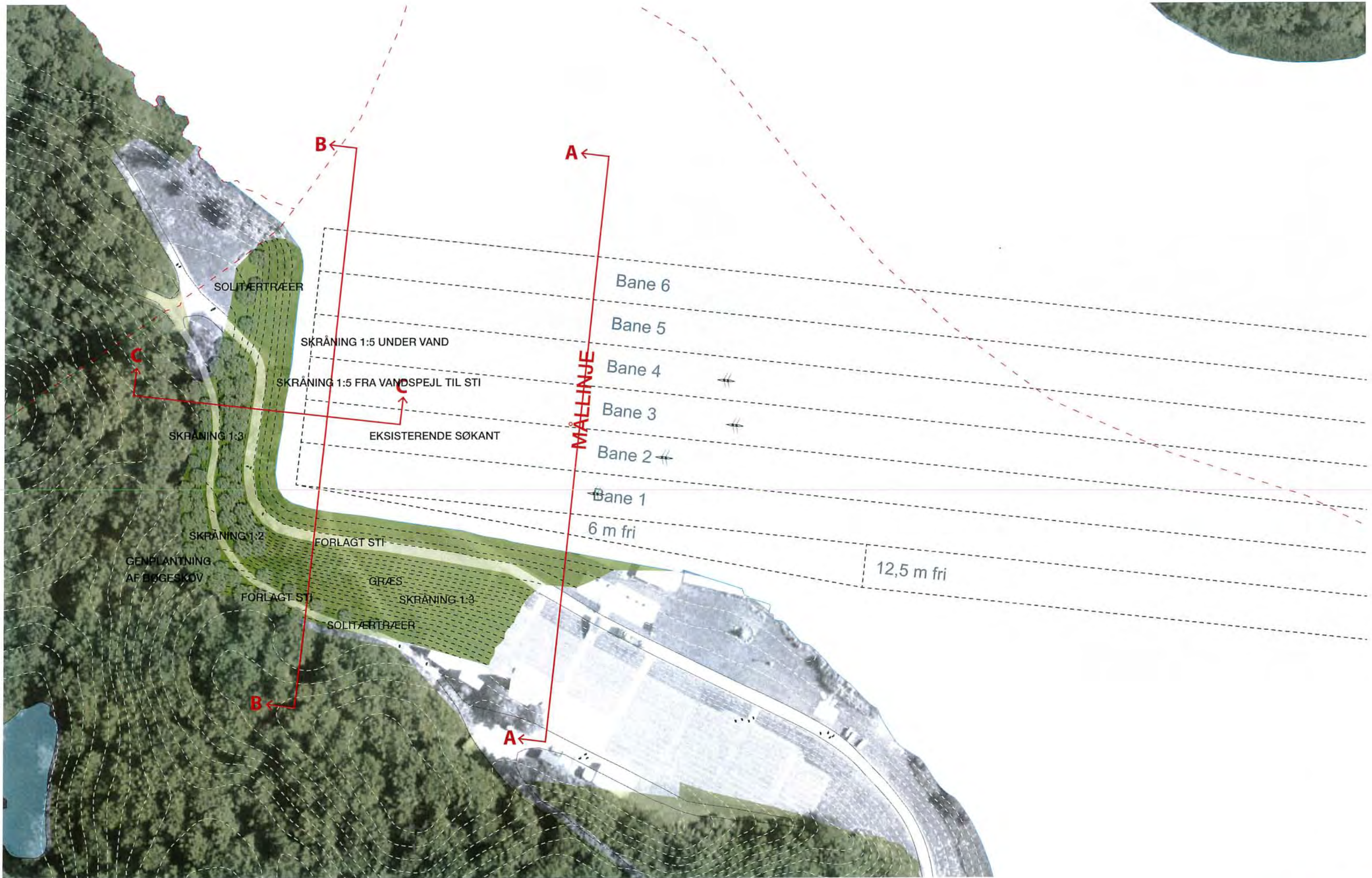
Udover genplantning af skov plantes der en håndfuld solitærtræer i området vest for banen. Der plantes også en række solitærtræer langs den øvre sti. Stien får hermed et langstrakt afgrænset rumligt forløb der understreger stiens karakter af skovsti. Fra den nedre sti laves en svagt skrånende overgang til vandet, og hældningen på 1:5 fortsættes under vandspejlet til bunden, for at undgå erosion, uforudsigelige dybdefald og u hensigtsmæssige refleksioner i vandet når bølgerne slår ind.

Udover de direkte landskabelige indgreb med fældning, afgravning, genplantning og stiforlægninger, foretages en generel oprydning i de rotekniske anlæg. Både pontonbro, præmiebro og flagstænger fjernes.

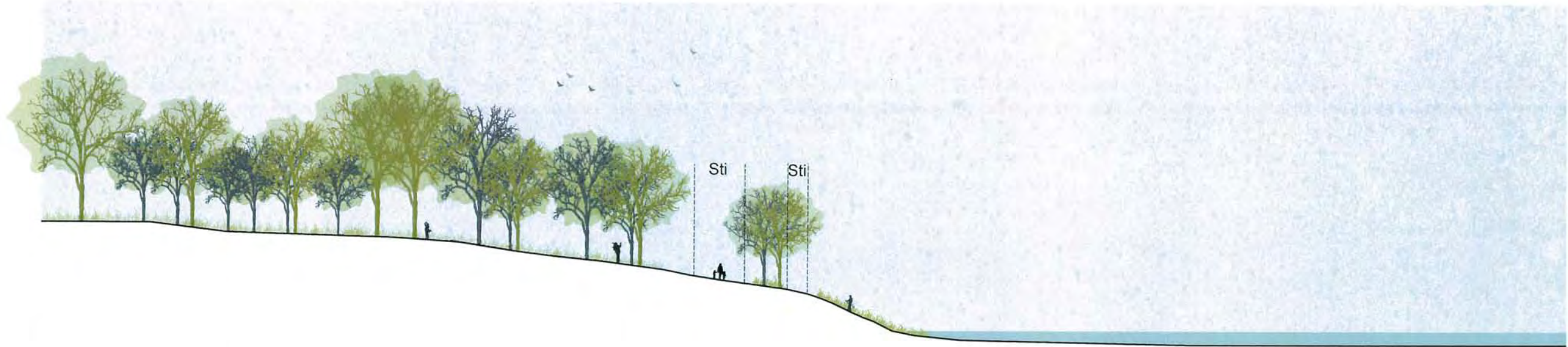
SNIT C-C [1:500]. PRINCIPSNITTET VISER DE FREMTIDIGE FORHOLD I MÅLOMRÅDET.

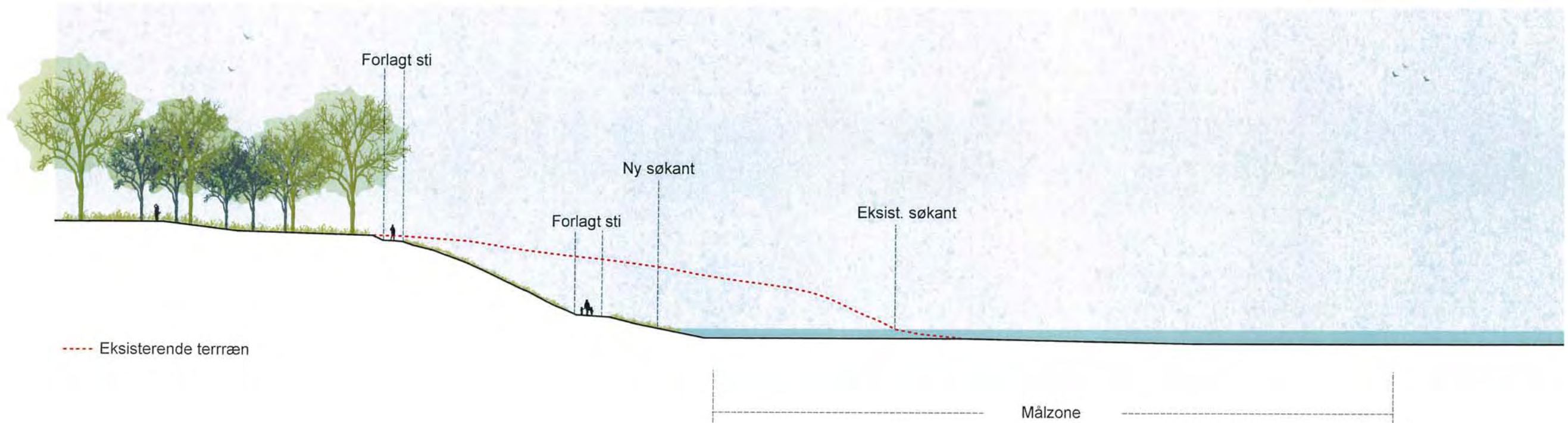
Skitseforslaget til tilpasningen af landskabet i målområdet har taget udgangspunkt i stedets karakter. Søens store kvaliteter som et naturudflugtsmål omfatter også området med tribuneanlægget som er et udpræget kulturlandskab. Overgangen mellem kulturlandskab og natur er bearbejdet så samspillet mellem dem understreger de landskabelige kvaliteter som området indeholder.

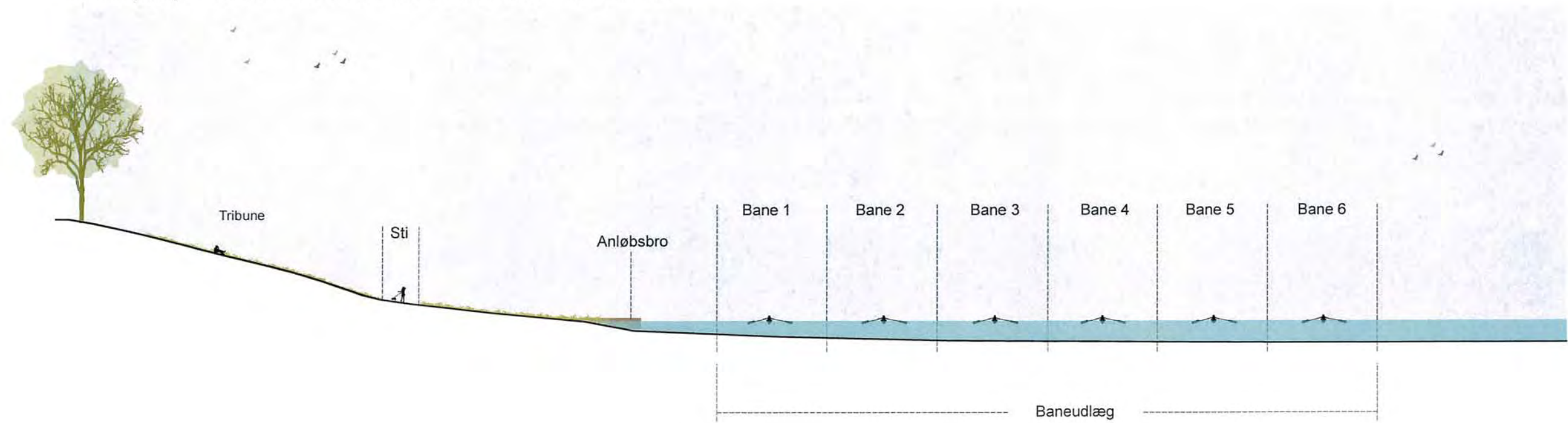
SNIT B-B [1:500]. PRINCIPSNITTET VISER DE EKSISTERENDE FORHOLD I MÅLOMRÅDET.

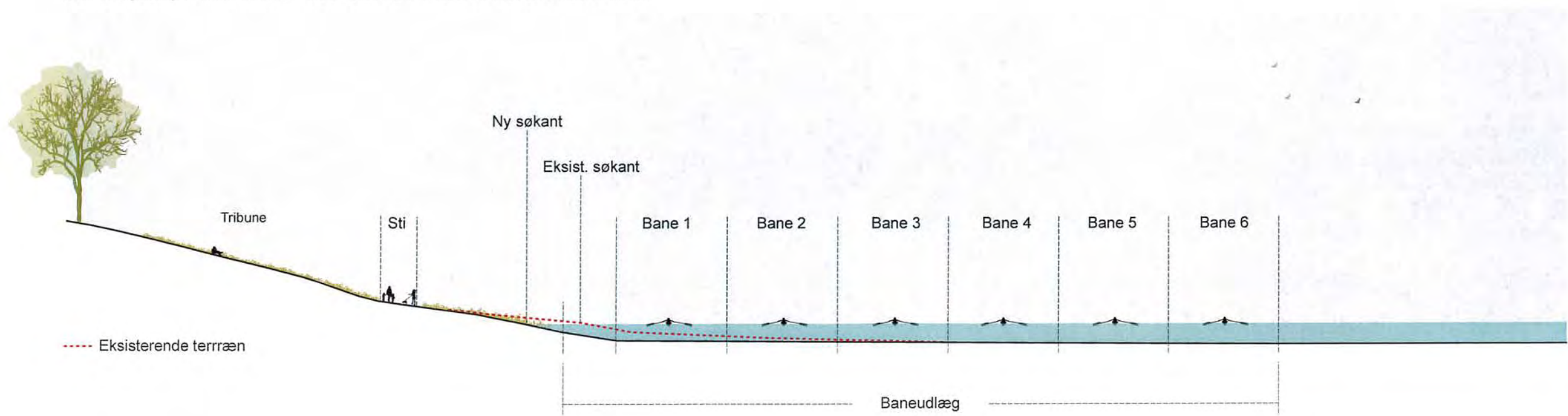
SNIT B-B [1:500]. PRINCIPSNITTET VISER DE FREMTIDIGE FORHOLD I MÅLOMRÅDET.

SNIT A-A [1:500]. PRINCIPSNITTET VISER DE EKSISTERENDE FORHOLD I MÅLOMRÅDET.

SNIT A-A [1:500]. PRINCIPSNITTET VISER DE FREMTIDIGE FORHOLD I MÅLOMRÅDET.

RESUMÉ AF NOTAT OM NATUR OG FREDNINGSFORHOLD

- » I forbindelse med projektet vil der ske en landskabsbearbejdning, så søbredden får en mere naturlig udformning med færre dominerende tekniske anlæg, end det er tilfældet i dag.
- » Ellesumpen ved Radiomarken og de gamle træer nær startområdet bliver ikke berørt af projektet.
- » Der vil kunne foretages afgravning af brinkerne, fjernelse af rorsump og fældning af træer i målområdet uden negative konsekvenser for naturforhold.
- » Der vil skulle ryddes ca. 3.000 m² skov i forbindelse med projektet. Langt de fleste af de træer, der fældes, er unge træer, og der er ingen rigtig gamle, hule træer i målområdet. Dele af skovarealet - ca. 1.300 m² - vil blive reetableret ved genplantning af bøg.
- » Projektet kommer ikke så tæt på Kobberdammene, at det vil påvirke naturforholdene i og omkring dammene.
- » Projektet berører ikke habitatområde nr. 123. Det vurderes, at opgradering af rofaciliteterne ikke vil påvirke naturtyperne og arterne på udpegningsgrundlaget.
- » Generelt rummer hele området omkring Bagsværd Sø så mange potentielle yngle- og rastesteder i form af gamle hule træer, at projektet ikke vil forringe kvaliteten og udbuddet af yngle- og rastesteder for flagermus i området. Derfor vurderes det, at den økologiske funktionalitet for flagermusene vil kunne opretholdes på samme niveau som hidtil.
- » Gennemførelse af projektet vurderes ikke at være i strid med formålet med fredningen af Bagsværd Sø. Fredningskendelsen åbner mulighed for, at der kan ske afgravning af glaciale lag i målområdet i forbindelse med en modernisering af rostadion. For dette kan gennemføres, kræves godkendelse fra fredningsnævnet.
- » Projektet vil berøre fredningen af Radiomarken ved afgravning af den eksisterende bred ved robanernes start og ved fjernelse af det eksisterende bolværk. Dette vil kræve en dispensation fra fredningen.

OPSAMLING BANER OG LANDSKAB

ØNSKER OG KRAV:

- » Banelængde 2000 meter
- » Anløbszone 22 meter
- » Afløbszone 80 meter
- » Banebredde 75 meter fordelt på 6 baner af hver 12,5 meter.
- » Der sikres en fribane på 12,5 meter langs banens sydlige side. Dog indsnævret til 6 meter ved målstregen
- » Minimum 2 meters vanddybde til fast bund i baneudlægget
- » Brinkens skråninger skal tilpasses så de får en mere naturlig hældning
- » Baneudlægget skal holde en afstand på minimum 15 meter mellem bane 6 og 1000 meter mærket

KONSEKVENSER FOR STARTOMRÅDET:

- » Baneudlægget forskydes 10 meter mod øst, hvilket medfører en afgravning af landskabet ved startområdet
- » Som konsekvens af dette og ønsket om at skabe en mere naturlig søbred flyttes sølinjen mellem 11 og 14 meter mod øst
- » Baneudlægget placeres, så det går fri af den sydlige søbred ved startområdet, og derved ikke berører den fredede ellesump ved Radiomarken
- » Ingen træer fældes
- » Der afgraves og bortkøres 1.200 m³ jord
- » En stiforbindelse nedlægges
- » Der foretages terrænregulering, så eksisterende spunsvæg bliver omdannet til en naturlig brink med skråningsanlæg 1:5

KONSEKVENSER FOR MÅLOMRÅDET:

- » Det nye baneudlæg skyder sig i det inderste punkt ca. 27 meter ind (mod syd) i eksisterende terræn.
- » Der terrænreguleres maksimalt omkring 50 meter mod syd fra eksisterende søbred
- » Et fredskovspligtigt areal på omkring 3.000 m² berøres og der skal sikres erstatningsskov
- » 1.300 m² erstatningsskov reetableres indenfor projektområdet
- » Der afgraves og bortkøres omkring 18.000 m³ jord
- » Der fjernes samlet omkring 1.000 m³ sediment og fast søbund
- » Der foretages terrænregulering, så den eksisterende brink bliver udjævnet til mere fladt skråningsanlæg 1:5
- » To stier bliver berørt, men begge bliver genetableret

HISTORISKE FOTOS AF DANMARKS ROSTADION
DE VISTE FOTOGRAFIER ER STILLET TIL RÅDGIVNING AF "GLADSAKSEBILLEDERE"

UDKIG FRA TRIBUNEN

DEN NYANLAGTE TRIBUNE

UDKIG OVER SØEN

UDGRAVNING AF MÅLOMRÅDET

LUFTFOTO AF ROSTADION

REGATTA

SIDDEPLADSER OG FORHENVÆRENDE DOMMERTÅRN

REGATTA PÅ DET NYE ROSTADION

TRIBUNEN ANLÆGGES

ADRESSE Parallelvej 2
2800 Kongens Lyngby
TELEFON 56 40 00 00
FAX 56 40 99 99
MAIL cowi@cowi.dk
WWW cowi.dk

Kære Lyngby-Taarbæk Kommunes Kulturfond,

Jeg sender hermed en ansøgning om jeres økonomiske støtte til produktionen af kortfilmen, AMBROSIA, i Lyngby-Taarbæk Kommune.

Jeg glæder mig til at høre fra Jer.

Bedste hilsner,

Maria Møller Kjeldgaard
Manna Film
Producer
61462682
mmkjeldgaard@gmail.com

OVERSIGT OVER BILAG

Information om ansøger

Projektbeskrivelse

- Pitch
- Koncept
- Fra instruktøren – Anton Breum
- Locations
- Forløb
- Cast
- Det visuelle udtryk – moodboard

Finansieringsplan

- Budget

CV: Anton Breum

CV: Maria Møller Kjeldgaard

Manuskript

ANSØGNING OM STØTTE TIL KORTFILMEN AMBROSIA

INFORMATION OM ANSØGER

Manna Film v. Maria Møller Kjeldgaard

Valdemarsgade 56, 5. sal

1665 København V

mmkjeldgaard@gmail.com

61462682

CVR-nr.: 35300309

Reg.nr.: 5366

Kontonummer: 0000313743

PROJEKTBEKRIVELSE

Der ansøges om midler til den kulturelle aktivitet i Lyngby Tårnbæk Kommune i form af produktionen og optagelserne af kortfilmen, AMBROSIA, skrevet og instrueret af Anton Breum, der handler om et smertefuldt forhold mellem mor og datter. Støtten fra Lyngby-Taarbæk Kommunes Kulturfond vil muliggøre realiseringen af optagelserne ved Lyngby Sø området, så vi kan fortælle en historie om smerte, kærlighed og ensomhed i et malende blomsterunivers, hvor vi udnytter samt promoverer Lyngby-Taarbæks forskellige arealer som locations, der er central for filmens fortælling.

PITCH

Vi befinder os i 1993.

Ene er en handlekraftig 29-årig forretningskvinde, der personificerer yuppie-kulturens glæde ved individualisme, selvstændighed og høj fart. Hun er datter og forretningspartner til den berømte florist Kirsten Becher, der var ung i '68, og som er mere optaget af blomster end budgetter. Kort efter at Ene annoncerer, at hun vil forlade sin mors virksomhed, falder Kirsten om med åndedrætsproblemer. Ene vælger at blive hjemme for at tage sig af sin mor og må aflyse en vigtig forretningsrejse. Snart opdager Ene dog, at Kirsten systematisk forgifter sig selv for at holde på Ene. Hun ser, at Kirsten forsøger at skjule det ved at putte en giftig plante fra deres drivhus i sin egen te. Ene ønsker at fremprovokere en indrømmelse fra Kirsten, og lader derfor Kirsten tro, at Ene selv er ved at drikke den giftige te. I et forsøg på at undgå indrømmelsen og samtidig redde Ene, kommer Kirsten til at bytte rundt på teen, således at Ene – mod begges forventning – kommer til at drikke giften. Kirsten redder lige akkurat Ene, og Ene vælger til sidst at tage en smertelig og dramatisk afsked med sin mor.

KONCEPT

Filmen skal både larme og varme.

En sygeseng eller et dødsleje er som regel omgivet af tavshed. Derfor findes der masser af film, der med sagte skridt behandler den slags emner. Sådan skal *Ambrosia* ikke være. Filmen skal af-

spejle de urolige sindstilstande og ikke den reelle virkelighed. Vi skal reflektere karakterernes enorme følelsesliv og male med den brede pensel. Farverne, omgivelserne, musikken, kostumerne, sminken og lyset skal alt sammen følge denne devise og turde larme – ligesom følelserne. Hårde emner og barske dilemmaer resulterer ofte i film, der afbilder en kold virkelighed, der er ubehagelig at se på, og som afviser publikum. *Ambrosia* skal invitere publikum ind i historien. Skuespillet skal derfor være nuanceret og menneskeligt, og de hårde ord skal hellere siges medfølelse end metallisk. Der skal være rigelig plads til smil og lyse blikke i en ellers mørk fortælling. Derudover skal farverne være mættede og indbydende, og kameraet skal bruges på en pæn og graciøs måde, så billederne ikke bliver for mærkelige eller forceret.

FRA INSTRUKTØREN – ANTON BREUM

Jeg ser ingen nemme løsninger for filmens karakterer. Der er ikke én simpel ting, som Ene kan vælge at gøre, så alting bliver godt igen. På den ene side ønsker Ene at tage sig af sin mor og søge hendes anerkendelse. På den anden side drives Ene af en trang til at frigøre sig fra en dominerende mor, hvis værdier hun ikke kan identificere sig med. For mig er filmens kerne denne nuancerede balancegang mellem voldsomme, modsatrettede følelser.

Samtidig er *Ambrosia* et nyt syn på to generationer, som Danmark og det meste af den vestlige verden er ganske fortrolige med: yuppierne og 68'ernes venstrefløj. Jeg er opdraget til at fremhæve det gode i 68'ernes solidaritet og frigørelse og at se ned på yuppiernes materialisme og selvoptagethed. Derfor er det sjovt og nyt at fortælle en historie med sympati for den fremadstormende yuppie, Ene, der bare søger at slippe væk fra sin mor, hvis "solidaritet" er blevet egoistisk, og hvis "frigørelse" er blevet omklamrende. For mig er det en skøn diskussion at tage i dag, hvor jeg oplever, at de fleste unge ville identificere sig stærkere med yuppierne, end de ville med 68'erne. Desuden trænger de gamle 68'ere til at overveje, om deres værdisæt stadig står for de samme gode ting, som de forestillede sig for snart 50 år siden.

Jeg vil tage denne nye diskussion ved at gøre begge karakterer nuancerede og forståelige. Kirsten har ekstremt svært ved at give slip på sin datter, hvilket er nemt at identificere sig med, og Ene ønsker sig sit eget liv, hvilket er naturligt. På den måde er *Ambrosia* en coming-of-age-story for en ret voksen kvinde i meget hårde omgivelser. Alle familier kan på én gang danne ramme for kærlige omfavnelser og smertelige opgør – og det fascinerer mig. Hvorfor gør vi så meget ondt mod de mennesker, vi elsker mest? Og hvor meget kan de stærke bånd, der binder børn og forældre sammen, i sidste ende bære? *Ambrosia* har en letforståelig, men intens historie, og med den vil jeg udforske familiens kærlighed og bitterhed – under ekstreme forhold.

LOCATIONS

Alle filmens locations er centreret omkring Lyngby Sø – specifikt i og omkring et hus med dertilhørende drivhus ned til Lyngby Sø, hvor størstedelen af fortællingen udspiller sig. Derudover foregår nogle af scenerne i en blomsterbutik, hvor Flamingo Blomster ved Ulrikkenborg Plads er tiltænkt som den ideelle ramme for dette. På den måde bruges forskellige dele af Lyngby Tårnbæks arealer som miljø for filmens handling og i særdeleshed naturen og blomsterne ved Lyngby Sø spiller en aktiv rolle i fortællingen.

FORLØB

I løbet af preproduktionen er målet at etablere et tæt samarbejde med lokalsamfundet i Lyngby-Taarbæk. Både med henblik på location, statister, ophold og forplejning for bedst muligt at skabe opmærksomhed omkring projektet gennem platforme som Det Grønne Område, foreninger og klubber. Et af grundprincipperne for projektet er at skildre Lyngby-Taarbæk som en naturskøn by og derfor vurderes det som interessant for lokalområdet. Her har vi allerede taget kontakt til et eventuelt hus ved Lyngby Sø, Lyngby Havecenter, der alle har virket positive.

Distribution

Filmen henvender sig ligeligt til unge og voksne, idet en bred målgruppe kan relatere til det følelsesladede forhold mellem mor og datter. Det vurderes at kortfilmens tema om Lyngby-Taarbæks dragende natur og farverige blomsterunivers vil bidrage positivt til at gøre området kendt for den brede befolkning. Den tætte tilknytning til Lyngby-Taarbæk skaber også en vis relevans og betydning for lokalmiljøet, hvor en lokal visning hos eksempelvis Stadsbiblioteket i Lyngby ville være ideelt. Generelt er hensigten at etablere et samarbejde med museer og foreninger, som Frilandsmuseet, der kunne bruge kortfilmen som en del af deres udstillinger. Derudover planlægges et samarbejde med skoler i området, der kunne bruge produktionen i undervisningen, såsom Lyngby-Tårnbæk Ungdomsskoles fag, Foto- og Videoproduktion, og Engelsborgskolen. Grundet projektets universelle tematikker, handling og følelser planlægges en festivalstrategi, hvor kortfilmen skal tilmeldes til både danske og internationale filmfestivaler. Yderligere er målet, at filmen bliver distribueret på internettet, herunder Filmstriben og Ekkos Shortlist, samt vist på TV – blandt andet som en del af en serie eller et tema om familieforhold. Vi føler, det er en historie, der er værd at fortælle, og forhåbentligt vil fange og røre både et lokalt, nationalt og internationalt publikum.

Forløbsoversigt

STATUS	TID
Udvikling	d.d.-17.11.2013
Preproduktion	01.05.2014-03.06.2014
Optagelse	04.06.2014-08.06.2014
Postproduktion	09.06.2014-31.09.2014
Færdig film	01.10.2014
Premiere	03.10.2014
Distribution og festivaltilmelding	01.10-2014-

CAST

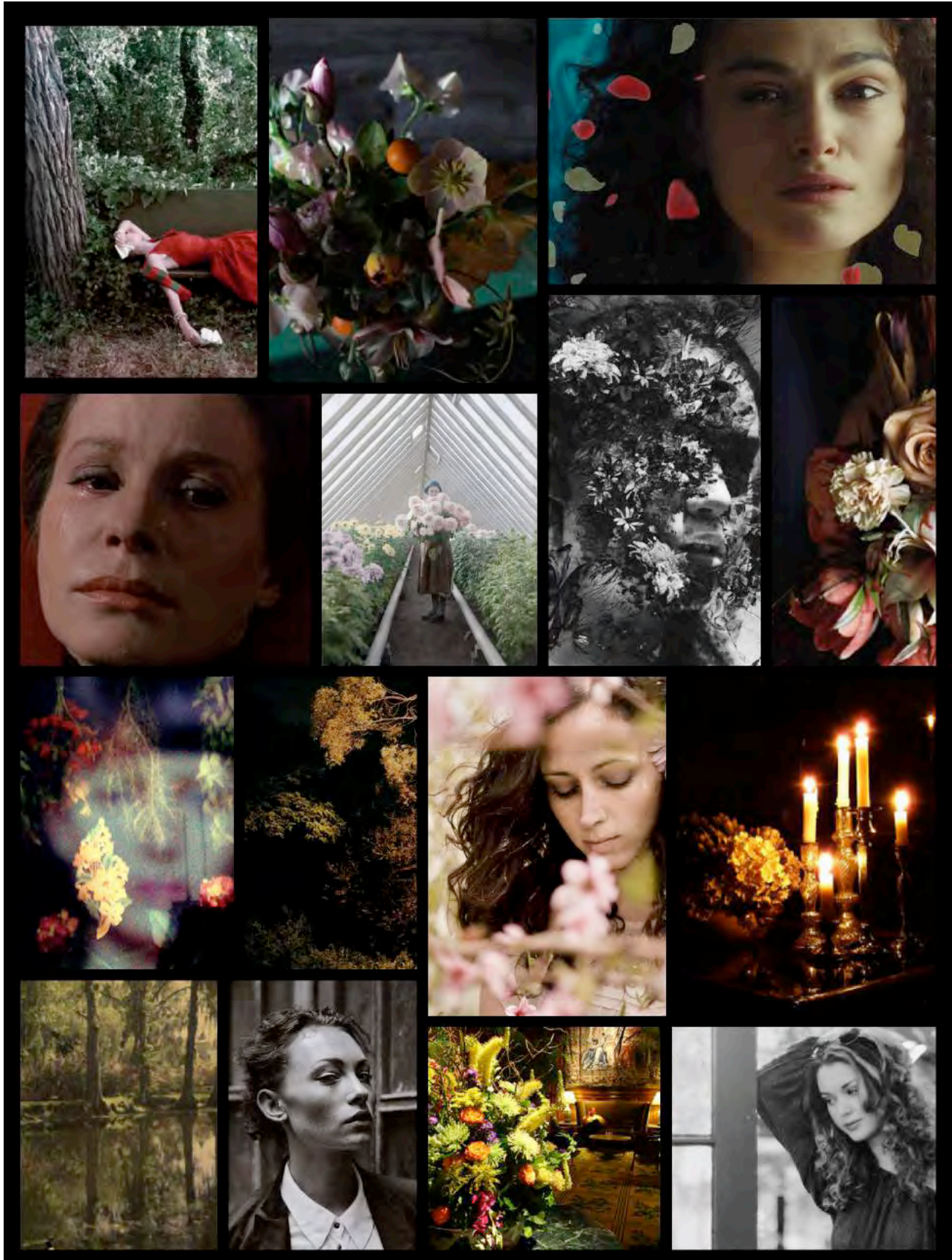
Signe Egholm

Benedikte Hansen

DET VISUELLE UDTRYK - MOODBOARD

FINANSIERINGSPLAN

Grundet projektets skildring af et blomsterunivers sat i smukke naturomgivelser væk fra København, skabes visse produktionsmæssige omkostninger under vores optagedage, herunder transport af hold og spillere. Vi søger om det resterende beløb på **20.400 kr.** – specifikt til omkostninger under optagelserne i Lyngby-Taarbæk – til at kunne realisere projektet. Fordelen ved støtten fra Filmværkstedet er, at udstyr og faciliteter stilles til rådighed, hvilket begrænser en stor del af omkostningerne. Derudover arbejder hele holdet frivilligt og ulønnet.

Jeg håber, at I vil vælge at støtte os i det omfang, der er muligt – vi vil være yderst taknemmelig for enhver størrelse af hjælp, da det vil muliggøre at følge produktionen til ende på ønsket vis.

Bevilget støtte	30.252
Det Danske Filminstitut, Filmværkstedet	20.000
Forvaltningen af 1/3 del af de kollektive båndkopimidler	10.252

Ansøgt støtte	31.825
Danske Dramatikere	10.000
Dansk Skuespillerforbund	21.825

BUDGET

1	DEKORATION OG REGI	x	Ant	Enh	á	Sub	Budget
	Dekorationsmaterialer	1	1	Sum	4.000	4.000	4.000
	TOTAL						4.000
2	KOSTUMER OG SMINKE	x	Ant	Enh	á	Sub	Budget
	Kostumer	1	1	Sum	1.500	1.500	1.500
	TOTAL						1.500
3	TRANSPORT og REJSER	x	Ant	Enh	á	Sub	Budget
	Billeje	1	7	Dage	1.785	12.494	12.495
	Benzin/Brændstof	1	1	Sum	3000	3000	3.000
	TOTAL						15.494
4	OPHOLD, FORPLEJNING	x	Ant	Enh	á	Sub	Budget
	Forplejning	1	6	Dage	1200	7.200	7.200
	TOTAL						7.200
5	UDSTYR	x	Ant	Enh	á	Sub	Budget
	Harddiske	1	2	Sum	1.479	2.958	2.958
	Leje af kamera- og lysudstyr	1	1	Sum	12.000	12.000	12.000
	TOTAL						14.958
6	LOCATION	x	Ant	Enh	á	Sub	Budget
	Omkostninger ved location	1	1	Sum	8.000	8.000	8.000
	TOTAL						8.000
7	SKUESPILLERE	x	Ant	Enh	á	Sub	Budget
	Løn til Signe Egholm	1	5	Dage	2.425	12.125	12.125
	Løn til Benedikte Hansen	1	4	Dage	2.425	9.700	9.700
	TOTAL						21.825
8	POSTPRODUKTION	x	Ant	Enh	á	Sub	Budget
	Indspilning af musik	1	1	Sum	4.000	4.000	4.000
	Foley-faciliteter	1	1	Sum	2.000	2.000	2.000
	Undertekstning	1	1	Sum	1.500	1.500	1.500
	Festivaltilmelding	1	1	Sum	2.000	2.000	20500
	TOTAL						9.500
	SAMLET TOTAL						82.477

CV

ANTON MATHIAS SELNÆS BREUM

01-12-1986/ TLF: +45 29 91 69 97/ EMAIL: ANTONBREUM@GMAIL.COM

BIOGRAFI

Anton Breum tilbragte otte år af sin barndom i Namibia og Mozambique. Senere studerede han udenlands et år i Michigan I løbet af gymnasiet og et år i Paris som et led i hans universitetsuddannelse. Anton er kandidat i statskundskab på Københavns Universitet og har gået på European Film College. Han taler flydende fransk, engelsk og dansk.

FILMOGRAFI

- 2014 "Ambrosia", manuskriptforfatter og instruktør, 20 min., kortfilm, DFI/Filmværkstedet, Manna Film og En Til Film.
- 2012 "Skrå Brædder", manuskriptforfatter og instruktør, 18 min., kortfilm med Ken Ved-segaard & Signe Mannov, DFI/Filmværkstedet og En Til Film.
- 2011 "Eno & Hortensia", manuskriptforfatter og instruktør, 29 min., interaktiv, virtuel kortfilm, En Til Film.
- 2011 "Nætter i Paris", instruktør, bag om kameraet på "Les Amours Perdus" (Samanou Acheche, instruktør), afgangsfilm fra Den Danske Filmskole.
- 2011 "Iver & Annanna", manuskriptforfatter og instruktør, interaktiv, GPS-styret kortfilm med Ditte Arnth og Jacob Teglgaard, Euman A/S.
- 2010 "Jeg tager bare det næste", manuskriptforfatter og instruktør, 7 min., kortfilm, European Film College.
- 2009 "Malerhjerte", manuskriptforfatter og instruktør, 20 min., kortfilm, DFI/Filmværkstedet.
- 2009 "Mother Woman", instruktør, 5 min., musikvideo for As fra RebeccaMaria, A:Larm Music DK.
- 2008 "Snart kommer tiden", instruktør, baseret på teaterstykket af Line Knutzon, Tårnby Teater.

Se tidligere værk, SKRÅ BRÆDDER:

<http://www.ekkoilm.dk/shortlist/film/skra-braedder/>

CV

MARIA MØLLER KJELDGAARD

27-09-1989 / 61 46 26 82 / MMKJELDGAARD@GMAIL.COM

BIOGRAFI

Maria Møller Kjeldgaard går på Super16, årgang 8, som producer samtidig med, at hun studerer på kandidaten på Filmvidenskab på Københavns Universitet. I løbet af de sidste par år har hun først været producerassistent på Nimbus Film et halvt år for producer, Eva Jakobsen samt derefter været et semester i London på udveksling og læst fire forskellige filmfag på Queen Mary University. Derudover har hun ved siden af studiet arbejdet freelance som producer ved sit eget produktionsselskab, Manna Film.

UDDANNELSE

2013- Producer, Super16, årgang 8.

2013- Studerende, Filmvidenskab, kandidat, Købehavns Universitet.

2012 Udvekslingsstuderende, Queen Mary University of London (British Cinema, Film, Literature and Adaptation, Film Archaeology & Postmodern Cinema).

2011 Praktik som producerassistent, Nimbus Film, Frederiksberg.

2009- Studerende, Film- og Medievidenskab, bachelor, Københavns Universitet.

2008 Student, Nærum Gymnasium, studieretning: Sprog og Medier.

FILMOGRAFI

2014- *Verdensmesteren mod USA*, producer, 30+ min., dokumentarfilm, udvikling.

2014- *Ambrosia*, producer, 20 min., kortfilm, Anton Breum, Filmværkstedet, udvikling.

2013- *Sømand*, producer, 15 min., kortfilm, Gabriel Tzafka, Filmværkstedet/Super16.

2013- *Den Interessante Mand*, producer, 25 min., dokumentarfilm om Per Brüel, Cecilie McNair, udvikling.

2013- *En Parmiddag*, producer, 25 min., kortfilm, Anton Thykier, Filmværkstedet, postproduktion.

2012- *We don't die, we just disappear*, producer, 40+ min., dokumentarfilm om albinoer i Tanzania, Josefine Heimburger, postproduktion.

2013 *Skrå Brædder*, producer, 18 min., kortfilm, Anton Breum, Filmværkstedet/Nordisk Film.

2011 *Flugten til Hollywood*, producerassistent, 52 min., dokumentarfilm, Trine Dam Ottosen, Nimbus Film/Filmværkstedet.

2011 *Antboy*, producerassistent, spillefilm, Ask Hasselbalch, Nimbus Film/DFI.

AMBROSIA

af

Anton Breum

Sjette draft

En Til Film
Manna Film
Filmværkstedet
2014

Anton Breum
29916997
antonbreum@gmail.com

Maria Møller Kjeldgaard
61462682
mmkjeldgaard@gmail.com

1 INT. DRIVHUS - DAG

ENE (29) følger efter KIRSTEN (50), der går uroligt rundt og arbejder med forskellige ting i et overbeplantet drivhus.

Ene er køn, men ser bekymret og anspændt ud. Hun ligner en yuppie og er klædt i et skarptskåret jakkesæt, der fremhæver hendes spinkle krop. Hun trækker en rejsekuffert efter sig og bærer en skuldertaske.

Kirsten ser smuk og stærk ud i sit robuste 80'er-arbejdstøj, men hendes sporadiske bevægelser afslører, at hun er urolig og bange.

ENE

Hører du efter?

Kirsten banker jord ud af en potteplante uden at svare.

ENE (CONT'D)

Det er endt med at jeg bliver en slags områdedirektør for alle de konferencer de afvikler i Danmark og Sverige.

Kirsten knækker en stilk på en plante.

ENE (CONT'D)

Det meste er jo i København, men den første er i Göteborg så jeg skal derover idag og så igen i weekenden, når-

KIRSTEN

(afbryder)

Og jeg kan rådne op her alene.

Ene tager en dyb indånding. Der er varmt og fugtigt i drivhuset.

Der står en radio blandt nogle af planterne, som Ene går hen og slukker for.

RADIOSTEMME

*...noget om Tamilsagen /
familiesammenføringer...*

ENE

Jeg har sat drengene på kontoret ind i, hvad du forventer af dem. De er helt klar til at overtage mine opgaver.

(CONTINUED)

(CONTINUED)

KIRSTEN

Du knækker da nakken på alt det der.

ENE

(tørt)

Jeg passer på mig selv mor.

KIRSTEN

Og charmer dig selv til en karriere så langt væk som muligt, mens jeg bare kan...

Hun gestikulerer opgivende.

Beat.

ENE

Jeg trænger også til noget afveksling.

KIRSTEN

Fra hvad? Det siger du altid.

Kirsten stirrer såret på Ene.

ENE

Jeg skal nok tage mig af ordren til Riddersholm, den var jeg jo igang med. Har du besluttet dig for hvilken kombination vi vil... I vil tilbyde dem?

Kirsten stirrer fortsat på Ene, som om hun slet ikke hører hende.

Lang pause.

KIRSTEN

Impatiens. Med de nye violer.

Ene går. Vi bliver kort med Kirsten, der kigger efter Ene.

2 EXT. HAVE - DAG

Ene går væk fra drivhuset, der ligger i haven til et stort hus.

Skilt: **1993**

I indkørslen holder der en taxa og venter på Ene.

(CONTINUED)

I baggrunden kan vi se antydningen af Kirsten, der bevæger sig en lille smule og derefter kollapser voldsomt.

Ene hører lyden af noget, der smadrer, og vender sig. Hun tager først et par langsomme skridt mod drivhuset. Så forstår hun alvoren og sætter i panisk løb.

3 INT. DRIVHUS - DAG

Ene ser først en ødelagt tekop med mørkeblåt mønster ved indgangen til drivhuset, og ser så sin mor ligge lidt derfra.

Ene falder på knæ ved siden af Kirsten, der har voldsomme vejrtrækningsproblemer.

ENE

Mor?! Mor!

Kirsten hiver efter vejret.

TAXACHAUFFØREN træder ind i drivhuset.

TAXACHAUFFØR

Er I okay?

ENE

Ring efter hjælp!

Titel: **AMBROSIA**

4 INT. STUE - DAG

Ene lægger et stort hvidt lagen over et møbel. Hun taler med HALD (50), mens hun går rundt og rydder op i stuen, der er ved at blive gjort klar til en flytning. Forskellige møbler står endevendt og ovenpå hinanden, så rummet får en labyrintisk kvalitet.

Hald er lav, rund i det og har hentehår, men udstråler en naiv varme og venskabelighed. Han er ulasteligt klædt i et mørkt jakkesæt.

Gennem en dør kan vi se Kirsten sidde i et tilstødende lokale, langt nok væk til ikke at kunne høre dem.

HALD

(lavmælt, men ophidset)

Men din mor tror jo du bliver hele weekenden!

(CONTINUED)

ENE

Jeg burde være i Göteborg allerede.
Jeg tager afsted i aften.

HALD

Jamen der kommer flyttemænd på
mandag - Kirsten skal jo bruge dig
her.

Beat. Støvet fra flytterodet fanger lyset fra vinduerne.

ENE

Bliver det bedre for hende?

HALD

Jeg ville både være en dårlig
mægler og en dårlig ven hvis jeg
ikke kunne sørge for at hun fik en
god slat for den her kasse. Det er
også for dyrt at blive siddende i
den alene. Og nu er hun måske endda
for syg til det?

ENE

Den her gang var det i hvert fald
rent faktisk noget alvorligt.

HALD

Kirsten er da ikke en til at pynte
på så noget?

ENE

Måske ikke når hun ringer til dig.
Flyt dig.

Hald træder til side, så Ene kan komme hen til et andet
møbel, hun skal dække til.

HALD

Har du overhovedet sagt det til
hende?

ENE

Hun ved udemærket jeg skal afsted.

5 INT. GANG - DAG

Ene bærer to store, svajende blomsterbuketter. Hun kommer
ude fra den lyse, sommerlige have og går gennem huset. Der
er blomstrede mønstre, blomstret tapet og pyntegenstande med
blomstermotiver overalt i det her hus.

6 INT. KIRSTENS VÆRELSE - DAG

Ene kommer ind på det mørke værelse, hvor Kirsten sidder, omgivet af blomster og "God Bedring"-kort. Hun trækker vejret raspende og taler besværet, og hun ser ud til at fryse.

De tunge gardiner er trukket helt for, og det eneste lys i mørket kommer fra nogle varmelamper, Kirsten har stående tæt på sig.

De to kvinder har en meget familiær tone, der hele tiden skifter mellem kærlig og bitter.

KIRSTEN

Hvor har du været?
(om den nye buket Ene har med)
Nej, herover.

ENE

Den her er fra Charlotte Gottlieb
og hendes mand.

KIRSTEN

Hun er en klaphat. Og det er han
vel også.

ENE

Og de gule gerbera uden afsender
går jeg ud fra er fra dig selv.

KIRSTEN

Du siger det som om der er noget i
vejen med det.

Ene arrangerer buketten på et avanceret te-bord, der står lige ved siden af Kirsten.

Beat.

KIRSTEN (CONT'D)

Jeg sad før og så på dine hænder.
Og det slog mig, at de ikke er
pæne. De har aldrig været pæne. De
er for svage og skrøbelige og de er
hele tiden kolde og fugtige.

ENE

Hald låner lige telefonen, så er
han klar.

(CONTINUED)

KIRSTEN

Jeg har altid fået ros for at have
så smukke, levende hænder. Det er
næsten naturstridigt, at jeg skulle
avle de her livløse lapper.

Hun løfter den ene af Enes hænder lidt op.

ENE

Får du nu ondt af dig selv?

KIRSTEN

Ikke over det.

Et giftigt blik mellem Ene og Kirsten.

Ene vender sig mod blomsterne igen.

ENE

Kan vi ikke lukke noget lys ind?
Man bliver kvalt herinde.

KIRSTEN

Det trækker.

Beat.

KIRSTEN (CONT'D)

Du burde ikke skifte stilling. Det
er for meget for dig.

Kirsten stryger Ene over kinden. Noget der ligner kærlighed.

ENE

Dine kløer er sprukne og ru og står
rigtig godt til mine kolde hænder.

Kirsten lukker øjnene og læner sig tilbage. Ene går hen for
at sætte sig.

KIRSTEN

(med et halvt øje åbent)
Hvor skal du nu hen?

ENE

Jeg skal ingen steder.

KIRSTEN

Så længe det varer.

Enes telefon ringer. Det er en klodset mursten med træk-ud
antenne.

Hun tager den, men kan ikke få signal.

(CONTINUED)

ENE

Hallo?

KIRSTEN

Det er da et smart legetøj de har givet dig.

Telefonen giver en høj, dissonant hyletone fra sig, som skærer Ene i øret. Hun prøver at slukke telefonen.

Kirsten griner hæst, men standser på grund af smerterne. Ene lukker telefonen. Hun ler ikke.

ENE

Det er bedst du ikke griner.

Kirsten tager besværet en tår af sin te.

7

EXT. HAVE - DAG

Kirsten, Ene og Hald går ind i drivhuset.

HALD

...ejendomsmægler blabla...

ENE

(til Hald, om planterne)
Lad være med at spise nogen af bærrene, halvdelen af dem er giftige.

HALD

...mere ejendoms blabla...

KIRSTEN

Egentlig ville jeg jo slet ikke sælge. Men Ene vil ikke overtage huset.

Akavet pause.

ENE

(til Hald)

Det er sødt af dig at hjælpe med det her.

HALD

Med det antal villaer jeres blomster har hjulpet mig med at sælge - så er det nu så lidt.

(CONTINUED)

Hald læner sig frem og skal til at røre ved en karakteristisk plante med bær og blomster. Ene standser hans hånd.

Kirsten ser dem ikke, men står og rør ved nogle andre blomster.

KIRSTEN (V.O.)
Min have var den første i landet
med vinterstærk krysantemum.

Ene peger på mærkatet, der hører til planten. Det er tydeligt angivet, at planten er giftig. Hald tager lidt afstand til planten.

KIRSTEN (CONT'D)
Det kunne virke vigtigt, men det er
det så åbenbart ikke.

ENE
Jeg er træt af krysantemum.

HALD
(prøver at redde stemningen)
Både haven og drivhuset kan jo
forøge herlighedsværdien
betydeligt. Men først hvis her
bliver ryddet lidt op.

KIRSTEN
Det er fint, Ene er her hele
weekenden.

Ene og Hald kigger på hinanden.

KIRSTEN (CONT'D)
Er du ik' Ene?

Enes telefon ringer igen.

Hun går ud af drivhuset for at tage den.

KIRSTEN (CONT'D)
(til Hald, om Ene)
Hvad fanden gir' du?

8 EXT. HAVE - DAG

Ene står i den lyse, luftige have og taler i telefon. Fra hvor hun står, kan hun se Kirsten stå inde i huset. Kirsten ser ikke Ene.

(CONTINUED)

ENE

Så sig til dem vi kan levere inden
næste sommer. Det er alligevel det
eneste de vil høre.

Kirsten begynder at hoste igen.

ENE (CONT'D)

Ja. Ja. Ja det ville være nemmere
hvis jeg var der.

Kirsten hoster voldsommere og er nød til at støtte sig til
en stol.

ENE (CONT'D)

Jeg...

Ene kigger på Kirsten igen.

Tøver.

Hun skal til at sige én ting, tager sig i det, og beslutter
sig så:

ENE (CONT'D)

Nej, jeg kommer ikke. Ikke så længe
min mor er syg.

Beat.

ENE (CONT'D)

Og I skal lade være med at ringe
resten af weekenden. Jeg har brug
for at være her.

Hun lægger på. Kirsten sætter sig og prøver at få vejret.

9

INT. DRIVHUS - DAG

Montage: Ene og Kirsten rydder op i drivhuset.

1. Ene sorterer potteplanter og lignende i to kasser: En til
"Smid væk" og en til "Gem". Hun fordeler planter nogenlunde
ligeligt i de to kasser.

2. Et andet sted i drivhuset. Kirsten giver Ene nogle
planter/grene, hun skal bære. De er besværlige.

3. Kirsten kommer gående og ser de to kasser med "Smid væk"
og "Gem".

4. Kirsten lægger mere på Ene, som hun skal bære. Det er
både lidt tungt og vildt upraktisk for Ene.

(CONTINUED)

5. Ene kommer tilbage til de to kasser. Alle planterne er flyttet over i den kasse, der hedder "Gem". Hun tørrer opgivende noget sved af panden.

6. Ene skal til at bakse sig selv ud af drivhuset med det kæmpe læs planter, Kirsten har givet hende. Kirsten når dog lige at standse hende for at smide en nogle grene eller lignende om halsen på Ene, fordi Ene ikke kan have mere i hænderne. Kirsten går, Ene kigger efter hende. Hun ser næsten komisk ud, fuldstændig indhyllet i blade og blomster.

10 INT. STUE - DAG

Ene sætter en kasse fra sig på et bord. I en halvåben kasse ved siden af hende får hun øje på noget.

Hun tager et VHS-bånd ud af kassen og kigger på mærkatet.

11 INT. FJERNSYNSSTUE - DAG

Ene tænder for fjernsynet.

FJERNSYNSSTEMME (V.O.)
...noget mere om Tamilsagen "Der er ikke fejlet noget ind under gulvtæpper"...

Ene står med en fjernbetjening og spoler i et interview med Kirsten.

JOURNALIST (V.O.)
Det er jo ikke længe siden, at Becker Blomster blev udnævnt til en af Europas mest anerkendte florerister. Har det noget at gøre med din stil?

Kirsten står i en blomsterbutik og bliver interviewet. Hun er meget belevet og indtagende.

KIRSTEN
Altså jeg blev jo lært op i den meget traditionelle skole hvor alting altid var flerfarvet og man ikke tog så mange chancer.

12 EXT. HAVE - DAG

Lyden af Kirstens interview fortsætter henover billederne fra haven.

Kirsten går rundt på skyggesiden af huset og brænder ukrudt med en tung ukrudtsbrænder.

KIRSTEN (V.O.)

Men efterhånden som jeg fik mere spillerum kunne jeg gå efter det jeg selv brød mig mere om, mere rene linjer, mere modige landskaber, for eksempel ved kun at bruge én type blomster eller en enkelt farveblok for at gøre maksimalt indtryk.

13 INT. FJERNSYNSSTUE - DAG

Vi ser igen Ene, der klargør nogle brusetabletter.

KIRSTEN (V.O.)

Og det taler jo til folk i dag, hvor blomster ikke spiller en ligeså central rolle i dagligdagen som før i tiden, så der skal mere til før folk lægger mærke til blomsterne. Så på den måde er vi fulgt med tiden.

14 EXT. HAVE - DAG

Lyden af interviewet fortsætter.

Vi ser Kirsten, der hoster voldsomt og fortsætter med at brænde ukrudt.

JOURNALIST (V.O.)

Du er en singlekvinde i toppen af hvad der efterhånden er en mellemstor koncern. Er det nogensinde hårdt?

KIRSTEN (V.O.)

Hvordan hårdt?

JOURNALIST (V.O.)

Kan det være ensomt på toppen?

(CONTINUED)

(CONTINUED)

KIRSTEN (V.O.)

Om det er ensomt?

JOURNALIST (V.O.)

Ja.

KIRSTEN (V.O.)

Altså, jeg har været gift tre gange hvis det er det du mener. Men det var altid mig, der gik fra dem. Jeg er ikke den, der bliver ladet alene tilbage. Og jeg har jo min datter. Hun assisterer mig i alting, og det er jo meget travlt, så det er lige før vi bor sammen!

15 INT. FJERNSYNSSTUE - DAG

Ene tager en slurk af sin brusetabletblanding og lægger sig på stuebordet.

JOURNALIST (V.O.)

Ja, jeg kan forstå at du havde været i feltet i mange år, men at forretningen først rigtig tog fart, da din datter, Ene, kom til - kan du fortælle lidt om det?

KIRSTEN (V.O.)

(misfornøjet)

Først rigtig tog fart...

JOURNALIST (V.O.)

Ja I ekspanderede og ansatte over-

KIRSTEN (V.O.)

Det er jo bare tal. Jeg plejer at sige at jeg havde bundet blomster i 10 år, da Ene stadig gik med ble! Jeg er heldig jeg har hende, og hun er heldig hun har mig!

Vi ser Ene og lytter til journalisten, der griner.

16 INT. DRIVHUS - DAG

Ene går og spuler ruderne i drivhuset.

Hun flytter på nogle af de giftige planter.

(CONTINUED)

Hun standser, da hun flytter på den, som Hald snusede til tidligere. Hun ser, at en god håndfuld af stilkene er blevet klippet af.

Hun kigger på plantens mærkat. "Ambrosia Belladonna". Det er tydeligt indikeret, at planten er giftig.

Hun rører forsigtigt ved de overskårne stilke.

Det banker højt på ruden til drivhuset. Ene vender sig med et sæt.

Uden for ruden står et BLOMSTERBUD med en stor gul buket.

17 EXT. HAVE - DAG

Ene kommer ud og tager imod blomsterne.

BLOMSTERBUD

Beklager. Der var ikke nogen der svarede ved døren.

ENE

Min mor hviler sig.

BLOMSTERBUD

Den her er også uden afsender. Hun må være en meget afholdt dame.

Beat.

ENE

Enormt.

18 INT. GANG - DAG

Ene går forbi døren til Kirstens værelse med den nye buket. Hun hører lyden af Kirsten, der klager sig.

19 INT. KIRSTENS VÆRELSE - DAG

Ene kommer ind på Kirstens mørke værelse, hovedsageligt oplyst af en enkelt varmelampe. Kirsten er i sin seng og har smerter og mareridt. Hun giver nogle små, forpinte lyde fra sig og fægter en lille smulle med armene.

Ene prøver at berolige sin mor, men hun klager sig bare endnu højere, da Ene lægger en hånd på hendes svedige pande. Kirsten åbner øjnene lidt, men hendes fjerne blik er stadig fanget i drømmen.

(CONTINUED)

Ene ser bekymret på Kirsten.

Ene henter nogle enkle, langstilkede blomster. Hun flytter et møbel med en tekande på og sætter en stol, så hun kan sidde ved siden af Kirstens seng. Kirsten sidder halvt op i sengen.

Ene får Kirstens opmærksomhed og lægger blomsterne foran hende. Så går hun langsomt i gang med at flette blomsterne, mens Kirsten følger hendes hænder med øjnene.

Ene tager så Kirstens højre hånd og får hende til at flette med. Kirsten slapper langsomt af, og de smiler begge, mens de hjælpes ad med at flette en simpel blomsterkrans.

Ene giver Kirsten kransen på som en krone, Kirsten griner stille og prøver at få den af. Så tager Ene den selv på hovedet.

Kirsten smiler. Ene stryger hende over kinden.

KIRSTEN

Ene. Mit Enebær.

Ene begynder at trække sin hånd til sig.

KIRSTEN (CONT'D)

(stille)

Du må ikke gå.

Kirsten falder i søvn, mens Ene kigger på hende.

Ene skruer ned for varmelampen.

20 INT. ENES VÆRELSE - NAT

Ene vågner i sin seng.

Hun rejser sig og kigger ud af vinduet.

Hun ser, at der er lys i drivhuset.

21 EXT. DRIVHUS - NAT

Ene kigger ind i drivhuset.

22 INT. DRIVHUS - NAT

Kirsten står ved et bord i drivhuset og arbejder.

Foran sig har hun Ambrosia-planten.

Kirsten tager blade og bær fra planten og hakker dem ganske fint.

Pludselig vender hun sig og lytter.

23 EXT. DRIVHUS - NAT

Ene dukker sig for ikke at blive set.

24 INT. DRIVHUS - NAT

Kirsten blander nu det, som hun har hakket, med almindelig sort te og overfører blandingen til en teåske. Hun lukker låget og begynder at rydde op.

25 INT. GANG - NAT

Ene kigger ind på sin mors værelse.

26 INT. KIRSTENS VÆRELSE - NAT

Kirsten tager en lille bitte smule af den giftige te fra teåskan og lægger det i en tesk.

Så hælder hun varmt vand gennem sien ned i en mørkeblå tekop og fjerner sien.

Hun tager langsomt og besværet en meget lille tår og begynder straks at hoste.

27 INT. GANG - NAT

Ene ser forfærdet til.

28 INT. KIRSTENS VÆRELSE - NAT

Kirsten stiller koppen fra sig, mens hun hoster voldsomt.

Hun ruller en skuffe ud fra sit tebord. I skuffen er der en masse matchende teåsker, der er nøjagtigt magen til den, som Kirsten netop havde med sig til drivhuset. Skuffen er bygget

(CONTINUED)

til æskerne, således at der er én plads til alle æskerne, og de står pænt og nøjagtigt arrangeret. Der er kun én plads ledig, og her placerer Kirsten æsken med giften.

Hun hoster voldsomt igen og holder resten af teen ud i en blomstervase, før hun lukker øjnene og koncentrerer sig om sin anstrengte vejrtrækning.

29 INT. GANG - NAT

Ene vender sig grædende væk fra døren og må holde sig for munden, for at Kirsten ikke skal høre hende.

30 EXT. TERASSE - DAG

Ene sidder og ødelægger en blomst ved at pille stilken fra hinanden i en masse små trevler. Der ligger en bunke blomstertrevler ved siden af.

Hun vrider blomsterne, trækker vejret tungt, og rejser sig.

31 INT. GANG - DAG

Ene går ned af gangen, hun bærer en bakke med et testel og en kande med varmt vand på.

32 INT. KIRSTENS VÆRELSE - DAG

Ene kommer ind og stiller bakken fra sig, Kirsten sidder lidt væk fra tebordet. Hun hiver mere efter vejret end ellers.

ENE

(taler, mens hun koncentrerer sig om noget helt andet)
Jeg forlængede leverancen til Riddersholm med to år. De er gået over til at bruge ugebuketter og så særordrer ved konferencer og begivenheder. Jeg tror sagtens I kan få hele hotelgruppen, hvis I kan vise nok variation i forhold til det I leverer i Gentofte.

Mens hun taler, åbner Ene skuffen med teaskerne og stiller sig foran den, så Kirsten ikke kan se, hvad hun laver.

Ene tager æsken med gift op. Derefter tager hun æsken lige til højre for (som er magen til) op. Så sætter hun giftæsken ned på den anden æskes plads og vender sig om.

(CONTINUED)

KIRSTEN

Jeg troede du var ligeglad med hvad
Becker Blomster foretog sig.

ENE

Du ser forfærdelig ud. Har du fået
sovet?

Kirsten ser at pladsen, hvor gift-teen plejer at stå, er
tom. Hun kigger panisk på, mens Ene klargør sin kop og
tesien.

KIRSTEN

Jeg har ikke... jeg...

Ene gør med vilje sine bevægelser overdrevent rolige og
ubekymrede, for at give sin skrækslagne mor tid til at
tænke. Ene tager en stor skefuld af den harmløse te og skal
lige til at hælde den over i tesien.

KIRSTEN

Ene!

ENE

Ja? Hvad er der?

Kirsten tøver.

ENE (CONT'D)

(inderligt)

Er der noget du vil sige?

KIRSTEN

Jeg...

Ene ser håbefuldt og ængsteligt på hende.

KIRSTEN (CONT'D)

Jeg er helt utilpas. Vil du ikke
lukke lidt luft ind?

Ene synker lidt sammen i åbenlys skuffelse. Hun putter
teskeen tilbage i æsken og rejser sig.

Mens hun går hen for at åbne vinduerne, skynder Kirsten sig
at tage æsken, som Ene var ved at hælde op fra. Hun bytter
den hurtigt ud med æsken i pladsen til højre, som hun tror,
er en af de ufarlige. Vi ved imidlertid, at det er den
giftige blanding.

Ene står ved vinduet med ryggen til Kirsten og tager en dyb
indånding. Så vender hun sig og sætter sig igen.

(CONTINUED)

Ene hælder langsomt tre store skefulde gift-te over i tesien.

Kirsten slapper markant mere af nu.

Ene kigger skuffet og sammenbidt på sin mor, mens hun hælder varmt vand gennem sien.

Kirsten smiler lidt til Ene.

Ene tager sien ud af koppen og løfter koppen.

ENE

Du er sikker på, der ikke er noget, du vil sige?

KIRSTEN

Jeg er bare træt Ene.

Ene sukker nedslået og drikker tre store tåre fra koppen. Hun mærker straks at noget er galt. Hun kigger forbløffet fra den åbne teåske til den tomme plads i skuffen. Hun kigger på tesien og får øje på en genkendelig rest fra planten i sien.

KIRSTEN (CONT'D)

(kigger ud af vinduet)

Jeg havde altid tænkt mig at plante kaprifolier herhjemme.

Ene falder om på gulvet, smadrer sin tekop, fuldstændigt ude af stand til at trække vejret.

KIRSTEN

Ene?! ENE!

Hun kaster sig ned ved siden af Ene, der vrider sig og kæmper for at få luft.

Kirsten knuger Ene, mens hun ser sig rædselsslagen omkring. Hun griber den åbne teåske på bordet, stikker næsen ned i den og væmmes af dens duft.

KIRSTEN

Nej, Ene! Nej nej nej!

Kirsten griber ud efter en af de gule gerbera buketter, så hurtigt hun kan, mens hun selv hoster.

Hun vælter buketten på gulvet. Blomsterne er holdt sammen af lidt sejlgarn, som hun må kæmpe lidt med for at få en blomst med en lang, kraftig stilk fri.

(CONTINUED)

Ene ligger mere stille på gulvet nu. Raller stadig en anelse.

Kirsten skynder sig hen og får hævet Ene en smule op, så hun ligger i skødet på hende.

Kirsten prøver at tvinge stilken ind i Enes mund.

KIRSTEN

Ene - kom så -

Ene spænder enormt meget og vender sig væk fra blomsten.

Kirsten kigger Ene i øjnene og fanger hendes blik.

KIRSTEN (CONT'D)

Ene! Du skal!

Kirsten tvinger Enes mund åben og stikker stilken ned i halsen på hende.

Ene vælter om på maven og kaster op i en anden stor blomstervase med blomster i, der står på gulvet.

Hun inhalerer dybt og hoster straks derefter.

Kirsten får lagt Enes hoved i sit skød igen.

Ene hiver efter vejret. Langsomt roligere og roligere.

KIRSTEN

Undskyld skat, undskyld Ene,
undskyld undskyld.

Ene kommer lidt mere til sig selv og kigger på Kirsten.

Så begynder hun at slå ud efter Kirsten og skubbe hende voldsomt væk fra sig.

Ene ruller gispende væk fra Kirsten, og de to kvinder ligger hver for sig på gulvet, mellem en masse blomster.

33 EXT. INDKØRSEL - DAG

Senere. Ene har noget nyt tøj på og trækker en kuffert efter sig som i starten af filmen. I baggrunden kan vi se TO FLYTTEMÆND, der er ved at bære noget ud i en flyttevogn.

Ene løfter kufferten op i bagagerummet på en taxa, der venter på hende.

Hun hører noget og går et par skridt rundt om huset, så hun kan se resten af haven.

(CONTINUED)

Kirsten står ved en olietønde, i hvilken hun har tændt et bål.

Hun kaster Ambrosia-planten ned i tønden og tømmer ligeledes teasken ned i flammerne.

Kirsten får øje på Ene.

De stirrer på hinanden gennem flammerne. Lyden af ild.

Ene vender sig og går tilbage til taxaen.

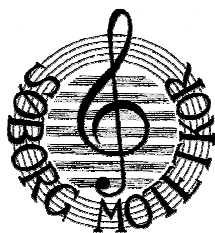
Kirsten kigger efter hende.

Ene sætter sig ind i taxaen.

RADIOSTEMME
...noget om tamilsagen...

Hun kigger ud af ruden en enkelt gang, mens bilen sætter i bevægelse.

S L U T

Lyngby-Tårnbæk Kommune
Kulturpuljen
Lyngby Torv
2800 Kgs. Lyngby

31. marts 2014

Juleoratorium af J S Bach - Ansøgning om tilskud til opførelse af koncert.

Søndag 13. december 2014 opføres *Juleoratorium* af J S Bach i Virum Kirke. Ved koncerten medvirker Søborg Motetkor med 60 erfarne korsangere, 4 professionelle solister og et orkester sammensat af professionelle musikere og gode amatører.

Søborg Motetkor afholder årligt en række kirkekoncerter med såvel mindre à cappella værker som større værker med orkester- eller orgelledsagelse og har gennem sin 70 årige eksistens udviklet sig til et habilt amatør-koncertkor. Fra koncertaktiviteterne i 2012-2014 kan nævnes oratoriet *Elias* af Mendelssohn, *Messias* af Händel i Virum og Hellerup kirker i december 2012 og koncerter i hhv Ribe Domkirke og Den danske Kirke i Flensburg i juni 2013, *Stabat Mater* af Dvorak ved to påskekoncerter i 2014 og *Bachs Juleoratorium* ved i alt fem koncerter i december 2013 og 2014. Vi har gennem en årrække udviklet et godt samarbejde med Virum Kirke med en eller to årlige koncerter. Lydclip fra korets opførelse af Juleoratoriet kan høres på www.motetkor.dk

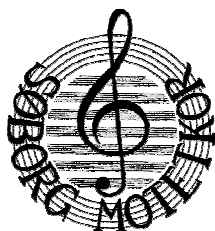
Et koncertarrangement som Bachs *Juleoratorium* kan kun balancere økonomisk med eksternt tilskud. Derfor ansøger Søborg Motetkor om tilskud fx 15.000 – 20.000 kr fra Lyngby-Tårnbæk Kommunes Kulturpulje. Det resterende underskud forventes dækket via tilskud fra private fonde. Sponsorer nævnes i koncertprogrammer, på plakater og i anden PR for koncerten. Efter koncerten udarbejdes slutregnskab og evaluering.

Det er vort håb, at Lyngby-Tårnbæk Kommunes Kulturpulje vil se velvilligt på vores ansøgning om støtte til gennemførelsen af Bach: *Juleoratorium* i Virum kirke 2014.

Med venlig hilsen
Søborg Motetkor

Elsa Tromborg
f/ Inge Lise Wilhjelm

Søborg Motetkor – www.motetkor.dk
v/Inge Lise K. Wilhjelm, formand, Bregnevej 9, 2820 Gentofte, tlf. 3965 1231
Danske Bank konto: Reg.nr. 1551 Konto nr. 33 4101 3429. SE nr. 74971512.

Budget for Søborg Motetkors opførelse af Bach: Juleoratorium – Del 1+2+3

Virum Kirke lørdag d. 13.12.2014,

Budgettede udgifter:

• Solister og dirigent	kr. 15.000
• Repetitør	kr. 4.000
• Orkester sammensat af professionelle musikere og gode amatører:	
Cembalo + pauker (incl. instrument og transport)	kr. 3.000
Strygere prof./semiprof. incl. koncertmester	kr. 14.000
Obo/trompet – prof. blæsere	kr. 10.000
• Nodelaje – musikere	kr. 1.250
• Podier og lys	kr. 1.500
• PR, plakater og koncertprogrammer	kr. 2.000
• Blomster + vin til amatører	kr. 2.000
• Diverse og uforudsete udgifter	kr. 2.000
I alt:	kr. 54.750

Anslåede indtægter:

- Koncert i Virum Kirke 13/12-2014
150 billetter à 120 kr. 18.000 kr.

Tilsagt støtte:

- Virum Kirke 15.000 kr.

Samlede forventede indtægter 33.000 kr.

Forventet underskud: 21.750 kr.

**Søborg Motetkor - www.motetkor.dk
v/Inge Lise K. Wilhjelm, formand, Bregnevej 9, 2820 Gentofte, tlf. 3965 1231**

Arrangørs Forpligtelser:

- forbereder ren og klar scene, så indrykning med instrumenter kan foregå uden yderligere oprydning og rengøring: **det er en del af huslejen, hvor der altid er beregnet tid til klargøring, nedtagning og rengøring**
- sørger for stemt flygel: **pris 1.500 kr.**
- fuldt funktionsdygtigt PA med passende dækning af hele lokalet: **se svar fra vores tekniker Martin Jensen**
- DR Bigbandet bruger spillestedets PA, mixer, monitors og stativer, **OK**
- DR Bigbandet supplerer spillestedets monitors hvor nødvendigt, **OK**
- Yderligere aftaler angående teknik aftales med Morten Büchert: tel. 2245 8844, mail: morten@mortenbuchert.com
- Scenemester under hele prøveforløbet og koncert (uden ekstra betaling): **se svar fra vores tekniker**
- Lysmand, samt passende lys til koncerten (uden ekstra betaling): **se svar fra vores tekniker**
- At stille 2 hjælpere til rådighed for af og på læsning af instrumenter samt teknik før og efter prøve/koncert. Nærmere tidspunkt aftales med DRBB regissør Nicolas Koch. Tel: 4013 6327: **pris 2 mand x 4 timer x 300 kr. = 2.400 kr.**
- sørger for ordentlige garderobeforhold til 19 musikere, 1 solister, dirigent samt 3 produktionsfolk, **Ja**
- sørger for forfriskninger til DRBB. Vand, kaffe og the i rigelige mængder: **pris 50 kr. x 24 personer = 1.200 kr.**
- Sørge for passende måltid før eller efter koncert (efter aftale med regissør): **pris for buffet 200 kr. x 24 personer = 4.800 kr.**
- sørger for lokal markedsføring: **JazzKlub Lyngby**
- stiller 10 billetter til rådighed for DR: **JazzKlub Lyngby**
- KODA oplysninger og -afgift: **JazzKlub Lyngby**

I tilfælde af afbud fra solisten pga. sygdom eller lign. vil DR, som kunstnerisk ansvarlig bestræbe sig på at finde en erstatning på samme kunstneriske niveau.

Budget for teknik og andet

Emne	Pris ex. moms
Leje af strøm	0 kr.
Leje af Lyd	19.110 kr.
Leje af lys	0 kr.
Leje af video	0 kr.
leje af scenen	0 kr.
transporte	0 kr.
Produktionsleder /afvikling	8.260 kr.
Mandskab op-/nedtagning Tekniker	0 kr.
Stemt flygel:	1.500 kr.
2 hjælpere til af- og pålæsning af instrumenter samt teknik før og efter prøve/koncert. (2 mand x 4 timer x 300 kr.)	2.400 kr.

Emne	Pris ex. moms
Forfriskninger til DRBB. Vand, kaffe og the i rigelige mængder: (50 kr. x 24 personer)	1.200 kr.
Måltid før eller efter koncert (efter aftale med regissør): (buffet 200 kr. x 24 personer)	4.800 kr.
I alt	37.270 kr.

Anm.: alle priser er ex moms. Der er ikke regnet med huslejen.

Lyngby d. 6 marts. 2014

Lyngby-Taarbæk kommune
Kultur- og Fritidsudvalget medlemmer.
Att: Formand Dorthe la Cour
Rådhuset.
2800 Lyngby

Fremsendte ansøgning bedes taget op som punkt på det kommende Kultur- og Fritidsudvalgsmøde.

Ansøgning om benyttelse af kapellet på Lyngby Parkkirkegård eller Lyngby Statsskole som øvelokale, samt brug af den af LTK.'s lejede del af Kulturhuset på Klampenborgvej, specifikt Kuhlau Salen.

Klovneduoen Cirkus 3 ansøger hermed Kultur- og Fritidsudvalget om brug af kapellet på Lyngby Parkkirkegård eller Hovedbygningen på den gamle Lyngby Statsskole, samt brug af Kuhlau Salen i Kulturhuset.

Cirkus 3 er en klovneduo som har eksisteret 25 år. Klovneshows har igennem alle årene været vores levebrød og vores profession. Cirkus 3 har kunne tilbyde deres børnepublikum en bred vifte af vel producerede klassiske klovneshows / forestillinger.

Derfor kunne vi i Cirkus 3 medvirke til at udvide Lyngby-Taarbæk kommunes vifte af kulturtilbud i Kulturhuset til glæde for mange borgere, i dette tilfælde målrettet til kommunes børn og deres forældre.

Cirkus 3 håber at indgå en aftale med Lyngby-Taarbæk kommune vedr. klovneshows / forestillinger i Kuhlau Salen i Kulturhuset, samt benytte kapellet på Lyngby Parkkirkegård eller den gamle Lyngby Statsskole som øvelokale. Dette samarbejde mellem LTK. og Cirkus 3 kunne være kimen til etablering af en NY cirkusskole for børn og unge i Lyngby-Taarbæk kommune.

Entreen til Cirkus 3's forestillinger og klovneshows i Kuhlau Salen i Kulturhuset, vil være de normale billetpriser til offentlige shows med Cirkus 3.

I dag er Cirkus 3 nogle af de ganske få klovneaktører i Danmark, der stadigvæk arbejder med den klassiske klovn som forestillingernes omdrejningspunkt.

Til orientering

Cirkus 3 medbringer selv professionelt lyd- og lysanlæg til deres forestillinger.

Jeg håber på en positiv modtagelse og står til rådighed hvis yderligere oplysninger ønskes.

Pva. af Cirkus 3
Mvh.
Jan Kierulf
Toftebæksvej 51
2800 Kgs. Lyngby

Tlf. 23 60 92 49

Binalto@mail.tele.dk

www.cirkus3.dk

N O T A T
om
henvendelse fra Cirkus 3

Notatet er udarbejdet til Kultur- og Fritidsudvalget på baggrund af Cirkus 3 henvendelse til udvalget.

Notatet vedrører ansøgning fra Cirkus 3 om benyttelse af kapellet på Lyngby Parkkirkegård eller Lyngby Statsskole som øvelokale, samt brug af den af LTK.'s lejede del af Kulturhuset på Klampenborgvej 215B, specifikt Kuhlau Salen.

Cirkus 3 ønsker at undersøge mulighederne for at indgå en aftale med Lyngby-Taarbæk Kommune vedr. klovneshows / forestillinger i Kuhlau Salen i Kulturhuset, samt benytte kapellet på Lyngby Parkkirkegård eller den gamle Lyngby Statsskole som øvelokale.

Cirkus 3 oplyser efterfølgende telefonisk vedr. omfanget af lokaleudlån, at det drejer sig om lokale af størrelsen 5x5 meter eller 5x8 meter, at det optimale ville være et lokale stillet permanent og fuldtid til rådighed for Cirkus 3, alternativt lån af et lokale i perioder på 2 til 3 uger.

Vedr. lokalerne:

Lån af Lyngby Statsskole er ikke en mulighed, idet det er politisk vedtaget (i 2013) at bygge omsorgsboliger på området.

Lyngby Kulturhus er pr. 1. marts 2014 er fremlejet til privat firma, som skal drive kultur- og konferencevirksomhed, og kommunen varetager ikke længere programlægningen af arrangementer i huset, og råder kun i begrænset omfang vederlagsfrit over Kuhlau Salen.

Lyngby Parkkapel, store kapel, benyttes fortsat i sin primære funktion: til begravelser og bisættelser. Grundet den sparsomme efterspørgsel anvendes Store Kapel ligeledes til øvelokale for frivillige foreninger, overbygningsensembler, samt Teatret Mungo Park, med hvem forvaltningen indgik en samarbejdsaftale om lån af lokaler, mod at teatret opførte et antal forestillinger i Lyngby Kulturhus.

Der arbejdes pt. på at klarlægge præmisser for anvendelse af Store Kapel som en del af lokaleudlåsmassen, mht. betingelser for lån af lokalet, takster, og anvendelsesmuligheder.

Vedr. lokaleudlån:

Lokaleudlån hos kommunen sker i forhold til folkeoplysningsloven, hvor kommunen stiller egnede lokaler gratis til rådighed for foreninger, i det omfang lokalet ikke anvendes til sit primære formål.

Cirkus 3 er privat virksomhed. Evt. lokaleudlån vil derfor skulle ske i form af en samarbejdsaftale byggende på præmisser lignende samarbejdsaftalen ml. Mungo Park og forvaltningen, hvor borgerne får glæde af et større kulturelt udbud af arrangementer, i bytte for at kommunen stiller prøvelokale til rådighed i en periode.

Dog skal man være opmærksom på at kommunen ikke længere råder over Lyngby Kulturhus, som forestillingssted, i samme omfang som tidligere.

Stine Lund

Vedr.: Fwd: Dagorden 8 maj punkt. 10
Charlotte Bidsted til: Dorthe la Cour, Maja Arp
Cc: Pernille Holmgaard, Stine Lund, Søren Hansen

07-05-2014 14:35

Tak Dorthe

Maja, vil du tage en kopi af dette med til alle i morgen tidlig.

Venlig hilsen

Charlotte Bidsted
Centerchef

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE

Center for Sundhed og Kultur

Administrationsbygningen
Lyngby Torv 17
2800
2800 Kgs. Lyngby

Direkte: 45 97 30 56
Omstilling: 4597 3000
Mobil: 25 13 46 89

E-mail: chbi@ltk.dk
Internet: www.ltk.dk

Dorthe la Cour	Fra: Dorthe la Cour/DORLC/LTK Til: Ib Carlsen/I...	07-05-2014 13:07:25
----------------	--	---------------------

Fra: Dorthe la Cour/DORLC/LTK
Til: Ib Carlsen/IBCAR/LTK@ltk, Finn Riber Rasmussen/FINRR/LTK@ltk, Jens Timmermann/JENST/LTK@ltk, Hanne Agersnap/HANAG/LTK@ltk, Henrik Bang/HENBA/LTK@ltk, Søren P Rasmussen/SPR/LTK@ltk,
Cc: Charlotte Bidsted/CHBI/LTK@ltk, Pernille Holmgaard/PERNH/LTK@ltk
Dato: 07-05-2014 13:07
Emne: Fwd: Dagorden 8 maj punkt. 10

Hej

Da jeg ikke er sikker på, at I har fået denne videresendes den hermed.

Med venlig hilsen

Dorthe la Cour

Formand for Kultur og Fritidsudvalget

Medlem af KMB (V)

Start på videresendt besked:

Fra: "Jan Kierulf" <binalto@mail.tele.dk>

Dato: 7. maj 2014 12.57.07 CEST

Til: dorlc@ltk.dk

Emne: Dagorden 8 maj punkt. 10

Kære alle medlemmer af Fritids- og Kulturudvalget

Vedr. møde d. 8 maj. 2014

Punkt. 10 Cirkus 3

Jeg går ud fra at i ikke tager notatet og forvaltningens indstilling til efterretning.

Det må da være en kulturpolitisk bommert af forvaltningen. Der eksisterer pt. en samarbejdsaftale mellem LTK og en udefrakommende kulturinstitution, Mongo Park. Forvaltningen mener dog ikke at en lokal kulturinstitution gennem 30 år, i dette tilfælde Cirkus 3, kan få stillet de samme muligheder til rådighed.

Mvh. Jan Kierulf
www.cirkus3.dk

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE
Center for Sundhed og Kultur
Sekretariat

Journalnr. :
Dato : 26.02.2014
Skrevet af : MARGK /3261

N O T A T
om
Økologi i Lyngby-Taarbæk Kommune

På baggrund af ønsket i budgetaftalen for 2014-17 om at udarbejde oplæg til en økologistrategi, er her et oprids af kommunens tidligere initiativer på børn-, unge- og ældreområdet samt status på kommunens haller og kantiner.

Børn og unge

Lyngby-Taarbæk Kommune vedtog i 2009 en mad- og måltidspolitik for børn og unge. I denne er økologi ikke nævnt, men der er fokus på, at dagtilbud, skoler, SFO'er og klubber i kommunen udarbejder egne sunde måltidspolitikker i samarbejde med forældrene.

Fra 2010 har det været et lovmæssigt krav at udbyde en madordning i daginstitutionerne. Siden da har Børne- og Ungdomsudvalget godkendt to forskellige madordninger, begge involverende en vis procentdel økologi, som forældrebestyrelserne skulle tage stilling til. Begge ordninger er imidlertid blevet fravalgt af forældrebestyrelserne. I efteråret 2014 skal forældrebestyrelserne igen tage stilling til en model for madordning i institutionerne. Her forventes det også, at økologi vil være en del af den tilbudte model.

På trods af at der ikke er en fælles madordning i Lyngby Taarbæk Kommune har flere daginstitutioner en høj grad af økologi i deres indkøb gennem de to kommunale leverandører. En opgørelse fra 2012 over daginstitutionernes¹ indkøb i kilo viser, at 45 pct. af institutionerne køber 90-100 pct. økologiske varer og 32 pct. af institutionerne køber 50-89 pct. økologiske varer.

For skolerne gælder det, at de ligesom på daginstitutionsområdet har egne måltidspolitikker og at der ikke benyttes en fælles madordning. Flere skoler har dog tilmeldt sig madordninger af forskellig art. Det drejer sig bl.a. om mælke, og frugtordninger samt om levering af frokost enten som madpakker eller som varme/lunetter. De færreste af disse ordninger er på nuværende tidspunkt økologiske. Alle ordninger er forældrefinansierede. I forhold til skolefrugt vil man på visse skoler

¹ De selvejende institutioner er ikke medregnet, da de ikke foretager indkøb igennem kommunens to leverandører.

kunne tilbyde økologisk frugt og en lavere forældrebetaling på 3 kr. om ugen, såfremt man skifter leverandør.

Der er ligesom for dagsinstitutioner og skoler ingen fællesmadordning for kommunens SFO'er og klubber. En opgørelse fra første halvår af 2013 viser at klubber og SFO'ers indkøb af økologi hos kommunens leverandører ligger på 9,5 pct.

Ældreområdet

Kommunen producerer udelukkende mad til ældre på kommunens fem store og to små plejehjem. Mad til ældre hjemmeboende borgere leveres af to eksterne leverandører, som kommunen har indgået en aftale med.

I øjeblikket produceres maden til plejehjemmene i produktionskøkkenet på Baunehøj og leveres herefter til anretterkøkkener i de andre træningscentre og plejehjem. Siden 2013 har man endvidere lavet "mad fra bunden" på Lystoftebakken – et projekt der i 2014 også skal gennemføres på Solgården og Virumgård.

I 2010 ønskede politikerne at have en vis andel økologi som en option i en udbudsrunde. Efter leverandørerne vendte tilbage med priser på henholdsvis økologisk og konventionel mad med en gennemsnitlig prisdifference på 21 pct. besluttede politikerne at fravælge den økologiske mad. Det betyder, at der ikke bliver tilbudt økologisk mad på kommunens plejehjem i dag.

Andre kommunale steder hvor der allerede er, eller er mulighed for at producere mad.

Kommunen har flere cafeterier i forbindelse med flere kommunale bygninger. Det gælder fx for Lyngby Stadion, Virumhallen, Engelsborghallen og Frederiksdal Søbad. Disse er alle bortforpagtede. På nuværende tidspunkt indgår økologi ikke som et krav i forpagtningsaftalerne. Tidligere undersøgelser af området viser, at det er svært at drive en rentabel forretning på de eksisterende udbudsvilkår. Ønsker kommunen, at der lægges flere krav ind i udbuddene, skal de økonomiske vilkår overvejes.

Kantinerne

Foruden cafeterierne produceres der mad i kommunen til kantinerne på Rådhuset og Toftebæksvej 12. Der findes ikke nogen målsætning for andelen af økologi i kantinerne eller noget samlet overblik over, hvor stor den nuværende andel af økologi er. Dog viser en opgørelse fra december 2013, at de to kantiner har et indkøb af økologiske 'tørvarer' på henholdsvis 15,2 pct. og 14,1 pct. Det dækker over, at brødet samt de fleste mejeriprodukter er økologiske.

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE
Center for Sundhed og Kultur
Sekretariat

Journalnr. :
Dato : 26.02.2014
Skrevet af : MARGK /3261

N O T A T
om
Økologisk omstillingsordning

Det er en erfaring fra andre kommuner, at man kan drive et offentligt køkken med 75 pct. økologi inden for den eksisterende økonomiske ramme ved at bruge flere af sæsonens grønsager, mindre kød og reducere madspild. Dette er bl.a. gennemført i Københavns Kommune. Den Kommunale Madservice er allerede lykkedes med at sænke mængden af madspild.

En omlægning til økologi vil imidlertid kræve efteruddannelse af køkkenpersonalet. Udgifter til dette vil sandsynligvis kunne finansieres gennem Natur- Erhvervsstyrelsen økologifremmeordning. Fødevareminister, Dan Jørgensen, har i januar 2014 meldt ud, at der som led i regeringens plan om 60 pct. økologi i det offentlige inden 2020 afsættes 28 mio. kr. til puljen i 2014 til omlægning af offentlige køkkener i kommuner, regioner og statslige institutioner.

Ordnningen er imidlertid ikke åbnet for nye ansøgninger på nuværende tidspunkt, da bekendtgørelsen skal skrives om i løbet af 2014. NaturErhvervsstyrelsen ved endnu ikke, hvornår dette vil ske, og om ordningen efterfølgende vil tage sig markant anderledes ud end hidtil.

Som ordningen tidligere tog sig ud, var det muligt at få alle udgifter til efteruddannelse af personale dækket ved omlægning til økologi. Offentlige myndigheder kunne dog ikke søge puljen direkte. Derfor skulle der laves samarbejdsaftaler med en projektpartner, hvis man ønskede, at der blev gennemført en uddannelsesindsats. I forbindelse med ansøgningen skulle det også sandsynliggøres, at projektet og dets formål kunne opretholdes i mindst fem år. Der blev ydet op til 100 % i tilskud til selve omlægningsprocessens indhold og aktiviteter. Der blev der dog ikke givet tilskud til at købe medarbejdere fri til kompetenceudvikling. Ser ordningen i fremtiden ud på samme måde, må Lyngby-Taarbæk Kommune altså forvente selv at skulle afholde udgifter til frikøb af medarbejdere. Det betyder, at dette initiativ, såfremt ordningen fortsætter som hidtil, ikke vil være udgiftsneutralt, før det er fuldt ud implementeret.

Analyse af effektiv anvendelse af arealerne på skoleområdet, dagtilbud, klub, ældre og folkeoplysning

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen har i budgettet for 2012 og 2013 afsat samlet 2 mio. kr. til gennemførelse af en analyse af den kommunale bygningsmasse især med henblik på skoler, dagtilbud, ældre og folkeoplysningsområdet, der skal resultere i en oversigt over mulighederne for nytænkning, ændret anvendelse og eventuelle moderniseringsbehov. Analyseresultatet påregnes at foreligge ved udgangen af juni 2013 til brug ved arbejdet med budgetlægningen for 2014 -2017.

For fremadrettet at kunne sikre et rationelt og økonomisk velfunderet grundlag for anvendelsen af kommunens arealer skal der foreligge en systematisk kortlægning af bygningernes tilstand og muligheder og potentialet for fortætninger m.v. sammenholdt med kravene til de funktioner, arealerne skal understøtte. I Rambølls gennemgang af ejendomsområdet i kommunen blev der peget på et potentiale, der kan frigøres gennem indførelse af systematisk arealforvaltning. Systematisk arealforvaltning kræver en databaseret analytisk tilgang, samt at forvaltningen tilføres konkret viden herom udefra.

Potentialerne i en systematisk arealforvaltning kan blandt andet håndteres gennem frasalg af frigjorte m², højere udnyttelsesgrad på arealer og lokaler, fleksibel og fælles anvendelse af arealer på tværs af funktioner, nedlæggelse af vedligeholdelsestunge og/eller energitunge bygninger, samt reduktion af behovet drift- og vedligeholdelse gennem at anvende totaløkonomiske beregninger. Der er et aktuelt behov for en kortlægning af, hvilke lokaler kommunen har, disses anvendelse og udnyttelsesgrad o.m.a. Der er fra mange sider et løbende og konstant pres for at få flere lokaler stillet til rådighed.

Institutions- og skoleområdet er under stadig faglig udvikling. Det stiller krav til både organisering, faglige metoder og til de fysiske rammer. Bygningerne skal kunne understøtte de opgaver og aktiviteter, som aktuelt er placeret i dem, men samtidig være så fleksible, at de også kan rumme andre aktiviteter og kunne omstilles til fremtidige ændrede behov og nye opgaver. Den stramme økonomi stiller tilsvarende krav.

Den fysiske udformning, den arkitektoniske kvalitet og ikke mindst indretningen af bygningerne har stor betydning for kvaliteten af serviceydelserne, for brugernes oplevelse af servicen samt arbejdsmiljø m.v. Mange bygninger er opført og indrettet på et tidspunkt, hvor brugernes forventninger og de ansattes arbejdsprocesser var

anderledes, end de er i dag. Når der skal renoveres eller bygges nyt, kan det være vanskeligt i det enkelte projekt at afsætte ressourcer til dybtgående analyser af f.eks. brugernes fremtidige behov, ligesom perspektivet om en effektiv og fleksibel lokaleudnyttelse ofte er ikke er tilgodeset. Analysen rummer, ud over det rationale, der er kernen i analysen, også ideen om kunne skabe liv og fællesskab på tværs af ejerskaber, fag, arealer og bygninger. Analysen skal afdække og komme med bud på bl.a. følgende:

- Hvordan får kommunen aktuelt mere ud af eksisterende lokaler med færrest mulige udgifter?
- Hvilke barrierer er der for en fleksibel og effektiv lokaleudnyttelse?
- Hvordan sikres tidssvarende lokaler i fremtiden, med færrest mulige omkostninger ved gennemført brug af systematisk arealforvaltning?
- Hvad er de kommende års behov for bygningsmæssige ændringer og justeringer på de bygninger, der især rummer dagtilbud, skoler, ældre og folkeoplysning, de som understøtter valgte organiseringer og faglige metoder?
- Hvordan sikres, at fremtidige ud - og ombygninger sker fleksibelt, så lokaleanvendelsesmulighederne ikke fastlåses i fremtiden?
- Høj økonomisk effektivitet
- Den størst mulige funktionalitet
- Incitamentter for institutioner mv. til at understøtte systematisk arealforvaltning
- En fortætning af de anvendte m² og en høj udnyttelsesgrad af lokalerne
- Bæredygtighed og energioptimering.

Konklusioner, indhentet viden og data skal indarbejdes i kommunens driftsstruktur og løbende vedligeholdes og udvikles.

I forbindelse med den planlagte udbygning af Lindegaardsskolen er der indgået en aftale om et samarbejde med BIG om udarbejdelse af en helhedsplan og ideskitse, som efterfølgende kan danne grundlag for udarbejdelse af det detaljerede projekt for udbygningen. Resultatet af helhedsplanen og de underliggende principper forventes at ligge klar i december 2012, og dele af dette arbejde vil indgå i det generelle analysearbejde.

De bygningsmæssige muligheder for at samle kommunens tandklinikker i to til tre klinikker indgår som en del af analysen. Opgaven er beskrevet i budgetaftalen fra 2013 – 2016 om iværksættelsen af en undersøgelse af udviklingen i serviceniveauet i Tandplejen og effektiviseringspotentialitet – både kvalitativt og økonomisk – ved at sammenlægge kommunens tandklinikker.

Analysen skal munde ud i konkrete anbefalinger m.h.t. nye funktionsprincipper, kriterier og forslag til den fremtidige bygningsanvendelse. Gennem arbejdet skal der udvikles en model til opstilling af konkrete forretningsmodeller til beskrivelse af potentialer og metoder. På baggrund af resultaterne fra analysen skal der efterfølgende udarbejdes en konkret plan for moderniseringsbehov, finansiering og

faseopdeling.

I den økonomiske ramme for udarbejdelsen af analysen vil indgå en prisafprøvning gennem et relevant udbud, og der afsættes herunder også midler til evt. finansiering af kommunens andel af et Phd projekt.

Arbejdet organiseres via en styregruppe og en følgegruppe. Styregruppen består af direktørerne Ulla Agerskov og Søren Hansen samt centerchef Regin Nordentoft og en projektleder. Følgegruppen består af centercheferne Erik Pedersen, Dorte Vangsø Rasmussen og Charlotte Bidsted, repræsentanter fra MED organisationen, repræsentanter for de decentrale institutionsledere under Center for Uddannelse og Pædagogik, Center for Sundhed og Kultur og Center for Træning og omsorg, samt øvrige ansatte fra centrene med relevant faglig viden.

Medarbejdernes kompetencer og erfaringer med at løse opgaver af denne type indgår i muligt omfang, men erfaring findes ikke i nødvendigt omfang til fuldt ud at kunne løse en så specialiseret opgave. For at sikre en valid løsning af opgaven kræves personale med også de særlige kompetencer, som findes i firmaer, der arbejder med systematisk arealforvaltning. En væsentlig del af analysen skal derfor udføres ved hjælp også af ekstern bistand.

Økonomiske konsekvenser

Den økonomiske ramme for udarbejdelsen af analysen er 2 mio. kr. fratrukket 20 % af de omkostninger, der anvendes til ekstern bistand.

Beslutningskompetence

Økonomiudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at analysen gennemføres som beskrevet.

Økonomiudvalget den 22. november 2012:

Godkendt. For så vidt angår spørgsmålet om Lindegårdsskolens udbygning drøftes sagen på førstkommende møde i Børne- og ungdomsudvalget.

Arealanalyse Lyngby-Taarbæk Kommune

Afrapportering af overordnede resultater

Lyngby-Taarbæk Kommune

September 2013

Lyngby-Taarbæk Kommune
Lyngby Rådhus, Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

Bascon A/SÅboulevarden 21Postbox 510DK-8100 Aarhus C

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	3
2	Metode – det har vi gjort.....	3
3	Resumé – hvad har vi set og hørt	4
4	Strategiske anbefalinger	6
4.1	En moderne og tidssvarende bygningsmasse.	6
4.2	En mere effektiv lokaleudnyttelse gennem kulturændringer	7
4.3	Øget synlighed omkring ledige lokaleressourcer	7
4.4	Kreative indretningsløsninger	7
4.5	Inddragelse af Lyngby Taarbæks forretningsstrategi i den fremadrettede proces.....	8
5	Perspektiver på den fremadrettede proces	9
6	Baggrund for de økonomiske beregninger	10

1 Indledning

I det følgende præsenteres resultaterne af den bygningsfysiske gennemgang og analyse af Lyngby-Taarbæk Kommunes bygninger. Rapporten peger på en række strategiske anbefalinger til, hvordan Lyngby-Taarbæk Kommune fremadrettet kan sikre, at lokalefaciliteterne i kommunens bygninger understøtter en moderne og fremtidig brug af lokalerne med fokus på arealoptimering.

Rapporten giver sammen med delrapporterne for de enkelte områder Lyngby-Taarbæk Kommune et samlet overblik over den fremtidige økonomiske og ressourcemæssige investering, der kræves for at løfte den nuværende bygningsmasse op til et niveau med henblik på at matche de gældende funktionsprincipper. Funktionsprincipperne er udarbejdet i forbindelse med denne opgave.

De strategiske anbefalinger tager udgangspunkt i en vurdering af, hvorvidt bygningerne lever op til funktionsprincipperne på det pågældende område. I de tilfælde hvor der er observeret et potentiale i forhold til at skabe bedre sammenhæng med funktionsprincipperne, er der foreslået tiltag på den enkelte ejendom i forhold til:

- organisations-/kulturniveau
- indretningsniveau
- bygningsniveau

Sideløbende med denne rapport er der blevet udarbejdet og vedtaget en forretningsstrategi for den kommunale areal- og ejendomsportefølje.

2 Metode – det har vi gjort

Til løsning af opgaven er der udviklet en analysemodel, som er anvendt i analysen af den enkelte ejendom. Analysemodellen er blevet testet på et antal ejendomme inden for alle områder med deltagelse af Lyngby-Taarbæk kommune.

Analysemodellen består af en interviewguide, besigtigelse af ejendommen, samt en tværgående analyse af den enkelte ejendom. Interviewet er gennemført med ledelsen af institutionen, herunder er funktionsprincipperne præsenteret. Besigtigelse af ejendommen er foretaget dels med en repræsentant fra skolen og derefter på egen hånd. Analysen af alle data, herunder udarbejdelsen af de endelige tiltag er sket med udgangspunkt i funktionsprincipperne for de enkelte områder.

Efterfølgende er det vurderet, hvilke tiltag der vil være mest hensigtsmæssig at implementere og som vil skabe mest værdi på den enkelte ejendom. Hvert enkelt tiltag er blevet prioriteret i kategori 1, 2 eller 3.

- Kategori 1 er tiltag, der bør gennemføres hurtigst muligt, da de vurderes som meget værdiskabende i forhold til investeringen.
- Kategori 2 er tiltag, der også bør prioriteres. Der er tale om tiltag, hvor værdien vurderes at være passende i forhold til den investering der skal foretages.
- Kategori 3 kan betragtes som "luksus", hvilket vil sige tiltag, der skaber relativt begrænset værdi i forhold til størrelsen på investeringen og som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at de pågældende bygninger lever op til funktionsprincipperne (når/hvis kategori 1 og 2 er gennemført). Alle kategori 3 tiltag vil skabe værdi i bygningerne, men hver enkelt tiltag er vurderet ud fra en helhedsbetragtning af den enkelte bygnings indretning, organisering og udformning. Prioriteringen er herefter foretaget i forhold til at skabe et niveau, svarende til hensigterne i funktionsprincipperne, og at dette gøres på den mest økonomiske måde

Resultaterne fra kortlægningen af institutionerne er anvendt i analysen på den enkelte ejendom og tænkt ind i valget af de konkrete tiltag. Resultaterne fra kortlægning af folkeoplysningen fremgår af rapporten *"Kortlægning af anvendelse og udnyttelsesgrad"*.

Tiltagene er beskrevet overordnet, ligesom at der er beregnet et økonomisk rammebeløb for hvert tiltag. De enkelte tiltag og den tilhørende økonomi foreligger i databilag, og vil fremadrettet indgå i Lyngby-Taarbæk Kommunes fremtidige Facility Management system. Lyngby-Taarbæk Kommune vil skulle anvende de beskrevne tiltag i det videre arbejde fra strategi til projekter

Kommunens nøgletal på energiforbrug indikerer, at de fleste ejendomme ligger inden for en normgrænse, der kan være tilfredsstillende på kort sigt, og har ikke givet anledning til yderligere overvejelser for den enkelte bygning i forhold til opfyldelse af funktionsprincipper. På den lange bane anbefales det, at Lyngby-Taarbæk Kommune opstiller mål og krav for energi og bæredygtighed på kommunens ejendomme, og får udarbejdet en strategi for området i takt med, at kravene udvikler sig og ny viden udvikles inden for området.

I forbindelse med kommunens tilstandsvurderinger af ejendommene, bør kommunens nøgletal indgå i vurderingerne i forhold til at optimere på energiforbrug som f.eks. varme og el på kort sigt og for den enkelte ejendom på lang sigt.

3 Resumé – hvad har vi set og hørt

Generelt står Lyngby-Taarbæk Kommune med en blandet bygningsmasse, som for skolerne er kendetegnet ved en ældre bygningsmasse, på områdecentre og træningscentre en nyere bygningsmasse, og på dagtilbudsområdet en meget varieret bygningsmasse.

For områdecentre, træningscentre og dagtilbud samt klubber lever de fleste ejendomme i høj grad op til områdernes funktionsprincipper, mens der kun er forholdsvis få ejendomme, som kategoriseres til kun i mindre grad at leve op til funktionsprincipperne. Med nogle få bygningsmæssige tiltag kan disse forholdsvis få bygninger bringes på et tilfredsstillende niveau i forhold til funktionsprincipperne.

Derimod er der stor variation i forhold til i hvilken grad skolerne lever op til funktionsprincipperne. Lidt over halvdelen har gode rammer, mens de øvrige kræver større investeringer med henblik på at blive tidssvarende og moderne.

På baggrund af kortlægningen og analysen af bygningerne er det muligt at pege på en række potentialer, som kan bidrage til en mere effektiv arealanvendelse og -udnyttelse i Lyngby-Taarbæks bygningsmasse, samt sikre moderne og fremtidssikrede faciliteter.

Hvis man vælger at øge tilgængeligheden af lokalerne for andre brugere, bør der være et stærkt fokus på, hvordan samspillet med de eksisterende brugere skabes, og at de rette løsninger skabes i praksis.

Bedre udnyttelse af bygningerne med såvel interne som eksterne brugere

Det vurderes, at der er et stort potentiale i forhold til at udnytte de fysiske rammer bedre. Dette gælder på alle områder (skoler, områdecentre, træningscentre, dagtilbud, handicap – og psykiatri, klubber og folkeoplysning). Det mest oplagte potentiale består i at give interne såvel som eksterne brugere adgang til lokalefaciliteter, f.eks. igennem et centralt booking-system, som på en overskuelig måde kan vise, hvilke lokaletyper, der matcher brugerens behov.

Den største barriere for de eksterne brugeres anvendelse af lokalerne er, at der ikke findes et samlet overblik over, hvilke lokaler der er til rådighed og hvilken indretning, lokalerne tilbyder. Samtidig sker booking af lokaler i bedste fald på forskellige mere eller mindre effektive måder, og i værste fald er det at booke lokaler ikke sat i system. Til sammen betyder det, at det generelt er vanskeligt for eksterne brugere at få overblik over og adgang til de lokaler, som potentielt kan anvendes mere end på nuværende tidspunkt.

En anden barriere er, at de primære brugere af bygningerne klart tilkendegiver, at såfremt lokalerne skal anvendes af andre brugere, vil det skabe en øget belastning på deres bygninger..

Skole og SFO

Fritidstilbuddet til børn i 0. - 3. klasse er organisatorisk og fysisk en del af skolen, mens klubtilbuddet til 4. - 10. klasse er en selvstændig organisatorisk og fysisk enhed. For så vidt angår SFO-tilbuddet er der historisk bygget til skolerne, således at SFO'en har egne lokaler, der mange steder overvejende bruges til og er indrettet til SFO-tilbuddet. Kortlægningen viser således, at SFO- og klasselokaler kun bliver brugt omkring 50 % af tiden. Konkret betyder det, at SFO-lokalerne de fleste steder overvejende udnyttes i eftermiddagstimerne og undervisningslokalerne overvejende udnyttes i skoletiden. Der er derfor et stort lokalepotentiale i en fælles udnyttelse af undervisnings- og SFO-lokaler, således at lokalerne udnyttes i hele åbningstiden, og således at både undervisning og fritid får udvidet deres lokaleadgang og dermed flere m². Det fremgår således også af det udarbejdede forslag til forretningsstrategi for den kommunale ejendomsportefølje, at de kommunale lokaler skal udnyttes effektivt, hvorfor det anbefales at der iværksættes konkrete handlinger for at realisere Spacemanagement tænkningen i praksis på skole- og SFO-området.

Klubber

Klubtilbuddet i Lyngby-Taarbæk er organisatorisk og fysisk et selvstændigt tilbud. Nogle steder ligger klubben i umiddelbar nærhed af skolen og andre steder lidt længere væk. Fritidsklubtilbuddet er placeret om eftermiddagen og ungdomsklubtilbuddet om aftenen nogle gange om ugen. Der er derfor et potentiale i forhold til, at skolerne tænker klubbernes lokaler ind i skoletiden, som undervisnings- og projektlokaler. Tilsvarende er der et potentiale i forhold til klubbernes benyttelse af skolens lokaler i eftermiddags- og aftentimerne.

Der er derfor et stort lokalepotentiale i en fælles udnyttelse af undervisnings- og klublokaler, således at lokalerne udnyttes i hele åbningstiden, og således at både undervisning og fritid får udvidet deres lokaleadgang og dermed flere m². Det fremgår således også af det udarbejdede forslag til forretningsstrategi for den kommunale ejendomsportefølje, at de kommunale lokaler skal udnyttes effektivt, hvorfor det anbefales, at der iværksættes konkrete handlinger for at realisere Spacemanagement tænkningen i praksis på skole- og klubområdet.

Hvis skoler og klubber er lokalemæssigt udfordret er der her et potentiale, der bør vurderes før der tages stilling til evt. ny - og ombygninger.

Den delende by

Udover de ovennævnte muligheder for at udvide lokalekapaciteten peges der på en udnyttelse af andre bygninger og faciliteter som kan supplere institutioners og skolers nuværende lokalekapacitet – og dermed reducere behovet for om – og nybygninger.

Mental ledelse og anvendelse af rum

Et andet stort potentiale observeret på tværs af områder, er det at "uddanne" og arbejde med brugernes kompetencer i forhold til at anvende og udnytte de fysiske rammer i hverdagen. Der er en generel tendens til, at brugerne ser sig blinde på, hvordan en simpel indretning kan forløse nye muligheder for anvendelse og måske skabe langt mere fleksible rum, samt i højere grad støtte op om den service der udføres. Barrieren er ofte vanetænkning om ejerskab til lokaler og bygninger, samt at der i høj grad tænkes i et rum en funktion i stedet for et rum flere funktioner.

Dele viden og sikre de rette løsninger

På hvert enkelt område står brugerne ofte med de samme udfordringer i forhold til at finde optimale bygningsfysiske og organisatoriske løsninger. Udfordringerne kan f.eks. være indretning af gode aktivitetslokaler på områdecentrene, indretning af optimale læringsmiljøer på skolerne, fleksibel indretning på stuerne i daginstitutionerne eller indretning af gode og lærende ungdomsmiljøer i klubberne. Der vurderes at være et stort potentiale i at dele viden på tværs af skoler, på tværs af daginstitution osv. Udvekslingen

af de gode eksempler vil kunne igangsætte kreative processer alle steder. Samtidig vil der være et potentiale i, at Lyngby-Taarbæk Kommune får udarbejdet guidelines og konkrete anvisninger på, hvordan man vil anvende og indrette kommunens arealer inden for hvert område med udgangspunkt i de gældende funktionsprincipper. Dette vil sikre de rette løsninger i forhold til en bestemt ønsket adfærd og anvendelse af rummene.

M² pr. elev på skolerne

Med udgangspunkt i beregning af m² pr. elev på skolerne, fremgår det af nedestående tabel, at de fleste af Lyngby-Taarbæks skoler ligger på et rimeligt niveau med hensyn til gennemsnitareal pr. elev. Taarbæk skole skiller sig ud med at have de fleste m² pr. elev på 22,2 m² og den ene af specialskolerne har også et højt arealforbrug på 36,2 m². Skoler der i lav grad lever op til funktionsprincipperne er Hummeltofteskolen, Lindegårdsskolen og Lundtofte Skole. Det kan til sammenligning oplyses, at nøgletallene på en moderne skole på ca. tre spor anvender mellem 12-15 m² pr. elev.

	Skole	Areal		Elever		A/E
1	Lindegårdsskolen	6545	m ²	460		14,2
2	Fuglsanggårdsskolen	9466	m ²	650		14,6
3	Taarbæk Skole	3226	m ²	145		22,2
4	Trongårdsskolen	10341	m ²	645		16,0
5	Lundtofte Skole	7120	m ²	580		12,3
6	Engelsborgskolen	9640	m ²	930		10,4
7	Hummeltofteskolen	8751	m ²	750		11,7
8	Virum Skole	17048	m ²	1014		16,8
9	Kongevejens Skole	6830	m ²	685		10,0
	Gennemsnit m ²					14,2
10	Sorgenfriskolen	3763	m ²	104		36,2
11	Heldagsskolen Fuglsanggård	280	m ²	52		14,5

4 Strategiske anbefalinger

Kommunens nylig vedtagne Forretningsstrategi peger entydigt i retning af en egentlig udvikling af bygningsmassen gennem Spacemanagement. Tiltagene som er beskrevet i rapporterne er nødvendige for at sikre moderne og fleksible rammer, men muligheden for at se på alternative løsninger f.eks. frasal, udnyttelse og indretning af bygningerne til andre formål, sammenlægninger, dele med andre institutioner mv. bør overvejes nærmere for enkelte ejendomme. Hertil kommer at sikre, at ejendommene renoveres med henblik på at opfylde Lyngby-Taarbæk Kommunes ambitioner inden for bæredygtighed, og hermed nedbringe driftsomkostninger og energiforbrug på den enkelte bygning samt sikre at bygningsmassen svarer til den demografiske udvikling i kommune.

4.1 En moderne og tidssvarende bygningsmasse.

For at sikre en fremtidig bygningsmasse, der er moderne og tidssvarende, som lever op til gældende funktionsprincipper og til ønskede krav om bæredygtighed, klimatilpasninger, krav til CO₂-udslip m.v., anbefales det, at Lyngby-Taarbæk Kommune vurderer og træffer beslutninger om følgende inden, der besluttet gennemførelse af de konkrete tiltag foreslået på den enkelte ejendom:

Forudsætningerne for at træffe denne beslutning er:

- Lyngby-Taarbæk Kommune får fastsat ambitionsniveau og visioner i forhold til en langsigtet bæredygtig bygningsmasse med fokus på bl.a. klimatilpasninger, nedbringelse af CO₂ m.v. som Lyngby-Taarbæk Kommune arbejder med og har fastlagt retningslinjer for i forretningsstrategien.

4.2. En mere effektiv lokaleudnyttelse gennem kulturændringer

Disse ambitioner bør indarbejdes i de konkrete foreslåede bygningstiltag, hvor det giver mening og bør indarbejdes i behovet for den tekniske opgradering på drift og vedligehold.

- De demografiske forhold for udvikling af befolkningstilvækst i kommunen afdækkes og tænkes ind i en samlet strategi for udvikling af kommunens arealer, samt tænkes ind i den endelig beslutning om igangsættelse af tiltag på den enkelte ejendom.

En beslutning om at udvikle bygningsmassen gennem Spacemanagement medfører, at det ikke på nuværende tidspunkt er rationelt at starte med at gennemføre de foreslåede strategiske bygningsmæssige tiltag på den enkelte ejendom uden der foreligger en tilstandsvurdering af bygningens fysiske tilstand.

4.2 En mere effektiv lokaleudnyttelse gennem kulturændringer

Det er planlagt at der ultimo 2013 er gennemført tilstandsvurdering af bygningens fysiske tilstand som skal sammenstilles med anbefalingerne i forhold til funktionsprincipperne. På den baggrund kan der etableres et beslutningsgrundlag for om der i det hele taget er et potentiale for at foretage mere langsigtede investeringer i den enkelte bygning.

Der bør i hver enkelt bygning gennemføres en analyse af om en ændret tilgang til at anvende lokalefaciliteterne i forhold til funktionsprincipperne kan medføre en optimering af anvendelsen.

Forudsætningerne for at tilvejebringe dette er:

- At der udarbejdes en strategi og plan for en proces inden for det enkelte område med udgangspunkt i de foreslåede tiltag i delrapporterne, samt at der afsættes ressourcer til kompetenceudvikling af primær brugere.

4.3 Øget synlighed omkring ledige lokaleressourcer

Der bør gennemføres en realisering af de potentialer der er for øget anvendelse/udnyttelse af den eksisterende bygningsmasse, ved at gøre bygningerne mere tilgængelige for såvel interne som eksterne brugere.

Forudsætningen for, at tilvejebringe dette er:

- At der skabes et overblik over behovet for lokaler for eksterne brugere som det første. Derefter skabes et overblik over de lokaler, man vil stille til rådighed. For at sikre nem adgang til lokalerne bør der etableres et fælles booking system, der kan håndtere booking af lokalerne. Derudover anbefales det, at kommunen gennem dialog med den enkelte forening, institution, skole, klub og center aftaler en praksis, der gør at benyttelse af faciliteten ikke bliver en uoverskuelig byrde for primær-brugerne og at der tages hensyn til særlige forhold, der kan vanskeliggøre besøg af eksterne brugere på den enkelte ejendom.
- At udvikle adfærden hos den primære bruger af lokalerne, således at man sikrer en lokal forståelse for, hvordan man bl.a. gennem arealoptimering og fleksibel indretning kan udnytte og benytte bygningerne mere optimalt.

4.4 Kreative indretningsløsninger

Gennemføre en sikring af kontinuitet og retning på den måde, man indretter sig på inden for det enkelte område, som kan være med til at sikre, at de rette løsninger bliver tilvejebragt for sikre fleksibilitet og optimal brugbarhed.

Forudsætningerne for at tilvejebringe dette er:

- At der udarbejdes konkrete guidelines og anvisninger for indretninger inden for de forskellige områder med udgangspunkt i de anbefalede strategiske anbefalinger i delrapporterne.

4.5 Inddragelse af Lyngby Taarbæks forretningsstrategi i den fremadrettede proces

For at sikre at de vedtagne principper i forretningsstrategien anvendes i den fremadrettede proces kunne følgende rækkefølge anvendes, før der tages endelig stilling til de udbygningsbehov, som er foreslået i lokaleanalysen af den enkelte ejendom.

Trinene kan være følgende:

1. Vurdere om bygningen aktuelt og fremtidigt opfylder de kommunale formål som er beskrevet i forretningsstrategien
2. Gennem en bygningsmæssig tilstandsvurdering fastlægges behovet for investeringer for at genoprette eller levetidsforlænge den "fysiske bygningskrop"
3. På baggrund af tilstandsvurderingen og resultaterne af lokaleanalysen samt de formål der er beskrevet i forretningsstrategien vurderes hvilke bygninger, der på sigt skal afvikles, udvikles, sælges fra eller anvendes til andre formål
4. For de bygninger det besluttet at bevare, vil det være hensigtsmæssig, at der først og fremmest arbejdes med de foreslåede kulturtiltag indenfor det enkelte område, dernæst de indretningsmæssige tiltag, for til sidst at beslutte hvilken bygningsmæssige tiltag der skal igangsættes. Dette vil sikre en iterativ proces, hvor man hele tiden har fokus på at optimere på løsninger.

For alle kommunens ejendomme er der beskrevet en række tiltag, som hver især enten bidrager til at gøre de fysiske faciliteter bedre til at opfylde de enkelte områders funktionsprincipper bedre, eller bidrager til en optimeret anvendelse/udnyttelse af lokalerne. Hvert enkelt tiltag er blevet prioriteret i kategori 1, 2 eller 3.

- Kategori 1 er tiltag der bør gennemføres hurtigst muligt, da de vurderes som meget værdiskabende i forhold til investeringen.
- Kategori 2 er tiltag der også bør prioriteres forholdsvis højt. Der er tale om tiltag, hvor værdien vurderes at være passende i forhold til den investering, der skal foretages.
- Kategori 3 kan betragtes som "luksus", hvilket vil sige tiltag, der skaber relativt begrænset værdi i forhold til størrelsen på investeringen og som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at de pågældende bygninger lever op til funktionsprincipperne (når/hvis kategori 1 og 2 er gennemført). Alle kategori 3 tiltag vil skabe værdi i bygningerne, men hver enkelt tiltag er vurderet ud fra en helhedsbetragtning af den enkelte bygnings indretning, organisering og udformning. Prioriteringen er herefter foretaget i forhold til at skabe et niveau, svarende til hensigterne i funktionsprincipperne, og at dette gøres på den mest økonomiske måde

Nedenfor estimeres den samlede anlægsudgift i forhold til at bringe de bygningsfysiske faciliteter på et niveau, der matcher de funktionsprincipper der er beskrevet for området.

- Syv ejendomme vurderes som "lav" i forhold til at leve op til kommunens funktionsprincipper. Inden der foretages investeringer i disse bygninger, skal det nøje overvejes, om man ønsker at fastholde anvendelse af de fysiske rammer. Bygningerne kræver forholdsvis store investeringer for bare at komme på et acceptabelt niveau (gennemførelse af kategori 1 og kategori 2 tiltag). Mulighederne for frasalg og tilvejebringelse af erstatningskapacitet andre steder bør overvejes i forhold til den økonomiske bæredygtighed af de valgte løsninger. Estimeret økonomi for investering i de 7 ejendomme samt inventar til indretning er ca. 71 mio. kr., heraf udgør de ca. 64 mio. kr. investeringer på tre skoler.
- 26 ejendomme vurderes i middel grad at leve op til kommunens funktionsprincipper. Gennemføres tiltagene i kategori 1 og 2 vurderes det, at disse ejendomme vil løftes til i høj grad at leve op

til kommunens funktionsprincipper. Estimeret økonomi for investering i disse ejendomme samt inventar til indretning er ca. 26 mio. kr.

- For nogle ejendomme er der formuleret en række øvrige tiltag (kategori 3) Tiltag som måske nok kan tilføre værdi for brugerne af bygningerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at bygningerne, når kategori 1 og 2 tiltag er gennemført, lever op til de enkelte områders funktionsprincipper. Tiltagene bør således prioriteres lavt, men kan gennemføres, hvis kommunen vurderer der er økonomisk grundlag for det. Estimeret økonomi for investering i samtlige kategori 3 tiltag er ca. 5 mio. kr. Se mere detaljeret økonomisk opsamling under økonomiafsnittet sidst i rapporten

Samlet økonomi for at sikre at alle ejendomme i høj grad (grøn) opfylder gældende funktionsprincipper estimeret til (71 mio. + 26 mio.) 97 mio. kr.

I alt estimeret økonomi for samtlige tiltag inklusive kategori grøn "luksus" og kategori 1 og 2 for ejendomme der allerede vurderes som i høj grad at opfylde funktionsprincipperne er ca. 109 mio. kr.. Heraf går ca. 100 mio. til bygningstiltag samt 9 mio. kr. til inventartiltag (der er foreslået få tiltag på udemiljøet, der indgår i estimeret økonomi for inventar).

Økonomi for de enkelte tiltag på ejendommen er rammebeløb og hvert enkelt tiltag bør yderligere bearbejdes og kvalificeres både i forhold til indhold og form, før projektet endeligt kan budgetsættes.

5 Perspektiver på den fremadrettede proces

Tiltagene på den enkelte ejendom er som før nævnt anført i tre niveauer: kultur, indretning og bygninger,

- Kulturtiltag kan blandt andet omfatte forslag til ændret adfærd hos brugerne, for at optimere på anvendelsen af lokalerne
- Indretning er tiltag, der kan omfatte nyt inventar for at sikre fleksibilitet i anvendelse og udnyttelse af lokalerne.
- Bygningsniveauet er tiltag, der kan omfatte renovering, tilbygning eller nybygning.

På den enkelte ejendom skal forslagene på tiltag i de tre niveauer ses i en sammenhæng og kan indbyrdes være afhængige af hinanden. Enkelte steder kan der dog være kulturtiltag eller indretningstiltag der umiddelbart kan sættes i gang og som kan skabe en værdiforøgelse i anvendelse af ejendommen, det må vurderes når projekterne på den enkelte ejendom skal igangsættes, hvordan man endelig vælger at realisere de foreslåede tiltag. Der kan også være tiltag, der på det pågældende tidspunkt de sættes i gang ikke længere er aktuelle. Dette må vurderes når projektet igangsættes. Tiltagene på den enkelte ejendom skal anses som strategiske anvisninger, hvor der er flere mulige konkrete løsninger der kan tilvejebringes. Den endelige løsning findes i en videre dialog med brugerne.

Det er vigtigt, at den fremadrettede proces med at finde den rette løsning på hver enkelt ejendom sker i et tværfagligt samarbejde, hvor pædagogiske kompetencer kobles med bygningsfysiske og indretningsmæssige kompetencer. Dette er afgørende nødvendigt for at sikre helhedsorienterede løsninger.

Ved tiltag der kræver særlige overvejelser for at finde de rette løsninger, og som kan være tiltag der går igen som forslag på flere ejendomme, kan det overvejes, at man starter med at udføre en pilottest af indretningen eller ombygningen for at finde den rette løsning, inden man udfører de resterende tiltag på de øvrige ejendomme. Der kan være tiltag der minder om hinanden på flere ejendomme, hvor det vil give mening, at disse tiltag sammenlægges og gennemføres som et projekt, det kan der være økonomiske og ressourcemæssige *argumenter* for.

6 Baggrund for de økonomiske beregninger

Økonomien på tiltagene er udregnet som overordnede rammebeløb og skal yderligere bearbejdes før projekterne kan endeligt budgetsættes. Baggrunden for prisoverslagene er dels Bascons faktiske erfaringstal fra lignende opgaver, enkelte leverandørplyste beløbsstørrelser og beløbsstørrelser hentet direkte fra tidligere projekter inden for institutionsbyggerier.

De økonomiske overslag er udarbejdet på baggrund af fotoregistrering og tegningsmateriale. Der er således ikke taget stilling til endeligt materialevalg og endelig udformning af tiltagene. Der er tale om skønnede overslagspriser, idet der endnu er mange ubekendte forhold. Økonomien er beregnet som grove overslag i spring på 50.000,- kr., og økonomien kan således ikke anvendes som direkte budgettal, men skal derimod betragtes som rammebeløb for de enkelte tiltag/aktiviteter.

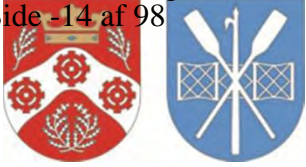
For at konvertere rammebeløb til budgettal, skal der udarbejdes et mere konkret løsningsforslag på de enkelte tiltag med en mere direkte vurdering af stedlige forhold og betingelser.

Opgaver	Økonomi
Holdningsmæssige tiltag	Ikke prissat, med indgår som en del af Spacemanagement processen
"Dele med andre". Dele faciliteter mellem kommunale institutioner og mellem foreningerne under folkeoplysningen	Ikke prissat, men indgår som en del af Spacemanagement processen.
Indretningsmæssige tiltag	
Kategori 1.	1.150.000
Kategori 2.	6.700.000
Kategori 3.	1.200.000
I alt	9.050.000
Bygningsmæssige tiltag.	
Kategori 1.	45.650.000
Kategori 2.	50.800.000
Kategori 3.	3.700.000
I alt	100.150.000
I alt	109.200.000

Ejendomsnummer	Område	Ejendom	Vurdering af funktionsprincippernes opfyldelse	Vurderet stand (udvendig vedligehold)	Areal pr. elev	Bygningsstiltag	Indretningstiltag	Kulturtiltag	Samlet investering	Hvad er opnået i forhold til funktionsprincipper?	Hvad er opnået i forhold til arealoptimering	Tilført eller nedlagt kvm.
1.1	Skole	Engelsborgskolen	Høj	Høj	10,4	500.000	100.000	-	600.000	Indeklima: - Teknisk opgradering af ventilation i administrations bygning	- Ingen / teknisk opgradering	0
1.2	Skole	Fuglsanggårdsskolen	Middel	Høj	14,6	5.000.000	50.000	- Bedre udnyttelse af faglokaler til tværfalige og kreative projekter. - Engagere de unge, for at give større ejerskab til de fysiske rammer.	5.500.000	Fleksibilitet: - Større fleksibilitet i hjemklasseområderne med bedre udnyttelse af gangarealer, klasselokaler og faglokaler til projektarbejde, fordybelse mv. Motorik og fysisk bevægelse: - Supplerende motoriksal til aflastning af gymnastiksale så der er mulighed for motorik og fysisk bevægelse for alle elever.	- Dobbeltudnyttelse (flere funktioner i et lokale) - Anvendelse af inaktive gangarealer	0
1.3	Special Skole	Heldagsskolen Fuglsanggård	Middel	Høj	14,5	850.000	550.000	-	1.400.000	Fleksibilitet: - Indretning af gangareal med stillerumsinventar så arealet kan undnyttes til projektarbejde, fordybelse mv. Udemiljø - Etablering af uderum til leg og læring med henblik på at aflaste inderum og øge mulighed for fysiske bevægelse og motorik Indeklima - Bedre dagslysforhold	- Dobbeltudnyttelse af inaktive gangarealer - Mere forskelligartede udemiljøer, der supplerer lokalerne indendøre hvorved behov for tilbygning kan minimeres	0
1.4	Skole	Hummeltofteskolen	Lav	Høj	11,7	24.050.000	450.000	- Bedre udnyttelse af faglokaler til tværfalige og kreative projekter. - Benytte klubbens faciliteter der ligger 1 km. væk.	24.500.000	Fleksibilitet: - Større fleksibilitet i hjemklasseområderne med bedre udnyttelse af gangarealer, klasselokaler og faglokaler til projektarbejde, fordybelse mv. - Dobbeltløb mellem klasselokaler der giver mulighed for undervisning i årgange og tværfaglig undervisning. SFO og Indskoling skal være én enhed - Nyt indskolingshus for at sammenlægge SFO og indskolingsklasser (0. - 1.) Udemiljø - Etablering af uderum til leg og læring med henblik på at aflaste inderum og øge mulighed for fysiske bevægelse og motorik Arbejdsplads: - Personalefaciliteter hvor der er mulighed for foreberedelse, afholde møder, pause og sociale arrangementer. Indeklima: Bedre luftkvalitet i undervisningslokalerne	- Rokade og samling af funktioner, der muliggør at flere lokaler kan dobbeltudnyttes. - Bedre mulighed for at inaktive arealer kan anvendes til læringsaktiviteter gennem indretningstiltag og dobbeltudnyttelse - Et fuldt intergeret indskolingshus for 0. og 1. klasser og SFO - Mere forskelligartede udemiljøer, der supplerer lokalerne indendøre hvorved behov for tilbygning kan minimeres	Plus 250 kvm

Ejendomsnummer	Område	Ejendom	Vurdering af funktionsprincippernes opfyldelse	Vurderet stand (udvendig vedligehold)	Areal pr. elev	Bygningsstiltag	Indretningstiltag	Kulturtiltag	Samlet investering	Hvad er opnået i forhold til funktionsprincipper?	Hvad er opnået i forhold til arealoptimering	Tilført eller nedlagt kvm.
1.5	Skole	Kongevejens skole	Middel	Høj	10	650.000	100.000	- Bedre udnyttelse af faglokaler til tværfalige og kreative projekter. - Udnyttelse af motorikrum og udearealer til aflastning af gymnastiksale.	750.000	Fleksibilitet: - Større fleksibilitet i hjemmeklasseområderne med bedre udnyttelse af gangarealer, klasselokaler og faglokaler til projektarbejde, fordybelse mv. Arbejdsplads: - Personalefaciliteter hvor der er mulighed for foreberedelse, afholde møder, pause og sociale arrangementer.	- Bedre mulighed for at inaktive arealer kan anvendes til læringsaktiviteter gennem indretningstiltag og dobbeltudnyttelse	0
1.6	Skole	Lindegårdsskolen	Lav	Middel	14,2	25.050.000	400.000	- Bedre udnyttelse af faglokaler til tværfalige og kreative projekter.	25.450.000	Fleksibilitet: - Større fleksibilitet i hjemmeklasseområderne med bedre udnyttelse af gangarealer, klasselokaler og faglokaler til projektarbejde, fordybelse mv. - Dobbeltdøre mellem klasselokaler der giver mulighed for undervisning i årgange og tværfaglig undervisning. SFO og Indskoling skal være én enhed - Nyt indskolingshus for at sammenlægge SFO og indskolingsklasser (0. - 1.) Udemiljø - Etablering af uderum til leg og læring med henblik på at aflaste inderum og øge mulighed for fysiske bevægelse og motorik	- Rokade og samling af funktioner, der muliggør at flere lokaler kan dobbeltudnyttes. - Bedre mulighed for at inaktive arealer kan anvendes til læringsaktiviteter gennem indretningstiltag og dobbeltudnyttelse - Et fuldt intergeret indskolingshus for 0. og 1. klasser og SFO - Mere forskelligartede udemiljøer, der supplerer lokalerne indendøre hvorved behov for tilbygning kan minimeres	Plus 300 kvm
1.7	Special Skole	Sorgenfriskolen	Høj	Høj	36,2	250.000	250.000	-	500.000	Motorik og fysisk bevægelse: - Nyindretning af gymnastiksalen, så der er mulighed for motorisk træning og fysisk bevægelse for alle elever.	- Bedre udnyttelse af gymnastiksalen gennem tilpasset indretning til målgruppen	0
1.8	Skole	Taarbæk Skole	Høj	Høj	22,2	0	0	- Bedre udnyttelse af faglokaler til tværfalige og kreative projekter. - Øge eksternt brug af skolen lokaler.	0	-	- Bedre anvendelse af inaktive arealer til læringsaktiviteter gennem indretningstiltag, dobbeltudnyttelse og eksternt brug	0
1.9	Skole	Trongårdsskolen	Middel	Middel	16	1.800.000	50.000	- Bedre udnyttelse af faglokaler til tværfalige og kreative projekter.	1.850.000	Fleksibilitet: - Større fleksibilitet i hjemmeklasseområderne med bedre udnyttelse af gangarealer, klasselokaler og faglokaler til projektarbejde, fordybelse mv. Indeklima: - Bedre indeklima vha. solafskærmning - Bedre akustik vha. lyddæmpning	- Bedre anvendelse af klasselokalerne til læringsaktiviteter gennem indretningstiltag og dobbeltudnyttelse	0

Ejendomsnummer	Område	Ejendom	Vurdering af funktionsprincippernes opfyldelse	Vurderet stand (udvendig vedligehold)	Areal pr. elev	Bygningsstiltag	Indretningstiltag	Kulturtiltag	Samlet investering	Hvad er opnået i forhold til funktionsprincipper?	Hvad er opnået i forhold til arealoptimering	Tilført eller nedlagt kvm.	
1.10	Skole	Virum Skole	Middel	Middel	16,8	5.900.000	250.000		6.150.000	<p>Flexibilitet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Større fleksibilitet i hjemklasseområderne med bedre udnyttelse af gangarealer, klasselokaler og faglokaler til projektarbejde, fordybelse mv. - Dobbeldøre mellem klasselokaler der giver mulighed for undervisning i årgange og tværfaglig undervisning. <p>Arbejdsplads:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Personalefaciliteter hvor der er mulighed for foreberedelse, afholde møder, pause og sociale arrangementer. <p>Indeklima:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bedre indeklima vha. solafskærmning og ventilation - Bedre akustik vha. lyddæmpning 	- Bedre mulighed for at inaktive arealer kan anvendes til læringsaktiviteter gennem indretningstiltag og dobbeltudnyttelse	0	
1.11	Skole	Lundtofte Skole	Lav	Høj	12,3	13.850.000	350.000	- Benytte ledige klasselokaler som gruppe- eller projektarbejdspladser	14.200.000	<p>Flexibilitet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Større fleksibilitet i hjemklasseområderne med bedre udnyttelse af gangarealer, klasselokaler og faglokaler til projektarbejde, fordybelse mv. - Dobbeldøre mellem klasselokaler der giver mulighed for undervisning i årgange og tværfaglig undervisning. <p>Motorik og fysisk bevægelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nyindretning af gymnastiksalen, så der er mulighed for motorisk træning og fysisk bevægelse for alle elever. <p>Læringscenter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Modernisering med IT og gruppearbejdspladser mv. <p>Udemiljø</p> <ul style="list-style-type: none"> - Etablering af uderrum til leg og læring med henblik på at aflaste inderum og øge mulighed for fysiske bevægelse og motorik <p>Arbejdsplads:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Personalefaciliteter hvor der er mulighed for foreberedelse, afholde møder, pause og sociale arrangementer. <p>Indeklima:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bedre indeklima vha. solafskærmning og ventilation - Bedre akustik vha. lyddæmpning 	- Bedre mulighed for at inaktive arealer kan anvendes til læringsaktiviteter gennem indretningstiltag og dobbeltudnyttelse	- Mere forskelligartede udemiljøer, der supplerer lokalerne indendøre hvorved behov for tilbygning kan minimeres	0

Arealanalyse Lyngby-Taarbæk Kommune

Strategiske anbefalinger: Skoler

Lyngby-Taarbæk Kommune

September 2013

Lyngby-Taarbæk Kommune
Lyngby Rådhus, Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

Bascon A/SÅboulevarden 21Postbox 510DK-8100 Aarhus C

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	3
2	Strategiske anbefalinger	5
2.1	Strategiske prioriteringer af tiltag	5
2.2	Øvrige anbefalinger	6
3	Redegørelse for indretning af Lyngby-Taarbæks skoler	10
3.1	Overordnet vurdering af skolerne	10
3.2	Redegørelse for indretning	11
3.2.1	Inspirerende læringsmiljøer	11
3.2.2	2 + 2 = 5	12
3.2.3	Innovation og kreativitet	12
3.2.4	Fleksible rum	12
3.2.5	SFO og indskoling	13
3.2.6	Madpolitik	13
3.2.7	Alle rum er læringsrum	13
3.2.8	Hjemklasser	13
3.2.9	Læringscentret	14
3.2.10	Udemiljø	14
3.2.11	IT	15
3.2.12	Personalefaciliteter	15
3.2.13	Støj, indeklima, lysforhold og vedligehold	15
3.2.14	Flere fag i et lokale	16
3.2.15	Sammenlægning af specialcenter og læringscenter	16
3.2.16	Den nye skolereform	17
3.2.17	Sammentænke klub og skole	17
3.2.18	Andre observationer	18
4	Økonomi	19

1 Indledning

I det følgende præsenteres resultaterne af bygningsfysisk gennemgang og analyse af Lyngby-Taarbæk Kommunes skoler. Delrapporten peger på en række strategiske anbefalinger til, hvordan Lyngby-Taarbæk Kommune fremadrettet kan sikre, at lokalefaciliteterne på skolerne understøtter en moderne og fremtidssikret anvendelse af lokalerne, og opgaveløsning, samtidig med, at der tænkes i arealoptimering og optimeret lokaleudnyttelse.

De strategiske anbefalinger i denne rapport er baseret på et omfattende analysearbejde gennemført i første halvdel af 2013. Analysearbejdet er sket på baggrund af forskellige informationskanaler. Dels er der lyttet til de der bruger bygningerne, dels er hverdagen i bygningerne observeret, og dels er der foretaget en kortlægning af anvendelse og udnyttelsesgrad.

Kortlægningen af ejendommene er sket som en kombination af brugernes egen opfattelse af anvendelse og udnyttelse, samt en række stikprøver på forskellige ejendomme. Kortlægningen og resultaterne af denne er beskrevet i delrapporten *Kortlægning af anvendelse og udnyttelsesgrad*.

Med afsæt i funktionsprincipperne og på baggrund af interviewene med skoleledelsen og besigtigelser på skolerne, er der udarbejdet en række forslag til tiltag, som hver især vil bidrage til at optimere areal-anvendelsen, og sikre at bygningerne lever op til moderne og fremtidssikrede måder at løse opgaven på indenfor de forskellige sektor områder.

Tiltagene på den enkelte skole er foreslået i 3 niveauer:

- Organisations-/kulturniveau
- Indretningsniveau
- Bygningsniveau

Tiltagene er beskrevet overordnet, ligesom at der er beregnet et økonomisk rammebeløb for hvert tiltag. De enkelte tiltag og den tilhørende økonomi foreligger i databilag, og vil fremadrettet indgå i Lyngby-Taarbæk Kommunes fremtidige Facility Management system. Der henvises til den opsamlende rapport hvor den økonomiske metode er beskrevet.

Delrapporten indeholder tre hovedafsnit:

- Strategiske anbefalinger for hele skoleområdet
- Redegørelse for skolernes indretning med udgangspunkt i funktionsprincipperne
- Tilstandsvurdering af ejendommene som vil foreligge ultimo 2013.

De strategiske anbefalinger i første del af rapporten er angivet i to niveauer:

- Et byggefysisk niveau, hvor den strategiske anbefaling går på, hvorledes Lyngby-Taarbæk Kommune kan prioritere, hvilke tiltage der skal sættes i gang i forhold til ønsker om opnået niveau for den enkelte skole.
- Et perspektiverende niveau, hvor der sættes fokus på de potentialer der kan realiseres med en ændret tilgang til, hvordan bygninger og lokaler kan udnyttes mere effektivt.

Delrapportens anden del består af en sammenfattende redegørelse af de gennemgåede skoler i forhold til funktionsprincipperne, samt en overordnet vurdering af, i hvor høj grad skolerne lever op til funktionsprincipperne. Der er i samarbejde med Lyngby-Taarbæk Kommune udarbejdet et sæt funktionsprincipper

for kommunens skoler. Disse funktionsprincipper har været den "målestok", hvorudfra samtlige skoler er blevet gennemgået og efterfølgende vurderet.

Lyngby-Taarbæk Kommune har udarbejdet nøgletal for varme og elforbrug for den enkelte ejendom. Hvor den enkelte ejendom har haft væsentlige udsving i forhold til gennemsnittet på lignende ejendomme, er det kommet med i den samlede vurdering af tiltag og de strategiske anbefalinger for at sikre fokus på at minimere negative udsving.

2 **Strategiske anbefalinger**

Generelt er de fysiske rammer for Lyngby-Taarbæk Kommunes skoler af meget svingende standard. Ikke alle skoler har moderne og tidssvarende faciliteter. Årsagen skal findes i den omstændighed, at skolerne er bygget i starten og midten af forrige århundrede, hvor en anden ide om læring var fremherskende.

Den nye skolereform er vedtaget, mens denne delrapport er forfattet. De væsentligste elementer er tænkt ind i denne rapport, men der bør være en fremadrettet opmærksomhed på de løbende konsekvenser reformen måtte have på indretning af læringsmiljøer.

2.1 **Strategiske prioriteringer af tiltag**

På grund af skolernes varierende bygningsmæssige standard, er der også store udsving i de indsatser, der skal til for, at alle skolerne bringes op på et tidssvarende niveau. De skoler, der trænger hårdest til en opgradering på læringsmiljøerne, er typisk også dem, der er nedslidte både indendørs og på udearealerne. Nogle af skolerne bruger midlertidige pavilloner til undervisning og til at huse SFO.

Læringscentre på skolerne er de fleste steder velindrettet og på et tilfredsstillende niveau. Faglokalerne er generelt meget traditionelt indrettede, mens klassemiljøerne flere steder trænger til en opgradering for at skabe mere fleksibilitet. Alle steder er der brug for en opgradering af personalefaciliteterne i forhold til arbejdspladser, pauserum m.v. der matcher de nye fremtidige krav om lærerens tilstedeværelse på skolen, idet der dog bør være opmærksomhed på mulighederne for at dette sker med indtænkning af mulighederne for udnyttelse af de allerede eksisterende lokaler og faciliteter og med delt inventar.

Der er en generel tendens til, at indretning af skolerne lægger op til en fortsættelse af kulturen i traditionelle læringsmiljøer - at man f.eks. primært benytter faglokalerne til de fag, de er indrettet til og ikke åbner i tilstrækkelig grad op for en anden type undervisning og anvendelse af rummet, eller at man fastholder ejerskabet til klasselokalerne, som derved ikke inviterer til, at andre kan benytte dem.

På den enkelte skole er der foreslået en række tiltag, som skal være med til at opgradere skolens fysiske rammer i forhold til anvendelse og brug. Tiltagene er foreslået i tre niveauer:

- Bygningstiltag, hvor det er om- til- eller nybygninger
- Indretningstiltag med inventar m.v.
- Kulturtiltag, brugernes kultur og/eller holdninger indarbejdes for i højere grad at udnytte lokalerne/faciliteternes potentialer.

Målet med opgraderingen er, at lokalerne opleves som tidssvarende og fremtidssikrede, og at de lever op til kommunens funktionsprincipper.

Hvert enkelt tiltag er blevet prioriteret i kategori 1, 2 eller 3.

- Kategori 1 er tiltag, der bør gennemføres hurtigst muligt, da de vurderes som meget værdiskabende i forhold til investeringen.
- Kategori 2 er tiltag, der også bør prioriteres. Der er tale om tiltag, hvor værdien vurderes at være passende i forhold til den investering der skal foretages.
- Kategori 3 kan betragtes som "luksus", hvilket vil sige tiltag, der skaber relativt begrænset værdi i forhold til størrelsen på investeringen og som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at institutionernes bygninger lever op til funktionsprincipperne (når kategori 1 og 2 er gennemført). Alle kategori 3 tiltag vil skabe værdi i skolerne,

men hver enkelt tiltag er vurderet ud fra en helhedsbetragtning af skolernes indretning, organisering og udformning. Prioriteringen er herefter foretaget i forhold til at skabe et niveau, svarende til hensigterne i funktionsprincipperne, og at dette gøres på den mest økonomiske måde.

Hvorvidt man ønsker at realisere nogle eller samtlige tiltag, er i bund og grund et spørgsmål om prioritering af kommunens ressourcer i forhold til andre serviceområder. Skal realiseringen ske inden for rammerne af et begrænset økonomisk råderum, kan der med fordel prioriteres på følgende måde:

1. Tre skoler vurderes som lav i forhold til at leve op til kommunens funktionsprincipper (rød i skemaet side 10). Gennemføres tiltagene i kategori 1 og 2 vurderes det, at disse ejendomme løftes til i høj grad at leve op til kommunens funktionsprincipper. Estimeret økonomi for investering i de tre ejendomme samt inventar til indretning bliver sammenlagt ca. 64 mio.
2. Fem skoler vurderes i middel grad at leve op til kommunens funktionsprincipper (gul i skemaet side 10). Gennemføres tiltagene i kategori 1 og 2 vurderes det, at disse ejendomme vil løftes til i høj grad at leve op til kommunens funktionsprincipper. Estimeret økonomi for investering i de fire ejendomme samt inventar til indretning bliver sammenlagt ca. 14,9 mio. Note. De tiltag der anbefales kan være en blanding af meget værdiskabende (kategori 1) og passende i forhold til investeringen (kategori 2)
3. For samtlige skoler er der formuleret en række øvrige tiltag (kategori 3) Tiltag som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at bygningerne, når kategori 1 og 2 tiltag er gennemført, lever op til funktionsprincipperne. Tiltagene bør således prioriteres lavt, men kan gennemføres, hvis kommunen vurderer der er økonomisk grundlag for det. Estimeret økonomi for investering i kategori 3 tiltagene bliver sammenlagt ca. 1,5 mio. Se mere detaljeret økonomisk opsamling under økonomiafsnittet sidst i rapporten

2.2 Øvrige anbefalinger

Udover igangsættelse af tiltag, jf. funktionsprincipperne nævnt i forrige afsnit, anbefales i dette afsnit en række yderligere strategiske perspektiver. Perspektiverne omhandler alternative muligheder for at skabe optimale rammer og god udnyttelse/anvendelse af bygningerne, og handler om at påvirke den mentale opfattelse blandt brugere af bygningerne, og om at organisere anvendelsen af rum på nye måder. Det er anbefalinger, der umiddelbart vil kræve en større indsats fra kommunens side, for at forløse potentialet, modsat de enkelte tiltag der er foreslået på den enkelte skole, som umiddelbart er lette at realisere.

Følgende fokuspunkter bør betragtes, med udgangspunkt i Forretningsstrategien inden man igangsætter fysiske tiltag på den enkelte skole:

▪ Uddannelse af ledelsen og personalet

Med henblik på at opnå maksimal udbytte af de investeringer, der gennemføres på den enkelte skole, er det afgørende, at der i højere grad tænkes i arealoptimering og pædagogisk indretning på den enkelte skole. Optimal indretning af rum vil være med til at sikre et bedre match i forhold til serviceniveau, pædagogik, fleksibilitet og dobbeltudnyttelse. Derfor anbefales det, at Lyngby-Taarbæk Kommune udformer en guide for indretning af skoler og fritidstilbud, der giver gode ideer og konkrete indretningsforslag på relevante temaer, samt at ledelse og personalegruppe kompetenceudvikles til at indrette og optimere anvendelsen af rum i forhold til den pædagogiske og læringsmæssige praksis set i lyset af arealoptimering. På Trongårdsskolen har de med positiv effekt uddannet alle lærerne i indretning af læringsmiljøer.

Nøgleord kan være: Kobling af rum og pædagogik, fleksibilitet, multifunktionel indretning, dobbeltudnyttelse af lokaler, et rum flere fag, IT-muligheder m.v.

▪ Bedre udnyttelse af eksisterende rammer

Kortlægningen af anvendelse og udnyttelsesgraden på skolerne peger på, at der i dagligdagen er et potentiale for i højere grad at udnytte gangarealer, grupperum og faglokaler, mens potentialet i for-

hold til personalefaciliteter, idrætshal og lokaler til eksterne brugere (fagpersoner tilknyttet skolerne) er mindre. Der er ligeledes et potentiale for en højere udnyttelse af hjemklasselokalerne i mellemtrin og udskoling, ligesom SFO og indskoling kan benytte hinandens lokaler i højere grad. Læringscentret er det rum, der bliver benyttet aller mest på skolerne, men der er stadig kapacitet til at det kan udnyttes yderligere. Der henvises til rapporten "Kortlægning af anvendelse og udnyttelse"

Barrieren for at udnytte det ovenfor nævnte potentiale, er at skolerne anvender og benytter lokalerne primært med udgangspunkt i ét fag ét rum. Det sker især på faglokaler og klasserum hvorimod læringscentret i højere grad bliver benyttet til mange formål. Det anbefales, at der generelt arbejdes med den kulturelle mentalitet og holdning på skolerne for at udnytte potentialet for bedre anvendelse af lokalerne med udgangspunkt i, at alle rum kan benyttes af alle. En barriere for udnyttelsen kan være en manglende synlighed på, hvornår lokalerne er ledige. Et internt bookingsystem på skolen kunne gøre det synligt for medarbejderne.

Eksterne brugere

Skolerne bliver anvendt af eksterne brugere uden for skolernes brug. De mest benyttede lokaler om aftenen er idrætsfaciliteterne, hjemkundskabslokalerne og musiklokalerne. I mindre grad blev klasselokaler og øvrige rum benyttet. Det vurderes, at der umiddelbart er et stort potentiale i at benytte skolens bygninger i højere grad uden for skolens brug til eksterne brugere. Der bør ligeledes være opmærksomhed på mulighederne for at udnytte andre kommunale lokaler tæt på skoler til skoleformål.

Det anbefales, at man udnytter potentialet og får kortlagt og synliggjort de lokaler, der kan være til glæde for eksterne brugere. Derudover bør man etablere et centralt bookingsystem og arbejde med kulturen på den enkelte skole, der gør at deling af lokaler bliver et centralt element i anvendelse af lokalerne i hverdagen, både i aften- og dagtimerne.

Der er generelt en positiv stemning på skolerne for at udlåne lokalerne til eksterne, men der bør være opmærksomhed på, at der kan være udfordringer med at eksternt brug kan give store slid af lokalerne, større rengøringsbehov samt at brugerne ikke aflåser og efterlader lokalerne i ordentlig stand. Det anbefales, at der i første omgang arbejdes med kulturen om udlån og adgangsforhold og at der udformes en aftale mellem Center for Arealer og Ejendomme og Center for Sundhed og Kultur, hvordan det i praksis kan lade sig gøre.

▪ **Arbejdspladser**

Der er på flere skoler foreslået bygningsmæssige og indretningsmæssige tiltag for at skabe plads og rum til indretning af arbejdspladser, og for at opfylde kravet i den nye skolereform om, at lærere og pædagoger skal blive længere tid på skolen til bl.a. møder og forberedelse mv. Der gøres opmærksom på det store potentiale der ligger i at udnytte eksisterende lokaler, arealer og for at dele inventar til lærerarbejdspladser.

Der er umiddelbart et potentiale at indtænke trådløse IT-muligheder i høj grad i indretningen af arbejdspladser, som vil frigøre arbejdspladser til at kunne forekomme mange steder på skolen, med udgangspunkt i at de opfylder lovens krav på området. Det anbefales, at Lyngby-Taarbæk Kommune ser på mulighederne i dialog med skolerne.

Et andet potentiale er at indrette arbejdspladser i forbindelse med reorganisering af hjemklasselokalerne. På Trongårdsskolen har man indrettet udskoling efter fagrum og har placeret lærerarbejdspladser i funktionsrummene i udskoling, hvilket er en optimal udnyttelse af de fysiske rammer, samtidig med, at det har givet et godt miljø for lærerne.

▪ **Faglokaler eller projektrum**

Alle skoler er indrettet efter det traditionelle princip om et faglokale til et fag. I lyset af den nye skolereform hvor *sløjd* og *håndarbejde* bliver erstattet af *håndværk* og *design* anbefales det, at kommunen får udformet en række guidelines for indretning af disse lokaler, så de matcher kravene i den nye sko-

lereform. Der er et potentiale i at nedbryde barriererne med tænkningen om ét fag og ét rum, til i højere grad at alle faglokaler kan benyttes til alle fag og dermed anses som projektrum. Der skal arbejdes med kulturen omkring og adfærden i brug og anvendelse af faglokaler.

Sammentænkning af skole, SFO og klubber

Skole og SFO sammentænkes i dag på de fleste skoler. I lyset af resultaterne fra kortlægningen, hvor SFO og klasselokaler bliver brugt omkring 50% af tiden, kunne der i højere grad ske en endnu større udnyttelse af fælleslokalerne på tværs. Det anbefales at der arbejdes med kulturen omkring deling af lokalerne på den enkelte skole og at der i forbindelse med udmøntning af den nye skolereform, udnyttes dette potentiale, hvor der vil være brug for flere lokaler til aktiviteter i løbet af dagen, f.eks. ved at indtænke klubber i umiddelbar nærhed af skole og SFO.

Fremtidens klasserum

Der er foreslået tiltag på de fleste skoler til bedre indretning af gangarealer og mere fleksibel udnyttelse af hjemklasserne på flere skoler. I lyset af den nye skolereform anbefales det at kommunen kigger på, hvad der ligger af nye krav til indretning af klasserum og hjemområder fremadrettet. Mange af skolernes indretning af klasselokalerne er præget af det klassiske klasselokales indretning – 24 borde/24 stole, kateder og tavle, hvilket umiddelbart giver en ufleksibel indretning og matcher ikke umiddelbart kravet om at skabe et varieret og praksisorienteret undervisningsforløb, hvis indretning primært lægger op til tavleundervisning i klasserummene.

På Trongårdsskolen har man indrettet udskoling efter funktionsprincippet, hvor man forlader klasserumsprincippet, men indretter lokalerne efter fag. De har gode erfaringer med denne indretning, der har betydning både for lærernes arbejdsmiljø, da hver enkelt medarbejder har en indrettet arbejdsplads i lokalerne, samt elevernes motivation for læring. Det anbefales at man ser på mulighederne for dette princip på øvrige skoler og evt. afprøve ideen for mellemtrin og indskoling, under hensynstagen til de forskellige aldersgruppers behov for tryghed.

▪ **Sammentænkning af skoler, SFO og klubber**

Fritidsklubber og ungdomsklubber er på nuværende tidspunkt ikke organiseret under skolerne og ligger for det meste i særskilte bygninger enten langt væk fra skolerne eller tæt på. Der er et potentiale i at skolerne i højere grad benytter klubbens lokaler, især hvor klub og skole ligger i umiddelbar nærhed af hinanden. Det anbefales at der arbejdes med kulturen omkring brugen af klubbens faciliteter, samt at der skabes let adgang til booking af lokalerne, således som den nye folkeskolereform også lægger op til.

Nogle få af klubberne holder til i ældre bygninger der kræver større bygningsmæssige investeringer. Det anbefales at inden man iværksætter tiltag på disse bygninger, overvejer mulighederne for at placere de pågældende klubber i skolernes lokaler og dermed udnytte skolens lokaler om eftermiddagen, i mellemtrin og udskoling, der de for det meste står tomme. Den nye skolereform lægger op til et tæt samarbejde mellem skole og klubber, hvor der ikke lægges op til en fortsat adskillelse. Det er dog vigtigt at påpege, at det ikke er et ønske fra klubbernes side at komme ind på skolerne, da man som udgangspunkt ser styrker i at adskille fritid og skole. Der bør samtidig ses på muligheden for at afhænde eller sælge de ældre klubbygninger. Der skal fokuseres på at skabe et godt ungemiljø med respekt for behovene for både skole og fritid.

Der anbefales at skole og fritidsmiljøet sammentænkes for derved at skabe attraktive ungemiljøer på skolerne. Det vurderes at der generelt er et stort potentiale heri.

▪ **Udearealer**

Der er foreslået tiltag på flere skoler med bedre indretning af udearealerne, der generelt er meget slidte. Det anbefales at Lyngby-Taarbæk Kommune iværksætter udvikling på undervisning i udemiljøer for at sikre en ibrugtagning af de tiltag der er foreslået og få at få anvendt udearealerne i højere grad. I lyset af den nye skolereform ligger der et potentiale i at anvende udearealerne i højere grad og dermed få plads til nye aktiviteter.

- **Pladsmangel**

Flere skoler oplever en øget søgning af elever, og flere skoler forudser pladsproblemer i fremtiden. Lindegårdsskolen har f.eks. eksisteret under dette vilkår i en årrække og har flere klasser placeret i pavillonbygninger ligesom klasselokalerne mange steder er meget små i forhold til en øget klassekvotient. Det anbefales, at Lyngby-Taarbæk Kommune får belyst om der er kapacitetsmæssige overvejelser, som skal tænkes ind i en langsigtet planlægning af de fysiske rammer på skolerne i lyset af demografiske ændringer i fremtiden.

- **Områdets funktionsprincipper**

Der er inden besigtigelserne udarbejdet en række funktionsprincipper for skolerne i samarbejde med kommunen. Det vurderes, at de nuværende udarbejdede funktionsprincipper er en god overordnet markør for, hvad de fysiske rammer skal give plads og mulighed for i Lyngby-Taarbæk Kommunes skoler for, at den enkelte institution kan udøve sin service og pædagogiske praksis. Det anbefales, at disse funktionsprincipper fremadrettet anvendes som guidelines for indretning og brugen af kommunens lokaler og bygninger og udbygges med de overordnede principper i den vedtagne forretningsstrategi for de kommunale ejendomme.

- I forbindelse med udarbejdelse af funktionsprincipperne, blev der formuleret en række potentielle funktionsprincipper, som beskrives under afsnit 3. For skolerne gælder det, at der forventes et potentiale ved at tænke faglokalerne som projektrum ud fra princippet om et rum flere fag, at der er potentialer i sammenlægning af specialcenter og læringscenter, at der findes bygningsmæssig kapacitet til at udleve den nye skolereform samt at der er potentialer ved at sammentænke klubber og skoler.
- Der vurderes at være perspektiver i de potentielle funktionsprincipper for alle på nær potentialet for sammenlægning af specialcenter og læringscenter, der umiddelbart vurderes til at have for store omkostninger for specialeleverne. Det anbefales at alle principper vurderes nærmere, før de gøres til et faktisk funktionsprincip, da de alle kræver nærmere overvejelser og dialog før de kan tilvejebringes og udbygges med de overordnede principper i den vedtagne forretningsstrategi for de kommunale ejendomme.

3 Redegørelse for indretning af Lyngby-Taarbæks skoler

I dette kapitel gives først en sammenfattende vurdering af i hvor høj grad bygningerne opfylder kommunens funktionsprincipper. Vurderingen præsenteres i nedenstående matrice, hvor det med farver er illustreret i hvilken grad den enkelte skoles bygning vurderes at leve op til funktionsprincipperne.

Efter den overordnede vurdering præsenteres grundlaget for vurderingen i form af en redegørelse for det, der er set og hørt om skolernes indretning. Redegørelsen tager udgangspunkt i funktionsprincipperne (i hvert afsnit findes funktionsprincippet i tekstboks).

3.1 Overordnet vurdering af skolerne

Der er givet følgende vurdering af kommunens skoler i forhold til, i hvor høj grad deres bygninger lever op til kommunens funktionsprincipper:

I hvor høj grad understøtter bygningen områdets funktionsprincipper, som værende tidssvarende og moderne faciliteter?

Skoler	Lav	Middel	Høj
Engelsborgskolen			Høj
Fuglsanggårdsskolen		Middel	
Heldagsskolen Fuglsanggård		Middel	
Hummeltofteskolen	Lav		
Kongevejens Skole		Middel	
Lindegårdsskolen	Lav		
Lundtofte Skole	Lav		
Sorgenfriskole - Heldagsskole			Høj
Trongårdsskolen		Middel	
Taarbæk Skole			Høj
Virum Skole		Middel	
Antal skoler	3	5	3

3.2 Redegørelse for indretning

I det følgende redegøres for indretningen på skolerne med udgangspunkt i funktionsprincipperne. Redegørelsen er baseret på dels interview og dels besigtigelse af ejendommene.

3.2.1 Inspirerende læringsmiljøer

Skolerne skal indrettes, så de giver lyst til leg og læring i fleksible og inspirerende læringsmiljøer. Miljøerne skal invitere til sociale aktiviteter i og omkring skolen og give plads til bevægelse og fysisk aktivitet.

Helt generelt er skolerne indrettet i overensstemmelse med funktionsprincippet om inspirerende læringsmiljøer. Der er plads til leg og læring, mulighed for sociale aktiviteter og plads til bevægelse og fysisk aktivitet.

På skolerne indretter man sig bedst muligt i forhold til at skabe fleksible og inspirerende læringsmiljøer. Alle skolerne er af ældre dato. De yngste fra 1950'erne, de ældste fra begyndelsen af 1900 tallet. Det betyder at skolerne i deres rumlige organisering er stærkt præget af den tids traditionelle klasserumstænkning. Lange gange med klasselokaler til én eller begge sider, organiseret i en eller flere blokke rundt om en skolegård er således en helt klassisk bygningsorganisering for alle skolerne.

De gamle gymnastiksale er fortsat i brug mange steder, en del af dem er endda med den originale indretning med bomme og ribber langs væggene som tydelige reminiscenser fra tidligere tiders praksis omkring fysisk udfoldelse.

Også skolegårdene inklusiv de udendørs boldbaner og atletikbaner, fremstår i mere eller mindre grad i den oprindelige form. Flere steder er udeområderne dog suppleret med nye legeredskaber og indretninger, der har et meget mere nutidigt præg og en alsidighed, der giver plads til forskellige typer fysisk aktivitet og leg. Udearealerne er visse steder indrettet med elementer, der kan bruges i undervisningsøjemed, men det er sjældent, at udearealerne bevidst er tænkt ind i en tydelig strategi om udendørs læringsmiljøer. Indretningerne tilgodeser til gengæld generelt et pause- og legeperspektiv.

Et rum der senest har fået en del opmærksomhed på de fleste skoler er læringscenteret. Her ses forskellige typer og inspirerende læringsmiljøer til fordybelse, gruppe/projektarbejde og formidling. Der er forskellige typer møbler og rumlige indretninger, som giver alsidige og inspirerende læringsmiljøer. Mange af læringscentrene er da også rigtig meget anvendt i skolens åbningstid både af de mindre klasser, såvel som af de større elever, der også bruger læringscentrene til projektarbejde og lektielæsning.

De steder hvor indskolingsmiljøerne med de yngste klassetrin og SFO'en er kombineret i mere eller mindre fælles lokaler, er der også en tendens til, at indretning af læringsmiljøerne får en fleksibel og inspirerende karakter. Flere steder er der gode eksempler på, hvordan undervisnings- og fritidsperspektivet supplerer hinanden i samarbejde mellem lærere og pædagoger og i forhold til, hvordan lokalerne udnyttes og indrettes.

Knap så inspirerende miljøer ses hos de ældre elever. Her er lokalerne stadig stærkt præget af en aldrende klasserumstænkning med opdeling i stamklasselokaler og faglokaler. Møbleringen er helt traditionel med læreren ved tavlen og eleverne bænket i klassen. Faglokalerne på stort set alle skolerne gennemgik en større renovering for 10 – 12 år siden og er fortsat i acceptabel stand.

Gode cases

Alsidig indretning

Læringscenteret på Engelsborgskolen er ligesom mange andre læringscentre et rum, der bliver brugt rigtig meget både af elever og lærer. Her er en rar stemning og forskellige typer af møblering, der giver mulighed for at sidde alene og fordybe sig eller at lave projektarbejde, se film mv.

3.2.2 2 + 2 = 5

På Taarbæk Skole ligger både SFO'en og fritidsklubben på skolen, hvilket skaber synergi og dermed merværdi for begge parter. I fritidsklubbens område er der indrettet nogle gode ungdomsmiljøer, der emmer af teenagerhygge og som supplerer læringsmiljøerne i fag- og klasselokalerne i undervisningstiden.

3.2.3 Innovation og kreativitet

Skolernes læringsmiljøer skal understøtte den eksperimenterende del af børns læring og skabe plads til innovation og kreativitet, samt stimulere elevernes fantasi.

Aktiviteterne i forbindelse med den eksperimenterende del af undervisningen foregår primært i faglokalerne. Læringsmiljøerne på skolerne er ikke indrettet specifikt med henblik på innovation og kreativ undervisning, men miljøerne er på den anden side heller ikke nogen hindring for, at innovation kan udøves. På alle skoler er der sløjdlokaler, håndarbejdslokaler, hjemmekundskabslokaler, maleværksteder mv., hvor den kreative og fantasistimulerende undervisning blandt andet foregår.

Gode cases

Store rum med muligheder

På Taarbæk Skole er der etableret et malerværksted i en nyere tilbygning. Værkstedet ligger i forbindelse med et dobbelthøjt rum, hvor der kan afholdes teater o. lign. I rummet er der en stor sidde-trappe. Den rummelige variation og den alsidige indretning giver gode muligheder for at arbejde med innovative og kreative projekter.

3.2.4 Fleksible rum

Lokalefaciliteterne skal være fleksible, så de giver mulighed for, at man kan mødes og arbejde på kryds og tværs af klasser og årgang. Der skal være plads til forskellige læringssituationer, lige fra fordybelse og klasseundervisning til gruppearbejde. De fleksible rum skal også give plads til elevernes forskellige måder at lære på.

Skolerne er præget af tidligere tiders udformning af læringsrummene. Flere steder har man skabt forbindelse på tværs af klasselokalerne ved hjælp af døråbninger, og man forsøger så vidt muligt at udnytte gangarealer til projektundervisning mv. Mange steder er der også fysisk forbindelse mellem faglokalerne.

Flere skoler har indskolingsmiljøer, hvor rummene kan lægges sammen og dobbeltudnyttes pga. en fleksibel indretning og en god rumstørrelse.

Endelig har man mange steder fået indrettet læringscentre med supplerende læringsmiljøer. Tilsammen giver det mulighed for at mødes og arbejde på kryds og tværs, samt tilbyde forskellige typer læringsmiljøer.

Gode cases

To lokaler bliver til ét

På Lindegårdsskolen har man sat dobbeltdøre imellem nogle af klasselokalerne i udskolingen. Det giver mulighed for at lægge lokalerne sammen, når der skal være tværfaglig undervisning eller at låne hinandens lokaler, når en af klasserne har undervisning andetsteds.

3.2.5 SFO og indskoling

SFO og indskoling skal ses som en enhed, hvor samarbejde og deling af lokalerne optimeres.

To af skolerne har endnu ikke etableret et lokalfælleskab primært pga. pladmangel, men ellers er der på de øvrige skoler etableret lokalfællesskaber mellem skole og SFO. Uanset den fysiske placering er der på alle skoler et tæt samarbejde mellem skole og SFO personale samt til dels deling af lokalerne. Der er dog stadig steder hvor man i højere grad kunne sammentænke brugen af lokalerne på tværs.

Gode cases

Lokalfællesskab

På Fuglsanggårdsskolen er indskolingshuset indrettet, så det kan bruges både til undervisning og fritid. Lokalerne er rummelige og lyse og indretningen giver god mulighed for mange forskellige måder at bruge rummene på.

3.2.6 Madpolitik

Med udgangspunkt i den formulerede mad- og måltidspolitik i kommunen, skal bygningerne indrettes således at der kan tilbydes en sund kost.

Samtlige skoler deltager i lokale madordninger på den enkelte skole, hvor der kan bestilles mad og mælk på nettet. Mad og mælk kan afhentes i skolernes madudleveringsskranke. På alle skolerne spises i klasserne.

3.2.7 Alle rum er læringsrum

Alle rum og gangarealer på skolen er som udgangspunkt læringsrum og derfor skal gangarealer, læringscenter, fællesrum mv. inddrages i den daglige planlægning af undervisningen og læringsforløb samt alle øvrige aktiviteter.

Alle skolerne oplever, at de så vidt muligt udnytter pladsen til undervisning og læringsforløb. Klasselokalerne er flere steder pressede, fordi klassekvotienten er øget de senere år. Dog er der mange steder, hvor gangarealer ikke inviterer til ophold og læring ved indretning og udnyttelse af pladsen og derfor bliver disse arealer ikke udnyttet optimalt. Læringscentret bliver brugt i høj grad alle steder.

Gode cases

Fast inventar på gangen

Gangarealer kan flere steder være vanskelige at udnytte af brandmæssige årsager. Møblering accepteres, når den er nagelfast og når der er en tydelig markering af flugtvejen.

På Taarbæk Skole er nicher ved vinduer i gange udnyttet med mindre fastnaglede siddemøbler. Nogle af disse møbler er trapper til flugtvej gennem vinduet, hvor trappen udnyttes som et lille sidde/pause møbel.

3.2.8 Hjemklasser

Faste hjemklasser for den enkelte klasse skal udfordres og er ikke et princip, der nødvendigvis skal fastholdes.

På alle skoler har man faste hjemklasser med 1-2 faste klasselærere. På Trongårdsskolen har man arbejdet med at droppe hjemklasseprincippet i de ældste klasser i udskoling. Erfaringerne er, at eleverne og lærerne godt kan håndtere denne anderledes strukturering af skoledagen, hvor eleverne bevæger sig rundt til forskellige undervisningsrum alt efter fag.

Hjemklasseprincippet bliver flere steder oplevet som den trygge base, som eleverne har behov for. Derfor er der ikke et udpræget ønske blandt skolerne om at ophæve princippet om det faste hjemklasselokale.

Gode cases

Funktionsrum i udskoling

På Trongårdsskolen har man i udskoling indrettet klasselokalerne efter funktionsprincippet. Her bevæger eleverne sig fra rum til rum og lokalerne er indrettet efter fagene. Det betyder, at lærerne indretter sig med materialer og indretning, der matcher fagene og etablerer egne arbejdspladser. Samtidig oplever de, at eleverne er mentalt positivt indstillet til undervisningen.

3.2.9 Læringscentret

Læringscenteret er skolens centrale samlingssted, hvor der skal være mulighed for mange måder at lære på. Der skal være plads til fordybelse, gruppearbejde og samling af større grupper til undervisning eller oplæg. Det skal samtidig kunne anvendes til bl.a. lektiecafé og andre aktiviteter og være et åbent miljø, hvor man kan gå til og fra. Læringscenteret samt bogdepot skal om muligt være centralt placeret på skolen, så der er nem adgang for medarbejderne samt let adgang for skolens elever.

Læringscentrene opfylder i høj grad funktionsprincippet. Læringscentrene er tydeligvis et godt supplement til klasselokalerne, fordi der tilbydes andre typer læringsmiljøer. Læringscentrene er ikke altid placeret centralt på skolerne af fysiske årsager, men de opleves som tiltrækkende og attraktive læringsrum og der er meget aktivitet dér.

Gode cases

Kongevejens Skole har fået indrettet et læringscenter, hvor der er en rar stemning og mange forskellige læringsmiljøer, der retter sig både mod de yngste og de ældste elever.

3.2.10 Udemiljø

Udemiljøet som læringsrum er lige så vigtigt som indendørs faciliteterne, derfor skal de sammentænkes, og uderum skal anses som et supplement til de indendørs læringsrum

Skolerne har generelt acceptable men ofte temmelig slidte udearealer. Det halter med indretningen af arealerne så de supplerer de indendørs læringsmiljøer. Til gengæld er der god mulighed for at komme ud og røre sig. Dele af udearealerne er visse steder prioriteret, så der er særlig gode forhold. Især når SFO'er og klubber er på eller i nærheden af skolen, er udemiljøerne mere varierede, fordi der er tænkt fritidsaktiviteter ind i udearealerne.

Gode cases

Gode udearealer / god brug af udemiljø

Specialskolen Sorgenfri Skole har et fint og varieret udemiljø. Der er både asfalt til løbehjul og kridtfigurer, naturlegeplads med hytter og andre legeredskaber af træ og haven med grønt græs, store træer og dyrehold.

Designet legeplads

Taarbæk Skole har en lille men veldesignet legeplads. Der er fundet plads til sand og bakker, en "hoppe-slange", et sidde/trappeareal og grønne bede. Udearealet fungerer som en slags bytorv i Taarbæk.

3.2.11 IT

IT vil være en væsentlig del af skolens læringsmiljø og bygningerne skal understøtte elevernes og lærernes mulighed for at inddrage dette i undervisningen

Alle skoler har et eller flere klassesæt af bærbare computere. Flere af skolerne har også fortsat et computerum, der anvendes til nationale test, forskellige former for undervisning, gruppearbejde og decideret IT-undervisning. På enkelte skoler har man nedlagt lokalet, på de øvrige anses det fortsat for anvendeligt at have. Tendensen er at eleverne – især de ældste – selv medbringer IT udstyr og udfordringen for skolerne er at tilbyde stabile netværk og internetforbindelser.

3.2.12 Personalefaciliteter

Skolerne skal være en attraktiv arbejdsplads, hvor der er mulighed for at kunne forberede sig, holde møder og afholde sociale arrangementer, samt trække sig tilbage for pause. Administrationen skal have tæt kontakt til personalefaciliteterne, for at fremme samarbejdet mellem ledelse og personale.

Generelt er der muligheder for, at personalet kan finde plads til forberedelse, afholdelse af møder mv. På skolerne er der lærerværelser og forberedelsesrum, mange benytter også læringscenteret i større eller mindre omfang. Individuelle kontorer/arbejdspladser er nogle steder stillet til rådighed, men sjældent brugt til andet end frasætningsplads hvilket tyder på at etablering af personlige arbejdspladser skal overvejes nøje i den fremtidige indretning.

Mange af administrationslokalerne er klemte. Nogle steder deler lederen kontor med andre fra ledelsesteamet. Der er generelt mangel på mødelokaler, og når lederen ikke har eget kontor, er der ikke en "buffer" der. Ifølge kortlægningen af anvendelse og udnyttelse af personale og administrationslokalerne, tyder det dog på, at der umiddelbart er en svingende grad af udnyttelse af lokalerne.

Gode cases

Ny administrationsbygning

I forbindelse med en gennemgribende renovering for 4-5 år siden fik Engelsborgskolen bygget en ny bygning indeholdende administrationen, personalerum og læringscenter. Det har givet en fin synergi mellem funktionerne i den nye bygning.

På Lundtofte Skole er der indrettet et nyt lærerforberedelseslokale med forskellige typer af arbejdsstationer, så man kan sidde enkeltvis eller arbejde sammen i teams.

3.2.13 Støj, indeklima, lysforhold og vedligehold

Skolerne skal indrettes, så der er et godt indeklima med gode støjforhold, lysforhold og temperaturer, samt have et godt indvendigt vedligeholdelsesniveau.

Indeklimaet og vedligeholdelsesniveauet varierer en del. De fleste skoler har et rimeligt vedligeholdelsesniveau men flere af skolerne fremstår stærkt præget af slitage. Flere af skolerne er bygget i tegl med blank mur indendørs i gangarealerne og skiffer på gulvene – det er slidstærke og bæredygtige materialer, som er nemme at vedligeholde til et højt niveau. Bagsiden er, at gangarealerne ofte henstår mørke og det er nødvendigt at se på bedre belysning både i form af kunstlys og hvor det er muligt - gennembryd-

ninger ved dørene til klasselokalerne, så der kommer dagslys og oplevelse af aktivitet ind i gangarealerne.

Nogle skoler har udfordringer med overophedning ved solindfald gennem store vinduesarealer mod syd og vest.

Frisk luft og ventilation af rummene er ikke et udtalt problem, men alligevel et område der bør overvåges. Visse lokaler skal ventileres, f.eks. computerundervisningslokaler. Nogle skoler får det først gjort, når der er besluttet påbud fra arbejdstilsynet.

Dagslys i klasselokalerne er ikke et problem, vinduesarealerne er generelt tilstrækkelig store nok til at lukke nok dagslys ind i rummene.

3.2.14 Flere fag i et lokale

Dette funktionsprincip er defineret som et fremtidigt potentielt funktionsprincip. Et sådant princip er perspektiver på den fremtidige bygningsanvendelse. Det er elementer, som i større eller mindre grad kan forventes at blive gældende inden for en overskuelig fremtid. Det er imidlertid også perspektiver, som formentligt kræver drøftelser på andre niveauer – f.eks. omkring pædagogiske og/eller læringsmæssige elementer.

I denne opgaves sammenhæng anvender vi de potentielle fremtidige funktionsprincipper som opmærksomhedspunkter i bygningsgennemgangen, og der sættes således fokus på de bygningsfysiske og holdningsmæssige muligheder og barrierer for den pågældende funktion.

Fleksibel udnyttelse af skolens faglokaler, hvor funktionsprincippet er flere fag i et lokale, fremfor et fag i et lokale

Der forekommer kun i begrænset omfang fleksibel udnyttelse af skolernes faglokaler. Den gængse holdning til anvendelse af rummene er, at et fag primært benytter rummet og der kan ofte være et fagligt ejerskab knyttet til lokalet der gør, at andre personer ikke benytter lokalet.

Der er potentiale for i højere grad at tænke et faglokale til flere fag, og resultaterne fra kortlægningen viser, at der er et stort potentiale for i højere grad at benytte den ledige kapacitet, der er fundet i faglokalerne.

I lyset af skolereformen bør det overvejes hvad faget håndværk og design vil have af konsekvenser for indretningen af faglokalerne på længere sigt.

Der er på flere skoler foreslået tiltag på indretnings- eller kulturniveau for at forløse dette potentiale.

3.2.15 Sammenlægning af specialcenter og læringscenter

Dette funktionsprincip er defineret som et fremtidigt potentielt funktionsprincip. Et sådant princip er perspektiver på den fremtidige bygningsanvendelse. Det er elementer, som i større eller mindre grad kan forventes at blive gældende inden for en overskuelig fremtid. Det er imidlertid også perspektiver, som formentligt kræver drøftelser på andre niveauer – f.eks. omkring pædagogiske og/eller læringsmæssige elementer.

I denne opgaves sammenhæng anvender vi de potentielle fremtidige funktionsprincipper som opmærksomhedspunkter i bygningsgennemgangen, og der sættes således fokus på de bygningsfysiske og holdningsmæssige muligheder og barrierer for den pågældende funktion.

Det må forventes at der findes potentiale ved at sammenlægge specialcenter og læringscenter dels for

at sammentænke funktioner og dels for at frigøre lokalkapacitet.

Skolerne kan umiddelbart ikke selv se potentialer i at sammenlægge specialcenter og læringscenter. For dem er det vigtigt at der er ro omkring specialcentrets elever, så de ikke forstyrres. Samtidig synes der ikke umiddelbart at være arealoptimeringspotentialer, da specialcenteret for det første anvendes det meste af dagen og for det andet allerede nu anvender læringscentret i forskellige sammenhænge.

3.2.16 Den nye skolereform

Dette funktionsprincip er defineret som et fremtidigt potentielt funktionsprincip. Et sådant princip er perspektiver på den fremtidige bygningsanvendelse. Det er elementer, som i større eller mindre grad kan forventes at blive gældende inden for en overskuelig fremtid. Det er imidlertid også perspektiver, som formentligt kræver drøftelser på andre niveauer – f.eks. omkring pædagogiske og/eller læringsmæssige elementer.

I denne opgaves sammenhæng anvender vi de potentielle fremtidige funktionsprincipper som opmærksomhedspunkter i bygningsgennemgangen, og der sættes således fokus på de bygningsfysiske og holdningsmæssige muligheder og barrierer for den pågældende funktion.

Det må forventes, at der med en ny skolereform kan blive brug for, at bygningskapaciteten i fremtiden skal kunne rumme muligheden for, at koble almen undervisning med støttetimer. Barriere og potentialer for dette undersøges nærmere.

Skolerne mener generelt at det er svært at finde plads til understøttende timer i deres lokaler. De skoler der ser muligheder, er især skoler med gode idrætsfaciliteter m.v. Resultaterne af kortlægningen viser imidlertid en række lokaler, som kun i begrænset omfang udnyttes i de pågældende tidsrum, det drejer sig f.eks. om faglokaler, udearealer, hjemklasser og SFO-lokaler. Hvorvidt potentialerne i de pågældende lokaler kan udnyttes i forhold til støttetimer, afhænger dog helt af hvilke aktiviteter det drejer sig om og dermed hvilke fysiske rammer der er brug for.

3.2.17 Sammentænke klub og skole

Dette funktionsprincip er defineret som et fremtidigt potentielt funktionsprincip. Et sådant princip er perspektiver på den fremtidige bygningsanvendelse. Det er elementer, som i større eller mindre grad kan forventes at blive gældende inden for en overskuelig fremtid. Det er imidlertid også perspektiver, som formentligt kræver drøftelser på andre niveauer – f.eks. omkring pædagogiske læringsmæssige samt studiemæssige elementer.

I denne opgaves sammenhæng anvender vi de potentielle fremtidige funktionsprincipper som opmærksomhedspunkter i bygningsgennemgangen, og der sættes således fokus på de bygningsfysiske og holdningsmæssige muligheder og barrierer for den pågældende funktion.

Det må forventes at der findes et potentiale i at sammentænke klub og mellemtrin/udskoling, og på den måde frigøre lokalekapacitet. Mulighederne undersøges i forhold til bygningsfysik og holdningsmæssige forhold.

Der er et bygningsmæssigt potentiale i at skolen i højere grad benytter klubbens lokaler. Et andet potentiale er mulighederne for at klubberne i højere grad anvender skolens lokaler, for på den måde at udnytte eftermiddagstimerne, hvor mellemtrin og udskolingslokalerne alligevel står ledige.

Skolerne vurderer umiddelbart ikke, at der er plads på skolerne til dette, men i forhold til resultaterne fra kortlægningen ser det umiddelbart ud til, at der er et potentiale hertil.

Der er ikke foreslået konkrete tiltag på skolerne med sammentækning af skole og klubber, da det vurderes, at der er brug for en yderligere dialog om dette, før dette potentiale kan tilvejebringes med succes.

3.2.18 Andre observationer

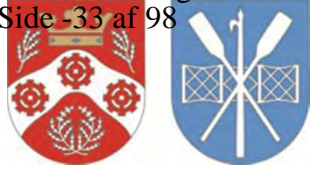
Heldags og specialskoler

En særlig kategori af skoler er Heldags/specialskolerne (Sorgenfri, Fuglsanggård Heldagsskole, Hummeltofteskolens gruppeordning). Generelt er det vanskeligt at invitere eksterne brugere ind i disse miljøer, som er meget specifikt indrettet til brugerne/eleverne, med særlige møbler, små rum (både klasse- og faglokaler), der også er meget afhængige af, at der ikke sker forandringer i deres miljøer fra dag til dag. Skolerne har således nogle særlige hensyn at tage grundet deres elevgruppe. At udvide skolernes kapacitet ved at flytte aktiviteter ud i lokaler/steder uden for skolemiljøerne er problematisk i forhold til de fysiske og psykiske handicaps skolen skal rumme og håndtere. Derfor er det ofte nødvendigt at have idræts/motorikrum, vandrum (med bassiner) og lignende i tæt relation til selve skolen.

4 Økonomi

Opgaver	Økonomi
Holdningsmæssige tiltag	Ikke prissat, med indgår som en del af Spacemanagement processen
"Dele med andre". Dele faciliteter mellem kommunale institutioner og mellem foreningerne under folkeoplysningen	Ikke prissat, men indgår som en del af Spacemanagement processen.
Indretningsmæssige tiltag	
Kategori 1.	950.000
Kategori 2.	1.600.000
Kategori 3.	150.000
I alt	2.700.000
Bygningsmæssige tiltag.	
Kategori 1.	42.100.000
Kategori 2.	34.500.000
Kategori 3.	1.300.000
I alt	77.900.000
I alt	80.600.000

Sammenstilling af ovenstående økonomi er beregnet af Lyngby-Taarbæk Kommune med udgangspunkt i overslagstal fra Bascon.

Arealanalyse Lyngby-Taarbæk Kommune

Strategiske anbefalinger: Områdecenter og Træningscenter

Lyngby-Taarbæk Kommune

September 2013

Lyngby-Taarbæk Kommune
Lyngby Rådhus, Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

Bascon A/SÅboulevarden 21Postbox 510DK-8100 Aarhus C

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	3
2	Strategiske prioriteringer af tiltag	5
2.1	Øvrige anbefalinger	6
3	Redegørelse for indretning af Lyngby-Taarbæks Område- og Træningscentre.....	8
3.1	Overordnet vurdering af område- og træningscentrene	8
3.2	Redegørelse for indretning på områdecentre	8
3.2.1	God og tryk pasning i et levende miljø	8
3.2.2	Fokus på fysisk aktivitet og motion	9
3.2.3	Fremme samarbejder	10
3.2.4	Eksterne brugere på centrene	10
3.2.5	Varierede fællesarealer.....	10
3.2.6	Det private og det fælles.....	11
3.2.7	Udemiljø.....	11
3.2.8	IT.....	12
3.2.9	Personalefaciliteter	12
3.2.10	Støj, indeklime, lysforhold og vedligehold	12
3.2.11	Aktiviteter med eksterne brugere.....	13
3.2.12	Benyttelse af aktivitetscentrene	13
3.3	Redegørelse for indretning på træningscentre	13
3.3.1	Træning, individuelle samtaler og undervisning	13
3.3.2	Øget samarbejde	14
3.3.3	Synligt og tilgængeligt personale.....	14
3.3.4	Individuel træning	14
3.3.5	Udemiljø.....	14
3.3.6	IT.....	14
3.3.7	Personalefaciliteter	15
3.3.8	Udvide brugen af cafeerne	15
3.3.9	Andre observationer	16
4	Økonomi.....	17

1 Indledning

I det følgende præsenteres resultaterne af bygningsfysisk gennemgang og analyse af Lyngby-Taarbæk Kommunes område- og træningscentre. Delrapporten peger på en række strategiske anbefalinger til, hvordan Lyngby-Taarbæk Kommune fremadrettet kan sikre, at lokalefaciliteterne på område- og træningscentrene understøtter en moderne og fremtidssikret anvendelse af lokalerne, og opgaveløsning, samtidig med, at der tænkes i arealoptimering og optimeret lokaleudnyttelse.

De strategiske anbefalinger i denne rapport er baseret på et omfattende analysearbejde gennemført i første halvdel af 2013. Analysearbejdet er sket på baggrund af forskellige informationskanaler. Dels er der lyttet til de der bruger bygningerne, dels er hverdagen i bygningerne observeret, og dels er der foretaget en kortlægning af anvendelse og udnyttelsesgrad.

Kortlægningen af ejendommene er sket som en kombination af brugernes egen opfattelse af anvendelse og udnyttelse, samt en række stikprøver på forskellige ejendomme. Kortlægningen og resultaterne af denne er beskrevet i delrapporten *Kortlægning af anvendelse og udnyttelsesgrad*.

Med afsæt i funktionsprincipperne og på baggrund af interviewene med lederne for område- og træningscentrene og besigtigelser på centrene, er der udarbejdet en række forslag til tiltag, som hver især vil bidrage til at optimere arealanvendelsen, og sikre at bygningerne lever op til moderne og fremtidssikrede måder at løse opgaven på indenfor de forskellige sektor områder.

Tiltagene på de enkelte område- og træningscentre er foreslået i 3 niveauer:

- Organisations-/kulturniveau
- Indretningsniveau
- Bygningsniveau

Tiltagene er beskrevet overordnet, ligesom at der er beregnet et økonomisk rammebeløb for hvert tiltag. De enkelte tiltag og den tilhørende økonomi foreligger i databilag, og vil fremadrettet indgå i Lyngby-Taarbæk Kommunes fremtidige Facility Management system. Der henvises til den opsamlende rapport hvor den økonomiske metode er beskrevet.

Delrapporten indeholder tre hovedafsnit:

- Strategiske anbefalinger for hele området
- Redegørelse for område- og træningscentres indretning med udgangspunkt i funktionsprincipperne
- Tilstandsvurdering af ejendommene som vil foreligge ultimo 2013.

De strategiske anbefalinger i første del af rapporten er angivet i to niveauer:

- Et byggefysisk niveau, hvor den strategiske anbefaling går på, hvorledes Lyngby-Taarbæk Kommune kan prioritere, hvilke tiltage der skal sættes i gang i forhold til ønsker om opnået niveau for det enkelte område- og træningscenter.
- Et perspektiverende niveau, hvor der sættes fokus på de potentialer der kan realiseres med en ændret tilgang til, hvordan bygninger og lokaler kan udnyttes mere effektivt.

Delrapportens anden del består af en sammenfattende redegørelse af de gennemgåede område- og træningscentre i forhold til funktionsprincipperne, samt en overordnet vurdering af, i hvor høj grad område- og træningscentrene lever op til funktionsprincipperne. Der er i samarbejde med Lyngby-Taarbæk

Kommune udarbejdet et sæt funktionsprincipper for kommunens område- og træningscentre. Disse funktionsprincipper har været den "målestok", hvorudfra samtlige område- og træningscentre er blevet gennemgået og efterfølgende vurderet.

Lyngby-Taarbæk Kommune har udarbejdet nøgletal for varme og elforbrug for den enkelte ejendom. Hvor den enkelte ejendom har haft væsentlige udsving i forhold til gennemsnittet på lignende ejendomme, er det kommet med i den samlede vurdering af tiltag og de strategiske anbefalinger for at sikre fokus på at minimere negative udsving.

Generelt er de fysiske rammer på område- og træningscentre i Lyngby- Taarbæk Kommune tidssvarende og de lever i høj grad op til de gældende funktionsprincipper for områderne. Forholdsvis få tiltag kan bringe de fleste af centrene på et tidssvarende og fremtidssikret niveau.

Bygningsmassen er generelt godt vedligeholdt og der er et godt indeklima, som dog præges af, at enkelte bygninger er af ældre dato med kulde/trækproblemer og behov for renovering.

2 Strategiske prioriteringer af tiltag

Der er på den enkelte institution foreslået en række tiltag, der skal være med til at opgradere den pågældende institutions fysiske rammer i forhold til anvendelse og brug. Tiltagene er foreslået i tre niveauer:

1. Bygningstiltag, hvor det er om- til- eller nybygninger
2. Indretningstiltag med inventar m.v.
3. Kulturtiltag, brugernes kultur og/eller holdninger indarbejdes for i højere grad at udnytte lokalerne/faciliteternes potentialer.

Målet med opgraderingen er, at lokalerne opleves som tidssvarende, fremtidssikret og at de lever op til kommunens funktionsprincipper.

Hvert enkelt tiltag er blevet prioriteret i kategori 1, 2 eller 3.

- Kategori 1 er tiltag, der bør gennemføres hurtigst muligt, da de vurderes som meget værdiskabende i forhold til investeringen.
- Kategori 2 er tiltag, der også bør prioriteres. Der er tale om tiltag, hvor værdien vurderes at være passende i forhold til den investering der skal foretages.
- Kategori 3 kan betragtes som "luksus", hvilket vil sige tiltag, der skaber relativt begrænset værdi i forhold til størrelsen på investeringen og som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at institutionernes bygninger lever op til funktionsprincipperne (når kategori 1 og 2 er gennemført)." Alle kategori 3 tiltag vil skabe værdi i centrene, men hver enkelt tiltag er vurderet ud fra en helhedsbetragtning af centrenes indretning, organisering og udformning. Prioriteringen er herefter foretaget i forhold til at skabe et niveau, svarende til hensigterne i funktionsprincipperne, og at dette gøres på den mest økonomiske måde.

Hvorvidt man ønsker at realisere nogle eller samtlige tiltag, er i bund og grund et spørgsmål om prioritering af kommunens ressourcer i forhold til andre serviceområder. Skal realiseringen ske inden for rammerne af et begrænset økonomisk råderum, kan der med fordel prioriteres på følgende måde:

- Et træningscenter vurderes som "lav" i forhold til at leve op til kommunens funktionsprincipper (rød i skemaet side 8). Inden der foretages investeringer i denne bygning, skal det nøje overvejes om man ønsker at fastholde anvendelse af de fysiske rammer til demensboliger, eller om der kan findes alternative løsninger. Bygningerne kræver investeringer for at komme på et acceptabelt niveau. Mulighederne for frasalg og tilvejebringelse af erstatningskapacitet andre steder bør overvejes i forhold til den økonomiske bæredygtighed af de valgte løsninger.
Estimeret økonomi for investering i ejendommen samt inventar til indretning bliver sammenlagt ca. 2,2 mio.
- Et demenscenter og et træningscenter vurderes i middel grad at leve op til kommunens funktionsprincipper (gul i skemaet side 8). Her er tale om Borrebakken som forventes at lukke i 2014 for dele af aktiviteterne. Gennemføres tiltagene i kategori 1 og 2 vurderes det, at disse ejendomme vil løftes til i høj grad at leve op til kommunens funktionsprincipper. Estimeret økonomi for investering i de to ejendomme samt inventar til indretning bliver sammenlagt ca. 1,8 mio.
- For enkelte områdecentre/træningscentre er der formuleret en række øvrige tiltag (kategori 3) Tiltag som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at bygningerne, når kategori 1 og 2 tiltag er gennemført, lever op til funktionsprincipperne. Tiltagene bør således prioriteres lavt, men kan gennemføres, hvis kommunen vurderer der er økonomisk

grundlag for det. Estimeret økonomi for investering i kategori 3 tiltagene bliver sammenlagt ca. 650.000 mio. Se mere detaljeret økonomisk opsamling under økonomiafsnittet sidst i rapporten

2.1 Øvrige anbefalinger

Udover igangsættelse af tiltag, jf. prioriteringsprincipperne nævnt i forrige afsnit, anbefales i dette afsnit en række yderligere strategiske perspektiver. Perspektiverne omhandler alternative muligheder for at skabe optimale rammer og god udnyttelse/anvendelse af bygningerne, og handler om at påvirke den mentale opfattelse blandt brugere af bygningerne, og om at organisere anvendelsen af rum på nye måder. Det er anbefalinger, der umiddelbart vil kræve en større indsats fra kommunens side, for at forløse potentialet modsat de enkelte tiltag, der er foreslået på det enkelte områdecenter/træningscenter, som umiddelbart er lettere at realisere.

▪ **Kompetenceudvikling af ledelsen og personalet**

Der er stor forskel på evnen til at organisere og lede brugen af rum på det enkelte center. Interiørerne fremstår generelt med et institutionelt og standardiseret præg. En stor del af indretningen er først og fremmest tænkt ud fra de specifikke funktionelle behov som ældre plejekrævende mennesker har og ud fra en primær tilgang til bygningerne som arbejdsplads for et personale, der skal kunne håndtere plejekrævende ældre, kørestolsbrugere, demente mv.

For at opnå maksimal udbytte af de investeringer, der gennemføres i den enkelte institution, er det afgørende, at der i højere grad tænkes i arealoptimering på lokalt niveau og indretning, der matcher serviceniveauet. Optimal indretning af rum vil være med til at sikre et bedre match i forhold til serviceniveau, pleje, fleksibilitet og dobbeltudnyttelse. Derfor anbefales det, at Lyngby-Taarbæk Kommune udformer en guide for indretning af Område- og Træningscentre, der giver gode ideer og konkrete indretningsforslag, samt at ledelse og personalegruppe kompetenceudvikles til at indrette og optimere anvendelsen og af rum.

Fokus kan f.eks. være på: Aktivering af passive m², bedre dobbeltudnyttelse af lokaler, hvordan skabes der attraktive rum med stemning og hjemlighed, fleksibilitet i indretningen, valg af møbler.

▪ **Bedre udnyttelse af de eksisterende rammer**

På områdecentrene har arealerne til beboerophold, køkkenlokaler samt lokaler til eksterne brugere en forholdsvis lav udnyttelsesgrad. På træningscentrene er det aktivitetslokalerne, køkkenlokalerne og lokaler til eksterne brugere der har en forholdsvis lav udnyttelsesgrad. For begge områder er der et potentiale for bedre udnyttelse af lokalerne i både dag- og aften-timer og det anbefales at få kortlagt og synliggjort lokalerne, samt få etableret et let tilgængeligt bookingsystem. Der bør dog vurderes hvilke lokaler beboerne selv betaler for i forbindelse med egen bolig og fællesarealer.

Der er et potentiale for at eksterne brugere kan få adgang til lokaler og træningsfaciliteter i højere grad end i dag. Der bør etableres et centralt bookingsystem og arbejdes med kulturen på det enkelte center der gør, at deling af lokaler bliver et centralt element i anvendelse af lokalerne i hverdagen, både i aften- og dagtimerne.

Der bør være opmærksomhed på, at der kan være udfordringer med, at ekstern brug kan give større slid af lokalerne, samt et større behov for rengøring på det enkelte center.

Et særligt forhold der er vigtigt at have fokus på ved øget brug af træningscentrenes redskaber er slitage. Mange af maskinerne er ikke robuste nok til mere og hårdere brug end det nuværende. Maskinerne er indkøbt i forhold til de visiterede brugere, som ikke slider særlig hårdt på materiellet.

I forhold til at invitere eksterne brugere ind, kan det være en mulighed at satse på specifikke målgrupper og gerne nogle som har et forhold til eller en interesse i det pågældende center, således at der kan opstå et ejerskab til lokalerne og som samtidig kan bidrage med samarbejde og synergi til centrets beboere.

- **IT**

Generelt benyttes IT i forbindelse med administrationen, men der er ikke lettilgængelige stationer til fri afbenyttelse placeret i fællesområderne. Det anbefales, at Lyngby-Taarbæk Kommune får udarbejdet et sæt retningslinjer for, hvordan IT skal indgå på centrene til glæde for beboerne og eksterne gæster. En mulighed kunne være at udnytte de digitale medier til at guide og instruere brugerne af træningscentrene, fordi brugerne herved bliver uafhængige af personalet, hvilket igen giver mulighed for individuel træning uden for den officielle åbningstid.

- **Udearealer**

Der er enkelte steder anbefalet opholds- og aktivitetsmuligheder i udendørsarealerne. Udearealerne rummer generelt et uudnyttet potentiale, som kan være med til at berige beboerne. Det anbefales, at Lyngby-Taarbæk Kommune skaber et større fokus på anvendelse af udearealerne, så de i højere grad indrettes med aktiviteter, der giver lyst til motion og fysisk aktivitet samt giver mulighed for ophold og sanselige oplevelser for både beboerne og de besøgende.

- **Bygninger**

Træningscentret Møllebo er indrettet i en tidligere hotelbygning og er i ringe stand. Det bør undersøges og overvejes nærmere, om det på lang sigt er hensigtsmæssig med indretning af træningscentret i bygningerne, da det kræver en større investering for at få bygningerne på et niveau, der matcher gældende funktionsprincipper som omhandler indeklima.

- **Områdets funktionsprincipper**

Der er inden besigtigelserne udarbejdet en række funktionsprincipper for Område- og Træningscentre i samarbejde med kommunen. Det vurderes, at de nuværende udarbejdede funktionsprincipper er en god overordnet markør for, hvad de fysiske rammer skal give plads og mulighed i Lyngby-Taarbæk Kommunes Område- og Træningscentre. Det anbefales, at disse funktionsprincipper fremadrettet anvendes som guidelines for indretning og brugen af Område- og træningscentrenes lokaler og bygninger.

I forbindelse med udarbejdelse af funktionsprincipperne, blev der formuleret en række *forslag til* funktionsprincipper, beskrevet i afsnit 3. For områdecentre forventes at der findes et potentiale for at invitere eksterne brugere ind til fælles aktiviteter med beboerne, samt at der findes et potentiale for at eksterne brugere kan benytte aktivitetscentre yderligere. For træningscentre gælder det, at der forventes at findes et potentiale for at udvide åbningstiderne og trimme driften samt at udvide brugen af cafeen i forbindelse med træningscentret.

3 Redegørelse for indretning af Lyngby-Taarbæks Område- og Træningscentre

I dette kapitel gives først en sammenfattende vurdering af i hvor høj grad bygningerne opfylder kommunens funktionsprincipper. Vurderingen præsenteres i nedenstående matrice, hvor det med farver er illustreret i hvilken grad det enkelte område- og træningscenters bygninger vurderes at leve op til funktionsprincipperne.

Efter den overordnede vurdering præsenteres grundlaget for vurderingen i form af en redegørelse for det, der er set og hørt om område- og træningscentrenes indretning. Redegørelsen tager udgangspunkt i funktionsprincipperne (i hvert afsnit findes funktionsprincippet i tekstboks).

3.1 Overordnet vurdering af område- og træningscentrene

Der er givet følgende vurdering af kommunens område- og træningscentre i forhold til, i hvor høj grad deres bygninger lever op til kommunens funktionsprincipper:

I hvor høj grad understøtter bygningen områdets funktionsprincipper, som værende tidssvarende og moderne faciliteter?

Områdecetre og Træningscentre	Lav	Middel	Høj
Områdecetre Virumgård			Høj
Områdecetre Baunehøj			Høj
Områdecetre Solgården			Høj
Demenscentre Borrebakken, <i>forventes lukket i 2014</i>		Middel	
Træningscentre Møllebo	Lav		
Træningscentre Fortunen		Middel	
Antal Institutioner	1	2	3

3.2 Redegørelse for indretning på områdecetre

I det følgende redegøres for indretningen på områdecetrene med udgangspunkt i funktionsprincipperne. Redegørelsen er baseret på dels interview og dels besigtigelse af ejendommene.

3.2.1 God og tryk pasning i et levende miljø

Områdecetrene skal indrettes så der skabes liv på det enkelte områdecetre med en god atmosfære, samt mulighed for at skabe tryk, god pasning og give optimal pleje for den enkelte beboer.

De 4 institutioner er alle indrettet med en god atmosfære og tryk rammer, som understøtter en god pasning og optimal pleje for den enkelte beboer. Centrene er indrettet med forskellige grader af offentlighed og privathed, således at der er mulighed for både at deltage i fællesaktiviteter og uformelt socialt samvær, og at trække sig tilbage til mere private fællesarealer i boligafsnittene eller ind i egen privat bolig. Beboerne har således mulighed for at være i forskellige miljøer, der understøtter lyst og evne til at være mere eller mindre privat eller social.

Flere af centrene består af ældre bygninger, som med tiden er ud- og ombygget. Det betyder samtidig at centrene typisk har ældre bygningsområder, som ikke altid er optimale i forhold til rumorganisering og – størrelse. Ofte betyder det, at det er vanskeligt at udnytte rummene optimalt, og samtidig besværliggøres arbejdet for personalet. I de bygningsarealer, som er om- eller tilbygget er forholdene dog typisk helt fine. De nyere tilbygninger har f.eks. ofte god plads til, at personalet kan arbejde med fysisk handicappede beboere. Der er ligeledes depoter, brede gange, vaskerum mv. i boligafsnittene, alt sammen noget der bidrager til at arbejdsgangene bliver mere optimale.

Ulempen ved tilbygningerne er, at afstandene på centrene er blevet store, hvormed personalet ofte oplever, at der skal gås langt i hverdagen. I enkelte tilfælde kan det også være et problem, at funktionerne er fordelt på flere bygninger. Dette kan betyde, at det er nødvendigt at bevæge sig ud i vejrliget, for at komme fra A til B. På et af områdecentrene oplevedes dette som en barriere, i forhold til at få beboerne med til arrangementer mv. i fællesarealerne.

Gode cases

Home sweet home

På Virumgård, Solgården m.v er der indrettet områder, som kalder på erindringer og minder fra beboernes liv. Der er en stue indrettet med møbler fra 1950'erne og 1960'erne, som et særligt erindringsrum for demente, men som også bruges til møder mv. Caféen i fællesarealerne er indrettet i almestil med blondeduge og madamblå farvede møbler, tallerkenrækker, billedgalleri mv. hvilket også giver en fin atmosfære og kalder på fortællinger om beboernes liv i deres yngre år.

3.2.2 Fokus på fysisk aktivitet og motion

Områdecentre skal indrettes, så der er mulighed for at skabe mange forskellige aktiviteter for beboerne, med særlig fokus på fysisk aktivitet og motion, hvor der bl.a. skal skabes aktiviteter på tværs af generationer.

Områdecentre har generelt meget plads og mulighed for at skabe forskellige typer af aktiviteter for beboerne.

Aktivitetcentre, træningscentre og caféområder/fællesarealer er typisk de rum, der benyttes til aktiviteter, som f.eks. håndarbejde, diverse hobbies osv. I forhold til træningscentre og aktivitetcentre skal beboerne visiteres, og faciliteterne er således ikke nødvendigvis tilgængelige for alle beboere, samtidig med at brugere fra andre områdecentre og ældre i lokalområdet også visiteres til aktiviteter i disse faciliteter.

Ergo/fysioterapeuterne bruger enten caféområder, der med en foldedør kan adskilles fra de offentlige områder, eller andre fællesrum i centrene.

Gode cases

Fleksibilitet i rummene

På Solgården ligger café og aktivitetcenter i forlængelse af hinanden, således at de kan sammenlægges og adskilles efter behov. Det giver plads til forskellige typer aktiviteter for både store og mindre grupper af brugere.

Samtalerum

På Virumgård er man i færd med at etablere et samtalerum, der giver mulighed for samvær i et mere aflukket og stille område, f.eks. når beboerne har besøg eller bare ønsker at samtale i fred og ro, læse eller andet.

3.2.3 Fremme samarbejder

I forhold til tankerne bag projektet "Kvalitetsløft og aktiviteter på plejehjem" er det vigtigt, at der er plads til fremme af samarbejder mellem relevante interessenter, som f.eks. daginstitutioner og skoler for at udvide antallet af nye aktiviteter.

Der er gode muligheder for et øget samarbejde med relevante interessenter i alle områdecentre. Der findes velegnede rum, som også er ledige især i aftentimerne.

Centrene har i begrænset omfang samarbejde med skoler og børnehaver i forhold til at etablere fælles aktiviteter med besøg hos hinanden og opbygning af fælles traditioner.

Gode cases

Ældrekor

På Borrebakken har man tradition for, at daginstitutioner går Lucia optog og slår katten af tønden. Desuden kommer Lyngby Ældrekor fire gange årligt og holder salmesang etc. i salen.

Dedikerede ansatte

På Solgården er to ansatte dedikeret til at varetage og arrangere aktiviteter, herunder kontakt til skoler og daginstitutioner mv. i forbindelse med fastelavn, Lucia optog osv. De ældre tager også på besøg i børnehaver, på ture o.a.

3.2.4 Eksterne brugere på centrene

Som udgangspunkt skal aktivitetscentre være åben for alle. Potentielt egnede rum som eksterne brugere kan benytte, vil typisk være aktivitetscentre, træningscentre, caféområder og foyerområder i de offentlige fællesarealer.

Generelt er områdecentre åbne over for eksterne brugere, som kan give ekstra liv og aktivitet på centrene. Dog er der en særlig problematik i forbindelse med demente beboere, der ikke tåler meget støj og uro, fordi det stresser dem og gør dem forvirrede, bekymrede og urolige.

Mulighederne for at lade eksterne brugere anvende faciliteter på områdecentre, findes i de fællesarealer, der er omfattet af kommunens lejekontrakt. Fællesarealer i de private zoner, omfattes af beboernes lejekontrakter, og kan ikke benyttes af eksterne brugere.

I et rent tidsperspektiv, er der et ikke-realiseret potentiale for, at eksterne brugere kan anvende faciliteterne. Øget anvendelse af lokalerne vil samtidig også skabe et øget behov for f.eks. vedligehold af lokalerne, samt evt. servicering af de eksterne brugere i forhold til møblering, IT-udstyr, booking, rengøring m.m. I visse tilfælde vil faciliteterne funktionelt begrænse mulighederne for eksterne brugere, f.eks. i form af begrænset omklædningskapacitet, og træningsudstyr som ikke nødvendigvis er dimensioneret til andre brugergrupper, ligesom manglende depotplads kan skabe begrænsninger.

En barriere for ekstern brug af aktivitetscentre og træningscentre er, at brugerne skal visiteres til centrene. Det udelukker en række potentielle brugere, som f.eks. kunne benytte centrene i aftentimerne.

3.2.5 Varierede fællesarealer

Fællesarealerne skal indrettes, så der er en variation af opholdsmuligheder i spise- og dagligstue, der bl.a. giver

plads til, at mindre grupper kan samles og samtidig mulighed for, at den enkelte kan trække sig tilbage. De skal indrettes i forbindelse med køkkenfaciliteter, så beboerne kan inddrages i madlavning. Det er målet at duften af mad, vil være med til at skabe en stemning af hjemlighed.

Generelt er der en god variation af opholdsmuligheder til både større og mindre fællesskaber. I de private fællesarealer er der køkkener, så det er muligt at inddrage beboerne i madlavning. Disse køkkener er modtagerkøkkener og derfor ikke designet til egentlig madproduktion. Af og til bages der boller eller kager med beboerne, som bidrag til fælles kaffebord for beboerne i afsnittet.

Gode cases

Brunch

På Områdecener Baunehøj er der brunch på etagerne hver 7. uge, hvor der er dækket op til tag-selv-bord i de private fællesarealer ved køkkenerne.

Duften af mad

På Demenscenter Borrebakken bages brød, så der dufter af mad både morgen og middag. Morgenbrød er bake-off og der bages kage med beboerne 4 - 7 dage om ugen.

3.2.6 Det private og det fælles

Det er væsentligt at der skelnes mellem beboernes fællesområder og servicearealer samt aktivitetscentre, og at det respekteres at områdecener er en bolig med private områder.

Beboerne skal have indflydelse og medbestemmelse på deres hverdag, og der skal være et nærværende personale.

På alle Centrene respekteres skellet mellem det offentlige areal (lejet eller ejet af kommunen) og de private arealer (lejet af beboerne).

Visse steder mangler der dog mindre fællesrum og opholdsarealer med en mere "privat" karakter, hvor der er plads til aktiviteter og socialt samvær for 1 – 4 mennesker, f.eks. i forbindelse med familiebesøg.

3.2.7 Udemiljø

Udemiljøet er et vigtigt supplement til indendørs faciliteterne i Områdecenerne. Ude- og indemiljøer skal sammentænkes, så de bedst muligt supplerer og understøtter centrets aktiviteter og hverdag.

Udearealerne bruges de fleste steder som supplement til indendørsarealerne. Udearealerne er oftest udlagt med plæner, blomsterbede, terrasser og gangarealer. Visse steder er arealerne indrettet særligt med henblik på at udvide aktivitetsmulighederne indendørs. I forbindelse med Demenscentrene er flere af udearealerne indrettet så de relaterer sig direkte til de dementes behov for sanselig stimuli.

Gode cases

Natur

Demenscenter Borrebakken ligger meget naturskønt. Beboerne påskønner udemiljøet, som derfor benyttes meget. Desuden er der gode terrasser, der supplerer opholdsmulighederne indendørs.

Sansehave

I forbindelse med Demenscenteret på Solgården, er der en sansehave som stimulerer og vækker nysgerrigheden og sanserne, og som medvirker til at beboerne kommer udenfor og får nye typer af oplevelser.

3.2.8 IT

Fremadrettet vil der være en større anvendelse af IT på områdecentrene. Bygningerne skal understøtte beboernes, eksterne brugeres og personalets muligheder for, at inddrage IT i aktiviteterne og i driften af centrene.

IT bruges primært i administration. Et par steder bruges IT i pædagogiske sammenhænge i træning og undervisning. Beboerne er ikke "født" ind i det digitaliserede samfund og mange skal have hjælp til brug af IT.

Det trådløse netværk fungerer ikke optimalt og er ofte ude af drift.

Gode cases

Smartphone og bærbar

I yngre-gruppen (den yngste er 49) på Demenscenter Borrebakken benytter beboerne smartphones til dagbog og bærbare computere. IT bruges også som træningsredskab, der udbygges efter behov.

3.2.9 Personalefaciliteter

Servicearealer for medarbejdere skal give muligheder for at trække sig tilbage for pause, samt holde møder i personalegruppen, herunder plads til at hjemmeplejen kan mødes og afrapportere. Der skal være gode arbejdsforhold mht. hjælpemidler og indretning.

Personalefaciliteterne er generelt i orden. Et par steder mangler der pauserum og bedre indretning af arbejdspladser for personalet.

3.2.10 Støj, indeklima, lysforhold og vedligehold

Områdecentrene skal indrettes, så der er et godt indeklima med gode støjforhold, lysforhold og temperaturer, samt have et godt indvendigt vedligeholdelsesniveau.

Generelt er indeklimaet godt. I dele af den gamle bygningsmasse er der trækgener, og visse steder er der overophedning og generende dagslys. Der er udfordring med støj for demente beboere, som er særlige følsomme og foruroliges af høje lyde og midlertidig støj.

Bygningerne er generelt på et godt og acceptabelt vedligeholdelsesniveau både udvendigt og indvendigt.

3.2.11 Aktiviteter med eksterne brugere

Dette funktionsprincip er *et forslag til* et fremtidigt funktionsprincip. Et sådant princip er perspektiver på den fremtidige bygningsanvendelse. Det er elementer, som i større eller mindre grad kan forventes at blive gældende inden for en overskuelig fremtid. Det er imidlertid også perspektiver, som formentligt kræver drøftelser på andre niveauer – f.eks. omkring pædagogiske og/eller læringsmæssige elementer.

I denne opgaves sammenhæng anvender vi de potentielle fremtidige funktionsprincipper som opmærksomhedspunkter i bygningsgennemgangen, og der sættes således fokus på de bygningsfysiske og holdningsmæssige muligheder og barrierer for den pågældende funktion.

Det må forventes at der findes potentiale ved at invitere eksterne brugere som f.eks. daginstitutioner og skoler indenfor på områdecentret, dels for at opgradere aktivitetsmulighederne og dels for at skabe liv for beboerne. Muligheder og barriere for dette undersøges nærmere.

Mange af områdecentrene har allerede nu besøg af børnehaver i et mindre omfang og ønsker gerne at få besøg i højere grad.

3.2.12 Benyttelse af aktivitetscentrene

Dette funktionsprincip er *ligeledes et forslag til* et fremtidigt funktionsprincip.

Det må forventes at der findes et potentiale i at invitere eksterne brugere til benyttelse af aktivitetscentrene og på den måde udnytte lokalekapacitet. Muligheder og barriere for dette undersøges nærmere.

I forhold til kortlægning af lokalerne er der umiddelbart et potentiale, for at benytte det i højre grad for eksterne brugere. Områdecentrene påpegede, at det var vigtigt at beboernes privatliv bliver respekteret, samt at det overvejes hvilke målgrupper man inviterer indenfor, så det ikke forstyrre og skaber utryghed blandt beboerne.

3.3 Redegørelse for indretning på træningscentre

I det følgende redegøres for indretningen på træningscentrene med udgangspunkt i funktionsprincipperne. Redegørelsen er baseret på dels interview og dels besigtigelse af ejendommene.

3.3.1 Træning, individuelle samtaler og undervisning

Træningscentrene skal indrettes, så der kan leveres fysisk træning af borgerne efter §86 og §140. Indretningen skal understøtte veltilrettelagte træningsforløb af høj kvalitet og med en høj grad af individualitet. Der skal være mulighed for individuelle samtaler og træning, samt patientundervisning bl.a. indenfor hjerneskeadeområdet og etablering af forløbsprogrammer for kronikere.

De to besigtigede træningscentre er indrettet så de kan levere fysisk træning af borgerne og gennemføre individuelle træningsforløb.

3.3.2 Øget samarbejde

Der skal være mulighed for et øget samarbejde med de øvrige centre som f.eks. jobcentrene og handi-capafsnittet samt et tæt samarbejde med hjemmeplejen.

Der er gode muligheder for samarbejde, og det forekommer allerede i vid udstrækning.

De to institutioner har en god tradition for at sparre og bruge hinandens faciliteter, hvilket udligner eventuelle midlertidige kapacitetsproblemer.

3.3.3 Synligt og tilgængeligt personale

Af hensyn til borgerne skal personalet være synligt og tilgængeligt.

Personalet er synligt og tilgængeligt i åbningstiden. Uden for åbningstiderne er der ikke ressourcer til personale.

3.3.4 Individuel træning

De døgnindlagte borgere har efter instruktion og aftale mulighed for at træne individuelt indenfor åbningstiden.

Der er mulighed for, at døgnindlagte beboere kan træne individuelt og der gives instruktion som er målrettet mod dette.

3.3.5 Udemiljø

Udemiljøet er et vigtigt supplement til indendørs faciliteterne i træningscentrene, og kan indrettes til brug for træning. Udemiljøet er ansigtet udadtil og skal derfor være attraktivt og vedligeholdt.

Udearealerne er vedligeholdte og attraktive – de gratis parkeringspladser ved Møllebo bruges af borgere der har ærinder i byen, hvilket betyder, at det kan være vanskeligt for brugere af træningscenteret at finde en p-plads. Begge træningscentre ligger i forbindelse med parker/parklignende udearealer og det er meget værdsat. Udearealerne er indrettet som "pauserum" og til ophold.

3.3.6 IT

Der skal være et fælles bookingsystem for hele kommunen. Digitale teknologier som kan guide, instruere og informere borgerne i relation til træning, skal anvendes så vidt muligt. Der skal i højere grad anvendes trådløse og mobile IT-løsninger hos personalet, så arbejdet kan udføres mere fleksibelt og tidsbesparende.

IT teknologierne er på vej ind på træningscentrene, bl.a. i form af digitale guides og instruktioner til brugerne. Der er endnu ikke et fælles bookingsystem for hele kommunen.

3.3.7 Personalefaciliteter

Træningscentrene skal være en attraktiv arbejdsplads. Der skal være et godt dokumentationsområde for terapeuterne med tilstrækkelig plads. Der skal være mulighed for at levere kvalitet i de aktiviteter, der udbydes på træningscentrene. Træningscentrene skal indrettes, så der er en god akustik, gode støjforhold, lysforhold og temperaturer, samt have et godt vedligeholdelsesniveau.

Træningscentrene er generelt gode og attraktive arbejdspladser for personalet. Der mangler dog plads til mindre arbejdsstationer til bl.a. at udføre dokumentation.

Udvide åbningstider og trimme driften

Dette funktionsprincip er defineret som et forslag til et fremtidigt funktionsprincip. Et sådant princip er perspektiver på den fremtidige bygningsanvendelse. Det er elementer, som i større eller mindre grad kan forventes at blive gældende inden for en overskuelig fremtid. Det er imidlertid også perspektiver, som formentligt kræver drøftelser på andre niveauer – f.eks. omkring pædagogiske og/eller læringsmæssige elementer.

I denne opgaves sammenhæng anvender vi de potentielle fremtidige funktionsprincipper som opmærksomhedspunkter i bygningsgennemgangen, og der sættes således fokus på de bygningsfysiske og holdningsmæssige muligheder og barrierer for den pågældende funktion.

Det må forventes at der findes potentialer i at udvide åbningstiderne og at trimme driften af træningscentrene. Det vil medføre et behov for at se på bemanning og økonomisk modeller for betaling el. lign. Det forventes yderligere at inventaret skal gennemgås med henblik på slitage og robusthed i forhold til en øget kapacitet.

Der er fundet et potentiale for at udvide træningscentret med øget åbningstider, hvilket kræver en øget bemanning af stedet. Der kunne være muligheder i at se på IT løsninger som kunne erstatte bemanning f.eks. til instruktion i brug og anvendelse af maskinerne, eller til direkte booking af lokalet.

Inventaret er særlig sårbart, da det er indstillet til de ældres behov. Det betyder at hvis eksterne brugere benytter maskinerne som har et andet behov for træning vil det overbelaste maskinerne. Det bør derfor overvejes hvilke former for maskiner der evt. vil være brug for at supplere med for at eksterne brugere kan benytte faciliteterne. Dette er nævnt under tiltag på den enkelte institution, men der er ikke afsat økonomi, da det bør vurderes yderligere hvilke maskiner der er behov for.

3.3.8 Udvide brugen af cafeerne

Det forventes at brugen af caféerne i forbindelse med træningscentrene også kan udvides.

Dette funktionsprincip er defineret som et forslag til fremtidigt funktionsprincip.

Der er fundet et potentiale for at udvide cafeernes åbningstider, samt at cafeen anvendes i højere grad indenfor åbningstiderne. Det skal dog overvejes, i hvor høj grad der er brug for at udvide cafeens åbningstid, da det bør hænge sammen med i hvor høj grad træningscentret bliver benyttet af eksterne bru-

gere fremadrettet. Det bør undersøges nærmere, om der er et behov hos de eksterne brugere, før cafeen udvider åbningstiderne.

3.3.9 Andre observationer

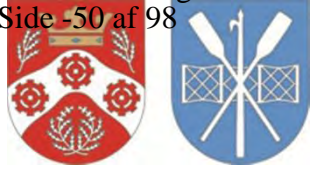
Ældre bygninger

Træningscenter Møllebo er indrettet i en tidligere hotelbygning. Det giver udfordringer i forhold til at udnytte rummene optimalt. F.eks. er der ikke behov for de mange toiletter/badeværelser, der ligger i forbindelse med de oprindelige hotelværelser i administrationsbygningen og der er snørklede gange og små rum, der er svære at udnytte optimalt.

4 Økonomi

Opgaver	Økonomi
Holdningsmæssige tiltag	Ikke prissat, med indgår som en del af Spacemanagement processen
"Dele med andre". Dele faciliteter mellem kommunale institutioner og mellem foreningerne under folkeoplysningen	Ikke prissat, men indgår som en del af Spacemanagement processen.
Indretningsmæssige tiltag	
Kategori 1.	150.000
Kategori 2.	300.000
Kategori 3.	0
I alt	450.000
Bygningsmæssige tiltag.	
Kategori 1.	900.000
Kategori 2.	3.650.000
Kategori 3.	650.000
I alt	5.200.000
I alt	5.650.000

Sammenstilling af ovenstående økonomi er beregnet af Lyngby-Taarbæk Kommune med udgangspunkt i overslagstal fra Bascon.

Arealanalyse Lyngby-Taarbæk Kommune

Strategiske anbefalinger: Klubber

Lyngby-Taarbæk Kommune

September 2013

Lyngby-Taarbæk Kommune
Lyngby Rådhus, Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

Bascon A/SÅboulevarden 21Postbox 510DK-8100 Aarhus C

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	3
2	Strategiske anbefalinger	5
2.1	Strategiske prioriteringer af tiltag	5
2.2	Øvrige anbefalinger	6
3	Redegørelse for indretning af Lyngby-Taarbæks klubber	9
3.1	Overordnet vurdering af klubberne	9
3.2	Redegørelse for indretning	9
3.2.1	Inspirerende læringsmiljøer	9
3.2.2	Sociale aktiviteter og fysisk aktivitet	10
3.2.3	Innovation og kreativitet	10
3.2.4	Fleksibilitet	11
3.2.5	Tværfaglige projekter	11
3.2.6	Inddragelse af alle rum som læringsrum	12
3.2.7	IT	12
3.2.8	Personalefaciliteter	12
3.2.9	Støj, indeklima, lysforhold og vedligehold	13
3.2.10	Sammentænke fritids- og ungdomsklubber med mellemtrin og udskoling	13
4	Økonomi	14

1 Indledning

I det følgende præsenteres resultaterne af bygningsfysisk gennemgang og analyse af Lyngby-Taarbæk Kommunes klubber. Delrapporten peger på en række strategiske anbefalinger til, hvordan Lyngby-Taarbæk Kommune fremadrettet kan sikre, at lokalefaciliteterne i klubberne understøtter en moderne og fremtidssikret anvendelse af lokalerne, og opgaveløsning, samtidig med, at der tænkes i arealoptimering og optimeret lokaleudnyttelse.

De strategiske anbefalinger i denne rapport er baseret på et omfattende analysearbejde gennemført i første halvdel af 2013. Analysearbejdet er sket på baggrund af forskellige informationskanaler. Dels er der lyttet til de der bruger bygningerne, dels er hverdagen i bygningerne observeret.

Med afsæt i funktionsprincipperne og på baggrund af interviewene med klubbens leder og besigtigelse i klubberne, er der udarbejdet en række forslag til tiltag, som hver især vil bidrage til at optimere arealanvendelsen, og sikre at bygningerne lever op til moderne og fremtidssikrede måder at løse opgaven på indenfor de forskellige sektor områder.

Tiltagene i den enkelte klub er foreslået i 3 niveauer:

- Organisations-/kulturniveau
- Indretningsniveau
- Bygningsniveau

Tiltagene er beskrevet overordnet, ligesom at der er beregnet et økonomisk rammebeløb for hvert tiltag. De enkelte tiltag og den tilhørende økonomi foreligger i databilag, og vil fremadrettet indgå i Lyngby-Taarbæk Kommunes fremtidige Facility Management system. Der henvises til den opsamlende rapport hvor den økonomiske metode er beskrevet.

Delrapporten indeholder tre hovedafsnit:

- Strategiske anbefalinger for hele klubområdet
- Redegørelse for klubbernes indretning med udgangspunkt i funktionsprincipperne
- Tilstandsvurdering af ejendommene som vil foreligge ultimo 2013.

De strategiske anbefalinger i første del af rapporten er angivet i to niveauer:

- Et byggefysisk niveau, hvor den strategiske anbefaling går på, hvorledes Lyngby-Taarbæk Kommune kan prioritere, hvilke tiltage der skal sættes i gang i forhold til ønsker om opnået niveau for den enkelte klub.
- Et perspektiverende niveau, hvor der sættes fokus på de potentialer der kan realiseres med en ændret tilgang til, hvordan bygninger og lokaler kan udnyttes mere effektivt.

Delrapportens anden del består af en sammenfattende redegørelse af de gennemgåede klubber i forhold til funktionsprincipperne, samt en overordnet vurdering af, i hvor høj grad klubberne lever op til funktionsprincipperne. Der er i samarbejde med Lyngby-Taarbæk Kommune udarbejdet et sæt funktionsprincipper for kommunens klubber. Disse funktionsprincipper har været den "målestok", hvorudfra samtlige klubber er blevet gennemgået og efterfølgende vurderet.

Lyngby-Taarbæk Kommune har udarbejdet nøgletal for varme og elforbrug for den enkelte ejendom. Hvor den enkelte ejendom har haft væsentlige udsving i forhold til gennemsnittet på lignende ejendomme, er det kommet med i den samlede vurdering af tiltag og de strategiske anbefalinger for at sikre fokus på at minimere negative udsving.

2 Strategiske anbefalinger

Generelt er de fysiske rammer for Lyngby-Taarbæk Kommunes klubber moderne og tidssvarende og lever stort set op til de gældende funktionsprincipper. Der er en enkelt, der i mindre grad lever op til funktionsprincipperne. Det er meget få tiltag, der er brug for i forhold til at kunne betegne faciliteterne som optimale, tidssvarende og fleksible fysiske rammer.

2.1 Strategiske prioriteringer af tiltag

Der er en generel tendens til, at klubberne er indrettet ud fra funktionsprincippet, hvor det enkelte rum er indrettet til bestemte former for aktiviteter. Det giver en høj grad af mening i klubberne. Eleverne bevæger sig fra rum til rum alt efter hvilken aktivitet, de ønsker at deltage i, og dermed bliver rummene hele tiden brugt og udnyttet.

Der er i den enkelte klub foreslået en række tiltag, der skal være med til at opgradere den enkelte klubs fysiske rammer i forhold til anvendelse og brug. Tiltagene er foreslået i tre niveauer:

- Bygningstiltag, hvor det er om- til- eller nybygninger
- Indretningstiltag med inventar m.v.
- Kulturtiltag, brugernes kultur og/eller holdninger indarbejdes for i højere grad at udnytte lokalernes/faciliteternes potentialer.

Målet med opgraderingen er, at lokalerne opleves som tidssvarende, fremtidssikret og at de lever op til kommunens funktionsprincipper.

Hvert enkelt tiltag er blevet prioriteret i kategori 1, 2 eller 3.

- Kategori 1 er tiltag, der bør gennemføres hurtigst muligt, da de vurderes som meget værdiskabende i forhold til investeringen.
- Kategori 2 er tiltag, der også bør prioriteres. Der er tale om tiltag, hvor værdien vurderes at være passende i forhold til den investering der skal foretages.
- Kategori 3 kan betragtes som "luksus", hvilket vil sige tiltag, der skaber relativt begrænset værdi i forhold til størrelsen på investeringen og som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at institutionernes bygninger lever op til funktionsprincipperne (når kategori 1 og 2 er gennemført)." Alle kategori 3 tiltag vil skabe værdi i klubberne, men hver enkelt tiltag er vurderet ud fra en helhedsbetragtning af klubbernes indretning, organisering og udformning. Prioriteringen er herefter foretaget i forhold til at skabe et niveau, svarende til hensigterne i funktionsprincipperne, og at dette gøres på den mest økonomiske måde.

Hvorvidt man ønsker at realisere nogle eller samtlige tiltag, er i bund og grund et spørgsmål om prioritering af kommunens ressourcer i forhold til andre serviceområder. Skal realiseringen ske inden for rammerne af et begrænset økonomisk råderum, kan der med fordel prioriteres på følgende måde:

1. En klub vurderes i mindre grad at leve op til kommunens funktionsprincipper (rød i skemaet side 9). Gennemføres tiltagene i kategori 1 og 2 vurderes det værende muligt at løfte denne ejendom til i høj grad at leve op til kommunens funktionsprincipper. Foretages investeringer i denne bygning, skal det nøje overvejes, om man ønsker at fastholde anvendelse af de fysiske rammer, eller om der kan findes alternative løsninger. Bygningerne kræver forholdsvis store investeringer for at komme på et acceptabelt niveau. Mulighederne for frasalgs og tilvejebringelse af erstatningskapacitet andre steder bør overvejes i forhold til den økonomiske bæredygtighed af de valgte løsninger.

- Estimeret økonomi for investering i den ene ejendom samt inventar til indretning bliver sammenlagt ca. 2,4 mio.
2. Fire klubber vurderes i middel grad at leve op til kommunens funktionsprincipper (rød i skemaet side 9). Gennemføres tiltagene i kategori 1 og 2 vurderes det værende muligt at løfte denne ejendom til i høj grad at leve op til kommunens funktionsprincipper. Estimeret økonomi for investering i de 4 ejendomme, samt inventar til indretning bliver sammenlagt ca. 2,1 mio.
 3. For enkelte klubber er der formuleret en række øvrige tiltag (kategori 3) Tiltag som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at bygningerne, når kategori 1 og 2 tiltag er gennemført, lever op til funktionsprincipperne. Tiltagene bør således prioriteres lavt, men kan gennemføres, hvis kommunen vurderer der er økonomisk grundlag for det. Estimeret økonomi for investering i kategori 3 tiltagene bliver sammenlagt ca. 100.000 kr. Se mere detaljeret økonomisk opsamling under økonomiafsnittet sidst i rapporten

2.2 Øvrige anbefalinger

Udover igangsættelse af tiltag, jf. prioriteringsprincipperne nævnt i forrige afsnit, anbefales i dette afsnit en række yderligere strategiske perspektiver. Perspektiverne omhandler alternative muligheder for at skabe optimale rammer og god udnyttelse/anvendelse af bygningerne, og handler om at påvirke den mentale opfattelse blandt brugere af bygningerne, og om at organisere anvendelsen af rum på nye måder. Det er anbefalinger, der umiddelbart vil kræve en større indsats fra kommunens side, for at forløse potentialet, modsat de enkelte tiltag der er foreslået på den enkelte skole, som umiddelbart er lette at realisere.

Følgende fokuspunkter bør betragtes, inden man igangsætter fysiske tiltag på den enkelte klub:

▪ Sammentænkning af klubber og skoler

Fritidsklubber og ungdomsklubber er på nuværende tidspunkt ikke organiseret under skolerne og ligger for det meste i særskilte bygninger enten langt væk fra skolerne eller tæt på. Der er et potentiale i at skolerne/hhv. klubberne i højere grad benytter hinandens lokaler, især hvor klub og skole ligger i umiddelbar nærhed af hinanden. Det anbefales at der arbejdes med kulturen omkring brugen af klubbens faciliteter, samt at der skabes let adgang til booking af lokalerne.

Klubberne er generelt indrettet med funktionsrum. Det betyder, at det enkelte rum er kodet til én type af aktiviteter og dermed ikke er særlig fleksible til, at andre aktiviteter kan udfolde sig i rummet. Det skaber til gengæld gode miljøer og indretning for de konkrete aktiviteter. Hvis man opnåede en fuld booking på disse lokaler, kan det give mening at indrette efter funktioner og ikke efter multifunktionalitet. Det anbefales at arbejde med dette, så den besluttede fleksibilitet i forhold til lokaleudnyttelsen sikres jf. forretningsstrategiens princip om Spacemanagement. Nogle få af klubberne holder til i ældre bygninger der kræver større bygningsmæssige investeringer. Det anbefales at inden man iværksætter tiltag på disse bygninger, overvejer mulighederne for at placere de pågældende klubber i skolerne lokaler og dermed udnytte skolens lokaler om eftermiddagen i mellemtrin og udskoling, der for det meste står tomme. Der bør samtidig ses på muligheden for at afhænde eller sælge de ældre klubbygninger. Der skal fokuseres på at skabe et godt ungemiljø med respekt for behovene for både skole og fritid.

Det vurderes at der kan være et langsigtet potentiale i generelt at sammentænke skole og fritidsmiljøet for derved at skabe attraktive ungemiljøer på skolerne, således som forretningsstrategien også lægger op til.

▪ Uddannelse af ledelse og personale

For at opnå maksimal udbytte af de investeringer, der gennemføres på den enkelte klub, er det afgørende, at der i højere grad tænkes i arealoptimering og pædagogisk indretning på et lokalt niveau. Optimal indretning af rum vil være med til at sikre et bedre match i forhold til serviceniveau, pædagogisk, fleksibilitet og dobbeltudnyttelse. Derfor anbefales det, at Lyngby-Taarbæk Kommune udformer en guide til indretning af klubber, der giver gode ideer og konkrete indretningsforslag, samt at ledelse og personalegruppe kompetenceudvikles til at indrette og optimere anvendelsen af rum i forhold til den pædagogiske praksis.

- **Bedre udnyttelse af eksisterende rammer**

Eksterne brugere benytter i mindre grad klubberne uden for disse åbningstider. De fleste klubber har godt indrettede funktionsrum til udfoldelse af forskellige former for aktiviteter, som f.eks. boldrum, dansesal, IT lokaler, videoredigering m.v. og samtidig har de tilfredsstillende udearealer. Det kan være bands, der låner musiklokalet eller lokale folkeoplysningsforeninger, der benytter lokalerne. Der er umiddelbart et stort potentiale for øget udnyttelse af lokalerne og det anbefales, at man får kortlagt og synliggjort lokalerne, samt får etableret et let tilgængeligt bookingsystem.

Der er generelt et stort potentiale for at skolerne i højre grad benytter klubbens lokaler i dagtimerne. Det anbefales at klubbens lokaler indgår i et centralt bookingsystem og at der arbejdes med kulturen i den enkelte klub, der gør at deling af lokaler med eksterne brugere bliver et centralt element i indretning og brugen af lokalerne i hverdagen, både i aften- og dagtimerne.

Der bør være opmærksomhed på, at der kan være udfordringer med, at ekstern brug kan give større slid af lokalerne, samt et større behov for rengøring.

- **Integrering af IT**

Der er meget store forskelle på, hvordan man integrerer IT i dagligdagen i klubberne. Nogle steder er det udelukkende til spil, og andre steder arbejder man mere kreativt. Det anbefales, at Lyngby-Taarbæk Kommune sætter fokus på IT for at løfte anvendelsen og brugen af IT i et læringsmiljø i forhold til funktionsprincippet, således som det udarbejdede forslag til IT strategi for 0-18 års området lægger op til.

- **Reducering af støjgener**

Det er flere steder forsøgt at eliminere støjgener med akustikregulerende plader uden, at dette har skabt den ønskede effekt. Hvis man vil forbedre støjforholdene generelt i klubberne anbefales det, at der arbejdes med brugernes adfærd. Det er muligt at reducere støjgener ganske enkelt ved at skabe bevidsthed om, hvordan støj hænger sammen med indretning og organisering af hverdagen.

- **Bygningstypologier**

Lundtofte Fritids- og Ungdomsklub er indrettet i en ældre bolig fra 1872. Da bygningerne ligger i den høje ende af forbrug på el og samtidig har store udfordringer med det termiske indeklima, bør man foretage et strategisk langsigtet perspektiv på bygningen, inden man igangsætter de foreslåede tiltag.

Fritids- og ungdomsklubben Kolle er delvis etableret i en pavillon med en månedlig lejeudgift. Det bør overvejes strategisk, om det er mere rentabelt på langt sigt i forhold til lejeudgifter, at der tilbygges til den øvrige del af klubben, eller om der er andre alternative muligheder for placering af hele klubben andetsteds. En mulighed er at placere klubben i Virum skoles nuværende bygninger i forbindelse med hjemklasselokaler eller faglokaler. Der vil umiddelbart være plads til det i forhold til resultaterne fra kortlægningen, men der skal arbejdes med brugernes holdning med denne løsning.

Fritids- og ungdomsklubben Tryggehvile er indrettet i et bevaringsværdigt hus. Det bør undersøges og overvejes nærmere, om det på sigt er hensigtsmæssig med en klub indrettet i denne bygning, da det er en udfordring med vedligehold og fleksibilitet for brugerne og at den arkitektoniske værdi forringes med det store slidtage, der finder sted på bygningen.

Det anbefales endvidere, at der med udgangspunkt i kommunens nøgletal foretages en vurdering af kommunens vedligeholdelsestunge bygninger til klubber fremadrettet. Vurderingen skal give klarhed om der kan være økonomiske rationaler i fraflytning eller salg, fremfor ressourcekrævende tiltag, som alligevel ikke skaber optimale rammer.

▪ **Områdets funktionsprincipper**

Der er inden besigtigelserne udarbejdet en række funktionsprincipper for klubberne i samarbejde med kommunen. Det vurderes, at de nuværende udarbejdede funktionsprincipper er en god overordnet markør for, hvad de fysiske rammer skal give plads og mulighed for i Lyngby-Taarbæk Kommunes klubber for, at den enkelte klub kan udøve sin service og pædagogiske praksis. Det anbefales, at disse funktionsprincipper fremadrettet anvendes som guidelines for indretning og brugen af kommunens lokaler og bygninger. I forbindelse med udarbejdelse af funktionsprincipperne, blev der formuleret et funktionsprincip om sammenlægning af klubber og skoler. Dette princip bør undersøges nærmere med henvisning til strategiske anbefalinger. Det bør overvejes om princippet med koldt drikkevand bør udgå, dels er det ikke nævnt inden for de øvrige områder, dels er princippet på et mere konkret niveau end de øvrige principper.

3 Redegørelse for indretning af Lyngby-Taarbæks klubber

I dette kapitel gives først en sammenfattende vurdering af i hvor høj grad bygningerne opfylder kommunens funktionsprincipper. Vurderingen præsenteres i nedenstående matrice, hvor det med farver er illustreret i hvilken grad den enkelte klubs bygning vurderes at leve op til funktionsprincipperne.

Efter den overordnede vurdering præsenteres grundlaget for vurderingen i form af en redegørelse for det, der er set og hørt om klubbernes indretning. Redegørelsen tager udgangspunkt i funktionsprincipperne (i hvert afsnit findes funktionsprincippet i tekstboks).

3.1 Overordnet vurdering af klubberne

Der er givet følgende vurdering af kommunens klubber i forhold til, i hvor høj grad deres bygninger lever op til kommunens funktionsprincipper:

I hvor høj grad understøtter bygningen områdets funktionsprincipper, som værende tidssvarende og moderne faciliteter?

	Lav	Middel	Høj
Fritids- og ungdomsklubber			
Fritids- og ungdomsklubben Tryggehvile			
Fritids- og ungdomsklubben Vænget			
Lundtofte Fritids- og Ungdomsklub			
Fritids- og Ungdomsklubben Kolle			
Fritids- og Ungdomsklubben Tronen			
Fritidsklubben Bøvsen			
Fritids- og Ungdomsklubben Carlsvognen			
Fritids- og Ungdomsklubben Baune			
Antal Institutioner	1	4	3

3.2 Redegørelse for indretning

I det følgende redegøres for indretningen i klubberne med udgangspunkt i funktionsprincipperne. Redegørelsen er baseret på dels interview og dels besigtigelse af ejendommene.

3.2.1 Inspirerende læringsmiljøer

Fritids- og ungdomsklubberne under 'Klub Lyngby' skal indrettes, så de giver lyst til samvær og fællesskab i fleksible og inspirerende læringsmiljøer.

Generelt er klubberne indrettet med inspirerende læringsmiljøer og der tænkes i indretning, som understøtter børn og unges aktiviteter. Klubberne er generelt gode til at indrette særlige rum, der giver en særlig stemning om den enkelte aktivitet. Der er dog stor forskel på i hvor høj grad, de enkelte klubber indrettes som et læringsmiljø eller mere som et opholds/fritidsmiljø. Fokus for indretningen de fleste steder er da også at skabe hjemlige og hyggelige miljøer til børn og unge med en variation af rumstørrelser og indretninger, hvilket på mange måder kan være en barriere for fleksibel udnyttelse.

Klubberne er generelt indrettet med funktionsrum. Det betyder, at det enkelte rum er kodet til én type af aktiviteter og dermed ikke er særlig fleksible til, at andre aktiviteter kan udfolde sig i rummet. Det skaber til gengæld gode miljøer og indretning for de konkrete aktiviteter. Hvis man opnåede en fuld booking på disse lokaler kan det give mening at indrette efter funktioner og ikke efter multifunktionalitet.

Gode cases

Fleksibel udnyttelse

I Fritids- og ungdomsklubben Baune er alrummet et godt og åbent rum, der understøtter social aktivitet, hvor børn "hænger" ud og snakken er uformel. Samtidig er der et stort samlingsrum, hvor der er plads til fysisk aktivitet indendørs. Det understøttes yderligere af det tætte samarbejde med gymnastikhallen og boldbaner udendørs.

Funktionsrum

I Fritids- og ungdomsklubben Vænget findes et musik- og lydstudie, som appellerer til de unge og som giver gode muligheder for at udfolde sig med en type aktivitet, de færreste har mulighed for derhjemme.

3.2.2 Sociale aktiviteter og fysisk aktivitet

Miljøerne skal invitere til sociale aktiviteter i og omkring den enkelte fritids- og ungdomsklub og give plads til bevægelse og fysisk aktivitet.

Der er stor mulighed for sociale aktiviteter i klubberne. De er generelt indrettet, så der er mange muligheder for at sidde i større eller mindre grupper, og rum og gangarealer bliver i høj grad brugt til ophold og aktiviteter.

Der er generelt gode muligheder for at lave fysisk aktivitet. Der er god plads i udemiljøerne og eksterne idrætsfaciliteter benyttes, især når de ligger i nærheden. Der er få steder, hvor der er indrettet indendørs aktivitetsrum til f.eks. fodbold og dans.

Gode cases

På Fritidsklubben Virumgaardsvej er der indrettet et danserum med en lille scene, hvor der er mulighed for forskellige former for fysisk aktivitet.

Fritids- og ungdomsklubben Baune bruger den nærvæd liggende Engelsborghal, hvor klubgængerne drager nytte af muligheden for at røre sig fysisk både ude- og inde.

3.2.3 Innovation og kreativitet

Fritids- og ungdomsmiljøerne skal understøtte den eksperimenterende del af de unges læring og skabe plads til innovation og kreativitet, samt stimulere de unges fantasi og sanser.

Klubberne understøtter generelt i høj grad det eksperimenterende og giver plads til innovation og kreativitet i kraft af deres velindrettede funktionsrum, der giver muligheder for mange forskellige kreative aktiviteter.

Gode cases

Kreativt værksted

På Fritids- og ungdomsklubben Tryggehvile er en masse små rum i overetagen slået sammen til et stort kreativt værksted.

I Klubben Kolle er mange funktionsrum stærkt dedikerede og specialiserede. I rummene udfordres børn kreativt gennem fremstilling af rollespilsudstyr, fjernstyrede biler og fly, syning og keramik.

3.2.4 **Fleksibilitet**

Lokalefaciliteterne skal være fleksible, så de giver mulighed for, at brugere og personale kan mødes på kryds og tværs. De unge kommer for at møde venner og kammerater og det er vigtigt at indretningen understøtter disse møder, så de kan opstå naturligt og i forbindelse med relevante aktiviteter, som f.eks. kan være madlavning/spisning, spil, musik, kreative aktiviteter, såvel som aktiviteter, der har med bevægelse og sportslig udfoldelse at gøre.

Lokalene giver i høj grad mulighed for, at børn, unge og personalet kan mødes på kryds og tværs. I kraft af funktionsrummene, der giver mulighed for mange forskellige typer af aktiviteter, opstår der hele tiden møder på kryds og tværs i lokalene og gangarealer.

Selv om klubberne generelt er indrettet efter funktioner, er arealerne meget i brug på grund af det høje antal børn og unge, der færdes i klubber og benytter fritidstilbuddene. På den måde er der en anden form for fleksibilitet i klubberne, der i højere grad handler om at skabe gode miljøer, hvor både aktiviteter og ophold kan finde sted og dermed benyttes alle rum meget i det tidsrum det benyttes.

Ungdomsklubberne har generelt rigtig god plads, mens fritidsklubberne er noget mere pakket grundet det høje antal børn, der benytter fritidsklubben. Det mærkes især om vinteren.

Gode cases

Multirum

Salen på Lundtofte Fritids- og Ungdomsklub bruges som multirum. Rummet er friholdt for fast inventar, så man selv kan "indtage" rummet. Børnene skater, bygger ramper, løber og spiller spil i rummet. Det er et stort rum, så det kan også bruges til fester og andre typer fællesarrangementer.

Varierede rumudtryk

I Fritidsklubben Tronen benyttes møbler, overfladebelægninger, farvetemaer og ikke mindst belysning, som en aktiv del af indretningen og formår at give de fleste rum en "særlig" karakter eller stemning, som afspejler rummets funktion. Indretningen sker desuden aktivt i samarbejde med børnene, hvorved de i højere grad påtager sig ejer følelse over huset.

Fælles aktiviteter

Fritids- og ungdomsklubben Baune har, som flere andre klubber, flere rum, der understøtter aktiviteter mellem personale og brugere i forskellige aldre. De laver fx mad sammen i køkkenerne, planlægger teater- og film forestillinger og indspiller musik sammen.

3.2.5 **Tværfaglige projekter**

Der skal være mulighed for at samle de unge i større og mindre grupper til aktiviteter og tværfaglige projekter både for at fremme samarbejdet i personalegruppen og de unges muligheder for udvikling og læring.

Der er i høj grad mulighed for at arbejde med tværfaglige projekter grundet de velindrettede funktionsrum. Det handler i højere grad om valg af pædagogik og kultur på den enkelte institution om det finder sted.

Gode cases

Fritids- og ungdomsklubben Baune har et stort samlingsrum på ca. 100 m². Foruden jævnlig afvikling af forskellige samlinger og fysiske udfoldelse, bruger de rummet til teateropsætninger. Brugere inddrages og udvikles tværfagligt, da forskellige opgaver skal uddelegeres (skuespil, musik, lyd og lys, filmoptagelse etc.).

3.2.6 Inddragelse af alle rum som læringsrum

Alle rum, gang- og udearealer i fritids- og ungdomsklubberne er som udgangspunkt læringsrum og derfor skal alle arealerne videst muligt inddrages i den daglige planlægning af aktiviteterne i fritids- og ungdomsklubberne.

Alle arealer i klubberne inddrages i høj grad i dagligdagen. Kvadratmetrene udnyttes og bruges af børn og unge, som fordeler sig meget rundt i bygningen og bruger rummene på mange måder.

Gode cases

I Fritids- og ungdomsklubben Lundtofte er næsten alle rum også forbindelsesrum. Derfor bruges alle m² også trappen mellem stue og 1. sal der anvendes som "snakke-sted".

3.2.7 IT

IT vil være en væsentlig del af fritids- og ungdomsklubbernes læringsmiljø og bygningerne skal understøtte de unges og lærerernes mulighed for at inddrage dette i aktiviteterne.

I alle klubberne er der i høj grad mulighed for at benytte og inddrage IT i aktiviteterne.

Gode cases

På Fritidsklubben Virumgårdsvej er der indrettet spillerum uden siddepladser, så man også er i bevægelse, når man spiller computer. Der er også et computerrum til forskellige computerrelaterede aktiviteter.

På Fritids- og ungdomsklubben Baune bruges IT til spil, men derudover inddrages det også meget i læringsaktiviteter. Børnene bruger computere og IT som opslagsværk og til at planlægge større begivenheder. De bruger også computere til at indspille musik og optage film, som de efterfølgende redigerer.

3.2.8 Personalefaciliteter

Fritids- og ungdomsklubberne skal være en attraktiv arbejdsplads, hvor der er mulighed for at kunne forberede sig, holde møder og afholde sociale arrangementer, samt trække sig tilbage for pause. Administrationen skal have tæt kontakt til personalefaciliteter for at fremme samarbejdet mellem ledelse og personale.

Personalet i klubberne har generelt gode personalefaciliteter. Der er ofte et mindre kontor med de basale kontorfunktioner til rådighed og fællesrummene benyttes til møder og andre aktiviteter, hvor flere pædagoger skal samles. Aktiviteterne afholdes i tidsrummet inden børn og unge møder ind i klubben. Personalet har ingen eller få pauser, når børnene og de unge er der, og har derfor ikke et stort behov for særlige pauserum.

3.2.9 Støj, indeklima, lysforhold og vedligehold

Fritids- og ungdomsklubberne skal indrettes, så der er et godt indeklima med gode støjforhold, lysforhold og temperaturer, samt have et godt indvendigt vedligeholdelsesniveau.

Generelt er der gode lysforhold i alle klubber, men enkelte steder mangler god udendørs belysning, så børn og unge trygt kan færdes til og fra klubben om vinteren. Der opleves generelt problemer med støj flere steder. Det er især i fællesområder og de ældre bygninger, når mange børn og unge opholder sig dér på engang. Især i de gamle villaer og i bygninger udført i præfabrikerede elementer, opleves store temperaturforskelle, som medfører kulde/varme gener.

3.2.10 Sammentænke fritids- og ungdomsklubber med mellemtrin og udskoling

Dette funktionsprincip er defineret som et fremtidigt potentielt funktionsprincip. Princippet er et perspektiv på en mulig fremtidig bygningsanvendelse og vedrører elementer, som i større eller mindre grad kan forventes at blive gældende inden for en overskuelig fremtid. Det er imidlertid også perspektiver, som formentligt kræver drøftelser på andre niveauer, f.eks. om pædagogiske og/eller læringsmæssige elementer.

I denne opgaves sammenhæng anvender vi de potentielle fremtidige funktionsprincipper, som opmærksomhedspunkter i bygningsgennemgangen, og der sættes således fokus på de bygningsfysiske og holdningsmæssige muligheder og barrierer for den pågældende funktion.

Det forventes, at der findes et potentiale i at sammentænke fritids- og ungdomsklubberne med mellemtrin /udskoling, og på den måde frigøre lokalekapacitet. Mulighederne undersøges i forhold til bygningsfysik og holdningsmæssige forhold.

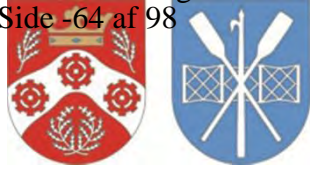
Der er et potentiale i at sammentænke fritids- og ungdomsklubber med mellemtrin og udskoling for at skabe bedre udnyttelse af bygningerne i klubbens ejendomme, da de står en del ledig alle dage frem til opstart af klubben. Ved en samtænkning er der potentiale for at skabe gode og inspirerende læringsrum for mellemtrin/udskoling.

Flere af lokalene kan benyttes til kreative aktiviteter og eksperimenterende undervisning. Hvor klubber ligger i umiddelbar nærhed af skolerne, er det anbefalet under kulturtiltag hvis det er skønnet nødvendigt. Klubberne er positive overfor at udlåne lokalene til eksterne brugere og klubber placeret tæt på skoler benytter allerede i høj grad skolens faciliteter.

4 Økonomi

Opgaver	Økonomi
Holdningsmæssige tiltag	Ikke prissat, med indgår som en del af Spacemanagement processen
"Dele med andre". Dele faciliteter mellem kommunale institutioner og mellem foreningerne under folkeoplysningen	Ikke prissat, men indgår som en del af Spacemanagement processen.
Indretningsmæssige tiltag	
Kategori 1.	0
Kategori 2.	600.000
Kategori 3.	100.000
I alt	700.000
Bygningsmæssige tiltag.	
Kategori 1.	0
Kategori 2.	4.050.000
Kategori 3.	0
I alt	4.050.000
I alt	4.750.000

Sammenstilling af ovenstående økonomi er beregnet af Lyngby-Taarbæk Kommune med udgangspunkt i overslagstal fra Bascon.

Arealanalyse Lyngby-Taarbæk Kommune

Strategiske anbefalinger: Daginstitutioner

Lyngby-Taarbæk Kommune

September 2013

Lyngby-Taarbæk Kommune
Lyngby Rådhus, Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

Bascon A/SÅboulevarden 21Postbox 510DK-8100 Aarhus C

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	3
2	Strategiske anbefalinger	5
2.1	Strategiske prioriteringer af tiltag	5
2.2	Øvrige anbefalinger	6
3	Redegørelse for indretning af Lyngby-Taarbæks daginstitutioner	9
3.1	Overordnet vurdering af daginstitutionerne	9
3.2	Redegørelse for indretning	10
3.2.1	Inspirerende læringsmiljøer	10
3.2.2	Innovation og kreativitet	10
3.2.3	De 6 læreplanstemaer	11
3.2.4	Plads til forskellige former for leg	11
3.2.5	Børneperspektiv	12
3.2.6	Samarbejde	12
3.2.7	Inddragelse af alle rum som læringsrum	13
3.2.8	Udemiljø	13
3.2.9	IT	14
3.2.10	Personalefaciliteter	14
3.2.11	Støj, indeklima, lysforhold og vedligehold	14
3.2.12	Indretning af værkstedsrum/projektrum	15
4	Økonomi	17

1 Indledning

I det følgende præsenteres resultaterne af bygningsfysisk gennemgang og analyse af Lyngby-Taarbæk Kommunes daginstitutioner. Delrapporten peger på en række strategiske anbefalinger til, hvordan Lyngby-Taarbæk Kommune fremadrettet kan sikre, at lokalefaciliteterne i daginstitutionerne understøtter en moderne og fremtidssikret anvendelse af lokalerne, og opgaveløsning, samtidig med, at der tænkes i arealoptimering og optimeret lokaleudnyttelse.

De strategiske anbefalinger i denne rapport er baseret på et omfattende analysearbejde gennemført i første halvdel af 2013. Analysearbejdet er sket på baggrund af forskellige informationskanaler. Dels er der lyttet til de der bruger bygningerne, dels er hverdagen i bygningerne observeret.

Med afsæt i funktionsprincipperne og på baggrund af interviewene med dagtilbudslederen og besigtigelse af daginstitutionerne, er der udarbejdet en række forslag til tiltag, som hver især vil bidrage til at optimere areal-anvendelsen, og sikre at bygningerne lever op til moderne og fremtidssikrede måder at løse opgaven på indenfor de forskellige sektor områder.

Tiltagene i den enkelte daginstitution er foreslået i 3 niveauer:

- Organisations-/kulturniveau
- Indretningsniveau
- Bygningsniveau

Tiltagene er beskrevet overordnet, ligesom at der er beregnet et økonomisk rammebeløb for hvert tiltag. De enkelte tiltag og den tilhørende økonomi foreligger i databilag, og vil fremadrettet indgå i Lyngby-Taarbæk Kommunes fremtidige Facility Management system. Der henvises til den opsamlende rapport hvor den økonomiske metode er beskrevet.

Delrapporten indeholder tre hovedafsnit:

- Strategiske anbefalinger for hele daginstitutionsområdet
- Redegørelse for daginstitutionernes indretning med udgangspunkt i funktionsprincipperne
- Tilstandsvurdering af ejendommene som vil foreligge ultimo 2013.

De strategiske anbefalinger i første del af rapporten er angivet i to niveauer:

- Et byggefysisk niveau, hvor den strategiske anbefaling går på, hvorledes Lyngby-Taarbæk Kommune kan prioritere, hvilke tiltage der skal sættes i gang i forhold til ønsker om opnået niveau for den enkelte daginstitution.
- Et perspektiverende niveau, hvor der sættes fokus på de potentialer der kan realiseres med en ændret tilgang til, hvordan bygninger og lokaler kan udnyttes mere effektivt.

Delrapportens anden del består af en sammenfattende redegørelse af de gennemgåede daginstitutioner i forhold til funktionsprincipperne, samt en overordnet vurdering af, i hvor høj grad daginstitutionerne lever op til funktionsprincipperne. Der er i samarbejde med Lyngby-Taarbæk Kommune udarbejdet et sæt funktionsprincipper for kommunens daginstitutioner. Disse funktionsprincipper har været den "målestok", hvorudfra samtlige daginstitutioner er blevet gennemgået og efterfølgende vurderet.

Lyngby-Taarbæk Kommune har udarbejdet nøgletal for varme og elforbrug for den enkelte ejendom. Hvor den enkelte ejendom har haft væsentlige udsving i forhold til gennemsnittet på lignende ejendomme, er det kommet med i den samlede vurdering af tiltag og de strategiske anbefalinger for at sikre fokus på at minimere negative udsving.

2 Strategiske anbefalinger

Generelt er de fysiske rammer for Lyngby-Taarbæk Kommunes daginstitutioner moderne og tidssvarende, og lever stort set op til de gældende funktionsprincipper. Det er ganske få tiltag, der er brug for på de enkelte institutioners fysiske rammer for, at de vil kunne betegnes som optimale, tidssvarende og fleksible fysiske rammer. Et færre antal institutioner lever dog i ringe grad op til funktionsprincipperne, og disse institutioners fremtid bør overvejes nøje i forhold til at få mest muligt ud af de ressourcer, der skal investeres.

Der er en generel tendens til, at hvor de fysiske rammer ikke er optimale, finder man lokalt løsninger, som kalder på kreative måder at indrette og anvende rum. Omvendt kan der observeres, at hvor institutionerne har god plads, anvendes i mindre grad dobbeltudnyttelse og kreative tanker i forhold til at skabe plads og rum til aktiviteter.

2.1 Strategiske prioriteringer af tiltag

Der er på den enkelte institution foreslået en række tiltag, der skal være med til at opgradere den enkelte daginstitutionens fysiske rammer i forhold til anvendelse og brug. Tiltagene er foreslået i tre niveauer:

- Bygningstiltag, hvor det er om- til- eller nybygninger
- Indretningstiltag med inventar m.v.
- Kulturtiltag, brugernes kultur og/eller holdninger indarbejdes for i højere grad at udnytte lokalerne/faciliteternes potentialer.

Målet med opgraderingen er, at lokalerne opleves som tidssvarende, fremtidssikret og at de lever op til kommunens funktionsprincipper.

Hvert enkelt tiltag er blevet prioriteret i kategori 1, 2 eller 3.

- Kategori 1 er tiltag, der bør gennemføres hurtigst muligt, da de vurderes som meget værdiskabende i forhold til investeringen.
- Kategori 2 er tiltag, der også bør prioriteres. Der er tale om tiltag, hvor værdien vurderes at være passende i forhold til den investering der skal foretages.
- Kategori 3 kan betragtes som "luksus", hvilket vil sige tiltag, der skaber relativt begrænset værdi i forhold til størrelsen på investeringen og som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at institutionernes bygninger lever op til funktionsprincipperne (når kategori 1 og 2 er gennemført). Alle kategori 3 tiltag vil skabe værdi i daginstitutionerne, men hver enkelt tiltag er vurderet ud fra en helhedsbetragtning af daginstitutionernes indretning, organisering og udformning. Prioriteringen er herefter foretaget i forhold til at skabe et niveau, svarende til hensigterne i funktionsprincipperne, og at dette gøres på den mest økonomiske måde.

Hvorvidt man ønsker at realisere nogle eller samtlige tiltag, er i bund og grund et spørgsmål om prioritering af kommunens ressourcer i forhold til andre serviceområder. Skal realiseringen ske inden for rammerne af et begrænset økonomisk råderum, kan der med fordel prioriteres på følgende måde:

1. Der er to institutioner der vurderes som lav i forhold til at leve op til kommunens funktionsprincipper (rød i skemaet side 9). Gennemføres tiltagene i kategori 1 og 2 vurderes det, at disse ejendomme løftes til i høj grad at leve op til kommunens funktionsprincipper. Før der foretages investeringer i disse bygninger, skal det nøje overvejes, om man vil fastholde anvendelse af de fysiske rammer til institution, eller om der kan findes alternative løsninger. Muligheder for frasalg og tilvejebringelse af erstat-

ningskapacitet andre steder bør overvejes i forhold til den økonomiske bæredygtighed af bygningen. Estimeret økonomi for investering i de to ejendom bliver sammenlagt ca. 2,9 mio.

2. 15 institutioner vurderes i middel grad at leve op til kommunens funktionsprincipper (gul i skemaet side 9). Gennemføres tiltagene i kategori 1 og 2 vurderes det, at disse ejendomme vil løftes til i høj grad at leve op til kommunens funktionsprincipper. Estimeret økonomi for investering i de 15 ejendomme samt inventar til indretning bliver sammenlagt ca. 7,5 mio.
3. For samtlige institutioner er der formuleret en række øvrige tiltag (kategori 3) Tiltag som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at bygningerne, når kategori 1 og 2 tiltag er gennemført, lever op til funktionsprincipperne. Tiltagene bør således prioriteres lavt, men kan gennemføres, hvis kommunen vurderer der er økonomisk grundlag for det. Estimeret økonomi for investering i kategori 3 tiltagene bliver sammenlagt ca. 2,7 mio. Se mere detaljeret økonomisk opsamling under økonomiafsnittet sidst i rapporten

2.2 Øvrige anbefalinger

Udover igangsættelse af tiltag, jf. prioriteringsprincipperne nævnt i forrige afsnit, anbefales i dette afsnit en række yderligere strategiske perspektiver. Perspektiverne omhandler alternative muligheder for at skabe optimale rammer og god udnyttelse/anvendelse af bygningerne, og handler om at påvirke den mentale opfattelse blandt brugere af bygningerne, og om at organisere anvendelsen af rum på nye måder. Det er anbefalinger, der umiddelbart vil kræve en større indsats fra kommunens side, for at forløse potentialet, modsat de enkelte tiltag der er foreslået på den enkelte institution, som umiddelbart er lette at realiserer.

Følgende fokuspunkter bør betragtes med udgangspunkt i Forretningsstrategien, inden man igangsætter fysiske tiltag på den enkelte institution.

▪ Uddannelse af ledelsen og personalet

Der er stor forskel på evnen til at organisere og lede brugen af rum på den enkelte institution. Nogle steder er ledelse og personalet kreative og nytænkende og formår at få meget ud af lidt. I mange institutioner har man indrettet sig efter et voksenperspektiv, hvor man overser mulighederne for at indrette og aktivere mindre steder i et børneperspektiv.

For at opnå maksimal udbytte af de investeringer, der gennemføres i den enkelte institution, er det afgørende, at der i højere grad tænkes i arealoptimering og pædagogisk indretning på lokalt niveau. Optimal indretning af rum vil være med til at sikre et bedre match i forhold til serviceniveau, pædagogik, fleksibilitet og dobbeltudnyttelse. Derfor anbefales det, at Lyngby-Taarbæk Kommune udformer en guide for indretning af daginstitutioner, der giver gode ideer og konkrete indretningsforslag, samt at ledelse og personalegruppe kompetenceudvikles i forhold til at indrette og optimere anvendelsen af rum i forhold til den pædagogiske praksis.

Nøgleord kan være: Rummet som den tredje pædagog, fleksibilitet, multifunktionel indretning, opbevaring og indretning i børneperspektiv, regler for børn i køkken m.v.

▪ Bedre udnyttelse af eksisterende rammer

Flere institutioner har fantastiske steder og rum til udfoldelse af forskellige former for aktiviteter. Det kan være særligt store og velindrettede udearealer, strand, motorikrum m.v. Det anbefales, at disse rum kortlægges og at der etableres en koordineret booking-ordning, således at disse faciliteter kan anvendes af kommunens andre institutioner. Derudover anbefales det, at man i langt højere grad afdækker muligheder for fælles anvendelse af visse lokaletyper, fremfor at der nødvendigvis etableres alle lokaletyper på alle institutioner. Fokus skal være særligt rettet mod rum, der kun anvendes i afgrænsede tidsrum – f.eks. motorikrum og kreative værksteder.

Institutioner med særlig gode rum og arealer:

- Eremitageparken: motorikrum
- Carlshøj: teaterum, rytmik/motorikrum
- Børnereden: motorikrum
- Lærkereden: to motorikrum, kreativt værksted
- Ulrikke: motorikrum, kreativt værksted
- Papillon: motorik/rytmikrum
- Svanen: motorikrum, kreativt værksted, grov værksted
- Spurvehuset : 6000 m2 godt udeareal
- Humlehuset: 5000 m2 godt udeareal
- Klokkeblomsten: dedikeret vandrum i nyt hus
- Skovbakken: Kreativt værksted
- Hjortholm: Kreativt værksted
- Langs Banen: Motorikrum i kælderen
- Pilen: Special indrettet motorikrum (benyttes p.t. af andre institutioner)

Lokalefaciliteter der ikke anvendes kan anvendes af andre kommunale institutioner, andre kommunale brugere og eksterne brugere.

Øvrige eksterne brugere

Det anbefales, at der arbejdes videre med ideen om, at eksterne brugere kan benytte lokaler i daginstitutionerne som f.eks. fællesrum og legeplads eller køkkenfaciliteter i aftentimerne. Der er generelt en positiv stemning hos institutionerne for, at det kan lade sig gøre. Der bør i første omgang etableres et centralt bookingsystem og arbejdes med kulturen på det enkelte institution der gør, at deling af lokaler bliver et centralt element i anvendelse af lokalerne i hverdagen, både i aften- og dagtimerne.

Det er en ny tanke for de fleste institutioner, at eksterne brugere skulle benytte deres lokaler, der bør derfor være opmærksomhed på, at der kan være udfordringer med, at ekstern brug kan give større slid af lokalerne, samt et større behov for rengøring.

■ **Integrering af IT**

Der er meget store forskelle på, hvordan man integrerer IT i dagligdagen, og dermed er det svært for institutionerne at pege på, hvordan IT og de fysiske rammer tænkes sammen. Der er igangsat et udviklingsprojekt på området fra kommunens side og det vurderes der at være et potentiale i forhold til at skabe et sæt retningslinjer for hvordan man arbejder med IT i kommunens daginstitutioner, og at man samtidig sikre, at retningslinjerne matcher de gældende funktionsprincipper.

■ **Reducering af støjgener**

Det er flere steder forsøgt at eliminere støjgener med akustikregulerende plader uden, at dette har skabt den ønskede effekt. Hvis man vil forbedre støjforholdene generelt i daginstitutionerne anbefales det, at der arbejdes med brugernes adfærd. Det er muligt at reducere støjgener ganske enkelt ved at skabe bevidsthed om, hvordan støj hænger sammen med indretning og organisering af hverdagen.

■ **Mere børneperspektiv**

I rigtig mange institutioner har man indrettet sig efter et voksenperspektiv. Ofte kan mindre funktionelle arealer aktiveres, hvis man tillægger sig et børneperspektiv. Mange steder fandt man forskellige lokale løsninger på at anvende køkkenområderne efter et børneperspektiv.

■ **Bygningstypologier**

Institutionerne er indrettet i forskellige bygningstypologier, og der er især to bygningstyper, hvor man strategisk bør tage et langsigtet perspektiv, inden man igangsætter ressourcekrævende tiltag.

For det første anbefales det, at man overvejer ressourcekrævende investering i institutioner indrettet i bygninger, opbygget i præfabrikerede elementer. Denne type bygninger lever generelt ikke særligt godt op til kommunens funktionsprincipper samtidig med, at bygningernes levetid og kommende ved-

ligeholdelsesbehov kan rejse spørgsmål om indsatsen er økonomisk bæredygtig. Der opleves generelt større problemer med indeklima i disse bygninger, som f.eks. støj og temperatur.

Dernæst anbefales det, at man overvejer ressourcekrævende investering i institutioner indrettet i villaer, som ikke lever op til funktionsprincipperne og samtidig også har forholdsvis store omkostninger forbundet med vedligehold. De gamle villaer anses ofte for værende charmerende og hyggelige, men de er for ofte indrettet alt for uhensigtsmæssig i forhold til at være tidssvarende og optimale rammer for en daginstitution. Det bør undersøges i hvilket omfang, der er økonomisk rationale i at frasælge bygningerne for i stedet at investere i nybyggeri, som på længere sigt vurderes at være mere optimalt både i forhold til driftsøkonomi, arbejdsmiljø og i forhold til den service, som institutionerne leverer. Det noteres at der tidligere har været foretaget bygningsmæssige ændringer og reduktioner i de daginstitutioner i de ekstra personalenormeringer, der er begrundet i bygningsmæssige forhold.

Det anbefales endvidere, at med udgangspunkt i kommunens nøgletal, foretages en vurdering af kommunens vedligeholdelsestunge bygninger. Vurderingen skal give klarhed om der kan være økonomiske rationaler i fraflytning eller salg, fremfor ressourcekrævende tiltag, som alligevel ikke skaber optimale rammer.

- **Områdets funktionsprincipper:** Der er inden besigtigelserne udarbejdet en række funktionsprincipper for daginstitutionerne i samarbejde med kommunen. Det vurderes, at de nuværende udarbejdede funktionsprincipper er en god overordnet markør for, hvad de fysiske rammer skal give plads og mulighed for i Lyngby-Taarbæk Kommunes daginstitutioner for, at den enkelte institution kan udøve sin service og pædagogiske praksis. Det anbefales, at disse funktionsprincipper fremadrettet anvendes som guidelines for indretning og brugen af kommunens lokaler og bygninger. I forbindelse med udarbejdelse af funktionsprincipperne, blev der formuleret et potentielt funktionsprincip om yderligere udnyttelse af værkstedsrum/projektrum. Der vurderes at være perspektiver i princippet, hvorfor det anbefales, at dette gøres til et faktisk funktionsprincip.

3 Redegørelse for indretning af Lyngby-Taarbæks daginstitutioner

I dette kapitel gives først en sammenfattende vurdering af i hvor høj grad bygningerne opfylder kommunens funktionsprincipper. Vurderingen præsenteres i nedenstående matrice, hvor det med farver er illustreret i hvilken grad den enkelte daginstitutionens bygning vurderes at leve op til funktionsprincipperne.

Efter den overordnede vurdering præsenteres grundlaget for vurderingen i form af en redegørelse for det, der er set og hørt om daginstitutionernes indretning. Redegørelsen tager udgangspunkt i funktionsprincipperne (i hvert afsnit findes funktionsprincippet i tekstboks).

3.1 Overordnet vurdering af daginstitutionerne

Der er givet følgende vurdering af kommunens daginstitutioner i forhold til, i hvor høj grad der bygninger lever op til kommunens funktionsprincipper. Der er i opgørelsen kun medtaget kommunale bygninger.

I hvor høj grad understøtter bygningen områdets funktionsprincipper, som værende tidssvarende og moderne faciliteter?

Daginstitutioner	Lav	Middel	Høj
3.1 Børnehuset Bulderby		Middel	
3.2 Eremitageparken			Høj
3.3 Børnehuset Lille Ørholm		Middel	
3.5 Taarbæk Børnehus Strand afd		Middel	
3.8 Carlshøj Vuggestue		Middel	
3.10 Børnehuset Rævehøjen			Høj
3.11 Børnehuset - Askevænget		Middel	
3.12 Vuggestuen Villa Furesø			Høj
3.13 Børnehuset Humlehuset			Høj
3.14 Børnehuset Mælkevejen			Høj
3.15 Børnehuset Spurvehuset			Høj
3.16 Vuggestuen Børnereden			Høj
3.17 Skovbakkens Børnehave			Høj
3.18 Vuggestuen Kapelgården		Middel	
3.19 Børnehaven Bøgely			Høj
3.20 Børnehuset Pilen			Høj
3.21 Børnehuset Blå			Høj
3.22 Børnehuset Langs Banen		Middel	
3.23 Børnehuset Rosenlys			Høj
3.24 Børnehuset Troldebo			Høj
3.25 Vuggestuen Garantien		Middel	
3.26 Vuggestuen I H Mundtsvej			Høj
3.27 Bondebyens Børnehave		Middel	
3.28 Børnehuset Børnely			Høj
3.29 Børnehuset Ulrikke		Middel	
3.30 Børnehuset Kastaniehuset	Lav		
3.31 Børnehuset Klokkeblomsten			Høj
3.32 Vuggestuen Firkløveren		Middel	
3.33 Børnehuset Hjortholm			Høj
3.34 Børnehuset Trinbrættet			Høj
3.35 Børnehuset Papillon		Middel	
3.36 Vuggestuen Andedammen		Middel	
3.37 Dansk Røde Kors Børnehave	Lav		
3.38 Brede Børnehave			Høj
3.39 Børnehaven Prinsessehøj			Høj
3.41 Børnehuset Lærkereden			Høj
3.42 Børnehuset Svanen			Høj

3.48 Børnehuset Blomsten
3.50 Den kommunale dagpleje

Middel

Middel

Antal Institutioner	2	15	22
---------------------	---	----	----

3.2 Redegørelse for indretning

I det følgende redegøres for indretningen på daginstitutionerne med udgangspunkt i funktionsprincipperne. Redegørelsen er baseret på dels interview og dels besigtigelse af ejendommene.

3.2.1 Inspirerende læringsmiljøer

Dagtilbuddene skal indrettes, så de giver lyst til leg og læring i fleksible og inspirerende læringsmiljøer. Miljøerne skal invitere til sociale aktiviteter i og omkring det enkelte dagtilbud og give plads til bevægelse og fysisk aktivitet.

Generelt er institutionerne indrettet, så de giver lyst til leg og læring. Der tænkes i indretning, så det understøtter børnenes sanser og udvikling, og enkelte institutioner er særlig gode til at indrette særlige rum, der giver en særlig stemning om den enkelte aktivitet. Der er dog en del institutioner, hvor indretning og miljøerne virker tilfældige og ikke umiddelbart synes særligt gennemtænkt i forhold til service og pædagogik.

Generelt er daginstitutionerne gode til fleksibel dobbeltudnyttelse af rum. Det sker oftest fordi institutioner mangler plads eller rum til aktiviteter, og i mindre grad ud fra en bevidst tanke om at optimere areal anvendelsen. Det ses bl.a. ved at der, de steder hvor der er god plads, generelt ikke sker dobbeltudnyttelse.

Daginstitutioner har generelt god plads til bevægelse og fysisk aktivitet. Det er typisk udearealerne og motorikrum, der benyttes. På de institutioner, hvor der er mulighed for fleksibel indretning anvendes stuerne også ofte til bevægelse og fysisk aktivitet. Flexibiliteten består f.eks. af mobilt inventar, som kan flyttes ud til siderne og skabe rum på gulvet. Flere steder har institutionerne indrettet motorikrum i kælderen, som dog ikke i kan anvendes pga. gældende lovkrav mht. brand.

Gode cases

Fleksibel udnyttelse

Organiseringen af *Villa Furesø* er opbygget med et køkken til hver stue. Dette har gjort det muligt at give rummene særlige funktioner, således at køkkenet er indrettet statisk med borde og stole, mens stuerne frigøres og holdes åbne overfor mange forskellige aktiviteter.

God indretning

I Institutionen *Svanen* har de indrettet deres rum med stor fokus på fleksibilitet. Indretningen er gjort meget mobil, og derfor er det muligt at skabe mange forskellige rum, tilpasset det aktuelle behov. Rummene kan det ene øjeblik fremstå store og åbne med møblementet langs væggen, mens rummet det næste øjeblik kan være indrettet med huler/nicher dannet af møblementet.

Skovbakken er på alle punkter meget kreativ og god til at udnytte rum. De formår at bruge alle hjørner og nicher og gøre disse til noget specielt. De omformer ubrugte skabe til huler og skaber stemning ved at bruge friske farve og lave tematiserede nicher.

3.2.2 Innovation og kreativitet

Institutionens læringsmiljøer skal understøtte den eksperimenterende del af børns læring og skabe plads til innovation og kreativitet, samt stimulere børns fantasi og sanser.

Enkelte institutioner har værksteder, hvor de igangsætter kreative projekter med børnene. De institutioner der råder over egentlige værksteder, er ofte institutioner med masser af plads, og ofte er værkstederne kun udnyttet i begrænset omfang. Institutionerne med mindre plads, udnytter i høj grad både stuer og udearealer til at arbejde kreativt og eksperimenterende. Disse institutioner har i stedet materialedepoter, hvor de henter materialer. Aktiviteter iscenesættes hvor der er plads og rum, men ofte er manglende depotplads årsag til at aktiviteterne begrænses, da pædagogerne skal bruge for meget tid på at hente materialer.

Gode cases

Gode værkstedsfaciliteter ude og inde samt mobile værkstedsdepoter

Daginstitutionen *Svanen* har et godt værkstedsmiljø. De har et kreativt værksted indenfor, hvorfra der er adgang til et grovværksted med fokus på natur. Grovværkstedet er indrettet i et uopvarmet rum med store porte, der kan åbnes, så man skaber en mere flydende overgang mellem inde og ude.

3.2.3 De 6 læreplanstemaer

Lokalefaciliteterne skal være fleksible så de giver mulighed for både den formelle og uformelle læring, samt rum og rammer for, at man kan udfolde aktiviteter i forhold til de 6 læreplanstemaer.

Flere institutioner giver udtryk for, at det ikke er så afgørende, hvordan bygningen er udformet for at kunne udfolde de 6 lærerplantemaer. De påpeger, at det mere handler om det pædagogiske, og så finder man rum og rammer til det og indretter ad hoc de miljøer, man har brug for til hvert enkelt tema. Mange institutioner arbejder med visuel gengivelse af arbejdet med læreplanstemaerne på væggene i institutionen.

Gode cases

Visuel gengivelse af arbejdet med læreplanstemaer på vægge mv.

Ligesom hos mange af de andre institutioner, er Blomsten begyndt at anvende gangareal og lignende rum, som tidligere har stået ubenyttet. I forhold til læringsrum indrettes fx gangarealer med læreplanstemaer og benyttes som supplement til stuerne.

3.2.4 Plads til forskellige former for leg

Bygningerne skal give plads til børns forskellige måder at lege og lære på, og dermed give mulighed for, at børn kan finde plads til bl.a. at lege selv eller i mindre grupper, samt vælge mellem forskellige aktiviteter.

Generelt er institutionerne gode til at indrette rummene med nicher og mange små opholds- og legesteder, så børnene har muligheder for at lege i mindre grupper eller være for sig selv. Enkelte institutioner er særlig gode til det, hvor de justerer indretningen, når der er brug for det i forhold til de pædagogiske aktiviteter eller ønskede tiltag. Her er det afgørende, at indretningen er fleksibel og kan formes efter flere formål. Der er stor forskel på, i hvor høj grad indretningen er fleksibel på institutionerne. Der hvor indretningen er fleksibel, er der også flere muligheder for at omdanne rummene, således at de matcher børnenes behov og den pædagogiske praksis.

Gode cases

Rum-i-rum, fleksible og gode løsninger

Hos daginstitutionen Villa Furrerød danner de rum-i-rum vha. af fleksibel og mobil indretning. De supple-

rer læringsmiljøerne med enkelte større legeelementer, som roterer med lidt større mellemrum, og som giver hver stue et unika.

Institutionen Bondebyens børnehave opdeler stuerne på forskelligvis afhængigt af, hvilken pædagog der er på de forskellige stuer. Men især er der en enkel stue, som formår at skabe zoner og nicher, der giver børnene mulighed for at skabe deres eget rum i det store grupperum.

3.2.5 Børneperspektiv

Institutionen skal indrettes med et børneperspektiv, så de i praksis kan inddrages i diverse aktiviteter. F.eks. skal køkkener indrettes, så det er muligt, at børn kan inddrages i pædagogisk praksis omkring madlavning.

I flere institutioner er der indrettet køkken med mulighed for, at børnene kan inddrages. Selvom køkkenerne er indrettet så børnene kan inddrages sker det forholdsvist sjældent. Det skyldes dels, at man er usikker på regler og retningslinjer for at have børn med i køkkenet, og dels at der findes en række forskellige pædagogiske holdninger til, om børn skal inddrages i køkkenaktiviteter. Der, hvor man pædagogisk arbejder med inddragelse af børn i køkkenaktiviteter, formår man med succes at inddrage børnene, selv hvis køkkenet egentligt ikke er indrettet til det. Det sker f.eks. ved at sætte børnene omkring et bord eller ved at benytte skamler, som børnene kan stå på.

Helt generelt gælder det for institutionerne, at de er indrettet ud fra et voksenperspektiv. F.eks. hænger udsmykning primært i voksenhøjde, og ofte opbevares legetøj mv. steder hvor børnene ikke umiddelbart selv har adgang til det – f.eks. på hylder.

Gode cases

Der er to køkkener på institutionen *Lærkereden*. Det ene er et stort køkken og det andet et mindre såkaldt tekøkken. I det store køkken sidder børnene ved bords og deltager i at smøre mad og lignende. I det mindre køkken hjælper børnene med at tømme opvaskemaskine, dække bord etc.

3.2.6 Samarbejde

Der skal være mulighed for at samle børn i større og mindre grupper til aktiviteter og tværfaglige forløb på tværs af stuerne for at fremme samarbejdet i personalegruppen og børns muligheder for udvikling og læring.

Dette sker i høj grad på de enkelte stuer samt på ture og i udearealerne. Den generelle holdning er, at der ikke nødvendigvis er brug for fællesrum for, at tværfaglige forløb og samarbejde kan fremmes. Men det kan i lige så høj grad ske ved placering af dobbeltdør mellem stuerne, så man kan samles på tværs.

Gode cases

Dobeltdør mellem stuerne, stuer som kan indrettes til mange funktioner

Anvendelsen af dobbeltdøre mellem stuerum og tilknyttede funktionsrum i Dansk Røde Kors Børnehave sikrer en mere flydende overgang. Børnene har flydende læringsmiljøer fra fx stuen på 1. sal og ind i spisestuen og køkkenet. Derved kan funktionerne udvides og bruges på tværs af rum.

Fleksibelt samarbejde

Hos Svanen er alle stuer sammensat parvis. Et mindre fællesrum kan åbnes med dobbeltdøre og udvide en af stuerne eller bruges som forbindelsesrum ved stuesammenlægning. Det gør pædagogerne mindre sårbare ved sygdom og skaber stærkt fleksible miljøer for børnene.

Fleksibelt fællesrum

Mælkevejen er en institution bosat i et 2 etages hus med flere udfordringer. Men de har formået at indrette sig fleksibelt med store skydedøre mellem alle stuerne, hvilket gør det muligt at slå alle stuer sammen til et stort fællesrum når der er behov.

3.2.7 Inddragelse af alle rum som læringsrum

Alle rum, gang- og udearealer i dagtilbuddene er som udgangspunkt læringsrum og derfor skal alle arealerne videst muligt inddrages i den daglige planlægning af aktiviteterne i daginstitutionen.

I mange institutioner opleves gangarealerne som snævre og trange. Hvis gangarealerne samtidig også benyttes til garderobe, er det oftest ikke muligt at anvende disse til aktivitet, da der ofte vil være skidt og snavs på gulvene. Enkelte steder har man god plads i gangene, og her er arealerne i nogen grad indrettet og inddraget til leg mv. bl.a. som et særligt rum, så gangarealerne frigives til andre formål. Disse løsninger anses for værende velfungerende.

Gode cases

Udnyttelse af gangareal

Hos Carlshøj er der især ét gangareal, der skiller sig ud ved god indretning og brug. Gangen på 2. sal er bred og med masser af dagslys. Langs den ene væg er der garderobe med små bænke til at tage overtøj på. Langs den anden side er der indrettet kontor, små nicher og legearealer.

Læseplads i gangareal

I Bondebyens Børnehave har Dobbeltudnytter man gangarealet ved at have en madras som kan slås ud og bruges til læsning med små grupper.

3.2.8 Udemiljø

Udemiljøet som læringsrum er lige så vigtigt som indendørs faciliteterne, derfor skal de sammentænkes, og uderum skal anses som et supplement til de indendørs læringsrum

Generelt har institutioner gode og varierede ude-læringsrum. Der er dog stor forskel på størrelsen af arealerne, hvor enkelte har meget små udendørs faciliteter og nogle har meget store. Det spænder fra 200 m²- 5.000 m². Der hvor institutioner har trange pladsforhold, er der en generel tendens til, at ude-læringsrummet benyttes i højre grad, samt at man i høj grad benytter øvrige steder i nærområdet..

Gode cases

Gode udearealer / god brug af udemiljø

Udearealerne tilknyttet Børnereden er effektivt indrettet, så der er forskellige legemiljøer, en mindre boldbane og et overdækket areal med små borde. Børnereden supplerer kraftigt med brugen af nærliggende faciliteter i udemiljøet. Gadekær, skov, parker, tunellen og udflugter til teater anvendes ofte.

Designet legeplads

Mælkevejen har fået en designer til at komme med tegninger på en kreativ legeplads, og de tegninger skal snart udføres. Der er spændende potentialer i legepladsens indretning, og den kunne blive til god inspiration for kreativ udnyttelse af rum i fremtiden for andre institutioner.

Et godt motorikrum

Pilen har et helt specielt indrettet motorikrum, både til interne og eksterne brugere. Der fungerer virkelig godt, at forskellige institutioner kan booke sig ind, mens Pilen har krav på at bruge den ca. 2 af dagene.

3.2.9 IT

Fremadrettet vil der være en større anvendelse af IT i den pædagogiske praksis, og bygningerne skal understøtte børnenes og pædagogernes mulighed for, at inddrage dette i aktiviteterne.

Der er forskellige oplevelser af, hvor godt det trådløse netværk fungerer, og i de tilfælde det ikke fungerer, kan det være en barriere for anvendelse af IT. Det virker umiddelbart til, at der ikke er konsensus omkring brugen af IT, og der er meget store forskelle på, hvad den enkelte institution ser af muligheder for anvendelse af IT i pædagogikken. Forvaltningen har oplyst at der er udarbejdet en ny fælles IT strategi for hele 0 -18 års området, som sætter fokus på IT som pædagogisk redskab og understøttelse af børns læreprocesser i dagtilbuddene.

Gode cases

Svanen er en af de første institutioner med "Børnelynet". IT er blevet integreret effektivt og fungerer godt med dokumentation af børnenes dagligdag og til personalets brug. Børnene bruger IT meget begrænset til spil og mere til foto, lyd og sang på ekskursioner.

3.2.10 Personalefaciliteter

Dagtilbuddet skal være en attraktiv arbejdsplads, hvor der er mulighed for at kunne forberede pædagogiske forløb, holde møder og afholde sociale arrangementer, samt trække sig tilbage for pause. Administrationen skal have tæt kontakt til personalefaciliteterne, for at fremme samarbejdet mellem ledelse og personale.

Generelt har personalet mulighed for at finde plads til forberedelse, afholdelse af møder mv. Ofte prioriteres rummene dog til børnene, sådan at der ved mangel på plads, ofte sker en inddragelse af f.eks. møderum til børneaktiviteter i en periode. I de tilfælde der ikke findes egnede personalerum med arbejdspladser, benyttes ledelsens kontor ofte også af de øvrige medarbejdere. Mange steder benyttes køkkenet til flere formål som f.eks. pauser, møder mv., hvis der ikke er plads eller rum andre steder. Flere pædagoger fortæller, at de ind imellem arbejder hjemme, når der skal planlægges forløb mv. Generelt er institutionerne af en størrelse, der gør at den fysiske afstand mellem ledelse og personale ikke er et problem.

Gode cases

Arbejdsplads på ledelsens kontor og gode personalerum

Hos Villa Furesø indgår ledelsens kontor som et rum, der kan bruges af personalet. Det ligger godt i hjertet af bygningen og med udgang til den ene børnegarderobe. Hvis det er nødvendigt, bruger de også kontoret som stillerum for et par børn.

Hjortsholm er en nyrenoveret villa med et meget fint personalerum, der benyttes til forskellige funktioner for personalegruppen.

Pilen er en hel ny institution med gode forhold i de fysiske rammer. Institutionen er velindrettet og godt udnyttet og de har stor fokus på personalefaciliteterne, der bruges til mange funktioner.

3.2.11 Støj, indeklima, lysforhold og vedligehold

Institutionerne skal indrettes, så der er et godt indeklima med gode støjforhold, lysforhold og temperaturer, samt have et godt indvendigt vedligeholdelsesniveau.

Lysforholdene opleves de fleste steder som gode. Mange steder er den kunstige belysning blevet opgraderet, hvilket har haft en positiv effekt på lysforholdene. Støj opleves som et problem flere steder. Der er mange steder, hvor man har fået lydreguleret, i form af akustisk regulerende plader. Der er stor variation i oplevelsen af deres effektivitet, og generelt opleves det som en udfordring at lydregulere fællesrum, med henblik på at mindske støjgener. Der er gode erfaringer fra andre kommuner med at arbejde med støj med udgangspunkt i adfærden.

Der opleves meget svingende temperature i de bygninger, der er udført i præfabrikerede elementer og i enkelte af de ældre villaer. Villaerne opleves ofte som kolde om vinteren, især om morgenen. Dette er forsøgt reguleret fra kommunens side uden større effekt. Tagetager bliver ofte overophedet om sommeren.

Gode cases

Pilen er en ny institution. Derfor er alt indeklima optimeret og i høj stand.

3.2.12 Indretning af værkstedsrum/projektrum

Dette funktionsprincip er defineret som et forslag til et fremtidigt funktionsprincip. Et sådant princip er perspektiver på den fremtidige bygningsanvendelse. Det er elementer, som i større eller mindre grad kan forventes at blive gældende inden for en overskuelig fremtid. Det er imidlertid også perspektiver, som formentligt kræver drøftelser på andre niveauer – f.eks. omkring pædagogiske og/eller læringsmæssige elementer.

I denne opgaves sammenhæng anvender vi de potentielle fremtidige funktionsprincipper som opmærksomhedspunkter i bygningsgennemgangen, og der sættes således fokus på de bygningsfysiske og holdningsmæssige muligheder og barrierer for den pågældende funktion.

Det må forventes, at der findes et potentiale for arealoptimering ved indretning af projektrum/værkstedsrum, hvor de kan dobbeltudnyttes med plads til mange forskellige typer af aktiviteter, så flere fagligheder og forskellig praksis kan benytte samme rum.

Det er få steder, hvor de har plads til at etablere velindrettede værkstedsrum. De steder, hvor dette er etableret, er der et potentiale for merudnyttelse, da de ofte kun bliver brugt som værksted. Ofte har disse institutioner dog ikke brug for yderligere plads til andre aktiviteter, så de har ikke et umiddelbart behov for at dobbeltudnytte rummet.

Flere steder har man indrettet veludstyret motorikrum i kælderen, som nogle steder p.t. ikke er i brug pga. gældende lovkrav på brand. Disse steder venter på afklaring. Andre steder er motorikrummet vel-fungerende, og anses som et godt aktiv for institutionen. Ofte bruges rummene dog ikke alle ugens dage, og der er således ofte ledig kapacitet i disse rum.

Andre observationer

- Brug af nærområder
Institutionerne er generelt gode til at benytte nærområdets steder og lokaliteter til forskellige aktiviteter og formål.
- Eksterne brugere
Det er en ny tanke for de fleste institutioner, at eksterne brugere skulle benytte deres lokaler. Det kan give udfordringer med slid, rengøring og det, at deres "private" ting ligger fremme.

- Ældre bygninger og pavilloner

Et antal institutioner er indrettet i ældre bygninger, tidligere anvendt som villaer. De er ikke optimal indrettet med mange trapper og etager og giver forskellige gener i hverdagen for brugerne af huset. Det betyder at enkelte institutioner er tildelt ekstra personalemæssige ressourcer af bygningsmæssige hensyn.

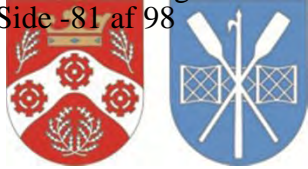
Ligeledes er et antal bygninger opført i præfabrikerede materialer , hvilket bl.a. giver brugerne diverse gener med støj, kulde og træk.

Der er ligeledes behov for en særlig opmærksomhed på pavillonerne i forbindelse med den fremtidige vedligeholdelse og modernisering af bygningerne. Det bør vurderes om hvorvidt bygningerne fortsat skal anvendes til dagtilbud eller om pavillonerne skal afvikles/sælges og aktiviteterne flyttes til andre eller nye bygninger.

4 Økonomi

Opgaver	Økonomi
Holdningsmæssige tiltag	Ikke prissat, med indgår som en del af Spacemanagement processen
"Dele med andre". Dele faciliteter mellem kommunale institutioner og mellem foreningerne under folkeoplysningen	Ikke prissat, men indgår som en del af Spacemanagement processen.
Indretningsmæssige tiltag	
Kategori 1.	50.000
Kategori 2.	4.200.000
Kategori 3.	950.000
I alt	5.200.000
Bygningsmæssige tiltag.	
Kategori 1.	2.650.000
Kategori 2.	8.600.000
Kategori 3.	1.750.000
I alt	13.000.000
I alt	18.200.000

Sammenstilling af ovenstående økonomi er beregnet af Lyngby-Taarbæk Kommune med udgangspunkt i overslagstal fra Bascon.

Arealanalyse Lyngby-Taarbæk Kommune

Kortlægning af anvendelse og udnyttelsesgrad

Lyngby-Taarbæk Kommune

September 2013

Lyngby-Taarbæk Kommune
Lyngby Rådhus, Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

Bascon A/S
Åboulevarden 21
Postbox 510
DK-8100 Aarhus C

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	3
2	Konklusion	4
3	Anvendt metode	6
3.1	Skoler	6
3.2	Områdecetre	6
3.3	Handicap – og psykiatrinstitutioner	6
3.4	Folkeoplysningen	6
4	Kortlægning af skoler	7
5	Kortlægning af områdecetre/træningscentre	9
6	Kortlægning af handicap – og psykiatrinstitutioner	11
7	Kortlægning folkeoplysningsområdet	13
7.1	Hvad er kortlagt	13
7.2	Redegørelse for anvendelse og udnyttelsesgrad baseret på interview	13
7.2.1	Hvem anvender/bruger lokalerne/bygningerne?	13
7.3	Stikprøveresultater	14
7.3.1	Hvordan organiserer foreningerne sig?	14
7.3.2	Hvordan booker man?	15
7.3.3	Har foreningen aftaler med andre foreninger, der bruger bygningen eller nogle lokaler?	15
7.3.4	Kan der være flere foreninger i bygningen på samme tid?	16
7.3.5	Er det muligt at tilvejebringe bookinglister eller lokaleskemaer?	16
7.3.6	Varierer brugen af lokalerne i forhold til årstider eller sæson?	17
7.3.7	Hvad ser I (foreningerne) af muligheder og barrierer i forhold til andre brugere? Ser I nogle oplagte synergimuligheder og fællesskaber med andre foreninger, som I kunne have glæde af?	17

1 Indledning

Nærværende delrapport er en redegørelse for kortlægningen af Lyngby-Taarbæk Kommunes ejendomme. Kortlægningen er fordelt på fire forskellige områder:

- Skoler
- Områdecentre/træningscentre
- Sociale institutioner
- Folkeoplysningen

Formålet med kortlægningen er at tegne et billede af, hvordan og i hvilket omfang de bygningsmæssige faciliteter anvendes. Kortlægningen sker i to trin. Første trin er en beskrivelse af, hvilke lokaler der findes på den pågældende lokalitet, og hvordan disse anvendes. Dette er afdækket gennem deskriptiv registrering, samt interview af ledelsen eller anden relevant person. Dette ligger tilgængeligt som data og er præsenteret her i delrapporten som opsamlinger.

Næste trin er en række observationer på udvalgte tidspunkter, hvor eventuelle aktiviteter i de enkelte lokaler er noteret. Observationerne er foretaget på tidspunkter, hvor der normalt kan forventes aktiviteter i de pågældende lokaler. Hovedkonklusionerne for områderne præsenteres i denne rapport.

Kortlægningen giver således dels et billede af, hvordan brugerne af de forskellige faciliteter opfatter anvendelsen af disse og dels et øjebliksbillede af i hvor høj grad denne opfattelse kan genfindes i hverdagen. Alle input er indarbejdet i analyserne, der er foretaget for områdecentre og skoler, hvorimod det på folkeoplysningsområdet alene har været hensigten at afdække potentialerne for bedre udnyttelse af lokalerne.

I den beskrivelse er variationer henover skiftende sæsoner søgt indfanget, mens observationerne er et øjebliksbillede, der af naturlige årsager ikke kan indfange disse evt. variationer. Variationerne kan også forekomme på kortere sigt, f.eks. i forbindelse med stævner, eksamener og som følge af vejrliget.

2 Konklusion

På baggrund af kortlægningen er det muligt at foretage følgende overordnede konklusioner for anvendelse og udnyttelse af bygningsfaciliteterne i Lyngby-Taarbæk Kommune:

- Kortlægningen af anvendelse og udnyttelsesgraden på skolerne peger på, at der i dagligdagen er et stort potentiale i øget udnyttelse af gangarealer, grupperum og faglokaler, samt sammentænkning med SFO og klubber i indskolingsmiljøer. Læringscenteret er det rum, der bliver benyttet aller mest på skolerne. Der er et potentiale for bedre udnyttelse både i dag- og aftentimerne af lokalerne på skolerne til interne og eksterne brugere.
- På området for handicap- og psykiatrinstitutioner er der foretaget registrering på én matrikel. Der er umiddelbart et potentiale for bedre udnyttelse af kontor- og mødelokaler samt aktivitetslokale. Dette skal dog ske under hensyntagen til de primære brugere.
- På områdecentrene har fællesarealerne til beboerophold, fælles køkkenlokaler samt lokaler til eksterne brugere en forholdsvis lav udnyttelsesgrad. På træningscentrene er det aktivitetslokalerne, fælles køkkenlokaler og lokaler til eksterne brugere, der har en forholdsvis lav udnyttelsesgrad. For begge områder er der et potentiale for bedre udnyttelse af lokalerne i både dag- og aftentimer, idet der skal gøres opmærksom på at beboerne også betaler en del af lejen i disse faciliteter.
- I forhold til faciliteterne på folkeoplysningsområdet er der tydeligvis visse ikke-realiserede potentialer for at øge udnyttelsen af faciliteterne. F.eks. udnyttes spejderforeningernes faciliteter typisk ikke før fra klokken cirka 15.00-16.00, og selv efter dette tidspunkt viser øjebliksbilledet en ret lav udnyttelsesgrad. Vandsportsforeningerne anvender generelt lokalerne en del, og der vil kun i mindre grad være potentiale for yderligere anvendelse. For idrætsforeninger vil der være et potentiale i dagtimerne hvorimod aftentimerne generelt er booket og for øvrige foreninger vil der være et potentiale for bedre udnyttelse både i dag og aftentimerne.

Fælles for alle foreningerne gælder, at hvis udnyttelsen skal øges, kræver det, at flere foreninger/brugere skal udnytte de samme faciliteter. Dette rejser tre særlige problematikker:

- 1) Foreningerne indretter sig med eget inventar og udstyr, som de ikke umiddelbart ønsker at dele med andre.
- 2) Mange faciliteter anvendes af foreningerne/brugere uden booking/reservation. Flere foreningers/brugeres fælles anvendelse af samme lokaler forudsætter central administration, via et fælles bookingsystem. .
- 3) Realisering af potentialerne på folkeoplysningsområdet kræver en tæt dialog med foreningerne/brugere. De øvrige områder, skoler, områdecentre og handicap – og psykiatrinstitutionerne er umiddelbart positive over for at have eksterne brugere. Daginstitutioner er ikke kortlagt, men gennem analyse af den enkelte ejendom er der observeret et potentiale for at udnytte institutionerne i aftentimerne til eksterne brugere, især køkkener, rytmikrum og værksteder vil være egnede lokaler til eksterne brugere. På klubberne er der ligeledes observeret et potentiale for anvendelse af lokalerne for eksterne brugere. Her kunne skolerne i højere grad gøre brug af lokalerne. Herudover er der i skolernes umiddelbare nærhed andre kommunale lokaler der også kan tænkes ind som lokalbuffer.

Det anbefales, at man udnytter potentialet inden for alle områder og får kortlagt og synliggjort de lokaler, der kan være til glæde for både interne og eksterne brugere. Derudover bør man etablere et centralt bookingsystem og arbejde med kulturen på den enkelte ejendom, der gør at deling af lokaler bliver et centralt element i anvendelse af lokalerne i hverdagen, både i aften- og dagtimerne, således som den vedtagne forretningsstrategi forudsætter.

Der er i Lyngby-Taarbæk Kommune udviklet projektet "Lyngby Idræts by", der skal realiseres henover 2014-15. Bag projektet er der netop en tænkning om, at lokalerne skal anvendes fleksibelt af foreningerne. På den måde er man gået væk fra ejerskabet til det enkelte lokale og indgår i et lokalfællesskab med øvrige foreninger. Der er umiddelbart potentiale i at anvende dette koncept på alle områder.

Der er ikke foretaget en systematisk gennemgang af idrætshaller og svømmehaller, udover de idrætshaller der ligger i umiddelbar tilslutning til skolerne.

I henhold til etablering af arbejdspladser til medarbejderne på skolerne viser analysen at der kan anvises ledige undervisningslokaler og andre ledige lokaler som dermed kan reducere eller overflødiggøre behovet for særlige bygningsmæssige tiltag til dette formål. Der kan være et behov for anskaffelse af fleksibelt inventar.

3 Anvendt metode

I det følgende redegøres for metoderne anvendt for de forskellige områder.

3.1 Skoler

Kortlægningen af skolernes lokale anvendelse skete ved en systematisk gennemgang af plantegninger/situationsplaner på tre udvalgte skoler. Samtlige lokaler på de tre skoler blev noteret i forhold til anvendelse. Efterfølgende blev de tre skoler besøgt fire gange, hvor samtlige lokaler blev noteret i forhold til aktivitet.

3.2 Områdecentre

Kortlægningen af områdecentrenes lokale anvendelse skete ved en systematisk gennemgang af plantegninger/situationsplaner på tre udvalgte områdecentre. Samtlige lokaler på de tre områdecentre blev noteret i forhold til anvendelse. Efterfølgende blev de tre områdecentre besøgt fire gange, hvor samtlige lokaler blev noteret i forhold til aktivitet.

3.3 Handicap – og psykiatrinstitutioner

Kortlægning af disse ejendomme er sket ved indledende interview med de pågældende ledere, der er tilknyttet og anvender de pågældende ejendomme. Interviewene har haft til formål at tegne et billede af, hvordan man anvender faciliteterne, herunder tidspunkter, principper for booking og variation i løbet af ugen, måneden og året. Ved interviewene blev omhandlende lokaler på de pågældende ejendomme noteret i forhold til anvendelse.

Efter gennemførelsen af interviewene, er der gennemført stikprøvebesøg ved pågældende to ejendomme. Stikprøverne er foretaget på Magneten, Kastanievej 2 og Chr. Den X's Allé 97 (Gymnastiksalen). Der er foretaget 12 besøg i løbet af en uge pr. ejendom.

Gymnastiksalen på Chr. X's Allé er endnu ikke taget helt i brug. I forbindelse med interviewene er der angivet forventet anvendelse og udnyttelse. Gymnastiksalen er besøgt i forbindelse med stikprøverne, men er ikke kortlagt, da der ikke har været aktivitet ved besøgene.

3.4 Folkeoplysningen

Kortlægningen af ejendomme under folkeoplysningen er kortlagt ved en række interview med repræsentanter fra kommunen og/eller repræsentanter fra de foreninger, der anvender de pågældende ejendomme. Interviewene har haft til formål at tegne et billede af, hvordan de forskellige foreninger anvender faciliteterne, herunder tidspunkter, principper for booking og variation i løbet af ugen, måneden og året.

Efter gennemførelsen af interviewene er der foretaget i alt 40 stikprøvebesøg på udvalgte ejendomme. Besøgene har alene haft til formål at efterprøve det billede, interviewene har givet.

4 Kortlægning af skoler

Skolerne er besøgt på varierende tidspunkter i tidsrummet ca. kl. 8.00 til ca. 15.00. Stikprøverne dækker således forskellige tidspunkter på dagen. Desuden er der foretaget interview af skolens ledelse på den enkelte skole for at afdække anvendelse af lokalerne med eksterne brugere.

Tabel 1 Stikprøveresultater Skoler

Lokaletype	Antal observationer	Antal observeret aktivitet	Udnyttelsesgrad i forbindelse med observation
Hjemmeklasselokale	306	175	57 %
Grupperum	62	11	18 %
Faglokaler	160	31	19 %
SFO lokaler	226	97	43 %
Gangarealer	28	4	14 %
Lokaler til eksterne brugere (tandlæge, sundhedsplejerske mv.)	76	18	24 %
Personalelokaler, administration o. lign	204	66	32 %
Læringscenter	12	8	67 %
Ildrætshal tilknyttet skolerne	16	5	31 %

Stikprøverne på skolerne er gennemført i en periode, hvor nogle elever har påbegyndt eksamensperioden, hvilket betyder at nogle lokaler er benyttet mindre end normalt. Det skal desuden bemærkes, at perioden for stikprøverne var med rigtig godt vejr, hvilket betød, at SFO havde mange udeaktiviteter.

Observationerne af skolerne har to interessante aspekter. For det første, at hjemmeklasselokalerne og SFO lokalerne sammen med Læringscentret er de lokaletyper, der er mest udnyttet – hvilket dog svarer til mellem 43 % og 67 %. For det andet, at grupperum, faglokaler og gangarealer er de lokaletyper der udnyttes mindst.

Anvendelse af lokalerne

Brugerne gav generelt udtryk for, at alle lokaler blev brugt i et stort omfang i hverdagen, hvilket for nogle af lokaletyperne ikke matcher med de stikprøver, der er foretaget på udnyttelsesgraden. Samtidig gav brugerne udtryk for, at lokalerne primært bliver anvendt til det, de er indrettet til og dermed giver det et generelt billede af, at rummene ikke mentalt og i deres indretning lægger op til en fleksibel brug af lokalerne med mulighed for at anvende det til flere funktioner. Observationerne på stedet understregede dette forhold.

Det blev observeret, at det generelle billede som stikprøverne viser på anvendelse og brug af faglokalerne er mere nuanceret i forhold til de forskellige typer faglokaler. Håndarbejdelokalet, sløjd og hjemkundskab var de faglokaler, der er mindst i anvendelse. Hvorimod fysik/kemi og billedkunst bliver anvendt i høj grad de fleste steder.

Der var i observationerne af de fysiske rammer overensstemmelse mellem god indretning og i hvor høj grad, rummet blev brugt. Læringscentret er et eksempel på, at med den rette indretning, der appellerer til de behov som brugerne har, bliver lokalerne taget oftere i brug.

Det skal understreges, at der er variationer på anvendelse og udnyttelse af lokalerne på den enkelte skole der ikke kommer frem her, hvilket der bør tages højde for i den videre anvendelse af de generelle billeder. Der er i analyserne af den enkelte skole inddraget observationer og betragtninger lokalt på stedet, som dermed er indarbejdet i de enkelte tiltag foreslået på den enkelte skole.

5 Kortlægning af områdecentre/træningscentre

Områdecentre/træningscentre er besøgt på varierende tidspunkter i tidsrummet ca. kl. 8.00 til ca. 15.00. Stikprøverne dækker således forskellige tidspunkter på dagen. Desuden er der foretaget interview af ledelsen på det enkelte områdecenter/træningscenter for at afdække anvendelse af lokalerne med eksterne brugere.

Tabel 2 Stikprøveresultater områdecentre

Lokaletype	Antal observationer	Antal observeret aktivitet	Udnyttelsesgrad i forbindelse med observation
Administration og mødelokaler	61	25	41 %
Aktivitetscentre	16	9	56 %
Opholdslokaler for beboer	20	4	20 %
Køkkenlokaler	33	4	12 %
Lokaler til eksterne brugere	44	15	34 %

Tabel 3 Stikprøveresultater træningscentre

Lokaletype	Antal observationer	Antal observeret aktivitet	Udnyttelsesgrad i forbindelse med observation
Administration og mødelokaler	29	15	52 %
Aktivitetslokaler	45	14	31 %
Opholdslokaler for beboer	-	-	-
Køkkenlokaler	44	13	30 %
Lokaler til eksterne brugere	151	100	34 %

Observationerne i forhold til køkkenlokaler dækker over en række forskellige køkkenlokaler, herunder kølerum mv. Netop fordi der er mange forskellige rum, bliver udnyttelsesgraden forholdsvis lav. I forbindelse med stort set alle besøgene har der været nogen aktivitet i enkelte af køkkenlokalerne. Et mere retvisende billede af disse lokaler vil kræve en egentlig analyse af funktioner og faciliteter i forhold til den produktion der finder sted.

Anvendelse af lokalerne:

Brugerne gav generelt udtryk for, at alle lokaler bliver brugt i middel omfang, hvilket for nogle af lokaletyperne ikke matcher med de stikprøver, der er foretaget på udnyttelsesgraden. Brugerne på træningscentre gav bl.a. udtryk for, at aktivitetslokalerne på træningscentre i høj grad blev benyttet i dagtimerne, men stikprøverne viser, at der er et større potentiale for udnyttelse. Samtidig gav brugerne udtryk for, at lokalerne primært bliver anvendt til det dertil indrettede og dermed fremkommer et generelt billede af, at rummene ikke mentalt og i deres indretning ligger op til fleksibel brug af lokalerne med mulighed for at anvende det til flere funktioner. Observationerne på stedet understregede dette forhold.

Der var i observationerne af de fysiske rammer overensstemmelse mellem god indretning og i hvor høj grad rummet blev brugt. På Baunehøj har man f.eks. etableret en opbevaringsvæg med god depotplads til eksterne brugere. Denne væg har stor betydning for fleksibel brug af rummet.

Det skal understreges, at der er variationer på anvendelse og udnyttelse af lokalerne på det enkelte områdecenter og træningscenter der ikke kommer frem her, og som man bør tage højde for i den videre anvendelse af de generelle billeder overordnet. Der er i analyserne af det enkelte områdecenter/træningscenter inddraget observationer og betragtninger lokalt på stedet, som dermed er indarbejdet i de enkelte tiltag, der er foreslået på den enkelte ejendom.

6 Kortlægning af handicap – og psykiatrinstitutioner

På området for social og sundhed er der foretaget kortlægning af to ejendomme: Bostedet Chr. X's Allé og Magneten på Kastanievej. Den førstnævnte er kun kortlagt i forhold til forventet anvendelse, da ejendommen på kortlægningstidspunktet var under overdragelse, og endnu ikke taget i brug. I begge tilfælde er anvendelsen kortlagt igennem interview med lederen af ejendommen.

Bostedet Chr. X's Allé vil fremover råde over ejendommen, som skal bruges af bostedets (ejendommen ligger i tilknytning til bostedet) ca. 50 beboere med autisme. Ejendommen er i to plan. I stueplan findes et multirum og et fitnessrum. Herudover findes en aflastningsbolig, et pedelkontor og et tekøkken. På førstesal planlægges indrettet en café, et større mødelokale med plads til 60 - 80 personer og et kompetencecenter. På førstesalen findes desuden endnu en aflastningsbolig.

Da ejendommen ikke er taget i brug kan vurderingen af anvendelse kun ske som forventninger. Som en naturlig følge af brugernes særlige baggrund, er der brug for en meget struktureret hverdag. Det betyder igen, at en stor del af anvendelsen vil være skemalagt. Dette giver også muligheder for, at andre brugere kan anvende lokalerne, hvis det passer ind i planlægningen. Brugernes baggrund er ikke umiddelbart forbundet med problemer i forhold til at invitere andre ind i huset. Dette kræver måske lidt struktur, men burde kunne lade sig gøre.

Ejendommen *Magneten* består af en villa i to plan med udnyttet tagetage og kælder. I stueplan findes et stort mødelokale samt et mindre lokale. Hertil kommer et depot, et kontor og et større produktionskøkken. På førstesalen findes endnu et mødelokale samt tre kontorer. På begge etager findes toiletter. Den udnyttede tagetage rummer to værelser og et pulterkammer, som dog ikke anvendes af husets brugere (uvished om hvorvidt lokalerne er godkendt til brug). Kælderen fremtræder forsømt og meget fugtig.

Ejendommen har i 15 år været anvendt af voksne udviklingshæmmede, som bor forskellige steder i kommunen i bofællesskaber/opgangsfællesskaber. Ejendommen anvendes af i alt ca. 60 udviklingshæmmede og knap 40 senhjerneskedede. Ejendommen anvendes både af bofællesskaberne enkeltvis og på tværs. Der er faste tider for aktiviteterne, som stort set foregår hele ugen. I weekenderne anvender brugerne lokalerne til f.eks. fødselsdage osv.

Umiddelbart vurderes der at være begrænsede potentialer for øget anvendelse og udnyttelse af ejendommen. Kortlægningen viser dog, at kontor og mødelokaler samt aktivitetslokalet blev benyttet i mindre grad, så der vil umiddelbart være et potentiale. Hvis eventuelle eksterne brugere skal have adgang skal det ske i tæt samarbejde med de primære brugere. Der peges på de muligheder der ligger i indførelsen af et fælles bookingsystem

Da ejendommen i forbindelse med Bostedet Chr. X's Allé på kortlægningstidspunktet ikke var taget i brug, er der kun gennemført observationer på Magneten, som er besøgt 12 gange i løbet af en uge. Tidspunkterne har varieret henover dagen fra ca. kl. 08.00 til ca. 20.00

På samtlige besøg undtagen en formiddag var der aktiviteter på adressen. I tabellen nedenfor fremgår, hvordan de forskellige lokaletyper blev anvendt i forbindelse med observationerne.

Tabel 4 Kortlægning social og sundhed

Lokaletype	Antal observationer	Antal observeret aktivitet	Udnyttelsesgrad i forbindelse med observation
Kontor	48	13	27 %
Aktivitetslokaler	12	4	33 %

Opholdsrum	12	6	50 %
Mødelokaler	12	3	25 %
Køkkenlokaler	12	6	50 %

7 Kortlægning folkeoplysningsområdet

7.1 Hvad er kortlagt

Kortlægningen af folkeoplysningsområdet er sket med en indledende interviewrunde, hvor driftsansvarlige distriktspersoner fra Lyngby-Taarbæk Kommune og/eller foreningsformænd er interviewet per telefon. Der er i alt kortlagt 27 foreninger på 23 adresser. I 23 tilfælde er den driftsansvarlige distriktsperson fra Lyngby-Taarbæk Kommune interviewet, og i 17 tilfælde er foreningsformænd interviewet. På tre af adresserne er der flere foreninger, der anvender lokalerne, og her er kun den driftsansvarlige distriktsperson fra Lyngby-Taarbæk Kommune interviewet. I seks tilfælde har det ikke været muligt at få kontakt til foreningens ansvarlige, og disse lokaliteter er dermed kun interviewet i forhold til den driftsansvarlige distriktsperson fra Lyngby-Taarbæk Kommune.

I forbindelse med kortlægningen har vi opdelt foreningerne i følgende grupper:

- Spejderforeninger
- Vandsportsforeninger
- Idrætsforeninger
- Øvrige foreninger

I det følgende præsenteres først en redegørelse for anvendelse og udnyttelsesgrad, som disse beskrives af henholdsvis foreningsformændene og de driftsansvarlige distriktspersoner fra Lyngby-Taarbæk Kommune. Dernæst redegøres for udnyttelsesgraden i form af resultater af de gennemførte stikprøver.

7.2 Redegørelse for anvendelse og udnyttelsesgrad baseret på interview

7.2.1 Hvem anvender/bruger lokalerne/bygningerne?

Spejderforeninger

Hovedparten har "egen" bygning eller "egne" bygninger stillet til deres fulde rådighed og styrer selv brugen af den. Enkelte deler ejendom med andre foreninger, som så råder over visse lokaler - spejderforeningen har egne lokaler. Enkelte står som primære bruger af en ejendom, men har lavet aftaler med andre mindre foreninger, som bruger ejendommen på tildelte tider, når den er ledig.

Belægningsgraden er i mange tilfælde lav. Hovedparten af bygningerne står tomme frem til mellem kl. 15 og 16. Det forekommer som et generelt billede af spejderbygninger i hele Lyngby-Taarbæk Kommune.

Spejdernes bygninger er tilsyneladende for hovedparten ikke med i den årlige prioritering og lokalefordeling. Foreningerne har altid - traditionelt - fået stillet bygningerne til deres fulde rådighed og forvalter selv brugen af dem.

Et enkelt sted blev der for fire til fem år siden oprettet et bookingsystem på en enkelt ejendom, som har betydet, at også spejderforeningen som primær bruger, skal booke sig ind på ejendommen/lokalerne. Inden sæsonstart melder spejderforeningen ind til Lyngby-Taarbæk Kommune, hvilke dage/tidspunkter de ønsker at benytte huset. Derefter udfærdiger Lyngby-Taarbæk Kommune aftaler med øvrige foreninger.

Der er vurderingen at der i høj grad er et potentiale i en fleksibel udnyttelse af bygningerne ligesom det bør overvejes at udarbejde ensartede procedurer for bookning af og udnyttelse af bygningerne.

Spejderforeningerne fremhæver vigtigheden af, at de fortsat er den primære bruger af ejendommen. Det er vigtigt at kunne sætte præg på rammerne, således at børnene f.eks. kan udsmykke huset med de ting, som de har lavet. Dette behov skal dog sammenholdes med mulighederne for flere brugere og mere effektiv lokaleudnyttelse.

Vandsportsforeninger

Hovedparten har "egen" bygning stillet til deres fulde rådighed og styrer selv brugen af den. Det er for

hovedparten klubben selv, som bruger faciliteterne, mens der i et vist omfang sker en udlåning til medlemmer eller klubber inden for samme sportsgren. Faciliteterne anvendes - udover primær aktivitet - til kurser, foredrag, sociale arrangementer, festligheder mv. Der er stort fokus på sporten som livsstil og netværk. Desuden har nogle foreninger aftaler med skoler mv.

Idrætsforeninger

Hovedparten har "egen" bygning stillet til deres fulde rådighed og styrer selv brugen af den. De idrætsforeninger, der er omfattet af denne kortlægning har været fodboldklubber, som således råder over både klubhus og fodboldbane(r). Egentlig er det sådan, at såfremt man har adgang til banerne, har man også adgang til omklædningen. Det er adgangen til banerne, der er styret og tilrettelagt. Der er faste træningstider/fast træningsplan. I nogle tilfælde anvendes faciliteterne -- udover primær aktivitet - til kurser, foredrag, sociale arrangementer, festligheder mv. inden for egne rækker. Medlemmer kan låne klublokaler til private formål.

Øvrige foreninger

Mange forskellige foreninger. Nogle foreninger har fået tildelt "egne" lokaler. Nogle booker sig ind på lokaler via Lyngby-Taarbæk Kommunes Bookingsystem.

7.3 Stikprøveresultater

På baggrund af interviewene i forbindelse med de 27 foreninger og deres lokaler, er der udvalgt 10 forskellige foreninger, som repræsenterer de forskellige foreningstyper og forskellige former for udnyttelsesmønstre. Stikprøverne er foretaget på tidspunkter, hvor der ifølge foreningernes besvarelser med høj sandsynlighed burde være aktivitet på lokaliteten.

Foreningstype	Antal observationer	Antal observeret aktivitet	Udnyttelsesgrad i forbindelse med observation
Spejder/naturforeninger	8	1	13 %
Vandsportsforeninger	8	6	75 %
Idrætsforeninger	8	5	63 %
Øvrige foreninger	16	6	38 %
Samlet	40	18	45 %

Samlet set var der aktiviteter i forbindelse med cirka halvdelen af de besøg, der blev foretaget. Spejder/naturforeninger falder uden for det generelle billede med en udnyttelsesgrad markant mindre end de øvrige foreningstyper.

7.3.1 Hvordan organiserer foreningerne sig?

Spejderforeninger

Det er som sådan spejdernes hus, og foreningen organiserer selv brugen af bygningerne med den nævnte undtagelse.

Vandsportsforeninger

Foreningerne har generelt selvforvaltningsaftaler på ejendommene. Klubberne sørger selv for tingene, hvis f.eks. noget går i stykker eller når græsset skal slås osv. Det er som sådan generelt foreningernes " eget" hus. Der er faste træningstider og faste arrangementer. Desuden kommer og går man, som man

har lyst alt efter interne aftaler. Der er mange brugergrupper, og medlemmerne har selv nøgler. Man er i reglen kun på vandet, når det er lyst, men der er generelt stort set altid nogen i klubhusene. Træningslokaler er meget i brug – særligt i vinterhalvåret. Muligheden for yderligere anvendelse af disse lokaler bør analyseres.

Idrætsforeninger

Det er som sådan foreningernes/fodboldklubbernes eget klubhus. Trænere m.fl. har nøgler. Forud for en ny sæson planlægges faste træningstider samt kampprogram. Muligheden for yderligere anvendelse af disse lokaler bør analyseres.

Øvrige foreninger

Nogle foreninger har fået tildelt "egne" lokaler. I disse tilfælde har foreningsmedlemmer fået udleveret egne nøgler til pågældende lokaler. Nogle booker sig ind på lokaler via Lyngby-Taarbæk Kommunes Bookingsystem.

7.3.2 Hvordan booker man?

Spejderforeninger

Spejderforeningerne booker generelt ikke, og der findes generelt ikke lister over lokalebrug. Der er et enkelt eksempel på, at booking foregår gennem Lyngby-Taarbæk Kommune, Kultur og Fritidsforvaltningen.

Vandsportsforeninger

Der er ingen bookinglister. Enkelte anvender en oprettet blog eller en oprettet Facebook-gruppe til orientering, træningsprogrammer mv.

Idrætsforeninger

Der er ingen bookinglister.

Øvrige foreninger

Der er generelt ingen bookinglister for foreninger, der har fået tildelt lokaler som står til deres rådighed. Der er derimod bookinglister/-systemer ved de ejendomme, som udlånes til flere foreninger. Enkelte anvender hjemmeside, Facebook-gruppe eller SMS til orientering, koordinering mv.

7.3.3 Har foreningen aftaler med andre foreninger, der bruger bygningen eller nogle lokaler?

Spejderforeninger

Enkelte har i samarbejde med Lyngby-Taarbæk Kommune fået aftaler med andre mindre foreninger, som bruger ejendommen på tidspunkter, hvor spejderne ikke selv benytter faciliteterne. De mindre foreninger har selv nøgler til ejendommen.

Flere spejderforeninger låner desuden deres ejendomme ud til andre spejderklubber et par timer eller en enkelt aften. Et enkelt sted udlåner i den forbindelse også foreningens kanoer. Spejderklubberne er glade for at have den fleksibilitet.

Vandsportsforeninger

Foreningerne inden for vandsport har generelt kun aftaler med andre foreninger inden for egne sportsgrene. Endvidere anvendes lokalerne til uddannelse, kurser og foredrag inden for egen forening. En enkelt forening har en aftale med en anden type forening, som anvender lokaler efter forespørgsel få gange årligt.

Idrætsforeninger

Idrætsforeningerne har generelt ikke aftaler med andre foreninger vedrørende anvendelse af lokaler. Der sker dog i vinterhalvåret en koordinering i forbindelse med brug af kunstgræsbaner. Enkelte påpeger, at

man gerne vil passe på inventar mv. som er klubbens ejendele. De fysiske rammer i form af bygningerne ejes af Lyngby-Taarbæk Kommune, men inventar og øvrige ejendele er klubbens, og hvis lokalerne skal kunne bruges af mange forskellige brugere, frygter foreningerne, at disse brugere ikke vil have samme forhold til inventar. Foreningerne giver typisk deres medlemmer mulighed for at låne lokalerne til private formål.

Øvrige foreninger

Enkelte påpeger, at man gerne vil passe på inventar og klubbens ejendele, og at udlån til andre brugere derfor ikke er videre ønskeligt. De fysiske rammer i form af bygningerne ejes af Lyngby-Taarbæk Kommune, men inventar og øvrige ejendele er foreningens.

En enkelt forening har lavet en aftale med børnehaver, der gerne vil anvende pågældende bygning (som ligger meget naturskønt) i de tidsrum hvor foreningen ikke selv anvender bygningen. Børnehaverne koordinerer selv med foreningen.

Enkelte har indbyrdes aftaler om at anvende en anden forenings lokaler i særlige forbindelser og ved indbyrdes forespørgsel og aftale.

7.3.4 Kan der være flere foreninger i bygningen på samme tid?

Spejderforeninger

I tidsrum hvor spejderforeningerne anvender deres ejendomme, er hele ejendommen typisk i brug. I enkelte tilfælde har spejderne indgået aftale med anden forening, som så råder over en del af en bygning/ejendom, disse kan godt have aktiviteter på samme tid. Principielt kan foreninger godt dele brugen af en ejendom med andre (især andre spejderforeninger). F.eks. kunne flere spejderklubber råde over bygningen på hver sin ugedag. Det kræver dog meget nøje planlægning i forhold til f.eks. weekender og særlige arrangementer.

Vandsportsforeninger

Vandsportsforeningerne anvender generelt faciliteterne fuldt ud, og kan ikke umiddelbart se muligheder for at dele lokaler med andre foreninger. I enkelte tilfælde kan andre foreninger låne enkelte lokaler, men foreningerne vurderer ikke mulighed for faste aftaler om fælles brug af lokalerne.

Idrætsforeninger

I princippet kan det godt tænkes, at en forening spiller/træner fodbold, anvender baner samt omklædningsrum, samtidig med at en anden forening anvender klublokalet. Der er dog generelt ikke indgået denne form for aftaler.

Øvrige foreninger

Mulighederne varierer fra forening til forening og lokalitet til lokalitet. Generelt kan siges, at såfremt de fysiske rammer giver mulighed for det, er foreningerne positivt indstillet over for fælles anvendelse af lokaliteter.

Det er set ud fra udnyttelsesprocenterne vurderingen at der i alle foreningsejendomme er et potentiale for yderligere udnyttelse af flere brugere.

7.3.5 Er det muligt at tilvejebringe bookinglister eller lokaleskemaer?

Generet anvendes ikke bookinglister fra uge til uge, men højest generelle beskrivelser af træningstider mv. Det vil sige, at det reelt ikke er muligt at vurdere den faktiske lokaleanvendelse.

7.3.6 Varierer brugen af lokalerne i forhold til årstider eller sæson?

Spejderforeningerne

For hovedparten anvendes bygningerne lidt mere om vinteren. Om sommeren er spejderforeningerne mere udendørs.

Vandsportsforeninger

Generelt er man kun på vandet, når det er lyst, men der er stort set altid nogen i klubhusene. Træningslokaler er meget i brug – særligt i vinterhalvåret.

I vinterhalvåret anvendes klubhusene flere steder til opmagasinering og istandsættelse af både. Endvidere anvendes klublokalerne i vinterhalvåret mere til bl.a. kurser, foredrag, sprogundervisning, sociale arrangementer, festligheder mv. Der er generelt stort fokus på sporten som livsstil og netværk.

Idrætsforeningerne

Hovedparten af banerne anvendes kun i sommerhalvåret. Enkelte klubber har en kunstgræsbane og anvender denne i vinterhalvåret. En enkelt klub låner en anden klubs kunstgræsbane, men anvender egne omklædningsfaciliteter.

Enkelte klubber anvender desuden klublokalerne til bl.a. julearrangementer mv.

Øvrige foreninger

Brugen af bygninger og lokaler varierer i nogle tilfælde med skoleferierne, hvor mange er ude at rejse.

7.3.7 Hvad ser I (foreningerne) af muligheder og barrierer i forhold til andre brugere? Ser I nogen oplagte synergimuligheder og fællesskaber med andre foreninger, som I kunne have glæde af?

Spejderforeningerne

Der vurderes at kunne være synergi i at placere flere spejderklubber sammen under samme tag. Der ses et umiddelbart stort potentiale i og store muligheder for at samle flere spejderklubber i samme bygning. Der er dog en barriere i klubbernes historier og traditioner. Spejderklubberne har i et vist omfang forskellig fokus og udgangspunkt i deres kultur og praksis.

Der ses endvidere muligheder i, at andre foreninger anvender spejderforeningernes bygninger i de dagtimer, hvor de ikke selv anvender bygningerne. Spejderklubberne vil dog gerne sikre sig, at fleksibiliteten ikke går tabt.

Enkelte steder ses desuden et potentiale i at flytte spejderklubber sammen og herved frigive plads til ældre brugergrupper i bygninger, der tager bedst højde for tilgængelighed – og i øvrigt ligger strategisk centralt placeret i forhold til de ældres nærområde. Der opleves nogle steder stor mangel på lokaler, der kan anvendes af ældre.

Flere spejderforeninger råder over to bygninger og anvender den ene meget lidt. Enkelte steder kunne spejderforeningers bygning nr. to anvendes bedre af andre brugere eller evt. sælges.

Endvidere kunne man tilsyneladende med fordel mange steder udarbejde planer for tildelinger for henholdsvis en sommer- og en vintersæson.

Vandsportsforeninger

Vandsportsfaciliteterne opleves anvendt og udnyttet i meget høj grad. Potentialer ses mest i forhold til muligheder for træning sammen med andre vandsportsforeninger.

Idrætsforeninger

Flere steder ses der potentiale for at skoler, ældre/oldboys og andre foreninger eller f.eks. bridgeklubber kunne anvende idrætsforeningers bygninger i de dagtimer, hvor de ikke selv anvender bygningerne.

Mere aktivitet vurderes endvidere at kunne virke præventivt i de lokaliteter, som er plaget af indbrud.

Øvrige foreninger

Der vurderes i nogle tilfælde at være mulighed for en optimering af lokaleanvendelse i formiddagstimerne, hvor foreningerne generelt ikke anvender lokaliteterne.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Center for Sundhed og Kultur

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Indholdsfortegnelse

1. Sammenfatning.....	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
2. Indledning og baggrund for analysen.....	6
2.1 Påkrævet udskiftning af teknisk udstyr.....	6
2.2 Tandplejeopgaven har ændret sig	7
2.3 Hjemtagelse af specialtandplejen	8
3. Modeller for Tandplejens fremtidige organisering.....	10
3.1 Modellernes strukturelle kendetegn	11
3.2 Brugernes oplevelse af tandplejetilbuddet. Case: Laura 10 år.....	12
3.3 Medarbejdernes oplevelse af tandplejetilbuddet. Case: Karen - ansat i Tandplejen ..	13
3.4 Modellernes økonomiske perspektiver	14
4. Særlige udfordringer og potentialer	15
4.1 Risiko for at de 16-17 årige i højere grad benytter fritvalgsordningen og ønsker at modtage tandpleje i privat praksis	15
4.2 Flere udeblivelser blandt udsatte børn.....	15
4.3 Udfordring af nærhedsprincippet	16
4.4 Tandplejen som attraktiv arbejdsplads	16
Bilag 1. Inventar- og investeringsoversigt – udskiftning af tandklinikudstyr 2014-21	18
Bilag 2. Huller hos 12-årige børn i Lyngby-Taarbæk Kommune. År 1980-2011.	22
Bilag 3. Geografisk kort over forslag til placering af tandklinikker	23
Bilag 4. Bygningsbilag – mulige placeringer og økonomiske overslag på anlæg.....	24
Bilag 5. Samlede økonomiske overslag og potentialer	31
Bilag 6. Tandplejens nuværende bygningsmæssige rammer	33
Bilag 7. Erfaringer med sammenlægninger i andre kommuner	35
Bilag 8. Udsatte børn og unge fordelt på skoledistrikter	36

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Sammenfatning

I forbindelse med budgetaftalen for 2013-16 vedtog aftalepartierne at iværksætte "en undersøgelse af (...) effektiviseringspotentialer – både kvalitativt og økonomisk – ved at sammenlægge kommunens tandklinikker".

Nærværende undersøgelse er udarbejdet i perioden december 2013 – februar 2014 af en projektgruppe med repræsentanter fra såvel Tandplejen, Center for Sundhed og Kultur samt Center for Areal og Ejendomme. Sideløbende med projektgruppens arbejde har også Tandplejens MED-udvalg drøftet og leveret input til rapporten.

Følgende tre modeller er analyseret i undersøgelsen:

Model 1: Samle hele Tandplejen på to tandklinikker, en i Lyngby og en i Virum/Sorgenfri

Model 2: Bevare den nuværende decentrale struktur med tandklinikker på 8 skoler samt tandklinik og tandreguleringsafdeling på Toftebæksvej 8

Model 3: Samle tandklinikker i Lyngby og bevare fire skoletandklinikker i Virum/Sorgenfri

Overordnet set viser analysen, at den nuværende struktur med små fuldt udstyrede tandklinikker på alle skoler ikke understøtter løsningen af nutidens tandplejeudfordring. Børnene har i dag sjældent huller og kommer typisk til undersøgelse med 1½ års mellemrum. Desuden er kun halvdelen af tandplejens målgruppe i dag skolebørn.

Kliniksammenlægning har derfor en lang række kvalitative potentialer i form af bl.a. øget brugerservice og faglighed. Endvidere frigiver en sammenlægning ca. 700 kvm. på skolerne. På den anden side viser undersøgelsen, at en sammenlægning har store anlægsomkostninger, som, trods driftsbesparelser og mindsket køb af klinikudstyr, har en forholdsvis langsigtet businesscase.

Tandplejens tekniske udstyr er i dag nedslidt.

61 ud af Tandplejens 88 maskiner er i 2015 15 år eller ældre og er dermed stort set slidt op. Det svarer til, at knap 70 pct. af alt udstyret skal skiftes ud i 2015. At levetiden er ved at rinde ud for udstyret understreges af, at kun 5 apparater/maskiner er ældre end 20 år. Tandplejen oplever i dag dyre reparationsudgifter på apparatur og flere og flere apparater bukker under. Lindegårdsskolens klinik har lukket, da der ikke er midler til at indkøbe nyt udstyr, og der er risiko for, at det samme vil ske for andre klinikker, hvis der ikke indkøbes nyt udstyr.

I forhold til de dyre tandlægestole er billedet det samme; her skal 13 ud af 20 udskiftes i 2015. Det svarer til 65 pct. af alle tandlægestole.

En sammenlægning af klinikker mindsker behovet for nyt udstyr, da alt ikke skal doubles. Det betyder, at geninvesteringsbehovet kun er 4 mio. kr. over de kommende år, og at de forventede udgifter til nyt udstyr falder med godt 40 pct. (fra 6,7 til 4 mio.kr.).

Udover behovet for udskiftning af meget dyrt udstyr de kommende år, har flere klinikker pt. en række driftsudfordringer. Eksempelvis har Engelsborgskolens og Lindegårdsskolens tandklinikker vedvarende indeklima- og arbejdsmiljøproblemer, og på Lundtofte skoles tandklinik gik der i efteråret ild i en nedslidt sugemotor, som var tæt på at sætte ild til skolens tag. I reformprojektet på Lindegårdsskolen er tandklinikken desuden fjernet og er ikke genplaceret i planen for skolens ombygning.

En sammenlægning muliggør **hjemtagelse af specialtandplejen.**

Specialtandpleje er et tilbud om tandpleje til borgere med varige sindslidelser og psykisk udviklingshæmning. Den nuværende klinikstruktur har hverken fysiske eller ressource-

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

mæssige rammer til opgaven, og den løses derfor i dag af Gentofte Kommune. En nybygning skaber de fornødne rammer til at hjemtage opgaven med en årlig effektiviseringsgevinst på 0,7 mio. kr.

Der ses følgende **kvalitative potentialer** ved tandklinikksammenlægninger i kommunen:

- **Bedre borgerservice og højere fleksibilitet** i form af klinikker, som er moderne og har åbent for henvendelse på alle hverdage. Mulighed for udvidede åbningstider og tilstedeværelse af alle faggrupper samtidigt vil give større fleksibilitet i forhold til brugernes behov.
- **Fortsat brugernært tilbud** i form af små forebyggelsesenheder på skolerne.
- **Styrket forældresamarbejde** og medansvar for børnenes tandsundhed, når forældre kommer med børnene til tandlæge, hvilket vil gavne tandsundheden.
- **Højere kvalitet og ensartethed i tilbuddet**, da det faglige miljø styrkes med mere (tvær)faglig sparring. Samtidig vil chancen for at blive mødt af kvalificerede medarbejdere i fremtiden øges, da det er nemmere at tiltrække fagfolk på større klinikker og nyuddannede tandlæger ikke må arbejde alene på små klinikker.
- **Færre aflyste aftaler og nem adgang ved akut behandlingsbehov** da sårbarheden mindskes ved bedre personaledekning i klinikkerne (fx ved sygdom).

Desuden viser analysen følgende **økonomiske potentialer** ved klinikksammenlægninger:

- **Investeringsmæssige fordele** fordi en væsentlig del af det nedslidte tandlægeudstyr ikke behøver at blive udskiftet. En gennemgang af udstyret viser et massivt investeringsbehov i de kommende år svarende til 6,7 mio. kr. Sammenlægges klinikker falder investeringsbehovet med 40 pct. til 4 mio. kr.
- **Årlig effektiviseringsgevinst ved hjemtagelse af specialtandplejen, svarende til 0,7 mio. kr.** Den nuværende klinikstruktur har hverken fysiske eller ressourcemæssige rammer til opgaven, og den løses derfor i dag i Gentofte Kommunes specialindrettede klinik.

Analysen viser imidlertid også, at der vil være både kvalitative og økonomiske udfordringer ved en sammenlægning af tandklinikker. Eksempelvis vil transporttiden til nærmeste tandklinik øges. Med den foreslåede klinikstruktur vil ingen bruger af Tandplejen dog få mere end tre km fra skole til tandklinik (dog undtaget Taarbæk, som allerede i dag kører til Trongårdsskolen). Desuden forsøges nærhedsprincippet imødekommet ved at oprette forebyggelsesenheder på hver skole.

Forældre kan opleve det som en ulempe at skulle tage fri fra arbejde for at følge barnet til tandlæge. En bekymring kan derfor være, om dette vil medføre flere udeblivelser blandt især udsatte børn, og at flere 16-17 årige helt vil forlade den kommunale børnetandpleje. Til dette skal det bemærkes, at for langt de fleste børn og deres familier vil omfanget af besøg på tandklinikken være seks besøg i løbet af en tiårig periode. Erfaringer fra andre kommuner viser desuden, at en central klinik ikke har givet hverken flere udeblivelser fra fx sårbare grupper eller en større andel af 16-17-årige, der vælger at modtage tandpleje i privat praksis.

Mulige placeringer af tandklinikker

Konkret foreslår forvaltningen følgende placeringer:

Model 1: Én nybygget klinik i Lyngby enten på Lindegårdsskolen eller i forbindelse med "Nyt rådhus" samt én nybygget klinik i Sorgenfri i forbindelse med Hummeltofteskolen. Anlægsomkostningerne skønnes at blive 21,5 mio. kr. og indkøb af nyt udstyr 4 mio. kr.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

I model 1 kan specialtandplejen hjemtages med en besparelse på 0,7 mio. kr./år. Desuden forventes en indtægt på 0,5 mio. kr./år ved fremtidig udlejning af Toftebæksvej 8.

Model 2: Udgangspunktet er her en uændret struktur med tandklinikker på 8 skoler samt en centralklinik, en tandreguleringsklinik og en røntgenklinik beliggende på Toftebæksvej 8. Omkostningerne til udskiftning af udstyr de kommende år skønnes at blive 6,7 mio. kr. De eksisterende rammer giver ikke mulighed for at etablere en specialindrettet klinik og dermed hjemtage specialtandplejen fra Gentofte Kommune.

Model 3: Én nybygget klinik i Lyngby enten på Lindegårdsskolen eller i forbindelse med "Nyt rådhus" samt en bevarelse af klinikker på fire skoler i Virumområdet. Anlægsomkostningerne skønnes at blive 14,3 mio. kr. og indkøb af nyt udstyr 5,1 mio. kr. I model 3 kan specialtandplejen hjemtages med en besparelse på 0,7 mio. kr./år. Desuden forventes en indtægt på 0,5 mio. kr./år ved fremtidig udlejning af Toftebæksvej 8.

Bibeholdes den nuværende tandklinikstruktur (model 2) forventes der i de kommende år udgifter til udskiftning af udstyr for 6,7 mio. kr. De reelle ekstraomkostninger forbundet med kliniksammenlægninger får man derfor ved at trække 6,7 mio. kr. fra anlægsudgifterne til sammenlagte klinikker. Med en sådan beregning vil investeringerne i en sammenlagt tandklinikstruktur balancere efter 10-11 år (model 3) eller 15-16 år (model 1).

Tandplejen
Center for Sundhed og Kultur & Center for Arealer og Ejendomme
Februar 2014

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

2. Indledning og baggrund for analysen

I forbindelse med budgetaftalen for 2013-16 vedtog aftalepartierne at iværksætte "en undersøgelse af (...) effektiviseringspotentialer – både kvalitativt og økonomisk – ved at sammenlægge kommunens tandklinikker". Undersøgelsen har afventet en delrapport fra den såkaldte lokaleundersøgelse på bl.a. skoler og institutioner, som desværre viste sig vanskelig at anvende til vurdering af tandklinikksammenlægninger.

Social- og Sundhedsudvalget besluttede på den baggrund i november 2013 at fortsætte undersøgelsen af potentialerne ved sammenlægninger, idet den bygningsmæssige udredning udarbejdes af kommunens Center for Areal og Ejendomme.

Udvalget præciserede desuden, at følgende tre modeller skal analyseres nærmere:

Model 1: Samle hele Tandplejen på to tandklinikker, en i Lyngby og en i Virum/Sorgenfri

Model 2: Bevare den nuværende decentrale struktur med tandklinikker på 8 skoler samt tandklinik og tandreguleringsafdeling på Toftebæksvej 8

Model 3: Samle tandklinikker i Lyngby og bevare fire skoletandklinikker i Virum/Sorgenfri

Hovedelementerne i undersøgelsen af sammenlægningspotentialer er:

- Baggrund for analysens aktualitet
- Beskrivelse og perspektiver for modeller for fremtidig organisering
- Diskussion af modellernes udfordringer og potentialer
- Bygningsanalyser og anlægsberegninger
- Investeringsoverslag over udskiftning af Tandplejens udstyr og inventar

Undersøgelsen vedrører udelukkende den kommunale børne- og ungdomstandpleje og specialtandpleje. Omsorgstandplejen på kommunens plejecentre indgår ikke i analysen.

Analysen er udarbejdet i perioden december 2013 – februar 2014. Der har været nedsat en projektgruppe bestående af repræsentanter fra såvel Tandplejen, Center for Sundhed og Kultur samt Center for Areal og Ejendomme. Sideløbende med arbejdet i projektgruppen har Tandplejens MED-udvalg desuden drøftet og leveret input til rapporten.

Ved sammensætningen af projektgruppen blev der lagt vægt på at sikre et bredt ejerskab til rapporten blandt Tandplejens medarbejdere. Der blev derfor udpeget medarbejdere fra alle faggrupper, blandt unge og erfarne medarbejdere og så alle tandklinikker var repræsenteret enten i projektgruppen eller i MED-udvalget. I forbindelse med projektgruppens arbejde med rapporten blev der aflagt besøg på sammenlagte tandklinikker i Gentofte, Gladsaxe og Brøndby kommuner.

Spørgsmålet om sammenlægning – hvorfor er det aktuelt?

Børne- og ungdomstandplejens opgave og vilkår har ændret sig de senere år. De vigtigste ændringer og deres betydning bliver gennemgået herunder. Ligeledes beskrives behovet for udskiftning af Tandplejens tekniske udstyr, som understreger aktualiteten i at overveje den fremtidige fysiske struktur.

2.1 Påkrævet udskiftning af teknisk udstyr

Tandplejens tekniske udstyr har fungeret i langt flere år end beregnet og kræver nu ofte omfattende og dyre reparationer. En del af det tekniske udstyr kan ikke længere repareres. Et eksempel er Lindegårdsskolens tandklinik, hvor der er nedbrud af røntgenudstyr og udstyr til sterilisation af instrumenter. Det har derfor været nødvendigt midlertidigt at lukke tandklinikken og tilbyde tandpleje til skoledistriktets børn på centralklinikken på Toftebæksvej. På Lundtofte skoles tandklinik gik der i efteråret ild i tandklinikens suge-

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

motor, der er placeret i skunkrum under taget, og ilden var tæt på at sætte ild til taget på skolen.

Det bemærkes endvidere, at tandklinikkerne i dag fremstår nedslidte og utidssvarende. Der er alvorlige indeklimate- og arbejdsmiljøproblemer på Lindegård og Engelsborgskolens tandklinik, mens klinikken på Lindegårdsskolen slet ikke er indtænkt og genplaceret i skolens ombygningsplaner. Endelig opfylder kun få af tandklinikkerne krav om handicap-adgang.

En aktuel gennemgang af Tandplejens udstyr og inventar viser behov for omfattende udskiftning de kommende år. Det skønnes, at det samlede investeringsbehov for de mest nødvendige udskiftninger er på knap 6,7 mio. kr. fordelt over de næste otte år, men med størst behov i 2015. Se tabel 1. Uddybende opgørelser findes i bilag 1.

Tabel 1: Skønnet investeringsbehov i tandplejeudstyr

	2015	2016	2017	2018	2019-21
Units (tandlægestole/enheder)	3.520.000				440.000
Røntgenudstyr på alle klinikker	648.000				
Øvrigt tandklinikudstyr (maskiner til sterilisation, kompressor og suge- motorer)	1.515.000	4.800	57.000	124.000	416.000
Forventede udgifter – Total	5.683.000	4.800	57.000	124.000	856.000

Alle beløb er angivet i kr., ex. moms og i 2013-priser.

61 ud af Tandplejens 88 maskiner er i 2015 15 år eller ældre og er dermed stort set slidt op. Det svarer til, at knap 70 pct. af alt udstyret skal skiftes ud i 2015. At levetiden er ved at rinde ud for udstyret understreges af, at kun 5 apparater/maskiner er ældre end 20 år. Tandplejen oplever i dag, at udstyret er slidt op, der er dyre reparationsudgifter på materialet og flere og flere apparater bukker under

I forhold til de dyre tandlægestole er billedet det samme; her skal 13 ud af 20 udskiftes i 2015. Det svarer til 65 pct. af alle stole.

En så omfattende udskiftning understreger, hvorfor det er relevant at få truffet beslutning om en eventuel fremtidig sammenlægning af klinikker. Færre fysiske enheder og samling af fx røntgen og sterilisationer vil få indflydelse på mængden af indkøb. Eksempelvis vil investeringsbehovet reduceres med 40 pct. (fra 6,7 mio. kr. til 4 mio. kr.) ved en sammenlægning til to store klinikker i kommunen.

Det skal bemærkes, at tandplejen ikke har et særskilt budget til udskiftning af inventar og udstyr i større skala. Fremtidige investeringer vil derfor skulle bevilges.

2.2 Tandplejeopgaven har ændret sig

Den nuværende tandklinikstruktur med små fuldt udstyrede tandklinikker på alle kommunens skoler understøtter ikke løsningen af nutidens tandplejeudfordring. Tandplejens børne- og ungemålgruppe har gennem årene ændret sig markant fra kun at være skolebørn til i dag at være alle børn fra 0-18 år. I dag har langt færre børn huller i tænderne (jf. bilag 2). Der ses dog en polarisering, hvor det er en lille andel af børn og unge, som bærer det meste tandsygdom. Forskellen i tandplejens opgave før og nu er illustreret i tabel 2.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Tabel 2: Tandplejens opgave i 1970-80'erne og i dag

	Børneungetandpleje i 1970-80'erne	Børneungetandpleje i dag
Mål-gruppe	Skolebørn	Alle børn og unge fra 0-18 år
Case – Anton 11 år	I 1970'erne og 1980'erne går Anton til undersøgelse og behandling på tandklinikken hver 6. måned. Der er næsten altid huller, der skal behandles. Anton modtager sammen med sine klassekammerater fluorskyllinger og tandbørsteinstruktion i klassen.	I dag går Anton til undersøgelse hver 15.-18. måned. Der er sjældent huller, og Anton motiveres og instrueres til god egen-tandpleje. Hvis Anton har brug for ekstra støtte, instruktion og/eller fluorbehandling kan dette foregå i forebyggelsesfaciliteter på skolerne.

Den ændrede opgave betyder, at behovet for at kunne udføre undersøgelser og behandlinger på alle skoler ikke længere er til stede. Et relevant alternativ er derfor at etablere få, fuldt udstyrede tandklinikker med central geografisk placering og supplere disse med forebyggelsesfaciliteter (et mindre rum med spejl og vask) på skolerne. En sådan løsning kunne sammentænkes med Sundhedsplejerskernes lokale på skolerne. Denne analyse indeholder derfor ikke anlægsudgifter til dette.

Desuden afspejler Sundhedsloven i dag et fokus på *sundhedsfremme* og ikke blot forebyggelse og behandling. I praksis betyder dette bl.a., at tilgangen til borgerens sundhed er ændret. Hvor sundhedsuddannede tidligere var eksperterne, betragtes borgerne i dag som eksperter i eget liv med behov for dialog til at blive "klædt på" til at varetage egen sundhed. Tilgangen kendes også fra ældreområdet med hverdagsrehabilitering og afspejler en ændring i det "mindset", som borgeren mødes med. At arbejde med et sundhedsfremmende fokus fordrer en større børne- og forældreinddragelse, hvor forældrenes tilstedeværelse i klinikken giver mulighed for dialog og visuel læring om tandsundhed. En ændret ramme med centralt beliggende tandklinikker, hvor forældre i højere grad følger deres børn, vil kunne understøtte denne udvikling.

Sundhedsstyrelsen udgav i 2004 en rapport med anbefalinger til fremtidig klinikstruktur. En hovedkonklusion i rapporten er, at større tandplejeeenheder med et større brugergrundlag ses som forudsætning for at kunne udvikle kvalitet og faglighed i tandplejen. Sammenlægning af tandklinikker og etablering af større enheder har således i de senere år bredt sig over hele landet; også i alle Lyngby-Taarbæks omkringliggende kommuner.¹ Erfaringerne fra kommunerne er overvejende positive, omend al omstilling fra en struktur til en anden kan være en krævende proces for både brugere og medarbejdere.

2.3 Hjemtagelse af specialtandplejen

Specialtandpleje er et tilbud om tandpleje til borgere med varige sindslidelser og psykisk udviklingshæmning, der ikke kan benytte den almindelige voksentandpleje og den kommunale børneungetandpleje. Opgaven kræver en specialindrettet klinik.

I dag varetager Gentofte Kommune specialtandplejeopgaven for Lyngby-Taarbæk Kommune. Der er tilmeldt 100 borgere til ordningen og udgiften er ca. 0,7 mio. kr. årligt.

¹ Dvs. fx Gentofte, Rudersdal, Gladsaxe, Herlev, Furesø, Hørsholm og København.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Ved sammenlægning af tandklinikker til en større enhed vil det være muligt at *specialindrette* en tandklinik til opgaven, og dermed hjemtage opgaven fra Gentofte Kommune. Med den nuværende tandklinikstruktur vurderes det til gengæld ikke at være hverken fysisk eller ressourcemæssigt muligt at hjemtage opgaven.

En hjemtagelse vil give målgruppen et lokalt tilbud om tandpleje og tilbuddet kan i højere grad end i dag tilrettelægges forebyggende, i samarbejde med borgeren og dennes støttepersoner. I en sammenlagt klinikstruktur forventes specialtandplejen at kunne hjemtages via effektivisering og medføre en årlig reduktion i Tandplejens budget på 0,7 mio. kr.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

3. Modeller for Tandplejens fremtidige organisering

I det følgende beskrives og perspektiveres de tre modeller i oversigtsskemaer i forhold til:

- Strukturelle kendetegn, herunder forslag til klinikkernes placering samt muligheder og begrænsninger i de forskellige modellers rammer
- Brugernes oplevelse af tandplejetilbuddet i form af casebeskrivelser om hhv. en decentral og en sammenlagt klinikstruktur
- Medarbejdernes oplevelse af tandplejetilbuddet i form af casebeskrivelser om hhv. en decentral og en sammenlagt klinikstruktur
- Modellernes økonomiske perspektiver, herunder overslag over udgifter til bygningsanlæg og nyt tandklinikudstyr samt årlige besparelspotentialer

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

3.1 Modellernes strukturelle kendetegn

Model 1: Etablering af to distriktstandklinikker	Model 2: Bevarelse af den nuværende struktur	Model 3: Etablering af én distriktstandklinik i Lyngby. Bevarelse af tandklinikker i Virum-området
<p>Udgangspunktet for modellen er to distriktstandklinikker, som etableres ved følgende sammenlægninger:</p> <p><i>Klinik 1:</i> Lindegårdsskolens, Engelsborgskolens, Lundtofte skoles og Trongårdsskolens tandklinikker, Tandreguleringsklinikken, Centralklinikken samt tandplejens administration. Arealbehov: netto ca. 600-650 kvm. (11 klinikker).</p> <p><i>Klinik 2:</i> Virum skoles, Hummeltofteskolens, Fuglsanggårdskolens og Kongevejens skoles tandklinikker. Arealbehov: netto ca. 300 kvm. (6 klinikker).</p> <p>Af hensyn til brugernes tilgængelighed foreslås tandklinik 1 placeret i bydelen Lyngby med en nybygning på Lindegårdsskolen el. i f.ø.m. en udvidelse af rådhuset. Tandklinik 2 foreslås placeret i bydelen Sorgenfri med en nybygning ved Hummeltofteskolen. For geografisk kortoversigt: se bilag 3. Forslag til placeringer: se bilag 4.</p> <p>Begge tandklinikker får handicapvenlig adgang, og klinikkerne suppleres med forebyggelsesfaciliteter på folkeskolerne. Dette kræver ikke særligt udstyr, og evt. kan der deles lokale med sundhedsplejerskerne. Derved frigøres arealer på skolerne svarende til 700 kvm. (jf. bilag 6). Endvidere kan forhuset i ejendommen på Toftebæksvej 8 muligvis realiseres eller udlejes (med mindre huset udvælges til brug for storklinikken).</p> <p>Store tandklinikker har større mulighed for fleksible åbningstider, og en stor central tandklinik betyder mulighed for indretning af særlig klinik til specialtandpleje, så opgaven kan hjemtages fra Gentofte Kommune.</p>	<p>Udgangspunktet for modellen er en uændret struktur med tandklinikker på 8 skoler, en centralklinik, en tandreguleringsklinik og en røntgenklinik.</p> <p>Huset på Toftebæksvej 8 bevares dermed til centralklinik, tandregulering, administration og røntgen, hvilket blandt andet betyder, at det ikke kan realiseres.</p> <p>I denne model har mindre end halvdelen af tandklinikkerne handicapvenlig adgang.</p> <p>Den decentrale struktur betyder, at tandklinikkerne ligger nær brugernes bopæl og skole. På den anden side er brugergrundlaget i hvert skoledistrikt så lille, at 5 ud af de 8 tandklinikker holder lukket 1-4 dage om ugen (jf. bilag 6). I den nuværende struktur har ingen tandklinikker åbent efter kl. 15.</p> <p>De eksisterende rammer giver ikke mulighed for at etablere en specialindrettet klinik og dermed hjemtage specialtandplejen fra Gentofte Kommune.</p>	<p>Udgangspunktet for modellen er en delvis sammenlægning af tandklinikker. Modellen giver dermed mulighed for, at kommunen opnår en gradvis, men værdifuld, erfaring med tandklinik-sammenlægninger. En sammenlægning af de resterende tandklinikker kan evt. gennemføres senere.</p> <p>Der etableres én distriktstandklinik med placering og størrelse som klinik nr. 1 i den første model. Forslaget er således en nybygning på Lindegårdsskolen eller ved udvidelse af rådhuset.</p> <p>Derudover bevares tandklinikker på Virum skole, Hummeltofteskolen, Fuglsanggårdsskolen og Kongevejens skole.</p> <p>Den centrale tandklinik suppleres med forebyggelsesfaciliteter på alle folkeskoler. Dette kræver ikke særligt udstyr, begrænser lokalebehovet og vil derfor frigøre arealer på de fire berørte skoler.</p> <p>Som i den første model er forventningen, at Toftebæksvej 8 vil kunne realiseres eller udlejes, medmindre huset udvælges til brug for storklinikken. Hjemtagelse af specialtandplejen fra Gentofte Kommune vil også være muligt.</p>

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

3.2 Brugernes oplevelse af tandplejetilbuddet. Case: Laura 10 år

Sammenlagte tandklinikker	Nuværende tandklinikstruktur
<p>Når Laura hver 15.-18. måned skal have undersøgt eller behandlet sine tænder, bliver hun indkaldt via hjemmet, og hendes mor eller far tager med hende til den store moderne tandklinik, som ligger et par kilometer fra skolen. Hun kender godt klinikken, men det er alligevel trygt, at forældrene er med.</p> <p>Laura har endnu ingen huller, men har hun i en periode brug for ekstra støtte, instruktion og/eller fluorbehandling foregår dette i hendes skoles egne forebyggelsesfaciliteter, hvor hun går hen uden forældrene.</p> <p>Udover at følge Laura til tandlæge, skal forældrene også følge hendes lillebror, når han skal af sted; og selv hendes storebror på 15 år bliver faktisk også fulgt, når han går til bøjletandlæge. Tandklinikken har nu åbent hver dag og nogle dage sent på eftermiddagen, og selvom det sker, at Lauras mor skal tage fri fra arbejde, er det ikke ret tit børnene skal til tandlæge. Til gengæld gør deltagelsen hende tryk og hun får en god mulighed for at blive vejledt af tandplejens medarbejdere.</p> <p>Lauras klassekammerat, Line, har mange huller i tænderne. Faktisk er der et nyt hul næsten hver gang, hun kommer til tandlæge, og hun går oftere til tandlæge end Laura. Lines mor følger hende hen til klinikken, selv om hun har mange udfordringer i sit liv.</p>	<p>Når Laura skal have undersøgt sine tænder, bliver hun kaldt ud fra undervisningen og går selv over til skolens tandklinik. Tandklinikken er et trygt sted, selv om der går op til 1½ år mellem hendes besøg på klinikken.</p> <p>Laura har endnu ingen huller i tænderne, men skulle det ske, får hun normalt besked med hjem til sin mor og far, om at tandlægen vil lave det. Hun ved også, at hendes forældre i så fald gerne må komme med hende; men også at de normalt ikke gør det – flere af hendes venner er blevet bedøvet og behandlet, mens deres forældre var på arbejde.</p> <p>Lauras lillebror går i børnehave. Derfor bliver han stadig fulgt af forældrene til sine undersøgelser. Hendes storebror Lasse på 15 år bliver faktisk også fulgt, når han går til bøjletandlæge.</p> <p>Lauras veninde, Line, som også går i klassen, har tit nye huller i sine tænder. Laura har lagt mærke til, at Line bliver kaldt over til tandlægen oftere end de fleste, og selv om Line er lidt bange for det, der skal ske, går hendes mor meget sjældent med hende. Indimellem får Laura derfor lov at følge Line derover. Personalet prøver altid at forklare veninden, hvordan hun skal passe på sine tænder, men det er svært for Line at fortælle sin mor, at hun skal sørge for at hun får børstet tænder.</p>
Potentialer ved sammenlagt klinikstruktur:	
<p style="text-align: center;"><u>Fordele:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Styrket forældresamarbejde, da forældrene i højere grad end i dag vil komme til tandlæge med børnene og dermed kunne inddrages i tandplejen. Lærerne skal ikke længere stå for at sende børn til tandlæge. • Ensartet og bedre service i form af moderne tandklinikker, der har åbent på alle hverdage. Der vil evt. være mulighed for at udvide åbningstiderne i forhold til i dag. • Højere fleksibilitet, da alle faggrupper vil være til stede på tandklinikken hver dag, så undersøgelse, forebyggelse og behandling kan færdiggøres ved det samme eller få besøg på tandklinikken. • Brugernære forebyggelsesenheder som ligger på barnets skole. 	<p style="text-align: center;"><u>Udfordringer:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Øget fravær fra undervisning og forældre skal tage fri for at følge barnet til undersøgelse og behandling. For langt de fleste børn vil det være seks undersøgelser på tandklinikken over en tiårig periode. Det skal bemærkes, at patientrettighedslovgivningen i dag foreskriver at der skal indhentes samtykke fra forældre til alle aktiviteter på tandklinikken. • Risiko for flere udeblivelser idet børn fra udsatte familier har et højere fravær end andre børn, og ikke kan hentes i klassen til undersøgelse og behandling. Problemstillingen diskuteres i afsnit 4. • Mindre synlighed på skolerne idet tandplejens medarbejdere ikke hver dag vil bemane skolens forebyggelsesenhed.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

3.3 Medarbejdernes oplevelse af tandplejetilbuddet Case: Karen - ansat i Tandplejen

Sammenlagte tandklinikker	Nuværende tandklinikstruktur
<p>Karen møder ind på samme tandklinik hver dag. Mødetiden er kl. 8-15, men af og til er arbejdstiden forskudt, så der kan tilbydes tider på tandklinikken efter kl. 15. Klinikken er personalets faste base, men derudover har alle yderligere 1-2 arbejdssteder, fordi de også kører ud på plejecentre og til forebyggelsesenheder på skolerne.</p> <p>Når borgerne møder op, er alle faggrupper (dvs. tandlæger, tandplejere og klinikassistenter) til stede på klinikken, og hver medarbejder har mindst en kollega fra sin egen faggruppe. Det mindsker sårbarheden ved personalets sygdom og det giver gode muligheder for faglig sparring og kompetenceudvikling. Det er rart, at kollegerne er fysisk til stede, når man har et fagligt tvivsspørgsmål.</p> <p>Sammen med et par kolleger er Karen desuden blevet opkvalificeret til at varetage specialtandplejen – en faglig udfordring, som hun sætter pris på.</p> <p>Fra sin tid på tandklinikken på skolen kan Karen savne de faste patienter og det kendskab til børnene, som det gav. Omvendt støtter skolernes forebyggelsesenheder et vist tilhørsforhold til børnene. Ventetiden ved udeblivelser kan være en udfordring, fordi muligheden for at kalde børn i klasserne ikke længere er muligt. På den anden side er den øgede forældrekontakt en stor fordel i arbejdet med børnenes tandsundhed, fordi de på denne måde lettere inddrages i tandplejen og fx kan få vejledning i børsteteknik.</p>	<p>Karen møder hver dag kl. 8-15. Hendes mødested varierer en del; i alt skifter hun arbejdssted tre-fire gange på en uge. Den manglende base er en anelse opslidende – hun skal forholde sig til mange steder og skiftende kulturer - men det er bl.a. nødvendigt, fordi de tandklinikker, hun er tilknyttet, ikke har åbent alle ugens dage.</p> <p>Når Karen arbejder, har hun typisk 2-3 kolleger på tandklinikken, men sjældent én fra hendes egen faggruppe. Det er heller ikke altid, at alle faggrupper er repræsenteret. Det er sårbart ved sygdom, hvor patienterne typisk må aflyses. Faglig sparring med kolleger foregår typisk over mail eller telefon.</p> <p>Karen er glad for det kendskab, hun har til børnene, som er fast tilknyttet hende og kollegerne. Ved udeblivelser er det også forholdsvist nemt at kalde andre børn fra klassen over på tandklinikken, så spildtid minimeres. På den anden side ser hun stort set aldrig forældrene ved undersøgelser og behandling. Det savner karen, for det er langt nemmere at inddrage og vejlede, når man kan vise, hvordan tænderne skal passes.</p>
Potentialer ved sammenlagt klinikstruktur:	
<p style="text-align: center;"><u>Fordele:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bedre faglig sparring med daglig dialog og mulighed for sidemandsop-læring ved faglige udfordringer. • Fleksibel hverdag med mulighed for enten specialisering inden for interesseområder eller mere spredning i arbejdsopgaver. Desuden øget fleksibilitet ved personalets sygdom og mulighed for variable mødetider. • Styrket forældresamarbejde, da forældrene i højere grad end i dag vil komme til tandlæge med børnene og dermed kunne inddrages i tandplejen. • Fast base for hver medarbejder og færre arbejdssteder at forholde sig til. • Nem adgang til alt relevant udstyr i en stor klinik. Fx avanceret røntgenapparat. 	<p style="text-align: center;"><u>Udfordringer:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Risiko for spildtid ved udeblivelser, idet børn ikke kan hentes i klasserne. Problemstillingen diskuteres i afsnit 4. • Risiko for kamp om at få ydertider ved en øget forældredeltagelse. • Mindre kendskab til børnene, da behandlerne kan variere fra gang til gang.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

3.4 Modellernes økonomiske perspektiver

Model 1: Etablering af to distriktstandklinikker	Model 2: Bevarelse af den nuværende struktur	Model 3: Etablering af én distriktstandklinik i Lyngby. Bevarelse af tandklinikker i Virum-området
<p><u>Samlet skøn:</u> Anlægsudgifter 25,5 mio. kr. <i>Herunder - 2 bygningsanlæg</i> <i>21,5 mio. kr.</i> <i>- udskiftning af udstyr</i> <i>4,0 mio. kr.</i> Besparelsespotentialer 1,2 mio. kr./år <i>Herunder - hjemtaget specialtandpleje</i> <i>0,7 mio. kr./år</i> <i>- anslået huslejeindtægt</i> <i>0,5 mio. kr./år</i></p> <p>Med nuværende tandklinikstruktur forventes udgifter til udskiftning af udstyr på 6,7 mio. kr. Merudgiften ved en sammenlægning i model 1 er dermed: 25,5 mio. kr. – 6,7 mio. kr. = 18,8 mio. kr. Modellens skøn for årlige besparelser på 1,2 mio. kr. betyder, at anlægsinvesteringerne på 18,8 mio. kr. vil balancere med en tidshorisont på 15-16 år.</p> <p><u>Skøn for udgifter til anlæg og udstyr på to klinikker:</u></p> <p><i>Anlæg af Klinik 1*:</i> Nybygning på Lindegårdsskolen el. i forbindelse med "Nyt Rådhus" 14,3 mio. kr.</p> <p><i>Anlæg af Klinik 2:</i> Nybygning på Hummeltofteskolen 7,2 mio. kr.</p> <p><i>Udskiftning af tandklinikudstyr:</i> Perioden 2014-2021 4,0 mio. kr.</p> <p>I alt skøn for anlægudgifter: 25,5 mio. kr.</p> <p><u>Skøn for besparelsespotentialer ved to store klinikker:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Årlig besparelse på hjemtaget Specialtandpleje: 0,7 mio. kr/år • Forventet årlig huslejeindtægt for forhuset på Toftebæksvej 8: 0,5 mio. kr/år <p>I alt skøn for årlig besparelse: 1,2 mio. kr/år</p> <p><i>Bemærk: uddybede beregninger findes i bilag 5</i></p>	<p><u>Samlet skøn:</u> Anlægsudgifter 6,7 mio. kr. <i>Herunder - bygningsanlæg</i> <i>0 mio. kr.</i> <i>- udskiftning af udstyr</i> <i>6,7 mio. kr.</i> Besparelsespotentialer 0 mio. kr./år</p> <p>Med nuværende tandklinikstruktur forventes udgifter til udskiftning af udstyr på 6,7 mio. kr. Merudgiften ved en sammenlægning i model 2 er dermed: 6,7 mio. kr. – 6,7 mio. kr. = 0 mio. kr. Modellens skøn for årlige besparelser på 0 mio. kr. betyder, at anlægsinvesteringerne på 6,7 mio. kr. vil balancere med en tidshorisont på 10-11 år.</p> <p><u>Skøn for udgifter til anlæg og udstyr på 8 skoleklinikker og en centralklinik m. bl.a. tandregulering:</u></p> <p>Der er ingen udgifter til bygningsanlæg, men investeringer i units, udstyr m.v.</p> <p>Udgiftsskøn for tandklinikudstyr: perioden 2014-21 6,7 mio. kr.</p> <p>En serviceanalyse af den kommunale tandpleje fra 2012 viste, at Lyngby-Taarbæk Kommune siden 2009 har reduceret Tandplejens driftsbudget med 10 pct. Kommunens udgift pr. barn er i dag lavere end både sammenlignelige kommuner, Region hovedstaden og landet som helhed. Set i lyset heraf vurderes der ikke at være et besparelsespotentialer ved fortsættelse af den nuværende tandklinikstruktur.</p> <p>I alt skøn for årlig besparelse: 0 mio. kr/år</p> <p><i>Bemærk: uddybede beregninger findes i bilag 1</i></p>	<p><u>Samlet skøn:</u> Anlægsudgifter 19,4 mio. kr. <i>Herunder - 1 bygningsanlæg</i> <i>14,3 mio. kr.</i> <i>- udskiftning af udstyr</i> <i>5,1 mio. kr.</i> Besparelsespotentialer 1,2 mio. kr./år <i>Herunder - hjemtaget specialtandpleje</i> <i>0,7 mio. kr./år</i> <i>- anslået huslejeindtægt</i> <i>0,5 mio. kr./år</i></p> <p>Med nuværende tandklinikstruktur forventes udgifter til udskiftning af udstyr på 6,7 mio. kr. Merudgiften ved en sammenlægning i model 3 er dermed: 19,4 mio. kr. – 6,7 mio. kr. = 12,7 mio. kr. Modellens skøn for årlige besparelser på 1,2 mio. kr. betyder, at anlægsinvesteringerne på 12,7 mio. kr. vil balancere med en tidshorisont på 10-11 år.</p> <p><u>Skøn for udgifter til anlæg og udstyr på én storklinik og 4 bevarede skoleklinikker:</u></p> <p><i>Anlæg af Storklinik (svarende til Klinik 1)*:</i> Nybygning på Lindegårdsskolen el. i forbindelse med "Nyt Rådhus" 14,3 mio. kr.</p> <p><i>Udskiftning af tandklinikudstyr:</i> Perioden 2014-2021 5,1 mio. kr.</p> <p>I alt skøn for anlægudgifter: 19,4 mio. kr.</p> <p><u>Skøn for besparelsespotentialer ved en storklinik og 4 skoleklinikker:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Årlig besparelse på hjemtaget Specialtandpleje: 0,7 mio. kr/år • Forventet årlig huslejeindtægt for forhuset på Toftebæksvej 8: 0,5 mio. kr/år <p>I alt skøn for årlig besparelse: 1,2 mio. kr/år</p> <p><i>Bemærk: uddybede beregninger findes i bilag 5</i></p>

Note: alle priser er opgivet i 2013-prisniveau og er ex. moms.

* Nybygning på Lindegårdsskolen/Rådhuset forslås i fht. Toftebæksvej 8 ud fra samlede fordele og ulemper (jf. bilag 4), herunder mulighed for at hente investeringen hurtigst hjem.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

4. Særlige udfordringer og potentialer

Den politiske drøftelse af "Notat om mulige scenarier og potentialer for sammenlægning af tandklinikker" i november 2013 samt projektgruppens arbejde med rapporten har peget på en række potentielle udfordringer ved at sammenlægge tandklinikker. Fire af disse dilemmaer drøftes kort herunder:

- Risiko for at de 16-17 årige i højere grad benytter fritvalgsordningen og ønsker at modtage tandpleje i privat praksis
- Flere udeblivelser blandt udsatte børn
- Udfordring af nærhedsprincippet
- Tandplejen som attraktiv arbejdsplads

4.1 Risiko for at de 16-17 årige i højere grad benytter fritvalgsordningen og ønsker at modtage tandpleje i privat praksis

I en sammenlagt tandklinikstruktur er der ikke længere en geografisk tilknytning til barnets skole, og forældrene forventes at følge barnet til undersøgelse og behandling indtil 5. klasse. I en sådan struktur kunne man forestille sig, at flere forældre vil forlade den kommunale børnetandpleje, fordi de finder det nemmere at samle hele familiens tandpleje hos én privatpraktiserende tandlæge.

Reglerne for fravalg af kommunal tandpleje og tilvalg af andet behandlingstilbud er:

0-15 årige: Valg af privat tandlægepraksis medfører fuld egenbetaling

16-17 årige: Valg af privat tandlægepraksis er uden egenbetaling

Der er i dag kun begrænset mulighed for at vælge andre kommuners tandplejetilbud

Indtil 2012 fik familierne 65 pct. tilskud ved 0-15 åriges valg af privat praksis. Selv med denne mulighed blev ordningen dog kun benyttet i et meget lille omfang (under 1 pct.).

Projektgruppen var i januar 2014 på besøg på sammenlagte tandklinikker i Gentofte, Gladsaxe og Brøndby kommuner. Tilbage meldingen herfra var samstemmende, at kliniksammenlægninger *ikke* har medført en stigning i de unges brug af fritvalgsordningen. De ændrede tilskudsregler fra 2013 har tværtimod betydet, at flere fritvalgs-børn er vendt tilbage til den kommunale tandpleje i dag. Desuden er vurderingen, at Tandplejens tidlige praksis med undersøgelser og behandlinger fra børnehævealderen betyder, at familierne kender stedet og finder det naturligt at lade barnet fortsætte dér, indtil det er 18 år.

4.2 Flere udeblivelser blandt udsatte børn

Ved tandklinikernes udflytning fra skolerne vil børnenes fremmøde til undersøgelse og behandling kræve øget forældredeltagelse og en øget transporttid. En bekymring er derfor, om dette vil medføre flere udeblivelser blandt især udsatte børn, og dermed en negativ påvirkning af tandsundheden. Bekymringen bygger bl.a. på erfaringer fra Lundtofte skole, hvor udeblivelser i dag er en udfordring.

Erfaringen i de tre kommuner, som Tandplejen besøgte, er imidlertid klar. Udeblivelser blandt udsatte børn opleves ikke som en større udfordring i en sammenlagt klinikstruktur; heller ikke i Brøndby og Gladsaxe kommuner som har forholdsvis flere sårbare familier end Lyngby-Taarbæk Kommune. Faktisk har Brøndby Kommune oplevet et fald i udeblivelser efter samling af tandklinikker.

Erfaringen er, at den entydige placering af ansvaret for tandpleje på forældrene har gjort, at forældrene har taget ansvaret på sig. Samtidig har en direkte dialog med forældrene ved udeblivelser vist sig effektiv. Desuden virker præciseringen som en lettelse i forhold til skolelærerne, som ikke længere står med ansvaret for, at børnene kommer til tandlæge.

Sammenlægges tandklinikker i Lyngby-Taarbæk Kommune kan udeblivelser imødekommes ved at placere klinikkerne tæt på sårbare grupper. Det er bl.a. på den baggrund, at der peges på placering af tandklinikker ved Lindegårdsskolen og højhusene i Sorgenfri (v. Hum-

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

meltofteskolen). Tabellen i bilag 8 viser, at det især er ved disse skoledistrikter, der bor udsatte børn.

Desuden kan forebyggelsesenheder på alle skoler sikre nærhed og er dermed særligt rettet mod de sårbare børn. Brøndby Kommune har med succes indarbejdet sådanne forebyggelsesenheder i deres sammenlagte tandklinikmodel.

For at imødegå udfordringen yderligere vil det være muligt at arbejde med følgeordninger på skolerne. Konceptet kendes allerede i dag på Skt. Knud Lavards Skole, hvor større børn følger små, til tandklinikken på Toftebæksvej 8.

Endelig kan det overvejes at afsætte budgetmidler til en særlig taxa/busordning, som er målrettet de sårbare børn. Brøndby og Gladsaxe kommuner har aldrig haft en sådan ordning, mens Gentofte havde én de første par år efter deres sammenlægninger. I praksis blev ordningen i Gentofte dog ikke brugt, og den er derfor nedlagt i dag.

4.3 Udfordring af nærhedsprincippet

Det kan have værdi, at kommunale velfærdstilbud findes i brugernes nærmiljø – dvs. at brugerne bliver mødt "der hvor de er". At tandklinikkerne er synlige i børnenes hverdag på skolen, og at personalets kendskab til det enkelte barn er stort.

På den anden side viser erfaringerne i det øvrige sundhedsvæsen, at mange borgere ønsker at flytte sig geografisk efter bedre behandlingstilbud og fleksible åbningstider, ligesom tendensen hos de almene læger går fra solopraksis til fælles lægehuse.

Sammenlægges Tandplejen med klinikker i Lyngby og Sorgenfri vil den maksimale afstand fra et barns skole til en tandklinik blive 3 km.² Desuden bevares en del af forebyggelsen på skolerne ved etablering af forebyggelsesenheder, som eksempelvis kan ligge i sundhedsplejerskens lokale. For langt de fleste børn og deres familier vil omfanget af besøg på tandklinikken kun være seks besøg i løbet af en tiårig periode.

Oplevelsen i både Gentofte, Gladsaxe og Brøndby kommuner er, at kun få brugere har klaget i tiden efter sammenlægningerne, og at tabet af geografisk nærhed til brugerne er opvejet af en række fordele. Det gælder især øget faglighed og forældreinddragelse, udvidede åbningstider og en større mulighed for at færdigbehandle patienterne på ét besøg, fordi alle fagligheder er til stede. Alt i alt vurderes det således, at en samling på få klinikker lettere sikrer et ensartet højt kvalitetsniveau i forhold til mulighederne i en decentral tandklinikstruktur.

I forhold til de fysisk og psykisk handicappede borgere som i dag modtager specialtandpleje i Gentofte Kommune, vil en hjemtagelse af tilbuddet til Lyngby-Taarbæk desuden betyde, at netop denne sårbare gruppe får et mere lokalt tilbud end hidtil.

4.4 Tandplejen som attraktiv arbejdsplads

Autorisationsreglerne for tandlæger foreskriver, at nyuddannede tandlæger skal have mulighed for daglig supervision og sparring fra kolleger med erfaring.

Dette forhold udfordrer Lyngby-Taarbæks nuværende struktur, hvor der kun er plads til få medarbejdere ad gangen på tandklinikkerne.

Samles medarbejderne på få tandklinikker vil det give bedre mulighed for at tage elever og modtage borgere i jobprøvning. Endvidere vil der være større mulighed for jobglidning mellem faggrupperne, hvilket kan give mere fleksibilitet i arbejdsopgaverne og dermed chance for større arbejdsglæde og lettere personalerekruttering.

Samtidig viser praksis i Brøndby Kommune, at patientaflysninger ved personalesygdom kan undgås, fordi det er muligt at dække hinandens fravær.

For nogle medarbejdere vil en sammenlægning af tandklinikker på den anden side opleves som en ulempe. Det kan være svært at skulle forlade et tilsvarende arbejdssted, som man trives på, og nogle vil måske finde det udfordrende at være mange medarbejdere samlet på ét sted.

² Undtaget Taarbæk Skole. Børnene har i dag 6 km. til Trongårdsskolen, hvor de går til tandlæge. Til Lyngby vil der være en afstand på 7,5 km.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Erfaringerne fra de tre besøgskommuner er, at alle bekymringer skal tages alvorligt ved en sammenlægning, og at medarbejdernes inddragelse i forandringsprocessen er vigtig.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Bilag 1. Inventar- og investeringsoversigt – udskiftning af tandklinikudstyr 2014-21

Al apparatur i Tandplejen er gennemgået. Levetiden er vurderet på baggrund af Tandplejens generelle erfaring og er drøftet med dentalfirmaet Plandent.

Der er indlagt et "konservativt skøn" for levetid. Typisk vurderes materiel at holde 10-15 år. Dog vurderes udstyr til sterilisering at holde 10 år.

Engelsborg	årgang	levetid	2015	2016	2017	2018	2019-21
Tandlægestol	2004	2019					220.000
Tandlægestol	1992	2007	220.000				
Steril	1995	2005	57.000				
Steril	1995	2005	42.000				
Steril	1998	2008	57.000				
kompressor	2005	2020					22.000
Sugemotor	2003	2018				32.000	
Røntgen	1992	2015	72.000				
opvaskemaskine	2005	2020					70.000

Fuglsanggård	årgang	levetid	2015	2016	2017	2018	2019-21
Tandlægestol	2000	2015	220.000				
Tandlægestol	1997	2012	220.000				
Steril	2004	2014	57.000				
opvaskemaskine	2005	2020					70.000
Steril	2012	2014	42.000				
kompressor	1987	2002	22.000				
Sugemotor		2015	32.000				
Røntgen	1992	2015	72.000				

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Kongevejen	årgang	levetid	2015	2016	2017	2018	2019-21
Tandlægestol	2000	2015	220.000				
Tandlægestol	1997	2012	220.000				
Steril	2009	2019					57.000
Opvaskemaskine	2005	2020					70.000
Steril	1996	2006	42.000				
kompressor	1997	2012	22.000				
Sugemotor		2015	32.000				
Røntgen	1996	2015	72.000				
Steril	1995	2005	57.000				

Centralklinik T8	årgang	levetid	2015	2016	2017	2018	2019-21
Tandlægestol	2000	2005	220.000				
Tandlægestol	2005	2020					220.000
Steril	1996	2006	57.000				
Steril	1996	2006	42.000				
Steril	2007	2017			57.000		
kompressor	2003	2018				22.000	
Sugemotor	2011	2026					
Røntgen	2010	2015	72.000				
Røntgen	2006						
Opvaskemaskine	2009	2024					

Lindegård	årgang	levetid	2015	2016	2017	2018	2019-21
Undersøgelsesklinik							
Tandlægestol		2012	220.000				
Tandlægestol							
Steril	2001	2014	42.000				
Opvaskemaskine	?	2014	70.000				
Steril	?	2014	42.000				
kompressor	?	2015	22.000				
Sugemotor	2004	2019	32.000				
Røntgen	1993	2015	72.000				

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Lundtofte	årgang	levetid	2015	2016	2017	2018	2019-21
Tandlægestol	2013	2028					
Tandlægestol	2000	2015	220.000				
Steril	2012	2022					
Steril	2005	2015	57.000				
opvaskemaskine	2005	2020					70.000
kompressor	2011	2026					
Sugemotor	gammel	2010	32.000				
Røntgen	1996	2015	72.000				
	2006	2016		4.800			

Trongården	årgang	levetid	2015	2016	2017	2018	2019-21
Tandlægestol	2010	2025					
Tandlægestol	1997	2012	220.000				
Opvaskemaskine	2008	2023					
Steril	1998	2008	42.000				
Steril	2010	2020					57.000
kompressor	1997	2012	22.000				
Sugemotor	1997	2012	32.000				
Røntgen	2002	2015	72.000				
Steril	1996	2011	42.000				

Hummeltofte	årgang	levetid	2015	2016	2017	2018	2019-21
undersøgelsesklinik							
Tandlægestol	1997	2012	220.000				
Tandlægestol							
Steril	1996	2011	42.000				
Steril	1995	2010	57.000				
Steril	gammel	2014	57.000				
kompressor	gammel	2014	22.000				
Sugemotor	gammel	2014	32.000				
Røntgen	1997	2015	72.000				
Opvaskemaskine	2003	2018				70.000	

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Virum	årgang	levetid	2015	2016	2017	2018	2019-21
Tandlægestol	1996	2011	220.000				
Tandlægestol	1996	2011	220.000				
Tandlægestol	2013	2028					
Opvaskemaskine	2013	2028					
Steril	1996	2006	42.000				
Steril		2015	57.000				
kompressor	2008	2023	32.000				
Sugemotor	2008	2023	22.000				
Røntgen	2015	2015	72.000				

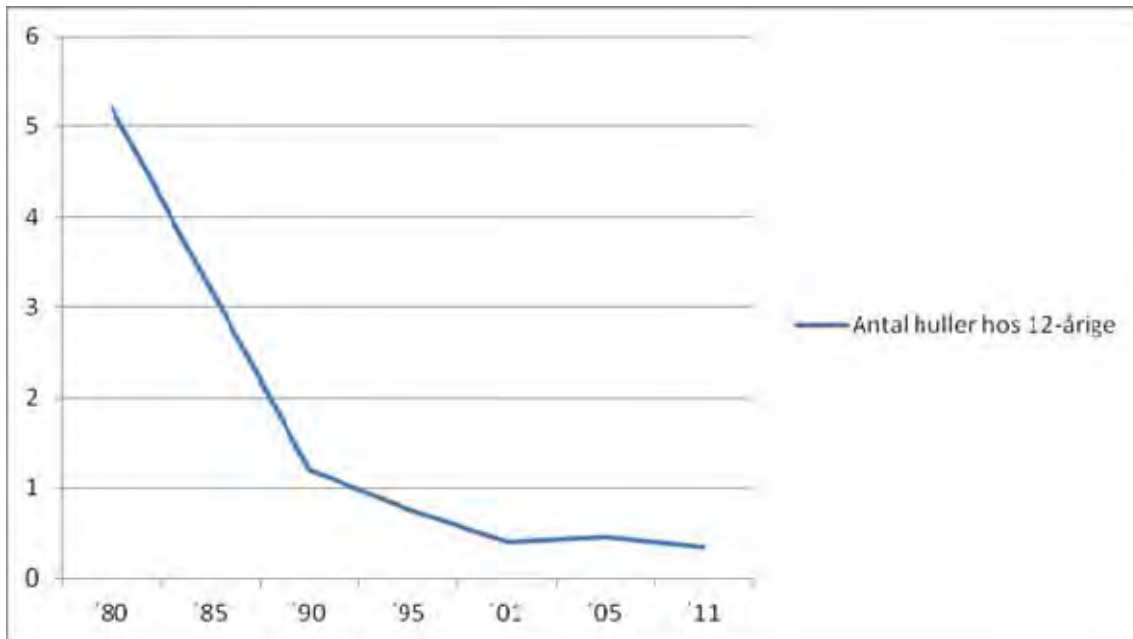
Tandreguleringen	årgang	levetid	2015	2016	2017	2018	2019-21
Tandlægestol	1996	2012	220.000				
Tandlægestol	1996	2012	220.000				
Tandlægestol	2003	2018	220.000				
Tandlægestol	1996	2012	220.000				
Opvaskemaskine	2007	2022					
Steril	2005	2015	57.000				
Steril	1995	2010	57.000				
steril	1996	2011	42.000				

I alt

5.683.000	4.800	57.000	124.000	856.000
-----------	-------	--------	---------	---------

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

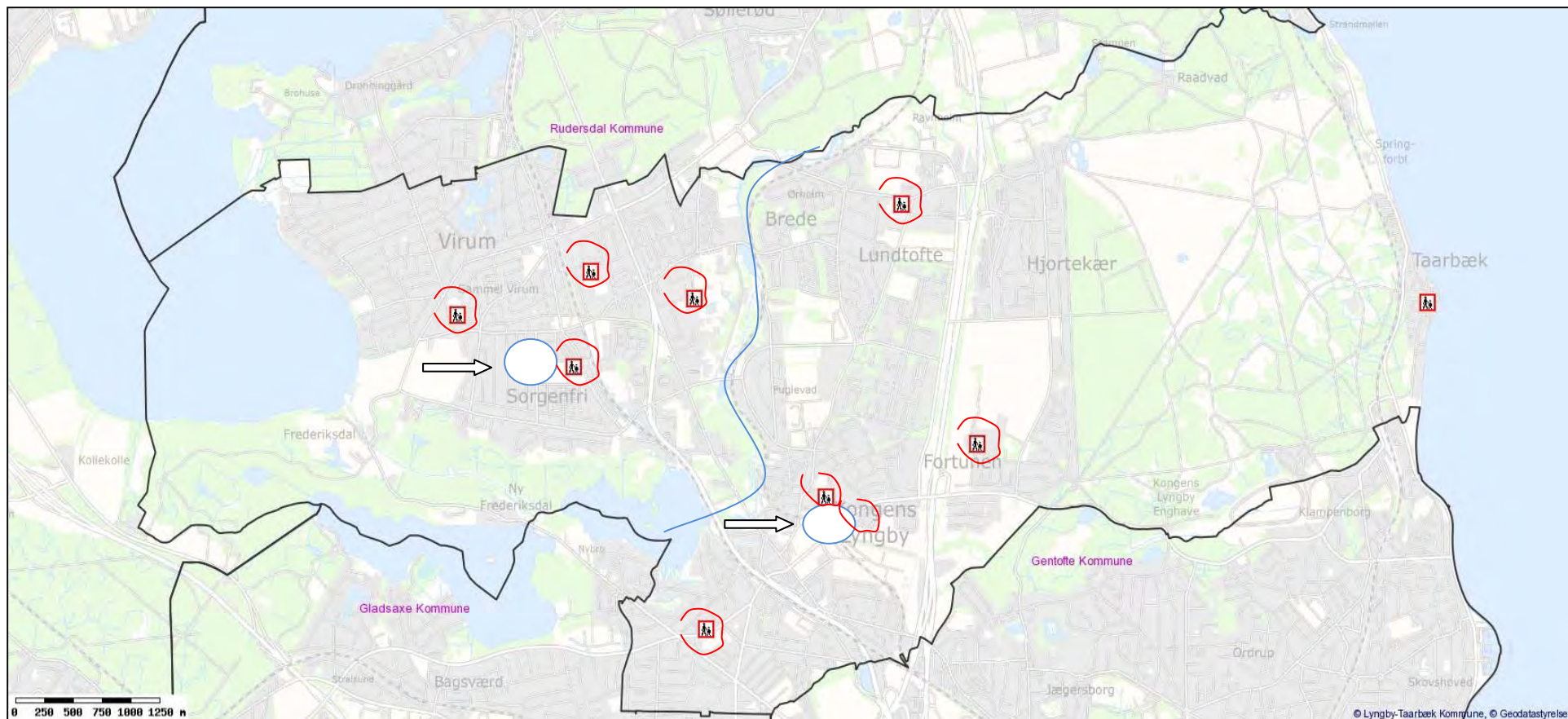
Bilag 2. Huller hos 12-årige børn i Lyngby-Taarbæk Kommune. År 1980-2011.

Kilde: Sundhedsstyrelsens Centrale Odontologiske Register

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Bilag 3. Geografisk kort over forslag til placering af tandklinikker

○ = Forslag til placering af store tandklinikker i en sammenlagt struktur

○ = Nuværende tandklinikkers placering

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Bilag 4. Bygningsbilag – mulige placeringer og økonomiske overslag på anlæg

I samarbejde med kommunens Center for Areal og Ejendomme er der foretaget en bygningsmæssig vurdering af muligheder for placering af tandklinikker i en sammenlagt klinikstruktur. Analysen har været koncentreret om lokaliteter i Lyngby samt Virum/Sorgenfri.

I alt tre lokaliteter i Lyngby er beskrevet, mens der for Virum/Sorgenfri er beskrevet én mulig lokalitet beliggende ved Hummeltofteskolen. Bygningsmuligheder på Virum skole, Fuglsangsgårdskolen og Sorgenfriskolen er også blevet undersøgt. Ingen af disse lokaliteter vurderes dog realistiske i forhold til etablering af en tandklinik på ca. 350 kvm.

Det understreges, at der ikke er foretaget egentlige bygningsanalyser med eksempelvis beregning på statik/etagers bæreevne, da sådanne analyser kræver særskilte budgetmidler.

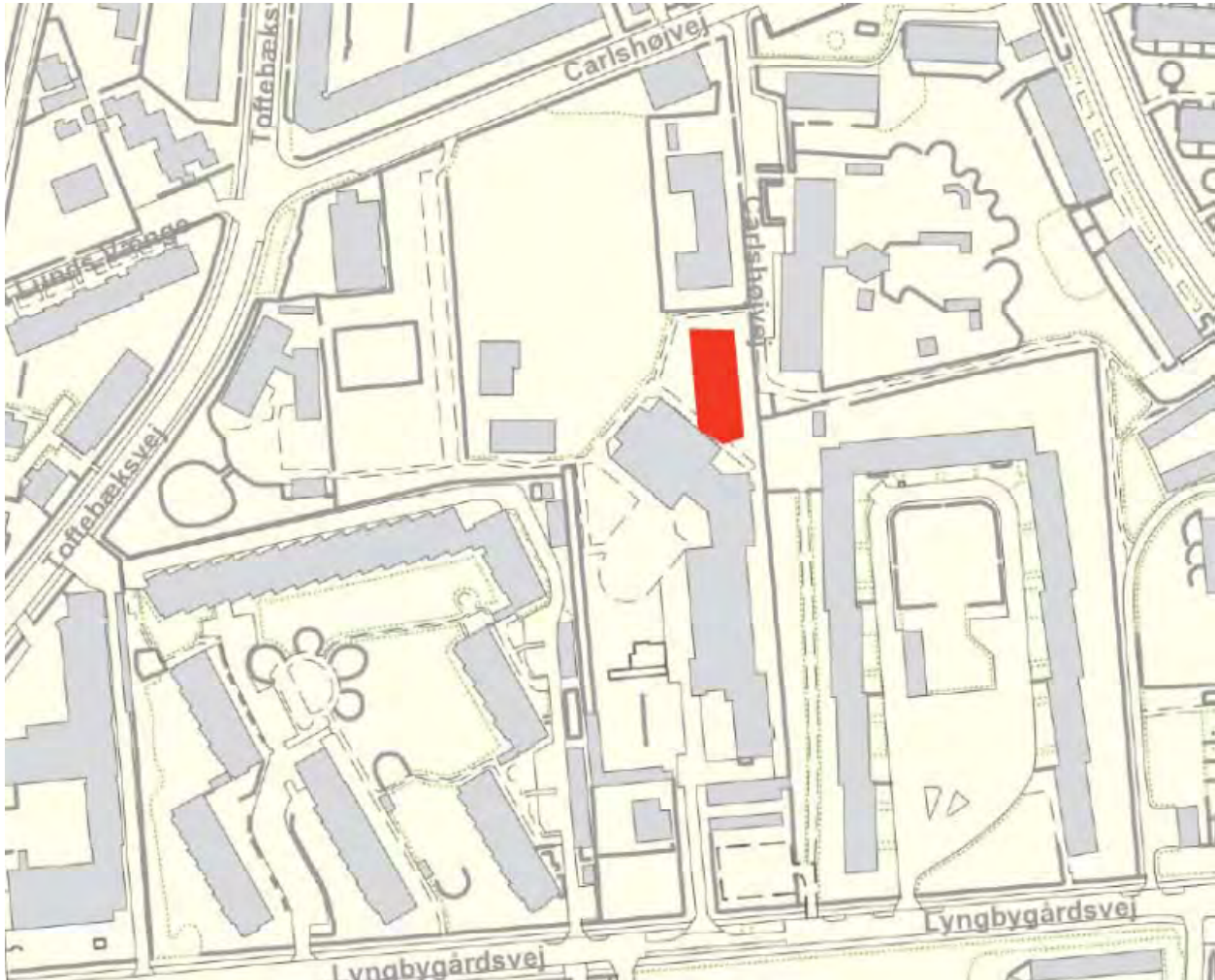
I bilaget præsenteres lokaliteternes geografiske placeringer samt de økonomiske skøn for anlæg i form af om- eller nybygninger. Udgifter til flytning og installation af tandklinikudstyr fremgår af bilag 5. Der er forbehold og forskellige overvejelser, som gør sig gældende ved hver bygningsmulighed. Disse er beskrevet i forbindelse med præsentationen.

De præcise arealbehov afhænger af indretningsmulighederne, herunder bærende vægge, fordeling af gangarealer, vinduespartier og trappeopgangens placering. Det skal være muligt at etablere maskinrum og installationer til kompressor og sugemotor i kælderetage eller i et rum uden for klinikken med rørføring til klinikker og tandlægeunits. Der skal etableres nødvendig beskyttelse mod røntgenstråling i form af fx bly omkring røntgenanlæg.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Forslag til placering af distrikt 1 med 11 klinikker, ca. 700 kvm.

Alle priser er ex. moms.

Forslag 1a

Lindegårdsskolen

Tandplejen indarbejdes i det nye skoleprojekt og kan være klar, når skoleombygningen er færdig i 2015/16.

Byggeomkostninger for tandplejen ex. tandlægeudstyr: 700 m² á 20.000 kr.: 14 mio. kr.

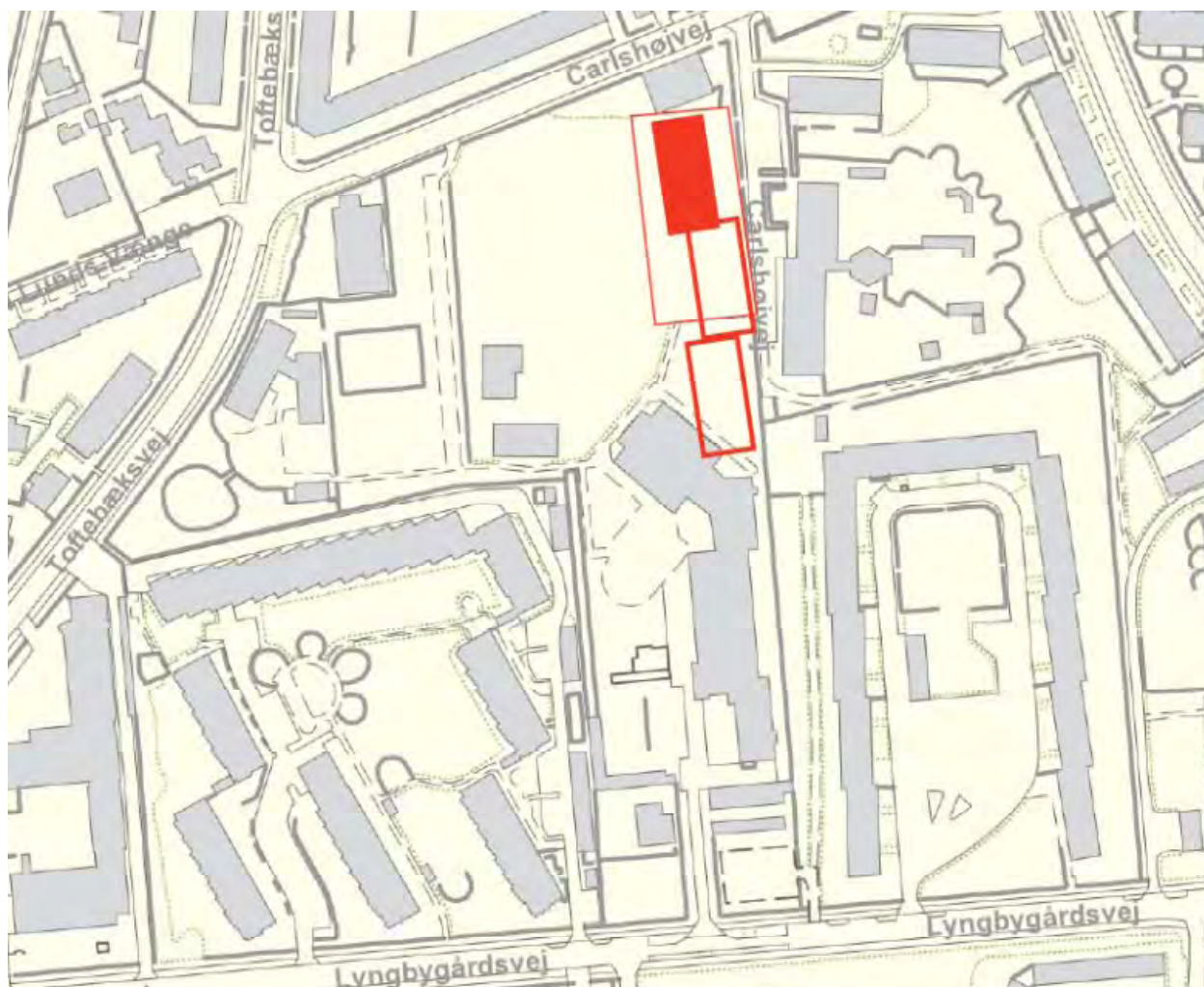
Fordele:

Ligger centralt i Lyngby og sammen med en skole. Kan indrettes præcist til tandplejen, dvs. ingen spildte m² – bygningen kan muligvis gøres mindre.

Ulemper:

Ingen.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Forslag 1b **Lindegårdsskolen**

Fritidsklubben, Carlshøjvej 8 og tandplejen indarbejdes i det nye skoleprojekt og kan være klar i 2015/16.

Byggeomkostninger for tandplejen ex. tandplejeudstyr: 700 m² á 20.000 kr. 14 mio. kr.

Fordele:

Ligger centralt og sammen med skolen. Kan indrettes præcist til tandplejen, ingen spildte m² – kan muligvis gøres mindre.

Ulemper:

Ingen.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Forslag 2

Toftebæksvej 8 – forhus og baghus

Forhuset benyttes i dag af Tandplejen, mens Baghuset anvendes således:
Stueetagens lokaler anvendes af Arbejdsmarkedsafdelingen til samtaler mv.

1. sal lejes ud som erhvervslejemål. Pt. til en privat fysiurgisk klinik.
2. (øverste) etage anvendes til kommunes motionscenter Fun-Fit med åbningstid fra kl. 6 – 23 alle ugens syv dage.

Hver etage i baghuset er på 198 m², heraf en del trappeareal. Der er handicapadgang via elevator til alle tre etager i baghuset.

Ved en benyttelse af huset til en stor tandklinik kræves det, at lejer i baghuset opsiges og Arbejdsmarkedsafdelingen flyttes til rådhuset, når det er udvidet i sommeren 2016. Herefter kan de to ledige etager i baghuset og to etager i forhuset inddrages. Kan være indflytningsklart i efteråret 2016.

Ombygningspris ex. tandklinikudstyr: 730 m² á 15.000 kr.

11 mio. kr.

Fordele:

Ligger centralt.

Det meste af stueetagen i forhuset vil blive ledig og kan bruges til anden anvendelse.

Ulemper:

Der eksisterer ikke-realiserede planer for privat byggeri i området omkring Gasværksvej, som muligvis også omfatter denne bygning/areal.

Der vil være en tabt årlig indtægt fra udlejning af baghusets 1. sal på 0,2 mio. kr.

Der er kun niveaufri adgang til baghuset, og ombygningen vil indebære spildte m². Det er umiddelbart vurderingen, at etablering af niveaufri adgang til forhuset ikke vil være påkrævet ved en ombygning af huset til Tandplejen.

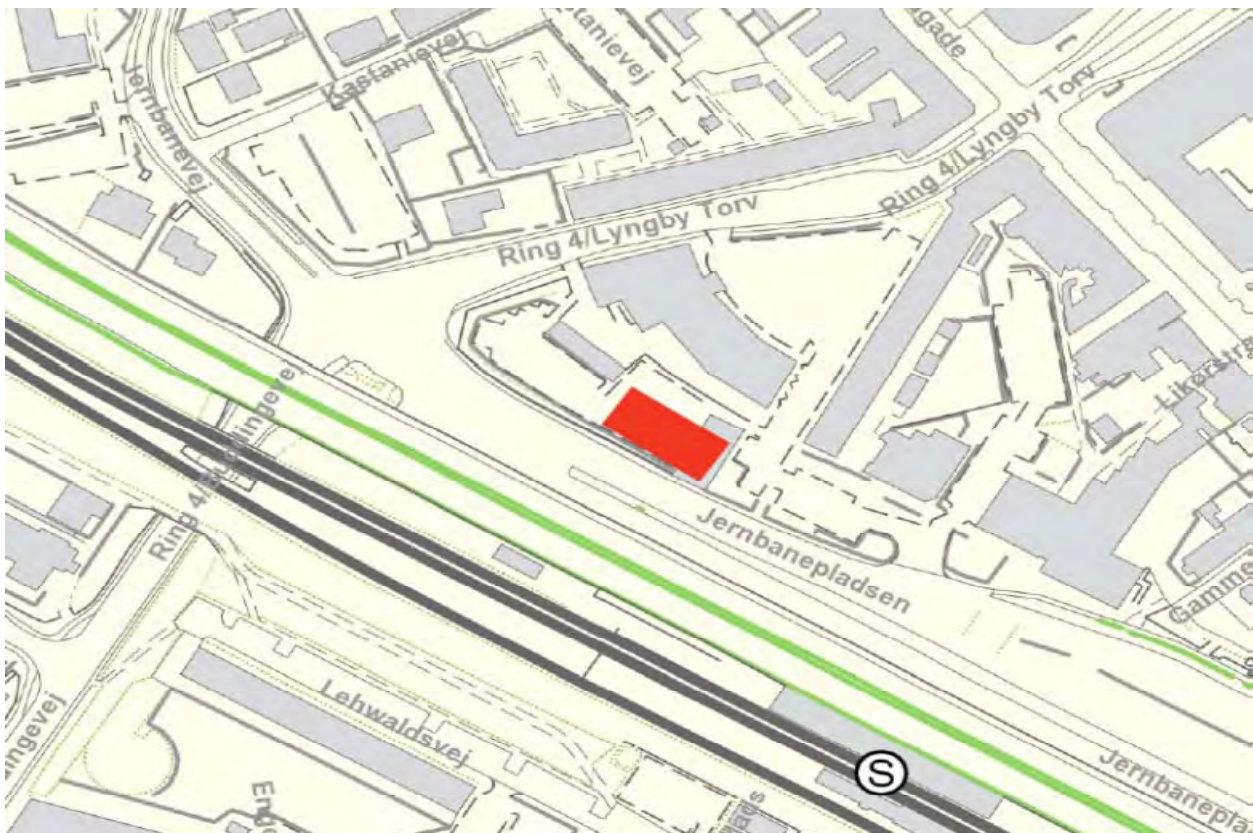
Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Hvis én eller flere etager i baghuset skal gøres ledig med henblik på udvidelse af den kommunale tandpleje, er der følgende udfordringer:

Stueetagen: Funktionerne i Arbejdsmarkedsafdelingens lokaler forventes at flytte med til rådhuset, når alle administrative funktioner fra Toftebæksvej 8 og 12 flyttes til rådhuset ved ombygning og udvidelse. Jf. nuværende tidsplan for rådhus-projektet forventes indflytning i nyt rådhus først at ligge i juni 2016.

1. salen: Erhvervslejemålet kan opsiges med 6 måneders varsel, og kun på betingelse af, at kommunen selv ønsker at benytte det lejede, jf. § 61, stk. 2 samt § 62 i Erhvervslejeloven.

2. salen: Det skønnes umiddelbart vanskeligt at finde andre egnede kommunale lokaler til etablering af motionscentret Fun-Fit.

Forslag 3 **Rådhusprojektet**

Tandplejen indarbejdes i rådhusprojektet.

Byggeomkostninger for tandplejen ex. tandklinikudstyr: 700 m² á 20.000 kr.: 14 mio. kr.

Fordele:

Ligger centralt placeret. Kan indrettes præcist til tandplejen, dvs. ingen spildte m² – kan muligvis gøres mindre.

Kommunen er i rådhusprojektet pt. udfordret på målopfyldelsen i fht. anvendelsen af egne m² i byggeriet.

Ulempe:

Indflytningstidspunktet er usikkert. Pt. er det juni 2016.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Forslag til placering af distrikt 2 med 6 klinikker, ca. 350 kvm.

Alle priser er ex. moms.

Forslag 4

Udvidelse ved Hummeltoftehallen

I forbindelse med opfyldelse af arbejdstilsynets krav ved Hummeltoftehallen indarbejdes tandplejen i projektet. Vil derfor kunne følge halprojektet, hvor den forventede byggetid er 10 mdr.

Byggeomkostninger for tandplejen ex. tandklinikudstyr: 350 m² á 20.000 kr.: 7 mio. kr.

Fordele:

Kan indrettes præcist til tandplejen, dvs. ingen spildte m².

Ulemper:

Placeringen af tandklinikken for enden af Hallen vil hindre en evt. fremtidig udvidelse af hallen til idrætsformål. Det betyder fx, at Hallen ikke vil kunne opfylde målene for en håndboldbane.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Forslag 5

Pedelbolig v. Hummeltofteskolen

Pedelboligen ved Hummeltofteskolen på Grønnevej nedrives, og der opføres en ny bygning til Tandplejen. Pedelboligen er ledig pr. 1. maj 2014.
Forventet projekterings-byggetid er 15 mdr.

Byggeomkostninger for tandplejen ex. udstyr: 350 m² á 20.000 kr.: 7 mio. kr.

Fordele:

Kan indrettes præcist til tandplejen, dvs. ingen spildte m². Kan muligvis gøres mindre.
Kan være indflytningsklar medio 2015.

Ulemper:

Kræver tilladelse for at nedlægge bolig.
Udgifter til nedrivning og evt. forurening er ikke medtaget i økonomioverslaget.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Bilag 5. Samlede økonomiske overslag og potentialer

Beregningsgrundlag: skøn for bygningsanlæg og besparelspotentialer:

Nybygning på Lindegårdsskolen i fbm. skoleudviklingsprojekt eller Nybygning i fbm. evt. udvidelse af Rådhuset på Lyngby Torv	
<u>Anlæg:</u>	
Opførelse af ny bygning: 700 kvm * 20.000 kr/kvm =	14 mio. kr.
Indretning og flytning af udstyr: 11 klinikker * 30.000 kr/klinik =	0,3 mio. kr.
I alt anlæg:	<u>14,3 mio. kr.</u>
<u>Årlige potentialer (dvs. besparelser og ekstra udgifter):</u>	
Hjemtagelse af specialtandpleje*:	0,7 mio kr/år
Forventet huslejeindtægt v. udlejning af Toftebæksvej 8**:	0,5 mio kr/år
Totalt årligt potentiale:	<u>1,2 mio kr/år</u>
Ombygning af Toftebæksvej 8 (for- og baghus)	
<u>Anlæg:</u>	
Ombygning af eksisterende kvm.: 730 kvm * 15.000 kr/kvm =	11 mio. kr.
Indretning og flytning af udstyr: 11 klinikker * 30.000 kr/klinik =	0,3 mio. kr.
I alt anlæg:	<u>11,3 mio. kr.</u>
<u>Årlige potentialer (dvs. besparelser og ekstra udgifter):</u>	
Hjemtagelse af specialtandpleje*:	0,7 mio kr/år
Tabt huslejeindtægt v. opsigelse af lejer på 1. sal:	-0,2 mio kr/år
Totalt årligt potentiale:	<u>0,5 mio kr/år</u>
Nybygning på Hummeltofteskolen	
<u>Anlæg:</u>	
Opførelse af ny bygning: 350 kvm * 20.000 kr/kvm =	7 mio. kr.
Indretning og flytning af udstyr: 6 klinikker * 30.000 kr/klinik =	0,2 mio. kr.
I alt anlæg:	<u>7,2 mio. kr.</u>
<u>Årlige potentialer (dvs. besparelser og ekstra udgifter):</u>	
	0 mio kr/år

* Hjemtagelse af specialtandpleje:

Ved kliniksammenlægninger forventes effektiviseringer således, at specialtandplejen kan hjemtages med den eksisterende normering – dog undtaget borgere som skal i fuld narkose.

Årlig besparelse: 0,7 mio. kr.

** Forventet huslejeindtægt v. udlejning af Toftebæksvej 8:

Den forventede lejeindtægt på 0,5 mio. kr./år afspejler et skøn, som er baseret på oplysninger fra BBR om bygningens areal (500 kvm) samt den markedsleje der i dag er i bygningens kvarter (1.000 kr/kvm/år).

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Beregningsgrundlag: skøn for investering i tandklinikudstyr i de tre modeller:

Model 1: Etablering af to distriktstandklinikker	Model 2: Bevarelse af den nuværende struktur	Model 3: Etablering af én distriktstandklinik i Lyngby. Bevarelse af tandklinikker i Virum-området
<p>Investeringer i units, udstyr m.v. til to store tandklinikker:</p> <p>Units (tandlægestole): = 3.300.000 kr. Røntgen: = 144.000 kr. Opvaskemaskiner: = 210.000 kr. Kompressorer og sugemotorer: = 172.000 kr. Autoklaver og asistina: = 240.000 kr.</p> <p>I alt udstyr og units: = <u>4.066.000 kr.</u></p>	<p>Investeringer i units, udstyr m.v. til otte skoleklinikker og én centralklinik:</p> <p>Units (tandlægestole): = 4.180.000 kr. Røntgen: = 648.000 kr. Opvaskemaskiner: = 700.000 kr. Kompressorer og sugemotorer: = 346.000 kr. Autoklaver og asistina: = 819.000 kr.</p> <p>I alt udstyr og units: = <u>6.693.000 kr.</u></p>	<p>Investeringer i units, udstyr m.v. til én stor tandklinik og fire skoleklinikker:</p> <p>Units (tandlægestole): = 3.740.000 kr. Røntgen: = 360.000 kr. Opvaskemaskiner: = 350.000 kr. Kompressorer og sugemotorer: = 188.000 kr. Autoklaver og asistina: = 480.000 kr.</p> <p>I alt udstyr og units: = <u>5.118.000 kr.</u></p>

Note: alle priser er opgivet i 2013-prisniveau og er ex. moms.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Bilag 6. Tandplejens nuværende bygningsmæssige rammer

	Engelsborgsskolens tandklinik	Lindegårdsskolens tandklinik	Trongårdsskolens tandklinik
Klinikkens størrelse	Klinikkens areal er 107 kvm., og indeholder to klinikker med to units.	Klinikkens areal er 46 kvm., og indeholder en klinik med en unit.	Klinikkens areal er 91 kvm., og indeholder to klinikker med to units.
I brug	5 dage pr. uge	1 dag pr. uge	4-5 dage pr. uge
Klinikkens fysiske stand samt adgang for handicappede	Klinikken er ikke hensigtsmæssigt indrettet, og er utidssvarende i forhold til kliniske procedurer. Klinikken ligger i en høj kælder. På grund af trapperne er der derfor dårlig adgang for gangbesværede/handicappede.	Én klinik er nedlagt pga. afstivning af bygningen. Instrumentopvaskemaskine og maskiner til sterilisation er defekte. Klinikken er beliggende på 4. sal, og da elevatoren kun går til 3. sal er der dårlig adgang for gangbesværede/handicappede.	Klinikkens stand er god, og den ligger handicapvenligt i gadeplan.

	Lundtofte skoles tandklinik	Kongevejens skoles tandklinik	Fuglsanggårdsskolens tandklinik
Klinikkens størrelse	Klinikkens areal er 85 kvm., og indeholder to klinikker med to units.	Klinikkens areal er 70 kvm., og indeholder 2 klinikker med to units.	Klinikkens areal er 78 kvm., og indeholder to klinikker med to units.
I brug	3 dage pr. uge	4 dage pr. uge	4 dage pr. uge
Klinikkens fysiske stand samt adgang for handicappede	Klinikken er utidssvarende indrettet, og ligger placeret på 2. sal uden elevator. Der er derfor vanskelige adgangsforhold for gangbesværede/handicappede	Klinikkens stand er god, men den ligger placeret på 1. sal og er meget lille. Eksempelvis er der ingen forebyggelsesfaciliter og medarbejderne skal indtage deres madpakke i venteværelset	Tandklinikkerne er gamle, men pæne. Lokalerne er trange og utidssvarende.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

	Hummeltofte skolens tandklinik	Virum skoles tandklinik	Central- og tandreguleringsklinikken
Klinikkens størrelse	Klinikkens areal er 95 kvm., og indeholder en klinik med en unit.	Klinikken areal er 138 kvm, indeholder og indeholder tre klinikker	Klinikkernes areal er 350 kvm og indeholder to klinikker til tandbehandling og fire klinikker til tandregulering.
I brug	1 dag pr. uge	5 dage om ugen	Henholdsvis 3 og 5 dage om ugen
Klinikkens fysiske stand samt adgang for handicappede	Klinikken er utidssvarende og befinder sig på 1. sal med vanskelig tilgang for gangbesværede/handicappede	Rummelige og lyse klinikrum, men en del spildplads i gangarealer. Der er handicapvenlig adgang.	Er beliggende i 3 etagers bygning med lav udnyttelsesgrad idet der er meget spildplads til bl.a. gang og trappearealer. Der er ikke handicapvenlige adgangsforhold.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Bilag 7. Erfaringer med sammenlægninger i andre kommuner

	Gladsaxe	Gentofte	Brøndby
Antal børn og unge 0-18 år	15.000	17.250	7.500
Omstrukturering	2 klinikker Sammenlagt i 2007-2008	4 klinikker Sammenlagt i perioden 2000-2007	1 klinik Sammenlagt i 2012
Forebyggelsesenheder på skolerne?	Nej	Nej	Ja, på to skoler
Håndtering af dilemmaer, når tandklinikkerne ikke længere ligger på skolerne			
- Melder børnene/de unge sig ud og går til privat tandlæge?	Ikke opgjort, men det er fornemmelsen at længere åbningstider og øget fleksibilitet ikke har givet flere udmeldelser	Ikke flere udmeldelser. Forældrene angiver at de kender tandklinikken og synes det er trygt for de unge at fortsætte der, indtil de fylder 18 år.	Antallet af unge, der fravælger den kommunale tandpleje er faldet, og flere unge er vendt tilbage efter at have været udmeldt.
- Er der flere udeblivelser fra undersøgelser og tandbehandling?	Nej, der er sket en hurtig tilvænning til at komme på den nye tandklinik. Der er mulighed for at komme sammen med sine søskende.	Vurderer at antallet af udeblivelser er uændret. For få måneder siden er der indført borgerbooking i Tandplejen og det ser ud til at nedbringe udeblivelserne væsentligt.	Antallet af udeblivelser er faldet. Forældrene har taget ansvaret om at gå med deres børn til tandlæge på sig. Hvis et barn/ung udebliver, bliver familien telefonisk kontaktet.
- Taber vi de udsatte børn, idet forældrene ikke magter at komme med dem til tandlæge?	De to tandklinikker er bevidst placeret i de udsatte boligområder Værebro og Høje Gladsaxe. En taxaordning, med mulighed for at hente udeblevne børn blev aldrig aktuel.	I begyndelsen havde Tandplejen en mobil enhed, der kørte rundt til skolerne. Endvidere blev der bevilget penge til en taxaordning. Der viste sig efter kort tid ikke behov for disse tiltag. Selvom tandklinikkerne ligger lige ved skolerne, hentes børnene ikke til tandpleje. Tandplejen vægter forældresamarbejdet meget højt og mener, at det er forældrenes ansvar at sørge for tandpleje til deres børn.	Forældresamarbejdet vægtes meget højt, og både forældre og medarbejdere er glade for det samarbejde, der kan etableres, når forældrene er med til tandpleje. Forebyggelsesenhederne bruges til sundhedsfremme og forebyggelse for de børn der har behov for dette. Der underrettes systematisk om børn, der gentagne gange udebliver fra tandpleje.
Er rekruttering af tandlæger uden turnus lettere? Tager man i højere grad elever og personer i jobafprøvning mv.?		Ja. Flere tandlæger er de senere år gået på pension, og deres stillinger er hovedsagelig besat af tandlæger uden turnus. Der er nu hele tiden en klinikassistentelev ansat.	Tandplejen stod foran et stort generationsskifte, så mulighed for rekruttering var et vigtigt argument for sammenlægning af klinikker. Det angives at sammenlægningen har givet et stort fagligt løft for alle faggrupper i Tandplejen.
Er sygefraværet steget med flere medarbejdere samlet på ét sted?	Ikke opgjort, men det er ikke deres fornemmelse at sygefraværet er steget.		Sygefraværet i Tandplejen har altid været lavt, og er faldet yderligere efter sammenlægning.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Bilag 8. Udsatte børn og unge fordelt på skoledistrikter

	Elevernes ressourcefordeling. Andel i pct.		
	Stærke	Sårbare	I alt
Tandklinikdistrikt 1			
Engelsborgskolen	90,9	9,1	100%
Lundtofte Skole	78,7	21,3	100%
Taarbæk Skole	92,2	7,8	100%
Trongårdsskolen	81,3	18,7	100%
Lindegårdsskolen	73,2	26,8	100%
Tandklinikdistrikt 2			
Fuglsanggårdsskolen	91,6	8,4	100%
Hummeltofteskolen	91,4	8,6	100%
Kongevejens Skole	94,3	5,7	100%
Virum Skole	96,7	3,3	100%
Gennemsnit for hele LTK	88,3	11,7	100%

Note:

Elever er markeret som sårbare, hvis mindst 2 ud af disse 3 kriterier er opfyldt:

- 1) Eleven bor ikke hos både far og mor
- 2) Hverken mor eller far har en kort eller længerevarende uddannelse
- 3) Mere end 25% af indkomsten kommer fra kontanthjælp, social pension eller dagpenge

Kilde: Lyngby-Taarbæk Kommunes Center for Uddannelse og Pædagogik, november 2012. Tal fra Danmarks Statistik vedr. Lyngby-Taarbæk Kommune.

Bilag 4

Notat vedr. vurdering af genopretningsbehov for de kommunale ejendomme

Baggrund

Forvaltningen har gennemført et udvendigt bygningssyn af de kommunale ejendomme i løbet af 2. halvår af 2013 og 1. kvartal 2014. Bygningssynet omfatter alene en gennemgang af bygningernes klimaskærm d.v.s. fundament, ydervægge, vinduer, yderdøre, tag, tagrender, false m.m. Vurderingen er baseret på et udvendigt bygningssyn af 150 ejendomme og ca. 220.000 kvadratmeter. Den indvendige vedligeholdstilstand herunder tilstanden på de tekniske installationer, samt tilstanden på de tilhørende udearealer er ikke medtaget i forvaltningens samlede vurdering af genopretningsbehovet. Dog skønnes, at efterslæbet på de tekniske installationer udgør ca. 6 mio. kr. Når gennemgangen af vedligeholdstilstanden for den indvendige bygningstilstand samt udearealer er gennemført, vil der foreligge en ny samlet vurdering af genopretningsbehovet på den kommunale bygningsmasse.

Resultatet af forvaltningens bygningssyn af klimaskærmen fremgår af nedenstående vurdering af genopretningsbehovet. Vurderingen er baseret på en udvendig bygningssyn gennemgang af en lang række kommunale ejendomme omfattende: Område- og træningscentre, daginstitutioner, klubber, skoler, lokaliteter til folkeoplysningen, administrationsbygninger, biblioteker og idrætsanlæg. Dog er enkelte bygninger udeladt helt af bygningssynet. Der er tale om bygninger, der er sat til salg eller hvor der allerede er udarbejdet en politisk udvalgssag til renovering/modernisering/nybyggeri. For eksempel er Ungdomsskolen, Rådhuset og dele af Lindegårdsskolen ikke medtaget i vurderingen. Endeligt er kommunens udlejningsejendomme og de almene boligselskaber administreret af kommune ikke medtaget i vurdering af genopretningsbehovet.

Analysens resultater

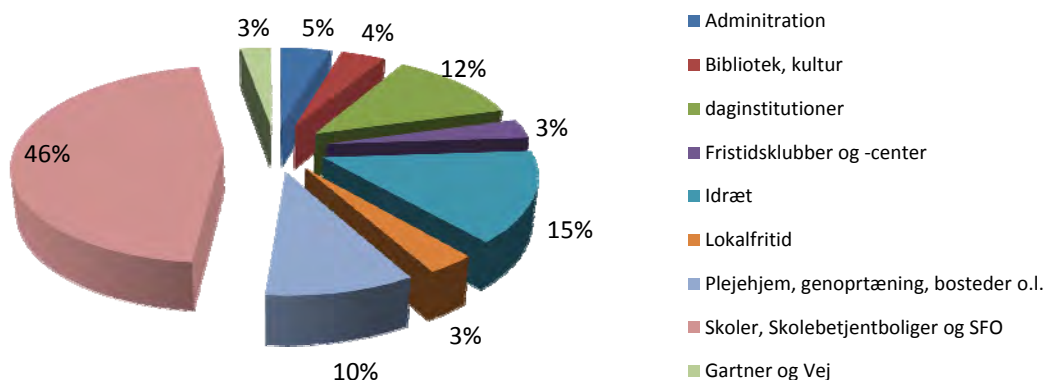
Bygningssynet af klimaskærmen på de 150 bygninger (220.000 m²) viser et genopretningsbehov på 66 mio. kr. for 2014. Dette svarer til et udgiftsbehov på 299 kr./m².

Genopretningsbehovet er registreret som et vedligeholdsefterslæb eller akutte skader på bygningerne, der skal udbedres i 2014, for at få bygningerne til et fornuftigt vedligeholdelsesniveau, uden større risiko for følgeskader, for derfra at kunne udføre planlagt vedligehold. Nødvendig genopretning kan defineres som bygningsskader, der skal oprettes, for efterfølgende at kunne udføre normalt bygningsvedligehold efter planlagte behov. Genopretningsbehovet indebærer således et kvalitetsspring, der helt eller delvis bringer bygningen tilbage eller op på et tidssvarende niveau, så der efterfølgende kan udføres et normalt bygningsvedligehold efter planlagt behov.

Såfremt der ønskes en forsvarlig fremadrettet vedligeholdsstand på de kommunale bygninger, skal forvaltningen have ca. 54 kr./m² til udvendig bygningsvedligehold svarende til et årligt budget 11,8 mio. kr. med 220.000 m².

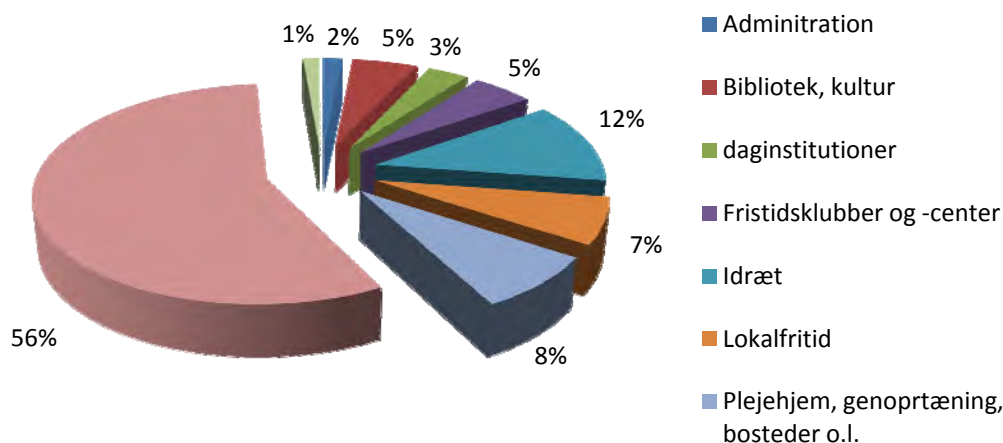
Den kommunale ejendomsportefølje med udvendige vedligeholdelsesforpligtelser fordeles på følgende måde i forhold til anvendelse og andel af kvadratmeter.

Figur 1: Kvadratmeter i pct. fordelt på anvendelse

Det samlede genopretningsbehov på 66 mio. kr. fordeles på følgende måde i forhold til anvendelse.

Figur 2: Genopretningsbeløb i procent fordelt på anvendelse

Af ovenstående figur 2 fremgår det, at Skoler, Skolebetjentboliger og SFO udgør 56 % af det samlede genopretningsbehov, mens området arealmæssigt kun udgør 46 pct. af det samlede areal for kommunale ejendomme (se figur 1). Området Skoler, Skolebetjentboliger og SFO udgør således en forholdsmæssig stor andel det samlede genopretningsbehov.

Prioritering

Forvaltningen arbejder ud fra nedenstående prioritering af de konstaterede bygnings-skader (efterslæb):

1. Fare for personskader, sikkerhed
2. Akutte opståede skader, med stor risiko for følgeskader
3. A&T sager (arbejdstilsyn)
4. Akutte opståede skader, med mindre risiko for følgeskader
5. Planlagt vedligehold på primære bygninger
6. Planlagt vedligehold på sekundære bygninger (udhus, skure etc.)

Økonomi

Det nødvendige genopretningsbehov til udvendigt bygningsvedligehold udgør i alt 66 mio. kr. Af praktiske og økonomiske årsager vil det ikke være muligt eller hensigtsmæssigt at udføre alle arbejder på et enkelt år. Såfremt beløbet til den nødvendige genopretning kan frigives over en kortere periode f.eks. 5 år, vil der være muligt at skabe en synergi på tværs af bygningerne og opnå en stordriftsfordel i forhold til udbudsmængderne. De lavere udbudspriser vil modsvare et øget efterslæb over 5 år. Hvis genopretningsbeløbet først frigives over en længere periode for eksempel 10 år, må det påregnes, at de samlede udgifter til genopretning vil stige 15-20 pct. dels på grund af øget efterslæb, og dels på grund af manglede stordriftsfordele.

Over en femårig periode vil genopretningsbeløbet for klimaskærmen udgøre en årlig merudgift på 13,2 mio. kr. ($66 / 5 = 13,2$ mio. kr.)

Genopretningsbehovet kan dog ikke stå alene. Såfremt der ønskes en forsvarlig fremadrettet vedligeholdsstand på de kommunale bygninger, vurderer forvaltningen at der bør anvendes ca. 54 kr./m² til udvendig bygningsvedligehold svarende til et årligt budget 11,8 mio. kr. med 220.000 m². Nøgletallet er baseret på standardnøgletal for en "middel vedligeholdelsesstand", hvor den indvendige og udvendige vedligehold tilsammen bør være 80-120 kr./m². Forvaltningen vurderer fordelingen på ud- og indvendig vedligehold med ca. 2/3 og 1/3.

Der er årligt afsat 24,5 mio. kr. til udvendigt bygningsvedligehold og tekniske installationer. Heraf er der afsat 9,4 mio. kr. til vedligehold af tekniske installationer og elevatorer, 3,8 mio. kr. til faste servicekontrakter og 11,3 mio. kr. til udvendigt bygningsvedligehold.

Hvis forvaltningen fremadrettet skal kunne fastholde vedligeholdsstanden på et forsvarligt niveau, skal forvaltningen have ca. 54 kr./m² til udvendig bygningsvedligehold svarende til et årligt budget 11,8 mio. kr. med 220.000 m². Sammenholdt med et normalt budgetår, er der afsat 11,3 mio. kr. til udvendigt bygningsvedligehold. Dette giver en difference på 0,5 mio. kr. årligt.

Det samlede årlige budget til udvendigt bygningsvedligehold og vedligehold af tekniske installationer er lavere i 2014 og 2015 i forhold til normalen. Årsagen er, at den samlede pulje til vedligehold finansierer 2,6 mio. kr. af udgifterne i Rådhusprojektet i 2014 og 7,6 mio. kr. i 2015. I forhold til 2016-17 er budgettet til den samlede vedligeholdspuljen på normalt niveau igen.

I forhold til budgettet til udvendigt bygningsvedligehold eksklusivt vedligehold af de tekniske installationer er der normalt afsat 11,3 mio. kr., men på grund af Rådhusprojektet er budgettet til udvendigt bygningsvedligehold reduceret til 9,9 mio. kr. i 2014 og 7,3 mio. kr. i 2015. Sammenholdt med det beregnede årlige vedligeholdsniveau på 11,8 mio. kr. til udvendigt vedligehold er der behov for yderligere 1,9 mio. kr. i 2014, 4,5 mio. kr. i 2015 og 0,5 mio. kr. i 2016-17.

Forvaltningen har undersøgt, om en del af finansieringsudfordringen kan hentes ved en midlertidig omprioritering af vedligeholdsmidler afsat til servicekontrakter og tekniske installationer. Vurderingen er, at en omprioritering eller en forskydning af afsatte midler til servicekontrakter og vedligehold af tekniske installationer, vil få direkte negative konsekvenser for den daglige drift af bygningerne i form af nedbrud på varmeanlæg, vandforsyning og ventilationsanlæg m.m., samt vil medføre et øget efterslæb på de tekniske installationer.

Endvidere har forvaltningen undersøgt, om en del af finansieringsudfordringen kan hentes ved en omprioritering af vedligeholdsmidler afsat til forebyggende vedligehold. Vurderingen er, at en omprioritering vil betyde et stigende efterslæb på den del af bygningsmassen, der ikke genoprettes. Midlerne til forebyggende vedligehold vil på den lange bane ud fra en Space Management tankegang kunne tænkes ind som en finansieringsmulighed, men på den helt korte bane skal en del af midlerne bruges til akutte foranstaltninger. Forvaltningen er i 2014 nødsaget til, at anvende en større del af midlerne afsat til forebyggende vedligehold på akut genopretning. Prioriteringen sker ud fra, at risikoen for personskader og risikoen for følgeskader på bygningsdele altid prioriteres højere end planlagt vedligehold.

R E F E R A T
af møde om
keglebaner

Møde afholdt mandag den 24. marts 2014 i Lyngby-Taarbæk Kommune

Deltagere:

Lasse Kundbye Andersen, Kegleklubben 8.O.K/Lyngby Kegleklub
Finn Hjort Madsen, Kegleklubben 8.O.K/Lyngby Kegleklub
Michael Kreath, Kegleklubben 8.O.K/Lyngby Kegleklub
Lindy J Andersen, Kegleklubben 8.O.K/Lyngby Kegleklub
Sofia Osmani, borgmester
Hanne Agersnap, næstformand KFU
Lisbet van de Louw, referent CAE

De fire deltagere fra Lyngby Kegleklub og Kegleklubben 8.O.K. (herefter refereret som klubben) orienterede om deres henvendelse i 2013 til daværende borgmester Søren P. Rasmussen samt opfølgende samtale og møde med Bent Ellegaard fra forvaltningen. Har ikke siden hørt mere til sagen, hvorfor de nu henvender sig igen.

Klubben oplyser:

Klubben er den største klub på Sjælland, medlem af Dansk Kegle Forbund (som har ca. 5.000 medlemmer i DK) og Dansk Idrætsforbund. Klubben, som har 60 års jubilæum til september 2014, har 25 medlemmer samt ca. 80 pensionister, der primært spiller om formiddagen.

Klubben har lokaler i kælderen ved hallen i Lyngby Idrætsby, hvor de p.t. har fire gamle baner (bohle-baner) og to nye classic baner.

Klubben ønsker mere plads og angiver, at hvis bueskytterne flyttes, vil der være mulighed for at udvide det nuværende baneantal med fire nye classic baner. Det er et krav ved afholdelse af Europakampe og VM, at der er seks classic baner – ligesom der er brug for cafeteria mv.

Ingen af nabokommunerne har baner, men der findes baner i Nørrebrohallen.

Der spilles classic i 24 lande.

Oplyser at fire nye classic baner koster ca. 560.000 kr., som klubben kan få finansieret via Dansk Kegle Forbund. Udgift til nedrivning af vægge og indkøb af møbler kan ikke finansieres og foreslås afholdt af kommunen.

Klubben oplyser, at den ved udvidelsen af baner samtidig gerne vil tilbyde andre aktiviteter bl.a. lektiecafé til børn og it-undervisning for ældre samt holde åben i weekenden for andre, som kunne være interesseret i at prøve at spille kegler. De har allerede nu mange trænere men de nuværende fysiske forhold er for dårlige til at udvide antallet af spillere.

I den tidligere dialog har det også været tale om evt. at etablere et egentligt bowlingcenter, som det kendes mange andre steder og hvor gæster blot booker baner selv. Finn Hjort Madsen havde dengang kontakt til Frank Rasmussen fra Lyngby bowlingklub, som ønskede 12-16 bowlingbaner udover 8 keglebaner. Placering enten i nuværende lokaler med inddragelse af bueskytternes lokaler eller i den kommende nye erhvervsdel ved stadion. Deltagerne i dette møde var enige om, at ikke at gå videre med denne idé, som ikke vurderes realistisk rent kommercielt.

Klubben udleverede et kort notat om deres formål med dette møde samt fremtidsplaner. Lasse Kundbye Andersen fremviste fotos af nuværende forhold samt skitse til udvidelse ved inddragelse af bueskytternes lokaler. (efterfølgende fremsendt i mail til ref.)

Sofia Osmani oplyser, at spørgsmålet om evt. udvidelse af keglebaner er et anliggende for Kultur- og Fritidsudvalget (KFU) i sammenhæng med de videre planer for Lyngby Idrætsby, og at kommunen er bundet af økonomien og bør forholde sig til, hvor mange sportsgrene der i al almindelighed skal tilbydes i kommunen set i forhold til antal medlemmer samt tilbud i nabokommuner. Hvis Lyngby-Taarbæk Ungdomsskole flytter til Lyngby Idrætsby og keglebanerne udvides, bør klubben lave et ungdomshold.

Med henvisning til lokaleanalysen af kommunens ejendomme, spørges om interesse for at evt. at etablere fire classic baner andet steds. Dette afvises, da kravet er seks classic baner i forbindelse med afholdelse af mesterskaber.

Umiddelbart ses kun en mulighed for at udvide baneantallet, hvis der i forvejen er planer om at flytte bueskytterne.

Sofia Osmani vil kort orientere om afholdelsen af dette møde på gruppeformandsmødet d.d.

Konklusion på mødet:

- Der skrives et kort referat fra mødet, som sendes til deltagerne
- Forvaltningen undersøger planerne vedr. bueskytterne
- KFU drøfter henvendelsen i sit møde i maj 2014 (referatet vedlægges som bilag), hvor der gives en status på Lyngby Idrætsby

Vs: Vedr.: keglebaner på Stadion
Sagsnummer: 20140330533
Oprettet: 22-04-2014
Dokumentejer: Lisbet van de Louw

Modtaget

E-post	Journalnøgle(r):	04.04.00 - G01 Haller/indendørsanlæg i almindelighed, Generelle sager
Emne: Vs: Vedr.: keglebaner på Stadion	Besked:	
Oprettet: 22-04-2014		
Dokumentdato: 22-04-2014		
Fysisk placering:		
Modtager		
E-post: llo@ltk.dk		

Tekst:

Fra: Lisbet van de Louw/LLO/LTK
Dato: 22-04-2014 16:30:37
Til: llo@ltk.dk
Emne: Vs: Vedr.: keglebaner på Stadion

----- Videresendt af Lisbet van de Louw/LLO/LTK den 22-04-2014 16:30 -----

Fra: Bent Ellegaard/Teknisk/LTK
Til: Lisbet van de Louw/SOCIAL/LTK@LTK,
Cc: Hanne Agersnap/HANAG/LTK@LTK
Dato: 26-03-2014 11:58
Emne: Vedr.: keglebaner på Stadion

Hej Lisbet

I projektet for Breddeidræt (inkl. multihal) sker der ikke nogen ændringer i de lokaler som bueskytterne og kegleforeningen bruger og der er derfor ikke indeholdt nogen midler i budgettet til ændringer af deres indendørs forhold.

De to kegleklubber er ikke ret store og sporten kegler er en meget lille idræt i Danmark.

Dog bliver der etableret niveaufri adgang via rampe og elevator til deres eksisterende lokaler.

Bueskytteforeningen har haft stor medlemsfremgang i løbet af de senere år, så der er ikke mulighed for at inddrage noget af deres areal.

Bueskytterne er blevet orienteret om, at de bliver boende i deres nuværende kælderlokaler og deres udendørs forhold er flyttes til det nye anlæg mod Gyrithe Limches Vej.

Venlig hilsen

Bent Ellegaard
Bygningschef

Center for Arealer og Ejendomme
Anlæg
Rådhuset
Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

Direkte: 45 97 35 51
Omstilling: 45 97 30 00
Mobil: 22 26 20 70

E-mail: bee@ltk.dk
Internet: www.ltk.dk

2014

SOMMERFERIE- AKTIVITETER

Lyngby-Taarbæk Kommune tilbyder sommerferieaktiviteter for ALLE børn i skolealderen. ALLE børn i kommunens folkeskole og privatskole kan tilmelde sig aktiviteterne.

DER ÅBNES
FOR TILMELDING
FREDAG DEN
11. APRIL KL. 17
TIL MANDAG DEN
28. APRIL KL. 12

- * TEGN OG MAL PÅ FRILANDSMUSEET
- * ROSKOLE * FLOORBALL CAMP * BASKET
- * RIDNING * KANO-SKOLE * BEACHVOLLEY
- * SOFTBALL * TENNIS * SCIENCECAMP * CAPOEIRA
- * DANS – DISCO, MGP Showdance, Hiphop, Funk & Street
- * MASKEWORKSHOP * ROLLESPIL * TAEKWONDO-LEJR
- * SKATEBOARD * SPEJDER * BILLEDSKOLE
- * SLAGTØJ * TEATER * SOMMERBOGEN...

FOR YDERLIGERE
INFORMATION ELLER
SPØRGSMÅL KONTAKT
FRITID@LTK.DK
ELLER
CENTER FOR SUNDHED
OG KULTUR PÅ
45 97 30 08

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE

Velkommen til LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNES sommerferieaktiviteter 2014

Kære Sommerferieaktivitetsdeltager og forældre!

For fjerde år i træk tilbyder Lyngby-Taarbæk Kommune sommerferieaktiviteter for alle børn i skolealderen, som enten bor i kommunen, går på en af kommunens folkeskoler eller privatskoler. Vi håber, at rigtig mange vil få glæde af de forskellige tilbud, som vi har udarbejdet sammen med foreningslivet, lokale kunstnere, DGI, Lyngby-Taarbæk Ungdomsskole og Musikskole. Sommerferieaktiviteterne gennemføres i år i ugerne 27, 28 og 32.

På de følgende sider kan du læse om alle de aktiviteter, som du har mulighed for at tilmelde dig, samt hvilke klassetrin (gældende for skoleåret 2013/2014) aktiviteterne henvender sig til. Der er åbent for tilmelding fra fredag d. 11. april kl. 17.00 til mandag den 28. april kl. 12.00. Tilmelding sker via link på www.ltk.dk, som først vil være synlig på kommunens hjemmeside fra den 11. april kl. 17.00. Vi gør desuden opmærksom på, at tilmeldingen foregår elektronisk gennem Lyngby-Taarbæk Aftenskole, hvor det er muligt at betale med dankort ved tilmelding.

Der er et begrænset antal pladser, ligesom der mindst skal være 10 deltagere tilmeldt en aktivitet, før den gennemføres. Enkelte aktiviteter gennemføres dog med færre elever end 10. Skolebørn uden for Lyngby-Taarbæk Kommune har efter 28. april mulighed for at tilmelde sig kommunens sommerferieaktiviteter i tilfælde af ledige pladser og mod merbetaling. Kontakt Center for Sundhed og Kultur på 45 97 30 08 eller fritid@ltk.dk.

OBS

I bedes være opmærksomme på, at Sommerferieaktiviteterne er et aktivitetstilbud i eksisterende foreninger med frivillige instruktører samt kulturelle tilbud – det vil sige, at der ikke er tale om pædagogiske pasningstilbud.

■ DELTAGERBREV

Alle deltagere, vil senest en uge før aktivitetens start modtage et deltagerbrev med praktiske informationer og program for aktiviteten. Deltagerbrevet er også en bekræftelse på, at der er betalt for aktiviteten.

■ AFBUD

Husk at melde afbud, hvis du bliver forhindret i at deltage, så andre børn kan få glæde af den ledige plads. Afbud må også meget gerne meldes på selve aktivitetsdagen. Afbud meldes til **Center for Sundhed og Kultur på tlf. 45 97 30 08**. Indbetaling for deltagelse refunderes kun ved sygdom og mod fremvisning af lægeerklæring. Indbetalingen fratrækkes administrationsgebyr på 50 kr.

■ VENTELISTE

Hvis der ikke er flere ledige pladser på netop den aktivitet, du gerne vil prøve, kan du blive skrevet på venteliste. Du vil efterfølgende blive kontaktet, såfremt der bliver en ledig plads.

■ FORSIKRING

Vi gør opmærksom på, at Lyngby-Taarbæk Kommune ikke har en forsikring, som dækker ved ulykkestilfælde. Deltagelse i sommerferieaktiviteterne foregår således på eget ansvar.

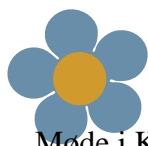
■ YDERLIGERE OPLYSNINGER

For yderligere information eller spørgsmål om Sommerferieaktiviteterne, kontakt venligst **Center for Sundhed og Kultur på fritid@ltk.dk eller på tlfnr. 45 97 30 08** (Der modtages ikke tilmeldinger på dette telefonnummer.)

*Rigtig god
fornøjelse!*

OVERSIGT OVER AKTIVITETER

 Uge 27	 Uge 28	 Uge 32	 Hele sommerferien	
	BASKETBALL			<i>side 3</i>
		BEACHVOLLEY		<i>side 3</i>
		CAPOEIRA		<i>side 4</i>
		DISCO SHOWDANS		<i>side 4</i>
	FLOORBALL SOMMERCAMP			<i>side 5</i>
	FRILUFTS-SOMMERCAMP			<i>side 5</i>
		HIPHOP		<i>side 6</i>
	HESTE OG RIDNING			<i>side 6</i>
		KANOSKOLE		<i>side 7</i>
	MASKEWORKSHOP			<i>side 7</i>
		ROLLESPIL		<i>side 7</i>
	ROSKOLE			<i>side 8</i>
		SANGWORKSHOP		<i>side 8</i>
	SCIENCECAMP PÅ DTU			<i>side 8</i>
	SKATEBOARD			<i>side 9</i>
	SLAGTØJSWORKSHOP			<i>side 9</i>
	SOFTBALL – AMERIKANSK RUNDBOLD			<i>side 9</i>
	SOMMER BILLEDSKOLE			<i>side 10</i>
	SOMMERBOGEN			<i>side 10</i>
	SPEJDER FOR EN UGE			<i>side 10-11</i>
		STJERNER PÅ VIPPEN – UDSPRING FOR BEGYNDERE		<i>side 11</i>
		TAEKWONDO-LEJR		<i>side 11-12</i>
	TEATER			<i>side 12</i>
	TEGN OG MAL PÅ FRILANDSMUSEET 2014			<i>side 12</i>
		TENNISSOMMERLEJR 2014 - LEG MED BOLD		<i>side 13</i>
		TERRACOTTA WORKSHOP		<i>side 13</i>

■ Uge 27 ■ Uge 28 ■ Uge 32

■ BASKETBALL 0.-3. KLASSE v/ DTU Basket

- **Aldersgruppe** 0. - 3. klasse
- **Tidspunkt** 1. - 3. juli, kl. 9.00 - 15.00
- **Sted** Trongårdskolen
- **Varighed** 3 dage
- **Deltagerantal** 25 børn (1 hold)
- **Deltagerbetaling** 300 kr.

Basketball er for alle, der kan lide at lege med bolde. Det er et holdspil med masser af tempo og vægt på fairplay. Dette hold er kun for børn, der går i 0.-3. klasse. Indholdet vil være specielt målrettet aldersgruppens behov og muligheder, og der er plads til både nybegyndere og til dig, der allerede har spillet basket før. Instruktørerne er trænere fra DTU Baskets herrehold, som har forberedt 3 sjove dage.

■ BASKETBALL v/ DTU Basket

- **Aldersgruppe** 0. -10. klasse
- **Tidspunkt** 8. - 10. juli, kl. 9.00 -15.00
- **Sted** Trongårdskolen
- **Varighed** 3 dage
- **Deltagerantal** 25 børn (1 hold)
- **Deltagerbetaling** 300 kr.

Basketball er for alle, der kan lide at lege med bolde. Det er et holdspil med masser af tempo og vægt på fairplay. Instruktørerne er trænere fra DTU Baskets herrehold som har mange års erfaring med at træne på alle niveauer og aldersgrupper. DTU Basket målretter aktiviteten efter aldersgruppen, så alle kan få 3 spændende, udførende og sjove dage.

■ BEACHVOLLEY – tør du? v/Lyngby Volleyball

- **Aldersgruppe** 2. - 4. klasse
- **Tidspunkt** 4. - 8. august, kl. 9.30 - 15.15 (mandag – torsdag)
og kl. 9.30 - 16 (fredag)
- **Sted** Engelsborghallen, Engelsborgvej 93, 2800 Kgs. Lyngby
(mandag - torsdag) og strandtur (fredag)
- **Varighed** 5 dage
- **Deltagerantal** 24 pr. hold (1 hold)
- **Deltagerbetaling** 500 kr.

Er du klar? – det er vi nemlig. Vores Elite volleyballere står klar til at udfordre dig hele ugen. Du skal have mod på at kaste dig efter bolden, få sol på kroppen, grine og få ny venner – prøv beachvolley på vores beachbane ved Engelsborghallen. Vi afslutter selvfølgelig ugen med en fed beachturnering på stranden.

■ Uge 27 ■ Uge 28 ■ Uge 32

■ **CAPOEIRA** *v/Vordingborg Capoeira*

- **Aldersgruppe** 4. - 10. klasse
- **Tidspunkt** 30. juni - 1. juli, kl. 10.00 - 14.00
- **Sted** Engelsborghallen, Engelsborgvej 93, 2800 Kgs. Lyngby
- **Varighed** 2 dage
- **Deltagerantal** 25 pr. hold (1 hold)
- **Deltagerbetaling** 200 kr.

Kom og vær med til Capoeira – verdens sejeste kampsport. Lær akrobatiske tricks, hurtige spark, finter og opfindsomme bevægelser. Alt sammen pakket ind i fede rytmer. Capoeira stammer fra Brasilien, det var slaverne der fandt på det for at skjule deres kamptræning i en dans. Faktisk er nogle af de mest cool breakermoves hentet i capoeiraéns verden. Capoeira bliver dyrket over alt i verden af både børn og voksne, af piger og drenge. I New Yorks parker, på gaderne i Berlin og selvfølgelig også her i Lyngby. Capoeira er flot og spændende at se på, men det er endnu sjovere selv at være med. Så hvis du ikke bruger din sommerferie i Brasilien så kom og få en brasiliansk smagsprøve.

■ **DISCO SHOWDANS** *v/Lyngby Dans – LYAF*

- **Aldersgruppe** 0. - 3. klasse
- **Tidspunkt** 30. juni - 4. juli, kl. 9.00 -15.00
- **Sted** Lyngby Stadion, Lundtoftevej 53, 2800 Kgs. Lyngby
- **Varighed** 5 dage
- **Deltagerantal** 40 pr. hold (1 hold)
- **Deltagerbetaling** 500 kr.

Disco showdance er mere populært end nogensinde. Du vil lære seje danseserier til musik, der er oppe i tiden. Vi bruger gerne musik fra MGP, shake it up og Ramasjang, som er programmer kendt fra tv. Vi arbejder med de grundlæggende principper, samt udtryk og stil. Vi har det sjovt, og vi bruger også tid på at børnene skal lave deres egen dans, selvfølgelig med hjælp fra instruktørerne. Gennem ugen lærer I også et danseshow, som vi viser for jeres forældre fredag kl. 14.30.

■ **DISCO SHOWDANS** *v/Lyngby Dans – LYAF*

- **Aldersgruppe** 0. - 3. klasse
- **Tidspunkt** 4. - 5. august, kl. 9.00 -15.00
- **Sted** Lyngby Stadion, Lundtoftevej 53. 2800 Kgs. Lyngby
- **Varighed** 2 dage
- **Deltagerantal** 40 pr. hold (1 hold)
- **Deltagerbetaling** 200 kr.

Disco showdance er mere populært end nogensinde. Du vil lære seje danseserier til musik, der er oppe i tiden. Vi bruger gerne musik fra MGP, shake it up og Ramasjang, som er programmer kendt fra tv. Vi arbejder med de grundlæggende principper, samt udtryk og stil. Vi glæder os til at gøre jer til de sejeste dansere.

Vi har det sjovt, og vi bruger også tid på at børnene skal lave deres egen dans, selvfølgelig med hjælp fra instruktørerne. Over de to dage lærer I et danseshow, som vi viser for jeres forældre tirsdag kl. 14.30

■ Uge 27 ■ Uge 28 ■ Uge 32

■ FLOORBALL SommerCamp v/Lyngby Floorball Forening

- **Aldersgruppe** 2. - 10. klasse
- **Tidspunkt** 30. juni - 4. juli, kl. 9.00 - 15.00, fredag kun til kl. 14.
- **Sted** Lundtoftehallen, Ravnholmvej 1, 2800 Kgs. Lyngby
- **Varighed** 5 dage
- **Deltagerantal** 25 pr. hold (1 hold)
- **Deltagerbetaling** 500 kr.

Har du lyst til en sjov og svedig uge med fokus på bold og stav? Så deltag i fem super spændende dage – med det sjove og hurtige hockey, som du allerede kender fra skolen. Her kommer du rundt i floorball'ens verden med aktiviteter som pasning, skud (hvor du vil få målt din skudhastighed), teknik/taktik, udstyrspleje, zorro og masser af spil/kamp. Ugen vil også blive krydret med andre kreative non-floorball aktiviteter

■ FRILUFTS-SOMMERCAMP 1 v/Natur der Bevæger

- **Aldersgruppe** 6. - 10. klasse
- **Tidspunkt** 30. juni - 2. juli
- **Sted** Annonceres senere i deltagerbrev
- **Varighed** 3 dage
- **Deltagerantal** 15 børn (1 hold)
- **Deltagerbetaling** 400 kr.

Sommercamp 1 er tre dage med masser af spændende outdoor aktiviteter. Campen arrangeres i samarbejde med dygtige instruktører fra Natur der Bevæger, som er et samarbejde mellem DGI, Lyngby-Taarbæk Kommune og kommunens foreningslivet.

Mandag og tirsdag skal vi på kanotur på Mølleåen med overnatning. Vi padler i kano på Mølleåen fra Lyngby Sø til Øresund. Undervejs lærer vi kanoteknik og laver øvelser og lege i kano. Vi padler en masse, kommer forbi åens ni vandmøller og oplever Mølleåens flotte natur.

Vi slår lejr, laver mad på bål og overnatter i telte på lejrpladsen Strandmøllen ved Øresund.

Tirsdag sejler vi hjem igen, og du sover hjemme i din egen seng.

Om onsdagen skal vi på Adventurerace i Ravnholm Skov sammen med holdet fra Sommercamp 2. Her skal får du blandt andet mulighed for at prøv kræfter med orienteringsløb, GPS-løb, samarbejdsopgaver, træklatring, bål og meget mere.

■ FRILUFTS-SOMMERCAMP 2 v/Natur der Bevæger

- **Aldersgruppe** 6. - 10. klasse
- **Tidspunkt** 2. - 4. juli
- **Sted** Annonceres senere i deltagerbrev
- **Varighed** 3 dage
- **Deltagerantal** 15 børn (1 hold)
- **Deltagerbetaling** 400 kr.

Sommercamp 2 er tre dage med masser af spændende outdoor aktiviteter. Campen arrangeres i samarbejde med dygtige instruktører Natur der Bevæger, som er et samarbejde mellem DGI, Lyngby-Taarbæk Kommune og kommunens foreningslivet.

Onsdag skal vi på Adventurerace i Ravnholm Skov sammen med holdet fra Sommercamp 1.

Her skal får du blandt andet mulighed for at prøv kræfter med orienteringsløb, GPS-løb, samarbejdsopgaver, træklatring, bål og meget mere. Onsdag sover du hjemme i din egen seng.

Torsdag og fredag skal vi på kanotur på Mølleåen med overnatning. Vi padler i kano på Mølleåen fra Lyngby Sø til Øresund. Undervejs lærer vi kanoteknik og laver øvelser og lege i kano.

■ Uge 27 ■ Uge 28 ■ Uge 32

Vi padler en masse, kommer forbi åens ni vandmøller og oplever Mølleåens flotte natur.
Vi slår lejr, laver mad på bål og overnatter i telte på lejrpladsen Strandmøllen ved Øresund.
Fredag sejler vi hjem igen.

■ **HESTE OG RIDNING** v/Fortunen Rideklub

- **Aldersgruppe** 1. - 6. klasse
- **Tidspunkt** 30. juni -1. juli eller 2.-3. juli
7.-8. juli eller 9.-10. juli
4.-5. august eller 6.-7. august
- **Sted** Fortunen Ponycenter, Fortunen Rideskole, Fortunen 33, 2800 Kgs.Lyngby
- **Varighed** 2 dag
- **Deltagerantal** 30 pr. hold (6 hold)
- **Deltagerbetaling** 250 kr.

Kom og tilbring 2 hyggelige dage på Fortunen Rideskole. Efter vi har hilst på hinanden går vi ned på hestenes store sommergræsfold og hilser på ponyerne. Vi trækker de ponyer, vi skal bruge, med op i stalden, hvor du vil lære at strigle og ordne dem så de blive pæne, rene og klar til en ridetur. Efter frokost sadler vi hestene, så de er klar til, at vi på skift prøver at ride, enten på ridebanen eller en trækketur i Dyrehaven. Hvis der er tid, sætter vi sammen hestene tilbage på folden. Fortunen Rideskole har hjelme til alle.

■ **HIPHOP** v/Lyngby Dans – LYAF

- **Aldersgruppe** 0. - 3. klasse
- **Tidspunkt** 7. - 11. juli, kl. 9.00 - 15.00
- **Sted** Lyngby Stadion, Lundtoftevej 53. 2800 Kgs. Lyngby
- **Varighed** 5 dage
- **Deltagerantal** 40 pr. hold (1 hold)
- **Deltagerbetaling** 500 kr.

Kom og brug anden uge af din sommerferie på at danse Hiphop. Hiphop er både en underground subkultur og en populær og anerkendt danseart. Her bruger vi musik som du kender. Rasmus Seebach, Justin Bieber, One Direction og mange flere. I lærer seje danseserier og vi arbejder med de grundlæggende principper, samt udtryk og stil. Vi skal have det sjovt, og vi bruger også tid på, at I skal lave jeres egen dans, selvfølgelig med hjælp fra instruktørerne. Gennem ugen lærer I et danseshow, som vi viser for jeres forældre den sidste dag fredag kl. 14.30

■ **HIPHOP – kort** v/Lyngby Dans – LYAF

- **Aldersgruppe** 0. - 3. klasse
- **Tidspunkt** 6. - 7. august, 9.00 - 15.00
- **Sted** Lyngby Stadion, Lundtoftevej 53. 2800 Kgs. Lyngby
- **Varighed** 2 dage
- **Deltagerantal** 40 pr. hold (1 hold)
- **Deltagerbetaling** 200 kr.

Kom og brug 2 dage i slutningen af din sommerferie på at danse Hiphop. Hiphop er både en underground subkultur og en populær og anerkendt danseart. Her bruger vi musik som i kender. Rasmus Seebach, Justin Bieber, One Direction og mange flere. I lærer seje danseserier, og vi arbejder med de grundlæggende principper, samt udtryk og stil. Vi skal have det sjovt, og vi bruger også tid på at I skal lave jeres egen dans, selvfølgelig med hjælp fra instruktørerne.

Over de to dage lærer I et danseshow, som vi viser jeres forældre den sidste dag torsdag kl. 14.30

■ Uge 27 ■ Uge 28 ■ Uge 32

■ **KANOSKOLE** v/Lyngby Kanoklub

- **Aldersgruppe** 6. - 10. klasse
- **Tidspunkt** 7. - 11. juli, kl. 9.00 - 15.00
- **Sted** Lyngby Kanoklub, Rustenborgvej 19, 2800 Kgs. Lyngby
- **Varighed** 5 dag
- **Deltagerantal** 15 pr. hold (1 hold)
- **Deltagerbetaling** 500 kr.

Nu har du mulighed for at prøve kræfter med kanosporten. Kom og brug en uge på vandet på Lyngby og Bagsværd Sø. **Det er et krav at kunne svømme 300 meter.** Vest lånes af klubben.

■ **MASKEWORKSHOP** v/SanChari Halder (lokal kunstner)

- **Aldersgruppe** 4. - 7. klasse
- **Tidspunkt** 30. juni - 4. juli, kl. 9.00 - 15.00
- **Sted** Meddeles senere i deltagerbrev
- **Varighed** 5 dag
- **Deltagerantal** 10 pr. hold (1 hold)
- **Deltagerbetaling** 500 kr.
- **Denne aktivitet foregår på engelsk**

Kom og prøv at lave dine helt egne sydasiatiske masker. I SydAsien laver man masker på en anden måde end i vesten. Du vil i løbet af ugen lære at skabe og udvikle masker og samtidig lære om design, kultur og farver i østen. Du får også mulighed for at fremstille masker på din egen måde, så der bliver tale om en fusion mellem øst og vest.

*Come and try to create your own South Asian masks. In SouthAsia masks are made in a different way than in the West. You will during the week learn how to create and develop masks while learning about design, culture and colors of the East. You will also get the opportunity to make masks in your own way, so there will be a fusion between East and West.
The workshop is taught in English.*

■ **ROLLESPIL** v/ Eventyrridderne

- **Aldersgruppe** 2. - 7. klasse
- **Tidspunkt** 7. - 11. juli, 9.00 - 15.00
- **Sted** Lundtofte Medborgerhus, Lundtofte Skolestræde 6, Lundtofte, 2800 Kgs. Lyngby
- **Varighed** 5 dage
- **Deltagerantal** 40 pr. hold (1 hold)
- **Deltagerbetaling** 500 kr.

Har du en indre ridder gemt i dig og er du interesseret i live-rollespil? Så er det her du skal være med! Eventyrridderne tilbyder en uge spækkfyldt med alle rollespillets aspekter. Du kommer til at deltage i våben- og kostumeværksteder og lærer stunts og dramaøvelser, så du kan blive klar til det store afsluttende træningsrollespil om fredagen.

Der arbejdes med hobbyknive, save, sakse, nåle og drilsk gaffatape. Vær derfor opmærksom på, at det kræver, at barnet har en vis finmotorik for at kunne være med i alle workshops.

Når det er sagt, så har Eventyrriddernes instruktører stor erfaring med at lave rollespilsaktiviteter for børn i denne alder.

■ Uge 27 ■ Uge 28 ■ Uge 32

■ **SOMMERROSKOLE FOR UNGE DRENGE OG PIGER**

■ *v/Lyngby Roklub og Lyngby Dameroklub*

- **Aldersgruppe** 4. - 10. klasse
- **Tidspunkt** 30. juni - 4. juli eller 7.-11. juli eller 4.- 8. august, kl. 9.00-15.00
- **Sted** Lyngby og Bagsværd Sø v/Lyngby Roklub
Rustenborgvej 19A, 2800 Kgs. Lyngby
- **Varighed** 5 dag
- **Deltagerantal** 25 pr. hold (3 hold)
- **Deltagerbetaling** 500 kr.

Kom og tilbring 5 dage i vandet. Lær at ro i single-, dobbeltsculler, dobbeltfirer, otter samt 2- og 4-åres inrigger på Lyngby og Bagsværd Sø. Du vil blive instrueret af erfarne trænere og unge kaproere.

Det er et krav at kunne svømme 300 meter. Årsagen er, at det ikke er et krav, at der bæres redningsvest. Deltageren vil på intet tidspunkt sejle længere væk fra land end 300 m. Redningsveste kan dog lånes i Roklubben såfremt den enkelte deltager ønsker at bære redningsvest.

■ **SANGWORKSHOP** *v/ Frederikke Bohr*

- **Aldersgruppe** 5. - 10. klasse
- **Tidspunkt** 7. - 11. juli, kl. 10.00 - 15.00
- **Sted** Mødested meddeles i deltagerbrev
- **Varighed** 5 dage
- **Deltagerantal** 15 pr. hold (1 hold)
- **Deltagerbetaling** 500 kr.

Kom og syng forskellige sange af nyere og ældre internationale og danske kunstnere, mest inden for poppens verden. Du er også velkommen til selv at komme med forslag på sange. I løbet af ugen vil I blive introduceret til lidt forskelligt: opvarmning af stemmen, stemmens registre, flerstemmighed, solo og lidt improvisation. Alt sammen på et niveau, hvor alle kan være med. Vigtigst af alt skal vi synge en hel masse sammen og have det rigtig sjovt og hyggeligt! Fredag eftermiddag slutter vi ugen af med en koncert for forældre, venner m.fl.

■ **SCIENCESDAG PÅ DTU** *v/ Institut for Systembiologi, DTU*

- **Aldersgruppe** 7. - 10. klasse
- **Tidspunkt** 4. juli eller 11. juli,
- **Sted** DTU, Adresse meddeles senere i deltagerbrev
- **Varighed** 1 dag
- **Deltagerantal** 36 pr. hold (2 hold)
- **Deltagerbetaling** 125 kr.

Har du lyst til at bruge en dag på at udforske bioteknologien, så er denne aktivitet noget for dig. Dagen byde også på DTU Scienceshow som viser sjove forsøg og forklarer teorien bag dem.

■ Uge 27 ■ Uge 28 ■ Uge 32

■ **SKATEBOARD** *v/ Hubert Brzuchalsko, Lyngby-Taarbæk Ungdomsskole*

- **Aldersgruppe** 2. - 10. klasse
- **Tidspunkt** 30. juni - 2. juli, 7.- 9. juli, kl. 10.00-15.00
- **Sted** Nyt sted for hvert hold, mødested meddeles i deltagerbrev
- **Varighed** 3 dage
- **Deltagerantal** 10 pr. hold (2 hold)
- **Deltagerbetaling** 300 kr.

Vil du med ud at skate på steder, du normalt ikke kommer, eller har du problemer med at lære nye tricks? Så tag dit skateboard under armen og kom og vær med på sommerferie skateboardhold, hvor vi tager på ture sammen, og hvor du altid kan hjælpe til nye tricks eller dit skateboard. Så hvis du har en interesse i at skate, kom og bliv inspireret og skate med en gruppe som er sjov, passioneret og kreativ.

Vi tager forskellige steder hen med gode skate faciliteter. Mødested meddeles i deltagerbrev som fremsendes senest en uge før aktivitetens start. Vi sørger for transport til og fra Lyngby.

■ **SLAGTØJSWORKSHOP** *v/Jakob Johansson, Lyngby-Taarbæk Musikskolen*

- **Aldersgruppe** 3. - 10. klasse
- **Tidspunkt** 30. juni - 1. juli, kl. 10.00 - 14.00
- **Sted** Lyngby-Taarbæk Musikskole, Toftebæksvej 17, 2800 Kgs. Lyngby
- **Varighed** 3 dage
- **Deltagerantal** 8 pr. hold (2 hold)
- **Deltagerbetaling** 400 kr.

Slagtøj eller percussion er navnet på de instrumenter, som man slår og spiller rytmer på. Det kan være trommer, congas, lilletromme, maracas eller triangel. Men det kan også være instrumenter som xylofon, klokkespil og marimba. I løbet af tre dage får du lov til at spille musik og undersøge disse instrumenter. Vi spiller rytmer og melodier. Vi arbejder med puls, dynamik, groove og sammenspil. Alt med udgangspunkt i slagtøjsinstrumenternes fantastiske lyd og muligheder. Alle niveauer kan deltage.

■ **SOFTBALL – amerikansk rundbold** *v/ Jokers – Lyngby Softball Klub*

- **Aldersgruppe** 5. - 6. klasse
- **Tidspunkt** 7. - 11. juli, kl. 9.00 - 15.00
- **Sted** Softeballbanen på Trongårdsvej 50, 2800 Kgs. Lyngby
- **Varighed** 5 dage
- **Deltagerantal** 20 pr. hold (1 hold)
- **Deltagerbetaling** 500 kr.

Nu har du mulighed for at lære at spille Softball – både drenge og piger. Softball er kort sagt en avanceret form for rundbold. Sporten handler i bund og grund om at slå til en bold og derefter gælder det om at løbe hele vejen rundt om banen. Men reglerne for, hvad man må, og hvordan man bliver dømt ude, er meget forskellige fra rundbold. I sporten spiller man også med typisk amerikanske gribehandske og bat. Derfor kan man både kaste og gribe på længere afstande og man slår bolden endnu længere end i rundbold.

Det er en sport hvor alle kan være med og finde en rolle, de er gode til at spille.

■ Uge 27 ■ Uge 28 ■ Uge 32 ■ Hele sommerferien

■ **SOMMER BILLEDSKOLE** v/ *Billedskolen Lyngby-Taarbæk Kommune*

- **Aldersgruppe** 2. - 8. klasse
- **Tidspunkt** 2. - 4. juli, 8. - 10. juli eller 5.-7. august, kl. 9.00-15.00
- **Sted** Staldloftet, Sophienholm, Nybrovej 401, 2800 Kgs. Lyngby
- **Varighed** 3 dage
- **Deltagerantal** 15 pr. hold (3 hold)
- **Deltagerbetaling** 300 kr.

Kom og arbejd kreativt i tre dage på Sophienholm. Vores værksted er omgivet af skov, sø og park, og det er netop naturen, der bliver udgangspunkt for vores kreative arbejde. Vi skal være en del udenfor, hvor vi skal indsamle materialer og lave små kunstværker i det fri. Herudover skal vi arbejde med hængeskulpturer – som du kan tage med hjem.

■ **SOMMERBOGEN** v/ *Børnebibliotekerne i Lyngby-Taarbæk*

- **Aldersgruppe** 1. - 7. klasse
- **Tidspunkt** 23. juni - 23. august
- **Sted** Stadsbiblioteket i Lyngby-Taarbæk Kommune
- **Varighed** Varierende
- **Deltagerantal** Ingen begrænsning og ingen tilmelding
- **Deltagerbetaling** Gratis

Kunne du tænke dig at læse og anmelde 5 bøger i din sommerferie, så kom og deltag i bibliotekets sommerbog slæsning. Det eneste du skal gøre er at hente et anmelderhæfte og låne 5 bøger på biblioteket, som du læser og anmelder i din sommerferie. Alder deltager for en bogpræmie på børnebiblioteket i Lyngby og Taarbæk. Biblioteket har købt en masse præmiebøger, som du kan vælge imellem.

Aktiviteten er gratis og kræver ingen tilmelding. Mød blot op på biblioteket.

■ **SPEJDER FOR EN UGE** v/ *Eremitage Gruppe, Det Danske Spejderkorps*

- **Aldersgruppe** 1. - 5. klasse
- **Tidspunkt** 30. juni - 4. juli, kl. 9.00 -15.00
- **Sted** Eremiten, Lundtoftevej 256-58, 2800 Kgs. Lyngby
- **Varighed** 5 dage
- **Deltagerantal** 20 børn (1 hold)
- **Deltagerbetaling** 500 kr.

Kom og hver spejder for en uge og prøv kræfter med friluftslivet. Hverdag laver vi forskellige aktiviteter med udgangspunkt i en almindelig spejderlejrns aktiviteter. Vi skal lave bål, mad over bålet, riste skumfiduser og måske bage en kage, rejse et telt, snitte i træ, bygge borde med vores rafter, lave vores egne håndklæder eller bålkapper, smelte og danne vores egne figurer i tin. Der vil også være ture og aktiviteter i de nærliggende områder ved Mølleåen og Dyrehaven.

■ Uge 27 ■ Uge 28 ■ Uge 32

■ **KOM TIL SPEJDER** v/ Kgs. Lyngby Gruppen, Det Danske Spejderkorps

- **Aldersgruppe** 0. - 3. klasse
- **Tidspunkt** 7. - 11. juli, kl. 9.00 - 15.00.00
- **Sted** Engelsborgvej 50, 2800 Kgs. Lyngby
- **Varighed** 5 dage
- **Deltagerantal** 15 børn (1 hold)
- **Deltagerbetaling** 500 kr.

Skal du have jord under neglene, mudder under støvlerne og prøve kræfter med bål og andre spændende aktiviteter, så skal du holde sommerferie hos Kgs. Lyngby Gruppe. Kom og afprøv dine færdigheder inden for alverdens ting, du nærmest ikke kunne forstille dig, ting du har prøvet før og måske ting, du slet ikke vidste fandtes. Måske har du prøvet at stå langt fra et bål på 'forsvarlig sikkerhedsmæssig afstand', men her kan du komme helt tæt på under trygge rammer. Vi laver lækker mad over bål. Måske har du snittet i en pind med en smørkniv eller stukket lidt i jorden, ville på udforskning i skoven – men bare ikke haft tid nok !

■ **STJERNER PÅ VIPPEN – UDSPRING FOR BEGYNDERE**

v/ Lyngby udspringsklub af 2002

- **Aldersgruppe** 0. - 3. klasse
- **Tidspunkt** 4. - 8. August, kl. 9.00 -15.00
- **Sted** Lyngby Svømmehal/Stadion, Lundtoftevej 53, 2800 Kgs. Lyngby
- **Varighed** 5 dage
- **Deltagerantal** 30 børn (1 hold)
- **Deltagerbetaling** 500 kr.

Inspireret af tv-programmet Stjerner på Vippet, vil vi give dig en grundig introduktion til udspringsporten. Vi skal arbejde med spring på vipperne og på gulvet, spændstighed og styrkeøvelser. Vi vil i løbet af ugen få besøg af nogle af de bedste udspringsbørn i Danmark og Norden. Udover svømmefærdighed og mod er der ingen forudsætninger for at deltage.
Bemærk! Deltagere skal kunne svømme på tværs af udspringsbassinet, som er 12 meter bredt og 4 meter dybt uden brug af flydehjælp.

■ **TAEKWONDO-LEJR FOR BØRN (BEGYNDER-NIVEAU)**

v/Lyngby Taekwondo Klub

- **Aldersgruppe** 2. - 3. klasse
- **Tidspunkt** 7. -12. juli, kl. 9.00 -16.00 (onsdag desuden kl. 16.00 -20.00)
- **Sted** Virum Skole, Taekwondo-salen, Skolebakken 13, 2830 Virum
- **Varighed** 6 dage
- **Deltagerantal** 15 pr. hold
- **Deltagerbetaling** 650 kr. inkl. Bælteprøve om lørdagen.

Kom og brug 6 dage på at lære Taekwondo – en øst-asiatisk kampsport, hvor disciplin er i fokus, og som er særligt kendt for sine flotte og dynamiske sparketeknikker. I år tilbyder vi et hold helt specielt for børn, der går i 2. og 3. klasse. Med udgangspunkt i aldersgruppen arbejder vi med selvforsvar, selvtillid, flyvespark, smidighed, disciplin, styrketræning, gennembrydning af brædder, forskellige lege, og meget mere. Måske du også vil få nogle nye venner. Det vil være en uges daglig aktivitet fra kl. 9 til 16. Lørdag vil du have muligheden for at komme til bælteprøve – og muligvis opnå det første bælte – dette er inkluderet i prisen.
Onsdag er der indlagt en social aftenaktivitet med hygge, film og fællesspisning med dine nye træningskammerater – der må her forventes en mindre ekstra udgift til fællesspisning.

■ Uge 27 ■ Uge 28 ■ Uge 32

■ TAEKWONDO-LEJR FOR ÆLDRE BØRN OG UNGE (Begynder-niveau)

v/Lyngby Taekwondo Klub

- **Aldersgruppe** 4. - 10. klasse
- **Tidspunkt** 4. - 9. juli, 9.00 -16.00 (onsdag desuden kl. 16.00 - 20.00)
- **Sted** Virum Skole, Taekwondo-salen, Skolebakken 13, 2830 Virum
- **Varighed** 6 dage
- **Deltagerantal** 15 pr. hold
- **Deltagerbetaling** 650 kr. inkl. Bælteprøve om lørdagen.

Kom og brug 6 dage på at lære Taekwondo – en øst-asiatisk kampsport, hvor disciplin er i fokus og som er særligt kendt for sine flotte og dynamiske sparketeknikker. Dette hold er for de lidt ældre børn og unge og med udgangspunkt i aldersgruppen vil vi arbejde med selvforsvar, selvtillid, flyvespark, smidighed, disciplin, styrketræning, gennembrydning af brædder, forskellige lege, og meget mere. Måske du også vil få nogle nye venner.

Det vil være en uges daglig aktivitet fra kl. 9 til 16. Lørdag vil du have muligheden for at komme til bælteprøve – og muligvis opnå det første bælte – dette er inkluderet i prisen.

Onsdag er der indlagt en social aftenaktivitet med hygge, film og fællesspisning med dine nye træningskammerater – der må her forventes en mindre ekstra udgift til fællesspisning.

■ TEATER – SÅ ER DER DRAMA v/ Cathrine Fjord

- **Aldersgruppe** 5. - 10. klasse
- **Tidspunkt** 30. juni - 4. juli, kl. 9.00 -15.00
- **Sted** Annonceres senere i deltagerbrev
- **Varighed** 5 dage
- **Deltagerantal** 20 børn (1 hold)
- **Deltagerbetaling** 500 kr.

Så der drama! Synes du teater er super spændende? Så er dette hold noget for dig.

Om det er at skrive teater, spille teater eller på anden måde indgå i en del af teaterprocessen er du målgruppe for denne aktivitet, da du på dette hold får muligheden for at deltage på dine egne præmisser. Vi skal både høre lidt om teaterhistorie og genre, besøge et teater, skrive og spille teater. Vi slutter af med en lille produktion som vi viser for forældre.

■ TEGN OG MAL PÅ FRILANDSMUSEET 2014 v/Kunstner, Erik Rytter

- **Aldersgruppe** 6. - 10. klasse
- **Tidspunkt** 30. juni - 4. juli, kl. 10.00 - 16.00
- **Sted** Frilandsmuseet, Kongevejen 100, 2800 Kgs. Lyngby samt Billedkunstlokalet, Kongevejen skole, Kongsvænget 10, 2830 Virum
- **Varighed** 5 dage
- **Deltagerantal** 25 pr. hold (1 hold)
- **Deltagerbetaling** 500 kr.

Brug en uge i sommersonen på Frilandsmuseet med koncentreret undervisning. Vi starter mandag med intro og øvelser i tegneteknik på Kongevejen Skole. Resten af ugen tegner og maler vi rundt omkring på Frilandsmuseet, hvor vi tegner og maler heste, køer, gris, får, blomster og insekter. Vi vil kaste os ud i perspektivtegning ved at tegne og male landskaber, huse, møller og vogne. Vi skal tegne og male alt, hvad vi ser.

Tegn og mal på Frilandsmuseet henvender sig både til begynder og øvede, da der vil blive taget udgangspunkt i den enkelte deltagers ønsker og kunnen.

Aktiviteten gennemføres også selvom det regner.

■ Uge 27 ■ Uge 28 ■ Uge 32

■ TENNISSOMMERLEJR 2014 – leg med bold v/ Lyngby Tennis Klub

- **Aldersgruppe** 0. - 5. klasse
- **Tidspunkt** 4. - 7. august, kl. 9.00 - 15.00
- **Sted** Lyngby Tennis Klub, Lundtoftevej 53 B, 2800 Kgs. Lyngby
- **Varighed** 4 dag
- **Deltagerantal** 60 pr. hold
- **Deltagerbetaling** 400 kr.

Lyngby Tennis Klub byder alle børn velkomme til sommerlejren "Leg med bold". Du vil blive præsenteret for en lang række forskellige lege og konkurrencer, der næsten alle foregår med bold med tennis som omdrejningspunkt. Ud over tennis vil du komme til spille fodbold, squash, bordtennis, hockey, rundbold og bruge din krop.

Vi mødes på banerne bag klubhuset, og tre af vores dygtige instruktører glæder sig til at tage imod dig og dine venner, og give jer en sjov og lærerig dage.

■ TERRACOTTA WORKSHOP v/SanChari Halder (lokal kunstner)

- **Aldersgruppe** 4. - 7. klasse
- **Tidspunkt** 7. - 11. juli, kl. 9.00 - 15.00
- **Sted** Meddeles senere i deltagerbrev
- **Varighed** 5 dage
- **Deltagerantal** 10 pr. hold (1 hold)
- **Deltagerbetaling** 500 kr.
- **Denne aktivitet foregår på engelsk**

Har du lyst til at bruge dine kreative evner på en hel ny måde? Så kom og prøv at fremstille dine egne dekorative terracotta-plader i flamingo. Du vil på denne workshop lære at omdanne flamingoplader til de flotteste terracotta-design.

Would you like to use your creative skills in a new way?, then come and learn how to make your own decorative terracotta plates in flamingo. You will on this workshop learn how to convert flamingo plates into the most beautiful terracotta design. This workshop will be taught English.

NOTAT
om
Oversigt status kulturfonden maj 2014

Status maj
Kulturfonden 2014

	Budget
Budgetsum B 2014	432.000* kr.
Budgetudmøntning jf. KFU beslutning 9. januar 2014	200.000 kr.
Budget i alt	632.000 kr.
Kontrakt med foreninger*:	
Lyngby-Taarbæk Jazzklub	73.000 kr.
Lyngby-Taarbæk Musikforening	52.000 kr.
Lyngby Kunstforening	41.000 kr.
Historisk-Topografisk Selskab for Lyngby-Taarbæk Kommune	51.000 kr.
Det Flydende Teater	80.000 kr.
(*korrigeres i fh. Til prisfremskrivning)	
I alt resultatkontrakter	297.000 kr.
Disponeret i 2014	
KMØ aftale 2014*,	110.000 kr.
Kulturhuset Springforbi	22.680 kr.
Rotary koncertarrangement	5.000 kr.
Åbne Døre	10.000 kr.
Baadfarten, aktiviteter på vandet	20.000 kr.
Virumkor, koncertrække (underskudsgaranti)	10.000 kr.
Buster, filmiske workshops.	10.000 kr.
Øvrigt:	
Kulturprisen (se budgetreduktion 2010-14)	0
Disponeret i 2014	484.680 kr.
Restbudget 2014	147.320 kr.

*jvfr. Orientering på KFU d. 4. april 2014.

Obs. ifølge budgetaftale for 2010-14 er fonden hvert andet år nedsat m. 30.000 kr. pga. besparelse på kulturprisen. Fonden er således 30.000 kr lavere i 2014.

Stine Lund

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE
Center for Sundhed og Kultur
Sekretariat

Journalnr. :
Dato: 24.04.2014
Skrevet af : SLU /3672

N O T A T
om
Status på digitalt kulturarvsprojekt

Digital formidling.	Afsat: 65.000 kr.
Beskrivelse og formål	<p>Digitalt udviklingsprojekt med formål at udbrede kendskabet og viden om historiske steder, bygninger, kunstværker og andre udtryk for den fælles erindring. Lyngby-Taarbæk Kommunes historie levendegøres i form af QR koder som formidler de attraktive steder i en spændende form, der kan kombineres med anden information om byens historie. Arbejdsgruppen for digital formidling af kulturarv har indledningsvist udvalgt tre steder som vil blive formidlet via hjemmeside og QR koder, som interesserede kan scanne med mobil telefonen, og således få info og ideer til aktiviteter, når de står ude på stedet.</p> <p>Udvælgelseskriterier for steder i Lyngby-Taarbæk, som egner sig til projektet er følgende:</p> <ul style="list-style-type: none">-Relevans for Lyngby-Taarbæks kulturhistorie.-Tilgængelighed for opsætning af en scannerkode, dvs overvejende kommunale bygninger eller steder, hvor der allerede står en pult med oplysninger.-Geografisk spredning.-Mulighed for børnelege på stedet.-Mulighed for at fortælle en god og vedkommende historie. <p>Indledningsvist er tre steder udvalgt som eksempler på formidlingssteder:</p> <ol style="list-style-type: none">1) Bindsbølls hus i Taarbæk, med en lillebitte strand. Historier om Klampenborg Badeanstalt og forslag til børneaktiviteter på stranden.2) Sophienholm, Frederiksdal: Huset og parken. Historier om hvordan det var at være ung pige på Sophienholm for knapt 200 år siden. I parken vil der være skattejagt samt en herlig påfugl, klatresteder mm. Samt3) Lyngby mølle, med fortælling om mølleliv og opgave for de mindste om at finde vindretning ved hjælp af vejrhanen på Pritzels. Det færdige projekt vil rumme mere end 30 steder fordelt over hele kommunen.
Tidsplan	Igangsattes primo maj 2014. De tre eksempler forventes klar maj 2014.
Organisering	Projektgruppe med deltagelse af Center for Sundhed og Kultur, Lyngby-Taarbæk Stadsarkiv. Gruppen suppleres ad hoc med it- og kommunikationskyndig
Status	Projektgruppe nedsat. Pt. pågår arbejdet med udarbejdelse indholdet til de tre eksempler, samt formidlingen af disse. Fotografering vil, af hensyn til billedernes kvalitet, forgå i maj måned 2014 Ultimo maj, primo juni samles tekst og billeder på en underside på www.ltk.dk Efterfølgende opsættes skilte med QRkoder i umiddelbar nærhed af stederne.

Anmodning om optagelse af sag på dagsordenen om naturlegeplads

Henriette Breum (V) har den 4. februar 2014 anmodet om at få sag på Teknik- og Miljøudvalgets dagsorden og med følgende tekst:

"Venstre ønsker at etablere en naturlegeplads – gerne koblet sammen med en parkour bane i naturmaterialer. Pladsen skal være tiltænkt børn og unge i deres fritid og fungere som et udflugtssted, hvor børn kan bevæge sig ude i naturen.

Vi vil lægge op til en 50/50 partnermodel, hvor 50% søges finansieret gennem lokale sponsorater og 50% gennem kommunen.

Mulige steder: Frederiksdal skov, Norske skov, Sorgenfri slotspark, Badeparken v. stadion, Virum parken, Furesøparken."

Teknik- og Miljøudvalget den 18. februar 2014

Drøftet, idet udvalget anmoder forvaltningen om at udarbejde et oplæg vedrørende en naturlegeplads og herunder vurdering af behovet.

Udvalget anmoder om et overblik over eksisterende legepladser i kommunen og eventuelt renoveringsbehov samt målgrupper.

		2014																																											
		MARTS				APRIL				MAJ				JUNI				JULI				AUGUST				SEPTEMBER				OKTOBER															
Uge		10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44									
Myndighedsbehandling																																													
Hovedprojekt																																													
Ubudsmateriale																																													
Tilbudsindhentning																																													
Accept																																													
Mobilisering/ Flytning																																													
Udførelse/ Byggeperiode																																													
Afløsning/ Mangelafhjælpning																																													
Rengøring / Indflytning																																													

Note: Tidsplanen tager kun højde for de bygningsmæssige arbejder (inkl. tilgængelighedstiltag) og inkluderer ikke IT og levering af biblioteksinventar.